Almira 2
shelf 3
35

३३३७

तन्त्रसार:

॥श्रीकाशीविश्वनाथपुरीमेढुंढिराजगणेशकेपाशदाऊअग्निहोत्रीकेयहांसिद्धविनायकयंत्रमेतन्त्र
सारछापागया जिसेलेनाहोयऽसैढुंढिराजगणेशकेपाशदाऊअग्निहोत्रीछापावालेकीदुकानपर
मिलैगा ॥ घुरबिन छापनेवालेसे॥ लि॰विशेशरउपाध्या॥सं॰१९२९॥चैत्रसुक्क १५॥ गुरौ॥

त॰सा॰ ॥श्रीगणेशायनमः॥ ॥नत्वाकृष्णपदद्वन्द्वंब्रह्मादिसुरवन्दितम् गुरुंचज्ञानदातारंकृष्णानन्देनधीमता तन्त्रद्वंयद्बहुताद्वाक्यान्नानार्थंप्रतिपत्यच

१ लोकव्यार्थंचसंक्षेपात्तन्त्रसारःप्रतन्यते उच्यतेप्रथमंतत्रलक्षणंगुरुशिष्ययोः तत्रप्रथमंगुरुलक्षणमाह शान्तोदान्तःकुलीनश्चविनीतःशुद्ध

वेशवान् शुद्धाचारःसुप्रतिष्ठःशुचिर्दक्षःसुबुद्धिमान् आश्रमीध्याननिष्ठश्चमन्त्रतन्त्रविशारदः निग्रहानुग्रहेशक्तोगुरुरित्यभिधीयते ॥

इतिगुरुलक्षणम् ॥ ज्ञानार्णवे ॥ गुरौमनुष्यबुद्धिञ्चमंत्रेचाक्षरभावनाम् प्रतिमासुशिलाबुद्धिंकुर्वाणोनरकंव्रजेत् जन्महेतूहिपितरौपूजनीयौ

प्रयत्नतः गुरुर्विशेषतःपूज्योधर्म्माधर्म्मप्रदर्शकः गुरुःपितागुरुर्म्मातागुरुर्द्देवोगुरुर्गतिः शिवेरुष्टेगुरुस्त्रातागुरौरुष्टेनकश्चन गुरौहितंप्रक

र्त्तव्यंवाङ्मनःकायकर्मभिः अहिताचरणाद्देविविष्ठायांजायतेकृमिः मंत्रत्यागात्भवेन्मृत्युर्गुरुत्यागात्दरिद्रता गुरुमंत्रपरित्यागात्रौरवंनरकं

व्रजेत् गुरौसन्निहितेयस्तुपूजयेदन्यदेवतां प्रयातिनरकंघोरंसापूजाविफलाभवेत् श्रीक्रमे उत्पादकब्रह्मदात्रोर्गरीयान्ब्रह्मदःपिता तस्मान्म

न्येतसततंपितुरप्यधिकंगुरुं गुरुवत्गुरुपुत्रेषुगुरुवत्तत्सुतादिषु आगमकल्पद्रुमे॰ अविद्योवासविद्योवागुरुरेवतुदैवतम् अमार्गस्थो

ऽपिमार्गस्थोगुरुरेवसदागतिः आयान्तमग्रतोगच्छेद्गच्छन्तमनुव्रजेत् आसनेशयनेवापितिष्ठेदग्रतोगुरुः अनुज्ञांप्राप्यतिष्ठेच्चनैवंशाप

मवाप्नुयात् गुरुर्म्मातापितास्वामीबांधवःसुहृदःशिवः इत्याधायमनोनित्यंभजेत्सर्वात्मनागुरुम् निंद्यगुरुमाह क्रियासारसमुच्चये श्वित्रीचै

वगलत्कुष्ठीनेत्ररोगीचवामनः कुनखीश्यावदंतश्चस्त्रीजितोऽधिकांगकः हीनांगःकपटीरोगीबह्वाशीबहुजल्पकः एतैर्दोषैर्विहीनोयःसगु

रुःशिष्यसम्मतः शिष्यलक्षणमाह ॥ शान्तोविनीतःशुद्धात्माश्रद्धावान्धारणक्षमः समर्थश्चकुलीनश्चप्राज्ञस्सच्चरित्रोयती एवमादिगुणै

युक्तः शिष्यो भवतिनान्यथा। निंद्यशिष्यमाह पापिनेक्रूरचेष्टायशठायकृपणायच निंदकायचमूर्खायतीर्थद्वेषपरायच भक्तिहीनायदेवेशिनदे
यामलिनायच गुरुणाशिष्यतांवापितयोर्वत्सरवासतः तथाचोक्तंसारसंग्रहे सद्गुरुस्त्वाश्रितंशिष्यंवर्षमेकंपरीक्षयेत् स्वप्नेतुनकालनियमः स्व
प्नेतुनियमोनहीतिनारदवचनात् तत्रैवम् राज्ञिचामात्यजोदोषः पत्नीपापंस्वभर्तरि तथाशिष्यार्जितंपापंगुरुःप्राप्नोतिनिश्चितं देव्यागमेशिववाक्यम्
गुरुशय्यासनंयानंपादुकोपानपीठकम् स्नानोदकंतथाछायांलंघयेन्नकदाचन गुरोरग्रेपृथक्पूजामौद्धत्यंचविवर्जयेत् दीक्षाव्याख्यांप्रभुत्वंच
गुरोरग्रेपरित्यजेत् इतिशिष्यलक्षणं तथाचयोगिनीतंत्रे पितुर्मंत्रंनगृह्णीयात्तथामातामहस्यच सोदरस्यकनिष्ठस्यवैरिपक्षाश्रितस्यच तथाचग
णशाविमर्षिण्याम्० यतेर्दीक्षापितुर्दीक्षादीक्षाचवनवासिनः विविक्ताश्रमिणोदीक्षानसाकल्याणदायिका रुद्रयामले नपत्नींदीक्षयेद्भर्तानपि
तादीक्षयेत्सुतां नपुत्रंचतथाभ्राताभ्रातरंनैवदीक्षयेत् सिद्धमंत्रोयदिपतिस्तदापत्नींसदीक्षयेत् शक्तित्वेनवरारोहेनचसापुत्रिकाभवेत् मंत्रा
र्थादेवताज्ञेयादेवतागुरुरूपिणी तेषांनिन्दानकर्तव्यायदिच्छेच्छुभमात्मनः गुरुसन्निहितेयस्तुपूजयेदन्यतोनतम् सुदुर्गतिमवाप्नोतिपूजाच
विफलाभवेत् अविद्योवासविद्योवागुरुरेवतुदैवतम् वर्षैकेनभवेद्योग्योविप्रोगुणसमन्वितः वर्षद्वयात्तुराजन्योवैश्यस्तुवत्सरैस्त्रिभिः ॥चतु
र्भिर्वत्सरैःशूद्रःकथिताःशिष्ययोग्यता ॥ इत्यादिनिषेधवचनात् ॥ एभ्योमंत्रंनगृह्णीयादिदंतुसिद्धेतरविषयम् सिद्धमंत्रोनदुष्यतीति
वचनात् तथाचसिद्धयामले यदिभाग्यवशाद्देविसिद्धविद्यांलभेत्प्रिये ॥ तदैवतांतुदीक्षेतत्यक्त्वागुरुविचारणम् प्रमादाच्चतथाज्ञानात्
पितुर्दीक्षांसमाचरन् प्रायश्चित्तंततःकृत्वापुनर्दीक्षांसमाचरेत् ॥ ॥ ॥ ॥पितुरित्युपलक्षणम्मातामहा

तं॰सा॰ दीनामपि प्रायश्चित्तमनुश्रुतसावित्रीजपः सर्वत्रतथादर्शनात् दशसाहस्रजाप्येनसर्वकल्मषनाशिनी तथाचमत्स्यसूक्ते निर्वीजंतुपितु
२ र्मंत्रंशैवेसाक्तेनदुष्यतीतिवचनम् कौलिकमंत्रदीक्षापरम् योगिनीतंत्रे शक्तिविद्यामधिकृत्यदीक्षानिषेधात् यद्वाशाक्तेतारादिविद्यायाम्॥
मत्स्यसूक्ते निजकुलतिलकायज्येष्ठपुत्रायदद्यात् श्रीक्रमे मनुर्विंमष्यदानमयोज्येष्ठपुत्रायधीमते महातीर्थेउपरागेसतिसर्वत्रनदोषः॥
तथाचविष्णुमंत्रमधिकृत्य साधुएष्टस्त्वयाब्रह्मन्वक्ष्यामिसकलंतव ब्रह्मणाकथितंपूर्वंवशिष्ठायमहात्मने वशिष्ठोपिस्वपौत्रायमत्पित्रे
दत्तवान्स्वयं प्रसन्नहृदयस्वच्छः पितामेकरुणानिधिः कुरुक्षेत्रेमहातीर्थेसूर्य्यपर्व्वणिदत्तवान् इत्यादि वैशंपायनसंहितायाम् शौनकं
प्रतिव्यासवाक्यम् योगिनीतंत्रे॰ निर्वीजंचपितुर्मंत्रंतथामातामहस्यच स्वप्नलब्धंस्त्रियादत्तंसंस्कारेणैवशुद्ध्यति यत्तु साध्वीचैवसदाचारगुरु
भक्ताजितेन्द्रिया सर्वमंत्रार्थतत्त्वज्ञासुशीलापूजनेरता गुरुयोग्याभवेत्साहि विधवापरिवर्ज्जिता स्त्रियोदीक्षाशुभाप्रोक्तामातुश्चाष्टगुणास्मृ
ता इदंतुउपासितमंत्रपरम् तथाचभैरवतंत्रे स्त्रीयमंत्रोपदेशेतुनकुर्याद्गुरुचिन्तनम् मातुरित्तिउपासितेत्वष्टगुणम् अनुपासितेसुभफल
मित्यर्थः सिद्धिमंत्रविषयंवेत्तिकेचित् वस्तुतस्तु योगिनीहृदयेच स्त्रिपदंविधवापरम् एकवाक्यताबलात् स्वप्नलब्धेतुकलसेगुरुः मा
यंनिवेशयेत् वटपत्रेकुंकुमेनलिखित्वाग्रहणंशुभं ततःशुद्धिमवाप्नोति अन्यथाविफलंभवेत् इदंतुसद्गुरोरभावेतत्संभवेतस्मादेवग्रहो
यात् स्वप्नेतुनियमोनहीतिनारदवचनात् वैष्णवेवैष्णवोग्न्याद्याः शैवेशैवश्चशाक्तिके शैवःशाक्तश्चसर्वत्रदीक्षास्वामीनसंशयः तथाविद्याध
राचार्य्यधृतम् मध्यदेशेकुरुक्षेत्रनाटकेकिलसंभवाः अन्तर्वेदिप्रतिष्ठांचआवन्त्याश्चगुरूत्तमाः मध्यदेशाऽप्यार्य्यावर्त्तः गौडाः शाल्वोद्भवाश्चैव

मागधाःकेवलास्तथा कोशलाश्चदशार्णाश्चगुरवःसप्तमध्यमाः कार्णाटनर्म्मदाराष्ट्रकच्छातीरोद्भवास्तथा कलिंगाश्चकलम्बाश्चकाम्बोजा
श्चाधमामताः दीक्षांविनाजपस्यदुष्टत्वात् प्रथमंदीक्षानिरूप्यते दिव्यंज्ञानंयतोदद्यात्कुर्य्याच्चपापसंक्षयम् तस्माद्दीक्षेतिसाप्रोक्तामुनिभिस्त
त्त्ववेदिभिः सर्वाश्रमेषुदीक्षायाआवश्यकत्वम् तथा दीक्षामूलंजपंसर्वंदीक्षामूलंपरंतपः दीक्षामाश्रित्यनिवसेत्यत्रकुत्राश्रमेवसन् ॥
शूद्रस्यनिषेधमाह तन्त्रांतरे प्रणवाद्यंनदातव्यंमंत्रंशूद्रायसर्वथा आत्ममंत्रंगुरोर्म्मंत्रंमंत्रंचजपसंज्ञकं शूद्रोनिरयमाप्नोतिब्राह्मणोयास्य
धोगतिम् अदीक्षितायेकुर्वंतिजपपूजादिकाःक्रियाः नभवंतिप्रियेतेषांशिलायामुप्तवीजवत् देवीदीक्षाविहीनस्यनसिद्धिर्नचसद्गतिः तस्मा
त्सर्वप्रयत्नेनगुरुणादीक्षितोभवेत् अदीक्षितोपिमरणेरौरवंनरकंव्रजेत् तस्माद्दीक्षांप्रयत्नेनसदाकुर्य्याच्चतान्त्रिकाम् कस्मैदद्यात्तुमंत्रंवैयो
नगृह्णातिनराधमः मन्वंतरसहस्रेषुनिष्कृतिर्नैवजायते नदीक्षितस्यकार्य्यंस्यात्तपोभिर्न्नियमैर्व्रतैः नतीर्थगमनेनापिनचसावीरयन्त्रणैः ॥
अतःसद्गुरुवाहितदीक्षाःसर्वकर्म्माणिसाधयेत् तत्राप्यनुकूलंमंत्रंगृह्णीयात् तथाच स्वभावराशिकोष्ठानामनुकूलान्भजेन्मनून् वाराहीतंत्रे
ताराचक्रंराशिचक्रंनामचक्रंतथैवच तत्रचेत्सगुणोमंत्रोनान्यचक्रंविचारयेत् इतितुप्राधान्यतयाबोद्धव्यम् तथाधनिमंत्रंगृह्णीयात् अकुलं
चतथैवच इत्यादिदर्शनात्तत्तच्चक्रस्यावश्यकत्वात् प्रथमंतन्निरूप्यते तत्रसिद्धिसारस्वते नृसिंहार्कवराहानांप्रासादप्रणवस्यच सपिंडाक्षर
मंत्राणांसिद्धादीन्नैवशोधयेत् ॥ स्वप्नलब्धेस्त्रियादत्तेमालामंत्रेचत्र्यक्षरे वैदिकेषुचमंत्रेषुसिद्धादीन्नैवशोधयेत् एकाक्षरस्यमंत्रस्यमालामं
त्रस्यपार्वति वैदिकस्यचमंत्रस्यसिद्धादीन्नैवशोधयेत् विंशत्यर्णाधिकामंत्रामालामंत्राःप्रकीर्तिताः नपुंसकस्यचमंत्रस्यसिद्धादीन्नैवशोध

तं॰सा॰ ३ येत् हंसस्याष्टाक्षरस्यापि तथा पंचाक्षरस्य च एकाद्वित्र्यादिबीजस्य सिद्धादीन्नैव शोधयेत् चामुंडातंत्रे कालीतारामहाविद्याषोडशीभुवनेश्व
री भैरवीच्छिन्नमस्ता च विद्या धूमावती तथा वगलासिद्धविद्या च मातंगी कमलात्मिका एतादशमहाविद्याः सिद्धविद्याः प्रकीर्तिता नात्र सिद्धा
द्यपेक्षास्ति न नक्षत्रादिविचारणा कालादिशोधनं नास्ति न चामित्रादिदूषणं सिद्धविद्यातया नात्र युगसेवापरिश्रमः नास्ति किंचिन्महादेवि
दुःखसाध्यं कथंचन इत्यादिवचनादेषु विचारो नास्ति वस्तुतस्तु इदं प्रशंसापरम् सर्वत्र विचारस्यावश्यकत्वम् दूरदृष्टवशात्कदाचिद्दै
रिमंत्रस्य स्वप्नादौ प्राप्तौ तत्तद्दोषस्य दृष्टत्वात् इति तु सांप्रदायिकाः तत्र कुलाकुलस्य भेदं हि वक्ष्यामि मंत्रिणामिह तथा च निवन्धे वाय्वग्निभूज
लाकाशाः पंचाशल्लिपयः क्रमात् पंचह्रस्वाः पंचदीर्घा विन्द्वन्ताः संधिसंभवाः कादयः पंचशः पक्षलसहान्ताः समीरिताः अआ एकचटत
पयषा मारुताः इई ऐखछठथफरक्षा आग्नेयाः उऊ ओगजडदबलाः पार्थिवाः ऋॠ औघझढधभवसा वारुणाः ऌॡ अंङञणनम
शहा नाभसाः साधकस्याक्षरं पूर्वं मंत्रस्यापि तदक्षरम् यद्येकभूतदैवत्यं जानीयात्स्वकुलं हितम् भौमस्य वारुणं मित्रं आग्नेयस्यापि मारुतम् ॥
मारुतं पार्थिवानां च शत्रुराग्नेयमंभसां चकारादाग्नेयं पार्थिवानां च शत्रुः तथा च रुद्रयामले॰ पार्थिवे वारुणं मित्रं तैजसं शत्रुरीरितमित्ता।
दि नाभसं सर्वमित्रं स्यात् विरुद्धं नैव शीलयेत् इति कुलाकुलविचारः अथ राशिचक्रम् कल्पद्रुमे रेखाद्वयं पूर्वपरेण कुर्यात्तन्मध्यतो याम्य राम॰
कुवेरभेदात् एकैकमीशाननिशाचरे तु हुताशवाय्वोर्द्वि लिखेत्ततोऽंशान् ४ वेदाग्नि ३ वह्नि ३ युगल २ श्रवणा २ क्षिसंख्यान् पंचेषुबाण ३
शरपंचचतुष्टयार्णान् मेषादितः प्रविलिखेत्सकलांस्तु वर्णान् कन्यागतान्प्रविलिखेदथ शादिवर्णान् अआइई मेषः उऊऋ वृषः ॥:

ऋॠऌॡमिथुनम् एऐकर्कटः ओऔसिंहः अंअः शषसहलक्षाः कन्यकाः कवर्गस्तुला चवर्गो वृश्चिकः टवर्गो धनुः तवर्गो मकरः पवर्गः
कुंभः यवर्गो मीनः स्वराशीनामनुकूलं मंत्रं भजेत् तथाच राशिकोष्ठानामनुकूलान् भजन्मनून् इतिवचनात् राशीनां शुद्धतां ज्ञेयास्यजेच्छत्रुं स्व
तिं अयम् स्वराशेर्मंत्रराश्यंतं गणनीयं विचक्षणैः यदा तु स्वराशेरज्ञानं तदा साधकनामाद्यक्षरसम्बंधिनं राशिं गृहीत्वा गणयेत् साध्यादारा
श्यंतं गणयेत् साधकात्स्वरादिति रामार्चनचन्द्रिकोक्तवचनात् नारायणीये च अज्ञाते राशिनक्षत्रे नामाद्यक्षरराशितः इति रामार्चनचं
द्रिकायाम् ॥ एकपंचनववांधवाः स्मृताः द्वौ च षड्दशमाश्च सेवकाः बह्निरुद्रमुनयस्तु पोषकाः द्वादशाष्टचतुरस्तु घातकाः इति विद्यु
विषयम् रामार्चनचंद्रिकोक्तत्वात् शत्र्यादौ षष्ठं च वर्ज्जनीयम् षष्ठाष्टमद्वादशानि वर्ज्जनीयानि यत्नतः इति वचनात् तंत्रांतरे लग्नंध
नंभ्रातृबंधुपुत्रशत्रुकलत्रकाः मरणं धर्मकर्मायव्ययद्वादशराशयः नामानुरूपमेतेषां शुभाशुभफलं दिशेत् वेदाश्चेत्तु शत्रुस्थाने बंधुः।
बंधुस्थाने शत्रुरिति पाठः तथा च तंत्रराजे तेन मंत्रादिवर्णेन नाम्नस्त्वाद्यक्षरेण च गणयेद्यदि षष्ठं वाप्यष्टमं द्वादशोऽपि वा रिपुर्मंत्राद्यवर्णस्ये
त्यनत्स्याहितं भवेत् इति राशिचक्रम् अथ नक्षत्रचक्रम् अआ अश्विनीदेवगणः इ भरणीमानुषः ईउऊ कृत्तिकाराक्षसः ऋॠऌॡ
रोहिणीमानुषः ए मृगशिरोदेवः ऐ आर्द्रामानुषः ओ पुनर्वसुदेवः कः पुष्योदेवः खग अश्लेषाराक्षसः घङ मघाराक्षसः च पूर्वाफाल्गु
णीमानुषः छज उत्तराफाल्गुणीमानुषः झञ हस्तादेवः टठ चित्राराक्षसः ड स्वातीदेवः ढण विशाखाराक्षसः तथद अनुराधादेवः ॥
ध ज्येष्ठाराक्षसः नपफ मूलाराक्षसः ब पूर्वाषाढामानुषः भ उत्तराषाढामानुषः म श्रवणादेवः यर धनिष्ठाराक्षसः ल शतभिषाराक्षसः।

तं०सा०
४

वृश्च पूर्वाभाद्रपदामानुषः षसह उत्तराभाद्रपदामानुषः अंअः लंक्षरेवतीदेवः निबंधे पापलोभात्तपेदुप्राज्यंरुद्रस्याद्रिरुः करम् लोकलो
पपटुप्रायंखलौद्योमेणुभेदिता वर्णान्क्रमात्स्वरान्स्योनुरेवसंशगतौतदा तथाचपिंगलातंत्रे उत्तरादृक्षिणाग्रांतुरेखांकुर्याच्चतुष्टयीं॥
दशरेखापश्चिमाग्राकर्तव्यावरवर्णिनि अश्विन्यादिक्रमेणैवविलिखेत्तारकापुनः वक्ष्यमाणविधानेनतन्मध्येवर्णकान्लिखेत् पक्षैक
अब्धिरूपावनिभुजशशिसुकुयुग्मभूयुग्मपक्षायुग्मैकद्वित्रिरूपानलशशिशशिभूद्येकपक्षाग्निवेदाः वर्णाःक्रमात्स्वरांत्योनुरेवसंशग
तावुभौ॰तथाचनिबंधे॰ पूर्वोत्तरात्रयंचैवभरण्यार्द्राचरोहिणी इमानिमानुषाख्याहुर्नक्षत्राणिमनीषिणः ज्येष्ठाशतभिषामूलाधनि
ष्ठाकृत्तिकातथा चित्रामघाविशाखाश्च स्तारारक्षसदेवताः अश्विनीरेवतीपुष्यःस्वातीहस्तपुनर्वसु अनुराधामृगशिरश्रवणादेवतार
काः तथाच स्वजातौपरमाप्रीतिर्मध्यमाभिन्नजातिषु देवराक्षसयोर्वैरंनाशोमानुषराक्षसः जन्मसंपद्विपत्क्षेमप्रत्यरिःसाधकोवधः
॥मित्रंपरममित्रंचजन्मादीनिपुनःपुनः जन्मतृतीयपंचसप्तवर्जनीयानिनक्षत्राणि तथाच रसाष्टनवभद्राणियुगयुग्मगतान्यपि इतरा
णिनभद्राणिपरित्याज्यामनीषिभिः इत्यादि स्वनक्षत्रादेवनक्षत्रंगणनीयम् स्वनक्षत्राज्ञानेस्वनामाद्यक्षरसंबंधिनक्षत्रादेवनक्षत्रंगणनी
यमिति॥प्रादक्षिण्येनगणयेत्साधकाद्यक्षरात्सुधीः इतिनक्षत्रचक्रम् अथअकथहमचक्रम् चतुरस्रेलिखेद्वर्णांश्चतुष्कोष्ठसमन्विते॥ राम०
चतुष्कोष्ठेचतुष्कोष्ठेषोडशकोष्ठइतियावत् चतुरस्रंलिखेत्कोष्ठंचतुष्कोष्ठसमन्वितं पुनश्चतुष्कंतत्रापिलिखेद्धीमान्क्रमेणतु इति ४
विश्वसारवचनात् तत्रषोडशकोष्ठेअकारादिवर्णान्प्रादक्षिण्येनलिखेत् तत्रक्रमः इन्द्राग्निरुद्रनवनेत्रयुगार्कदिक्स्त्वष्टषोडश

चतुर्द्दशभौतिकेषु पातालपंचदशवह्निहिमांशुकोष्ठेवर्णान् लिखेल्लिपिभवान्क्रमशस्सुधीमान् नामाद्यक्षरमारभ्ययावन्मंत्रादिम क्षरं चतुर्भिः।
कोष्ठैरेकैकमितिकोष्ठचतुष्टयम् पुनःकोष्ठककोष्ठेषुसव्यतो नाम आदितः सव्यतोदक्षिणतः तथाचविश्वसारे दक्षिणावर्त्तयोगेनकोष्ठेवर्णान्
लिखेत्क्रमात् येनैवलिखनंकुर्यात्तेनैवगणनंस्मृतं सिद्धःसाध्यःसुसिद्धोऽरिःक्रमात्ज्ञेयोविचक्षणैः सिद्धःसिद्ध्यतिकालेनसाध्यस्तुजपहोम
तः सुसिद्धोग्रहणादेवरिपुर्मूलंनिकृन्तति सिद्धार्णोबांधवाःप्रोक्ताःसाध्याःस्युःसेवकाःस्मृताः सुसिद्धाःपोषकाज्ञेयाशत्रवोघातकाःस्मृताः जपेन
बंधुःसिद्धःस्यात्सेवकोऽधिकसेवया पुष्णातिपोषकोभीष्टंघातकोनाशयेद्ध्रुवम् विशेषफलमाह सिद्धःसिद्ध्यतियोक्तेनद्विगुणात्सिध्य
साध्यकः सिद्धःसुसिद्धोऽर्द्धजपात्सिद्धारिर्हंतिबांधवान् साध्यःसिद्धोद्विगुणकःसाध्यसाध्योनिरर्थकः तत्सुसिद्धोद्विगुणजपात्साध्यारि
र्हंतिगोत्रजान् सुसिद्धःसिद्धोऽर्द्धजपात्तत्साध्योद्विगुणाधिकात् तत्सुसिद्धोग्रहादेवसुसिद्धोरिःस्वगोत्रहा अरिसिद्धःसुतान्हन्यात् अरि
साध्यस्तुकन्यकाः तत्सुसिद्धस्तुपत्नीघ्नस्तदरिर्हंतिसाधकं वैरिमंत्रत्यागप्रकारमाहतंत्रे गवांक्षीरेद्रोणमितेजपेन्मंत्रशताष्टकम् पीत्वाशी
ष्टंजलेतत्तत्समुत्थाप्यत्यजेत्तथा अनेनैवविधानेनवैरिमंत्राद्विमुच्यते रुद्रयामले वटपत्रेलिखित्वारिंमंत्रंस्रोतसिनिःक्षिपेत् एवंमंत्रवि
मुक्तस्यादित्याहभगवान्शिवः इतिअकथहचक्रम् अथाकडमचक्रम् रेखाद्वयंपूर्वपरेणकुर्यात्तन्मध्यतोयाम्यकुबेरभेदात् महेशरक्षोऽधि
पत्तिक्रमेणतिर्य्यक्तथावायुहुताशनेन अकारादिक्षकारान्तान्क्लीवहीनान्लिखेत्ततः एकैकक्रमतोलेख्यान्मेषादिषुद्वयान्तकान् गण
येत्क्रमसोभद्रनामादिवर्णकादिमान् मेषादितोहिमीनांतंगणयेत्क्रमशःसु धीः सिद्धःसाध्यःसुसिद्धारीन्पुनःसिद्धादयःपुनः नवैकपं

चमेसिद्धः साध्यषड्दशयुग्मके सुसिद्धस्त्रिसप्तके रुद्रवेदाष्टद्वादशेरिपुः एतत्तेकथितंदेवि अकडमादिकमुत्तमम् इदन्तुगोपालविषयकमेव॰
शिवविषयेपि वैष्णवंराशिसंयुक्तं शैवंचाकडमस्मृतमिति जामलीयवचनात् गोपालेऽकडमस्मृतः इतिवचनाच्च अथऋणिधनिचक्रम्॥
तद्यथा कोष्ठान्येकादशान्येववेदेनपूरितानिच अकारादिहकारान्तंलिखेत्कोष्ठेषुतत्त्ववित् प्रथमंपंचकोष्ठेषुह्रस्वदीर्घक्रमेणतु द्वयंद्वयं।
लिखेत्तत्रविचारेखलु साधकः शेषेष्वेकैकशोवर्णानुक्रमात्तस्तुलिखेत्सुधीः षट्कालकोलविषदग्नि समुद्रवेदरवा काशशून्यदहनाःखलु
साध्यवर्णाः युग्महिपंचविषदम्बरसुकृशशांक व्योमाधिवेदशशिनः खलुसाधकाणाः — ज्वालादकचराकुजभुक्तशेषं ज्ञात्वोभयोरधिक
शेषमृणंधनंस्यात् अस्यार्थः साध्यवर्णान्स्वरव्यंजनरूपेणपृथक्कृतान्षट्कालाद्यङ्कैर्गुणितान् तथा साधकनामाद्यक्षराणिस्वरव्यं
जनरूपेणपृथक्कृतानि युग्माद्यैरंकैर्गुणयित्वाऽष्टसंख्याभिर्हृत्वा उभयोः साध्यसाधकयोर्याधिकंऋणंशेषंधनंज्ञात्वामंत्रंदद्यात्॰
मंत्रश्चेत्तिऋणीभवतितदामंत्रः शुभदायकोभवति धनीचेन्न तंत्रांतरे॰ मंत्रस्त्वृणीशुभफलोह्यसुभोधनीच तुल्यंपदासमफलःकथि
तोमुनीन्द्रैः अन्यत्र शून्येमृत्युमवाप्नोतिधनेचविफलंभवेत् ऋणेतुप्राप्तिमात्रेचसर्वसिद्धिस्तुजायते तथाचरुद्रयामले मंत्रोयद्यधि
काङ्कःस्यात्तदामंत्रंजपेत्सुधीः समेपिचजपेन्मंत्रंनजपेत्तुऋणाधिकं शून्येमृत्युंविजानीयात्तस्माच्छून्यंविवर्जयेत् तथाच इन्द्रसेनेत्ररवि राम०
पंचदश तुवेदवह्न्यासुधाष्टनवभिर्गुणितांश्चसाध्यान् दिग्भूगिरीन्कृतिगजाग्निमुनीषुवेदषड्वह्निभिस्तुगुणितानथसाधकानां॰ ५
षट्कालस्यादिवचनंतुविष्णुविषयः रामार्चनचंद्रिकाद्युक्तत्वादितिकेचित् वस्तुतस्तुपूर्वमस्यैवविवरणम् तथाहि इन्द्रसेनेनेसा

द्यनंतरंनामार्णन्तु कोष्ठकमथाभिहन्यादेकादिरुद्रांकगणं क्रमेण व्यक्तं रुद्रयामले साध्याङ्कान् साधकाङ्कांश्च पूरयेद् हसंख्यया गुणिते तु
हृतेष्टाभिर्यच्छेषंजायतेस्फुटं तदंकं कथयाम्यत्र एकादशगृहस्थितम् इत्युक्तापट्कालेस्याद्युक्तम् प्रकारांतरं यथा नामाद्यक्षरमार
भ्यायावन्मंत्रादिमं भवेत् त्रिधाकृत्वास्वरैर्भिन्नं तदन्यद्विपरीतकम् अस्यार्थः साधकनामाद्यक्षरतो गणनया यावन्मंत्रादिमाक्षरम् ताव
त्संख्यं त्रिधाकृत्वासप्तभिर्हृत्वा अधिकं ऋणं शेषं धनंस्यात् तदन्यदिति मंत्राद्यक्षरमारभ्य यावत्साधकाद्यक्षरं भवेत् तावत्संख्यं सप्तगुणं कृ
त्वात्रिभिर्हरेत् अथवा साध्यनामद्विगुणितंसाधकेनसमन्वितं अष्टभिस्तुहरेच्छेषं तदन्यद्विपरीतकम् अस्यार्थः साध्यनामस्वरव्यंज
नभेदेनद्विगुणीकृत्य साधकनाम्नास्वरव्यंजनभेदेन मिलितंकृत्वा अष्टभिर्हरेत् तदन्यदिति साधकनामस्वरव्यंजनभेदेनद्विगुणीकृ
त्यसाध्ययुक्तंकृत्वाअष्टाभिर्हरेत् ॥ सनत्कुमारीये॥ पितृमातृकृतं नामस्यक्त्वा शर्म्मादिदेवकान् श्रीवर्णंचततो विद्वान् चक्रेषुयोजयेत्
क्रमात् अथदीक्षापटलः मंत्रारंभस्तु चैत्रेस्यात् समस्तपुरुषार्थदः वैशाखेरत्नलाभःस्याज्ज्येष्ठेतुमरणंभवेत् आषाढेबंधुनाशःस्यात् पू
र्णायुःश्रावणेभवेत् प्रजानाशोभवेद्भाद्रे आश्विनेरत्नसंचयः कार्तिकेमंत्रसिद्धिःस्यान्मार्गशीर्षेतथाभवेत् पौषेतुशत्रुपीडास्यान्माघेमेधा
विवर्द्धनम् फाल्गुणेसर्वकामाःस्युर्म्मलमासंविवर्जयेत् चैत्रेतुगोपालविषयम् गौतमयुक्तत्वात् मधुमासेभवेद्दीक्षादुःखायेतिवचना
न्नान्यत्र तत्रमासः सौरएव सौरमासेशुभादीक्षानचांद्रेनचतारके इतिगौतमीयात् अथवारनियमः रविवारेभवेद्वित्तंसोमेशांतिर्भवे
त्किल आयुरङ्गारकेहन्तितत्रदीक्षांविवर्ज्जयेत् बुधेसौन्दर्यमाप्नोतिज्ञानंस्याद्बृहस्पतौ शुक्रेसौभाग्यमाप्नोतियशोहानिःशनैश्चरे

॥ अथतिथिनिर्णयम् ॥ प्रतिपदि्क्रतादीक्षाज्ञाननाशकरीमता प्रतिपत्तिर्द्वितीयायांतृतीयायांशुचिर्भवेत् चतुर्थ्यांवित्तनाशःस्यात्पंचम्यांबु
द्धिबर्द्धनम् षष्ठ्यांज्ञानक्षयंसौख्यंलभतेसप्तमीदिने अष्टम्यांबुद्धिनाशःस्यान्नवम्यांवपुषक्षयः दशम्यांराजसौभाग्यं एकादश्यांशुचि
र्भवेत् द्वादश्यांसर्वसिद्धिःस्यात्त्रयोदश्यांदरिद्रता तिर्य्यग्योनिश्चतुर्दश्यां हानिर्मासावसानके पक्षान्तेधर्म्मबुद्धिःस्यादस्वध्यायंविव
र्जयेत् संध्यागर्ज्जितनिर्घोषभूकम्पोल्कानिपातने एतानन्यानिदिवसान् सुक्तान्परिवर्ज्जयेत् द्वितीयापंचमीचैवषष्ठीचैवविशे
षतः द्वादश्यामपिकर्तव्यंत्रयोदश्यामथापिवा इतियत्षष्ठीत्रयोदशीविधानंतद्दिक्षुविषयं रामार्चनचंद्रिकाधृतत्वात् पंचमीस
प्तमीषष्ठीद्वितीयापूर्णमासितता त्रयोदशीचदशमीप्रशस्ताःसर्वकामदा इतिसनत्कुमारवचनात् ॥ अथनक्षत्रनिर्णयः ॥ अश्वि
न्यांसुखमाप्नोतिभरण्यांमरणंभवेत् कृत्तिकायांभवेद्दुःखीरोहिण्यांवाक्पतिर्भवेत् मृगशीर्षेसुखावाप्तिरार्द्रायांबंधुनाशनं पुनर्वसौधना
ढ्यःस्यात्पुष्येशत्रुविनाशनं अश्लेषायांभवेन्मृत्युर्मघायांदुःखमोचनं सौन्दर्य्यंपूर्वाफाल्गुन्यांप्राप्नोतिचनसंशयः ज्ञानंचोत्तरफाल्गु
न्यांहस्तायांचधनीभर्वेत् चित्रायांज्ञानसिद्धिःस्यात्स्वात्यांशत्रुविनाशनं विशाखायांसुखंचानुराधायांबंधुवर्द्धनम् ज्येष्ठायांसुतहा
निःस्यान्मूलायांकीर्त्तिबर्द्धनम् पूर्वाषाढोत्तराषाढेभवेत्ताकीर्त्तिदायिके श्रवणायांभवेद्दुःखीधनिष्ठायांदरिद्रता बुद्धिःशतभिषायांस्यात्
पूर्वभाद्रेसुखीभवेत् सौख्यंचोत्तरभाद्रेचरेवत्यांकीर्त्तिबर्द्धनम् तथायोगादिनिर्णयोविश्वसारे शुभःसिद्धिस्तथाप्रायुष्मानंध्रुवयोग
तः प्रीतिःसौभाग्ययोगश्चवृद्धियोगस्ततःपरम् हर्षणश्चतथायोगःसर्वत्रशुभावहाः ववबालवकौलवतैतिलस्तदनंतरम् करणानि

शुभान्येवसर्वतंत्रेषुभाविनि अथलग्ननिर्णयः वृषेसिंहेचकन्यायांधनुर्म्मीनाख्यलग्नके चन्द्रतारानुकूलेचकुर्य्याद्दीक्षाप्रवर्त्तनम् स्थिरलग्नं
विष्णुमंत्रेशिवमंत्रेचरंशुभम् द्विस्वभावगतंलग्नंशक्तिमंत्रेप्रशस्यते विशेषतस्तुमहादेविदीक्षाग्रहणकर्म्मणि शुक्लपक्षेभवेद्दीक्षाकृष्णेयापं
चमाद्दिनात् निषिद्धमासेतुतत्रतिथिविशेषोमुनिभेदतः षष्ठीभाद्रपदेदर्शेतथाकृष्णाचतुर्द्दशी कार्त्तिकेनवमीशुक्लामार्गेशुक्लातृतीयिका ॥पौ
षेचनवमीशुक्लामाघेशुक्लाचतुर्थिका फाल्गुणेनवमीशुक्लाचैत्रेकामचतुर्द्दशी त्रयोदशीतिकेचित् वैशाखेचाक्षयाचैवज्येष्ठेदशहरातिथिः॥
आषाढेनवमीशुक्लाश्रावणेकृष्णपंचमी एतानिदेवपर्व्वाणितीर्थकोटिफलंलभेत् तत्रदीक्षाप्रकर्त्तव्यानमासंचपरीक्षयेत् नवारंनचनक्षत्रंनच
तिथ्यादिदूषणं नयोगकरणंचैवशंकरेणचभाषितम् अन्यच्चमतम् चैत्रेत्रयोदशीशुक्लावैशाखेकादशीसिता ज्येष्ठेचतुर्द्दशीकृष्णा आषा
ढेनागपंचमी श्रावणेकादशीभाद्रेरोहिणीसंयुताष्टमी आश्विनेचमहापुण्या महाष्टम्यथभिष्टदा कार्त्तिकेनवमीशुक्लाम्मार्गशीर्षेतथासि
ता षष्ठीचतुर्द्दशीपौषेमाघेप्येकादशीसिता फाल्गुणेचसिताषष्ठी चेतिकालविनिर्णयः योगिनीतंत्रे० अयनेग्रहणविषुवेचैवग्रहणेचंद्र
सूर्य्ययोः रविसंक्रांतिदिवसेयुगाद्यायांसुरेश्वरि मन्वन्तरासुसर्व्वासुमहापूजादिनेतथा चतुर्थींपंचमीचैवचतुर्द्दश्याष्टमीतथा तिथयः
शुभदाःप्रोक्ता इत्यादिवचनात् चतुर्द्दश्याष्टमीतिशक्तिविषयम् चतुर्थीतिगणेशविषयम् तत्तत्कल्पोक्तत्वात् निन्दितेष्वपिकालेषुदीक्षोक्ता
ग्रहणेशुभा सूर्य्यग्रहणकालस्यसमानोनास्तिभूतले विशेषतोमहादेविदीक्षाग्रहणकर्म्मणि रुद्रयामले नकुर्य्याच्छाक्तिकींदीक्षामुपरागे
विभावसौ नकुर्य्याद्वैष्णवींतांतुयदिचंद्रसमोग्रहः एतच्चगोपालश्रीविद्येतरविषयम् अन्येषुपुण्ययोगेषुग्रहणेचन्द्रसूर्य्ययोरितिगौत

तं॰सा॰ मीयात् सूर्य्यग्रहणकालेतुनान्यदन्वेषितंभवेदिति योगिनीहृदयाच्च तत्रयद्यत्कृतंसर्वमनंतंफलदंभवेत् रविसंक्रमणेचैवसूर्य्यस्यग्रह
७ णेतथा तत्रलग्नादिकंकिंचिन्नविचार्य्यकथंचन रविसंक्रमणेचैवनान्यदन्वेषितंभवेत् नवारतिथिमासादिशोधनंसूर्य्यपर्व्वणि एवंचंद्र
ग्रहणेपितथा अमावास्यासोमवारेभौमवारेचतुर्द्दशी सप्तमीरविवारेचसूर्य्यग्रहणतैःसमा शिष्यानाहूयगुरुणाकृपयादीयतेयदा ॥ एं
तदालग्नादिकंकिंचिन्नविचार्य्यकथंचन तथा सर्व्वेवाराःशुभाःसर्व्वेनक्षत्राणिचराशयः यस्मिन्नहनिसंतुष्टोगुरुःसर्व्वेशुभावहाः योगि
नीतंत्रे ग्रहणेचमहातीर्थेनास्तिकालस्यनिर्णयः गंगायांभास्करक्षेत्रेविरजेचंद्रपर्व्वणे चक्रलेचमतंगेचतथाकिन्नामभेषुच नगरेहोया
त्ततोदीक्षांतीर्थेष्वेतेषुपार्व्वति वाराहीतंत्रे शुक्रोस्तोयदिवावृद्धोगुर्व्वादित्योभवेद्यदि मेषवृश्चिकसिंहेषुतदादोषोनविद्यते महावि
द्यासुसर्व्वासुकालादिविचारेणनास्ति तदुक्तंमुंडमालातंत्रे कालादिशोधनंनास्तिनचामित्रादिदूषणम् अथमालानिर्णयः तर्ज्जनी
मध्यमानामाकनिष्ठांचेतितांक्रमात् तिस्रोंगुल्यस्त्रिपर्व्वाणोमध्यमाचैवपर्व्विका पर्व्वद्वयंमध्यमायामेरुत्वेनोपकल्पयेत् सनत्कुमार
संहितायांक्रममाह अनामामध्यमारभ्यकनिष्ठादितएवच तर्ज्जनीमूलपर्य्यंतंदशपर्व्वसुसंजपेत् सनत्कुमारसंहितायाम् अनामामू
लमारभ्यकनिष्ठादितएवच तर्ज्जनीमध्यपर्य्यंतमष्टपर्व्वसुसंजपेत् एतद्वचनस्त्वष्टोत्तरशतविषयम् ॥शक्तिविषयेपुनः अनामिकात्रयंप राम॰
र्व्वकनिष्ठाचत्रिपर्व्विका मध्यमायाश्चत्रितयंतर्ज्जनीमूलपर्व्वणि तर्ज्जन्यग्रेतथामध्येयोजपेत्सतुपापकृत् तथा अनामामूलमारभ्य ७
प्रादक्षिण्यक्रमेण च॥ मध्यमामूलपर्य्यंतंजपेदष्टसुपर्व्वसु इदमपिअष्टोत्तरशतविषयम् इतिश्रीकूर्म्मवचनात् हंसपारमेश्वरे॰ ॥

पर्वद्वयमनामायाः परिवर्तेन चैकमात् पर्वत्रयं मध्यमायास्तर्ज्जन्येकं समाहरेत् पर्वद्वयं तु तर्ज्जन्या मेरुं तद्विद्धि पार्वति शक्तिमाला समाख्याता सर्वमंत्रप्रदीपिका श्रीविद्यायामयं विशेषः अनामामूलमारभ्य प्रदक्षिणक्रमेण च मध्यमामूलपर्य्यंतं करमाला प्रकीर्तिता अङ्गुलीर्न वियुंजीत किंचिदाकुंचितेतले अङ्गुलीनां वियोगाच्च छिद्रे च स्रवते जपः अन्यत्रापि अङ्गुल्यग्रे च यज्जप्तं यज्जप्तं मेरुलंघने पर्वसन्धिषु यज्जप्तं तत्सर्वं निष्फलं भवेत् ॥ गणनाविधिमुल्लंघ्य यो जपेत्तज्जपं यतः गृह्णन्ति राक्षसास्तेन गणयेत्सर्वथा बुधः जपसंख्या तु कर्त्तव्या नासंख्यातं जपेत्सुधीः नसंख्याकारकस्यास्य सर्वं भवति निष्फलं हृदये हस्तमारोप्य तिर्यक्कृत्वा कराङ्गुली आच्छाद्य वाससा हस्तौ दक्षिणेन सदा जपेत् सनत्कुमारे क्रमोत्क्रमगतैर्मालामातृकाक्षरैः क्षमेरुकैः सविंदुकैः साष्टवर्गैरंतर्यजनकर्म्मणि आदिकुचुटुतुपुयुषवोऽष्टौ प्रकीर्तिताः तद्यथा अकारादिवर्णान्प्रत्येकं सविंदून्कृत्वा शतं संजप्य अकारादीनां वर्णानां कवर्गादीनां चांते मंत्रवर्णं सानुस्वारं कृत्वा पूर्ववदुच्चार्य्य मंत्रजपः कार्य्यः अनेन प्रकारेणाष्टोत्तरशतसंख्यो जपो भवति अन्तर्यजने त्सुपलक्षणम् सविंदुं मंत्रमुच्चार्य्य पश्चान्मंत्रं जपेद्बुधः ॥ अकारादिक्षकारान्तं विंदुयुक्तं विभाव्य च वर्णमाला समाख्याता अनुलोमविलोमिका इति नारदवचनात् सिद्धेश्वरतन्त्रे अनुलोमविलोमेन वर्गाष्टकविभेदतः मंत्रेणांतरितान्वर्णान्वर्णेनांतरितान्मनून् कुर्य्याद्वर्णमयीमालां सर्वतंत्रप्रकाशिनी (तस्मै मौलिनी विजये सूत्रनियमः अ न्तर्विद्रुमभासमानभुजगीसुप्तोत्थवर्णोज्वलां आरोहप्रतिरोहतः शतमयीं वर्गाष्टकाष्टोत्तराम्) अथ मालायां नियमः पद्मबीजादिभिर्माला वहिर्यागे प्रशस्यते : रुद्राक्षशंखपद्माक्षपुत्रजीवकमौक्तिकैः स्फाटिकैर्मणिरत्नैश्च सौवर्णैर्विद्रुमैस्तथा राजतैः कुशमूलैश्च

॰हस्तस्यात्तमालिका अंगुलीगणनादेकं पर्वन्यष्टगुणं भवेत् पुत्रजीवैर्दशगुणं शतं शंखैः सहस्रकं प्रवालैर्म्मणिरत्नैश्च दशसाहस्रकं
स्मृतं तदेव स्फटिकैः प्रोक्तं मौक्तिकैर्लक्षमुच्यते पद्माक्षैर्दशलक्षं स्यात्सौवर्णैः कोटिरुच्यते कुशग्रंथ्या कोटिशतं रुद्राक्षैः स्यादनंतकं
सर्वैर्विरचिता माला नृणां मुक्तिफलप्रदा कालिकापुराणे रुद्राक्षैर्वाथ द्विजपेदिन्द्राक्षैः स्फाटिकैस्तथा नान्यन्मध्ये प्रयोक्तव्यं पुत्रजीवा
दिकं च यत् पद्मान्यत्तु प्रयुंज्येत माला या जपकर्म्मभिः ॥ तस्य कामं च मोक्षं च ददाति न प्रियंकरी कामनाभेदेतु पद्माक्षैर्विहिता माला श
त्रूणां नाशिनी मता कुशग्रंथिमयी माला सर्वपापप्रणाशिनी पुत्रजीवफलैः कृता कुरुते पुत्रसंपदम् निर्म्मिता रूप्यमणिभिर्ज्जपमाने प्सित
प्रदा प्रवालैर्विहिता माला प्रयच्छेद्विपुलं धनम् भैरवीविद्यायां तु वाराहीतंत्रे सुवर्णमणिभिर्मालां स्फाटिकीं शंखनिर्म्मिताम् प्रवालैरेव वा
कुर्य्यात्पुत्रजीवं विवर्ज्जयेत् पद्माक्षं चैव रुद्राक्षमिंद्राक्षं च विशेषतः त्रिपुरामंत्रजपादौ रक्तचंदनबीजादिभिरतिप्रशस्ता तथा च तंत्रराजे॰
रक्तचंदनमाला तु भोगदा मोक्षदा भवेत् तथा वैष्णवे तुलसीमामागजदन्तैर्गणेश्वरे त्रिपुरायाजपे शस्ता रुद्राक्षै रक्तचंदनैः मुंडमाला
याम् श्मशानधुस्तूरैर्माला ज्ञेया धूमावतीविधौ नरांगुल्यास्थिभिर्माला ग्रथिता सर्वकामदा नाड्या संग्रथनं कार्य्यं रक्तेन वाससा
तथा सदा गोप्या प्रयत्नेन जनन्या जारवत् प्रिये मालानियमस्तु मुंडमालायाम् अन्योन्यसमरूपाणि नातिस्थूलकृशानि वैः कीटा तं॰
दिभिरदुष्टानि न जीर्णानि नवानि वै तद्यथा गौतमीये पंचाशल्लिपिभिर्म्माला विहिता सर्वकर्म्मसु अकारादिक्षकारांता चाक्षमाला प्रकी ८
र्त्तिता ॥ त्वान्तं मेरुमुखं तत्र कल्पयेन्मुनिसत्तमः ॥ अनया सर्वविद्यानां जपः सर्वसमृद्धिदः ॥ चामुंडातंत्रे ॥ नित्यं जपं करे कुर्य्यात्

नतुकाम्यमवोधनात् ॥ काम्यमपिकरेकुर्य्यात्तन्मालाभावेप्रियम्बदे तेनमालायाएवप्राधान्यम् कामनाभेदेतु गौतमीये समासेनात्रसूत्र
स्यविधानमिहकथ्यते ॥ पंचविंशतिभिर्मोक्षंत्रिंशद्भिर्द्धनसिद्धये सर्वथाःसप्तविंशत्यापंचदश्याभिचारिके पंचाशद्भिःकाम्यसिद्धिःस्या
त्तथाचतुरुत्तरैः अष्टोत्तरशतैःसर्वासिद्धिरुक्तामनीषिभिः अथासनभेदाः हेममाहेश्वरे कम्बलंकोमलंकौशंदारवंकर्म्मसाधनम् ॥
एतेषामासनंमाल्यचर्म्मासनंसुरेश्वरि लोम्निचैवदयासीनस्तदासर्वंविनश्यति लोमस्पर्शनमात्रेणसिद्धिहानिःप्रजायते काम्यार्थेक
म्बलंचैवश्रेष्ठंचरक्तकम्बलं कृष्णाजीनेज्ञानसिद्धिर्म्मोक्षंश्रीर्व्याघ्रचर्म्मणि ॥ कुशासनेमंत्रसिद्धिर्नात्रकार्याविचारणा धरण्यांदुः
खसंभूति दौर्भाग्यंदारुजासने वंशासनेदरिद्रःस्यात्पाषाणेव्याधिपीडनं तृणासनेयशोहानिःपल्लवेचित्तविभ्रमः जपेध्यानत
पोहानिंवस्त्रासनंकरोतिहि अतोवस्त्रासनंकेवलमेवनिषिद्धम् वस्त्रासनंरोगहरमित्यादिवचनेन विशिष्टसफलजनकत्वाभिधा
नात् चैलाजिनकुशोत्तरमितिभगवद्वचनात् तथाचगौतमीये तथामृद्वासनेमन्त्रीपटाजिनकुशोत्तरइति योगिनीहृदये ॥
॥ नदीक्षितोविशेज्जातुकृष्णाजिनासनेगृही विशेद्यतिवनस्थश्चब्रह्मचारीचभिक्षुकः अथमालासंस्कारः सनत्कुमारीये
कार्पाससंभवंसूत्रंधर्म्मकामार्थमोक्षदम् तच्चविप्रेन्द्रकन्याभिर्निर्म्मितंचसुशोभनम् शुक्लंरक्तंतथाकृष्णंपट्टसूत्रमथापिवा
शांतिवश्याभिचारेषुमोक्षैश्वर्य्यजपेषुच शुक्लंरक्तंतथापीतंकृष्णंवर्णेषुचक्रमात् सर्वेषामेववर्णानांरक्तंसर्वेप्सितप्रदम् त्रिगु
णंत्रिगुणीकृत्यग्रंथयेच्छिल्पशास्त्रतः एकैकंमात्रकावर्णंसतारंप्रजपेत्सुधीः मणिमादायसूत्रेणग्रंथयेन्मध्यभागतः ब्रह्मग्रं

तं॰सा॰ ९ थीविधायेत्स्यंमेरुंचग्रंथिसंयुतं ग्रंथयित्वापुरोमालांततःसंस्कारमाचरेत् कस्यचिन्मतेमूलविद्ययाग्रंथयेत् तथाचएकवीरकल्पे॰
मातृकामंत्रतोग्रंथिंविद्ययावाप्रकारयेत् सुवर्णादिगुणैर्वापिग्रंथयेत्साधकोत्तमः ब्रह्मग्रंथिंततोदद्यान्नागपाशंतथापिवा ॥ क
वचेनाववध्नीयान्मालांध्यानपरायणः सर्वशेषंततोमेरुंरुद्रहृदयसमन्वितम् ग्रंथयेत्तारयोगेनवध्नीयात्साधकोत्तमः एवंनिष्पाद्यदे
वेशिप्रतिष्ठांचसमाचरेत् गौतमीये मुखेमुखंतुसंयोज्यपुच्छेपुच्छंनियोजयेत् गोपुच्छसदृशीमालायद्वासर्प्पाकृतिःशुभा एवंमिर्मा
यमालांवैशोधयेत्तुनिसत्तमः मुखपुच्छनियमस्तु स्वच्छंदमाहेश्वरे रुद्राक्षस्योन्नतंयत्तुमुखंएतंचनिर्मलं कमलाक्षस्यस्थूलस्या
ग्रंसविंदुद्वितयंमुखम् सविंदुकस्यस्थूलाग्रंएतंश्लक्ष्णमितिस्मृतम् एवंज्ञात्वामुखंएतंरुद्राक्षाम्भोरुहाक्षयोः तत्सजातीयमेका
त्वंमेरुत्वेनाग्रतोन्यसेत् एकैकमपिमालायब्रह्मग्रंथिंप्रकल्पयेत् एकैकमातृकावर्णग्रंथनादौतुसंजपेत् ग्रंथिनियमोपितत्रैव त्रिवृ
त्तिग्रंथिनैकेनतथार्द्धेनविधीयते सार्द्धद्वयावर्तनेनग्रंथींकुर्याद्यथाहृदं इत्येताभ्यामिच्छाविकल्पः अश्वत्थपत्रनवकैःपद्माकारंतुक
ल्पयेत् तन्मध्येस्थापयेन्मालांमातृकांमूलमुच्चरन् क्षालयेत्पंचगव्येनसद्योजातेनतज्जलैः ॐसद्योजातमंत्रस्तु ॐसद्योजा
तंप्रपद्यामिसद्योजातायवैनमः भवेभवेनातिभवेभजस्वमांभवोद्भवायनमः चंदनागुरुपुष्पाद्यैर्वामदेवायवर्षयेत् वामदेवमं राम॰ ९
त्रस्तु॰ ॐवामदेवायनमोज्येष्ठायनमोरुद्रायनमः ॐकालायनमः कालविकरणायनमोवलविकरणाय नमोवलप्रमथना
यनमोमनोन्मथनायनमः धूपयेत्तामघोरेण अघोरमंत्रस्तु ॐअघोरेभ्योऽथघोरेभ्योघोरघोरतरेभ्यःसर्वतःसर्वसर्वेभ्योनम

स्तेऽस्तु रुद्ररूपेभ्यः लेपयेत्तत्पुरुषेण तु॥ तत्पुरुषमंत्रस्तु॥ ॐ तत्पुरुषाय विद्महे महादेवाय धीमहि तन्नो रुद्रः प्रचोदयात् मंत्रयेत्पंच
मेनैव प्रत्येकं तु शतं शतम् मेरुं च मंत्रयेत्तेन मनुना च शतं शतम् पंचममंत्रस्तु ईशानः सर्वविद्यानामीश्वरः सर्वभूतानां ब्रह्माधिपतिर्ब्रह्मणो
ऽधिपतिर्ब्रह्मा शिवो मेऽस्तु सदाशिवोम् प्रत्येकं तु सकृत्सकृत् वा तथा च तत्रैव प्रत्येकं मंत्रयेन्मंत्री पंचमेन सकृदिति तथा च गौतमीये० ॥
समुदायमालामधिकृत्य पंचमेनैव सकृत्केन शतान्यूनेन मंत्रयेत् इति दर्शनात् मालायां वा शतजपः तत्र वाप्यपजेद्देवं यथाविभवविस्तरैः मा
लायाः प्राणप्रतिष्ठानंतरं देवतां पूजयेत् तथा च सनत्कुमारसंहितायाम् संस्कृत्यैवं बुधो मालां तत्र प्राणांस्तु संस्थापयेत् मूलमंत्रेण तां
मालां पूजयेत् द्विजसत्तमः वाराहीतंत्रे ॐ माले माले महामाले सर्वतत्त्वस्वरूपिणि चतुर्वर्गस्त्वयि न्यस्तस्तस्मान्मे सिद्धिदा भव ऽग्रेशो
तरशतं हुत्वा संपाताज्यं विनिःक्षिपेत् होमकर्मण्यशक्तश्चेद्द्विगुणं जपमाचरेत् नाभ्यमंत्रं जपेन्मंत्री कम्पयेन्न विधूनयेत् कम्पना
त्सिद्धिहानिः स्याद्धूननं बहुदुःखदम् शब्दे जाते भवेद्रोगः करभ्रष्टा विनाशकृत् छिन्ने सूत्रे भवेन्मृत्युस्तस्माद्यत्नपरो भवेत् ॥ ॐ
त्वं माले सर्वदेवानां सर्वसिद्धिप्रदा मता तेन सत्येन मे सिद्धिं देहि मातर्नमोऽस्तु ते मायाबीजादिकं कृत्वा रक्तपुष्पैः समर्चयेत् ॥ इ
तिशक्तिविषयम् वैष्णवे तु वाग्भवं तु तथा लक्ष्मीमक्षादिमालिकां ततः स्वतां हृदयवर्णान्तां मंत्रेणानेन पूजयेत् मंत्रयेन्मूलमंत्रेण
क्रमेणोत्क्रमयोगतः तथैव मातृकावर्णैर्मंत्रयेत्तां तु मंत्रवित् योगिनीतंत्रे० होमकर्म ततः कुर्याद्देवताभावसिद्धये इत्युक्तोपरि
पूज्याथ गोपयेद्यत्नतो सुधीः मालासंस्कारस्य नित्यतामाह रुद्रयामले अप्रतिष्ठितमालाभिर्मंत्रं जपति यो नरः सर्वं तद्विफलं वि

तं०सा० घातकुद्दाभवतिदेवता कामनाभेदेतु अंगुलिनियमः तथाच तर्ज्जन्यंगुष्ठयोगेनशत्रूच्चाटनमुत्तमम् अंगुष्ठमध्यमायोगा न्मंत्रसिद्धि
१० र्मुनिश्चितम् अंगुष्ठानामिकायोगादुच्चाटेह्लादनेमते ज्येष्ठाकनिष्ठायोगेनशत्रूणांनाशनंमतम् वैशंपायनसंहितायाम् अंगुष्ठमध्य
माभ्यांचचालयेन्मध्यमध्यतः तर्ज्जन्यानस्पृशेदेनांमुक्तिदोगणनक्रमः जीर्णेसूत्रेपुनःसूत्रंग्रंथयित्वाशतंजपेत् जपेन्निषिद्धसंस्पर्शे
क्षालयित्वायथोदितम् ॥छिन्नेषष्टोत्तरशतंजपः॥ करभ्रष्टेछिन्नयोस्तुल्यत्वात्॥प्रकारांतरं आगमकल्पद्रुमे भूतशुद्ध्यादिकांपूजांसमा
प्यतत्रपूजयेत् गणेशंसूर्य्यविश्वेशान्दुर्गांचावाह्यमंत्रवित् पंचगव्येततःक्षिप्त्वा हेमामंत्रेण मंत्रवित्॥ तस्मात्ततोत्थितांमालांस्वर्ण
पात्रेनिधायच पयोदधिघृतंक्षौद्रंशर्करायैरनुक्रमात् तोयधूपांतरैःकृत्वापंचामृतविधिंबुधः क्रमात्तैवसंस्थाप्यस्थापयेच्छीतलेजले
ततश्चन्दनसौगंधिकस्तूरीकुंकुमादिभिः तामालिप्यह्रीँमंत्रमष्टोत्तरशतंजपेत् तस्यांनवग्रहांश्चैवदिक्पालांश्चप्रपूजयेत् ततः
संपूज्यचगुरुंगृह्णीयान्मालिकांशुभामिति अथपुरश्चरणम् योगिनीहृदये गुरोराज्ञांसमादायशुद्धांतःकरणोनरः ततःपुरस्क्रियांकु
र्य्यात्मंत्रसिद्धिप्रकाम्यया जीवहीनोयथादेहीसर्वकर्म्मसुनक्षमः पुरश्चरणहीनोपितथामंत्रःप्रकीर्तितः तस्मादादौस्वयंकुर्य्याद्गुरुं
वाकारयेद्बुधः॥ योगिनीहृदये॥ गुरोरभावेविप्रंतुसर्वप्राणिहितेरतम् स्निग्धंशास्त्रविदंमित्रंनानागुणसमन्वितम् स्त्रियंवासद्गुणो— राम०
पेतांसपुत्रांविनियोजयेत् आदौपुरस्क्रियांकर्तुंस्थाननिर्णयउच्यते योगिनीहृदये पुण्यक्षेत्रंनदीतीरंगुहापर्वतमस्तकम् तीर्थप्रदे १०
शाःसिन्धूनांसंगमःपावनंवनम् उद्यानानिविविक्तानिबिल्वमूलंतटंगिरेः तुलसीकाननंगोष्ठंवृषशून्यशिवालयम् अश्वत्थामलकी

मूलंगोशालाजलमध्यतः देवतायतनंकूलंसमुद्रस्यनिजंगृहं तथा गृहेशतगुणंविद्याद्गोष्ठेलक्षगुणंभवेत् कोटिर्देवालयेपुण्यमनंतंशि
वसन्निधौ म्लेच्छदुष्टमृगव्यालशंकातंकविवर्जिते एकांतपावनेनिंदारहितेभक्तिसंयुते स्वदेशेधार्म्मिकेदेशेसुभिक्षेनिरुपद्रवे रम्येभक्त
जनस्थानेनिवसेत्तापसप्रिये गुरूणांसन्निधानेचचित्तैकाग्र्यस्थलेतथा एषामन्यतमंस्थानमाश्रित्यजपमाचरेत् यत्रस्मामेजपेन्मंत्रीतत्र
कूर्म्मंविचिन्तयेत् गौतमीये० पर्व्वतेसिंधुतीरेवापुण्यारण्येनदीतटे यदिकुर्य्यात्पुरश्चर्य्यांतत्रकूर्म्मंनचिन्तयेत् ग्रामेवायदिवावास्तौगृ
हेतंचविचिंतयेत् ॥ अथपुरश्चरणभक्तादिनियमः ॥ गौतमीये ॥पुरश्चरणकृन्मंत्रीभक्ताभक्तंविभावयेत् अन्यथाभोजनाद्दोषान्नसि
द्धिहानिःप्रजायते शस्तान्नंचसमश्नीयान्मंत्रसिद्धिसमीहया तस्मान्नियमयत्नेनसत्ताल्लाशीभवेन्नरः अथाऽगस्त्यसंहितायाम्० ॥
दधिक्षीरंघृतंगव्यमैक्षवंगुडवर्ज्जितम् तिलाश्चैवसितामुद्गाःकंदःकेमुकवर्ज्जितः ॥नारिकेलफलंचैवकदलीलवणीतथा आम्र
मामलकंचैवपणसंचहरीतकी व्रतांतरेप्रशस्तानिहविष्यमन्यतेवुधैः भुंजानोवाहविष्यान्नशाकयावकमेववा पयोमूलंफलंवा
पिपत्रयत्रोपलभ्यते यतुयोगिनीतंत्रे चिंचांचनालिकाशाकंकलायंलकुचंतथा कदम्बंनारिकेलंचव्रतेकूष्मांडकंत्यजेत् ॥इतिव्रतां
तरेवोद्धव्यम् अथवर्ज्याणि वर्ज्जयेन्मधुकांक्षारलवणंतैलमेवच ताम्बूलंकांश्यपात्रंचदिवाभोजनमेवच तथाक्षारंचलवणंमासं
गृंजनंकांश्यभोजनम्० माषाढकीमसूरांश्चकोद्रवांश्चणकानपि कौटिल्यंक्षौरमभ्यंगमनिवेदितभोजनं असंकल्पितकृत्यंचवर्ज्जयेन्म
र्द्दनादिकम् स्नायाच्चपंचगव्येनकेवलामलकेनवा मंत्रजप्तान्नपानीयैःस्नानाचमनभोजनं कुर्य्याद्यथोक्तविधिनात्रिसंध्यंदेवतार्चनम्

तं०सा० अपवित्रकरो लग्नः शिरसि प्रावृतोऽपिवा प्रलपन्प्रजपेद्यावत्तावन्निष्फलमुच्यते कुलार्णवेपि यस्यान्नपानपुष्टांगः कुरुते धर्म्मसंचयम् ॥
११ अन्नदातुः फलस्यार्द्धं कर्तुश्चार्द्धं न संशयः तस्मात्सर्वप्रयत्नेन परान्नं वर्जयेत्सुधीः पुरश्चरणकालेषु सर्वकर्म्मसु शांभवि जिह्वा दग्धा परान्नेन
करौ दग्धौ प्रतिग्रहात् मनो दग्धं परस्त्रीभिः कथं सिद्धिर्वरानने परान्नं भिक्षितेतरविशेषणं भिक्षायां तस्य स्वस्वोत्पादनात् ॥ तथा ॥ वै
दिकाचारयुक्तानां शुचीनां श्रीमतां मता सत्कुलस्थानजातानां भिक्षाशी चाग्रजन्मनाम् विहाय वह्निं नहि वस्तु किंचिद्ग्राह्यं परेभ्यः सति सं
भवे च असंभवे तीर्थबहिर्विशुद्धात्पर्वातिरिक्ते प्रतिग्रहं जप्यात् तत्रासमर्थोऽनुदिनं विशुद्धाद्याचेत यावांगनमात्रं भक्तात् ग्रहणातिरि
गादधिकं न सिद्धिः प्रजायते कल्पशतैरमुष्य सकृद्दुश्चरिते शब्दे प्रणवं समुदीरयेत् प्रोक्ते परिशब्दे प्राणायामं समाचरेत् बहुप्रलापी
आचम्य न्यस्य गात्राणि ततो जपेत् स्तुत्वैवं तथा स्पृश्य स्थानानां स्पर्शनेन च एवमादीन्नियमान् पुरश्चरणकृच्चरेत् विण्मूत्रोत्सर्गशंका
दियुक्तः कर्म्म करोति यः जपार्चनादिकं सर्वमपवित्रं भवेत्प्रिये मलिनाम्बरकेशादिमुखदौर्गन्ध्यसंयुतः योजपेत्तं दहत्याशु देवता
गुप्तिसंस्थिता आलस्यं जृंभणं निद्रां क्षुतं निष्ठीवनं भयम् नीचांगस्पर्शनं कोपं जपकाले विवर्जयेत् एवमुक्तविधानेन विलम्बं त्वरितं वि
ना उक्तसंख्यं जपं कुर्य्यात्पुरश्चरणसिद्धये देवतागुरुमंत्राणामैक्यं संभावयन्धिया जपेदेकमनाः प्रातःकालमध्यदिनावधि यत्संख्यया राम०
समारब्धं तत्कर्तव्यमहर्निशं यदि न्यूनाधिकं कुर्य्याद्व्रतभ्रष्टो भवेन्नरः मुंडमालायाम् यत्संख्यया समारब्धं तज्जप्तव्यं दिने तथा न्यूनाधि ११
कं न कर्तव्यं मासमासं सदा जपेत् प्रजपेदुक्तसंख्यायाश्चतुर्गुणजपः कलौ अन्यत्रापि कृते जपस्तु कल्पोक्तस्त्रेतायां द्विगुणो जपः द्वापरे

त्रिगुणः प्रोक्तश्चतुर्गुणजपः कलौ कुलार्णवेपि न्यूनातिरिक्तकर्म्माणि न फलन्ति कदाचन ॥ यथाविधिकृतान्येव तत्र कर्म्माणि फलन्ति हि भूश
य्याब्रह्मचारित्वं मौनमाचार्य्यसेवित्वा नित्यं त्रिषवणं स्नानं क्षुद्रं कर्म्म विवर्ज्जितं नित्यपूजा नित्यदानं देवतास्तुतिकीर्त्तनम् नैमित्तिकार्च्चनं
चैव विश्वासो गुरुदेवयोः ॥ जपनिष्ठा द्वादशैते धर्म्माः स्युर्मन्त्रसिद्धिदाः स्त्रीशूद्रपतितव्रात्यनास्तिकोच्छिष्टभाषणम् असत्यभाषणं जिह्म
भाषणं परिवर्ज्जयेत् सत्येनापि न भाषेत जपहोमार्च्चनादिषु ॥ अन्यथानुष्ठितं सर्वं भवत्येव निरर्थकं पुरश्चरणकाले तु यदि स्यान्मृतसू
तकं ॥ तथापि कृतसंकल्पो व्रतं नैव परित्यजेत् योगिनीहृदये शयीत कुशशय्यायां शुचिवस्त्रधरः सदा प्रत्यहं क्षालयेत् शय्यामेका
की निर्भयः स्वपेत् असत्यभाषणं वाचं कुटिलानां विवर्जयेत् वर्जयेद्गीतवाद्यादिश्रवणं नृत्यदर्शनम् अभ्यंगं गंधलेपं च पुष्पधारणमे
व च त्यजेदुष्णोदकस्नानमन्यदेवप्रपूजनम् तत्रैव नैकवासा जपेन्मन्त्रं बहुवासाकुलोपि वा वैशंपायनसंहितायाम् विपर्य्यासं न कु
र्य्याच्च कदाचिदपि मोहतः उपर्य्यधो वहिर्वस्त्रे पुरश्चरणकृन्नरः ॥ पतितानामन्त्यजानां दर्शने भाषणे श्रुते क्षुतेऽधोवायुगमने जृम्भने —
जपमुत्सृजेत् तथा च तत्प्राप्तौ प्राणायामं षडंगकम् कृत्वा सम्यग्जपेच्छेषं यद्वा सूर्य्यादिदर्शनात् आदिशब्दाद्वह्निब्राह्मणं च॰ ॥
तन्त्रान्तरे मनःसंहरणं शौचं मौनं मन्त्रार्थचिन्तनम् अव्यग्रत्वमनिर्वेदो जपसंपत्तिहेतवः उष्णीषी कंचुकी नग्नो मुक्तकेशो गणावृतः ॥
अपवित्रकरोऽशुद्धः प्रलपन्न जपेत् क्वचित् अनासनः शयानो वा गच्छन् भुंजान एव वा न पटे न काष्ठे पाषाणे न भूमौ नासने स्थितः मा
र्ज्जारं कुक्कुटं क्रौंचं श्वानं शूद्रं कपिं खरम् दृष्ट्वाचम्य जपेच्छेषं स्पृष्ट्वा स्नानं विधीयते सर्वत्र जपेऽयं नियमः मास्तु नियमो नास्ति॰

तं॰सा॰ ॥ तथाच ॥ अशुचिर्वा शुचिर्वापि गच्छंस्तिष्ठन्स्वपन्नपि मंत्रैकशरणो विद्वान्मनसैवं समभ्यसेत् न दोषो मानसे जापे सर्वदेशेपि सर्वदा
१२ जपनिष्ठो द्विजश्रेष्ठोऽखिलयज्ञफलं लभेत् ॥ श्यामादिमंत्रजाप्ये तु तत्तन्मंत्रे विशेषो वक्तव्यः जपफलमाह शिवधर्म्मोत्तरे सर्वेषामेव यज्ञा
नां जायते सौ महाफलः ॥ जपेन देवता नित्यं स्तूयमाना प्रसीदति प्रसन्ना विपुलान्भोगान् दद्यान्मुक्तिं च शाश्वतीम् यक्षरक्षः पिशाचा
श्च ग्रहाः सर्प्पाश्च भीषणाः जापिनं नोपसर्प्पंति भयभीताः समंततः पाद्मनारदीययोः यावन्तः कर्म्मयज्ञाः स्युः प्रदिष्टानि तपांसि
च सर्वे ते जपयज्ञस्य कलां नार्हंति षोडशीं माहात्म्यं वाचिकस्यैतज्जपयज्ञस्य कीर्तितम् तस्माच्छतगुणोपांशुः सहस्रो मानसः स्मृतः
मानसः सिद्धिकामानां पुष्टिकामैरुपांशुकः ॥ वाचिको मारणे चैव प्रशस्तो जप ईरितः गौतमीये॰ शक्तया त्रिषवणं स्नानं अन्यथा द्विःसकृच्च
वा त्रिसंध्यं प्रजपेन्मंत्रं पूजयेत्तत्समं भवेत् संध्यात्रये पूजां कृत्वा जपमष्टोत्तरशतमित्यर्थः एकदा वा भवेत्पूजा न जपेत्पूजनं विना जपांते
वा भवेत्पूजा पूजांते वा जपेन्मनुं प्रातःकालं समारभ्य जपेन्मध्यंदिनावधि मध्यंदिनावधौ तु न नियमपरम् किन्त्वधिककालव्यवच्छे
दपरम् ॥ अन्यथा तत्समये जपनियमे कदाचिज्जिह्वाया जाड्याजाड्येन वा प्रतिनियतदिवसीयजपसंख्याया अपूर्णत्वेऽधिकत्वे वा नि
यमभङ्गः स्यात् मनः संहृत्य विषयान्मंत्रार्थगतमानसः न द्रुतं न विलंबं च जपेन्मौक्तिकहारवत् जपः स्यादक्षरावृत्तिर्म्मानसोपांशुवाचि राम॰
कैः ॥ धिया यदक्षरश्रेणीं वर्णस्वरपदात्मिकाम् उच्चरेदर्थमुद्दिश्य मानसः स जपः स्मृतः जिह्वौष्ठौ चालयेत्किंचिद्देवतागतमानसः १२
किंचित्श्रवणयोग्यः स्यादुपांशुः स जपः स्मृतः विशुद्धेश्वरतंत्रे निजवर्णागोचरो यः स मानसो जपः स्मृतः उपांशुर्निजकर्णस्य गोचरः

परिकीर्तितः ॥ निगदस्तु जनैर्वेद्य स्त्रिविधो जप ईरितः ॥ मंत्रमुच्चारयेद्वाचा वाचिकः स जपः स्मृतः उच्चैर्जपाद्विशिष्टः स्यादुपांशुर्दशभिर्गुणैः ॥
जिह्वाजपः शतगुणः सहस्रो मानसः स्मृतः तंत्रांतरे उच्चैर्जपोधमः प्रोक्त उपांशुर्मध्यमः स्मृतः उत्तमो मानसो देवि त्रिविधः कथितो जपः ॥
जिह्वाजपस्तु जिह्वाजपः स विज्ञेयः केवलं जिह्वया बुधैः इति अतिह्रस्वो व्याधिहेतुरतिदीर्घो वसुक्षयः अक्षराक्षरसंयुक्तं जपेन्मौक्तिक
हारवत् मनसा यः स्मरेत्स्तोत्रं वचसा वा मनुं जपेत् उभयं निष्फलं याति भिन्नभांडोदकं यथा गौतमीये पशुभावस्थिता मंत्राः केवलं वर्णरू
पिणः सौषुम्नध्वनुच्चरिताः प्रभुत्वं प्राप्नुवंति ते मंत्राक्षराणि चिच्छक्तौ प्रोतानि परिभावयेत् तामेव परमव्योम्नि परमानंदबृंहिते ॥ द
र्शयत्यात्मसद्भावं पूजाहोमादिभिर्विनेति गौतमीये मूलमंत्रं प्राणबुद्ध्या सुषुम्णामूलदेशके मन्त्रार्थं मन्त्रचैतन्यं जीवं ध्यात्वा पुनः पु
नः कुलार्णवेपि मनोऽन्यत्र शिवोऽन्यत्र शक्तिरन्यत्र मारुतः न सिद्ध्यति वरारोहे कल्पकोटिजपादपि जातसूतकमादौ स्यादन्ते च मृत
सूतकम् सूतकद्वयसंयुक्तो यो मंत्रः स न सिद्ध्यति गुरोस्तत्र हितं कृत्वा मंत्रं यावज्जपेद्धिया सूतकद्वयनिर्मुक्तः स मंत्रः सर्वसिद्धिदः
॥ तत्रैव ॥ तस्माद्विप्रयत्नेन क्रमेण पुटितं क्रमम् अष्टोत्तरशतं वापि सप्तवारं जपादितः जपान्ते च ततो जप्त्वा चतुर्वर्गफलाप्तये तत्रैव
ब्रह्मबीजं मनोर्दत्त्वाद्यन्ते च महेश्वरि सप्तवारं जपेन्मंत्रं सूतकद्वयमुक्तये मंत्रार्थं मंत्रचैतन्यं योनिमुद्रां न वेत्ति यः शतकोटिजपेना
पि तस्य सिद्धिर्न जायते लुप्तबीजाश्च ये मंत्रा न दास्यंति फलं प्रिये मंत्राश्चैतन्यसहिताः सर्वसिद्धिकराः स्मृताः चैतन्यरहिता मंत्राः प्रोक्ता
वर्णास्तु केवलम् फलं नैव प्रयच्छंति लक्षकोटिजपैरपि मंत्रोच्चारकृते यादृक् स्वरूपं प्रथमं भवेत् शते सहस्रे लक्षे वा कोटिजापेन तत्

फलं हृदयेग्रंथिभेदश्च सर्वावयववर्द्धनः आनंदाश्रुनिपुलको देहावेशः कुलेश्वरि गद्गदोक्तिश्च सहसा जायते नात्र संशयः सकृदुच्चरि
तेप्येवं मंत्रे चैतन्यसंपुटे दृश्यंते प्रत्ययाः यत्र पारंपर्य्यं तदुच्यते मासमात्रं जपेन्मंत्रं भूतलिप्यानुसंपुटं क्रमोत्क्रमात् सहस्रं तु तस्य सि
द्धो भवेन्मनुः तत्र भूतलिपिः पंचह्रस्वाः संधिवर्णा व्योमेवाग्निजलं धराः अन्त्यमाद्यो द्वितीयं च चतुर्थं मध्यमं क्रमात् पंचवर्गा ह
रणि सुर्वान्तगैस्तैस्तु भिः सह एषा भूतलिपिः प्रोक्ता द्विचत्वारिंशदक्षरैः मंत्रस्तु अइउऋलृएऐओअहयरवलङ. कखघगञ॥
चछरु तजणटठढडन तथधदम पफभवशषस गौतमीये एवं जपं पुरा कृत्वा तेजोरूपं समर्पयेत् देवस्य दक्षिणे हस्ते कुशपुष्पार्घ्यवारि
भिः सफलं तद्विभाव्यैव प्राणायामं समाचरेत् जपस्यादौ जपान्ते च नित्यं नित्यं चरेत् शक्तिविषये वामहस्ते तथा एवं जपं पुरा कृत्वा गं
धाक्षतकुशोदकैः जपं समर्पयेद्देव्या वामहस्ते विचक्षणः जपान्ते प्रत्यहं मंत्री होमयेत् दशांशतः तर्पणं चाभिषेकं च तत्तद्दशांशतः
तो मुने प्रत्यहं भोजयेद्विद्वान् न्यूनाधिकप्रशांतये अथवा सर्वपूर्णौ च होमादिकमथाचरेत् तथा होमाद्यशक्तौ च स्नातकुमारीये यद्य
दंगं भवेद्भग्नं तत्संख्याद्विगुणो जपः कार्यो होमसंख्या च चतुर्गुणाः विप्राणां क्षत्रियाणां च रससंख्या गुणाः स्मृताः वैश्यानां वसुसंख्याकमेषा
स्त्रीणां अयं विधिः यं वर्णमाश्रितः शूद्रः स च तस्य विधिं चरेत् अनाश्रितस्य शूद्रस्य दिक्संख्याकः समीरिताः शूद्रस्य विप्रभक्तस्य त
त्पत्न्याः सदृशो जपः अत्राप्यशक्तश्चेत् योगिनीहृदये होमकर्म्मण्यशक्तानां विप्राणां द्विगुणो जपः इतरेतरवर्णानां त्रिगुणादिः स
मीरितः त्रिगुणादिः होमसंख्या त्रिगुणजपः क्षत्रियेन कार्य्यः वैश्येन चतुर्गुणः शूद्रेण पंचगुणः ॥ तदुक्तं कुलप्रकाशे ॥ यद्यदंगं विही

तंस्यात्तत्संख्याद्विगुणोजपः कुर्वीतत्रिचतुःपंचयथासंख्यंद्विजातयः ॥ एतेनस्त्रीशूद्राणांहोमाधिकारः॥ तथाच ॥ शूद्राणांग्यस्त्वमितिकुंड
प्रकरणेशारदायांकुंडप्रकरणेस्त्रीणांहोमाधिकारस्य तत्र लाजैस्त्रिमधुरोपेतैर्होमःकन्यांप्रयच्छति अनेनविधिनाकन्यावरमाप्नोतिवांछि
तं तच्चब्राह्मणद्वारा तथाचतंत्रे ॐकारोच्चारणाद्धोमात् शालग्रामशिलार्चनात् ब्राह्मणीगमनाच्चैवशूद्रश्चांडालतांव्रजेत् इतिस
क्षान्निषेधात् स्त्रीणामपिसर्ववैदिककर्म्मणिशूद्रतुल्यत्वप्रतिपादनात् स्त्रीशूद्रकरसंस्पर्शोवज्रपातसमोमम इतिभगवद्वच
नात् ॥ तथाचनारायणकल्पे ॥ अष्टाक्षरस्ययोमंत्रः सम्प्राप्तःशूद्रयोषितोः प्रणवादिश्चयोमंत्रोनस्त्रीशूद्रेप्रशस्यते इतिसर्वत्रस्त्रीणां
शूद्रवद्व्यवहारः ॥ सर्वेषांवाद्विगुणोजपः ॥ तथाचतन्त्रे ॥ यद्यदंगंविहीयेततत्संख्याद्विगुणोजपः कर्त्तव्यास्यांगसिद्ध्यर्थंतदशक्तेन
भक्तितः॥ नचेदंगंविहीयेततद्विशिष्टमवाप्नुयात् तथागस्त्यसंहितायाम्० यदिहोमेप्यशक्तःस्यात्पूजायांतर्पणेपिवा तावत्सं
ख्यजपेनैवब्राह्मणाराधनेनच भवेदंगद्वयेनैवपुरश्चरणमार्य्यवैः ततश्चगुरवेदक्षिणांदद्यात् भोजनाच्छादनादिभिः गुरुसंतोषमा
त्रेणमंत्रसिद्धिर्भवेद्ध्रुवम् सम्यक्सिद्धैकमंत्रस्यपंचांगोपासनेनच सर्वेमंत्राश्चसिद्ध्यंतित्वत्प्रसादात्सुरेश्वरि गुरुमूलमिदंसर्वमित्याहु
स्तंत्रवेदिनः एकग्रामस्थितोनित्यंगत्वावंदेतवैगुरुम् गुरुरेवपरंब्रह्मतस्मादादौतमर्च्चयेत् मिष्टान्नंबहुशःकार्य्यंभुंजीतबांधवैःसह॥ः
एवंसिद्धमनुर्मंत्रीसाधयेत्सकलेप्सितान् तन्त्रे अथवान्यप्रकारेणपुरश्चरणमिष्यते ग्रहणेर्कस्यइन्दोर्वाशुचिःपूर्वमुपोषितः
नद्यांसमुद्रगामिन्यांनाभिमात्रोदकेस्थितः स्पर्शाद्विमुक्तिपर्य्यंतंजपेन्मंत्रमनन्यधीः नद्यभावेतु यद्वापुण्योदकेस्नात्वाशुचिःपूर्वमुपो

षितः ग्रहणादिविमोक्षांतं जपेन्मंत्रं समाहितः उपवासासामर्थ्ये तु अयं वान्यप्रकारेण पौरश्चरणिको विधिः चंद्रसूर्य्योपरागे च स्नात्वा प्रय
तमानसः स्पर्शादिमुक्तिपर्य्यंतं जपेन्मंत्रं समाहितः जपाद्दशांशतो होमं तथा होमात्तु तर्प्पणं एवं कृत्वा तु मंत्रस्य जायते सिद्धिरुत्तमा शोपान
मंत्रतर्प्पणे तु होमसंख्यात्वम् इह गोपालमंत्राणां तर्प्पणं होमसंख्ययेति दृष्ट्वा स्नात्वा स्वासंकल्पो विमोक्षांतं जपं चरेत् तावद्यज्ञादिकं कु
र्य्याद्ग्रहणांते शुचिः पुमान् एवं जपान्मंत्रसिद्धिर्भवत्येव न संशयः ग्रहणे जपस्यावश्यकत्वम् श्राद्धादेरनुरोधेन यदि जापं त्यजेन्नरः सम
वेद्देवताद्रोही पितॄन् सप्त नयत्यधः इति सनत्कुमारीयवचनात् ॥ वस्तुतस्त्वारब्धपुरश्चरणविषयम् आरब्धपुरश्चरणे यदि ग्रहणं भवेत्त
दा श्राद्धाद्यनुरोधेन जपं न त्यजेत् ॥ एवं एतत्रापि पुरश्चरणविशेषो बोद्धव्य मिति समंजसम् योगिनीहृदये कल्पोक्तविधिना मंत्री कु
र्य्याद्धोमादिकं ततः अथवा तद्दशांशेन होमादींश्च समाचरेत् तथानंतरं दशांशेन क्रमाद्धोमादिकं चरेत् तदंते महतीं पूजां कुर्य्याद्ब्रा
ह्मणभोजनम् ततो मंत्रस्य सिद्ध्यर्थं गुरुं संपूज्य तोषयेत् एवं च मंत्रसिद्धिः स्याद्देवता च प्रसीदति क्रियासारे दीक्षाहीनान्यभूनृय
स्तु भोजयेद्ब्रह्ममन्दिरे स याति परमेशानि नरकानेकविंशतिं यद्यपि पुरश्चरणपदं पंचांगपरम् तथा च जपहोमौ तर्प्पणं चाभिषेको
विप्रभोजनम् पंचांगोपासनं लोके पुरश्चरणमिष्यते ॥ तथापि ग्रहणादौ पुरश्चरणपदं जपमात्रपरम् सूर्य्योदयं समारभ्य यावत्सूर्य्योदयां
तरम् इत्यादौ दर्शनात् तत्र होमादेरभावात् तर्हि कथं ग्रहणपुरश्चरणे होमादिरिति चेद्वचनादेव जायते न च पुरश्चरणस्य पंचांगत्वा
त् सर्वत्र तदेव स्यादिति वाच्यम् ग्रहणे पुनर्विधानमनर्थकं स्यात् किंच ग्रहणे होमादिनियमान्नान्यत्र होमादिः ग्रहणपुरश्चरणे

होमादिविधानक्ते भक्तीभूतपंचांगपुरश्चरणतुल्यतावोधाय अतएवग्रहणेपंचांगस्वरूपपुरश्चरणेकृतेमोक्षप्रयोगेप्यधिकारइतिप्रकटितं
तदकरणेपुनः केवलजपमात्रपुरश्चरणेकृतेनाधिकार इतिसर्वसम्मतम् । पुरश्चरणकालस्तुवाराहीतंत्रे ॥ चन्द्रताराअनुकूलेचशुक्लपक्षेशुभे
हनि आरम्भेतुपुरश्चर्य्याहरौसुप्तेनचाचरेत् इतिप्रसवस्वरुद्रयामले० कार्तिकाश्विनवैशाखमाघेऽथमार्गशीर्षके फाल्गुणेश्रावणेदीक्षा
पुरश्चर्य्याप्रशस्यते ग्रहणेचमहातीर्थेनकालमवधारयेत् अथपुरश्चरणप्रयोगः तत्रतावद्भूमेःपरिग्रहंकृत्वापुरश्चरणप्राक्तृतीयदिवसे
क्षौरादिकंविधायशुद्धवेदिकायाश्चतुर्दिक्षुक्रोशंक्रोशद्वयंवाक्षेत्रंचतुरस्त्रमाहारादिविहारार्थंपरिकल्प्यतत्रकूर्म्मस्वरूपंमंडपंविधायैक
भक्तंकुर्य्यात् ततःपरदिनेस्नानादिकंविधायशुद्धःसन्वेदिकायाश्चतुर्दिक्षु अश्वत्थोदुम्बरप्लक्षाणामन्यतमस्यवितस्तिमात्रान्कुशकी
लकान् ॐनमःसुदर्शनायास्त्रायफडितिमंत्रेणाष्टोत्तरशताभिमंत्रितान्वेदिकायादशदिक्षु ॐयेचात्रविघ्नकर्तारोभुविदिव्यन्त
रीक्षगाः विघ्नभूतास्त्वयेचान्येममंत्रस्यसिद्धिषु मयैतत्कीलितंक्षेत्रंपरित्यज्यविदूरतः अपसर्प्पन्तुतेसर्वेनिर्विघ्नंसिद्धिरस्तुमे॥ इत्य
नेननिखन्यतेषु ॐसुदर्शनायास्त्रायफडितिमंत्रेणास्त्रंसंपूज्यपूर्वादिक्रमेणेन्द्रादिलोकपालान् ॐभूर्भुवःस्वरिन्द्रलोकपालइहागच्छे
त्यावाह्यपंचोपचारैस्तान्संपूजयेत् तथाचमुंडमालायाम् पुरप्रदेशादिकंगत्वाकुर्य्याद्भूमेःपरिग्रहम् तथाह्यहकमंत्रस्यपुरश्चरणसि
द्धये ममेयंगृह्यतेभूमिर्मंत्रोयंसिद्ध्यतामिति तथा ग्रामेक्रोशमितंस्थानंनद्यादौस्वेच्छयामतम् नगरादावपिक्रोशंक्रोशयुग्ममथापि
वा क्षेत्रंवायावदिष्टंतुविहारार्थंप्रकल्पयेत् आहारादिविहारार्थंतावतींभूमिमाक्रमेत् दोरिहस्तोद्भवान्कीलानस्त्रमंत्राभिमंत्रितान्

निखनेदृशदिग्भागेतेषस्त्वंचमप्रपूजयेत् लोकपालान्पुनस्तेषुगंधाद्यैःपूजयेत्सुधीः ततोमध्यस्थानेक्षेत्रपालंवास्त्वीशंचसंपूज्य सर्वविघ्नवि
नाशार्थंगणेशंपूजयेत् यथा ॐ अद्येत्यादि अमुकगोत्रः श्री अमुकदेवशर्म्माहमत्कर्त्तव्यामुकमंत्रपुरश्चरणकर्म्मणिविघ्ननाशार्थंगणेशपू
जनमहंकरिष्ये इतिसंकल्प्यवेदिकामध्येपंचोपचारैर्गणेशंपूजयेत् तदुक्तम् क्षेत्रपालादिकंतत्रपूजयेद्विधिवत्ततः क्षेत्रेशंवास्तुनामानंवि
घ्नेशंचसमर्च्चयेत् दिक्पतिभ्योवलिंदद्यात् ततःक्षेत्रंसमाविशेत् ततोमाषभक्तादिवलिनापूजितदेवताभ्योवलिंदद्यात् ततॐयेरौद्रा
रौद्रकर्म्माणोरौद्रस्थाननिवासिनः मातरोप्युग्ररूपाश्चगणाधिपतयश्चये विघ्नभूतास्तथैवान्येदिग्विदिक्षुःसमाश्रिताः सर्वेतेप्रीतिम
नसःप्रतिगृह्णन्त्विमंवलिम् इत्यनेन दशदिक्षुभूतेभ्योवलिंदद्यात् ततोगायत्रींजपेत् तथाच प्रातःस्नात्वातुगायत्र्याःसहस्रंप्रयतोज
पेत् ज्ञाताज्ञातस्यपापस्यत्यागार्थंप्रथमंततः इतिविद्याधराचार्य्यः यत्तु प्रातःस्नात्वातुगायत्र्याःअयुतंप्रयतोजपेत् इतितत्पुनस्त्वन्य
पापसंक्षया ॥ ॐ अद्येत्यादि अमुकगोत्रःश्री अमुकदेवशर्म्माज्ञाताज्ञातपापक्षयकामो ऽष्टोत्तरसहस्रसावित्रीजपमहंकरिष्ये इति
संकल्प्यजपेत् ॥ ततउपवासंहविष्यंवाकृत्वा ॥ परदिनेउषसिस्नानादिकंविधायस्वस्तिवाचनपूर्वकम् संकल्पंकुर्य्यात् ॐ अद्येत्यादि अ
मुकगोत्रःश्री अमुकदेवशर्म्मा अमुकदेवतायाः अमुकमंत्रसिद्धिप्रतिवंधकाशेषदुरितक्षयपूर्वकामुकमंत्रसिद्धिकामोऽद्यारभ्ययावता
कालेनसेत्स्यतितावत्कालममुकमंत्रस्यइयत्संख्यजपतद्दशांशहोमतद्दशांशतर्प्पणतद्दशांशाभिषेकतद्दशांशब्राह्मणभोजनरूपपु
रश्चरणमहंकरिष्ये इतिसंकल्पः सामान्यपूजांविधायजपंकुर्य्यात् ततोहोमस्ततस्तर्प्पणम् कुलार्णवे तर्प्पणंतुततःकुर्य्यात्तोयोदैश्च

न्द्रमिश्रितैः जलेदेवंसमावाह्यपाद्याद्यैरुदकात्मकैः संपूज्यविधिवद्भक्त्यापरिवारसमन्वितम् एकैकमंजलिंतोयंपरिवारानूप्रतर्प्पयेत् ॥ ततोहोमदशांशेनतर्प्पयेत्परदेवताम् तर्प्पणवाक्यंतुस्नानप्रकरणेबोद्धव्यम् अभिषेकवाक्यंतु नमोन्तमूलमुच्चार्य्यामुकमंत्रमभिमहमभिषिंचामीतिकलसमुद्रयास्वमूर्द्धन्यभिषेचयेत् तथाच नमोन्तंमंत्रमुच्चार्य्यतदन्तेदेवताभिधाम् द्वितीयांतामहंपश्चादभिषिंचाम्यनेनतु अभिषिंचेत्स्वमूर्द्धानंतोयैःकुंभाख्यमुद्रया शक्तिविषयेनीलतन्त्रे मंत्रांतेनामचोच्चार्य्यषिंचामीतिनमःपदम् इतिततोदक्षिणा अद्यकृतैतत्अमुकदेवतामुकमंत्रपुरश्चरणकर्म्मणः सांगतार्थंदक्षिणामिदंकांचनंवह्निदैवतंअमुकगोत्रायगुरवेतुभ्यमहंसम्प्रददे ततोऽच्छिद्रावधारणं कुर्य्यात् अथग्रहणपुरश्चरणसंकल्पः तद्यथा ॐअद्येत्यादिराहुग्रस्तेनिशाकरेदिवाकरेवा अमुकगोत्रःश्रीअमुकदेवशर्म्मा अमुकदेवताया अमुकमंत्रसिद्धिकामोऽग्रासाद्विमुक्तिपर्य्यंतंजपरूपपुरश्चरणमहंकरिष्ये इतिसंकल्प जपेत् ततस्तद्दिने परदिनेवास्नानादिकंविधाय ॐअद्येत्यादि अमुकमंत्रस्यकृतैतत्ग्रहणकालीनयत्संख्यजपतद्दशांशहोमतद्दशांशतर्प्पणतद्दशांशाभिषेकतद्दशांशब्राह्मणभोजनकर्म्माहंकरिष्ये इतिसंकल्प होमादिकंकुर्य्यात् दक्षिणादिकंतुपूर्ववत् अथकूर्म्मचक्रम् दीपस्थानंसमाश्रित्यकृतंकर्म्मफलप्रदम् चतुरस्रांभुवंभित्वाकोष्ठानांनवकंलिखेत् पूर्वकोष्ठादिविलिखेत्सप्तवर्गाननुक्रमात् लक्ष्मीशेमध्यकोष्ठेस्वरान्युग्मक्रमाल्लिखेत् दिक्षुपूर्वादितोयत्रदेशाद्यक्षरसंस्थितिः॥ मुखंतत्स्याज्जानीयाद्धस्तास्तुभयतस्थितौ ॥ कोष्ठेकुक्षिउभेपादौद्वेशिष्टंपुच्छमीरितम् क्रमेणानेनविभजेन्मध्यस्यमपिभागतः मुखस्थोलभतेसिद्धिंकरस्थःस्वल्पजीवनः उदासीनःकुक्षिसंस्थः

पादस्योदुःखमाप्नुयात् ॥ पुच्छस्थलपीडयन्तेमंत्रीवंधनोच्चाटनादिभिः कूर्म्मचक्रमिदंप्रोक्तंमंत्रीणांसिद्धिदायकम् पिंगलायाम् कूर्म्मचक्रम्
विज्ञेयःकुर्याज्जपयज्ञकम् ॥ तस्ययज्ञफलंनास्तिसर्वमनर्थायकल्पते अथमंत्राणांदशसंस्काराः गौतमीये जननंजीवनंपश्चात्ताडनंबो
धनंतथा ॥ अभिषेकोविमलीकरणाप्यायनेपुनः तर्पणंदीपनंगुप्तिर्दशैतामंत्रसंस्क्रियाः स्वर्णादिपात्रेसंलिख्यमातृकायंत्रमुत्तमं काश्मीरचं
दनेनापिभस्मनावाथसुव्रते ॥ काश्मीरंशक्तिसंस्कारेचंदनंवैष्णवेमणौ ॥ शैवेभस्मसमाख्यातंमातृकायंत्रलेखने ॥ मंत्राणांमातृकामध्यादुद्धा-
रोजननंस्मृतम् यंत्रस्यादिक्षुरंविदिक्षुरंलिखेत् तथाच गौतमीये॰ कादिमांताःपंचवर्गाःपूर्वादितोन्यसेत् द्यादियदिवांताः ॥ शादिहा-
तालक्ष्मीशेप्रविन्यसेत् चतुरस्रंचतुर्द्वारंदिक्षुरंठविदिक्षुच व्योमेन्दोरसनार्णंतुकार्णांतुकमठांहृदेःस्फुरत्केशरम् वर्गोल्लासिवसुच्छदवसु
मतीगेहेमसंवेष्टितम् आशास्वस्त्रिषुलांतलंगलिषुजाक्षोणीपुरेणावृतं यंत्रंवर्णतनोःपरंनिगदितंसौभाग्यसम्पत्करम् मातृकायंत्रम्
पंक्तिक्रमेणविधिनामुनिभिस्तत्रनिश्चितम् प्रणवांतरितान्कृत्वामंत्रवर्णान्जपेत्सुधीः ॥ प्रत्येकंशतवारंतुजीवनंतदुदाहृतम् मंत्रवर्णान्
समालिख्यताडयेच्चंदनांभसा ॥ प्रत्येकंवायुवीजेनपूर्ववत्ताडनंमतं विलिख्यमंत्रवर्णांस्तत्प्रसूनैःकरवीरजे तन्मंत्रवर्णसंख्याकैर्हन्याद्रे
फणबोधनम् तत्तन्मंत्रोक्तविधिनाअभिषेकःप्रकीर्तितः ॥ अश्वत्थपल्लवैःसिंचेन्मंत्रीमंत्रार्णसंख्यया संचिन्त्यमनसामंत्रंसुषुम्णामूल
मध्यतः ॥ ज्योतिर्मंत्रेणविधिवदाप्यायनविधिःस्मृतः मंत्रेणवारिणामंत्रेतर्पणंतर्पणंमतम् मधुनाशक्तिमंत्रेषुवैष्णवेचेन्दुमज्जलैः
शैवेघृतेनदुग्धेनतर्पणंसम्यगीरितं ॥ अभिषेकोपितथा ॥ तारमायारमायोगोमनोर्दीपनमुच्यते जप्यमानस्यमंत्रस्यगोपनंत्वप्रकाशनं ।

संस्कारा दश संप्रोक्ताः सर्वतंत्रेषु गोपिताः ॥ यान् कृत्वा संप्रदायेन मंत्री वांछितमाप्नुयात् मलत्रयमिति० आणवं मायिकं कार्म्मणं च ॥
प्रपंचसारे ॥ मायिकं नाम योगोऽस्य पौरुसं कार्म्मणं मलम् ॥ आणवं तद्द्वयं प्रोक्तं निषिद्धं तन्मलत्रयम् तारमायारमायोग इति तारमायारमा
बीजपुटितं मंत्रमष्टोत्तरशतं जपेदित्यर्थः तथाच विष्णुसारे तारमायारमाबीजपुटितेन जपेन्मनुं अष्टोत्तरशतं चैव दीपयेत्साधकोत्त
म इति अथ कलावती दीक्षाप्रयोगः शिष्यः पूर्वमुपोषितः कृतनित्यक्रियः स्वस्तिवाचनपूर्वकं संकल्पं कुर्य्यात् तद्यथा ॐ अद्ये
त्यादि अमुकगोत्रः श्री अमुकदेवशर्म्मा धर्म्मार्थकाममोक्षप्राप्तिकामोऽमुकदेवतायाः अमुकमंत्रदीक्षामहं करिष्ये इति संकल्पः ॥
गुरुं वृणुयात् यथा साधु भवान् आस्ताम् सद्यमासे इति अर्च्चयिष्यामो भवंतम् ॐ अर्च्चय ततो गंधपुष्पवस्त्रालंकारादिभिर्गुरु
मभ्यर्च्य दक्षिणजानुं धृत्वा पठेत् ॐ अद्येत्यादि अमुकगोत्रः श्री अमुकदेवशर्म्मा अमुकदेवतायामत्कर्त्तव्यामुकमंत्रदीक्षाक
र्म्मणि अमुकगोत्रममुकदेवशर्म्माणमेभिः पाद्यादिभिरभ्यर्च्य गुरुत्वेन भवंतमहं वृणे ॥ ॐ वृतोऽस्मीत्युत्तरम् ॥ यथाविहितं गुरुकर्म्म कु
रु यथाज्ञानतः करवाणीति प्रतिवचनम् ततो गुरुराचम्य द्वारदेशे सामान्यार्घं कुर्य्यात् तद्यथा वामे त्रिकोणवृत्तभूविम्बं विलिख्य ॥
ॐ आधारशक्तये नम इति संपूज्य फडिति मंत्रेण पात्रं प्रक्षाल्य साधारं शंखं तत्र निधाप नम इति मंत्रेण जलेनापूर्य्य अंकुशमुद्रया सूर्य्य
मंडलात् गंगे चेत्यादिना तीर्थमावाह्य प्रणवेन गंधादीनि निःक्षिप्य धेनुमुद्रां प्रदर्श्य ॐ मित्यष्टधा जपित्वा दशधा वा फडिति मंत्रेण जलेन
द्वारमभ्युक्ष्य द्वारपूजामारभेत् तथाच त्रिकोणवृत्तभूविम्बं मंडलं रचयेत्ततः आधारशक्तिं संपूज्य तत्राधारं विनिक्षिपेत् अस्त्रेण पात्रं

तं॰सा॰ संशोध्यहृन्मंत्रेणप्रपूरयेत् निक्षिपेत्तीर्थमावाह्यगंधादीन्प्रणवेनतु दर्शयेद्धेनुमुद्रांवैसामान्यार्घमिदंस्मृतम् मंत्रयेत्प्रणवेनैवसामान्या
१२ र्घमिदंस्मृतम् ॥ इतिगौतमीयवचनात् ॥ अष्टधाप्रणवजपः ॥ विशेषार्घेतथादर्शनात् ॥ शक्त्यादौदशधातदर्घेनतथादर्शनात्॰
फडितिनजलेनद्वारमभ्युक्ष्यद्वारपूजांकुर्यात् तद्यथा॰ ऊर्ध्वोदुम्बरे ॐविघ्नायनमः ॐमहालक्ष्म्यैनमः ॐसरस्वत्यैनमः दक्षि
णशाखायां ॐविघ्नायनमः वामशाखायां ॐक्षेत्रपालायनमः तयोःपार्श्वयोः ॐगंगायैनमः ॐयमुनायैनमः देहल्यां ॐअस्त्रायन
मः इतिपूजयेत् पुष्पवारिभिः अशक्तश्चेत्द्वारदेवताभ्योनमः इत्येतावन्मात्रम् त्रिपुरादिपूजादिषु स्वतंत्रतंत्रे गणेशंक्षेत्रपालंचयो
गिनीवटुकंतथा गंगांचयमुनांचैवलक्ष्मींवाणींततोयजेत् इतिविशेषः वैष्णवेच॰ नंदःसुनन्दश्चंडश्चप्रचंडोबलएवच प्रबलोभ
द्रनामाचसुभद्रोविघ्नवैष्णवाः प्रणवादिनमोन्तेननाममंत्रेणपूजयेत् ततोदक्षिणपादपुरःसरं वामशाखांस्पृशन्दक्षिणांगसंकोचयन्
मण्डपान्तःप्रविश्यनैर्ऋत्यां ॐवास्तुपुरुषायनमः ॐब्रह्मणेनमइतिपूजयेत् ततोदेयमंत्रेणदिव्यदृष्ट्यावलोकनाद्दिव्यविघ्नानु
त्सार्य अस्त्रायफडितिमंत्रेणजलेनांतरीक्षगान्विघ्नानुत्सार्यवामपार्ष्णिघातत्रयेणभौमान्विघ्नानुत्सार्यफडितिसप्तजप्तान् ॥
विकिरणानादाय ॐ ॐअपसर्पंतुतेभूतायेभूताभुविसंस्थिताः येभूताविघ्नकर्तारस्तेनश्यंतुशिवाज्ञया इतिविकिरेत् लाजाचन्दन रा॰म॰
सिद्धार्थभस्मदूर्वांकुशाक्षताः विकिरइतिसंदिष्टाःसर्वविघ्नौघनाशकाः अनंतरंदेशिकेन्द्रोदिव्यदृष्ट्यावलोकनैः दिव्यानुत्सारये १७
द्विघ्नानस्त्राभिमंत्रितरिक्षगान् पार्ष्णिघातैस्त्रिभिर्भौमानितिविघ्नान्निवारयेत् ततोऽक्षतानमादायदक्षेनाराचमुद्रया प्रक्षिपेदस्त्रमं

त्रेण गृहांतर्विघ्नशांतये ॥ अपसर्पंत्विति शारदीयात् ॥ संमोहनतंत्रे ॥ विकारान्विकिरेत्तत्र सप्तवारान् शरएमुनाइति ततो ह्रीं
आधारशक्तिकमलासनाय नमः इत्यासनं संपूज्य धृत्वा पठेत् आसनमंत्रस्य मेरुपृष्ठऋषिः सुतलंछंदः कूर्म्मो देवता आसनपरिग्रह
णे विनियोगः ॐ पृथ्वी त्वया धृता लोका देवि त्वं विष्णुना धृता त्वं च धारय मां नित्यं पवित्रं कुरु चासनं इति पठित्वा स्वस्तिकादिक्रमेणो
पविशेत् उपविश्य वा विघ्नानुत्सारयेत् तदंतरे आदौ विघ्नसमुत्सार्य्य पश्चादासनकल्पनं अथवा चासने स्थित्वा विघ्नानुत्सारयेत्सुधीः
ततः पंचगव्येन मंडपं परिशोधयेत् तथा गौतमीये पंचगव्येन तद्देहं मंडपं च विशोधयेत् पंचगव्यप्रमाणं तु तत्रैव पलमात्रं दुग्धभागं गो
मूत्रं तावदिष्यते घृतं च पलमात्रं स्याद्गोमयं तोलकद्वयम् दधिप्रसृतिमात्रं स्यात्पंचगव्यमिदं स्मृतं अथवा पंचगव्यानां समानो भाग इष्य
ते मूलमंत्रेण संमंत्र्य तेनैव परिशोधयेत् तेन सर्वविशुद्धिः स्यात् सर्वपापनिकृंतनं ततः स्वदक्षिणे पूजाद्रव्याणि वामपार्श्वे सुवासित
ताम्बूलपूर्णकुंभं हस्तप्रक्षालनार्थे पात्रांतरं पृष्ठदेशे स्थापयेत् सर्वदीक्षु घृतप्रदीपांश्च स्थापयित्वा कृतांजलिर्भूत्वा वामे ॐ गुरुभ्यो नमः
ॐ परमगुरुभ्यो नमः ॐ परापरगुरुभ्यो नमः ॐ दक्षिणे गणेशाय नमः मध्ये अमुकदेवतायै नमः तथा कृतांजलिपुटो भूत्वा वामे गुरुं
त्रयं यजेत् गुरुं च परमादिं च परापरगुरुं तथा दक्षिणे च गणेशं च मूर्द्ध्नि देवं विभावयेत् ॥ ततः फडिति मंत्रेण गंधपुष्पाभ्यां करौ संशोध्य
ऊर्ध्वोर्ध्वतालत्रयं दत्वा छोटिकाभिर्दशदिग्बंधनं कुर्यात् ततो रमिति जलधारया वह्निप्राकारं चिंतयेत् ततो भूतशुद्धिः ततो मातृकान्या
सः ॥ ततः प्राणायामः ॥ ततः पीठन्यासः ॥ ततः ऋष्यादिन्यासः ॥ ततो मंत्रन्यासः ॥ ततो मुद्रादर्शनम् ॥ ततो ध्यानम् ॥ ततो मानसी पूजा ॥ः

तं॰सा॰ ॥ ततोविशेषार्घ्यस्थापनम् ॥ तद्यथा ॥ अर्घ्यस्यत्रीणिपात्राणिपाद्यस्यापित्रयंभवेत् तथैवाचमनीयानिपात्राणिचविभागशः तथाक
१८ रणदौर्बल्यादेकमेवप्रशस्यते किंतुसामान्यार्घ्यविशेषार्घ्यद्वयस्यावश्यकत्वम् तथाचनवरत्नेश्वरे एकपात्रंनकर्त्तव्यंयदिस्यात्तान्महेश्वरः
मंत्राः पराङ्मुखायांतिआपदश्चपदेपदे इहलोकेदरिद्रःस्यात्ततेचपशुतांव्रजेत् राघवभट्टधृतम् सर्वत्रैवप्रशस्तोब्जः शिवसूर्यार्चनं
विना अब्जःशंखःस्ववामेत्रिकोणमंडलंकृत्वातदुपरित्रिपदीमारोप्य फडितिशंखंप्रक्षाल्य तदुपरिसंस्थाप्यनमइतिमंत्रेणगंधपुष्पाक्षत
दूर्वादिनिक्षिप्य विमलजलेर्विलोममातृकावर्णैर्मूलेनपूरयेत् ॥ क्षंलंहंसंषंशंवंलंरंयंमंभंबंफंपं नंधंदंथंतं णंढंडंठंटं ञंझं
जंछंचं ङंघंगंखंकं अः अं औं ओं ऐं एं लॄं लृं ॠं ऋं ऊं उं ईं इं आं अं ॥ इत्यनेनवह्निमंडलायदशकलात्मनेनमः ॥ इतित्रिपदिकायां
अंसूर्य्यमंडलायद्वादशकलात्मनेनमइतिशंखे उंसोममंडलायषोडशकलात्मनेनमइतिजलेनसंपूज्य ॐगंगेचयमुनेचैवगोदा
वरिसरस्वति नर्म्मदेसिंधुकावेरिजलेस्मिन्सन्निधिंकुरु इत्यनेनांकुशमुद्रयासूर्य्यमंडलात्तीर्थमावाह्य अमुकिदेवि इहागच्छागच्छ
२इहतिष्ठ२स्वहृदयाद्देवतांतत्रावाह्यहूमितितर्जनीभ्यामवगुंठ्यवषडितिगालिनीमुद्रांप्रदर्श्यवौषडितितज्जलंवीक्ष्यपुनरंगमं
त्रैःसकलीकृत्यगंधपुष्पाभ्यांदेवतांसंपूज्यतदुपरिमत्स्यमुद्रामाच्छाद्यमूलमंत्रमष्टधाजपेत् तथाचगौतमीये गंधपुष्पैःसम रा॰म॰
भ्यर्च्यकृत्स्नात्मधामयोजयेत् अष्टकृत्वोजपेन्मंत्रंशिखायांगालिनींन्यसेत् अत्रकृत्स्नपदंतत्तद्देवतापरम् ततोधेनुमुद्रांप्रदर्श्यास्त्रेण १८
संरक्ष्यतस्मात्किंचिज्जलंप्रोक्षणीपात्रेनिःक्षिप्य तेनोदकेनात्मानंपूजोपकरणंचाभ्युक्ष्यपीठन्यासक्रमेण शरीरेधर्म्मादीन्पूजयेत् ॥ ॥

॥तद्यथा॥दक्षिणस्कंधे॥ॐ धर्म्मायनमः॥वामेज्ञानायनमः॥एवंवामोरौ वैराग्याय दक्षिणे ऐश्वर्य्याय मुखे,धर्म्माय वामपार्श्वे अज्ञानाय
नाभौ अवैराग्याय दक्षिणपार्श्वे अनैश्वर्य्यायसर्वत्रप्रणवादिनमोऽन्तेन पूजयेत्॥तथाचशारदायाम्॥अंसोरुयुग्मयोर्विद्वान्प्रादक्षिण्येनदे
शिकः धर्म्मंज्ञानंचवैराग्यमैश्वर्य्यंचाप्यनुक्रमात् मुखपार्श्वनाभिपार्श्वेष्वधर्म्मादीन्प्रकल्पयेत् हृदयेऽनन्तायनमः एवंपद्मायनमः॥
अंअर्कमंडलायद्वादशकलात्मनेनमः ॐ सोममंडलायषोडशकलात्मनेनमः उंमंवह्निमंडलायदशकलात्मनेनमः संसत्वायनमः रंरज
सेतंतमसे आंआत्मने अंअंतरात्मने पंपरमात्मने ह्रींज्ञानात्मने नमःसर्वत्र शारदायाम्॥न्यासक्रमेणदेहेषु धर्म्मादीन्परिपूजयेत्॥पु
ष्पाद्यैः पीठमन्त्रंतस्मिंश्चपरदेवताम्॥ततोहृत्पद्मस्यपूर्वादिकेशरेषु पीठशक्तीः संपूज्यमध्येपीठमनुंयजेत् हृदयेमूलदेवतांनैवेद्यंविनागं
धाद्यैःपूजयेत्॥ तथाचनिबंधे॥ विनानैवेद्यंगंधाद्यैरुपचारैः समर्चयेत्॥ततउत्तमांगहृदयमूलाधारपादसर्वांगकेषु मूलेनपंचपुष्पांज
लिंदत्वायथाशक्तिमंत्रंजप्त्वा ॐ गुह्यातिगुह्यगोप्तात्वमित्यादिनाजपंसमर्प्पयेत् तथाचनिबंधे पंचकृत्वस्ततःकुर्य्यात्पुष्पांजलिमनन्यधीः॥
उत्तमांगहृदाधारपादसर्वांगकेक्रमात् सर्वमेततत्प्रोक्षणीपात्रस्यवारिणाविदध्यात् ततःप्रोक्षिण्यास्तोयंविसृज्य पूर्ववदापूर्य्यवह्निः॥
पूजामारभेत् ततोवक्ष्यमाणशारदोक्त सर्वतोभद्रमंडलाद्यन्यतमंविधायतत्रस्थापयेत् ॐ मंडलायनमइतिमंडलंसंपूज्यशालिभिः कर्णि
कामापूर्य्यतदुपरितंडुलानास्तीर्यतेषु दर्भानास्तीर्य्य विष्टरंचात्तनसंयुक्तं तदुपरिन्यसेत् ततोमंडलेएताःपूजयेत् तद्यथापीठमध्ये ॐ
आधारशक्तयेनमइत्यादिपीठमन्त्रांतंततत्पटलोक्तांपूजांकुर्य्यात् मंडलेप्रादक्षिण्येन यंधूम्रार्चिषेनमइत्यादिवह्नेर्दशकलाविन्यस्यसं

 पूजयेत् ततो हेमादिरचितं कुंभं फडिति प्रक्षाल्य चन्दनागुरुकर्पूरैः धूपयित्वा त्रिगुणतन्तुना संवेष्ट्य ॐ कुंभाय नमः इति गंधपुष्पाभ्यां संपू
 ज्य विधरक्षतं नवरत्नानि च प्रक्षिप्य प्रणवमुच्चरन् कुंभपीठयोरैक्यं विभाव्य पीठे स्थापयेत् गौतमीये ॥ कुंभध्यानं तु ॥ हैमं रूप्यं तथा ता
म्रं मार्त्तिकं वा स्वशक्तितः वित्तशाठ्यं न कर्तव्यं कृते निष्फलमाप्नुयात् षट्त्रिंशदंगुलं कुंभं विस्तारोन्नतिशालिनम् षोडशं द्वादशं वापि ततोन्यू
नं न कारयेत् कुंभे प्रादक्षिण्येन सूर्यस्य कुंभं तपिन्यै नमः इति द्वादशकलाविन्यस्य संपूजयेत् ततः क्षीरद्रुमकषायेन पलाशत्वग्भवेन वा ॥
तीर्थोदकैर्वा गंधसुवासितजलैर्वा आत्मभेदेन च मातृकां प्रतिलोमतो जपन् पूरयेत् ततश्चंद्रस्यामृतादिषोडशकलानलेप्रादक्षिण्येन वि
न्यस्य ॐ अमृतायै नमः इत्यादिना संपूज्य क्षीरकषायादिद्रव्ये तत्पूज्यां गंधाष्टकं विलोड्य तस्मिन् जले सकलाः कला आवाह्य पूजयेत् ॥ शा
रदायां गंधाष्टकं तु त्रिविधं शक्तिविष्णुशिवात्मकम् चंदनागुरुकर्पूरचोरकुंकुमरोचना जटामांसीकपियुता शक्तेर्गंधाष्टकं विदुः चंद
नागुरुह्रीबेरकुष्ठकुंकुमसेव्यकाः जटामांसीमुरमिति विष्णोर्गंधाष्टकं स्मृतम् चन्दनागुरुकर्पूरतमालजलकुंकुमं काश्मीरं कुष्ठसंयुक्तं शैवं गं
धाष्टकं स्मृतं अस्यार्थः चंदनागुरुकर्पूरकृष्णशय्याकुंकुमरोचना जटामांसी गाठिआनाशक्तेर्गंधाष्टकं चंदनागुरुबालाचकुंकुमश्वेतवीरण
मूलजटामांसीदेवदारु इति विष्णोः चंदनागुरुकर्पूरतमालवालाकुंकुमरक्तचंदनकुड्यमिति शिवस्य तत्रादौ वह्नेर्दशकलाः पूजयेत् ॥
वह्नेर्धूम्रार्च्चिरादिदशकला इहागच्छत २ इह तिष्ठत २ इह संनिहिता भवत इत्यावाहयेत् ततो मूलमंत्रप्रतिलोमेन जपन् मंत्रस्य देवतां म
नसा ध्यायन् आसां प्राणप्रतिष्ठां कुर्यात् तद्यथा आं ह्रीं क्रों हंसः धूम्रार्च्चिरादिवह्निदशकलानां प्राणा इह प्राणाः आं ५ धूम्रार्च्चिरा

द्दिवह्निर्दशकलानांजीवइहस्थितः ॐ ५ धूम्रार्च्चिरादिवह्निर्दशकलानांसर्वेन्द्रियाणि ॐ ५ धूम्रार्च्चिरादिवह्निर्दशकलानांवाङ्म
नश्चक्षुश्श्रोत्रघ्राणप्राणाइहागत्यसुखंचिरंतिष्ठंतुस्वाहा ॥ इतिप्राणप्रतिष्ठाप्यगंधादिभिःपूजयेत् ॥ धूम्रार्च्चिरादिभ्यएवगंधोनम
इत्यादिनापंचोपचारैःपूजयेत् ततःप्रत्येकेनपूजयेत् तद्यथायंधूम्रार्च्चिषेनमः ॥ रंऊष्मायै लंज्वलिन्यै वंज्वालिन्यै शंविस्फुलिंगिन्यै ॥
षंसुश्रियै संसुरूपायै हंकपिलायै लंहव्यवहायै क्षंकव्यवहायै नमःसर्वत्र शक्त्येतप्रत्येकमावाह्य पाद्यादिभिःपूजयेत् ततः
सूर्य्यस्यतापिन्यादिद्वादशकलाःपूर्ववत्प्राणप्रतिष्ठावाहनादिकृत्वापूजयित्वाचप्रत्येकंतुपूजयेत् तद्यथा कंभंतपिन्यै खंवंतापि
न्यै गंधंधूम्रायै घंपंमरीच्यै ङंनंज्वालिन्यै चंधंरुच्यै छंदंसुषुम्णायै जंथंभोगदायै झंतंविश्वायै ञंणंबोधिन्यै टंढंधारिण्यै ठंडं
क्षमायै इतिप्रत्येकंपूजयेत् नमःसर्वत्र शक्त्येत्प्रत्येकमावाह्यपाद्यादिभिःपूजयेत् तथाचनिबन्धे कभाद्यावसुधाख्यसौराः॥
ठडान्ताद्वादशेरिताः तत्रश्चन्द्रस्यामृतादिषोडशकलाः प्राणप्रतिष्ठादिकंकृत्वापूर्ववत्पूजयेत् ततःप्रत्येकेनपूजयेत् तद्यथा अं
मृतायै आंमानदायै इंपूषायै ईंतुष्ट्यै उंपुष्ट्यै ऊंरत्यै ऋंधृत्यै ॠंशशिन्यै लृंचंद्रिकायै लॄंकान्त्यै एंज्योत्स्नायै ऐंश्रियै ओंप्री
त्यै औंअंगदायै अंपूर्णायै अःपूर्णामृतायै नमःसर्वत्र शक्त्येत्प्रत्येकमावाह्यगंधादिभिःपूजयेत् ततःपंचाशत्कलापूजा यथा
सृष्ट्यादिदशकलाःपूर्ववत्प्राणप्रतिष्ठांकृत्वापूजयेत् प्रत्येकंपूजनंतु कंसृष्ट्यैनमः खंऋद्ध्यैनमः गंस्मृत्यै घंमेधायै ङंकान्त्यै चं
लक्ष्म्यै छंधृत्यै जंस्थिरायै झंस्थित्यै ञंसिद्ध्यैनमः सर्वत्र शक्त्येत्प्रत्येकमावाह्यपाद्यादिभिःपूजयेत् तथाच हंसःशुचिषद्वसुरंत

रीत्तसंधोतावेदिषततिथिर्दुरोमसनत्सनतमस त्वरसद्योमसदब्जागोजाऋतजाऋद्रिजाऋतंवृहदिति जज्ञावाह्य शंखेमपूजयेत् ॥ज
ताजवादितत्तवर्गोदशकलाः पूर्ववत्प्राणप्रतिष्ठादिकं कृत्वा पूर्ववत्पूजयेत् ॥ प्रत्येकंतु ॥ टंजठरायै ठंपालिन्यै डंशान्त्यै ढंऐश्वर्यै णंर
त्यै तंकालिकायै थंवरदायै दंहादिन्यै धंश्रीत्यै नंदीर्घायै नमः सर्वत्र शक्त्यैत प्रत्येकमावाह्य पूजयेत् ततः ॐप्रतद्विष्णुस्तवते
वीर्येण मृगोनभीमः कुचरोगविष्ठायस्योरुषुत्रिषुविक्रमेष्वधिक्षियंतिभुवनानिविश्वाइतिजज्ञावाह्य पूजयेत् ततस्तीक्ष्णादि
पवर्गंदशकलाः पूर्ववत्प्राणप्रतिष्ठांकृत्वा पूजयेत् ॥ पंतीक्ष्णायै फंरौद्र्यै बंभयायै भंनिद्रायै मंतंद्र्यै यंक्षुधायै रंक्रोधिन्यै लंक्रिया
यै।वंउत्कारिण्यै। शंमृत्यवेनमः सर्वत्र शक्त्यैतप्रत्येकमावाह्य पाद्यादिभिः पूजयेत् ततः ॐत्र्यंबकं यजामहे सुगंधिंपुष्टिवर्द्धनम् ॥
उर्वारुकमिवबंधनान्मृत्योर्मुक्षीयमामृता दितिजज्ञावाह्य पूजयेत् ततः पीतादिषवर्गेपंचकलाः पूर्ववत् प्राणप्रतिष्ठांकृत्वावाह्य०
पाद्यादिभिः पूजयेत् ॥तद्यथा॥षंपीतायैनमः ॥संश्वेतायैनमः हंअरुणायै लंअसितायै क्षंअनन्तायै नमः सर्वत्र शक्त्यैतप्रत्ये
कमावाह्य पूजयेत् तद्यथा अंनिवृत्यै आंप्रतिष्ठायै इंविद्यायै ईं शान्त्यै उंइन्धिकायै ऊंदीपिकायै ऋंरेचिकायै ॠंमोचिकायै
लृंपरायै लॄंसूक्ष्मायै एंसूक्ष्मामृतायै ऐंज्ञानामृतायै ओंआप्यायन्यै औंव्यापिन्यै अंव्योमरूपायै अः अनंतायैनमः सर्वत्र ॥
शक्त्यैतप्रत्येकमावाह्य पाद्यादिभिः पूजयेत् ॐतद्विप्रासोविपन्यवोजागृवांसः समिंधतेविष्णोर्यत्परमंपदम् विष्णुर्योनिंकल्पय
तुत्वष्टारूपाणिपिंशतु आसिंचतुप्रजापतिर्धातागर्भंदधातुते गर्भंधेहिसिनिवालिगर्भंदेहिसरस्वति गर्भंतेअश्विनौदेवावाधत्तांपु

[illegible]

॥ततः कलात्मकं तत्तच्छंखस्थं क्वाथं कुंभे निक्षिपेत् ॥ततोऽश्वत्थपनसचूतपल्लवैरिंद्रअपराजितावल्लीवेष्टितैः कल्पवृक्षबुद्ध्या कुंभवक्त्रे निधाय
तस्मिन्कुंभवक्त्रे सफलाक्षतं चषकं कल्पवृक्षफलबुद्ध्या स्थापयेत् ॥ततः कुंभं निर्मलेन क्षौमयुग्मेन संवेष्ट्य मूलेन कुंभे मूर्तिमं कलशे यथोक्तरूपां देव-
तां ध्यात्वा तस्यामावाहनं कृत्वा पूजयेत् ॥मूलमंत्रमुच्चारयन्नमुक इहागच्छागच्छ इह तिष्ठ तिष्ठ इह सन्निधेहि इह सन्निरुध्यस्व इत्यावाहना-
दिकं कृत्वा हूमिति अवगुंठ्य देवतांगे षडंगन्यासं कृत्वा वं इति धेनुमुद्रया अमृतीकृत्य परमीकरणमुद्रया परमीकुर्यात् ततः प्राणप्रतिष्ठां कृत्वा
षोडशोपचारैः पूजयेत् ॥ यथा मूलमुच्चार्य एतत्पाद्यं अमुकदेवतायै नमः इति पादांबुजे एतत् श्यामाकदूर्वाब्जविष्णुक्रान्ताभिरीप्सितं अर्घ्यं
स्वाहा इति गंधपुष्पाक्षतयवकुशाग्रतिलसर्षपदूर्वात्मकमर्घ्यं शिरसि दद्यात् वैष्णवे तु अर्घ्यादिक्रमेणादेयमिति वदन्ति जातीलवंग
कक्कोलात्मकं आचमनीयं वदने दद्यात् ॥ सुधामंत्रेण वदने दद्यादाचमनीयमित्यत्र सुधापाठं कुर्वन्तः सुधाशब्दस्यामृतवाचकत्वात् अ-
मृतशब्दस्य जलवाचकत्वात् इत्याचमनीयमिति वदन्ति तथा च मधुपर्के ततो दद्याज्जलमंत्रेण देशिकः इति वचनात् न च मधुपर्कमा-
त्रविषयमिदम् सुधाम्बुना ततः कुर्यान्मधुपर्कं मुखांबुजे तेनैव मनुना कुर्याद्द्विराचमनीयकमिति वचनात् तथा वारुणेन च मंत्रेण दद्यादाच-
मनीयकम् ॥एतद्वचनं शूद्रविषयिकमिति केचित् वस्तुतस्त्विच्छाविकल्पः मैथिलास्तु स्वधापाठं कुर्वंति न सुधेति वकारस्य त्यागबोध-
कत्वात् किंच त्यागात्मकस्वाहाशब्देनार्घ्यदानात् तत्समभिव्याहृताचमनीयदाने त्यागार्थबोधकत्वेन स्वधामंत्रो युज्यते न तु वमिति ॥
तथा च नमः स्वाहा स्वधा वषट् वौषडिति यथाक्रमाभिधानात् जलमंत्रेणेति वचनं प्रमाणशून्यमिति तान्त्रिकाः तेनाचमनीयं स्वधेति तथा

तं०सा० स्वधेस्याचमनीयं च त्रिवारं मुखपंकजे स्वधेति मधुपर्के च पुनराचमनीयकमिति सोमशंभुधृतवचनात् एके पुनर्ज्जलमंत्रेण देशिकः वारुणेन च वी
२१ जेनइत्यत्रसहाद्योत तीयापांवदं तदिदमाचमनीयकम् अमुकदेवतायै स्वधेति मन्यंते ततो मधुपर्कः स्वधा आज्यं दधि मधून्मिश्रं मधुपर्कं वि
दुर्बुधाः एवं पुनराचमनीयं स्वाहेति तत स्नानीयं निवेदयामि ॥ ततो वस्त्रयज्ञोपवीतानि दद्यात् ॥ तत आभरणं नमः एष गंधो नमः ॥ स च गंध
श्चंदनकर्प्पूरकालागुरुभिरीरितः ॥ ततो मंत्रपुटितमातृकावर्णं नततन्यास स्थाने पूजयित्वा एतानि पुष्पाणि वौषट् तत आवरणपूजा ॥ः
सर्वत्र दाने मूलमंत्रोच्चारणम् ॥ ततो गुग्गुलुगुरुश्रीवशर्करा चंदन घृतात्मकं धूपं दद्यात् तथा च गुग्गुलुगुरुश्रीवशर्करा मधुचन्दनैः धूपये
दाज्यसंमिश्रैर्नीचैर्देवस्य देशिकः विशेषस्तत्रैव सिताज्यमधुसंमिश्रं गुग्गुलुगुरुचन्दनम् षडंगं धूपयेत्तत्तु सर्वदेवप्रियं सदा रोगरोग
हरोगदकेशाः सुरतरुजतुलघुपत्रविशेषा वक्रविवर्जितवारिजमुद्रा धूपवर्त्तिरिह सुंदरि भद्रा अस्यार्थः कुड हरीतकी गुड जटामांसी
देवदारु लाक्षा अगरु तेजपत्र सरलमुथा तथा गुग्गुलं सरलं दारु पत्रं मलयसंभवम् ह्रीवेरं अगुरुं कुष्ठं गुडं सर्ज्जरसं घनम् हरीतकी न
खी लाक्षां जटामांसी च शैलजं षोडशांगं विदुर्धूपं दैवे पैत्रे च कर्म्मणि मधुसुक्तं घृतं गंधो गुग्गुलुगुरुशैलजं शरलं सिल्हसिद्धार्थं दशांगो एम०
धूपइष्यते ॥ ततः कर्प्पूरगर्भिण्या वर्त्तिकया दीपं दद्यात् तथा च वर्त्या कर्प्पूरगर्भिण्या सर्प्पिषा तिलजेन वा आरोप्य दर्शये द्दीपानुच्चैः सौर २१
भशालिनः ॥ इति शारदाधृतम् ॥ विशेषस्तत्रैव ॥ तत्र जलं दद्यात् उपचारान्तरान्तरे ततो नैवेद्यादीनि दद्यात् गंधादि विशेषस्तु०
॥ तंत्रांतरे ॥ मध्यमानामिकांगुष्ठैरंगुल्यग्रेण पार्वति दद्याच्च विमलं गंधं मूलमंत्रेण साधकः अंगुष्ठतर्ज्जनीभ्यां तु चक्रे पुष्पं निवेद

येत् ॥ यथागंधंतथादेविधूपंदद्याद्विचक्षणः मध्यमानामिकाभ्यांतुमध्यपर्वणिदेशिकः अंगुष्ठाग्रेणदेवेशिधृत्वाधूपंनिवेदयेत् उत्तो
लनंत्रिधाकृत्वागायत्र्यामूलयोगतः तत्वाख्यमुद्रयादेविनैवेद्यंतुनिवेदयेत् मूलेनाचमनंदद्यात्ताम्बूलंतेनमुद्रया तथा ततःसमर्प्प
येद्धूपंघंटांवाद्यजयस्वनैः ॥ तथा ॥ धूपभाजनमंत्रेणप्रोक्ष्याभ्यर्च्यहृदानुना अस्त्रेणपूजितांघंटावादयन्गुग्गुलंदहेत् तथा जयध्वनित
तोमंत्रमातस्स्वाहेत्युदीर्य्यच ॥ अभ्यर्च्यवादयेद्घंटांसुधूपैर्धूपयेत्ततः तंत्रे नभूमौविस्तरेद्धूपंनासनेनघटेतथा तयाचगौतमीये उत्तार्य्यहृदि
पर्य्यन्तंघंटांवामदिशिस्थितां वादयन्वामहस्तेनदक्षहस्तेनचार्प्पयेत् एवंदीपप्रदानेपिघंटावादनम् जामले निवेदयेत्पुरोभागेगंध
पुष्पंचभूषणम् दीपंदक्षिणतोदद्यात्पुरतोवानवामतः वामतस्तुतथा धूपमग्रेवानतुदक्षिणे नैवेद्यंदक्षिणे भागेपुरतोवानपृष्ठतः ॥
वामदक्षिणभागस्तु देवतायाएवनतुसाधकस्य धूपदीपौसुभोज्यंचदेवताग्रेनिवेदयेत् इतिदर्शनात् घृतयुक्तंदक्षिणेतैलयुक्तं चवा
मतः एवंसितावर्त्तिश्चेद्दक्षिणेरक्तावर्त्तिश्चेद्वामे संमुखेतुननियमः पक्वंचदेवतावामेआमान्नंचैवदक्षिणे इतितुसांप्रदायिकाः ॥
तथाचजामले ॥ दीपंघृतयुतं दक्षेतैलयुक्तंचवामतः दक्षिणेचसितावर्त्तिंवामतोरक्तवर्त्तिकं ॥ पक्वापक्वविभेदेननैवेद्यंपितितत्स्थि
तः पुरतोनियमोनास्तिदीपेनैवेद्यकेक्वचित् ततोवंदनम् ततोऽष्टोत्तरसहस्रंशतंवासंजप्य ॐगुह्यातीत्यादिनाजपंसमर्प्पयेत् ॥
अस्यमंत्रस्यदशसंस्कारान्पूर्वोक्तप्रकारेणकृत्वागुरुः शिष्यमानीयवौषडिति मंत्रेणशिष्यनेत्रंवस्त्रेणाच्छाद्य शिष्यांजलौपुष्पैःपूरयि
त्वागुरुःस्वयमेवमंत्रमुच्चरन्कलसेदेवताप्रीत्यैक्षेपयेत् ततोनेत्रवद्धंदूरीकृत्यगर्भास्तरे आसीनंशिष्यंस्नात्वापूजाक्रमात् भूतशुद्ध्यादि

तं०सा० कं विधाय तत्तन्मंत्रोक्तन्यासान् शिष्यस्य देहे कुर्यात् ॥ कुंभस्थां देवतां पुनः पंचोपचारैः संपूज्यालंकृतं शिष्यमन्यस्मिन्नुपवेशयेत् ततो मंगला
२२ चारपूर्वकं तत्र कुंभं समुद्धृत्य तन्मुखस्थान् सुरद्रुमरूपान् पल्लवान् शिष्यस्य शिरसि निधाय मातृकां मनसा जपन् मूलेन साधितैस्तोयैर्वशिष्ठ
संहितोक्ताभिषेकमंत्रैस्तमपि षिंचेत् ॥ शिष्योऽवशिष्टजलेनाचम्य वाससी परिधाय गुरोः सन्निधावुपविशेत् तामेव गुरुरात्मनो देवतां शिष्य
संक्रांतयोरैक्यं संभावयन् गंधादिभिः पूजयेत् ॐ सहस्रारे हूं फडिति मंत्रेण शिष्यस्य शिखां बद्धा संरक्ष्य कलान्यासं कुर्यात् ॥ तद्यथा ॥ कुश
त्रयेण पादतलाज्जानुपर्यंतम् ॐ निवृत्त्यै नमः जानुनो नाभिपर्यन्तं ॐ प्रतिष्ठायै नमः नाभेराकंठं ॐ विद्यायै नमः कंठाद्याललाटं ॥
ॐ शान्त्यै नमः ललाटाद्ब्रह्मरंध्रांतं ॐ शान्त्यतीतायै नमः पुनर्ब्रह्मरंध्राद्याललाटं ॐ शांत्यतीतायै नमः ललाटाद्याकंठं ॐ शांत्यै
नमः कंठान्नाभिपर्यन्तं ॐ विद्यायै नमः नाभेर्जानुपर्यंतं ॐ प्रतिष्ठायै नमः जानुकोपादपर्यंतं ॐ निवृत्त्यै नमः ततः शिरसि हस्तं
दत्वा अष्टोत्तरशतं जप्त्वा ॥ अमुकमंत्रं तेऽहं ददामीति शिष्यहस्ते जलं दद्यात् ॥ तथा वाशिष्ठे ॥ ततस्तच्छिरसि स्वस्य हस्तं दत्वा शतं जपेत् ॥
अष्टोत्तरं ततो मंत्रं दद्यादुदकपूर्वकम् आवयोस्तुल्यफलदो भवत्वेवमुदीरयेत् ततो ददस्वेति शिष्यो ब्रूयात् तत ऋष्यादिसंयुक्तं मंत्रं गुरुः
शिष्यदक्षिणकर्णे त्रिः श्रावयेत् तथा च गौतमीये॰ न्यासजातं तस्य देहे गुरुः संन्यस्य यत्नतः दक्षकर्णे वदेन्मंत्रं त्रिवारं पूर्णमानसः ॥ द तं०सा०
क्षेति द्विजातिविषयम् ॥ तथा च तन्त्रे ॥ दक्षकर्णे त्रिशो विद्यामेकोच्चारेण चोच्चरेत् एष विधिर्द्विजातीनां स्त्रीशूद्राणां च वामतः रुद्रजाम २२
ले गुरुस्तु प्राङ्मुखो भूत्वा शिष्यं प्रत्यङ्मुखस्थितम् त्रिवारं दक्षिणकर्णे वामे नैव तथा सकृत् विपरीतमनोज्ञे पं स्त्रीशूद्राणां च वामत इति॰

॥ विश्वसारे ॥ दत्त्वा कर्णे वदेन्मंत्रं ऋष्यादिकसमन्वितम् तथा तस्मिन्क्षणे देवि जपेन्मंत्रं शताष्टकम् शारदायाम् गुरोर्लब्ध्वा पुनर्विद्यामष्टकृत्वो ज-
पेत्सुधीः गुरुमंत्रदेवतानामैक्यं संभावयन् धिया एतद्वचनं तत्तद्भावनापरजपविषयम् ततो गुरुचरणे पतित एव तिष्ठेत् ततो गुरुः उत्तिष्ठ वत्स मु-
क्तोऽसि सम्यगाचारवान् भव कीर्तिः श्रीकांतिर्दीर्घायुर्द्धनारोग्यं सदास्तु मे इत्युत्थापयेत् ततः शिष्यः कुशतिलजलान्यादाय ॐ अद्यकृतै-
तत् अमुकमंत्रग्रहणप्रतिष्ठार्थं दक्षिणामिदं सुवर्णं कांचनं वा वह्निदैवतं अमुकगोत्राया ऽमुकदेवशर्मणे गुरवे तुभ्यमहं संप्रददे शरी-
रमर्थं प्राणांश्च सर्वं तस्मै निवेदयेत् ततः प्रभृति कुर्वीत गुरोः प्रियमनन्यधीः ॥ यद्यदिष्टतमं लोके गुरवे तन्निवेदयेत् स्वमंत्रतंत्रे दक्षिणानि-
यमो यथा गुरवे दक्षिणां दद्यात् प्रत्यक्षाय शिवात्मने सर्वस्वं वा तदर्द्धं वा तदर्द्धं वा तदाज्ञया नचेत्संचारिणी शक्तिः कथमस्य भविष्यति ॥
तथा कुलार्णवे ॥ वित्तशाठ्यं निहन्त्याशु पुत्रानायुर्यशो धनम् गुरुदेवं वंचयित्वा यः कुर्याद्धनसंचयम् तेन तद्भुज्यते नैव हीयते राजतस्करैः
अन्यत्र० सर्वस्वं दक्षिणां दद्यात् गांश्च दद्यात्पयस्विनीं भूमिं वृत्तिकरीं दद्यात् पुत्रपौत्रानुगामिनीं गुरवे दक्षिणां दद्यात्स्वर्णं वस्त्रसमन्वितम्
गुरुसंतोषमात्रेण दुष्टमंत्रोपि सिद्ध्यति अन्यथा नैव सिद्धिः स्यादभिचाराय कल्पते दीक्षाग्रहणसामग्रीं गुरवेऽथ निवेदयेत् अन्यांश्च
ब्राह्मणांस्तत्र यत्नतः परितोषयेत् तंत्रांतरे शतं जपेत्तु दग्नस्यो निकटे त्रिदिनं वसेत् नोचेत्संचारिणी शक्तिर्गुरुमेति न संशयः विश्वसारे
अष्टाधिकसहस्रं वै शतं वापि विधानतः स्वशक्तिरक्षणार्थाय गुरुर्मंत्रं तदा जपेत् तथा च दत्त्वा मंत्रं जपेद्देवि शतमष्टोत्तरं ततः इति ततो मि-
ष्टान्नपानादिना ब्राह्मणान् परितोष्य स्वयं भुंजीत दीक्षादिवसे गुरुशिष्ययोरुपवासे दोषमाह योगिनीतंत्रे मंत्रं दत्त्वा गुरुश्चैव ह्युपवासं यदाचरे-

त् महांधकारनरकेकृमिर्भवतिनान्यथा दीक्षांकृत्वायदामंत्रीउपवासंसमाचरेत् तस्यदेवःसदारुष्टःशापंदत्वाव्रजेत्पुरम् यद्यत्रहोमःक्रिय
तेतदातद्विधानंवक्ष्यामः इतिकलावतीदीक्षा अथपंचायतनीदीक्षा जामले॰ भवानीन्तुपद्ममध्येऐशान्यामच्युतंयजेत् आग्नेय्यांपार्व
तीनाथंनैरृत्यांगणनायकं १ वायव्यांतपनंचैवपूजाक्रमउदाहृतः पद्ममध्येतुगोविन्दमैशान्यांशंकरंयजेत् २ आग्नेय्यांगणनाथंचनैरृ
त्यांतपनंतथा वायव्यामम्बिकांचैवभोगमोक्षैकभूमिकाम् ३ शंकरंचपद्मागममैशान्यामच्युतंयजेत् आग्नेय्यांतपनंचैवनैरृत्यांगणनायकं ४
वायव्यांपार्वतींचैवभोगमोक्षप्रदायिनीं आदित्यंचपद्ममध्येऐशान्यांशंकरंयजेत् ५ आग्नेय्यांगणनाथंचनैरृत्यांकेशवंयजेत् वायव्या
मम्बिकांदेवींस्वर्गसाधनभूमिकां ६ गणनाथंपद्ममध्येऐशान्यांकेशवंयजेत् आग्नेय्यामीश्वरंचैवनैरृत्यांतपनंतथा ७ वायव्यांपार्व
तींचैवपूजयेन्मोक्षसाधनीं स्वस्थानवर्जितोदेवादुःखशोकाभयप्रदाः ८ ॥ तथाचगणेशविमर्षिण्याम् ॥ शंभोर्मध्यगतेहरीनहरभूर्देव्योह
रेशंकरेभाम्येनागसुतावरोहरगणेशाजाम्बिकास्थापिताः ॥ देव्यांविष्णुहरैकदंतवलयोलम्बोदरेजेश्वरे नार्याःशंकरभागतोऽतिसुखदाद्यु
स्तास्तेतेहानिदाः रामार्चनचन्द्रिकायाम् गौतमीयेच पद्मातुमध्येगोविन्दमाग्नेय्यांगणनायकं नैरृत्यांहंसमभ्यर्च्यवायव्यामर्चयेच्छि
वां ऐशान्यांशंकरंचैवभोगमोक्षफलाप्तये इतिपदंगदेवतायाः पूजनेगणेशादिपूजनमुक्तम् ॥ तद्ग्रामगोपालविषयमितिकेचित् वस्तुतोवै राम०
कल्पमितिसंप्रदायः ॥ एतेषांपूजानंतु गौतमीये ॥ गंधादिभिस्थाभ्यर्च्यषडंगार्चनमेवच विंशकृत्वोजपेन्मंत्रंनमस्कृत्यसमापयेत् अंगदेव २३
तापूजाकालस्तुपीठपूजानंतरं तथाचसनत्कुमारतंत्रे पीठस्यार्चनमंगदेवयजनंप्राणप्रतिष्ठातया आह्वानंनिजमुद्रिकाविरचनंध्यानंप्रभो

पूजनमिति ॥ यस्तुदेवेपुष्पांजलिंदत्वा अंगदेवान् समर्चयेत् तत्तुप्रतिष्ठितयंत्रादिविषयम् यंत्राविरिक्ताधारेपूजनेतुकुलावल्याम् एकपीठे पृथक्
पूजाविनायंत्रंकरोतियः अंगांगित्वंपरित्यज्यदेवताशापमाप्नुयात् एवंच आवाह्यदेवतामन्यामर्चयंस्त्वन्यदेवतां उभाभ्यांलभतेशापंमंत्रीनुव
लदुर्म्मतिः ॥ तदेतदतिरिक्तविषयं सर्वेषामंगमंत्राणांसिद्ध्यादिविचारोनास्ति तथाच सिद्ध्यादिशोधनंनैषामंगत्वमतिराजते श्यामादौतुपंचा
यतनभावः तथाच रुद्रयामले श्यामायांभैरवीतावच्छिन्नमस्तासुभैरवी मंजुघोषेतथारौद्रे पंचांगंनेष्यतेबुधैः उपविद्यासुसर्वासुषट्कर्मा
दिषुसाधने नात्रदीक्षाद्यपेक्षास्तिनात्रांगादिप्रपूजनं तत्वसारे उपविद्यासुसर्वासुतथाप्रयोगसाधने दीक्षांविनैवकर्त्तव्यःउपदेशःसदैवहि
॥ अथसंक्षेपदीक्षा ॥ मुहूर्त्तेसर्वतोभद्रेनवकुंभंनिधायच सोदकंसोदकं गंधपुष्पाभ्यामर्च्चितं वस्त्रसंयुतम् ॥ सर्वौषधीनवरत्नपंचपल्ल
वसंयुतम् ततोदेवार्च्चनंकृत्वाहुनेदष्टोत्तरंशतम् पंचपल्लवमिति ॥ पणसाम्राश्वत्थवटवकुलानि ॥ तथाचवाशिष्ठे ॥ पणसाम्रंतथाश्व
त्थंवटंवकुलमेवच पंचपल्लवमित्युक्तंमुनिभिस्तंत्रवेदिभिः नवरत्नमिति० मुक्तामाणिक्यवैडूर्य्यगोमेदान्वज्रविद्रुमैः पद्मरागं मरक
तंनीलंचेतियथाक्रमात् ॥ निबन्धे ॥ शिष्यंस्वलंकृतंवेद्यामुपाम्यमुपवेशयेत् मंत्रितंप्रोक्षणीतोयैः शांतिकुंभजलेस्तथा मूलमंत्रेण
ष्टाशतमंत्रितैरभिषेचयेत् अष्टशतंअष्टोत्तरशतं तथासंपादयेन्मंत्रंहस्तंशिरसिधारयन् समोक्तोत्सक्षतान्ध्यात्ततःशिष्योऽर्चयेद्
गुरुम् ॥ पद्मादीक्षांतरं शंस्वमभ्यर्च्यसात्वतं तदम्बुनाभिषिच्याष्टवारंमूलेनशिरसिकरंनिधाय अष्टोवारान्कर्णेजपेत् तथाच तत्राप्यश
क्तःकश्चिच्छेदाजमभ्यर्च्यसाद्गतम् तदम्बुनाभिषिच्याष्टवारंमूलेनकेवलम् निधायाष्टौजपेत्कर्णेउपदेशोद्वयंविधिः इतिसंक्षेपदीक्षा॥

॥ उपदेशांतरमाह विश्वसारे ॥ चंद्रसूर्य्यग्रहे तीर्थे सिद्धक्षेत्रे शिवालये मंत्रमात्रप्रकथनमुपदेशः स उच्यते १ विश्वसारे॰ महादीक्षातया
दीक्षा उपदेशस्ततः परम् युगे युगे च कर्त्तव्या उपदेशः कलौ युगे २ अथ सर्वतोभद्रमंडलम् ॰ शारदायाम् ॥ चतुरस्रे चतुःकोष्ठे कर्णसूत्रस
मन्विते चतुर्वापि च कोष्ठेषु कोणसूत्रे चतुष्टयं मध्ये मध्ये यथा मत्स्या भवेयुः पातयेत्तथा पूर्वापरायते द्वे द्वे मंत्री याम्योत्तरायते पातयेत्तेषु म
त्स्येषु समं सूत्रचतुष्टयम् ॥ पूर्ववत्कोणकोष्ठेषु कर्णसूत्राणि पातयेत् तदुद्भूतेषु मत्स्येषु दद्यात्सूत्रचतुष्टयम् ततः कोष्ठेषु मत्स्याः स्यु
स्तेषु सूत्राणि पातयेत् यावच्छतद्वयं मंत्री षट्पंचाशत्पदान्यपि ॥ तावत्तेनैव विधिना तत्र सूत्राणि पातयेत् दैर्घ्ये विस्तारयोः षोडश कोष्ठ
कृतेतद्विष्यति तत्र कर्णसूत्रपातनं कोष्ठानां तुल्यपरिमाणार्थमिति बोद्धव्यम् ॥ षट्त्रिंशता पदैर्मध्ये लिखेत्पद्मं सुलक्षणम् वहिः पंक्त्या भ
वेत्पीठं पंक्तियुग्मेन वीथिका॰ द्वारशोभोपशोभास्तु शिष्टानां परिकल्पयेत् शास्त्रोक्तविधिना मंत्री ततः पद्मं समालिखेत् पद्मक्षेत्रस्य संत्यज्य
द्वादशांशं वहिः सुधीः तन्मध्यं विभजेद्वृत्तैस्त्रिभिः समविभागतः आद्यं स्यात्कर्णिकास्थानं केशराणां द्वितीयकं तृतीयं पद्मपत्राणां सुकोशेन
दलाग्रहम् वाह्यवृत्तांतरालस्य मानेन विधिना सुधिः ॥ निधाय केशराग्रेषु परितोऽर्द्धनिशाकरान् लिखित्वा संधिसंस्थानि तत्र संस्थानि तत्र
सूत्राणि पातयेत् ॥ दलाग्राणां च यन्मानं तन्मानाद्धृतमालिखेत् तदंतरालं तन्मध्ये सूत्रस्याभ्यतः सुधीः आलिखेद्वाह्यहस्तेन दला
ग्राणि समंततः दलमूले युगशः केशराणि प्रकल्पयेत् एतत्साधारणं प्रोक्तं पंकजं तत्र वेदिभिः पदानि त्रीणि पाद्यार्थं पीठकोणेषु मार्ज्जये
त् ॥ अवशिष्टैः पदैर्विद्वान् पीठगात्राणि कल्पयेत् पदानि वीथिसंख्यानि मार्ज्जयेत्पंक्तयभेदतः दिक्षु द्वाराणि रचयेत्हि चतुःकोष्ठैकैस्त

तः पदैस्त्रिभिरथैकेन शोभाः स्युर्द्वारपार्श्वयोः उपशोभाः स्युरेकेन त्रिभिः कोष्ठैरनंतरं अवशिष्टैः पदैः षड्भिः कोणानां स्याच्चतुष्टयम् रंजयेत्तं च
भिर्वर्णैर्मंडलं तन्मनोहरम् पीतं हरिद्राचूर्णं स्यात् सितं तंदुलसंभवं कुसुंभं चूर्णमरुणं कृष्णं दग्धपुलाकजं बिल्वादिपत्रजं श्याममित्यु
क्तं वर्णपंचकम् अंगुलोत्सेधविस्ताराः सीमारेखाः सिताः शुभाः कर्णिकां पीतवर्णेन केशरानरुणेन च ॥ शुक्लवर्णानि पत्राणि तत्संधीन्
श्यामलेन च रजसा मंत्रयेन्मंत्री यद्वा पीतैव कर्णिकाः केशराः पीतरक्तास्तु रक्तानि दलान्यपि संधयः कृष्णवर्णाः स्युः सितेनाप्यसितेन
वा रंजयेत् पीठगर्भाणि पादाः स्युररुणप्रभाः ॥ गात्राणि तस्य शुक्लानि वीथीषु च तस्य पि आलिखेत्कल्पलतिकां फलपुष्पदलान्वितां ॥
वर्णैर्नानाविधैश्चित्राः सर्वदृष्टिमनोहराः द्वाराणि श्वेतवर्णानि शोभा रक्ताः समीरिता उपशोभा पीतवर्णाः कोणान्यसितभानि च त्रिस्त्रोरे
खा बहिः कार्य्याः सितरक्तासितक्रमात् ॥ मंडलं सर्वतोभद्रमेतत्साधारणं स्मृतम् ॥ चतुरस्रां भुवं भित्त्वा दिग्भ्यो द्वादशधा सुधीः पातयेत्
त्रसूत्राणि कोष्ठानां दृश्यते शतं चतुश्चत्वारिंशदाढ्यं पश्चात् षट्त्रिंशतां बुजं कोष्ठैः प्रकल्पयेत्पीठं पंक्त्या नैवात्र वीथिकाः द्वारशोभाप
था पूर्वमुपशोभा न दृश्यते अवशिष्टैः पदैः कुर्यात् षड्भिः कोणानि तंत्रवित् विदध्याच्च पूर्ववच्छेषं एवं वा मंडलं स्मृतम् ॥ चतुरश्रे चतुःष
ष्टिपदान्यारचयेत्सुधीः पदैश्चतुर्भिः पद्मं स्यान्मध्यतः परितः पुनः ॥ वीथिश्चतुस्तः कुर्वीत मंडलांतावसानिकाः दिग्गतेषु चतुष्केषु मंड
लानि समालिखेत् ॰ विदिग्गत चतुष्कानि भित्त्वा षोडशधा सुधीः मार्ज्जयेत्स्वस्तिकाकारं श्वेतपीतारुणासितैः रजोभिः पूरयेत्तानि स्वस्तिका
नि शिवादितः प्राक्प्रोक्तेनैव मार्गेण शेषमन्यत्समापयेत् ॥ नवनाभमिदं प्रोक्तं मंडलं सर्वसिद्धिदम् ॥ पंचाब्जमंडलं प्रोक्तमेतत्स्वस्तिक

तं०सा० र्ज्जितम् ॥ दीक्षायां देवपूजायां मंडलानां चतुष्टयम् सर्वतंत्रानुसारेण प्रोक्तं सर्वसमृद्धिदम् ॥ अथ मंत्राणां हितार्थाय त्रिलोहीमुद्रा निरूप्यते ॥
२५ सोमसूर्याग्निरूपाः स्युर्वर्णा लोहत्रयं तथा रौप्यमिन्दुः स्मृतो हेम सूर्यस्ताम्रो हुताशनः लोहभागाः समुद्दिष्टाः स्वराद्यक्षरसंख्यया तैर्लोहैः
कारयेन्मुद्रामसंकलितसंगताम् एषु स्वराः स्मृताः सौम्याः स्पर्शाः सौराः शुभोदयाः आग्नेया व्यापकाः सर्वे सोमसूर्याग्निदेवताः स्वराः षोड
श विख्याताः स्पर्शास्ते पंचविंशतिः ॥ व्यापकादशते काम धनं धर्म्मप्रदायिनः साष्टसहस्रं संजप्य स्पृष्ट्वा तां जुहुयात्ततः तत्संख्यं संपातयेन्मंत्री
सर्पिषा पूर्वसंख्यया निःक्षिप्य कुंभे तां मुद्रामभिषेकोक्तवर्त्मना आवाह्य पूजयेद्देवि मुपचारैर्विधानतः अभिषिच्य विनीताय दद्यात्तां मु
द्रिकां गुरुः इयं मुद्रा क्षुद्ररोगविषज्वरविनाशिनी व्यालचौरमृगादिभ्यो रक्षां कुर्याद्विशेषतः ॥ युद्धे विजयमाप्नोति धारयेन्मनुजेश्वरः ॥ मं
त्रसिद्धिकरी पुंसां चतुर्वर्गफलप्रदा धारयेन्मनुजो नित्यं देवतुल्यो भवेद्भुवि ॥ क्षुद्रः शत्रुः ॥ अभिषिच्येति पूर्वोक्तदीक्षापद्धत्युक्तघटं
संस्थाप्य तत्र तत्कल्पोक्तदेवतामावाह्य यथोपचारैः संपूज्य साध्यमभिषिच्य तस्मै दद्यादित्यर्थः ॥ ततो गुरवे दक्षिणां दत्वा महोत्सवं कुर्या
त् ॥ ॥ इति श्रीकृष्णानंदभट्टाचार्यविरचिते तंत्रसारे प्रथमः परिच्छेदः ॥ ॥१॥ ॥ अथ सामान्यपूजापद्धतिः ॥ तत्र ब्राह्ममुहूर्ते
उत्थाय सुक्तस्वापः शिरसि सहस्रदलकमलावस्थितं श्वेतवर्णं द्विभुजं वराभयकरं श्वेतमाल्यानुलेपनं स्वप्रकाशरूपं स्ववामस्थितस्वरक्तश तं०स०
क्त्या स्वप्रकाशस्वरूपया सहितं विभाव्य मानसोपचारैराध्य नमस्कुर्यात् यथा अखंडमंडलाकारं व्याप्तं येन चराचरं तत्पदं दर्शितं ये २५
न तस्मै श्रीगुरवे नमः अज्ञानतिमिरांधस्य ज्ञानांजनशलाकया चक्षुरुन्मीलितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ततो मूलादिब्रह्मरंध्रांतं मूल

विद्यां विभावयेत् ॥ उद्यद्दिनकरोद्युतां यावच्छ्वासं दृढासनः अशेषाशुभशान्त्यर्थं समाहितमनाः शिवम् तत्प्रभापटलैर्व्याप्तं शरीरमपि चिंतयेत् ॥
तस्य नित्यतामाह गौतमी ॥ इदानीं पूर्वकृत्यं च प्रसंगात्कथयामि ते यत्कृत्वाधिकारित्वं याति यंत्रमंत्रार्चनादिषु येन विना न सिद्धिः स्यान्नर
कं च प्रपद्यते ॥ यामले ॥ प्रातःकृत्यमकृत्वा तु यो देवीं भक्तितो जपेत् निष्फला तस्य पूजा स्याच्छौचहीना यथा क्रिया लक्ष्मीकुलार्णवे संध्यया
तु विहीनो यो न दीक्षाफलमाप्नुयादिति वचनात्तस्यावश्यकत्वम् वैदिकसंध्यानंतरं तांत्रिकसंध्या कर्तव्या तदुक्तम् वैदिकी तान्त्रिकी संध्या
यथानुक्रमयोगत इति ॥ अथ संध्याप्रयोगः तत्र शक्तिविषये ॐ आत्मतत्त्वाय स्वाहा ॐ विद्यातत्त्वाय स्वाहा ॐ शिवतत्त्वाय स्वाहा इत्याचामेत्
मार्ग· अन्यत्राचमनं मूं तथा च शाक्ताचमनं स्वतंत्रतंत्रे आत्मविद्याशिवैस्तत्त्वैराचामेत्साधकाग्रणी वह्निजायां परे दत्त्वा शुद्धेन पायसा प्रिये ॥ ॥
॥ मालिनीतंत्रे ॥ आचामेदात्मतत्त्वाद्यैः प्रणवाद्यैर्द्विठांतकैरिति ततो जले गंगे चेत्यादिना तीर्थमावाह्य मूलेन कुशेन त्रिवारं भूमौ जलं क्षिपेत्
तज्जलेन सप्तधा मूर्द्धानमभिषिंचेत् ततः षडंगन्यासं कृत्वा वामहस्ते जलं निधाय दक्षिणहस्तेन जलमाच्छाद्य हं यं वं लं रं इति त्रिवारमभिमंत्र्य
मि: मूलमुच्चरन् गलितोदकबिंदुस्तत्त्वमुद्रया मूर्द्ध्नि सप्तधाभ्युक्षणं कृत्वा शेषं जलं दक्षिणहस्ते समादाय तेजोरूपं ध्यात्वा वामनासापुटेनेडया
कृष्णदेहांतःपापं प्रक्षाल्य कृष्णवर्णं तज्जलं पापरूपं ध्यात्वा दक्षनासया पिंगलया विरेच्य पुरः कल्पितवज्रशिलायां फडिति मंत्रेण
पापपुरुषरूपं तज्जलं क्षिपेत् ॥ इत्यघमर्षणम् ॥ तथा च गौतमीये ॥ आचम्य विधिवन्मंत्री शुचौ देशे च संविशेत् जले संयोज्य ती-
र्थानि त्रिवारं मूलमंत्रतः क्षिपेद्भूमौ कुशाग्रेण सप्तधा मूर्द्ध्नि सेचयेत् तंत्रांतरे पुनराचम्य विन्यस्य षडंगमपि मंत्रवित् वामहस्ते जलं गृह्य गलितो

१ धर्मवित् १

अथ शिरोदकं दक्षहस्ते संगृह्य [illegible] ईडया कृष्णदेहान्तःक्षालितं पापसंचयम्। [illegible] पिंगलया [illegible] त्यजेत्। [illegible]
तन्मन्त्री पापपुरुषं विचिन्तयन्। प्राणोवपया आरोपितं शिलायां [illegible]। महाकाल [illegible] पापदेहं [illegible] प्राणायामत्रयं [illegible]
([illegible] कृत्वा नैदेही कुर्वीत मार्जनम्। ॥

तं०सा० दकविंदुभिः॥सप्तधाम्बुत्तणं कृत्वा मूर्द्धि मंत्रं समुच्चरन्‌ अन्यत्रापि षडंगन्यासमाचर्य्य वामहस्ते जलं ततः गृहीत्वा दक्षिणेनैव संपुटं कारयेद्बुधः
२६ शिववायुजलं पृथ्वी वह्निबीजैस्त्रिधा पुनः अभिमंत्र्य च मूलेन सप्तधा तत्त्वमुद्रया निःक्षिप्य तज्जलं मूर्द्धि शेषं दक्षे निधाय च शरीरान्तःस्थितं पापं
त्वालयेत्साधकाग्रणीः ततो हस्तौ प्रक्षाल्याचम्य ह्रीं हंसः ॐ घृणिः सूर्य्यादित्य इति मंत्रेण सूर्य्यायार्घ्यं दद्यात्‌ तथा च संमोहनतंत्रे शिवबीजं
वह्निसंस्थं वामनेत्रविभूषितं विंदुनादात्मकं देवि हंसपदमथो लिखेत्‌ अनेन मनुना देवि भास्करस्य प्रियेण तु अर्घ्यं दद्यादिति [illegible]
[illegible] ततः ॐ सूर्य्यमंडलस्थायै अमुकदेवतायै नम इत्यनेन तत्तद्गायत्र्या त्रिवारं जलं निःक्षिप्य तत्तद्गायत्रीं जपेत्‌ तथा चार्घ्यानंतरं
नार्णवे॥ ततश्च प्रजपेद्धीमान्‌ गायत्रीं परमाक्षरीमिति गायत्रीं तु स्नानप्रकरणे वो ह्वत्वा नंदिकेश्वरसंहितायाम्‌ यावन्न दीयते चार्घ्यं भास्क
रायमहात्मने तावन्न पूजयेद्विष्णुं शंकरं वा महेश्वरीमिति॥ गौतमीये॥एवं ते कथिता मंत्रसंध्या मंत्रफलाप्तये न कुर्य्याद्यदि मोहेन न च दी
त्वा फलमाप्नुयात्‌ संध्या [illegible] कुर्य्याद्ब्राह्मणो विधिपूर्वकम्‌ तंत्रोक्तविधिपूर्णं तु शूद्रः संध्यां समाचरेत्‌ संक्षेपसंध्यामथवा कुर्य्यान्मंत्री
त्वशक्तितः सायंप्रातश्च मध्याह्ने देवं ध्यात्वा मनुं जपेत्‌ संध्यायां पतितायां तु गायत्रीं दशधा जपेत्‌॥ अथ स्नानविधिः तत्र नद्यादौ गत्वा वै
दिकस्नानं कृत्वा तांत्रिकस्नानमाचरेत्‌॥ तथा च गौतमीये॥अथ स्नानं ततः कुर्य्यात्‌ यथाशास्त्रविधानतः मलप्रक्षालनं स्नानं स्वशाखोक्तं समा
चरेत्‌॥मंत्रस्नानं ततः कुर्य्यात्‌ कर्म्मणां सिद्धिहेतवे तद्यथा ॐ अद्येत्यादि अमुकगोत्रः श्री अमुकदेवशर्म्मा अमुकदेवताप्रीतये स्नानमहं राम०
करिष्ये इति संकल्पं कुर्य्यात्‌॥ तथा च कुलचूडामणौ॥ताम्रपात्रं सदूर्वं च सतिलं सजलं ततः गृहीत्वामुकदेवस्य प्रीतये स्नानमाचरेत्‌ २६

तंरस्य· कृत्वा तर्पयेत् ८

मूलमंत ततः षडंगन्यासं प्राणायामं कृत्वा ॐ गंगे च यमुने चैव गोदावरि सरस्वति नर्म्मदे सिंधु कावेरि जलेऽस्मिन् सन्निधिं कुरु इत्यनेनांकुशमुद्रया सूर्य्यमंडलात्तीर्थमावाह्य वमिति धेनुमुद्रयाऽमृतीकृत्य कवचेनावगुंठ्यास्त्रेण मूलेनैकादशधाभिमंत्र्य सूर्य्याभिमुखं द्वादशधारा निक्षिप्य तस्मिन्निष्टदेवताचरणारविंदनिःसृतेन जलेन त्रिर्निमज्ज्य देवतां ध्यायन् मूलमंत्रं यथाशक्ति जपं कुर्य्यात् उदकेन त्रिवारं जप्तेन कलशमुद्रया त्रिवारमात्मानमभिषिच्य वैदिकसंध्यादिकं कृत्वा सूर्य्यार्घ्यं दत्त्वा तांत्रिकाघमर्षणादि वारिधारणं तं कर्म्म कुर्य्यात् तथा च यामले· ध्यात्वा जलांजलीन् दत्त्वा तर्प्पयेदिष्टदेवताम् ॐ देवांस्तर्प्पयामि ॐ ऋषींस्तर्प्पयामि ॐ पितॄंस्तर्प्पयामीति संतर्प्य गुरुं परमगुरुं परापरगुरुं परमेष्ठिगुरुं च तर्प्पयेत् ॥ तथा च देवान् ऋषीन् पितॄंश्चैव तत्तल्लोकविधानतः ॥ गुरुपत्नीं पुरस्तर्प्य तर्प्पयेदिष्टदेवतामिति वैस्नवे तु विशेषः नारदं पर्वतं जिष्णुं निशठोद्धवदारुकं विष्वक्सेनं च शैलेयं गुरुं च तर्प्पयेत्त्रिशः ॥ ॐ नारदं तर्प्पयामीत्यादिक्रमेण प्रयोगः कर्त्तव्यः ततो मूलमुच्चार्य्य अमुकदेवतां तर्प्पयामि नम इति विष्णुविषयम् तथा च गौतमीये अद्यो मंत्रं समुच्चार्य्य श्रीपूर्वं कृष्ण इत्यपि तर्प्पयामि पदं चोक्त्वा नमोऽन्तं तर्प्पयेत्ततः ॥ अन्यत्र मूलमुच्चार्य्य ॐ अमुकदेवतां तर्प्पयामि तथा च· तर्प्पयामि पदं योज्यं मंत्रान्ते येषु नामतः द्वितीयांतेषु चैवं तर्प्पणसमनुस्मृतः शक्तिविषये पुनर्मूलमुच्चार्य्य अमुकदेवीं तर्प्पयामि स्वाहा होमतर्प्पणयोः स्वाहेति तत्तत्तंत्रवचनात् तथा च नीलतंत्रे· ॥ मंत्रान्ते नाम चोच्चार्य्य तर्प्पयामि ततः परम् स्वाहान्ते तर्प्पयेद्देवं पंचविंशतिसंख्यया इत्यादि विशुद्धेश्वरे विद्यां पूर्वं समुच्चार्य्य तदन्ते देवताभिधां ॥ तर्प्पयामीति संप्रोक्ता स्वाहान्तस्तर्प्पणे मतः पंचविंशतिसंख्या वा दशधा वा त्रिधापि वा मूलमंत्रं समुच्चार्य्य श्रीकृष्णं तर्प्पयेत्सुधीः ॥

॥ इति गौतमीयात् ॥ पंचविंशतिवारं दशधा त्रिधा वा संतर्प्पयेत् । तत्र श्रीक्रमसिंधुपलक्षणम् शक्तिविषये त्रिधा तर्प्पणम् स्नानकर्म्मणि संप्राप्ते
मूर्ध्नि मंत्री जलांजलीन् विद्यया वा त्रिशः कुर्य्यान्मूलास्त्रं त्रिरपः पिबेत् तर्प्पणं च त्रिधा भूयस्त्रिधा च प्रोक्षणं तथा विति कुलामृतेवचनात् ॰ ॥
ततश्चावरणदेवता प्रत्येकेन सकृत्तर्प्पयेत् ॥ तथा च कुलार्णवे ॥ एकैकमंजलिं तोयं परिवारांश्च तर्प्पयेत् तत्राशक्तश्चेन्मूलमंत्रमुच्चार्य्य इष्टदेवता
मात्रं तर्प्पयेत् तथा च अशक्तो मूलमुच्चार्य्य देवीमात्रं प्रतर्प्पयेत् ततो जलादुत्थाय धौतवाससी परिधायाचम्य ह्रीं हंस इदमर्घ्यं सूर्य्याय स्वा
हा तारादौ तु ह्रीं हंसः मार्तंडभैरवाय प्रकाशशक्तिसहिताय इदमर्घ्यं स्वाहा तंत्रांतरे सूर्य्यमंत्रं समुच्चार्य्य मार्तंडभैरवाय च प्रकाशशक्ति
सहिताय इदमर्घ्यं पठेत् ततः स्वाहांतं मंत्रमुच्चार्य्य अर्घ्यं दत्वा जपेन्मनुं श्रीविद्यादौ तु ऐं ह्रीं श्रीं ह्रां ह्रीं सः मार्तंडभैरवाय प्रकाशशक्तिस
हिताय अग्नहर राशि नक्षत्र तिथि योगकरणपरिवारसहिताय इदमर्घ्यं स्वाहा॰ इत्यर्घ्यं दत्वा गायत्रीं शतधा दशधा वा जपेत् तथा च तंत्रे ॥
अष्टोत्तरशतावृत्या गायत्रीं प्रजपेत्सुधीः महापातकयुक्तोपि प्रजपेद्दशधा यदि ॥ सत्यं सत्यं महादेवि मुक्तो भवति तत्क्षणात् शक्ताशक्त
भेदेन गायत्री जपानन्तरं तर्प्पणं वा॰ तथा च॰ सूर्य्यमंडलवासिन्यै देवतायै ततः परम् अर्घ्यमंजलिमादाय गाय त्र्यावा त्रिरुत्क्षिपेत् ॥ यथा
शक्ति जपेद्देवी गायत्रीं परमाक्षरीम् तर्प्पेणार्घ्यसमाचम्य प्राणानायम्य साधकः गायत्रीं तु त्रैलोक्यमोहनाय विद्महे स्मराय धीमहि तन्नो वि
ष्णुः प्रचोदयात् इति विष्णुगायत्री नारायणाय विद्महे वासुदेवाय धीमहि तन्नो विष्णुः प्रचोदयात् इति नारायणगायत्री वज्रनखा
य विद्महे तीक्ष्णदंष्ट्राय धीमहि तन्नो नारसिंहः प्रचोदयात् इति नरसिंहगायत्री वागीश्वराय विद्महे हयग्रीवाय धीमहि तन्नो हंसः

प्रचोदयादिति हयग्रीवगायत्री ॐ कृष्णाय विद्महे दामोदराय धीमहि तन्नो विष्णुः प्रचोदयात् इति गोपालगायत्री दाशरथाय विद्महे सीताव
ल्लभाय धीमहि तन्नो रामः प्रचोदयादिति श्रीरामगायत्री ॐ तत्पुरुषाय विद्महे महादेवाय धीमहि तन्नो रुद्रः प्रचोदयादिति शिवगायत्री ० ॥
ॐ तत्पुरुषाय विद्महे वक्रतुंडाय धीमहि तन्नो दंती प्रचोदयादिति गणेशगायत्री दक्षिणामूर्तये विद्महे ध्यानस्थाय धीमहि तन्नो धीशः प्र
चोदयादिति दक्षिणामूर्तिगायत्री आदित्याय विद्महे मार्तंडाय धीमहि तन्नः सूर्यः प्रचोदयादिति सूर्यगायत्री कामदेवाय विद्महे पुष्पबा
णाय धीमहि तन्नोऽनङ्गः प्रचोदयादिति कामगायत्री सर्वसम्मोहिन्यै विद्महे विश्वजनन्यै धीमहि तन्नः शक्तिं प्रचोदयादिति शक्तिगायत्री ॥
त्वरितादेवि विद्महे महानित्यायै धीमहि तन्नो देवी प्रचोदयादिति त्वरितागायत्री ॥ ऐं वागीश्वर्यै विद्महे क्लीं कामेश्वर्यै धीमहि सौस्त
न्नः शक्तिः प्रचोदयात् इति बालागायत्री ऐं त्रिपुरादेवि विद्महे क्लीं कामेश्वर्यै धीमहि सौस्तन्नः क्लिन्ने प्रचोदयादिति त्रिपुरसुंदरी-
गायत्री ॥ त्रिपुरायै विद्महे भैरव्यै धीमहि तन्नो देवी प्रचोदयादिति भैरवीगायत्री महादेव्यै विद्महे दुर्गायै धीमहि तन्नो देवी प्रचोदयादिति
दुर्गागायत्री नारायण्यै विद्महे दुर्गायै धीमहि तन्नो गौरी प्रचोदयादिति जयदुर्गागायत्री महालक्ष्म्यै विद्महे महाश्रियै धीमहि तन्नः श्रीः प्र
चोदयादिति लक्ष्मीगायत्री वाग्देव्यै विद्महे कामराजाय धीमहि तन्नो देवी प्रचोदयादिति सरस्वतीगायत्री नारायण्यै विद्महे भुवनेश्वर्यै धीम
हि तन्नो देवी प्रचोदयादिति भुवनेश्वरीगायत्री भगवत्यै विद्महे माहेश्वर्यै धीमहि तन्नोऽन्नपूर्णा प्रचोदयादिति अन्नपूर्णागायत्री महिषम
र्दिन्यै विद्महे दुर्गायै धीमहि तन्नो देवी प्रचोदयादिति महिषमर्दिनीगायत्री वैरोचन्यै विद्महे छिन्नमस्तायै धीमहि तन्नो देवी प्रचोद

यादिति छिन्नमस्तागायत्री ॥ कालिकायै विद्महे श्मशानवासिन्यै धीमहि तन्नो घोरः प्रचोदयात् इति कालिकागायत्री ॥ तारायै विद्महे म
होग्रायै धीमहि तन्नो देवि प्रचोदयादिति तारागायत्री ॥ गरुडाय विद्महे सुवर्णवर्णाय धीमहि तन्नो गरुडः प्रचोदयादिति गरुडगायत्री
॥ ध्यानं तु प्रातः ॥ उद्यदादित्यसंकाशां पुस्तकाक्षकरां स्मरेत् ॥ कृष्णाजिनांबरधरां ब्राह्मीं ध्यायेत्तारकितांबरे मध्याह्ने श्यामवर्णां चतुर्बा
हुं शंखचक्रलसत्करां गदापद्मधरां देवीं सूर्यासनकृताश्रयां सायाह्ने वरदां देवीं गायत्रीं संस्मरेद्यदि शुक्लां शुक्लांबरधरां वृषासनकृताश्रयां
॥ त्रिनेत्रां वरदां पाशं शूलं च नृकरोटिकाम् सूर्यमंडलमध्यस्थां ध्यायेद्देवीं समभ्यसेत् त्रिपुरादौ ध्यानविशेषो यथा प्रातराधारकमले हुतभु
ङ्मंडलोपरि वाग्बीजरूपां विद्यां याविद्युत्पावकभास्वराम् ॥ पुष्पबाणेक्षुकोदंडपाशांकुशलसत्कराम् स्वेच्छागृहीतवपुषीं गुरुविद्यात्म
रात्मिकां मध्याह्ने हृदयांभोजकर्णिके सूर्यमंडले कामबीजात्मिकां देवीमलक्तकरसारुणां प्रसूनबाणपुष्पेक्षुचापपाशांकुशान्वि
तां परितःस्वात्मसुख्याभिः षट्त्रिंशत्तत्त्वशक्तिभिः सायमाज्ञासरोजस्थे चंद्रे चंद्रसमद्युतिम् शक्तिबीजात्मिकां चापबाणपाशांकु
शान्विताम् युगनित्याक्षराकारां रुद्रिकावरणान्वितां चिंतयित्वा भगवतीं नित्याभिः परिवारिताम् तारादौ तु ह्रीं हंसः इति सूर्यार्घ्यं दत्त्वा
ताम्रादिपात्रे चंदनार्ककुसुमापराजितापुष्पाणि निःक्षिप्य उद्यदादित्यमंडलमध्यवर्तिन्यै नित्यचैतन्योदितायै श्रीमदेकजटायै स्वा रम०
हेत्यर्घ्यं दत्त्वा गायत्रीं जपेत् इति विशेषः तदुक्तं नीलतंत्रे उद्यदादित्यमंडलवर्तिन्यै च समुच्चरेत् नित्यचैतन्योदितायै स्वाहेति च मनुं स्म २८
तः अन्यत्र कालिकातंत्रे एकजटापदस्थाने कालिकापदयोगतः ततः सूर्यमंडले देवतां विभाव्य मूलमंत्रं यथाशक्ति जप्त्वा संहारमुद्रया

देवतांस्वहृदयमानीयतीर्थंनमस्कृत्ययागस्थानमाविशेत् ॥ इतिस्नानविधिः ॥ ततःसामान्यार्घ्यस्थापनाद्यासनोपवेशान्तं दीक्षापद्धत्यु
क्तरीत्याकर्म्मसमाप्यवामे ॥ ॐगुरुभ्योनमः ॐपरमगुरुभ्योनमः ॐपरापरगुरुभ्योनमः ॥ दक्षिणेगणेशायनमः ॥ मूर्ध्निमूलमुच्चा
र्य्यामुकदेवतायैनमः तथाच गौतमीये कृतांजलिपुटोभूत्वावामेगुरुत्रयंयजेत् गुरुंचपरमादिंचपरापरगुरुंतथा दक्षपार्श्वेगणे
शंचमूर्ध्निदेवंविभावयेत् ततःफडितिमंत्रेणगंधपुष्पाभ्यांसंशोध्य ऊर्ध्वोर्ध्वतालत्रयंकृत्वा छोटिकाभिर्दशदिग्बंधनंचकृत्वारमिति
जलधारयाग्निप्राकारंविचिंत्य भूतशुद्धिंकुर्यात्॰ तद्यथा॰ स्वांकेउत्तानौहस्तौकृत्वा सोहमितिजीवात्मानंहृदयस्थंप्रदीपकलिकाका
रंमूलाधारस्थितकुलकुंडलिन्यासह सुषुम्णावर्त्मनामूलाधारस्वाधिष्ठानमणिपूरकानाहतविशुद्धाज्ञाख्यषट्चक्राणिभित्वाशिरोऽम्ब
स्थिताधोमुखसहस्रदलकमलकर्णिकांतर्गतपरमात्मनिसंयोज्य तत्रैवपृथिव्यप्तेजोवाय्वाकाशगंधरसरूपस्पर्शशब्दनासिका
जिह्वाचक्षुस्त्वक्श्रोत्रवाक्पाणिपादपायूपस्थप्रकृतिमनोबुद्ध्यहंकाररूपचतुर्विंशतितत्वानिलीनानिविभाव्य यमितिवायुबीजंधूम्रव
र्णंवामनासापुटेविचिंत्य तस्यषोडशवारजपेनवायुनादेहमापूर्य्य नासापुटौधृत्वातस्यचतुःषष्टिवारजपेनकुंभकंकृत्वा वामकुक्षि
स्थकृष्णवर्णपापपुरुषेणदेहंसंशोष्य पापेनसहदेहंदग्ध्वा तस्यद्वात्रिंशद्वारजपेन दक्षिणनासापुटेरमितिवह्निबीजंरक्तवर्णंध्यात्वातस्य
षोडशवारजपेनवायुनादेहमापूर्य्यनासापुटौधृत्वासंस्थनासयाभस्मनासहवायुंरेचयेत् चतुःषष्टिवारजपेनकुंभकंकृत्वापापेनसह
देहंदग्ध्वा ठमितिचंद्रबीजंशुक्लवर्णंवामनासिकायांध्यात्वा तस्यषोडशवारजपेनललाटेचंद्रंनीत्वानासापुटौधृत्वा वमितिवरुण

तं०सा० बीजस्य चतुःषष्टिवारजपेन तस्माल्ललाटे चंद्राद्गलितसुधया मातृकावर्णात्मिकया समस्तं देहं विरच्य लमिति पृथ्वीबीजस्य द्वात्रिंशद्वारजपेन
२९ देहं सुदृढं विचिंत्य दक्षिणेन वायुं रेचयेत् मात्रासंख्यया वा तदुक्तं गौतमीये सुषुम्णावर्त्मना सोहमिति मंत्रेण योजयेत् सहस्रारे शिवे स्थाने परमा
त्मनि देशिकः धूम्रवर्णं ततो वायुबीजं षड्बिंदुलांछितम् पूरयेद्विधिना वायुं सुधीः षोडशमात्रया मात्रया तु चतुःषष्ट्या कुंभयेच्च सुषुम्णया ॥ द्वा
त्रिंशन्मात्रया मंत्री रेचयेत्पिंगलाख्यया पूरयेदनया चैव सचिंत्य नीलमारुतम् रक्तवर्णं वह्निबीजं तत्र षड्बिंदुलांछितं तेन पूरकयोगेन मात्रया
षोडशाख्यया चतुःषष्ट्या मात्रया च निर्दहेत्कुंभकेन तु ॥ वामपार्श्वस्थितं पापपुरुषं कज्जलप्रभं ब्रह्महत्याशिरस्कं च स्वर्णस्तेयभुजद्वयम् सुरा
पानहृदा युक्तं गुरुतल्पकटिद्वयम् तत्संसर्गिपदद्वंद्वमंगप्रत्यंगपातकं उपपातकरोमाणं रक्तश्मश्रुविलोचनम् खड्गचर्मधरं क्रुद्धमेवं कु
क्षौ विचिंतयेत् मूलाधारे स्थितेनैव वह्निना निर्दहेच्च तं एवं संदह्य परितो द्वात्रिंशन्मात्रया ततः भस्मना सहितं मंत्री रेचयेद्विधिना पुनः ॥
वामनाड्या चंद्रबीजं कुंदेन्दुसदृशप्रभं भालेन्दुएजे संयोज्य ततः षोडशमात्रया सुषुम्णया चतुःषष्टिमात्रया तोयबीजकैः ध्यात्वामृतमयीं
वृष्टिं पंचाशद्वर्णरूपिणीं तया देहं विचिंत्यैवं मनसा पिंगलाध्वना द्वात्रिंशन्मात्रया मंत्री लंबीजेन दृढं नयेत् स्वस्थाने हंसमंत्रेण पुनस्ते
नैव वर्त्मना ॥ जीवं तत्त्वानि चात्मस्वस्थाने स्थापयेत्ततः ॥ इति कृत्वा भूतशुद्धिं मातृकान्यासमाचरेत् ॥ ततो हंस इति जीवं हृदयमानीय कुल राम०
कुंडलिनीं पृथिव्यादीनि यथास्थाने स्थापयेत् विशेषस्तु शक्तिविषये हंस इति जीवादिकं परमशिवे संयोज्य सोहमिति मंत्रेण स्वस्थाने न २९
येत् तथा च तंत्रांतरे सोऽहमेवं समाभाष्य जीवं हृदि समानयेत् शूद्रे तु विशेषो वाराहीतंत्रे हंसासं न स्मरेत् शूद्रो भूतशुद्धौ कदाचन स्मरणा

न्नरकंयातिदीक्षाचविफलाभवेत् शारदायाम् जीवंतेजोमयंध्यात्वानमोमंत्रेणयोजयेत् भूतशुद्धिपदव्युत्पत्तिमाह विशुद्धेस्वरे शरीरकार
भूतानांभूतानांवह्निशोधनं॥अथयवब्रह्मसंयोगाद्भूतशुद्धिरियंमतेति ॥ वायवीये॥ मूलाधारात्ततोजीवंब्रह्ममार्गेणदेशिकः हंसेनपुष्करस्थानेपर
मात्मनियोजयेत् ब्रह्ममार्गःसुषुम्णा त्रिपुरासारसमुच्चये संयोज्यजीवमथदुर्गममध्यनाडीमार्गेणपुष्करतिविष्टशिवेसुसूक्ष्मे ॥ज्ञा
नार्णवे ॥प्राणप्रतिष्ठापश्चात्जीवंदेहेनिधापयेत् सुखदृतंसमुच्चार्य्यहंसस्तुविपरीतकः उद्धरेत्परमेशानीविद्येयंत्र्यक्षरीमता प्राणप्रतिष्ठा
मंत्रोयंसर्वकर्म्माणिसाधयेत् तेनैवविधिनादेविस्थिरीकुर्य्यात्रिजांततुं पुरश्चरणंचंद्रिकायाम् अथवान्यप्रकारेणभूतशुद्धिर्विधीयते॥
धर्मकंदसमुद्भूतंज्ञाननालंसुशोभनम् ऐश्वर्याष्टदलोपेतंपरवैराग्यकर्णिकां स्वीयहृत्कमलेध्यायेत्प्रणवेनविकाशितम् जीवात्मानं
हृदिध्यायेत्प्रणवेनविकाशितं॥जीवात्मानंहृदिध्यात्वामूलेसंचिंत्यकुंडली सुषुम्णावर्त्मनात्मानंपरमात्मनियोजयेत् ततोमातृकान्या
सः ॐअस्यमातृकामंत्रस्यब्रह्माऋषिर्गायत्रीछंदोमातृकासरस्वतीदेवताहलोवीजानि स्वराःशक्तयेलिपिन्यासेविनियोगः शिरसिब्र
ह्मणेऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदिमातृकासरस्वत्यैदेवतायैनमः गुह्येव्यंजनेभ्योवीजेभ्योनमः पादयोःस्वरेभ्यःशक्तिभ्योन
मः तथाचज्ञानार्णवे मातृकांश्रृणुदेवेशिन्यसेसत्यापनिकृंतनी ऋषिर्ब्रह्मास्यमंत्रस्यगायत्रीछंदउच्यते देवतामातृकादेवीवीजंव्यंज
नसंचयम् शक्तयस्तुस्वरादेविषडंगन्यासमाचरेत् ततःकरांगन्यासो अंकंखंगंघंङं आंअंगुष्ठाभ्यांनमः इंचंछंजंझंञं ईंतर्जनीभ्यां
स्वाहा उंटंठंडंढंणंऊंमध्यमाभ्यांवषट् एंतंथंदंधंनंऐंअनामिकाभ्यांहुं ओंपंफंबंभंमंऔंकनिष्ठिकाभ्यांवौषट् अंयंरंलंवंशंषंसंहंलंक्षं

तं॰ सा॰ अः अस्त्राय फट् करतलकरपृष्ठाभ्यां फट् एवं हृदयादि अं ५ आं हृदयाय नमः इत्यादि तथा च ज्ञानार्णवे अं आं मध्ये कवर्गं तु इं ईं म
३० मध्ये चवर्गकं उं ऊं मध्ये टवर्गं तु एं ऐं मध्ये तवर्गकः ओं औं मध्ये पवर्गं तु बिंदुयुक्तं न्यसेत् प्रिये अनुस्वारविसर्गं तु यशवर्गौ सलक्षकौ ॥
अ हृदये च शिरो देवि शिखायां कवचं तथा नेत्रमंत्रं न्यसेत् ङेन्तं नमः स्वाहा क्रमेण तु वषट् हुं वौषडन्तं च फडंतं योजयेत् प्रिये षडंगोयं मातृका
याः सर्वपापहरस्ततः ॥ अथान्तर्मातृका ॥ अकारादिषोडशस्वरान् सबिंदून् षोडशदलकमले कंठमूले न्यसेत् ककारादिद्वादशवर्णान् सबिं
दून् द्वादशकमले हृदये न्यसेत् डकारादिदशवर्णान् सबिंदून् दशदलकमले नाभौ न्यसेत् बकारादिषड्वर्णान् सबिंदून् षड्दलकमले
लिंगमूले न्यसेत् रकारादिचतुरो वर्णान् सबिंदूंश्चतुर्दलकमले मूलाधारे न्यसेत् लक्षवर्णद्वयं द्विदलपद्मे भ्रूमध्ये न्यसेत् तथा ज्ञा
नार्णवे ॥ द्व्यष्टपत्राम्बुजे कंठे स्वरान् षोडश विन्यसेत् द्वादशच्छदहृत्पद्मे कादीन् द्वादश विन्यसेत् दशपत्राम्बुजे नाभौ डकारादीन् न्यसे
त्ततः षट्पत्रमध्ये लिंगस्य वकारादीन् न्यसेच्च षट् आधारे चतुरो वर्णान् न्यसेद्वादीं चतुर्दले हक्षौ भ्रूमध्यगे पद्मे द्विदले विन्यसेत् प्रिये
॥ वैद्यमेव तु ॥ एकैकवर्णमुच्चार्य मूलाधाराच्छिरोऽन्तिकम् नमोऽन्तमिति विन्यास आन्तरः परिकीर्तितः ॥ अथांतर्मातृकान्यासो मूलाधार
चतुर्दले स्वर्णाभे वशषसचतुर्वर्णविभूषिते षड्दले विद्युतनिभे स्वाधिष्ठाने नतत्विषि बभमयरलैर्युक्तैः वर्णैः षड्भिश्च सुव्रतः मणिपूरे द रा॰म॰
शदले नीलजीमूतसन्निभे डादिफान्तदलैर्युक्ते बिंदुभूषितमस्तके अनाहते द्वादशारे प्रवालरुचिसन्निभे कादिठान्तदलैर्युक्ते योगीनां ३०
हृत्संगमे ॥ विशुद्धे षोडशदले धूम्राभे स्वरभूषिते आज्ञाचक्रे तु चंद्राभे द्विदले हक्षलांछिते सहस्रारे हिमाभे सर्ववर्णविभूषिते ॥

अकथादित्रिरेखात्महलसत्रयभूषिते ॥ तन्मध्ये परबिंदुं च सृष्टिस्थितिलयात्मकम् ॥ एवं समाहितमना ध्यायेन्न्यासोऽपमांतरः ॥ ततो बाह्य
मातृकाध्यानम् पंचाशल्लिपिभिर्विभक्तमुखदोः पन्मध्यवक्षःस्थलाम् भास्वन्मौलिनिबद्धचंद्रसकलामापीनतुंगस्तनीम् मुद्रामक्षगुणं सु
धाढ्यकलशं विद्यां च हस्तांबुजे बिभ्राणां विशदप्रभां त्रिनयनां वाग्देवतामाश्रयेत् एवं ध्यात्वा न्यसेत् तत्रांगुलिनियमस्तंत्रे ललाटे नामि
कामध्ये विन्यसेन्मुखपंकजे तर्जनीमध्यमानामा वृद्धानामा च नेत्रयोः अंगुष्ठं कर्णयोर्न्यस्य कनिष्ठांगुष्ठकौ नसि मध्यास्तिस्रो गंडयोश्च
मध्यमां चोष्ठयोर्न्यसेत् अनामां दंतयोर्न्यस्य मध्यमामुत्तमांगके मुखेऽनामां मध्यमां च हस्तपादे च पार्श्वयोः कनिष्ठानामिकामध्या
स्तासु पृष्ठे च विन्यसेत् ताः सांगुष्ठा नाभिदेशे सर्वाः कुक्षौ च विन्यसेत् हृदये च तलं सर्वमंसयोश्च ककुत्स्थले हृत्पूर्वहस्तपत्कुक्षिमुखेषु त
लमेव च एतास्तु मातृका मुद्राः क्रमेण परिकीर्तिताः अज्ञात्वा विन्यसेद्यस्तु न्यासस्तस्य तु निष्फलः तथा च गौतमीये ललाटमुखवृ
त्ताक्षिश्रुतिघ्राणेषु गंडयोः ओष्ठदंतोत्तमांगास्यदोःपत्संध्यग्रकेषु च पार्श्वयोः पृष्ठतो नाभौ जठरे हृदयेंऽसके ककुद्यंसे च हृत्पूर्वपा
णिपादयुगे तथा जठराननयोर्न्यस्येन्मातृकार्णान्यथाक्रमात् तद्यथा अं नमो ललाटे आं नमो मुखवृत्ते इं ईं चक्षुषोः उं ऊं कर्णयोः
ऋं ॠं नसोः ऌं ॡं गंडयोः एं ओष्ठे ऐं अधरे ३ ओं ऊर्ध्वदंतपंक्तौ औं अधोदंते अं ब्रह्मरंध्रे अः मुखे कं बाहुमूले खं कूर्परे गं मणिबं
धे घं अंगुलीमूले ङं अंगुल्यग्रे एवं चं ५ वामबाहुमूलसंध्यग्रकेषु एवं टं ५ वामबाहुमूलसंध्यग्रकेषु एवं टं ५ दक्षिणपादमू
लसंध्यग्रकेषु तं ५ वामपादमूलसंध्यग्रकेषु पं दक्षिणपार्श्वे फं वामपार्श्वे बं पृष्ठे भं नाभौ मं जठरे यं हृदि रं दक्षबाहुमूले लं ककुदि

तं॰ सा॰ वंवामबाहुमूले शंहृदादि दक्षिणकरे षंहृदादिवामकरे संहृदादिदक्षपदे हंहृदादिवामपदे लंहृदाद्युदरे क्षंहृदादिमुखे सर्वत्रानमो
३१ ऽन्तान्न्यसेत् ॥ अथसंहारमातृकान्यासः ॥ तस्यध्यानम् ॥ अक्षस्रजंहरिणपोतमुदग्रटंकं विद्यां करैरविरतंदधतींत्रिनेत्राम् अर्द्धेन्दुमौलि
मरुणामरविंदवामां वर्णेश्वरींप्रणमतस्तनभारनम्रां न्यासस्तुक्षकाराद्यकारांतः यथाक्षंनमोहृदादिमुखेइत्यादि तथाच ॐ माद्यंतेन
मोऽन्तोवासविंदुर्विन्दुवर्ज्जितः ॥ पंचाशद्वर्णविन्यासःक्रमादुक्तोमनीषिभिरितिभट्टः अपरंच चतुर्द्धामातृकाप्रोक्ताकेवलाबिन्दुसंयु
ता सविसर्गासोभयाचरहस्यंशृणुकथ्यते विद्याकरीकेवलाच सोभयाभक्तिदायिनी पुत्रदासविसर्गातुसविंदुर्वित्तदायिनी विशुद्धे
स्वरे वाग्भवाद्याचवाग्सिद्ध्यै रमाद्याश्रीप्रदृद्धये हल्लेखाद्यासर्वसिद्ध्यैकामाद्यालोकवश्यदा श्रीकंठाद्यानिमान्यस्यसर्वमंत्रप्रसीदति
॥ श्रीविद्याविषयेनवरत्नेश्वरे ॥ वाग्भवाद्यानमोन्ताश्चन्यस्तव्यामातृकाक्षरः श्रीविद्याविषयेमंत्रीवाग्भवाद्यष्टसिद्धये ॥ आमले॰ ॥
भूतशुद्धिर्लिपिन्यासो विनायस्तु प्रपूजयेत् विपरीतफलंदद्यात् अभक्त्यापूजनंयथा सामान्यन्यासे अंगुलीनियमस्तु गौतमीये म
नसाविन्यसेत्तासामपुष्पेणैवाथवामुने अंगुष्ठानामिकाभ्यांवाचान्यथाविफलंभवेत् विशेषन्यासेतुनायंनियमः श्यामादिविद्यायांवि
शेषमातृकान्यासोवक्तव्यः ॥ अथप्राणायामे अंगुलिनियमस्तु ॥ ज्ञानार्णवे ॥ भूतशुद्धिंततःकुर्यात्प्राणायामक्रमेणतु कनिष्ठाना रा॰म॰
मिकांगुष्ठैर्यन्नासापुटधारणम् प्राणायामःसविज्ञेयस्तर्ज्जनीमध्यमेविना प्राणायामोद्विविधः सगर्भोनिगर्भश्च तथाच सगर्भो ३१
मंत्रजापेननिर्गर्भोमात्रयाभवेत् मात्राचवामजानुनिजहस्तभ्रमणंयावताभवेत् कालेनमात्रासातेषामुनिभिर्वेदपारगैः अथप्राणाया

मः मूलमंत्रस्य वीजस्य प्रणवस्य वा षोडशवारजपेन वामनासापुटादिना वायुपूरणादिकं कुर्य्यात् तथा च कालीहृदये प्राणायाममंत्रपंकु
र्य्यान्मूलेन प्रणवेन वा अथवा मंत्री वीजेन यथोक्तविधिना सुधीः यथा तस्य षोडशवारजपेन वायुं पूरयेत् तस्य चतुःषष्टिवारजपेन वायुं
कुंभयेत् तस्य द्वात्रिंशद्वारजपेन वायुं रेचयेत् पुनर्दक्षिणेनापूर्य्य उभाभ्यां कुंभयित्वा वामेन रेचयेत् पुनर्वामेनापूर्य्य उभाभ्यां कुंभयित्वा द
क्षिणेन रेचयेत् ॥ सारसमुच्चये ॥ विपरीतमतो विदधीत बुधः पुनरेव तु तद्विपरीतमिति । योगिके पुनर्मात्रानियमः तथा च गौतमीये
मंत्रप्राणायामे प्रोक्तो योगिकं कथयामि ते पूरयेद्वामया विद्वान्मात्रा षोडशसंख्यया इत्यादि । यद्वा चतुःषोडशाष्टवारजपेन पूरकादिकं कुर्य्या
त् तथा च तंत्रांतरे पूरयेत् षोडशभिर्वायुं धारयेत् चतुर्गुणैः रेचयेत् कुंभकार्द्धेन अशक्त्या न तु रीयकैः तदशक्तौ तच्चतुर्थमेवं प्राणस्य
संयमः तस्य नित्यतामाह स एव प्राणायामं विना मंत्रपूजनेन न हि योग्यता गोपाले तु विशेषो वक्तव्यः ततः पीठन्यासः ॐ आधारशक्ति
ये नमः ॐ प्रकृत्यै नमः एवं कूर्म्माय अनंताय पृथिव्यै क्षीरसमुद्राय श्वेतद्वीपाय मणिमंडपाय कल्पवृक्षाय मणिवेदिकायै रत्नसिंहास
नाय एतत्सर्वं हृदि ततो दक्षिणस्कंधे धर्म्माय नमः वामस्कंधे ज्ञानाय नमः वामोरौ वैराग्याय दक्षिणोरौ ऐश्वर्य्याय मुखे अधर्म्माय
वामपार्श्वे अज्ञानाय नाभौ अवैराग्याय दक्षपार्श्वे अनैश्वर्य्याय सर्वत्र प्रणवादिनमोऽन्तेन पूजयेत् तथा च शारदायाम् अंसो
रुयुग्मयोर्विद्वान् आदक्षिण्येन साधकः धर्मं ज्ञानं च वैराग्यमैश्वर्यं क्रमशः सुधीः मुखपार्श्वनाभिपार्श्वेष्वधर्म्मादीन्प्रकल्पयेत्
इत्यादि हृदि ॐ अनंताय नमः एवं पद्माय अं सूर्यमंडलाय द्वादशकलात्मने नमः उं सोममंडलाय षोडशकलात्मने नमः मं वह्नि

तं० सा० मंडलाय दशकलात्मने नमः संसत्त्वाय रं रजसे तं तमसे आं आत्मने अं अन्तरात्मने पं परमात्मने ह्रीं ज्ञानात्मने इत्यंतं विन्यस्य हृत्पद्म
३२ स्य पूर्वादिकेशरेषु पीठशक्तिर्मध्ये पीठमनुं च न्यसेत् यथा शारदायाम् अनंतं हृदये पद्मं तस्मिन्सूर्येन्दुपावकान् एषु तु सकलां न्यस्य ना
माद्यक्षरपूर्ववत् सत्वादीन् त्रिगुणान्न्यस्य तथैवात्र गुरूत्तमः ॥ आत्मानमंतरात्मानं परमात्मानमेव च ज्ञानात्मकं च विन्यस्य न्यसेत् पीठमनुं
ततः तत्र ऋष्यादिन्यासः महोत्तमसुधात्मात्वायः साज्ञातपसामनु ॥ संसाधयति शुद्धात्मा तस्मात्स ऋषिरीरितः गुरुत्वान्मस्तके चास्य न्या
सस्तु परिकीर्तितः सर्वेषां मंत्रतत्त्वानां छादनाच्छंद उच्यते अक्षरत्वात्पदत्वाच्च मुखे छंदः समीरितं सर्वेषामेव जंतूनां भाषणात्प्रेरणात्तथा
हृदंभोजमध्यस्था देवता तत्र तां न्यसेत् ऋषिछंदोपरिज्ञानान्न मंत्रः फलभाग्भवेत् दौर्बल्यं याति मंत्राणां विनियोगमजानतां तंत्रांतरे ॥
ऋषिं न्यसेन्मूर्द्धिदेशे छंदस्तु मुखपंकजे देवतां हृदये चैव बीजं तु गुह्यदेशके शक्तिं च पादयोश्चैव सर्वांगे कीलकं न्यसेत् ततस्तत्तंत्रो
क्तन्यासान्कुर्यात् तदुक्तं कुलार्णवे आगमोक्तेन विधिना नित्यं न्यासं करोति यः देवताभावमाप्नोति मंत्रसिद्धिः प्रजायते न्यासकवचे
च्छन्नो मंत्रं जपति तं प्रिये विघ्ना दृष्ट्वा पलायंते सिंहं दृष्ट्वा यथा गजाः अकृत्वा न्यासजालं यो मूढात्मा प्रजपेन्मनुं सर्वविघ्नैः स बाध्यः स्या
द्व्याघ्रैर्मृगशिशुर्यथा ॥ अंगन्यासे अंगुलीनियमस्तु ॥ त्रिह्येकदशद्वित्रिसंख्यया शैलसंभवे अंगुलीनामिति वचनादिति सर्वसाधारणं रा० म०
॥ जामले ॥ हृदयं मध्यमानामातर्जनीभिः स्मृतं शिरः मध्यमातर्जनीभ्यां स्यादंगुष्ठेन शिखा स्मृता दशभिः कवचं प्रोक्तं तिसृभिर्नेत्रमीरितं ३२
प्रोक्तांगुलीभ्यां मंत्रः स्यादंगरूपिरियं मतेति, तिसृभिस्तर्जनीमध्यमानामाभिः तर्जनीमध्यमानामाप्रोक्ता नेत्रत्रयेकमात् यद्विनेत्र हृदयं प्रो

क्रं तदा तर्ज्जनीमध्यमे द्वितिभट्टधृतवचनात् हृदयादिषु विन्यसेत्षडंगमंत्रांस्ततः सुधीः हृदयाय नमः पूर्वं शिरसे वह्निवल्लभा शिखायै वषडिति
क्रं कवचाय हुं मीरितं नेत्रत्रयाय वौषट् स्यादस्त्राय फडिति क्रमात् षडंगमंत्रानित्युक्त्वा षडंगेषु नियोजयेत् पंचांगानि मनोर्यत्र तत्र नेत्रमनुं
त्यजेत् इति शारदावचनम् वैष्णवे तु अनंगुष्ठा ऋजवो ऽहस्तशाखा भवेन्मुद्रा हृदये शीर्षके च अधोऽङ्गुष्ठा खलु मुष्टिः शिखायां करहस्तांगुल
योर्वर्म्मणि स्युः ॥ नाराचमुष्ट्युद्धृतबाहुयुग्मकांगुष्ठतर्ज्जन्युदितो ध्वनिस्तु विंह्गिरवक्ताकथितास्त्रमुद्रा यत्रात्रिणीतर्ज्जनीमध्यमेव शार
दायाम् न्यासक्रमेण देहेषु धर्म्मादीन् पूजयेत्ततः पुष्पाद्यैः पीठमन्त्रं तं तस्मिंश्च परदेवताम् इति वचनात् शरीरे पीठपूजा अंगहीनस्य मंत्र
स्यत्वैनैवांगानि कल्पयेत् तथा च ब्रह्मयामले॰ स्वनामाद्यक्षरं बीजं सर्वेषामभिधीयते ततस्तत्तत्कल्पोक्तमुद्रां प्रदर्श्य ध्यानं कृत्वा मानसैः
संपूज्य शंखस्थापनं कुर्य्यात् तथा च सनत्कुमारतंत्रे अकृत्वा मानसं यागं तत्कुर्य्याद्बहिरर्च्चनं। शंखस्थापनं तु दीक्षाप्रकरणे उक्तम् ततः शरीरे
धर्म्मादिपूजा ततः पीठपूजा पीठस्योत्तरे गुरुपंक्तिः पूजयेत् यथा वायव्यादीशपर्य्यन्तं ॐ गुरुभ्यो नमः ॐ परमगुरुभ्यो नमः ॐ परापरगु
रुभ्यो नमः ॥ ॐ परमेष्ठिगुरुभ्यो नमः त्रिपुरादौ विशेषगुरुपूजा वक्तव्या पीठमध्ये ॐ आधारशक्तये नमः एवं कूर्म्माय शेषाय पृथिव्यै
क्षीरसमुद्राय श्वेतद्वीपाय मणिमंडपाय कल्पवृक्षाय मणिवेदिकायै रत्नसिंहासनाय पद्ममालायै पद्माय अग्निकोणे धर्म्माय नै
र्ऋतौ वाय्वीशानेषु ज्ञानं वैराग्यमैश्वर्य्यं च पूजयेत् ततः पूर्वादिचतुर्दिक्षु अधर्म्माज्ञानावैराग्यानैश्वर्य्यान् पूजयेत् मध्ये अनंतादिंहीना
नात्मने नमः इत्यंतं संपूज्य पूर्वादिकेशरेषु मध्ये च तत्तत्कल्पोक्तपीठशक्तिः संपूज्य पीठमनुं पूजयेत् तारादिविद्यादौ विशेषो वक्तव्यः

तं॰सा॰ पूर्वादिदिङ्नियमस्तु आमले पूज्यपूजकयोर्मध्यं प्राचीतिकीर्त्तितं बुधैः तद्दक्षिणं दक्षिणं स्यादुत्तरं चोत्तरं मतम् एवं तु पश्चिमं ज्ञेयं सर्वतन्त्रैवं
३३ प्रयोजयेत् इतिपुंदेवतापरम् पुरंदरमुखोमंत्रीयदायंत्रं प्रपूजयेत् देवीपश्चात्तदाप्राचीप्रतीचीदेवतापुनः एवमुत्तरास्यो भूत्वा यदा देविप्रपूज
येत् उत्तरस्यायदादेविपूर्वाशैवनिगद्यते ईशानकोणं देवेशितदाग्नेयं प्रचक्षते इतिज्ञानार्णवे श्रीक्रमवचनात् अनेनविधिनामंत्रीपू
र्वादौपूजनंचरेत् आगमकल्पद्रुमे मूलमंत्रंसमुच्चार्यसुषुम्णावर्त्मनासुधीः आनीयतेजःस्वस्थानान्नासिकारंध्रनिर्गतम् करस्थमा
त्रकांभोजेचैतन्यंपुष्पसंचये संयोज्यमंत्रमध्येतत् संस्थाप्यावाहयेत्ततः। अविशेषयंत्रनियमस्तु मत्स्यसूक्ते अनुक्तकल्पेयंत्रंतुलिखेत्
पद्मंदलाष्टकम्॥ षट्कोणकर्णिकंतत्रवेदद्वारोपशोभितम्॥ ततः पुनर्ध्यात्वावाहनादिप्रतिष्ठांतंकर्मकुर्यात् ततःषोडशोपचारैःपं
चोपचारैर्वापूजयेत्॥ षोडशोपचारनियमस्तु मत्स्यसूक्ते॥ आसनंस्वागतंपाद्यमर्घ्यमाचमनीयकं मधुपर्काचमनस्नानवसनाभरणानि
च सुगंधौसुमनोधूपदीपनैवेद्यवन्दना प्रयोजयेदर्चनायामुपचारांस्तुषोडश ॥ अथवाएषामभावेपंचोपचारान्कल्पयेत्॥ गंधाद
योनैवेद्यांताःपूजापंचोपचारिकाः इतिविद्भुविषयेतु अर्घ्याद्याःपंचपंचैवगंधाद्याइतिभेदतः प्रयोजयेदर्चनायामुपचारान्दशक्र
मात् पुष्पपर्यंतमुपचारं तत्तन्मंत्रेणदत्त्वाषडंगेनपूजयेत् पुष्पदानेतुविशेषः पुष्पंवायदिवापत्रंफलंनेष्टमधोमुखम् दुःखदंत राम॰
त्समाख्यातंयथोत्पन्नंतथार्पणं अधोमुखंफलंनेष्टंपुष्पांजलिविधौनच ततोमूर्द्धिगुह्यपादसर्वांगकेषुमूलेनपंचपुष्पांजलिंदत्त्वात ३३
त्कल्पोक्तावरणपूजांकुर्यात् तथाच॰ पंचपुष्पांजलीन्दत्वापरिचारार्चनंचरे दितिभट्टः ततोधूपदीपौदद्यात् तद्यथा जयध्व

निमंत्रमातः स्वाहेति पुष्पाद्यैस्तैर्धैर्दत्तां संपूज्य वामहस्तेन तां वादयन् ततन्मंत्रेण नीचैर्धूपं दद्यात् देवं हस्तिपर्यंतं दीपं दद्यात् ततो मूलेन पुष्पां
जलित्रयं दत्वा नैवेद्यमानीय फडिति संप्रोक्ष्य चक्रमुद्रयाभिरक्ष्य तदुपरि मूलमंत्रमष्टधा जप्त्वा धेनुमुद्रयामृतीकृत्य मूलमुच्चार्य नैवेद्यं द
द्यात् यत्नोपमर्घ्यपात्रस्य तन्निरस्य निवेदयेत् अन्यतोवैस्तदुक्तः स्वमर्घ्यपात्रे स्थितेतरैः नगच्छाति महादेवि दत्तं विधिशतैरपि इतिवचना
द्यावदुपचारं अर्घ्यपात्रस्य जलेनोत्सृज्य दद्यात् ततः पुनराचमनीयं तांबूलादि दद्यात् वैसावेतु नैवेद्यविशेषोवक्तव्यः ततः सपरिवार
देवतां गंधादिभिरभ्यर्च्य तत्स्वगीतैर्देवं संतोष्य जपजपेत्सुस्का विशेषार्घ्यं दद्यात् ततः पुष्पांजलीं दद्यात् दानेतु आदौ मूलं ततो द्रव्योल्ले
खः ततः संप्रदानम् ततस्त्यागात्मकं पदमिति सर्वत्र तथा च कुलार्णवे आदौ मंत्रं समुच्चार्य पश्चाद्देयं समुच्चरेत् संप्रदानं ततदंते तु त्यागार्थ
कपदं ततः एवं क्रमेण देवे शिवपचारान् प्रकल्पयेत् मंत्रांते कर्मसंनिपात इति स्मापाच ततश्चुलुकोदकमादाय ॐ इतः पूर्वं प्राणबुद्धिदे
हधर्माधिकारितो जाग्रत्स्वप्नसुषुप्त्यवस्थासु मनसा वाचा हस्ताभ्यामुदरेण शिश्ना यत्स्मृतं यदुक्तं यत्कृतं तत्सर्वं ब्रह्मार्पणं भवतु स्वाहा
मां मदीयं सकलं सम्यगमुकदेवतायै अर्पये ॐ तत्सत् नमस्कारान्तं वा ततोऽष्टोत्तरशतं सहस्रं वा जप्त्वा ॐ गुह्यातिगुह्यगोप्त्री त्वं
गृहाणास्मत्कृतं जपम् सिद्धिर्भवतु मे देवि त्वत्प्रसादात्त्वयि स्थिते अन्यत्र गोप्त्री देवीति विशेषः इति जपं समर्प्य स्तुत्वा अष्टांगप्रणामं
कुर्यात् ॥ अष्टांगो यथा ॥ पद्भ्यां कराभ्यां जानुभ्यामुरसा शिरसा दृशा वचसा मनसा चेति प्रणामोऽष्टांग ईरितः बाहुभ्यां चैव जानुभ्यां
शिरसा वचसा दृशा पंचांगोयं प्रणामः स्यात् पूजासु प्रवराविमौ भूमौ निपत्य यः कुर्यात् कृत्स्नेऽष्टांगनतिं सुधीः सहस्रजन्मजं पापंस्त

तं०सा० पूर्वादिदिङ्नियमस्तु आमले पूज्यपूजकयोर्म्मध्यंप्राचीतिकीर्त्तितंबुधैः तद्दक्षिणंदक्षिणंस्यादुत्तरंचोत्तरंमतम् एवंतुपश्चिमंज्ञेयंसर्वत्रैवं
३३ प्रयोजयेत् इतिपुंदेवतापरम् पुरंदरमुखोमंत्रीयदायंत्रंप्रपूजयेत् देवीपश्चात्तदाप्राचीप्रतीचीदेवतापुनः एवमुत्तरमुखोभूत्वायदादेविप्रपूज
येत् उत्तरस्यायदादेविपूर्वाशैवनिगद्यते ईशानकोणंदेवेशितदाग्नेयंप्रचक्षते इतिज्ञानार्णवे श्रीक्रमवचनात् अनेनविधिनामंत्रीपू
र्वादौपूजनंचरेत् आगमकल्पद्रुमे मूलमंत्रंसमुच्चार्य्यसुषुम्णावर्त्मनासुधीः आनीयतेजःस्वस्थानान्नासिकारंध्रनिर्गतम् करस्थमा
तृकांभोजेचैतन्यंपुष्पसंचये संयोज्यमंत्रमध्येतत् संस्थाप्यावाहयेत्ततः। अविशेषयंत्रनियमस्तुमत्स्यसूक्ते अनुक्तकल्पेयंत्रंतुलिखेत्
पद्मंदलाष्टकम्॥ षट्कोणकर्णिकंतत्रवेदद्वारोपशोभितम्॥ ततः पुनर्ध्यात्वावाहनादिप्रतिष्ठांतंकर्म्मकुर्य्यात् ततःषोडशोपचारैःपं
चोपचारैर्वापूजयेत्॥ षोडशोपचारनियमस्तु मत्स्यसूक्ते॥ आसनंस्वागतंपाद्यमर्घ्यमाचमनीयकं मधुपर्काचमनस्नानवसनाभरणानि
च सुगंधीसुमनोधूपदीपनैवेद्यवन्दना प्रयोजयेदर्चनायामुपचारांस्तुषोडश॥ अथवाएषामभावेपंचोपचारान्प्रकल्पयेत्॥ गंधाद
यो नैवेद्यांताःपूजापंचोपचारिकाः इतिविष्णुविषयेतु अर्घ्याद्याःपंचपंचैवगंधाद्याइतिभेदतः प्रयोजयेदर्चनायामुपचारान्दशक्र
मात् पुष्पपर्य्यंतमुपचारंतत्तन्मंत्रेणदत्वाषडंगेनपूजयेत्॥ पुष्पदानेतुविशेषः पुष्पंवायदिवापत्रंफलंनेष्टमधोमुखम् दुःखदंत राम०
त्समाख्यातंयथोत्पन्नंतथार्प्पणं अधोमुखंवफलंनेष्टंपुष्पांजलिविधौनच ततोमूर्द्धगुह्यपादसर्वांगकेषुमूलेनपंचपुष्पांजलिंदत्वात ३३
तत्कल्पोक्तावरणपूजांकुर्य्यात् तथाच० पंचपुष्पांजलीन्दत्वापरिवारार्च्चनंचरे दितिभट्टः ततोधूपदीपौदद्यात् तद्यथा जपय

निमंत्रमातः स्वाहेति पुष्पाद्युतैर्घं दत्वा संपूज्य वामहस्तेन तां वारयन् ततन्मंत्रेण नीचैर्धूपं दद्यात् देवं दृष्टिपर्यंतं दीपं दद्यात् ततो मूलेन पुष्पां
जलित्रयं दत्वा नैवेद्यमानीय फडिति संप्रोक्ष्य चक्रमुद्रयाभिरक्ष्य तदुपरि मूलमंत्रमष्टधा जप्त्वा धेनुमुद्रयामृतीकृत्य मूलमुच्चार्य नैवेद्यं द
द्यात् यत्तोयमर्घ्यपात्रस्थं तन्निरस्य निवेदयेत् अन्यत्तोयैस्तदुक्तं स्थमर्घ्यपात्रे स्थितेतरैः न गच्छति महादेवि दत्तं विधिशतैरपि इति वचना
द्यावदुपचारं अर्घ्यपात्रस्थजलेनोत्सृज्य दद्यात् ततः पुनराचमनीयं तांबूलादि दद्यात् वैष्णवे तु नैवेद्यविशेषो वक्तव्यः ततः सपरिवार
देवतां गंधादिभिरभ्यर्च्य नृत्यगीतैर्देवं संतोष्य जपं जपेत् स्वकाविशेषार्घ्यं दद्यात् ततः पुष्पांजलिं दद्यात् दाने तु आदौ मूलं ततो द्रव्योद्दे
शः ततः संप्रदानम् ततस्त्यागात्मकं पदमिति सर्वत्र तथा च कुलार्णवे आदौ मंत्रं समुच्चार्य पश्चाद्द्रव्यं समुच्चरेत् संप्रदानं तदंते तु त्यागार्थ
कपदं ततः एवं क्रमेण देवेभ्य उपचारान् प्रकल्पयेत् मंत्रांते कर्मसन्निपात इति न्यायाच्च ततश्चुलुकोदकमादाय ॐ इतः पूर्वं प्राणबुद्धिदे
हधर्माधिकारितो जाग्रत्स्वप्नसुषुप्त्यवस्थासु मनसा वाचा हस्ताभ्यामुदरेण शिश्ना यत्स्मृतं यदुक्तं यत् कृतं तत्सर्वं ब्रह्मार्पणं भवतु स्वाहा
मां मदीयं सकलं सम्यगमुकदेवतायै अर्पये ॐ तत्सत् नमस्कारानंतरं वा ततोऽष्टोत्तरशतं सहस्रं वा जप्त्वा ॐ गुह्यातिगुह्यगोप्त्री त्वं
गृहाणास्मत्कृतं जपम् सिद्धिर्भवतु मे देवि त्वत्प्रसादात्त्वयि स्थिते अन्यत्र गोप्त्री देवीति विशेषः इति जपं समर्प्य स्तुत्वा अष्टांगप्रणामं
कुर्यात् ॥ अष्टांगो यथा ॥ पद्भ्यां कराभ्यां जानुभ्यामुरसा शिरसा दृशा वचसा मनसा चेति प्रणामोऽष्टांग ईरितः बाहुभ्यां चैव जानुभ्यां
शिरसा वचसा दृशा पंचांगोयं प्रणामः स्यात् पूजासु प्रवराविमौ भूमौ निपत्य यः कुर्यात् कृतेऽष्टांगनतिं सुधीः सहस्रजन्मजं पापं स

क्रावैकुंठमाप्नुयात ॥ तथा वेदविद्भ्यो धरां दत्वा यत्फलं लभते नरः तत्फलं लभते भक्त्या कृत्वैकांत्वा प्रदक्षिणम् कुलार्णवइत्युपलक्षणं विश्वसारे॰

शंखहस्तेन सर्वत्र दक्षिणं परिकीर्तितं नतिविशेषस्तु यामले त्रिकोणकारा सर्वत्र नतिः शक्तेः समीरिता दक्षिणाद्वायवीं गत्वा दिशं तस्याश्च
शांभवीम् ततश्च दक्षिणां गत्वा नमस्कारस्त्रिकोणवत् ॥ अर्द्धचंद्रं महेशस्य पृष्ठतश्च समीरिता शिवप्रदक्षिणे मंत्री अर्द्धचंद्रक्रमेणतु ॥
सव्यासव्यक्रमेणैव सोमसूत्रं न लंघयेत् ॥ सोमसूत्रं जलनिःसारणस्थानम् ॥ प्रसार्य दक्षिणं हस्तं स्वयं नम्रशिराः पुनः दर्शयेद्दक्षिणं पा
र्श्वं मनसापि च दक्षिणः त्रिधा च वेष्टयेत्सम्यक् देवतायाः प्रदक्षिणं एकहस्तप्रणामश्च एकं वापि प्रदक्षिणं अकाले दर्शनं विष्णोर्हन्ति पु
ण्यं पुराकृतम् देवतांगे आवरणदेवता विलाप्य क्षमस्वेति विसर्जनं कृत्वा संहारमुद्रया तत्तेजः पुष्पैः सार्द्धं स्वहृदयमानयेत् तथाच ॥
निधाय देवतां पश्चात्स्वीयहृत्सरसीरुहे सुषुम्णावर्त्मना पुष्पमाघ्राय योद्वासयेत्ततः ऐशान्यां मंडलिकां कृत्वा निर्माल्यशेषं दद्यादिति
वैष्णवेतु ॐ विष्वक्सेनाय नमः शाक्तौ ॐ शेषिकायै नमः शिवे चंडेश्वराय नमः सूर्ये तेजश्चंडाय नमः गणेशे उच्छिष्टगणेशा
य नमः कालिकायै उच्छिष्टचांडालिन्यै नमः तथाच विष्वक्सेनस्तु तो विष्णुतेजश्चंड विवस्वत इत्यादि तथाच विद्यानंदनिबंधे॰
सूर्ये गणपतौ वुग्रे शाक्ते शैवे च वैष्णवे तेजश्चंडमथोच्छिष्टं सोजामुच्छिष्टपूर्विका चांडालिनीं शेषिकां चंडं विष्वक्सेनं क्रमाद्यजे
त् उनस्त्वनावर्ततइति सोदुर्गात्तज्ञो गणेशः ततः पादोदकं च पीत्वा नैवेद्यं किंचित् स्वीकृत्यान्यद्यथा योग्याय दत्वा यथा सुखं
विहरेदिति मत्स्यसूक्ते अनिवेद्य न भुंजीत मत्स्यमांसादिकं तु यत् अन्नं विष्ठा पयो मूत्रं यद्विष्णोरनिवेदितम् विष्णुरिति तत्तद्देवताप

रम् तथाभैरवतंत्रे हृदयेचबहिर्देवींसमभ्यर्च्यविधिवत्ततः निर्माल्यंचसुचोद्देशेनैवेद्यंभक्षयेत्सुधीः तंत्रांतरे० निर्माल्यंशिरसाधार्य्यं
सर्वांगेचानुलेपनम् नैवेद्यंचोपभुंजीतदत्वातद्भक्तिशालिने देवतार्च्चावशिष्टंयत् सलिलंशंखमध्यगं अंगलग्नंमनुष्याणांब्रह्महृ
त्यांव्यपोहति इतिसामान्यपूजापद्धतिः ॐनमःपरदेवतायै यामाहुराद्यांप्रकृतींमुनीन्द्राःयद्यांत्रिशक्तिंगिरमत्रपूर्णाम् नित्यांचदु
र्गांत्वरितांतथान्यैर्भजामिनित्यांभुवनेश्वरीतां अथभुवनेश्वरीमंत्रः अथवक्ष्येजगद्धात्रीमधुनाभुवनेश्वरीं ब्रह्मादयोपियांज्ञा
त्वालेभिरेपरमांश्रियं नकुलीशोऽग्निमारूढोवामनेत्रार्द्धचंद्रवान् बीजंतस्याःसमाख्यातंसेवितंसिद्धिकांक्षिभिः नकुलीशोह
कारः अग्निरेफः वामनेत्रमीकारः अर्द्धचन्द्रोऽनुस्वारः भुवनेश्वरीपदार्थमाह दक्षिणामूर्त्तिसंहितायाम् व्योमबीजंमहेशानि कै
लाशादिप्रतिष्ठितम् वह्निबीजात्सुवर्णादि निष्पन्नंबहुधाप्रिये ।।तेनायंवर्त्ततेलोकोभूमिमंडलसंस्थितः ।।तुर्य्यस्वरेणपातालेशेषरू
पेणवर्त्तते महाभूमंडलंतस्मात्पातालस्यापिनायिका अतएवमहेशानिभुवनाधीश्वरीप्रिये हकारेव्योमतुर्य्येणस्वरेणानिलसंभ
वः विकारेसाग्निरेफेणसात्ताहृद्धिस्वरूपिणी वह्निबीजंवसुज्ञेयंतस्मात्पंचसुंदरी अतएवमहेशानिसवायोःसमताभवेत् विंदुचक्रा
ऽत्तादेवीप्लावयंतीजगत्त्रयम् द्रवरूपीभवेत्तस्मात्स्रवंतीचार्द्धमात्रया अतएवमहेशानिभुवनेशीतिकथ्यते अस्यपूजाप्रयोगः ।। सामान्य
पूजापद्धत्युक्तः प्रातःकृत्यादिपीठन्यासांतंकर्म्मविधाय केशरेषुमध्येषुचपीठशक्तिर्न्यसेत् तद्यथा० जयाविजया अजिता अपराजिता
नित्याविनाशिनीदोग्ध्री अघोरामंगला वाकंपतु ॐजयायैनमः इत्यादि कर्णिकायांसर्वशक्तिकमलासनायनमः ।। ।।ॐ।। ।।

श्री.७४

तं॰सा॰ ततऋष्यादिन्यासः ॥ भुवनेश्वरीमंत्रस्य शक्तिऋषिर्गायत्री छंदो हकारो बीजं ईकारः शक्तिः रेफः कीलकं भुवनेश्वरी देवता चतुर्वर्गसि-
३५ द्ध्यर्थे विनियोगः ॥ शिरसि शक्तये ऋषये नमः मुखे गायत्री छंदसे नमः हृदि भुवनेश्वर्यै देवतायै नमः गुह्ये हं बीजाय नमः पादयोः ईं शक्तये
नमः सर्वांगे रं कीलकाय नमः ततो मंत्रन्यासं कुर्यात् ॥ शिरसि हह्लेखायै नमः नमः सर्वत्र वदने एं गगनायै हृदि ऊं रक्तायै गुह्ये ईं करा-
लिकायै पादयोः ॐ महोच्छुष्मायै एवं मूर्द्ध्न प्राग्याम्योदीच्य पश्चिमेषु च वक्त्रेषु तान्न्यसेत् एतासां बीजानि निबन्धे हृल्लेखा मूर्द्ध्नि व-
दने गगनां हृदयाम्बुजे रक्तां करालिकां गुह्ये महोच्छुष्मां पदद्वये ॥ ऊर्द्ध्वप्राग्दक्षिणोदीच्य पश्चिमेषु मुखेषु ताः सत्यादि पंच ह्रस्वाद्या
न्यस्तव्या भूतसप्रभाः ततः करांगन्यासो कुर्यात् ह्रां अंगुष्ठाभ्यां नमः ह्रीं तर्ज्जनीभ्यां स्वाहा ह्रूं मध्यमाभ्यां वषट् ह्रैं अनामिकाभ्यां हुं ह्रौं क-
निष्ठाभ्यां वौषट् ह्रः करतलपृष्ठाभ्यां फट् एवं हृदयादिषु ह्रां हृदयाय नम इत्यादि तथा च षड्दीर्घभाजा बीजेन कुर्यादंगक्रियामनोः ॥
स्वच्छन्दसंग्रहे स्वरं विहाय बीजं तं दीर्घषट्केन योजयेत् षडंगानि विधेयानि सर्वत्रायं विधिः स्मृतः । अंगुलीनियमस्तु पूर्वमेवोक्तः सर्व-
त्र करांगन्यासे एवं क्रमः । ततो भाले गायत्रीसहित ब्रह्मणे नमः दक्षिणकपोले ॐ सावित्रीसहित विष्णवे नमः वामकपोले ॐ वागीश्वरी
सहित महेश्वराय नमः मुखे ॐ रतिसहित स्मराय नमः वामकर्णोपरि ॐ श्रीसहित धनपतये नमः सव्यकर्णोपरि ॐ पुष्टिसहित गण- राम॰
पतये नमः दक्षिणकर्णान्तराले ॐ शंखनिधये नमः वामगंडकर्णान्तराले ॐ पद्मनिधये नमः मुखे ॐ भुवनेश्वर्यै देवतायै नमः एवं कं- ३५
ठमूल दक्षिणवामांसस्तनवामांश हृदय दक्षिणांसपार्श्वद्वय नाभिषु तान्न्यसेत् तथा च ब्रह्माणं विन्यसेद्भाले गायत्र्या सह संयुतं सावित्र्या

संयुतंबिंदुयुक्तं कपोले दक्षिणे न्यसेत् वाणीश्वर्या समायुक्तं वामगंडे महेश्वरम् न्यसेच्छ्रिया धनपतिं वामकर्णांतके पुनः रत्यास्वरं प्रविन्यस्य पुष्ट्या
गणपतिं न्यसेत् सव्यकर्णोपरि निधी कर्णे गंडांतरालयोः न्यस्तव्यं वदने मूलं भूयश्चैतांस्ततो न्यसेत् ॥ तथाच शारदायाम् ॥ कंठमूले स्तनद्वंद्वे वा
मांसे हृदयांबुजे ॥ सव्यांसे पार्श्वयुगले नाभिदेशे च देशिकः तथा वर्णाभिन्न्यासे तु विश्वसारे ॐ ताराद्यष्टयुतं च नमोऽन्तं च यथास्थि
तिः विधिना विन्यसेत् सर्वं शंकरस्य मतेन च एवं सर्वत्र ततो भाले ॐ ब्राह्म्यै नमः वामांसे ॐ माहेश्वर्यै नमः नमः सर्वत्र वामपार्श्वे
ॐ कौमार्यै जठरे ॐ वैष्णव्यै दक्षिणपार्श्वे ॐ वाराह्यै दक्षिणांसे ॐ इन्द्राण्यै अपरगले ॐ चामुंडायै हृदि ॐ महालक्ष्म्यै इति
न्यस्य मूलेन व्यापकत्रयं कुर्यात् ॥ तथा भालांसे पार्श्वे जठरे पार्श्वे अंसे गले हृदि ब्रह्माण्याद्यास्ततो न्यस्य विधिना प्रोक्तलक्षणाः ॥
मूलेन व्यापकं देहे न्यस्य देवीं विभावयेदिति ॥ ततो ध्यानम् उद्यद्दिनद्युतिमिन्दुकिरीटां तुंगकुचां नयनत्रययुक्तां स्मेरमुखीं वरदांकु
शपाशाभीतिकरां प्रभजे भुवनेशीं एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य बहिः पूजामारभेत् पूजायन्त्रम् पद्ममष्टदलं बाह्ये वृत्तं षोडशभिर्दलैः
विलिखेत् कर्णिकामध्ये षट्कोणमतिसुंदरम् चतुरस्रं चतुर्द्वारमेवं मंडलमालिखेत् ततो दीक्षापद्धत्युक्तक्रमेण शंखस्थापनं कु
र्यात् ततः सामान्यपद्धत्युक्तक्रमेण पीठपूजां विधाय पीठशक्तीः पूजयेत् तद्यथा पूर्वादिकेशरेषु ॐ जयायै नमः एवं विजयायै ॐ
अजितायै ॐ अपराजितायै ॐ नित्यायै ॐ विलासिन्यै ॐ दोग्ध्र्यै ॐ अघोरायै मध्ये ॐ मंगलायै तथा च निबंधे ततः संपूजयेत्
पीठं नवशक्तिसमन्वितं जयाख्या विजया पश्चादजिता चापराजिता नित्या विलासिनी दोग्ध्री त्वघोरा मंगलापि च बीजाढ्यमानसंद

तं०सा० त्वामूर्त्तिंमूलेनकल्पयेत् सर्वत्रप्रणवादिनमोऽन्तेनपूजयेत् तदुपरि ह्रींसर्वशक्तिपद्मासनायनमः ततःपूर्ववद्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पां
३६ जलींदानपर्य्यंतंविधायावरणपूजामारभेत् यथाह्रांहृदयायनमः इत्यादिनाषडंगेनपूजयेत् ततःकर्णिकामध्ये ॐ ह्स्ख्रेंखवायैनमः ॥
पूर्वेएंगगनायैनमः दक्षिणे ॐ रक्तायै उत्तरे ईंकरालिकायै पश्चिमे ॐ महोच्छुष्मायै षट्कोणेषुपूर्वादि ॐ गायत्र्यै ॐ ब्रह्मणे नै
ऋते ॐ सावित्र्यै ॐ विष्णवे वायौ ॐ सरस्वत्यै ॐ रुद्राय वह्निकोणे ॐ श्रियै ॐ धनपतये पश्चिमे ॐ रत्यै ॐ स्मराय ऐशा
न्यांपुष्ट्यै ॐ गणपतये षट्कोणस्योभयपार्श्वयोः ॐ शंखनिधये ॐ पद्माय नमः सर्वत्र केशरेष्वग्निनिर्ऋतिवाय्वीशानेषु म
ध्येदिक्षुच ह्रांहृदयायनमः इत्यादिनापूजयेत् तथाचनिबंधे केशरेष्वग्निकोणादिहृदयादीनिपूजयेत् नेत्रमग्रेदिशास्वस्त्रंधा
तव्याश्चांगदेवताः एवंसर्वत्र भैरव्यादौविशेषोवक्तव्यः पूर्वाद्यष्टदले ॐ अनंगकुसुमायैनमः नमःसर्वत्र ॐ अनंगकुसुमातुरायै ।
ॐ अनंगमदनायै ॐ अनंगमदनातुरायै ॐ भुवनपालायै ॐ गगनवेगायै ॐ शशिरेखायै ॐ गगनरेखायै षोडशदलेपूर्वादि ॐ
करालै ॐ विकरालै ॐ उमायै ॐ सरस्वत्यै ॐ श्रियै ॐ दुर्गायै ॐ उषायै ॐ लक्ष्म्यै ॐ श्रुत्यै ॐ स्मृत्यै एवंधृत्यै श्रद्धायै मेधा
यै मत्यै कान्त्यै आर्य्यायै तद्बहिर्भूगृहे अनंगरूपायै अनंगमदनायै अनंगमदनातुरायै भुवनरेखायै भुवनपालिकायै सर्वशि एम०
शिरायै अनंगवेदनायै अनंगमेखलायै प्रणवादिनमोऽन्तेनपूजयेत् तद्बहिश्चतुरस्रे ॐ पूर्वादि ॐ लंइंद्रायदेवाधिपतयेसायुधा ३६
यसहवाहनायसपरिवारायनमः ॐ रंअग्नयेतेजोधिपतयेसायुधायसहवाहनायसपरिवारायनमः मंयमायप्रेताधिपतयेसायु

धेत्यादि क्षां निर्ऋतये रक्षोधिपतये सायुधेत्यादि वं वरुणाय जलाधिपतये सायुधेत्यादि यं वायवे प्राणाधिपतये सायुधेत्यादि सं सो
माय ताराधिपतये सायुधेत्यादि हां ईशानाय गणाधिपतये सायुधेत्यादि इन्द्रेशानयोर्मध्ये आं ब्रह्मणे प्रजाधिपतये सायुधेत्यादि
निर्ऋतिवरुणयोर्मध्ये ॐ ह्रीं अनन्ताय नागाधिपतये सायुधेत्यादि तथा च लोकपाला बहिः पूज्याः समस्तास्चतुरस्रके पुरुहूतेशयोर्म
ध्ये रक्षोवरुणयोस्तथा ब्रह्मविष्णुसदापूज्यौ दिगीशा ह्मौ विदुर्बुधाः इन्द्रादिलोकपालानां ये मन्त्रास्ते ध्रुवादिकाः स्वस्वबीजान्विताः सर्वे
सचतुर्थीनमोन्तिकाः इति वचनात् सर्वप्रणवादि स्वस्वबीजमाह मन्त्रदर्शने एथ्याग्निपवनाद्यंतवरुणानीलसेष्वरैः अनंतविंदुसं
युक्तैः रक्षोपाशेन मायया तथाग्नेयजेल्लोकपालान् मूलपारिदध्याद्वितान् हेतिजात्यधिपोपेतान् दिक्षु पूर्वादितो यजेत् सहवा
हनायेति दीपिका तद्दहि पूर्वादिवज्राय शक्तये दंडाय खड्गाय पाशाय अंकुशाय गदायै शूलाय पद्माय चक्राय प्रणवादिनमोऽ
न्तेन पूजयेत् ततो धूपदीपादिविसर्जनान्तं कर्म्म समापयेत्॥ अस्य पुरश्चरणं द्वात्रिंशल्लक्षजपः तथा च प्रजपेन्मन्त्रविन्मन्त्रं द्वात्रिंशल्ल
क्षमानतः त्रिस्वादुयुक्तैर्जुहुयाद्वा अष्टद्रव्यैर्दशांशतः अष्टद्रव्याणि यथा अश्वत्थोदुम्बरप्लक्षन्यग्रोधसमिधस्तिलाः सिद्धार्थपायसा
ज्यानि द्रव्याण्यष्टौ विदुर्बुधाः त्रिस्वादु इति घृतमधुशर्करेति मन्त्रान्तरमाह वाग्भवं शंभुवनिता रमाबीजत्रयात्मकं मन्त्रं समुद्धरेन्मन्त्री त्रि
वर्गफलसाधनम् न्यासपूजादिकं सर्वं पूर्ववत्तु समाचरेत् षडंगन्यासे तु विशेषः ऐं ह्रां अंगुष्ठाभ्यां नमः इत्यादि तथा च निबन्धे षड्दी
र्घभाजा बीजेन वाग्भवाद्येन कल्पयेत् षडंगानि मनोवस्य जातियुक्तेन कल्पयेत् ॥ ध्यानं तु॥ सिंदूरारुणविग्रहां त्रिनयनां माणिक्यमौ

तं॰ सा॰ लिस्फुरत्ताराएनायकशेखरां स्मितमुखीमापीनवक्षोरुहां पाणिभ्यां मणिपूर्णरत्नचषकं रक्तोत्पलं बिभ्रतीं सौम्यां रत्नघटस्थसव्यचरणां ध्याये
३७ त्परामम्बिकामिति ॥ अस्यपुरश्चरणजपो द्वादशलक्षमानतः ॥ तथाचशैवदीपे ॥ रविलक्षंजपेन्मंत्रं पायसैर्मधुरान्वितैः तद्दशांशेन
जुहुयात्पीठेश्रागौरितेयजेदितिवचनात् मंत्रान्तरमाह वाग्बीजपुटितामायाविद्येयंत्र्यक्षरीमता अस्यमंत्रस्यपूर्ववन्न्यासः करांग
न्यासस्तु ऐंह्रींऐं अंगुष्ठाभ्यांनमः इति ऐंह्रींऐंहृदयायनमः इत्यादि तथाच मध्येनदीर्घयुक्तेनवाक्पुटेनप्रकल्पयेत् षडंगानीत्यादि०
॥ ध्यानंतु ॥ श्यामांगीं शशिशेखरां निजकरैर्दानंचरक्तोत्पलम् रत्नाढ्यं चषकं परंभयहरं संबिभ्रतींशाश्वतीं मुक्ताहारलसत्पयोधर
नतांनेत्रत्रयोल्लासिनीं वंदेहंसुरपूजितांहरवधूंरक्तारविंदस्थिताम् एवंध्यात्वापूर्ववद्यजेत् अष्टपत्रेषुविशेषः आंब्राह्म्यै ईंमाहेश्वर्यै
ऊंकौमार्यै ऋंवैष्णव्यै लंवाराह्यै ऐंइन्द्राण्यै औंचामुंडायै अःमहालक्ष्म्यै अं असितांगाय इंरुरवे उंचंडाय ऋंक्रोधाय लंउन्मत्ता
य एंकपालिने ओंभीषणाय अंसंहारायनमः सर्वत्र यद्वा अंआं असितांग ब्राह्मीभ्यांनमः इत्यादि तथाच दीर्घायामातरप्रोक्ताह्रस्वा
द्याभैरवाःस्मृताः ॥ अन्यत्सर्वंपूर्ववद्बोद्धव्यम् ॥ अस्यपुरश्चरणजपोदशलक्षः मधुरान्वितैः पलाशपुष्पैर्दशांशहोमः तथाच तत्वलक्षं
जपेन्मंत्रंजुहुयात्तद्दशांशतः पलाशपुष्पैःस्वादुयुक्तैः पुष्पैर्वाराजवृक्षजैः तत्वलक्षंदशलक्षं अन्तरंगत्वादितिगुरवः चतुर्विंशतिलक्ष राम॰
मितिकेचित् मंत्रान्तरस्तु अंनंतोविंदुनायुक्तोमायाब्रह्माग्नितारवान् पाशादित्र्यक्षरोमंत्रः सर्वकामफलप्रदः अस्यैकाक्षरीवदृषि ३७
च्छंदोदेवता न्यासः अंगमंत्रस्तु ह्रीं अंगुष्ठाभ्यांनमइत्यादि ह्रींहृदयायनमइत्यादिच सर्वत्रह्रींबीजेनकरांगन्यासोकुर्यात् तथाच

निबन्धे॰ ॥ अथाद्याः पूर्वमुक्ताः स्युर्बीजेनांगक्रिया मता ॥ ध्यानं तु यथा ॥ वरांकुशौ पाशमभीतिमुद्रां करैर्वहंतीं कमलासनस्थां बालार्ककोटिप्रतिमां त्रिनेत्रां भजेहमाद्यां भुवनेश्वरीं ताम् ॥ ॥ अथ पूजा एकाक्षरीवत् ॥ ::: ॥ अष्टदले ब्राह्म्यादियुगलं पूर्ववत्पूजयेत् ॥ षोडशदले पूजाया अनुक्तत्वात् षोडशदलाभावः तथा च निबंधे अंगानि केशरे पूज्याः पत्रस्था मातरः क्रमात् अस्य पुरश्चरणजपो दशलक्षजपः दधिमधुघृताक्ताभिरश्वत्थोदुम्बरप्लक्षाणां समिद्भिस्तिलैर्दुग्धाक्तैर्दशसहस्रहोमः तथा च हविष्यभुग्जपेन्मंत्रं तत्त्वलक्षं जितेन्द्रियः तत्सहस्रं प्रजुहुयात्जपांते मंत्रवित्तमः दधिक्षौद्रघृताक्ताभिः समिद्भिः क्षीरभूरुहां तत्संख्यया तिलैः शुद्धैः पयोक्तैर्जुहुयात्ततः अत्र च तत्त्वशब्देन दशउच्यन्ते शक्तेर्दशतत्त्वानीति वचनात् अन्ये तु भुवनेश्वर्या मंत्रा न निबद्धाः अप्रसिद्धत्वात् ॥ अथान्नपूर्णामंत्राः ॥ मायाहृद्भगवत्यंते माहेश्वरिपदंततः अन्नपूर्णे च युगलं मनुः सप्तदशाक्षरः कल्पे च प्रणवाद्या यदा देवि तदा सप्तदशाक्षरी अन्नप्रदा मोक्षदा च सदा विभवदायिनी मायाद्या च यदा देवि तदा सा सकलेष्टदा श्रीबीजाद्या यदा देवि तदा सुखविवर्द्धिनी वाग्बीजाद्या यदा विद्यावागीशत्वप्रदायिनी कामाद्या च यदा विद्या सर्वकामप्रदायिनी तारमायादिका विद्या भोगमोक्षप्रदायिनी मायाश्रीयुग्मबीजाद्या सदा विभवदायिनी श्रीमायायुग्मबीजाद्या सर्वसंपत्तिपूरणी अस्य पूजाप्रयोगः प्रातः कृत्यादि पीठन्यासांतं विधाय तत्र अस्य केशरेषु मध्ये च भुवनेश्वरीपीठमन्त्रवत्पीठशक्तिर्न्यस्य ऋष्यादिन्यासं कुर्यात् तद्यथा शिरसि ब्रह्मणे ऋषये नमः मुखे पंक्तिच्छंदसे नमः हृदि अन्नपूर्णायै देवतायै नमः तत्रैव एतेषां मनूनामृषिर्ब्रह्मा उदाहृतः पंक्तिच्छन्दः समाख्यातं देवता चान्नपूर्णिका ततः करांगन्यासौ ह्रीं अंगुष्ठाभ्यां नमः इत्यादि ह्रीं हृदयाय नमः इत्यादि ॥

 सर्वत्रमायाबीजेनकुर्य्यात् ॥ तथाचनिबंधे ॥ अंगानिमायपयाकुर्य्यात्ततोदेवींविचिंतयेत् कल्पेच यद्ह्रीजाद्याभवेद्विद्यातद्ध्रीजेनांगक
 ल्पना अथध्यानम् रक्तांविचित्रवसनांनवचंद्रचूडामन्नप्रदाननिरतांस्तनभारनम्रां नृत्यंतमिन्दुसकलाभरणंविलोक्यहृष्टांभ
जेद्भगवतींभवदुःखहंत्रीं एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्य शंखस्थापनंकुर्य्यात् ततःसामान्योक्तपीठपूजांविधायभुवनेश्वरीमंत्रोक्तजपादिपीठम
न्वंतांपूजांविधाय पुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतंविधायावरणपूजामारभेत् तद्यथा केशरेषु अग्निकोणेह्रींहृदयाय
नमः नैर्ऋतेह्रींशिरसेस्वाहा वायव्येह्रींशिखायैवषट् ऐशान्येह्रींकवचायहुं मध्येह्रींनेत्रत्रयायवौषट् चतुर्दिक्षुह्रींअस्त्रायफट् ॥
अष्टदलेषुपूर्वादि तः ब्राह्म्यै माहेश्वर्य्यै कौमार्य्यै वैष्णव्यै वाराह्यै इन्द्राण्यै चामुंडायै महालक्ष्म्यै प्रणवादिनमोऽन्तेनपूजयेत् तत्रै
वदलेषुपूजयेद्देताब्राह्म्याद्याःक्रमतःसुधीः सूद्रस्यप्रणवश्चतुर्दशस्वरोबिंदुसंयुतः कालिकापुराणे मंत्रस्यसेतुकरणेउक्तत्वात्
ततइन्द्रादीन्वज्रादींश्चपूर्ववत्संपूज्य धूपादिविसर्जनांतंकर्म्मसमापयेत् अस्यपुरश्चरणजपःषोडशसहस्रसंख्यः। तथाच यथा
विधिर्जपेन्मंत्रंवसुयुग्मसहस्रकम् साज्येनान्नेनजुहुयात्तद्दशांशमनंतरम् अयंमंत्रः प्रणवादिरष्टादशाक्षरे श्रीबीजादिर्वा तथाच
मायांविनाप्रणवादिः कामादिः श्रीबीजादिर्वाग्भवादिश्चसप्तदशाक्षरः कवचेतथाप्रतिपादनात् विशेषस्तु यद्यह्रींजादिकोमंत्र
स्तेनैवांगकल्पना अथत्रिपुटामंत्राः श्रीमायामदनैःप्रोक्तोमंत्रोबीजत्रयात्मकः अस्यपूजाप्रयोगः प्रातःकृत्यादिपीठन्यासांतंभुव
नेश्वरीमंत्रोक्तजपादिपीठमन्वंतंविन्यस्यऋष्यादिन्यासंकुर्य्यात् शिरसिसम्मोहनऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदित्रिपुटायै

श्रीँ ह्रीँ क्लीँ ३०५

देवतायैनमः तथाच ऋषिःसम्मोहनश्छंदोगायत्रीदेवतास्मृता ततःकरांगन्यासौ ॐश्रीं अंगुष्ठाभ्यांनमः ॐह्रींतर्जनीभ्यांस्वाहा ॐक्लींमध्यमाभ्यां
वषट् श्रीं अनामिकाभ्यांहुं ॐह्रींकनिष्ठाभ्यांवौषट् ॐक्लींकरतलकरपृष्ठाभ्यांफट् एवंॐश्रींहृदयायनम इत्यादि तथाचनिबन्धे त्रिपुराख्याहि
रुक्मैवीजैरंगानिषट्क्रमात् ततोध्यानम् पारिजातवनेरम्ये मंडपेमणिकुट्टिमे रत्नसिंहासनेरम्येपद्मेषट्कोणशोभिते अधस्तात्कल्पवृक्ष-
स्यनिवसंतींदेवतांस्मरेत् चापंपाशाम्बुजसरसिजान्यंकुशंपुष्पबाणान्संबिभ्राणांकरसरसिजैरत्नमौलींत्रिनेत्रां हेमाब्जाभांकुचभरणतांरत्न
मंजीरकांचीं ग्रैवेयाद्यैर्विलसिततनुंभावयेच्छक्तिमाद्यां चामरादर्शतांबूलकरंडकसमुद्गकान् वहन्तीभिःकुचार्त्ताभिर्दूतीभिःपरिवारिताम्
करुणामृतवर्षिण्यापश्यन्तींसाधकंदृशा अम्बुजंपद्मंनतुशंखंदधतीपद्मयुगलमिति दक्षिणामूर्त्तिवचनात् एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्य
शंखस्थापनंकुर्य्यात् ततःसामान्यार्घ्यपीठपूजांविधायकेशरेषुभुवनेश्वरीजयादिपीठमन्त्रांतंसंपूज्य पुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलिंदा
नपर्य्यंतंविधायावरणपूजांकुर्य्यात् तद्यथा अग्न्यादिकोणेषु ॐलक्ष्म्यैनमः एवंहरयेनमः गौर्य्यैशिवाय रत्यैकामाय षट्कोणस्योभय
पार्श्वयोः ॐशंखनिधयेनमः ॐपद्मनिधयेनमः ततःकेशरेष्वग्न्यादिकोणचतुष्टये पुमध्ये दिक्षुच ॐश्रीं हृदयायनम इत्यादिनाषडंगानिपू
जयेत्॥ पत्रेषुब्राह्म्याद्यामातरःपूज्याः। तथाच निबन्धे ॥अग्न्यादिषट्कोणेषु लक्ष्म्याद्याःपूजयेद्ध्रुवम् लक्ष्मींहेमप्रभांतन्वीं सकलाब्जयुगाभयां॥
शंखचक्रगदांभोजधरांहेमनिभंहरिं पाशांकुशाभयाभीष्टधरांगौरींजवारुणां मृगटंकाभयाभीष्टधरंस्वर्णनिभंहरम् नीलोत्पलधरांस्मेरास्यांरतिंकांचन
सन्निभं धृतपाशांकुशेष्वासपुष्पेषुमरणंस्मरम्॥ पूर्ववन्निधियुग्मंतद्यजेदुभयपार्श्वयोः वहिरंगानिसंपूज्य पूज्याःपत्रेषुमातर इति तद्बहिरि

तं॰ सा॰ न्द्रादीन्यनितारूपान् अर्चयेत्सौम्यविग्रहान् ॥ ततो धूपदीपादि विसर्जनांतं कर्म्म समापयेत् ॥ अस्य पुरश्चरणजपो द्वादशलक्षः तथाच
३८ मातुलक्षं जपेद्देवेनमनुं तावत्सहस्रकं विह्न्यारग्वधसंभूतैर्म्मधुरक्तैः समिद्वरैः जवापुष्पैः प्रजुहुयात्तोषयेद्गुरुम् आरग्वधः शोनालु
॥ अयं मंत्रस्त्रिधा ॥ पराद्विर्वाभवेद्देविकामाद्विर्वाभवेद्धियमिति दक्षिणामूर्त्तिसंहितावचनात् अभिधास्येत्त्वविभ्रं त्वरितं फलदायि
नी अथ त्वरितामंत्राः तारे मायावर्म्मबीजं क्रूं द्विरीशस्वरान्विता ॥ कूर्म्मस्तदन्तो भगवान् खस्त्री दीर्घतनुच्छदाम् संवर्त्तो भगवान्माया फडन्तो
द्वादशाक्षरः ॥ माया भुवनेशी वर्म्म हुं क्रूं द्विरुखकारः ॥ ईशएकारः कूर्म्मश्चकारः तदंतश्छकारः तद्युक्तः खस्त्रीस्वरूपम् दीर्घतनुच्छदं हूं
संवर्त्तः क्षकारः भगएकारस्तद्युक्तः अस्यार्ज्जुन ऋषिर्विराट्छंदः त्वरितादेवता पुरुषार्थचतुष्टयेसिद्ध्यर्थे विनियोगः तथाच निबंधे ॥
मुनिरर्ज्जुन आख्यातो विराट्छन्द उदाहृतम् त्वरितादेवता प्रोक्ता पुरुषार्थफलप्रदा अस्य पूजापद्धतिः प्रातःकृत्यादि पीठन्यासांतं क
र्म्म समाप्य केशरेषु जयादिपीठशक्तिर्विन्यस्य मध्ये क्षं हूं हं वज्रदेह घुरु २ हिंगुलु २ गर्ज्ज २ हं हुं त्वां पंचाननायनमः इति न्यसेत् तथा
च निबंधे संवर्त्तको बिंदुयुतः कवचं सकलं विदुः वज्रदेह घुरुद्वंद्व माभाष्य हिंगुलुद्वयं गर्ज्ज गर्ज्ज विपत्तेन्तु वर्माद्यो दीर्घविन्दुमान् ॥
पंचाननाय हृदयं पीठमंत्रप्रकीर्तितः ततऋष्यादिन्यासः शिरसि अर्जुनऋषये नमः मुखे विराट्छंदसे नमः हृदि त्वरितायै देवतायै तं॰ सा॰
नमः ततोमंत्रन्यासः मूर्द्धि ॐ नमः भाले हं नमः गले खें नमः हृदि चं नमः नाभौ छें नमः गुह्ये क्षं नमः ऊर्वोः स्त्रीं नमः जानुनोः हूं नमः ३८
जंघयोः क्षें नमः पदद्वंद्वे फट् नमः ततो मूलेन व्यापकं कुर्यात् तथाच निबंधे मायाविवर्ज्जितान् वर्णान् मूर्द्धि भाले गले हृदि नाभिगुह्यो

रयुग्मेषु जानुजंघापदेषु च विन्यस्य व्यापकं कुर्य्यात्समस्तेनैव साधकः ॥ अतः करांगन्यासौ ॥ यथा ॥ चक्षे अंगुष्ठाभ्यां नमः छ्रेक्षतर्जनी-
भ्यां स्वाहा क्षस्त्रीमध्यमाभ्यां वषट् स्त्रीहूं अनामिकाभ्यां हुं हुंक्षेकनिष्ठाभ्यां वौषट् क्षेफट्करतलपृष्ठाभ्यां फट् एवं च छ्रे हृदयाय नम इ-
त्यादि तथा च निबंधे कूर्म्माद्यैः सप्तभिर्वर्णैः पूर्वपूर्वविवर्जितैः द्वाभ्यां द्वाभ्यां षडंगानि कुर्य्यात्साधकसत्तमः ततो ध्यानं श्यामां वर्हिकला-
पशेखरयुतामावद्धपर्णांशुकाम् अयुंजाहारलसत्पयोधरनतामष्टाहिपान्विभ्रतीं ताडंकांगदमेखलागुणरणन्मंजीरतांप्रापितान् कैरातीव-
रदाभयोद्यतकरां देवीं त्रिनेत्रां भजे १ एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य शंखस्थापनं कुर्य्यात् ततः सामान्योक्तपीठपूजां विधाय पद्मस्य केशरेषु
पूर्वादिक्रमेण ॐ जयायै ॐ विजयायै ॐ अजितायै ॐ अपराजितायै ॐ नित्यायै ॐ विलासिन्यै ॐ दोग्ध्र्यै ॐ अघोरायै ॐ मंगलायै ॥
नमः सर्वत्र मध्ये क्षंहं हुं वज्रदेह घुरु २ हिंगुलु २ गर्ज २ हहुंत्तां पंचाननायनमः ततः पूर्ववद्ध्यात्वावाहनादि पंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतं
विधायावरणपूजामारभेत् अग्न्यादिकेशरेषु चक्षे गायत्र्यै हृदयाय नमः छ्रेत्रगायत्र्यै शिरसे स्वाहा त्रक्षस्त्रीगायत्र्यै शिखायै वषट् स्त्रीहुं
गायत्र्यै कवचाय हुं हुंक्षेगायत्र्यै नेत्रत्रयाय वौषट् दिक्षु क्षेफट्गायत्र्यै अस्त्राय फट् तथा च निबंधे० अंगैः प्रणीतां गायत्र्यै केशरेषु चर्चयेत्
क्रमात् दलेषु पूजयेदेताः श्रीबीजाद्याः सुभूषिताः हूंकारी खेचरी चंडा छेदिनी क्षेपणी स्त्रियं हूंकारी क्षेमकारी च लोके साधुधभूषणाः फट्-
कारीमग्नत्तोवाह्यकोदंडशरधारिणां वाक्यंतु ह्रीं हुंकार्य्यै नमः इत्यादि वाह्ये अग्रतः ॐ फट्कारिण्यै नमः द्वारस्योभयपार्श्वयोः ॐ ज-
यायै नमः एवं विजयायै तद्वाह्ये किङ्कीयरक्षरस्त्वरितात्रास्थिरो भव हूं फट् इति मंत्रेण पूजयेत् तथा च निबंधे द्वारस्य पार्श्वयोः पूज्ये हेम

तं० सा० वेत्रकराम्बुजे जयाख्याविजयाख्याचकिंकरायपदंततः रक्षरक्षपदस्यांते त्वरितात्राणस्थिरोभव वर्मास्त्रांतेनमनुनाकिंकरंतद्वहिर्यजेत् ॥
४० तगुडंविभ्रतंरक्तंरक्तमचर्चेरमूर्द्धजं आरक्तैर्वर्क्तैर्णैःपुष्पैरतिरम्यैःसुगंधिभिः पूजयेद्धूपदीपाद्यैरुत्सर्गान्तैर्महोत्सवैः अत्रनेत्राद्दिपूजाअनु
क्तत्वात् ततोधूपादिविसर्जनांतंकर्मसमापयेत् अस्यपुरश्चरणजपोलक्षसंख्यः तद्दशांशंविहत्वस्समिद्भिर्विम्बमध्वक्तैर्होमयेत् तथा
च लक्षंसंजप्यमंत्रज्ञोमंत्रमेनंजितेन्द्रियः दशांशंजुहुयाद्विल्वैर्विम्बमध्वक्तैःसमिद्भिः॥ अथनित्यामंत्राः वाग्भवंकामबीजंचनित्यक्लि
न्नेमदेपुनः द्रवेवह्निवधूर्मंत्रोद्वादशार्णोयमीरितः अस्यपूजाप्रयोगः प्रातःकृत्यादिपीठन्यासांतंकर्मसमाप्य केशरेषुमध्येपूर्वादिक्रमे
णजयादिंह्रीं आधारशक्तिकमलासनायनमः इत्यंतेविन्यस्य ऋष्यादिन्यासंकुर्यात् तद्यथा शिरसिसम्मोहनऋषयेनमः मुखेनिवृत्तिछं
दसेनमः हृदिनित्यायैदेवतायैनमः ततःकरांगन्यासौ ऐंअंगुष्ठाभ्यांनमः ऐंतर्जनीभ्यांस्वाहेत्यादि एवंऐंहृदयायनमः इत्यादिहृदया
दिषुन्यसेत् तथाचनिबंधे वाचांकृत्वाषडंगानिनित्यांध्यायेद्यथाविधि ततोध्यानम् अर्द्धेन्दुमौलिमरुणाममराभिवन्द्यामम्भोजपाश
सृणिपूर्णकपालहस्तां रक्तांगरागवसनाभरणांत्रिनेत्रांध्यायेच्छिवस्यवनितांमदविह्वलांगीम् एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्यशंखस्थापनं
कुर्यात् ॥ ततःपीठपूजांविधायकेशरेषुजयादिपीठशक्तिः संपूज्यमध्येह्रीं आसनायनमः इतिसंपूज्यपुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पां त०म०
जलिदानपर्यंतंविधायावरणपूजामारभेत् तद्यथा अग्न्यादिकोणेषुमध्येदिक्षुच ऐंहृदयायनम इत्यादिनापूजयेत् ततोऽष्टपत्रेषुउं ४०
नित्यायै एवंनिरंजनायै क्लेदिन्यै क्लिन्नायै मदनातुरायै मदद्रवायै द्राविण्यै द्राविण्यै सर्वत्रनमोऽन्तेनपूजयेत् तथाचनिबंधे ॥

॥ ऐं ह्रीं नित्यक्लिन्ने मदद्रवे स्वाहा इति मंत्रः ॥ ३ ॥

नित्या निरंजना क्लिन्ना क्लेदिनी मदनातुरा मदद्रवा द्राविणी चद्रविणी स्वष्टशक्तयः नीलोत्पलकपालाढ्यकरांभोजभवाद्गुति नद्धाद्यैद्रुत्राद्रीन वज्रादींश्च पूजयेत् ततो धूपादि विसर्ज्जनान्तं कर्म्म समापयेत् अस्य पुरश्चरणं चतुर्लक्षजपः तथा च चतुर्लक्षं जपित्वा तु मधुराक्ते र्मधूकजैः कुसुमैरयुतं हुत्वा तोषयेद्गुरुमात्मनः अथ वज्रप्रस्तारिणीमंत्राः वाङ्मायानंतरं नित्यक्लिन्ने भूयो मदद्रवे स्वाहान्तो रविसंख्यार्णो मंत्रोदश्य प्रदायकः ॥ अस्य पूजायंत्रम् ॥ षट्कोणं द्वादशदलं चतुर्द्वारं चतुरस्रं च अस्य पूजाप्रयोगः प्रातःकृत्यादि पीठन्यासांतं कर्म्म विधाय केशरेषु जपादि पीठमन्वंतं विन्यस्य ऋष्यादिन्यासं कुर्यात् यथा शिरसि अंगिर ऋषये नमः मुखे त्रिष्टुप्छंदसे नमः ॥ हृदि वज्रप्रस्तारिण्यै देवतायै नमः ततः करांगन्यासौ ऐं अंगुष्ठाभ्यां नमः ऐं तर्ज्जनीभ्यां स्वाहा इत्यादि एवं हृदयादिषु ऐं हृदयाय नम इत्यादि तथा च निबंधे वाग्भवेन षडंगानि विदध्यान्मंत्रवित्तमः ततो ध्यानम् रक्ताम्भोरत्नपोतेरविदलकमलाभ्यन्तरे सन्निषण्णां रक्तांगीरक्तमौलिस्फुरितशशिकलां स्मेरवक्त्रां त्रिनेत्राम् बीजापूरेषुपाशांकुशमदनधनुः सत्कपाला निहस्तैर्विभ्राणामानतांगी स्तनभरणमितामम्बिकामाश्रयामः एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य शंखस्थापनं कृत्वा पूर्ववत्पीठपूजां विधाय पुनर्ध्यात्वावाहनादि पंचपुष्पांजलिदानपर्यंतं विधायावरणपूजामारभेत् अग्न्यादि कोणेषु मध्ये दिक्षु च ऐं हृदयाय नम इत्यादिना संपूज्य द्वादशदले पूर्वादिक्रमेण ॐ हृल्लेखायै नमः एवं क्लेदिन्यै क्लिन्नायै क्षोभिण्यै मदनातुरायै निरंजनायै रागवत्यै मदनावत्यै मेखलायै द्राविण्यै वेगवत्यै स्मरायै सर्वत्र प्रणवादि नमोन्तेन पूजयेत् तथा च निबंधे हृल्लेखा क्लेदिनी क्लिन्ना क्षोभिणी मदनातुरा निरंजना रागवती सप्तमी मदनावती मेखला द्राविणी

तं॰सा॰ पश्चाद्देगवत्स्यपरास्मरेति तद्वाह्येब्राह्म्यादिमातृकाःपूजयेत् तद्बहिरिन्द्रादीन्वज्राद्यांश्चपूजयेत् तथाचनिबंधे मातरोदिग्विदिक्षुचार्च्याःपुनः
४१ पूज्यादिगीश्वराः ततोधूपादिविसर्जनांतंकर्म्मसमापयेत् अस्यपुरश्चरणंलक्षजपः तथाच मंत्रंमंत्रीजपेल्लक्षंजपांतेजुहुयात्ततः अयु
तंराजवृक्षोत्थैर्घृतसिक्तैःसमिद्वरैः राजवृक्षः शोनालुः ॥ अथदुर्गामंत्राः ॥ अथदुर्गामनून्वक्ष्येदृष्टादृष्टफलप्रदान् मायात्रिकर्णवि
न्द्वाढ्याभूयोसौसर्गवान्भवेत् पंचांतकःप्रतिष्ठावान् मारुतोभौतिकासनः तारादिहृदयान्तोयंमंत्रोवसुवर्णात्मकः अद्रिर्दकारः कर्ण
उकारः पंचांतकोगकारः प्रतिष्ठाआकारः मारुतोयकारः भौतिकऐकारः तारोमायास्वबीजंचदुर्गायैहृदयंततः इतिमंत्रः अस्यपू
जाप्रयोगः ॥ प्रातःकृत्यादिपीठन्यासांतंविधायकेशरेषुमध्येचपीठशक्तीर्न्यसेत् तद्यथा अंप्रभायै ईंमायायै ऊंजयायै ऐंसूक्ष्मायै ऐंविशुद्धा
यै ओंनंदिन्यै औंसुप्रभायै अंविजयायै अःसर्वसिद्धिदायैनमःसर्वत्र तदुपरिवज्रनखदंष्ट्रायुधायमहासिंहासनायहूंफट्नमः इति
न्यसेत् तथाच निबंधे प्रभामायाजयासूक्ष्माविशुद्धानंदिनीपुनः सुप्रभाविजयासर्वसिद्धिदानवशक्तयः ततःऋष्यादिन्यासः ॥ त
द्यथा शिरसिनारदऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदिदुर्गादेवतायैनमः तथाचनिबंधे ऋषिस्तुनारदःछंदोगायत्रीदेव
तामनोः दुर्गास्मर्यतेतासद्भिर्दुरितापन्निवारिणीति ततःकरांगन्यासौ ह्रांॐह्रींदुंदुर्गायैअंगुष्ठाभ्यांनमः ह्रींॐह्रींदुंदुर्गायैतर्जनी तं॰सा॰
भ्यांस्वाहा ह्रूंॐह्रींदुंदुर्गायैमध्यमाभ्यांवषट् ह्रैंॐह्रींदुंदुर्गायैअनामिकाभ्यांहुं ह्रैंॐह्रींदुंदुर्गायैकनिष्ठाभ्यांवौषट् ह्रःॐह्रीं ४१
दुंदुर्गायैकरतलपृष्ठाभ्यांफट् एवंहृदयादिषु ह्रांॐह्रींदुंदुर्गायैहृदयायनमइत्यादि तथाच निबन्धे नमस्कारविमुक्तेन

॥ॐह्रींदुंदुर्गायैनमः इतिमंत्रः ॥ ८ ॥ ॥

मूलमंत्रेणसाधकः॥ह्रामाद्यैःसहकुर्वीतषडंगानियथाविधिः आगमकल्पद्रुमे नमस्थानेचदीर्घाढ्यशक्तिबीजंनियोजयेत् षडंगानि विधेयानिमूलमंत्रेणसाधकः इतिवचनात् ॐह्रींदुंदुर्गायैह्रांअंगुष्ठाभ्यांनमइत्याद्यपिवदंति ततोध्यानम् सिंहस्थाशशिशेखरामरकतप्रख्याचतुर्भिर्भुजैः शंखंचक्रधनुःशरांश्चदधतीनेत्रैस्त्रिभिःशोभिता आमुक्तांगदहारकंकणरणत्कांचीक्वणन्नूपुरा दुर्गादुर्गतिहारिणीभवतुनोरत्नोल्लसत्कुंडिका एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्य शंखस्थापनंकुर्यात् ततःपीठपूजांकृत्वा केशरेषुमध्ये षुच आंप्रभायै इंमायायै उंजयायै एंसूक्ष्मायै ऐंविशुद्धायै ॐनन्दिन्यै औंसुप्रभायै अंविजयायै अःसर्वसिद्धिदायै तदुपरि वज्रनखदंष्ट्रायुधायमहासिंहायहुंफट्नमः इतिपूजयेत् तथाच अविहूस्वनक्लीवरहितैः पूजयेदिमाः प्रणवानंतरंवज्रनखदंष्ट्रायुधायचमहासिंहायवर्म्मास्त्रंनतिः सिंहमनुर्म्मतः दद्यादासनमेतेनमूर्तिमूलेनकल्पयेत् ततःपुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतंविधायावरणपूजामारभेत् तद्यथा अग्निनिर्ऋतिवाय्वीशानकोणेषुमध्येदिक्षुच ह्रांॐह्रींदुर्गायैहृदयायनमइत्यादिनापूजयेत्॥ ततःपत्रेषु जंजयायै विंविजयायै किंकीर्त्यै पंप्रीत्यै पंप्रभायै शुंश्रुद्धायै मंमेधायै शंश्रद्धायै पत्राग्नेषु ॐशंखायनमः एवंचक्राय गदायै खड्गाय पाशाय अंकुशाय चापाय शराय तद्बाह्ये इन्द्रादीन् वज्रादींश्चपूजयेत् ततोधूपादिविसर्ज्जनांतंकर्म्मसमापयेत् अस्यपुरश्चरणमष्टलक्षजपः तथाच वसुलक्षंजपेन्मंत्रंतिलैर्म्मधुरलोडितैः पयोन्नमासाज्जुहुयात्सहस्रंजितेन्द्रियः तेनयाचनिकोऽष्टसहस्रहोमः अथमहिषमर्दिनीमंत्राः शारदायाम् भान्तविपक्षनयनंश्वेतामर्हिनीठद्वयम् अष्टास

॥ महिषमर्दिनिस्वाहा इतिमंत्रः ॥१॥

तं०सा० रीसमाख्याताविद्यामहिषमर्दिनी० नारायणीतंत्रे० विषंहिमज्ज्ञाकालोग्निरद्रिविसोनिठद्वयम् विषंमकारः हिस्वरूपंमज्ज्ञा षकारः कालो
४२ मकारः अग्निरेफः इस्यद्रुकारयुक्तः इतिवचनादिकारयुक्तोदकारः अयंमंत्रस्तारादिर्मायादिश्च कामादि र्वाग्भवादिर्वधूबीजादिकं
वचादिश्चनवाक्षरः तथाचविश्वसारे प्रणवाद्यांजपेद्विद्यांमायाद्यांवाजपेत्सुधीः वधूबीजादिकांवापिकवचाद्यांजपेत्तथा सर्वका
लेषुसर्वत्रकामाद्यांप्रजपेत्सुधीः वाग्भवाद्यांजपेन्मंत्रं देवींवाक्यविशुद्धये विनाबीजेर्महाविद्यानिर्वीर्य्यापरिकीर्त्तिता। पुटिताबीज
युग्मेनसुखेयुग्मकदेशके दशाक्षरीसमानास्तिविद्यात्रिभुवनेश्वरी। प्रणवंचतथामायाभवेद्विद्यापुनर्दश। कामंप्रणवमित्युक्तंभवेद्वि
द्यापुनर्दश। अस्यपूजाप्रयोगः प्रातःकृत्यादिपीठन्यासांतंविधाय केशरेषुमध्येदुर्गामंत्रोक्तपीठशक्तीःपीठमनुंचन्यसेत् ततःपूर्वोक्त
ऋष्यादिन्यासंचकृत्वा करांगन्यासोकुर्य्यात् तद्यथा महिषहिंसिकेहूंफट् अंगुष्ठाभ्यांनमः महिषशत्रोशार्विहुंफट्तर्ज्जनीभ्यांस्वा
हा महिषंद्वेषयद्वेषयहूंफट्मध्यमाभ्यांफट् महिषंहनहनदेविहुंफट् अनामिकाभ्यांहुं महिषसूदनीहूंफट्कनिष्ठाभ्यांफट्॥
एवंहृदयादिषु महिषहिंसिकेहूंफट्हृदयायनम इत्यादि तथाच निबंधे महिषहिंसिकेहूंफट्हृदयंपरिकीर्त्तितं महिषशत्रो
शार्विहुंफट्शिरउदीरितं महिषंद्वेषयद्वेषयहूंफडंतःशिखामनुः महिषंहनहनयुग्मांतेदेवीहूंफट्तनुछदम् महिषांतेसूदनिहूं एम०
फडन्तमस्त्रमीरितम् अथध्यानम् गरुडोपलसन्निभांमणिमयमुकुटमंडितांनौमिभालविलोचनां महिषोत्तमांगनिषेदुषींशंख ४२
चक्रकृपाणखेटकबाणकार्मुकशूलकांतर्ज्जनीमपिबिभ्रतींनिजबाहुभिः शशिशेखरां एवंध्यात्वामानसोपसंचारैःसंपूज्यार्घं॥

स्थापनं कृत्वा पीठपूजां विधाय केशरेषु मध्ये च पीठशक्तिः पीठमनुं यजेत् पुनर्ध्यात्वावाहनादि पंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतं विधायावरणपूजामार
भेत ॥ अग्न्यादिकोणेषु पूर्ववदंगं पूजयेत् ॥ ततः पत्रेषु पूर्वादि ॐ दुर्गायै नमः ई वरवर्णिन्यै नमः ऊं आर्य्यायै नमः एं कं कणकप्रभायै लं कृ
त्तिकायै ऐं अभयप्रदायै औं कन्यायै अः सुरूपायै तथा च तंत्रांतरे आदौ दुर्गा ततो वरवर्णिनी मार्य्यका ह्वयां कणकप्रभिकां चैव कृत्तिकाम
भयप्रदाम् कन्यां चैव सुरूपां च यजेत्पूर्वादितत्क्रमात ॥ दीर्घभूपत्वमेतासांतु ॥ अष्टपत्रे यजेद्देवीं दुर्गाद्याद्दीर्घपूर्विकाः इति मंत्रचूडाम
णिनोक्तत्वात् दीर्घस्वरैस्वक्रमादिति शारदावचनात ॥ पत्राग्रेषु मं चक्राय रं शंखाय लं खड्गाय वं खेटकाय शं बाणाय षं धनुषे सं शू
लाय हं तर्ज्जन्यै नमः सर्वत्रम् तथा च निबंधे यजेदग्रेष्वायुधानि चक्रशंखासिखेटकान् वाणं वाणासनं शूलं तर्ज्जनीमादिभिः क्रमात्
पत्राग्रेषु ब्राह्म्याद्याः पूजयेत् ततो दिक्षु तद्बहिरिंद्रादीन् वज्रादींश्च पूजयेत् ततो धूपादि विसर्जनान्तं कर्म्म समापयेत् तथा च कूलचूडा
मणौ० ब्राह्म्याद्याश्च ततः पश्चाल्लोकपालांस्ततो वहि तदस्त्राणि सिद्धमंत्रो प्रयोगं च समाचरेदिति अस्य पुरश्चरणमष्टलक्षजपः ॥ अष्ट
सहस्त्रं तिलैर्होमः तथा च अष्टलक्षं जपेन्मंत्रं तत्सहस्रं तिलैः शुभैः इत्यादिवचनात् जपसमर्प्पणोत्तरं पूर्वमुत्तरस्यां दिशि त्रिकोणं मंडलं वि
लिख्य वलिं दद्यात् एहि एहि पदद्वंद्वं गच्छ २ पदद्वयम् मदीयं च वलिं देवि लुलायकपदद्वयम् साधयाद्वितयं ब्रूयात्तस्वादय द्वितयं पुनः
सर्वसिद्धिपदं सेहि ततः स्वाहापदं वदेत् वलिदानस्य मंत्रोयं महिम्याः परिकीर्तितः अथ जयदुर्गामंत्रः तारो दुर्गेयुगं रक्षमान्स्यादोनं
सलोचनम् ह्रिदंतोजयदुर्गेयं विद्यावेद्याद्दशाक्षरी अस्य पूजाप्रयोगः प्रातः कृत्यादि दुर्गामंत्रोक्तऋष्यादिन्यासांतं कर्म्म कृत्वा क

॥ ॥ ॐ दुर्गे दुर्गे रक्षणि स्वाहा इति मंत्रः १॥ ॥

तं॰सा॰ रांगन्यासंकुर्यात् यथा ॐ दुर्गे अंगुष्ठाभ्यांनमः॥ ॐ दुर्गेतर्ज्जनीभ्यांस्वाहा ॐ दुर्गेमध्यमाभ्यांवषट् ॐ भूतरक्षणि अनामिकाभ्यांहुं ॐ
४३ दुर्गेदुर्गेरक्षणिकनिष्ठाभ्यांवौषट् ॐ दुर्गेदुर्गेरक्षणिकरतलपृष्ठाभ्यांफट् एवंहृदयादिषु तथाचनिबंधे तारादिदुर्गेहृदयंदुर्गेचशिरई
रितं दुर्गायैस्याच्छिखावर्म्मभूतरक्षणिकीर्तितं तारादिदुर्गेहितयंरक्षण्यास्त्रसमीरितं तारादिदुर्गेहितयंर त्वस्यस्त्रमुदाहृतम् ततो
ध्यानम् कालाभ्राभांकटाक्षैररिकुलभयदांमौलिबद्धेन्दुरेखां शंखंचक्रंकृपाणंत्रिशिखमपिकरैरुद्वहंतींत्रिनेत्रां सिंहस्कंधादि
रूढांत्रिभुवनमखिलंतेजसापूरयंतीं ध्यायेद्दुर्गांजयाख्यांत्रिदशपरिवृतांसेवितांसिद्धकामैः॥ एवंध्यात्वामानसैःसम्पूज्यार्घस्थाप
नंकुर्यात् ततःपूर्वोक्तपीठपूजांविधायपूर्ववत्पूजांकुर्यात् अस्यपुरश्चरणपंचलक्षजपः घृतेनदशांशहोमः तथाचनिबंधे॰ बाणल
क्षंजपेन्मंत्रंघृतेनजुहुयात्ततः दशांशंसंस्कृतेवह्नौब्राह्मणानपिभोजयेत्॰ अष्टाक्षरोदितेपीठेपूजयेत्पूर्ववत्सुधीः अथशूलिनीमंत्राः
ज्वलज्वलपदस्यान्तेशूलिनीतिपदंततः दुष्टग्रहहुमस्त्रांतेवह्निजायावधिर्म्मनुः भूतेन्द्रियाक्षरैःप्रोक्तोग्रहक्षुद्रविनाशकृत् अस्य
पूजाप्रयोगः प्रातःकृत्यादिदुर्गामंत्रोक्तपीठन्यासांतंकर्म्मकृत्वा ऋष्यादिन्यासंकुर्यात् शिरसिदीर्घतपसऋषयेनमः मुखेककु
प्छंदसेनमः हृदिशूलिन्यैदेवतायैनमः॥ तथाचनिबंधे॥ ऋषिर्दीर्घतपाःप्रोक्तःककुप्छंदउदाहृतम् शूलिनीदेवताप्रोक्तासमस्त रा॰म॰
सुरवन्दितेति ततःकरांगन्यासंकुर्यात्॥ शूलिनीदुर्गेहुंफट्॥ अंगुष्ठाभ्यांनमः॥ शूलिनीवरदेहुंफट्तर्ज्जनीभ्यांस्वाहा शूलिनी ४३
विंध्यवासिनिहुंफट्मध्यमाभ्यांवषट् शूलिन्यसुरमर्दिनियुद्धप्रियेत्रासयहुंफट् अनामिकाभ्यांहुं शूलिनीदेवसिद्धसुपूजितेनंदि

॥ ५ ॥ज्वलज्वलशूलिनीदुष्टग्रहहुंहुंफट्स्वाहा इतिमंत्रः ॥ ५ ॥

निरक्षरक्षमहायोगेश्वरी हुं फट् कनिष्ठाभ्यां फट् एवं हृदादिषु तथाच निबंधे दुर्गो हृद्देशीर्षे विंध्यवासिनि तत् शिखा असुरांते मर्द्दिनी स्यात्
युद्धपूर्वं प्रिये पुनः त्रायसहितं पंचवर्म्म देवसिद्धप्रपूजिते नन्दिनी स्याद् क्षयुगं महायोगेश्वरि क्रमात् शूलिन्याद्या हूं फडन्ताः पंचांगमनवः क्रमात्
ततो ध्यानम् अथारूढां मृगेन्द्रं सजलजलधरश्यामलां हस्तपद्मैः शूलं बाणं कृपाणं अविजलजगदाचापपाशान्वहन्तीं चन्द्रोत्तंसां त्रिनेत्रां च
तस्तभिरसिमत् खेटकं बिभ्रतीभिः कन्याभिः सेव्यमानां प्रतिभटभयदां शूलिनीं भावयामि एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्यार्घ्यस्थापनं कुर्य्यात् ॥
ततः पूर्वोक्तपीठपूजां विधाय पुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलीदानपर्य्यंतं कर्म्म कृत्वा यावरणदेवतापूजामारभेत् तद्यथा अग्निनिर्ऋति
वाय्वीशानकोणेषु दिक्षु च पूर्वोक्तानि पूजयेत् ततः पत्रेषु पूर्वादि ॐ दुर्गायै नमः एवं वरदायै विन्ध्यवासिन्यै असुरमर्द्दिन्यै युद्धप्रिया
यै देवसिद्धपूजितायै नंदिन्यै महायोगेश्वर्य्यै ततः पत्राग्रेषु तदस्त्राणि पूजयेत् तथाच निबंधे विधाय पूजामंगानां पूज्या पत्रेषु शक्त
यः दुर्गाद्या वरदा विंध्यवासिन्यसुरमर्द्दिनी युद्धप्रिया पंचमी स्याद्देवसिद्धप्रपूजिता सप्तमी नंदिनी प्रोक्ता महायोगेश्वरीपरा दलाग्रे
षु सहस्राणि शंखचक्रमसिं पुनः गदेषुचापमूलानि पाशांश्च आदिशोऽधिपान् अस्य पुरश्चरणं पंचदशलक्षजपः तथाच मनुमेकं ज
पेन्मंत्री वर्णलक्षं विचक्षणः सर्पिषान्नेन वा होमस्तद्दशांशमितो भवेत् अथ वर्णमनुं वक्ष्ये विघ्नबोधविधायिनीं यस्यामनुप्र
ध्यायां सर्वमेतज्जगज्जडत् अथ वागीश्वरीमंत्राः वदवद वाग्वादिनि वह्निवल्लभेति दशाक्षरः तथाच निबंधे अद्रिर्वरुणसंरुद्धो
द्वाग्वादिनि ठद्वयम् ॥ सरस्वत्या दशार्णोयं वागैश्वर्य्यफलप्रदः अस्य यंत्रम् व्योमेन्दुरसनार्णकर्णिकमचां हृद्बृहः स्फुरत्केशरं

 । पत्रांतर्गतपंचवर्गयशलार्णादित्रिवर्गकंक्रमात् आशास्वस्त्रिषुलांतलांगल्लियुजाक्षोणीपुरेणावृतं यंत्रंवर्णतनोःपरंनिगदितंधर्म्मार्थसिद्धिप्रदं
 अस्यपूजाप्रयोगः ॥ प्रातःकृत्यादिपीठन्यासांतंकर्म्मविधायकेशरेषुमध्येषुच ॐमेधायैनमः एवंॐप्रज्ञायै ॐप्रभायै ॐविद्यायै ॐमेधायै०
ॐधृत्यै ॐस्मृत्यै ॐबुद्ध्यै ॐविद्येश्वर्य्यै मध्येवर्णपद्मासनायनमः सर्वत्र ततऋष्यादिन्यासः तद्यथा शिरसिकन्वऋषयेनमः मायापुटि
तमुखेतबृहस्पतयेनमः मुखेविराट्छंदसेनमः हृदिवागीश्वर्य्यैदेवतायैनमः अथमंत्रन्यासः शिरसिवंनमः भ्रुवोर्मध्ये दंनमः वंनमःचक्षु
षोः दंनमःवाङ्नमः नासिकयोः वांनमः दिंनमः वदनेनिंनमः लिंगेस्वांनमः गुह्येहांनमः मातृकायाःकरांगन्यासौकृत्वाध्यायेत् तथाच
निबंधे शिरश्रवणहृद्नासावदनादुगुदेष्विमान् न्यस्यवर्णान्षडंगानिमातृकोक्तानिकल्पयेत् ततोध्यानम् तरुणसकलमिन्दोर्बिभ्रती
शुभ्रकान्तिःकुचभरणमितांगीसन्निषण्णासिताब्जे निजकरकमलोद्यल्लेखनीपुस्तकश्रीः सकलविभवसिद्ध्यैपातुवाग्देवतानः १ एवंध्या
त्वामानसैःसंपूज्यशंखस्थापनंकुर्य्यात् ततःपीठपूजांकृत्वाकेशरेषुमध्येचमेधादिपीठमन्त्रंतंसंपूज्यपुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पां
जलिदानपर्य्यंतंविधायावरणपूजामारभेत् अग्निकोणेअंकं ५ आंहृदयायनमः नैर्ऋत्तेइंच ५ ईंशिरसेस्वाहा वायुकोणेउंठं५
ऊंशिखायैवषट् ईशानेएंतं ५ ऐंकवचायहुं मध्येओंपं ५ औंनेत्रत्रयायवौषट् दिक्षुअंयंअः अस्त्रायफट् पत्रेषुपूर्वादि ॐयोगा
यैनमः एवंसत्यायै विमलायै ज्ञानायै बुद्ध्यै स्मृत्यै मेधायै प्रज्ञायै दलाग्रेषु ब्राह्म्याद्यामातरःपूज्या तद्बहिरिंद्रादीन्वज्रादींश्च संपूज्य ॥
धूपादिविसर्जनांतंकर्म्मसमापयेत् अस्यपुरश्चरणंदशलक्षजपः तथाच दशलक्षंजपेन्मंत्रंदशांशंजुहुयात्ततः पुंडरीकैःपयोम्भक्तैः

स्तिलैर्वामधुराप्लुतैः अथमंत्रांतरम् हृदयांतेभगवतिवदवद्द्वयुगंततः वाग्देविवह्निजायांतं वाग्भवाद्यंसमुद्धरेत् मनुःषोडशवर्णाढ्योवागैश्व
र्य्यफलप्रदः अस्यपूजाप्रयोगः प्रातःकृत्यादिपीठन्यासांतेकर्म्मविधायकेशरेषुमध्येचपीठशक्तीःपीठमनुंचन्यसेत् ततःपूर्वोक्तऋष्यादि
न्यासंकृत्वाकरांगन्यासौकुर्य्यात् यथा ऐंअंगुष्ठाभ्यांनमः नमस्तर्जनीभ्यांस्वाहा भगवतिमध्यमाभ्यांवषट् वदवद अनामिकाभ्यांहुं वाग्दे
विकनिष्ठाभ्यांवौषट् स्वाहाकरतलपृष्ठाभ्यांफट् एवंहृदयादिषु तथाचनिबंधे मनोःषड्भिःपदैःकुर्य्याज्जातियुक्तंषडंगकम् ततोध्यानम्
शुभ्रांस्वच्छविलेपमाल्यवसनांशीतांशुखंडोज्वलां व्याख्यामक्षगुणंसुधाढ्यकलशंविद्यांचहस्तांबुजे बिभ्राणांकमलासनांकुचनतांवा
ग्देवतांसस्मिताम् वंदेवाग्विभवप्रदांत्रिनयनांसौभाग्यसंपत्करीं १ एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्य शंखस्थापनंकुर्य्यात् ततःपूर्वोक्तक्रमेणपूज
येत् किन्त्वंगमंत्रेविशेषः अस्यपुरश्चरणमष्टलक्षजपः तथाच हविष्याशीजपेन्मंत्रंवसुलक्षमनन्यधीः दशांशंजुहुयादंतेतिलैराज्यप
रिप्लुतैः॥ अथमंत्रांतरमाह ॥तारोमायाधरोविधुःशक्तिस्तारःसरस्वती ङे.न्तानयंत्रिकोमंत्रःप्रोक्तएकादशाक्षरैः अस्यपूजाप्रयोगः॥
प्रातःकृत्यादिपूर्वोक्तपीठमंत्रांतंविन्यस्यपूर्वोक्तऋष्यादिन्यासंकुर्य्यात् ततोमंत्रन्यासः ॐनमोब्रह्मरंध्रे ह्रींनमोभ्रूमध्ये चक्षुषोः ऐंनमःह्रीं
नमः नासिकायां रंनमः स्नमः कर्णयोः ॐनमः संनमः मुखेस्येनमः लिंगेनेनमः गुह्येमंनमः ततः करांगन्यासौ ऐंअंगुष्ठाभ्यांनमः॥
ऐंतर्जनीभ्यांस्वाहेत्यादि एवंहृदयादिषु ऐंहृदयायनमइत्यादि॰ तथाचनिबंधे ॰ ब्रह्मरंध्रेभ्रुवोर्मध्येनवरंध्रेषुचक्रमात् मंत्रवर्णा
न्न्यसेन्मंत्रीवाग्भवेनांगकल्पना इति ततोध्यानम् वाणीपूर्णनिशाकरोज्वलमुखींकर्पूरकुंदप्रभां चंद्रार्द्धांकितमस्तकांनिजकरैःसं

॥ ॐह्रींऐंह्रींॐसरस्वत्यैनमः इतिमंत्रः ॥ ५ ॥

बिभ्रतीमादरात् वीणामक्षगुणंसुधाढ्यकलशंविद्यांचतुंगस्तनीम् दिव्यैराभरणैर्विभूषिततनुंहंसाधिरूढांभजे एवंध्यात्वामानसैः संपूज्य
शंखस्थापनंकुर्य्यात् ततः पीठपूजांविधायकेशरेषुमध्ये च पूर्वोक्तपीठशक्तीः पीठमनुंचयजेत् पुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलिदा
नपर्य्यंतंविधायावरणपूजामारभेत् देव्यादक्षिणे ॐ संस्कृतायै वाङ्मय्यैनमः वामेप्राकृतायै वाङ्मय्यैनमः ततः केशरेष्वग्न्यादिकोणे ऐं
हृदयायनमः नैर्ऋते ऐंशिरसेस्वाहा वायव्ये ऐंशिखायैवषट् ईशाने ऐंकवचायहुं मध्येऐंनेत्रत्रयायवौषट् दिक्षुऐंऽस्त्रायफट्
ततः पत्रेषुपूर्वादि प्रज्ञायै मेधायै श्रुत्यै शक्त्यै स्मृत्यै वागीश्वर्य्यै मत्यै सर्वत्र प्रणवादिनमोऽन्तेनपूजयेत् ततः पत्रेषुब्राह्म्याद्याः
पूजयेत् तथाचनिबंधे देव्यास्तुदक्षिणेपूज्यासंस्कृतावाङ्मयीशुभा प्राकृतावाङ्मयीपूज्यावामतः सर्वदाशुभा ॥ इष्ट्वापूर्ववदंगानिप्रज्ञा
द्याः पूजयेत्पुनः प्रज्ञा मेधा श्रुतिः शक्तिः स्मृति र्वागीश्वरी मतिः स्वस्तिश्चेतिसमाख्याता ब्राह्म्याद्यास्तदनंतरमिति तद्बहिरिन्द्रादीन्वज्रा
दींश्चपूजयेत् ततोधूपादिविसर्जनांतंकर्म्मसमापयेत् ऽस्यपुरश्चरणंद्वादशलक्षजपः तथाच जपेद्द्वादशलक्षाणितत्सहस्रसितांबु
जैः नागचम्पकपुष्पैर्वाजुहुयात्साधकोत्तमः मंत्रांतरं शारदायाम् वाचस्पतेऽमृतेभूपप्लवप्लवेतिकीर्तयेत् वागाद्यामनुवाख्यातोरुद्र
संख्याक्षरोऽपरम् ऽस्यपूजादिकं पूर्ववत् करांगन्यासोतु ऐं ऽंगुष्ठाभ्यांनमः वाचस्पतेतर्जनीभ्यांस्वाहा ऽमृतेमध्यमाभ्यांवषट् ॥
प्लवऽनामिकाभ्यांहुं प्लुंकनिष्ठाभ्यांफट् एवंहृदयादिषु तथाच निबंधे कुर्य्यादंगानिविधिवद्वागाद्यैः पंचभिः पदैः ध्यानंतु ऽआ
सीनाकमलेकरैर्जपवटीपद्मद्वयंपुस्तकम् बिभ्राणातरुणेन्दुबद्धमुकुटाशुक्लेन्दुकुंदप्रभा भालोन्मीलितलोचनाकुचभराक्रांताभ

ऐंवाचस्पते मृतेप्लवःप्लव इतिमंत्रः ॥ ३ ॥

॥ऐं ह्स्क्लौं॥ इति मंत्रः॥ २॥ ॥

वद्भूतये भूयाद्वागधिदेवतामुनिगणैरासेव्यमाना दिशः अस्य पुरश्चरणमेकादशलक्षजपः तथाच रुद्रलक्षं जपेन्मंत्रं दशांशं जुहु
याद्धुतैः तथाच शारदायाम् मंत्रान्तरम् तोयस्थं शयनं विष्णोः सकेवल चतुर्मुखः बिंदु धीशयुतो वह्नि विन्दुमस्यात्समाभ्रगुः तोयं वकारः॥
विष्णोः शयनमकेवः केवलेन स्वररहितेन ककारेण सहतेन वाग्भवमिति पर्य्यायः वस्तुतस्तु द्वादशस्वरमुद्धृत्य बिंदुनादसमायुतम् वह्नि
वीजं समुद्धरेत् षष्ठस्वरसमायुक्तं द्वितीयं वीजमुद्धरेत् चन्द्रवीजं समुद्धृत्य वारुणं योजयेत्ततः त्रयोदशस्वरारूढं विन्दुनादविभूषित
मिति विश्वसारवचनात् वाग्भववीजमेव अस्य पूजा पूर्ववत् करांगन्यासोऽनु द्विरुक्तैस्त्रिभिर्वीजैर्विधेयो ऐं हृदयाय नमः ह्स्क्लैं शिरसे स्वा
हा इत्यादि तथाच निवंधे अंगानि कल्पयेन्मंत्री द्विरुक्तैर्जातिसंयुतैः ध्यानंतु मुक्ताहारावदातां शिरसि शशिकलालंकृतां वाहुभिः स्वैर्व्या
ख्यां वर्णाक्षमालां मणिमयकलसं पुस्तकं चोद्वहन्ती आपीनोत्तुंगवक्षोरुहभवविलसन्मध्यदेशां मधीशं वाचामीडे चिराय त्रिभुवन
नमितां पुंडरीके निषण्णां अस्य पुरश्चरणं लक्षत्रयजपः त्रिलक्षं प्रजपेन्मंत्री जुहुयात्तद्दशांशतः पायसैराज्यसंमिश्रैः संस्कृते हव्यवाहने॥
अथ पारिजात सरस्वती मंत्राः॥ मंत्रदेवप्रकाशिकायाम्॥ सच प्रणवहृल्लेखाद्युदित हकारः सकारोऐकारविन्दुयुक्तः सरस्वतीङेन्तानति
स्त्र अस्य पूजा प्रयोगः॥ प्रातः कृत्यादि पीठमन्वंतं विन्यस्य ऋष्यादिन्यासं कुर्य्यात् शिरसि कन्तऋषये नमः मूर्द्ध्नि त्रिष्टुप् छंदसे नमः॥
हृदि पारिजातसरस्वत्यै देवतायै नमः ततो मातृकोक्त करांगन्यासं कुर्य्यात् मूर्द्ध्नि भ्रूमध्ये नेत्र कर्ण नासापुट द्वय वदन गुह्य पादेष्वेकाद
शाक्षर विन्यासः ततो ह्रां अंगुष्ठाभ्यां नमः इत्यादि करांगन्यासो कुर्य्यात् अन्यत्सर्वं पूर्ववत् दक्षिणामूर्त्तिसंहितायां तु मंत्रान्तरमाह॥

॥ॐ ह्रीं ह्सौं ॐ ह्रीं सरस्वत्यै नमः इति मंत्रः॥ ३॥

॥ ॐ ह्रीं ह्सौं ह्रैं ह्रीं ॐ सरस्वत्यै नमः इति मंत्रः ॥ १ ॥

तं०सा० संपत्प्रदायाभैरव्यावाग्भवंबीजमालिखेत् तारेणपरयादेविसंपुटीकृत्यमंत्रवित् ॥ सरस्वत्यैहृदयांतोऽयंरुद्रार्णोमनुरीरितः प्रपंचसारे आद्य
४६ न्तप्रणवशक्तिमध्यसंस्थावाक्भूयोभवतिचसरस्वतीङेन्ता नस्यन्तामनुरयमीशसंख्यवर्णः संप्रोक्तोभजमानः पारिजातः दक्षिणामूर्तिरृ
षिप्रोक्तोगायत्रीच्छंदउदीरितम् पारिजातेश्वरीवाणीदेवताःपरिकीर्तिताः तृतीयंचद्वितीयंचबीजंशक्तिश्चतारकं कीलकंपरमेशानिम
हासारस्वतप्रदा षड्दीर्घस्वरसंभिन्नबीजेनांगक्रियामता ततोध्यानम् हंसारूढाहरहसितहारेन्दुकुन्दावदाता वाणीमंदस्मितमुखीमौ
लीबद्धेन्दुरेखा विद्यावीणामृतमयघटाक्षस्रजादीप्तहस्ता शुभ्राब्जस्थाभवदभिमतप्राप्तयेभारतीस्यात् अस्यपूजादिकंपूर्वोक्तैक
दशाक्षरीवत् ॥ पुरश्चरणंतुद्वादशलक्षजपः अर्कपुष्पैर्नागचम्पकैर्वाजुहुयात् द्वादशसहस्रकमिति अथवक्ष्येगणपतेर्मन्त्रा
न्सर्वार्थसिद्धिदान् ॥ यज्ज्ञात्वामानवानित्यंसाधयन्तीमनोरथान् ॥ अथगणेशमंत्राः ॥ पंचान्तकंशशधरंबीजंगणपतेर्विदुः
पंचांतकंगकारः अस्यपूजाप्रयोगः प्रातःकृत्यादिपीठन्यासांतंविधायकेशरेषुमध्येच तीव्रायै ज्वालिन्यै नंदायै भोगदायै का
मरूपिण्यै उग्रायै तेजोवत्यै सत्यायै विघ्ननाशिन्यै तदुपरिमध्ये सर्वशक्तिकमलासनायनमः सर्वत्रप्रणवादिनमोऽन्तेनपू
जयेत् ॥ तथाचनिबंधे ॥ तीव्राख्याज्वालिनीनंदाभोगदाकामरूपिणी उग्रातेजोवतीसत्यानवमीविघ्ननाशिनी सर्वादिशक्तिकमलासन०
सनायहृदावधि पीठमंत्रोयमेतेनप्रदद्यादासनंविभोः ततऋष्यादिन्यासः शिरसिगणकऋषयेनमः मुखेनिवृच्छंदसेनमः ४६
हृदिगणेशायदेवतायैनमः ॥ ततःकरांगन्यासौ ॥ गांअंगुष्ठाभ्यांनमः गींतर्जनीभ्यांस्वाहेत्यादि एवंहृदयादिषु गांहृदयायनम —

इत्यादि तथाच निबंधे षड्दीर्घभाजा बीजेन कुर्य्यादंगानि षट्क्रमात् ततो ध्यानं सिंदूराभं त्रिनेत्रं पृथुतरजठरं हस्तपद्मैर्दधानं दंतं पाशां
कुशेष्टान्युरुकरविलसत् बीजपूराभिरामं बालेन्दुद्योतमौलिं करिपतिवदनं दानपूर्णार्द्रगंडं भोगीन्द्राबद्धभूषं भजत गणपतिं रक्तवस्त्रांगरा
गं एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य शंखस्थापनं कुर्य्यात् ततः पीठपूजां विधाय केशरेषु मध्ये दिक्षु च तीव्रादिपीठमन्त्रांतं पूजयेत् ततो मूलेन
मूर्त्तिं प्रकल्प्य पुनर्ध्यात्वा वाहनादि पंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतं विधायावरणपूजां कुर्य्यात् कर्णिकायां पूर्वादिदिक्षु गणाधिपतये गणेशाय
गणनायकाय गणक्रीडाय ततः केशरेषु अग्निनिर्ऋतिवाय्वीशानमध्ये दिक्षु च गां हृदयाय नमः इत्यादिक्रमेण पूजयेत् पत्रमध्ये पू
र्वादि वक्रतुंडमेकदंतं महोदरगजाननौ लम्बोदराख्यं विकटं विघ्नराजमनंतरम् धूम्रवर्णं दलाग्नेषु ब्राह्म्याद्याः पूजयेत्ततः वाक्यं तु ॥
ॐ वक्रतुंडाय नमः इत्यादिक्रमेण पूजयेत् दलाग्नेषु ब्राह्म्याद्या मातरः पूज्याः पूर्वादिक्रमेण तद्बहिरिन्द्रादीन् वज्रादीं श्च पूजयेत्
ततो धूपादिविसर्जनांतं कर्म्म समापयेत् अस्य पुरश्चरणं चतुर्लक्षजपः तथाच वेदलक्षं जपेन्मंत्रं दशांशं जुहुयात्ततः मोदकैः पृथुकै
र्लाजैः शक्तुभिः सेक्षुपर्वभिः नारिकेलैस्तिलैः शुद्धैः सुपक्वैः कदलीफलैः अष्टद्रव्याणि विघ्नस्य कथितानि मनीषिभिः निबंधे मं
त्रांतरमाह श्रीशक्तिस्मरभूविघ्नबीजानि प्रथमं वदेत् ङेन्तं गणपतिं पश्चात् वरांते वरदं पदम् उक्त्वा सर्वजनं मेऽन्ते वशमानय ठद्व
यम् अष्टाविंशत्यक्षरोऽयं तारादो मनुरीरितः भूबीजमाह स्मृतिस्थं मांसमो विंदुयुक्तं भूबीजमीरितम् स्मृतिर्गकारः मांसं लकारः
औ औकारः विंदुरनुस्वारः अस्य पूजाप्रयोगः प्रातः कृत्यादि पीठन्यासांतं विधाय पूर्वोक्तपीठमन्त्रांतं पीठशक्तिर्विन्यस्य ऋष्यादिन्या

॥ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं ग्लौं गं गणपतये वरवरद सर्वजनं मे वशमानय स्वाहा इति मंत्रः २ ॥

समाचरेत् शिरसि गणकऋषये नमः मुखे निचृद्गायत्रीछंदसे नमः हृदि गणपतये देवतायै नमः ततः करांगन्यासो ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं ग्लौं गं गां
अंगुष्ठाभ्यां नमः ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं ग्लौं गं गीं तर्जनीभ्यां स्वाहा ६ गूं मध्यमाभ्यां वषट् ६ गैं अनामिकाभ्यां हुं ६ गौं कनिष्ठाभ्यां वौषट् ६ गः करत
लपृष्ठाभ्यां फट् एवं हृदयादिषु केचित्तु ॐ गां हृदयाय नमः श्रीं गीं शिरसे स्वाहेति तत्तत्षड्बीजस्य स्वबीजेन दीर्घभाजा प्रकल्पयेत् ०॥
इति वचनाद्धि शिष्टसेवस्य ग्रहणात् ततो ध्यानं नवरत्नमयं द्वीपं स्मरेदिक्षुरसाम्बुधौ तद्वीचिधौतपर्यन्तं मंदमारुतसेवितं मंदारपारि
जातादिकल्पवृक्षलताकुलं उद्यद्भूतरत्नच्छायाभिररुणीकृतभूतलं उद्यद्दिनकरेन्दुभ्यामुद्भासितदिगंतरं तस्य मध्ये पारिजाते नवरत्नम
यं स्मरेत् ऋतुभिः सेवितं षड्भिः वनिताप्रीतिवर्द्धनैः तस्याधस्तान्महापीठे रचिते मातृकाम्बुजे षट्कोणांतस्त्रिकोणस्य महागणपतिं
स्मरेत् हस्तीन्द्राननमिन्दुचूडमरुणच्छायं त्रिनेत्रं रसा दाश्लिष्टं प्रियया सपद्मकरया स्वांकस्थया संततं बीजापूरगदाधनु
स्त्रिशिखियुक् चक्राब्जपाशोत्पलं व्रीह्यग्रस्वविषाणरत्नकलसान् हस्तैर्वहंतं भजे गंडपालीगलद्दानपूरलोलसमानसान् द्विरे
फान् कर्णतालाभ्यां वारयन्तं मुहुर्मुहुः करागधृतमाणिक्यकुंभवक्त्रविनिःसृतैः रत्नवर्षैः प्रीणयंतं साधकं मदविह्वलम् माणिक्य
मुकुटोपेतं रत्नाभरणभूषितम् एवं ध्यात्वा मानसैः संपूजयेत् ॥ अस्य पूजायंत्रम् ॥ षट्कोणं त्रिकोणं च तद्बहिः अन्यत्सर्वं मातृ
कायंत्रवत् ततः शंखस्थापनं कृत्वा पीठपूजां विधाय पूर्ववत्पीठशक्तिः पीठमनुं च पूजयेत् पुनर्ध्यात्वावाहनादि पंचपुष्पांज
लिदानपर्यन्तं विधायावरणपूजामारभेत् त्रिकोणबाह्ये पूर्वादिचतुर्दिक्षु पूर्वे बिल्ववृक्षाधः श्रियं श्रीपतिं दक्षिणे वटवृक्षाधः।

गौरीं गौरीपतिं पश्चिमे पिप्पलवृक्षाधः रतिं रतीपतिं उत्तरे प्रियंगुवृक्षाधः महीं वराहं देवताग्ने लक्ष्मीं गणनायकं षट्कोणेषु —— ॥
अग्रकोणे सिद्धिसहितमामोदम् अग्निकोणे समृद्धिसहितं प्रमोदं ईशानकोणे कान्तिसहितं सुमुखं पश्चिमे मदनावतीस
हितं दुर्मुखं नैर्ऋते मदद्रवासहितं विघ्नं वायव्ये द्राविणीसहितं विघ्नकर्तारं पूजयेत् षट्कोणस्योभयपार्श्वयोः ॐ वसुधास
हितशंखनिधये नमः ॐ वसुमतीसहितपद्मनिधये नमः ततः केशरेष्वग्न्यादिकोणेषु मध्ये दिक्षु च षड्बीजस्थगां हृदयाय
नम इत्यादिना पूजयेत् ततः पत्रमध्ये ब्राह्म्याद्याः संपूज्य भूगृहे इन्द्रादीन्वज्राद्यांश्च पूजयेत् ततो धूपादि विसर्जनान्तं कर्म समा
पयेत् ॥ अस्य पुरश्चरणजपस्तु चत्वारिंशत्सहस्राधिकचतुर्लक्षजपः तथा च निबंधे ध्यायेन्मन्त्रं जपेन्मन्त्री चतुर्लक्षं समाहि
तः चतुःसहस्रसंयुक्तं चत्वारिंशत्सहस्रकम् दशांशं जुहुयाद्द्रव्यैरष्टभिर्मोदकादिभिः मंत्रान्तरमाह० शक्तिरुद्रनिजं बीज
महागणपतिं वदेत् ङेन्तमग्निवधूप्रोक्तो मंत्रोयं द्वादशाक्षरैः अस्य पूजाप्रयोगः प्रातःकृत्यादि तीव्रादिपीठशक्तिः पीठमं
त्रसहितपीठन्यासं विधाय ऋष्यादिन्यासं कुर्यात् शिरसि गणकऋषये नमः मुखे निचृद्गायत्रीछन्दसे नमः हृदि शक्तिगणाऽ
धिपतये देवतायै नमः तथा च निबंधे गणकस्याद्दृषिश्छन्दो गायत्री नीचृदादिका उदिता देवता तंत्रे नाम्ना शक्तिर्गणाधिपइ
ति ॥ ततः करांगन्यासः ॥ ह्रीं अंगुष्ठाभ्यां नमः गं तर्जनीभ्यां स्वाहा ॥ ह्रीं मध्यमाभ्यां वषट् महागणपतये अनामिकाभ्यां
हुं स्वाहा कनिष्ठाभ्यां वौषट् समुदायमुच्चार्य करतलपृष्ठाभ्यां फट् एवं हृदयादिषु तथा च निबंधे अस्तैः समस्तैर्मन्त्रस्य

॥ ॐ ह्रीं गं ह्रीं महागणपतये स्वाहा इति मंत्रः ५ ॥

पदैरंगानिकल्पयेत् ततोध्यानम् मुक्तागौरं मदगजमुखं चंद्रचूडं त्रिनेत्रं हस्तैस्स्वीयैर्दधतमरविंदांकुशौरत्नकुंभं अंकस्यायाः
सरसिजरुचस्तत्वजालम्बिपाणे दैव्यायोनौविनिहितकरं रत्नमौलिंभजामः एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्य शंखस्थापनंकुर्य्या
त्॥ततःपीठपूजांविधायतीव्रादिपीठमन्त्रंतंपूजयेत् पुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतंविधायावरणपूजांकुर्य्यात्॥
पूर्वोक्तचत्वारिमिथुनानिषट्कोणेषु आमोदादीन्केशरेषु अस्यादिकोणेषुमध्येदिक्षुच ह्रींहृदयायनमः गंशिरसेस्वाहा ह्रींशि
खायैवषट् महागणपतयेकवचायहुं स्वाहानेत्रत्रयायवौषट् समुदायमुच्चार्य्यअस्त्रायफट् पत्रेषुपूर्वादिब्राह्म्यादिमातृका
स्तद्वहिरिन्द्रादीन्वज्रादींश्चपूजयेत् ततोधूपादिविसर्जनांतंकर्म्मसमापयेत् यंत्रस्तुमहागणपतियंत्रवत् अस्यपुरश्चरणं
लक्षजपः लक्षमेकंजपेद्विद्यामपूपैस्तद्दशांशतः जुहुयाद्दर्चितेवह्नौदिनेशांशेवमर्चयेत्॥मंत्रांतरमाह॥शक्तिरुद्वींनिजंवीजं
वशमानयठद्वयम् ताराद्योमनुराख्यातोरुद्रसंख्याक्षरान्वितः अस्यपूजापूर्ववत् अंगमंत्रस्तु ॐ अंगुष्ठाभ्यांनमः ह्रींगंह्रींतर्जनी
भ्यांस्वाहा वशंमध्यमाभ्यांवषट् आनयअनामिकाभ्यांहुं स्वाहाकनिष्ठिकाभ्यांवौषट् समस्तमुच्चार्य्यकरतलकरपृष्ठाभ्यांवौषट्
एवंहृदयादिषु एकेनत्रिभिर्द्वाभ्यांसमस्तेनप्रकल्पयेत्॥तथाचनिबंधे॥एकेनाद्यैस्त्रिभिर्द्वाभ्यामनंतरंसमस्तेनास्त्रमाख्यातमंग
ळमित्युदाहृता एतान्यंगुष्ठादिहृदयादिषुन्यसेत् ततोध्यानम् हस्तैर्विभ्रत्ताम्रमिक्षुदंडवरदौपाशांकुशौपुष्कर स्पृष्टत्वग्रमदा
र्वागंमनयाश्लिष्टंध्वजाग्रस्पृशा श्यामांग्याविधृताब्जयात्रिनयनांचंद्रार्द्धचूडंजवा रक्तंहस्तिमुखंस्मरणमिसत्ततंभोगात्तिलो

॥ॐह्रींगंह्रींवशमानयस्वाहा॰इतिमंत्रः॥ ५॥

२॥ ॐगूंनमः इतिमंत्रः॥ २

लंविभुं अस्यकर्मवंपूर्ववत् अस्यपुरश्चरणजपोलक्षत्रयः तथाच लक्षत्रयंजपेन्मंत्रंइक्षुदंडैर्दशांशतः अपूपैराज्ययुक्तैर्वाजुहुयान्मंत्रसिद्धये॥
॥ अथहेरंबमंत्रः॥ ऊकारस्तुक्तोगकारःसबिंदुः प्रणवादिनमोन्तश्चतुरक्षरः तथाचनिबंधे पंचांतकोविंदुयुक्तोवामकर्णविभूषितः ताए-
दिहृदयंतोयंहेरंभमनुरीरितः चतुर्वर्गात्मको नृणांचतुर्वर्गफलप्रदः षड्दीर्घभाजावीजेनषडंगानिप्रकल्पयेत् अस्यगणकऋषिर्गायत्रीछं
दोहेरंभोदेवतागकारोबीजं विंदुःशक्तिः गांगींगूंगैंगौंगः इत्येतैः षडंगानि ततोध्यानम् मुक्ताकांचननीलकुंदघुसृणच्छायैस्त्रिनेत्रान्वि
तैः नागास्यैर्हरिवाहनंशशिधरंहेरंबमर्कप्रभं दृप्तंदानमभीतिमोदकरदानूटंकंशिरोक्षात्मिकां मालांमुद्गरमंकुशंत्रिशिखकंदोर्भिर्दधा
नंभजे॥ एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्य शंखस्थापनंकुर्य्यात् गणेशोक्तपीठपूजांतंसंपूज्य ॐ हुंहुंमहासिंहायगांहेरंभासनायनमइतिपूजयेत्
तथाचनिबंधे प्रणवंकवचहृंहुंमहासिंहायगांततः हेरंभेतिपदंपश्चात् आसनायहृदंततः अथमानसमंत्रःस्यात्प्रदद्यात्तेनासनं न्यासे
यपंमंत्रः॥ तत्र ॐ गंमंत्रेणमूर्तिसंकल्पयेत्॥ तथाचनिबंधे॥ ताराद्विविघ्नवीजेनमूर्तिंतस्यप्रकल्पयेत् ततः पुनर्ध्यात्वावाहनादिपंच
पुष्पांजलिदानपर्य्यंतं विधायावरणपूजामारभेत् यथा अग्न्यादिकोणेमध्येदिक्षुच गांहृदयायनमः इत्यादिनापूजयेत् पत्रेषुलोकपा
लांस्तद्वहिरिंद्रादीनवज्रादींश्चपूजयेत् ततोधूपादिविसर्ज्जनांतंकर्म्मसमापयेत् अस्यपुरश्चरणंत्रिलक्षजपः तथाच लक्षत्रयंजपेन्मं
त्रंदशांशंजुहुयात्ततः होमद्रव्यंपूर्ववत् मंत्रांतरमाह गंक्षिप्रप्रसादनायहृदयम् तथाच सम्वर्त्तकोनेत्रयुतःपार्श्वोवह्न्यासनेस्थितः
प्रसादनायहृन्मंत्रःस्ववीजाद्यादशाक्षरः॥ अस्यपूजाप्रयोगः॥ प्रातःकृत्यादिपीठन्यासांतंकर्म्मसमाप्यऋष्यादिन्यासंकुर्य्यात्०॥

॥ गंक्षिप्रप्रसादनायनमः इतिमंत्रः॥ १ ॥

तं०सा० शिरसिगणकऋषयेनमः मुखेविराट्छंदसेनमः हृदिक्षिप्रप्रसादनायदेवतायैनमः एकाक्षरवत्करांगन्यासंकृत्वाध्यायेत् पाशांकुशौ
४९ कल्पलताविषाणंदधत्सुशुंडाहितवीजपूरः॥रक्तस्त्रिनेत्रस्तरुणेन्दुमौलिर्हारोज्वलोहस्तिमुखोऽवतात्वः एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्य शंखस्थापनं
कुर्य्यात् ततःपीठपूजांविधाय पुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतंविधायावरणपूजामारभेत् अग्न्यादिकोणेषुगांहृदया
यनमः इत्यादिनापूजयेत् तथाचनिवंधे० अंगानिपूर्वमभ्यर्च्यविघ्नानथोयजेत्ततः पत्राग्रेपूजयेदेताब्राह्म्याद्यास्तदनंतरं पत्रेषुविघ्नवि
णायकंशूरंवीरंवरदंसंगकं इतवक्त्रंचैकदंतंलंबोदरंचपूजयेत् पत्राग्रेब्राह्म्याद्यास्तद्बहिरिन्द्रादीन्वज्रादींश्चपूजयेत् ततोधूपादिविस
र्ज्जनांतंकर्म्मसमापयेत् ० अस्यपुरश्चरणंलक्षंजपः० तथाच लक्षंजपेज्जपस्यांतेजुहुयाद्दशयुतंतिलैः मधुरत्रितयैर्वापिद्रव्यैरष्टाभिरीरि
तैः ॥ अथहरिद्रागणेशमंत्राः ॥ पंचांतकोधरासंस्थोबिंदुभूषितमस्तकः एकाक्षरोमहामंत्रः सर्वकामफलप्रदः॥ ग्लौं इतिमंत्रः ॥
अस्यवशिष्ठऋषिर्गायत्रीछंदोहरिद्रागणपतिर्देवता गकारोबीजं लकारःशक्ति बीजेनैवषडंगकम् ध्यानन्तु हरिद्राभंचतुर्वाहुंहरिद्रवस
नंविभुं॥पाशांकुशधरंदेवंमोदकंदंतमेवच एवंध्यात्वागणपतिंपूजयेत् आवरणपूजाविनियोगादिकमेकाक्षरगणपतिवत् अस्यपुर
श्चरणंचतुर्लक्षजपः त्रिमधुरयुक्तहरिद्राचूर्णमिश्रितैरयुतहोमः तंत्रांतरे मंत्रोद्धारंप्रवक्ष्यामिशृणुष्वकमलानने इन्द्रबीजंसमुद्धृत्य राम०
निजबीजंसमुद्धरेत् चतुर्दशस्वरेणाढ्यंविंदुभूषितमस्तकं एकाक्षरीमहाविद्याकथितापद्मयोनिना अस्यपूजादिकंसर्वंमहागणप ४९
तिवत् करांगन्यासस्तुस्वबीजेनषड्दीर्घयुक्तेन अस्यभेदांतरम् लक्ष्म्याद्यांवाकूर्च्चाद्यांवामायाद्यांवाजपेत्सुधीः कामाद्यांवधूवीजा

द्यांवागाद्यांवाजयेत्सदा ॐकाराद्यांमहाविद्यांनिजबीजादिकंतथा द्वादशीचमहाविद्या अष्टादशीचाष्टसंयुता चतुर्वर्णात्मिकाविद्यावह्नि
जायावधिप्रिये ॥एषाविद्यामहाविद्यात्रैलोक्येचसुदुर्लभा चतुर्वर्गप्रदासाख्या महापातकनाशिनी एतासांपूजादिकंमहागणपतिमं
त्रवत् अथवक्ष्येप्रियेमंत्रान् श्रीसौभाग्यफलप्रदान् अस्याःकरात्तमात्रेणत्रैलोक्यमपिवर्द्धते अथलक्ष्मीमंत्राः वान्तंवह्निसमारू
ढंवामनेत्रेन्दुसंयुतं बीजमेतत्प्रियेःप्रोक्तंसर्वकामफलप्रदम् अस्यपूजाप्रयोगः प्रातःकृत्यादिपीठन्यासांतंकर्म्मविधायऋष्यादिन्यासंकुर्या
त् ॥शिरसिभृगुऋषयेनमः मुखेनिचृच्छंदसेनमः हृदिश्रीदेवतायैनमः केशरेषुमध्येच ॐविभूत्यैनमः एवंउन्नत्यै कान्त्यै सृष्ट्यै ॥
कीर्त्यै सन्नत्यै व्युष्ट्यै उत्कृष्ट्यै ऋद्ध्यै ततः श्रीकमलासनायनमः इत्यासनंपूजयेत् तथाचनिबंधे विभूतीरुन्नतिः कांतिः सृष्टिः ।
कान्तिश्च सन्नतिः व्युष्टिरुत्कृष्टिरृद्धिश्च संप्रोक्तानवशक्तयः ततःकरांगन्यासंकुर्य्यात् श्रांअंगुष्ठाभ्यांनमः इत्यादि एवंश्रांहृदया
यनमः इत्यादिनाचन्यसेत् तथाचनिबंधे अंगानिदीर्घयुक्तेनरमाबीजेनकल्पयेत् ॰ ततोध्यानम् ॰ कान्त्याकांचनसन्निभां
हिमगिरिप्रख्यैश्चतुर्भिर्गजैः हस्तोत्क्षिप्तहिरण्मयामृतघटैरासिच्यमानांश्रियं बिभ्राणांवरमब्जयुग्ममभयंहस्तैःकिरीटोज्ज्वलाम् क्षौ
मावद्धनितम्बबिम्बललितांवंदेरविंदस्थितां एवंध्यात्वामानसैः संपूज्य शंखस्थापनंकुर्य्यात् ततःपीठपूजांविधायकेशरेषुम
ध्येदिक्षुच विभूत्यादिपीठमन्त्वन्तंविधाय पुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलिदानपर्य्यन्तंविधायावरणपूजामारभेत् तद्यथा॰ अ
ग्न्यादिकेशरेषुमध्येदिक्षुच श्रांहृदयायनमः इत्यादिनासंपूज्य दिग्दलेषुपूर्वादि ॐवासुदेवायनमः एवंशंकर्षणाय प्रद्युम्नाय॰

॥ ऐंश्रींह्रींक्लीं इतिमंत्रः ६ ॥

 अनिरुद्धाय विदिग्दलेषु ॐ दमकायनमः एवंसलिलाय गुग्गुलवे कुरुण्टकाय ततोदेव्या दक्षिणे ॐ शंखनिधयेनमः एवंवसुधायै
 वामेपद्मनिधयेनमः एवंवसुमत्यै पत्राग्रेषुपूर्वादि ॐ वलाकायैनमः एवंविमलायै कमलायै वनमालिकायै विभीषिकायै मालि
कायै शांकर्य्यै वसुमालिकायै तद्बहिरिन्द्रानवज्रादींश्चपूजयेत ॥ ततोधूपादिविसर्जनांतंकर्म्मसमापयेत् अस्यपुरश्चरणंद्वादश
लक्षजपः ॥ तथाच ॥ भानुलक्षंजपेन्मंत्रंदीक्षितोविजितेन्द्रियः तत्सहस्रंचजुहुयात्कमलैर्मधुरोक्षितैः जपांतेजुहुयान्मंत्रीतिलैर्वामधु
राप्लुतैः ॥ विल्वैःफलैर्वाजुहुयात्त्रिभिर्वासाधकोत्तमः मंत्रान्तरम् वाग्भवंवभिन्नाविष्णोर्मायामकरकेतनः चतुर्बीजात्मकोमंत्रश्चतुर्व
र्गफलप्रदः ॥ अस्यपूजादिकं पूर्ववद्बोधव्यम् ॥ तथाच रमायाः कल्पितेपीठे तद्विधानेनपूजयेत् कुर्य्यात्प्रयोगांस्तत्रस्थान् मूलेसाध
कसत्तमः निधिभिःसेव्यतेनित्यंमूर्त्तिमद्भिरुपस्थितैः ॥ ध्यानेतुविशेषः ॥ यथा ॥ माणिक्यप्रतिमप्रभांहिमनिभैस्तुंगैश्चतुर्भिर्गजे
र्हस्ताग्राहितरत्नकुंभसलिलैरासिच्यमानांसदा हस्ताब्जैर्वरदानमम्बुजयुगाभीतीर्दधानांहरेः कांतांकांक्षितपारिजातलतिकांवंदेस
रोजासनाम् ॥ अस्यपुरश्चरणजपोद्वादशलक्षजपः ॥ तथाच ॥ भानुलक्षंहविष्याशीजपेद्दंतेसरोरुहैः जुहुयादरुणैःफुल्लैस्तत्सहस्रं
जितेन्द्रियः मंत्रान्तरमाह॰ नमः कमलान्तेवासिन्यैठस्वाहा इत्ययमितिप्रोक्तोदशाक्षरः तथाचनिबंधे दिंघीयादिविसर्गांतोब्रह्माभा
नुर्वसुंधराः वांतेसिन्यैप्रियावह्नेर्मनुःप्रोक्तोदशाक्षरः ॥ अस्यपूजापूर्ववत् ॥ पीठमन्त्रंततविन्यस्यऋष्यादिन्यासंकुर्य्यात् ॥ शिर
सिदक्षऋषयेनमः मुखेविराट्छंदसेनमः हृदिश्रियैदेवतायैनमः तथाचशारदायाम् ऋषिर्दक्षोविराट्छंदोदेवताः श्रीः
प्रकीर्त्तिता ॥ ततःकरांगन्यासौ ॥ ॐ दंव्यैनमोअंगुष्ठाभ्यांनमः ॐ पद्मिन्यैनमस्तर्जनीभ्यांस्वाहा ॐ विष्णुपत्न्यैनमोमध्यमाभ्यांव

॥नमःकमलवासिन्यैस्वाहा इतिमंत्रः ३ ॥

षट् ॐ वरदायै नमो ऽनामिकाभ्यां हुं ॐ कमलायै नमः कनिष्ठाभ्यां फट् एवं देव्यै नमो हृदयाय नमः इत्यादि तथा च निबंधे देव्यै हृदय
माख्यातं पद्मिन्यैः शिर ईरितं विष्णुपत्न्यै शिखा प्रोक्ता वरदायै तनुच्छदं अस्त्रं कमलरूपायै नमो ऽन्तामणवादिका ततो ध्यानम्
आसीना सरसीरुहे स्मितमुखी हस्तांबुजैर्बिभ्रती दानं पद्मयुगाभये च वपुषा सौदामिनी सन्निभा मुक्ताहारविराजमानपृथुलोत्तुंगस्त
नोद्भासिनी पायाद्वः कमला कटाक्षविभवैरानन्दयन्ती हरिम् एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य शंखस्थापनं कृत्वा पूर्वोक्तपीठशक्ति सहितपीठम
न्त्वं तां पूजां विधाय पुनर्ध्यात्वावाहनादि पंचपुष्पांजलिदानपर्य्यन्तं विधायावरणपूजामारभेत् अग्न्यादि चतुष्कोणेषु च ॐ देव्यै नमो हृदया
य नमः ॐ पद्मिन्यै नमः शिरसे स्वाहा ॐ विष्णुपत्न्यै नमः शिखायै वषट् ॐ वरदायै नमः कवचाय हुं ॐ कमलरूपायै नमो ऽस्त्राय फट् ॥
॥ ततः पूर्वादिदलेषु पूर्ववत् वलाक्यादि पूजयेत् तद्बहिरिन्द्रादीन् वज्रादींश्च पूजयेत् ततो धूपादि विसर्ज्जनान्तं कर्म समापयेत् अस्य पु
रश्चरणजपो दशलक्षः तथा च दशलक्षं जपेन्मंत्रं मंत्रविद्धि जितेन्द्रियः दशांशं जुहुयान्मंत्री मधुराक्तैः सरोरुहैः अथ महालक्ष्मीमंत्राः ॥
तारो वाग्भव माया काम ह्सौ जगत्प्रसूत्यै नमः तथा च वाग्भवं शंभुवनिता रमा मकरकेतनः तार्त्तीयं च जगत्पार्श्वो वह्निबीजसमुज्ज्वलः अ
चीशाढ्यो भृगुस्त्वेष हि मंत्रो ऽयं द्वादशाक्षरः महालक्ष्म्याः समुद्दिष्टस्ताराद्यः सर्वसिद्धिदः अस्य पूजाप्रयोगः प्रातःकृत्यादि श्रीबीजोक्तपी
ठन्यासं विधाय ऋष्यादिन्यासं कुर्य्यात् शिरसि ब्रह्मऋषये नमः मुखे गायत्रीछंदसे नमः हृदि महालक्ष्म्यै देवतायै नमः ततो मूलेन करौ सं
शोध्य अंगुष्ठादिक्रमेण प्रत्येकं तारादिनमोऽन्तानि पंचबीजानि न्यसेत् यथा ॐ ऐं नमः ॐ ह्रीं नमः ॐ श्रीं नमः ॐ क्लीं नमः ॐ ह्सौं नमः ॥

ॐ जगत्प्रसूत्यै नमः ततो मस्तकादिचरणांतं यावन्मूलेन व्यापकं कुर्य्यात् ततो मूर्द्धास्यहृदयगुह्यपादेषु पंचबीजानि न्यसेत् शेषाक्षराणि हृ
दयेसप्तधातुषु तथा च निबंधे हसौः संशोध्य मूलेन तारादिहृदयान्तकं बीजानां पंचकं न्यस्येदंगुलीषु यथाक्रमं मंत्रशेषं न्यसेन्मंत्री तलयो
रुभयोरपि मूर्द्धादिचरणं यावन्मंत्रेण व्यापकं न्यसेत् मूर्द्धास्यवक्षोगुह्यांघ्रौ पंचबीजानि विन्यसेत् शेषान्न्यसेत्सप्तवर्णान् हृदयेसप्तधातुषु ॥
ततः करांगन्यासो ऐं ज्ञानायांगुष्ठाभ्यां नमः ह्रीं ऐश्वर्य्याय तर्जनीभ्यां स्वाहा श्रीं शक्त्यै मध्यमाभ्यां वषट् क्लीं बलाय अनामिकाभ्यां हुं ह्सौः वीर्या
य कनिष्ठाभ्यां वौषट् जगत्प्रसूत्यै नम स्तेजसे करतलपृष्ठाभ्यां फट् एवं हृदयादिषु तथा च निबंधे॰ अंगानि पंचभिर्बीजैरस्त्रं शेषाक्षरैर्भवे
त् ॥ ज्ञानैश्वर्य्यादिभिर्युक्तैश्चतुर्थ्यन्तैः सजातिभिः ज्ञानमैश्वर्य्यशक्ती च बलवीर्य्ये स तेजसी ॥ ज्ञानैश्वर्य्यादयः प्रोक्ताः षट्क्रमादंगदेवताः ॥ः
॥ ततो ध्यानं ॥ बालार्कद्युतिमिन्दुखंडविलसत्कोटीरहारोज्ज्वलां रत्नाकल्पविभूषितां कुचनतां शालेः करैर्मंजरीं पद्मं कौस्तुभरत्नम
प्यविरतं संबिभ्रतीं सस्मितां फुल्लांभोजविलोचनत्रययुतां ध्यायेत्परामम्बिकाम् विस्तारेण तु शारदायाम् द्रष्टव्यम् एवं ध्यात्वा मानसैः
संपूज्य शंखस्थापनं कुर्य्यात् श्रीबीजोक्तपीठपूजां विधाय पुनर्ध्यात्वावाहनादि पंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतं विधायावरणपूजामारभेत् यया
देव्या दक्षिणे ॐ शंकरनंदनाय नमः एवं वामे पुष्पधन्वने आग्न्यादिकोणेषु मध्ये दिक्षु च ऐं ज्ञानाय नम इत्यादिना पूजयेत् तथा च शार
दायाम् पूजयेद्दक्षिणे पार्श्वे देव्याः शंकरनंदनम् अयतः पुष्पधन्वानं पुष्पांजलिकरं यजेत् अंगानि पूर्वमुक्तेषु स्थानेषु विधिवद्यजेत्
पत्रेषु पूर्वादि ॐ उमायै नमः एवं श्रियै सरस्वत्यै दुर्गायै धरण्यै गायत्र्यै देव्यै उषायै दक्षिणे जह्नुसुतायै वामे सूर्य्यसुतायै तथा पुनर्द्दि

णे शंखनिधये पुनर्वामे पद्मनिधये पश्चिमे छत्रातपत्रं वरुणं पूजयेत् तद्बाह्ये गजानैरावत पुंडरीक वामन कुमुदांजन पुष्पदंत सार्वभौम सुप्र
तीकान् पूजयेत् तथा च निबंधे जह्नुः स्वर्णसुते पूज्ये पादप्रक्षालनोद्यते शंखपद्मनिधी पूज्यौ पार्श्वयोर्धृतचामरौ छत्रातपत्रं वरुणं पूजयेत्
पश्चिमे ततः ॥ संपूज्य पश्चान्परितो यजेद्दशनवमहान् अर्चयेद्दिग्गजान् दिक्षु चतुर्दन्तविभूषितान् ऐरावतः पुंडरीको वामनः कुमुदोंजनः
पुष्पदन्तः सार्वभौमः सुप्रतीकश्च ते क्रमात् तत इन्द्रादीन्वज्रादीनप्यसंपूज्य धूपादि विसर्जनांतं कर्म समापयेत् अस्य पुरश्चरणं द्वादश
लक्षजपः तथा च० भानुलक्षं जपेन्मंत्रं जुहुयात्सघृतैस्तथा जुहुयाद्बिल्वफलैः पद्मैः प्रत्येकमयुतद्वयम् तर्पयेत्सलिलैः शुद्धैः सुगंधैरयुत
द्वयम् अयुतद्वयमित्यत्र वाचनिकव्यवस्था ॥ मंत्रांतरमाह शंभुपत्नी श्रियारूढा कमौ भगवती मही ब्रह्मादिस्तो धरादीर्घा लक्षादिर्भग
वान्मरुत् प्रसीदयुगलं भूय श्रीरुद्धा भुवनेश्वरी ॥ महालक्ष्मीनमोन्तः स्यात्प्रणवादिरयं मनुः ॥ महील कारः भगवती एकारवती ब्रह्मा क
कारः आदिस्तो मकारः धरा लकारः दीर्घा आकारयुक्ता लक्षादिर्लकारः मरुत् यकारः एकारयुक्तः ॥ अस्य पूजाप्रयोगः ॥ प्रातः कृत्यादि
पूर्वोक्तकल्पादिन्यासं कृत्वांगन्यासांश्च कुर्यात् श्रीं ह्रीं श्रीं कमले श्रीं ह्रीं श्रीं अंगुष्ठाभ्यां नमः श्रीं ह्रीं श्रीं कमलालये श्रीं ह्रीं श्रीं तर्जनीभ्यां स्वाहा
श्रीं ह्रीं श्रीं प्रसीद श्रीं ह्रीं श्रीं मध्यमाभ्यां वषट् श्रीं ह्रीं श्रीं प्रसीद श्रीं ह्रीं श्रीं अनामिकाभ्यां हुं श्रीं ह्रीं श्रीं महालक्ष्मी श्रीं ह्रीं श्रीं कनिष्ठाभ्यां फट्
एवं हृदयादिषु तथा च निबंधे कमले हृदयं प्रोक्तं शिरस्यात्कमलालये शिखा प्रसीदेत्येवं कवचं च तुरक्षरैः अस्त्रमेतैः पदैः कुर्यात् त्रिवी
जपुटितैः क्रमात् ॥ ततो ध्यानम् ॥ सिंदूरारुणकान्तिमब्जवसतिं सौन्दर्यवारांनिधिं कोटीरांगदहारकुंडलकटीसूत्रादिभिर्भूषितां॰

॥ ॐ श्रीं ह्रीं श्रीं कमले कमलालये प्रसीद श्रीं ह्रीं श्रीं महालक्ष्मीनमः इति मंत्रः ६ ॥

तं॰ सा॰ हस्ताब्जैर्दधुपारमब्जयुगलादर्शौ वहन्तीं परां मावीतां परिचारिकाभिरनिशं ध्यायेत्प्रियां शार्ङ्गिणः १ एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य शंखस्थापनं
५२ कुर्य्यात्॥ पूर्ववत् पीठपूजां विधाय पुनर्ध्यात्वावाहनादि पंचपुष्पांजलिदानपर्य्यन्तं विधायावरणपूजां कुर्य्यात् केशरेष्वग्न्यादिकोणमध्ये दिक्षु
च श्रीं ह्रीं श्रीं कमले श्रीं ह्रीं श्रीं हृदयायनम इत्यादिना पूजयेत् दलमूले पूर्वादि श्रीधरायनमः एवं हृषीकेशाय वैकुंठाय विश्वरूपाय सं
कर्षणाय वासुदेवाय प्रद्युम्नाय अनिरुद्धाय दलमध्येषु भारत्यै पार्वत्यै चान्द्र्यै शच्यै दमकाय सलिलाय गुग्गुलवे कुरुण्टकाय दलाग्रे
अनुरागं विसम्वादं विजयं वल्लभं मदं ॥ हर्षं वलं तेज इति लक्ष्मीवाणान्प्रपूजयेत् वाक्यं तु॰ अनुरागाय महालक्ष्मीवाणाय नमः॥ ए
वं क्रमेण पूजयेत्॥ तथा च निबंधे॥ दलाग्रेष्वर्च्चयेद्बाणान् महालक्ष्म्याः क्रमादिमान्॥ तद्वहिरिन्द्रादीन् वज्रादींश्च पूजयेत्॥ ततो धूपादि
विसर्जनान्तं कर्म्म समापयेत्॰ अस्य पुरश्चरणं लक्षजपः तथा च लक्षं जपेत्फलैर्बिल्वैर्जुहुयान्मधुरोक्षितैः दशांशं संस्कृते वह्नौ प्राकृप्रो
क्तेनैव वर्त्मना अथ सूर्यमंत्राः तारो घृणिर्भृगुः पश्चाद्वामकर्णविभूषितः वह्न्यासनो मरुच्छेषः सनेत्रो ऽद्रिः स्वयपश्चिमः॥ अष्टाक्षरो म
नुः प्रोक्तो भानोरभिमतः परः॥ ॐ घृणिः सूर्य्य आदित्य इति मंत्रः ॥ अस्य पूजाप्रयोगः॥ प्रातः कृत्यादि प्राणायामान्तं विधाय पीठ-
न्यासं कुर्य्यात् तत्र विशेषः हृदयस्य पूर्वादिदिक्षु मध्ये च प्रभूतं विमलं सारं समाराध्यं परमसुखं विम्बस्याधारशक्त्यादि अं सूर्यमंड तं॰ सा॰
लाय द्वादशकलात्मने नमः इत्यन्तं विन्यसेत् तथा च निबंधे॰ पीठे चक्रे प्रथमं दिक्षु मध्ये च संयजेत् प्रभूतं विमलं सारं स माराध्य ५२
मनन्तरम् परमादिसुखं पीठं स्वविम्बान्तं प्रकल्पयेत् ततः केशरेषु मध्ये च रां दीप्तायै नमः एवं रीं सूक्ष्मायै रुं जयायै रैं भद्रायै वैं वि

मूर्त्यै ॥ वों विमलायै वौं अघोरायै रं विद्युतायै रः सर्वतोमुख्यै तथाच निबंधे दीप्ता सूक्ष्मा जया भद्रा विभूतिर्विमला पुनः अमोघा विद्युता सर्व
तोमुखी पीठशक्तयः दीप्तदीपशिखाकारा बीजान्यासां विदुः क्रमात् ॥ अक्लीवह्रस्वत्रितयस्वरान् विन्दुमिसंयुतान् ॐ तदुपरि ब्रह्मविष्णुशि
वात्मकाय सौराय योगपीठाय नमः ॥ तथाच शारदायाम् ॥ वदेत्पदं चतुर्थ्यंतं ब्रह्मविष्णुशिवात्मकम् सौराय योगपीठाय नमः पदमनंतरं
पीठमंत्रो यमाख्यातो दिनेशस्य जगन्मते ॥ ततः ऋष्यादिन्यासः शिरसि देवभागऋषये नमः मुखे गायत्रीछंदसे नमः हृदि आदित्याय देवता
यै नमः तथाच निबंधे० देवभागो मुनिः प्रोक्तो गायत्री छंद ईरितम् आदित्यो देवता प्रोक्ता दृष्टादृष्टफलप्रदः ॥ ततः करांगन्यासो ॥ सत्या
य तेजोज्वालामणे हुं फट् स्वाहा अंगुष्ठाभ्यां नमः एवं ब्रह्मणे १० तर्जनीभ्यां स्वाहा विष्णवे १० मध्यमाभ्यां वषट् रुद्राय १० अनामिकाभ्यां
हुं अग्नये १० कनिष्ठाभ्यां वौषट् सर्वाय १० करतलकरपृष्ठाभ्यां फट् एवं हृदयादिषु तथाच शारदायाम् सत्याय हृदयं प्रोक्तं ब्रह्मणे
शिर ईरितं विष्णवे स्याच्छिखा वर्म रुद्राय परिकीर्तितं अग्नये नेत्रमाख्यातं सर्वायास्त्रमुदाहृतम् तेजोज्वालामणे हुं फट् ङेंतास्तेः परि
कीर्तिताः ततो मूर्तिन्यासः ॥ यथा शिरसि आदित्याय नमः ॥ एवं मुखे रवये हृदये उं भानवे गुह्ये इं भास्कराय चरणयोः अं सूर्या
य० तथाच निबंधे आदित्यं विन्यसेन्मूर्ध्नि रविं मुखगतं न्यसेत् ॥ हृदये भानुनामानं भास्करं गुह्यदेशतः ॥ सूर्यं चरणयोर्न्यसेद्वर्णैः स्व
साद्यैः पंचभिः ॥ ततो मन्त्रन्यासः ॥ शिरसि ॐ नमः आस्ये घृं नमः कंठे णिं नमः ॥ हृदि सूं नमः कुक्षौ र्यं नमः नाभौ आं नमः लिंगे त्यं नमः ॥
पादयोः यं नमः तथाच मूर्ध्नास्यकंठहृदयकुक्षिनाभिध्वजांघ्रिषु मंत्रवर्णान्न्यसेद् ढेश प्रत्येकं प्रणवादिकम् ॥ ॥ ततो ध्यानम् ॥ रक्ता

तं० सा० द्मयुग्माभयप्रदानहस्तं केयूरहारांगदकुंडलाढ्यं माणिक्यमौलिं दिननाथमीडे बंधूककांतिं विलसत्त्रिनेत्रम् एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य कुंभ
५३ स्थापनं कुर्य्यात् ततो गुरुपंक्तिपूजां कृत्वा पीठपूजां कुर्य्यात्॥ ॐ खं खखोल्काय नमः॥ इति मंत्रेण मूर्तिं संकल्प्य पुनर्ध्यात्वावाहनादि पंचपु
ष्पांजलिदानपर्य्यंतं विधायावरणपूजामारभेत् तथा च निबंधे ताराद्विखं खखोल्काय मनुना मूर्त्तिकल्पना साक्षिणं सर्वलोकानां तस्यामा
वाह्य पूजयेत्॥ केशरेष्वग्न्यादिकोणे मध्ये दिक्षु च सत्याय तेजोज्वालामणि हुं फट् स्वाहा हृदयाय नमः एवं ब्रह्मणे १० शिरसे स्वाहा विष्णवे
१० शिखायै वषट्॥ रुद्राय १० कवचाय हुं अग्नये १० नेत्रत्रयाय वौषट् सर्वाय १० अस्त्राय फट् दिक्पत्रेषु पूर्वादि ॐ आदित्याय नमः एवं ए
रवये उं भानवे इं भास्कराय विदिक्पत्रेषु अग्न्यादि ऊं उषायै एवं प्रज्ञायै प्रभायै संसंध्यायै तथा च अंगानि पूजयेदादौ दिक्पत्रे सूर्य
मूर्तयः आदित्याद्याश्चतस्रोऽर्च्याः शक्तयः कोणपत्रगाः स्वस्वनामादिवर्णाद्यास्तासां बीजान्यनुक्रमात् उषा प्रज्ञा प्रभा संध्याः शक्तयः परि
कीर्तिताः ततः पत्रेष्वाद्याः संपूज्य पुरतोऽरुणमर्चयेत्॥ तथा च शारदायाम्॥ पत्राग्रसंस्थास्त्वाद्याद्याः पुरतोऽरुणमर्चयेदिति॥ त
द्बाह्ये पूर्वादिचन्द्रादीन्पूजयेत्॥ ॐ चंद्राय नमः ॐ मंगलाय नमः एवं बुधाय बृहस्पतये शुक्राय शनैश्चराय राहवे केतवे॥ तथा च
शारदायाम् चन्द्रादीन्पूजयेत्पश्चाद्ग्रहानष्टौ ततो बहिः तत इन्द्रादीन्वज्रादींश्च संपूज्य धूपादि विसर्जनांतं कर्म्म समापयेत् अस्य पुरश्च रण०
रणमष्टलक्षजपः॥ तथा च॥ वसुलक्षं जपेन्मंत्रमाज्येन च दशांशतः तिलैर्वा मधुरासिक्तैर्जुहुयाद्विजितेन्द्रियः अथ मंत्रांतरमाह० आका ५३
शमग्निपवनस्थान्ताद्यीशविंदुमत् मार्त्तंडभैरवं नाम बीजमेतदुदाहृतम् पुष्टिदं विम्बविजेन सर्वकामफलप्रदम् ठान्तं वदनमेत्रेन्दुसहितं

तदुदाहृतम् ॥ अस्यपूजाप्रयोगः ॥ प्रातःकृत्याद्युक्तमंत्रोक्तपीठन्यासांतंकर्म्मविधाय० ऋष्यादिन्यासंकुर्य्यात् ततोमूर्तिन्यासः ठंसूर्य्यायन
मोऽंगुष्ठयोः ठिंभास्करायनमस्तर्ज्जन्यो ठुंभानवेनमोमध्यमयोः ठैंरवयेनमोऽनामिकयोः ठौंदिवाकरायनमःकनिष्ठयोः ततःशिरसिवद
नेहृदयेगुह्येपादद्वेशेषुतांस्तान् ठीजादिकान्न्यसेत् ॥ तथाचनिवंधे ॥ पंचह्रस्वाढ्यवीजेनपंचमूर्तिःप्रविन्यसेत् अंगुष्ठादिकनिष्ठांतमंगु
लीषुक्रमादिमा सूर्य्यस्तुभास्करोभानुस्ततोरविदिवाकरौ शिरोवदनहृद्गुह्यपादद्वेशेषुताःपुनः ततःकरांगन्यासौ ठांअंगुष्ठाभ्यांनमः ठीं
तर्ज्जनीभ्यांस्वाहा ठूंमध्यमाभ्यांवषट् ठैंअनामिकाभ्यांहुं ठौंकनिष्ठाभ्यांवौषट् ठः करतलपृष्ठाभ्यांफट् ॥ एवंठांहृदयायनमः ठींशिरसेस्वा
हेत्यादि तथाचनिवंधे दीर्घयुक्तेनवीजेननेत्रांतांगानिविन्यसेत् ॥ ततोमूलवीजेनव्यापकंकृत्वाध्यायेत् तथा व्यापकंमूलवीजेनकुर्वीत
तदनंतरं अथध्यानम्० हेमांभोजप्रवालप्रतिमनिजरुचिंचारुखट्वांगपद्मे चक्रंशक्तिंसपाशंसृणिमतिरुचिरामक्षमालांकपालम् ॥हस्तां
भोजैर्दधानंत्रिनयनविलसद्वेदवक्त्राभिरामं मार्तंडंवल्लभार्द्धंमणिमयमुकुटंहारदीप्तंभजामः एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्यार्घ्यस्थापनं
कुर्य्यात् ॥ ततःपूर्वोक्तपीठक्रमेणपीठंसंपूज्य पूर्वादिकर्णिकायाम् ॐउषायैनमः एवंप्रज्ञायै प्रभायै संध्यायै इतिसंपूज्य मूर्तिमूलेन
कल्पयेत् ततःपुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतंविधायावरणपूजामारभेत् तथाचनिवंधे पीठदीप्तादिभिर्युक्तोकर्णिका
यामुषादिकाः पूर्वादिदिक्षुसंपूज्यमूर्तिमूलेनकल्पयेत् ततःपूर्वादिदिक्षु सूर्य्यंभास्करंभानुंरविंचपूजयेत् कोणेषुदिवाकरम्० ॥
पुनर्दक्षिणपश्चात्सोदीच्यदिक्षु ठांहृदयायनमः इत्यादिनापूजयेत् ईशानेठौंनेत्रत्रयायवौषट् ॥शारदायाम् ॥अंगपूजायथापूर्वं

तं॰सा॰ मीशानादिसमाचरेत् ततः पूर्ववच्चंद्रादीन् ग्रहान्संपूज्यलोकपालान् पूजयेत् तथाचनिबंधे ग्रहानष्टौतथावाद्येलोकपालांस्ततः
५९ परम् ॥ ततोधूपादिविसर्जनांतंकर्म्मसमापयेत् अस्यपुरश्चरणजपोलक्षत्रयसंख्यः त्रिमधुरोपेतैःकमलैर्दशांशहोमः तथाचलक्ष
त्रयंजपेन्मंत्रीबीजंविश्वपुटीकृतम् दशांशंकमलैःफुल्लैर्जुहुयान्मधुरोक्षितैः इमंमंत्रंजपेन्मर्त्यःकान्तिंपुत्रांधनद्युतिं वाक्सिद्धिमभि
तांलक्ष्मींसौभाग्यमपिसाधयेत्॰ अथाजपा ॰ वियदर्द्धेन्दुललितंतदादिःसर्गसंयुतः अजपाख्योमनुःप्रोक्तोद्व्यक्षरःसुरपादपः ॥
अस्यपूजाप्रयोगः ॥ प्रातःकृत्यादिपीठमन्वंतंसमाप्य ऋष्यादिन्यासंकुर्यात्॰ शिरसिब्रह्मणेऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः ॥
हृदिगिरिजापतयेदेवतायैनमः ततःकरांगन्यासः ॥ हसांअंगुष्ठाभ्यांनमइत्यादि ॥ एवंहृदयादिषु ॥ तथाचनिबंधे॰ ॥ हसांषड्दी
र्घयुक्तेनकुर्यादंगक्रियामनोः ॥ ततोध्यानम् ॥ उद्यद्भानुस्फुरिततडिदाकारमर्द्धाम्बिकेशं पाशाभीतिंवरदपरशुंसंदधानंकरा
ब्जैः दिव्याकल्पैर्नवमणिमयैःशोभितंविश्वमूलं ॥ सौम्याग्नेयंवपुरवतुनश्चन्द्रचूडंत्रिनेत्रम् ॥१॥ एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्यार्घ्यस्थाप
नंकुर्यात्॰ ततःमंत्रोक्तपीठपूजांविधाय पूर्ववद्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतंविधायावरणपूजामारभेत् ॥ अग्निनिर्ऋ—
तिवाय्वीशानेषुमध्येदिक्षुच॰ हसांहृदयायनमः इत्यादिनापूजयेत् ततोदिग्दलेषुऋतंवसुंनरंवरम् विदिग्दलेषुऋतजागोजाअ त॰म॰
ब्जाअद्रिजाःपूजयेत् तद्बाह्येइन्द्रादीन्वज्रादींश्चपूजयेत्॰ ततोधूपादिविसर्जनान्तंकर्म्मसमापयेत् अस्यपुरश्चरणंद्वादशलक्षजप ५४
घृतयुक्तपायसेनदशांशहोमः ॥ तथाच ॥ भानुलक्षंजपेन्मंत्रंपायसेनससर्पिषा ॥ दशांशंजुहुयान्मंत्रीततःसिद्धोभवेन्नरः ॥ ॥

॥ ॥ ॐ नमो नारायणाय इति मंत्रः ६ ॥
॥ अथ वक्ष्ये महामंत्रान् विष्णोः सर्वार्थसिद्धिदान् ॥ यस्य संस्मरणात्सन्नो भवाब्धेः पारमाश्रिताः ॥ अथ विष्णुमंत्राः ॥ तत्र वैष्णवाचमनम् ॥
गौतमीये ॥ केशवाद्यैस्त्रिभिः पीत्वा द्वाभ्यां प्रक्षालयेत्करौ द्वाभ्यामोष्ठौ च संमृज्य द्वाभ्यां मध्यामुखं ततः एकेन हस्तं प्रक्षाल्य पादावपि तथै
व ततः संप्रोक्ष्येकेन मूर्द्धानं ततः संकर्षणादिभिः आस्यनासाक्षिवर्णांश्च नाभ्युरस्कंधुजौ क्रमात् स्पृशेदेवं भवेदाचमनं च वैष्णवात्मने ॥ एव
माचमनं कृत्वा साक्षान्नारायणो भवेत् केशव नारायण माधव गोविंद विष्णु मधुसूदन त्रिविक्रम वामन श्रीधर हृषीकेश पद्मनाभ दामोदर
संकर्षण वासुदेव प्रद्युम्नानिरुद्ध पुरुषोत्तमाधोक्षज नरसिंहाच्युत जनार्दनोपेन्द्र हरि विष्णवः वाक्यं तु केशवाय नम इत्यादिना तथाच स
चतुर्थीनमोन्तैश्च नामभिर्विन्यसेत्सुधीः तारं नमः पदं ब्रूयात्त्वौदीर्घसमन्वितौ पवनो णाय मंत्रोयं प्रोक्तो वसुस्वरैः परैः अस्य पूजाप्रयोगः
प्रातःकृत्यादिमातृकान्यासांतकर्म विधाय केशवकीर्त्यादिन्यासं कुर्यात् अथ ऋष्यादिन्यासः शिरसि प्रजापतये ऋषये नमः मुखे गाय
त्र्यै छंदसे नमः ॥ हृदि अष्टाक्षरलक्ष्मीहरये देवतायै नमः ततः करांगन्यासौ श्रीं अंगुष्ठाभ्यां नमः इत्यादि तथाच गौतमीये ॥ ऋषिः प्रजापति
श्छन्दो गायत्रं देवता पुनः अर्द्धलक्ष्मीहरिः प्रोक्तः श्रीबीजेनांगकल्पनेति ततो ध्यानम् उद्यत्प्रद्योतनशतरुचिं तप्तहेमावदातं पार्श्वद्वंद्वे
जलधिसुतया विश्वधात्र्या च जुष्टं नानारत्नोल्लसितविविधाकल्पमापीतवस्त्रं विष्णुं वंदे दरकमलकौमोदकीचक्रपाणिम् १ एवं ध्या
त्वार्चयेत् ॥ वर्णान्मुक्त्वा सार्द्धचंद्रान्निति दर्शनात् ॥ सर्वत्र स्यादनुस्वारः अं केशवकीर्तिभ्यां नमो ललाटे आं नारायणकान्तिभ्यां नमो मुखे इं माधवा
यपुष्ट्यै नमो दक्षनेत्रे ईं गोविंदायपुष्ट्यै नमो वामनेत्रे नमः सर्वत्र उं विष्णवे धृत्यै दक्षकर्णे ऊं मधुसूदनाय शान्त्यै वामकर्णे ऋं त्रिविक्र

तं॰सा॰ मायक्रियायैदक्षनासापुटे ञंवामनायदयायैवामनासापुटे टंश्रीधरायमेधायैदक्षगण्डे ठंहृषीकेशायदुर्गायैवामगण्डे एंपद्मनाभाय
५५ श्रद्धायै ओष्ठे ऐंदामोदरायलज्जायै अधरे ओंवासुदेवायलक्ष्म्यैऊर्द्ध्वदन्तपंक्तौ औंसंकर्षणायसरस्वत्यै अधोदन्तपंक्तौ अंप्रद्युम्नायप्रीत्यै
मस्तके अः अनिरुद्धायरत्यैमुखे कंचक्रिणेजयायै खंगदिनेदुर्गायै गंशार्ङ्गिणेप्रभायै घंखड्गिणेसत्यायै ङंशंखिणेचंडायै दक्षकर
मूलसंध्यग्रकेषु चंहलिनेवाण्यै छंमुसलिने विलासिन्यै जंशूलिने विजयायै झंपाशिनेविरजायै ञंअंकुशिनेविश्वायै वामकरमूल
संध्यग्रकेषु टंमुकुन्दायविनदायै ठंनन्दजायसुनन्दायै डंनन्दिनेस्मृत्यै ढंनरायऋद्ध्यै णंनरकजितेसमृद्ध्यै दक्षपादमूलसंध्यग्रके
षु तंहरयेशुद्ध्यै थंकृष्णायबुद्ध्यै दंसत्यायभुक्त्यै धंसात्वतायमत्यै नंशौरयेक्षमायै वामपादमूलसंध्यग्रकेषु पंशूरायरमायैद
क्षपार्श्वे फंजनार्दनायउमायैवामपार्श्वे बंभूधराय क्लेदिन्यैपृष्ठे भंविश्वमूर्तये क्लिन्नायै नाभौ मंवैकुण्ठायवसुदायैउदरे यंत्वगात्मने
पुरुषोत्तमायवसुधायैहृदि रंअसृगात्मनेबलिनेपरायैदक्षांसे लंमांसात्मनेबालानुजायपरायणायैककुदि वंमेदआत्मनेबलाय
सूक्ष्मायैवामांसे शंअस्थ्यात्मनेवृषघ्नायसंध्यायैहृदादिदक्षकरे षंमज्जात्मने वृषाय प्रज्ञायै हृदादिवामकरे संशुक्रात्मनेहंसायप्र
भायैहृदादिदक्षपादे हंप्राणात्मनेवराहायनिशायैहृदादिवामपादे लंजीवात्मनेविमलाय अमोघायै हृदाद्युदरे क्षंक्रोधात्मनेनृ एम॰
सिंहायविद्युतायैहृदादिमुखे तथाच गौतमीये केशवादिरयंन्यासोन्यासमात्रेणदेहिनां अच्युतत्वंददात्येवसत्यंसत्यंनसंशयः॥ ५५
मातृकार्णसमुच्चार्य्यकेशवायइतिस्मरेत्॥कीर्त्यैचनमसायुक्तमित्यादिन्यासमाचरेत् केशवायततःकीर्त्यैकान्त्यैनारायणायच॥ ॥

॥इत्याद्यगस्त्यसंहितावचनाच्चायंक्रमः॥ ननुकेशवकीर्त्तिभ्यांनमइत्यादि॥तथाभुक्तिःमुक्तिमिच्छतायंन्यासंकर्त्तव्यः॥ श्रीवीजादिकः
यथाश्रीं अंकेशवायकीर्त्यैनमइत्यादि तथाच एवंप्रविन्यसेन्न्यासंलक्ष्मीवीजपुरःसरम् स्तुतिंधृतिंमहालक्ष्मींप्राप्यांतेहरितांव्रजेत्॥
ततस्तत्त्वन्यासः मातृकांतानरवार्णांश्च वीजान्यकेकशोवदेत् नमःपरायेतुस्वार्णंततस्तत्त्वात्मनेनमः इतिगौतमीयवचनात् सर्वत्रतत्त्व
प्रयोगः यथा मंनमःपरायजीवातत्त्वात्मनेनमः भंनमःपरायप्राणतत्त्वात्मनेनमः एतत्द्वयंसर्वगात्रे तथाचगौतमीये जीवंप्राणद्वयं
चोक्त्वासर्वांगेषुप्रविन्यसेत् ततोहृदयमध्येचतत्त्वत्रयंचविन्यसेत् वंनमःपरायमतितत्त्वात्मनेनमः फंनमःपरायहंकारतत्त्वात्मनेन
मः यंनमःपरायमनस्तत्त्वात्मनेनमः एतत्त्रयंहृदि नंनमःपरायशब्दतत्त्वात्मनेनमोमस्तके धंनमःपरायस्पर्शतत्त्वात्मनेनमोमुखे
दंनमःपरायरूपतत्त्वात्मनेनमोहृदि थंनमःपरायरसतत्त्वात्मनेनमोगुह्ये तंनमःपरायगंधतत्त्वात्मनेनमःपादयोः णंनमःपराय
श्रोत्रतत्त्वात्मनेनमःश्रोत्रयोः ढंनमःपरायत्वक्तत्त्वात्मनेनमस्त्वचि डंनमःपरायचक्षुषतत्त्वात्मनेनमश्चक्षुषोः ठंनमःपरायजिह्वा
तत्त्वात्मनेनमोजिह्वायाम् टंनमःपरायघ्राणतत्त्वात्मनेनमोघ्राणयोः॥ ञंनमःपरायवाक् तत्त्वात्मनेनमोवाचि झंनमःपरा
यपाणितत्त्वात्मनेनमःपाण्योः जंनमःपरायपादतत्त्वात्मनेनमःपादयोः॥ छंनमःपरायपायुतत्त्वात्मनेनमोगुह्ये चंनमःपरायोप
स्थतत्त्वात्मनेनमउपस्थे ङंनमःपरायाकाशतत्त्वात्मनेनमोमूर्ध्नि घंनमःपरायवायुतत्त्वात्मनेनमोमुखे गंनमःपरायतेजस्तत्त्वा
त्मनेनमोहृदि खंनमःपरायजलतत्त्वात्मनेनमोलिंगे कंनमःपरायपृथिवीतत्त्वात्मनेनमःपादयोः शंनमःपरायहृत्पुंडरीक

न०सा० तत्त्वात्मनेनमोहृदि क्रमदीपिकायाम् इत्याद्युक्तीकृततनुर्विदधीततत्त्वन्यासमपूर्वकपराख्यरनसुपेतं भूयः पराख्यचतदाहूयमात्मनेच
५६ नतत्वंतमुद्धरन्तु तत्त्वक्रमेण सकलवपुषिजीवंप्राणमाप्योऽस्य मध्येन्यसतुमतिमहंकारंमनश्चेतिमंत्री कमुखहृदयगुह्यांघ्रिपथोशब्दपू
र्वंगुणगणमथकर्णादिस्थितं श्रोत्रपूर्वंएगादीन्द्रियवर्गमात्मनिलयेत्त्वाकाशपूर्वंगणं मूर्ध्नीस्येहृदयोशिरेवेणायोर्हृत्पुंडरीकंहृदि०
हृंनमःपराय द्वादशकलाव्याप्तसूर्यमंडलतत्त्वात्मनेनमोहृदि संनमःपराय षोडशकलाव्याप्तसोममंडलतत्त्वात्मनेनमोहृदि रंनमःप
राय दशकलाव्याप्तवह्निमंडलातत्त्वात्मनेनमोहृदि षंनमःपरायपरमेष्ठितत्त्वात्मनेवासुदेवायनमोमस्तके यंनमःपरायपुरुषतत्त्वा
त्मनेसंकर्षणायनमोमुखे लंनमःपरायविश्वतत्त्वात्मनेनमोहृदि रंनमःपरायनिर्वृतितत्त्वात्मनेऽनिरुद्धायनमोलिंगे लंनमःपरायस
र्वतत्त्वात्मनेनारायणायनमःपादयोः क्ष्रौंनमःपरायकोपतत्त्वात्मनेनृसिंहायनमःसर्वगात्रे तथाच इतिकृतेऽधिकोभवति ध्रुवंस
कलवैष्णवमंत्रजपादिषिति ॥ दीपिकाधृतवचनान्नित्यत्वमस्य ॥ तथाविंबानिद्विषडष्टयुगदशकलाव्याप्तानीति० तथाच गौतमीये ॥
शंबीजंहृत्पुंडरीकतत्त्वंहृदिप्रविन्यसेत् हंबीजंसूर्यमंडलतत्त्वंहृदिविन्यसेत् संबीजंचंद्रमंडलतत्त्वंहृदितत्रप्रविन्यसेत् रंबी
जंवह्निमंडलतत्त्वंतत्रविन्यसेत् षांबीजंपरमेष्ठितत्त्वंवासुदेवंचमूर्द्धनि यंबीजमथपुंस्तत्त्वंसंकर्षणमथोमुखे लंबीजंविश्वतत्त्वंच राम०
प्रद्युम्नंचहृदिन्यसेत् वंबीजंनिवृत्तितत्त्वंच अनिरुद्धमुपस्थके वंबीजंसर्वतत्त्वंचपादेनारायणंन्यसेत् क्ष्रौंबीजंकोपतत्त्वंचनृसिंहं ५६
सर्वगात्रके एवंतत्त्वानिविन्यस्यप्राणायामंसमाचरेत् फलंतु तत्त्वन्यासंततःकुर्यात्साधकः सिद्धिहेतवे कृतेनयेनदेवस्यरूपतामेवया

न्यसेत् ततोयथाविधिप्राणायामंकृत्वापीठन्यासंविधाय केशरेषुपूर्वादिप्राग्दक्षिण्येनमध्येच ॐविमलायैनमः एवमुत्कर्षिण्यै ज्ञानायै क्रि
यायै योगायै प्रह्व्यै सत्यायै ईशानायै अनुग्रहायै तदुपरि ॐनमोभगवतेविष्णवे सर्वभूतात्मनेवासुदेवायसर्वात्मसंयोगपद्मपीठात्मनेन
मः तथाचनिबंधे० विमलोत्कर्षिणीज्ञानाक्रियायोगाततःपरा प्रह्वीसत्यातथेशानानुग्रहानवमीमता नमोभगवतेब्रूयाद्विष्णवेऽथप
दंवदेत् सर्वभूतात्मनेवासुदेवायेतिवदेत्ततः ॥ सर्वात्मसंयोगपदात् योगपद्मपदंततः पीठात्मनेहृदंतोयंशस्त्रस्यारादिरीरितइति ॥ अस्यऋ
ष्यादिन्यासः ॥ शिरसिसाध्यनारायणऋषयेनमः मुखेदेवीगायत्रीछंदसेनमः हृदिविष्णवेदेवतायैनमः ततःकरांगन्यासे क्रुद्धोल्कायां
गुष्ठाभ्यांनमः महोल्कायतर्जनीभ्यांस्वाहा वीरोल्कायमध्यमाभ्यांवषट् द्युल्कायानामिकाभ्यांहुं सहस्रोल्कायकनिष्ठाभ्यांवषट् एवंहृद
यादिषु तथाच निबंधे साध्यनारायणःप्रोक्तऋषिश्छंदउदाहृतम् मंत्रस्यदेवीगायत्री देवताविष्णुरव्ययः क्रुद्धोल्कायहृदाख्यातंमहोल्काय
शिरस्मृतम् वीरोल्कायशिखाप्रोक्ताद्युल्कायकवचंस्मृतम्० सहस्रोल्कायास्त्रमुक्तमंगक्लृप्तिरियंमतेति ततोमंत्रेणषडंगन्यासंकुर्या
त् ॥ ॐहृदयायनमः नंशिरसेस्वाहा मोंशिखायैवषट् नांकवचायहुं रांनेत्राभ्यांवौषट् यंअस्त्रायफट् नोंनमोदक्षपार्श्वे यंनमोवा
मपार्श्वे तथाच० भूयोवर्णैर्मनोरष्टिः षडंगानिसमाचरेत् ॥ अवशिष्टैः पुनर्वर्णौ विन्यसेत्कुक्षिपार्श्वयोः ततः ॐनमः सुदर्शनायास्त्राय
फडितिमंत्रेणदिग्बंधनंकृत्वा मंत्रन्यासंकुर्यात् तथाचकल्पे मंत्रन्यासंततःकुर्यात् सर्वकामफलप्रदम् यंविनानैवतत्सम्यगा
सुरनिष्फलंभवेत् ॥ यथा आधारे ॥ ॐनमः हृदिनंनमः वक्त्रेमोंनमः दोर्युगेनांनमः रांनमःपादयोः यंनमः णांनमःनाभौ यंनमः ॥

तं॰सा॰ एवं कंठे नाभौ हृदि कुचयोः पार्श्वयोः पृष्ठे च मूर्द्धि आस्ये नेत्रयोः श्रवणयो घ्राणयो र्हस्तयोः संध्यंगुलीषु तथा पादयोः संध्यंगुलीषु॰
५७ हृदये सप्तधातु प्राणेषु धातवस्तु ॥ त्वगसृङ्मांसमेदोऽस्थि मज्जाशुक्रानि धातवः ॥ मूर्द्धि नेत्रे आस्ये हृदि कुक्षौ ऊर्वोर्जंघयोः पादयोर्ग
डयो श्चक्रे शंखगदायां पद्मे च विन्यसेत् ॥ तथा च शारदायाम् ॥ ब्रह्मादिकुचक्रमंत्रेण मंत्रवर्णास्ततो न्यसेत् ॥ आधारे हृदये वक्त्रे दोःपन्मू
लेषु नाभिके ॥ कंठे नाभौ हृदि कुचे पार्श्वे पृष्ठे च तत्परम् ॥ ॥ मूर्द्धास्ये नेत्र श्रवण घ्राणेषु तदनंतरम् दोःपादसंध्यंगुलिषु धान्त प्राणेषु हृत्स्थ
ले ॥ मूर्द्धे कृशास्य हृत्कुक्षि सोरुजंघापदद्वये ॥ एकैकं सो न्यसेद्वर्णान् गंडांशोरुपदेषु च चक्रशंखगदांभोजपदे षवहितो न्यसेत् ॥॰
॥ अथ मूर्त्तिपंजरन्यासः ॥ ललाटे ॐ अं केशवाय धात्रे नमः कुक्षौ नं आं नारायणायार्यम्णे नमः हृदि मों इं माधवाय मित्राय नमः गलकू
पतले भं ईं गोविंदाय वरुणाय नमः दक्षपार्श्वे गं उं विष्णवे अंशवे नमः दक्षिणांशे वं ऊं मधुसूदनाय भगाय नमः गलदक्षिणभागे तें ॥ एं
त्रिविक्रमाय विवस्वते नमः वामपार्श्वे वां ऐं वामनायेन्द्राय नमः ॥ वामांशे सुं ओं श्रीधराय पुष्णे नमः गलवामभागे दें औं हृषीकेशाय पर्ज्य
ण्याय नमः पृष्ठे वां अं पद्मनाभाय त्वष्ट्रे नमः ककुदि यं अः दामोदराय विष्णवे नमः शिरसि द्वादशाक्षरमंत्रं न्यसेत् तथा च निबंधे॰ ॥
ललाटे केशवं धात्रा कुक्षौ नारायणं न्यसेत् अर्य्यम्णा हृदि मित्रेण माधवं कंठदेशकः वरुणेन च गोविंदं पुनर्दक्षिणपार्श्वके अंशुवा रा॰म॰
विष्णुमंशस्य भगेन मधुसूदनम् गले विवस्वता युक्तं त्रिविक्रममनंतरम् ॥ वामपार्श्वस्य मित्रेण वामना ऽभथांशके पुष्णा श्रीधवला ५७
मानं गले पर्य्यन्यसंयुतम् हृषीकेशाद्वयं पृष्ठे पद्मनाभं ततः परम् त्वष्ट्रा दामोदरं पश्चाद्विष्णुनाक हृदि न्यसेत् द्वादशार्णं महामंत्रं ततो

मूर्द्धिप्रविन्यसेत् ततः किरीटमंत्रेणव्यापकंविन्यसेत्ततः ॥ गौतमीये ॥ द्वादशाक्षरमंत्रवर्णंविन्यसेद्ब्रह्मरंध्रके वासुदेवोभवेत्साक्षात्साद्यापि
तस्तस्यतेजसा त्रिमात्रिकंसमुद्धृत्यनमोभगवतेलिखेत् वासुदेवचतुर्थ्यांतुमंत्रोयंसुरपादपः अस्यविज्ञानमात्रेणवासुदेवःप्रजायते॰
॥ न्यासफलन्तु ॥ चैतन्यात्मतवपुरककोटितेजामूर्द्धिस्वस्थोवपुरात्मनंसवासुदेवः ॥ ऊधस्सतुविमलपार्श्वसारसिक्तव्याप्नोतिप्रकटितमं
त्रवर्णसंकीर्णं तन्मूर्तिपंजरन्यासोऽभीष्टितपरमेष्ठिना सकृन्न्यासाद्भवेन्मंत्री विष्णुमूर्तिरनुत्तमा मूर्तिपंजरन्यासस्तु बहुधा ॐ अं धा
तृसहितकेशवायनमः इतिकेचित् ॐ अं केशवधातृभ्यांनमइत्यन्ये अं केशवसहितधात्रेनमइत्यन्ये तत्र वासुदेवमनोरेकंव
र्णंक्लीबविवर्ज्जितम् ॥ स्वकैकंविंदुसंपुटंचतुर्थ्यांकेशवादिकं तथाधात्रादिकंचोक्त्वानमोन्यासउदाहृतः ॥ इतिनारदीयवचनात्॰
॥ प्रपंचसारे ॥ किरीटकेयूरहारपदान्याभाष्यमंत्रवित् ॥ मकरान्तेकुंडलंचशंखचक्रगदादिकम् ॥ पद्महस्तपदंप्रोक्त्वापीतांबरधरेति
च श्रीवत्सांकितमाभाष्यवक्षःस्थलमथोवदेत् श्रीभूमिसहितंचात्मज्योतिद्वयपदंवदेत् दीप्तसुक्काकरायेतिसहस्रादित्यतेज
से ॥ हृदन्तः प्रणवादिःस्यात् किरीटादिमनुस्त्वयम् एवंन्यासपुराकृत्वाध्यायेन्नारायणंपरम् ततः ॐ किरीटकेयूरहारमकरकुंड
लधरशंखचक्रगदांभोजपीतांबरधरश्रीवत्सांकितवक्षःस्थलश्रीभूमिसहित आत्माज्योतिद्वयदीप्तकरायसहस्रादित्यतेजसेनम
इतिमंत्रेणव्यापकंविन्यस्य मुद्राःप्रदर्श्यध्यानंकुर्यात् ॥ उद्यत्कोटिदिवाकराभमनिशंशंखंगदांपंकजं चक्रंबिभ्रतमिन्दिरावसुमती
संशोभिपार्श्वद्वयम् कोटिरांगदहारकुंडलधरंपीतांबरंकौस्तुभो दीप्तंविश्वधरंस्ववक्षसिलसत्श्रीवत्सचिह्नंभजे ॥ १ ॥ ऍ ॥

॥एवंध्यात्वामानसैः संपूज्यशंखस्थापनंकुर्यात्॥वैष्णवपात्रन्तु॥गौतमीयतंत्रे॥ताम्रपात्रंतुविप्रर्षेविष्णोरतिप्रियंततः तथैवसर्वपात्रा
णांमुख्यंशंखंप्रकीर्तितम् सत्पात्रंतुतथाप्रोक्तंस्वर्णंवाराजतंतथा पंचपात्रंहरेःशुद्धंनान्यत्तत्रनियोजयेत् नैवेद्यदानेतुतत्र स्वर्णंवाताम्र
पात्रेवाशैप्येवापंकजेदले आगमकल्पद्रुमे० हैरण्यंराजतंकांस्यंताम्रंमृण्मयमेववा पालाशंपद्मीहरेःपात्रंनैवेद्यंकल्पयेद्बुधः॥ तथाच
पुरश्चरणचंद्रिकायाम्॥सौवर्णेराजतेरैत्यदुत्स्यादि॥ततोवैष्णवपीठसहितपीठपूजांकृत्वापुनर्ध्यात्वामूलकल्पितमूर्त्तावावाहनादिपं
चपुष्पांजलिदानपर्य्यंतंविधायावरणपूजामारभेत् तद्यथा अग्न्यादिकोणेक्रुद्धोल्कायहृदयायनमः नैर्ऋत्येमहोल्कायशिरसेस्वा
हा० वायुकोणेवीरोल्कायशिखायैवषट् ईशानेद्युल्कायकवचायहुं दिक्षुसहस्रोल्कायास्त्रायफट् ततः केशरेषुपूर्वादि०॥ ⁘
ॐनमः नंनमः मोंनमः नांनमः रांनमः यंनमः णांनमः यंनमः ततोदलेषुपूर्वादिदिक्षु ॐवासुदेवायनमः एवंसंकर्षणायन
मः॥प्रद्युम्नाय०॥ अनिरुद्धाय अग्न्यादिकोणदलेषु ॐऐशान्यैनमः एवंश्रियै सरस्वत्यै रत्यै ततः पत्राग्रेषुपूर्वादिदिक्षु॥ॐ
चंक्रायनमः एवंशंखाय गदायै पद्माय कौस्तुभाय मुषलाय खड्गाय वनमालायै तद्बहिरग्रे ॐगरुडायनमः दक्षिणे ॐशं
खनिधयेनमः वामेपद्मनिधयेनमः पश्चिमेध्वजायनमः अग्निकोणेविघ्नायनमः नैर्ऋते ॐआर्य्यायैनमः वायुकोणे ॐदु
र्गायैनमः॥ईशाने ॐसेनान्यैनमः तद्बहिरिन्द्रादीन्वज्रादींश्चसंपूज्य धूपदीपौदत्वानैवेद्यंदद्यात् यथानैवेद्यमानीय मूलेनदेवता
यैपाद्यार्घाचमनीयानिदत्वाफडितिमंत्रेणनैवेद्यंसंप्रोक्ष्य चक्रमुद्रयाभिरक्ष्यमितिमंत्रेणदोषसमूहंसंशोष्यरमितिदोषंसंदह्यवामक

रक्तोधपाशाभिपूर्णां वमिस्मरतो कृतां विभाव्य मूलमष्टधा जप्त्वा धेनुमुद्रयामृतीकृत्य गंधपुष्पाभ्यां नैवेद्यं संपूज्य कृतांजलिः सन् हरिं प्रार्थयेत् अस्य मु
खतो महः प्रसरेदिति विभाव्य स्वाहांतं मूलमुच्चार्य नैवेद्ये जलं दद्यात् ततो मूलमुच्चार्य एतन्नैवेद्यं अमुकदेवतायै नमः ततो नैवेद्यमुद्धृत्य ॐ नि
वेदयामि भवते जुषाणेदं हविर्हरे इति नैवेद्यं समर्प्य अमुकदेवतायै एतज्जलममृतोपस्तरणमसि इति जलं दत्वा वामहस्तेन ग्रासमुद्रां प्रदर्शयेत् ॥ द
क्षिणहस्तेन प्राणादिमुद्रां प्रदर्शयेत् ॥ यथा ॥ ॐ प्राणाय स्वाहा इति कनिष्ठानामिकांगुष्ठेन स्पर्शयेत् ॐ अपानाय स्वाहेति तर्ज्जनीमध्यमांगु
ष्ठेन स्पर्शयेत् ॥ ॐ व्यानाय स्वाहेति मध्यमानामांगुष्ठेन स्पर्शयेत् ॐ उदानाय स्वाहेति तर्ज्जनीमध्यमानामांगुष्ठेन स्पर्शयेत् ॐ समानाय स्वा
हेति सर्वांगुलीः स्पर्शयेत् ततोंगुष्ठानामिकाभ्यां स्पृशन् ॐ क्लौं नमः परमात्मने अनिरुद्धाय नैवेद्यं कल्पयामीति नैवेद्यमुद्रां प्रदर्श्य मूलमु
च्चार्यामुकदेवतां तर्पयामीति चतुर्द्धा संतर्प्यामुकदेवतायै एतज्जलममृतापिधानमसीति जलं दत्वाचमनीयादिकं दद्यात् सर्वत्र वैष्णवे नै
वेद्यदाने अयं क्रमः ॥ ततः सामान्यपद्धत्युक्तक्रमेण विसर्ज्जनांतं कर्म्म समापयेत् अस्य पुरश्चरणं षोडशलक्षजपः तथा च विकारलक्षं
प्रजपेन्मनुमेनं समाहितः तद्दशांशं सरसिजैर्जुहुयान्मधुराप्लुतैः ॥ अथ श्रीराममंत्राः ॥ अनन्तोऽग्न्यासनः सेन्दुर्बीजं रामाय हृन्मनुः ॥ ॥
॥ रां रामाय नमः इति मंत्रः ॥ षडक्षरोयमादिष्टो भजतां कामदो मणिः ॥ अस्य पूजाप्रयोगः प्रातः कृत्यादि वैष्णवोक्तपीठमन्वंतं विन्यस्य ऋ
ष्यादिन्यासं कुर्य्यात् ॥ शिरसि ब्रह्मणे ऋषये नमः ॥ मुखे गायत्रीछंदसे नमः ॥ हृदि श्रीरामदेवतायै नमः ॥ ततः करांगन्यासौ ॥ रां अंगुष्ठाभ्यां न
मः ॥ रीं तर्ज्जनीभ्यां स्वाहा ॥ रूं मध्यमाभ्यां वषट् ॥ रैं अनामिकाभ्यां हुं रौं कनिष्ठाभ्यां वौषट् ॥ रः करतलकरपृष्ठाभ्यां फट् ॥ एवं हृदयादिषु ॥

तं॰ सा॰ रांहृदयायनमः इत्यादि ॥ ततोमंत्रन्यासः ॥ब्रह्मरंध्रेरांनमः ॥भ्रुवोर्मध्येरांनमः ॥हृदिमान मः ॥ नाभौयनमः ॥ लिंगेननमः ॥ पादयोर्मनमः ॥ ततोमूर्त्ति
५९ पंजरादिकंविधायध्यायेत् ॥ ॥कालांभोधरकांतिकांतमनिशंवीरासनाध्यासिनं मुद्रांज्ञानमयींदधानमपरं हस्तांबुजंजानुनी ॥सीतांपा
र्श्वगतांसरोरुहकरांविद्युन्निभांराघवं ॥पश्यंतंमुकुटांगदादिविविधाकल्पोज्वलांगंभजे ॥ एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्यशंखस्थापनंकुर्यात्॰
ततःपीठपूजांविधायवैष्णवोक्तपीठशक्तिः पीठमनुंचसंपूज्यपुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलिविधायावरणपूजामारभेत् देववामपार्श्वे
श्रींसीतायैनमः अग्नेशाङ्गायनमः दक्षिणवामपार्श्वयोः ॐकेशरेभ्योनमः ॐचापायनमः तद्बहिकेशरेषु अग्न्यादिकोणेषुमध्येदि
क्षुच रांहृदयायनमइत्यादिनाषडंगानिपूजयेत् ततोदलेषुपूर्वादिदिक्षु ॐहनूमतेनमः एवंसुग्रीवायभरतायविभीषणायलक्ष्मणा
य अंगदाय शत्रुघ्नाय जाम्बवते दलाग्रेषु॰ ॐसृष्टायनमः एवंजयंताय विजयाय सुराष्ट्राय राष्ट्रवर्द्धनाय अकोपाय धर्म्मपालनाय
सुमन्ताय ततइन्द्रादीन्वज्रादींश्चसंपूज्य धूपादिविसर्जनान्तंकर्म्मसमापयेत्॰ अस्यपुरश्चरणंषड्लक्षजपः ॰ तथाच ॰ ऋतुलक्षंज
पेन्मंत्रंदशांशंकमलैःशुभैः जुहुयाद्दर्चितेवह्नौब्राह्मणानपिभोजयेत् अयंमंत्रःषड्विधः तथाच॰ स्वकामशक्तिवाक्लक्ष्मीताराद्यःपं
चवर्णकः षडक्षरःषड्विधःस्याच्चतुर्वर्गफलप्रदः ब्रह्मासंमोहनःशक्तिर्दक्षिणामूर्तिरव्ययः ॥ अगस्तिःश्रीशिवःप्रोक्तोमुनयोत्रक्रमादिमे राम॰
अथवाकामवीजादेर्विश्वामित्रेमुनिर्म्मतोः छन्दोगायत्र्यसंज्ञंचश्रीरामश्चैवदेवता ध्यानपूजादिकंसर्वंपूर्ववत्कार्य्यम् जानकीवल्लभंङे ५९
न्तंवह्नेर्जायाहुमादिकम् ॥दशाक्षरोयंमंत्रस्याहशिष्टस्याहषिर्विराट् छंदश्चदेवतारामःसीतापाणिपरिग्रहः आद्यंबीजंद्विठःशक्तिःकामे

नांगक्रियामता ॥ शिरोललाटभ्रूमध्येतालूकंठेषु हृद्यपि नाभ्यूरुजानुपादेषु दशार्णान् विन्यसेन्मनोः ॥ ततोध्यानम् ॥ अयोध्यानगरे रम्ये रत्न
सौवर्णमंडपे मंदारपुष्पैराबद्धविताने तोरणांचिते सिंहासनसमारूढं पुष्पकोपरि राघवं रक्षोभिर्हरिभिर्देवैर्दिव्ययानगतैः शुभैः संस्तूयमा
नंमुनिभिः सर्वतः परिसेवितं सीतालंकृतवामांगं लक्ष्मणेनोपशोभितं श्यामंप्रसन्नवदनंसर्वाभरणभूषितं ध्यायेद्देवंजपेन्मंत्रंवर्णलक्षमन
न्यधीः ॥ अन्यत्सर्वंपूर्ववत् ॥ वह्निर्नारायणाढ्योयजठरःकेवलस्तथा द्व्यक्षरोमंत्रराजोयंसर्वाभीष्टफलप्रदः श्रीमायामन्मथैकैकबीजा
द्यंतगतोमनुः चतुर्वर्णः सएवस्यात्षड्वर्णोवांछितःप्रदः स्वाहांतोहुंफडंतोवानमोंतोवाभवेन्मनुः तारमायारमानंगवाक्स्वबीजैस्तुषड्वि
धः त्र्यक्षरोमंत्रराजःस्यात्सर्वाभीष्टफलप्रदः द्व्यक्षरश्चंद्रभद्रांतोमंत्रोयंचतुरक्षरः एमायहन्मनुःप्रोक्तोमंत्रःपंचाक्षरोऽपरः ॥ पंचाशन्मा
तृकावर्णा प्रत्येकपूर्वकोमनुः लक्ष्मीवाकूमन्मथादिश्चतारादिस्यादनेकधा वह्निस्थंशयनंविष्णोरर्द्धचन्द्रविभूषितं एकाक्षरोमनुःप्रो
क्तोमंत्रराजःसुरद्रुमः ॥ ब्रह्मामुनिःस्याद्गायत्रीछंदोरामस्तुदेवता एकाक्षरेतुद्वादशलक्षजपःपुरश्चरणम् भानुलक्षंजपेन्मंत्रमितिवचनात्
अन्येषांषड्लक्षजपइतिविशेषः ॥ अथश्रीलक्ष्मणमंत्राः ॥ गोपीजनपदस्यांतेवल्लभायद्विठावधिः अयंदशाक्षरोमंत्रोदृष्टादृष्टफलप्र
दः अयंमंत्रःकामबीजादिराशिनक्षत्रविचारेपुनर्बीजरहितेनविचारः ॥ बीजपूर्वंजपश्चाक्षरहस्यंकथितंमुने लुप्तबीजस्वभावत्वात्दशा
क्षरइहोच्यते इतिगौतमीयात् तथाचबृहद्गौतमीये० भोगमोक्षैकनिलयोलुप्तबीजोदशाक्षरः ॥ उद्धरेत्तुपृथक्कृत्वेनकामबीजंमहामुने
तद्योगात्फलदोमंत्रोनान्यथासिद्धिदंभवेत् ॥ अस्यपूजाप्रयोगः ॥ प्रातःकृत्यादितत्वन्यासांतंकर्म्मविधायप्राणायामंकुर्यात् ॥ ॥

॥तथाचगौतमीये०॥एवंतत्वानिविन्यस्यप्राणायामंसमाचरेत्॥कामवीजस्यएकवारजपेनदक्षिणनासयावायुंरेचयेत्॥पुनःसप्तवारज
पेनवामनासायावायुंपूरयेत्॥ततोनासापुटौधृत्वाविंशतिवारजपेनवायुंकुंभयेत्॥पुनर्वामेनरेचयेत्०दक्षेनकुंभयित्वाउभाभ्यांकुंभयेत् पुन
र्दक्षिणेनरेचयेत्॥वामेनापूर्य्यउभाभ्यांकुंभयेत्॥तथाच॥एकेनरेचयेत्कामवीजेनैवपृथक्पृथक् पूरयेत्सप्तजप्तेनविंशत्यातेनधारयेत्
सर्वेषुकृष्णमंत्रेषुवीजेनानेनवाजपेत्०यद्वा०मूलमंत्रेणैवप्राणायामः।पवनसंयमनंत्वमुनाचरेत् यमिहजन्तुमसौमनुमिच्छति॥पदशाक्ष
रंजपतितद्वादशाक्षरेणचेत्तत्राष्टाविंशतिंरेचयेत् पूरयेद्वामयातद्धारयेत्प्रमाणतः प्राणायामोभवेदेकोरेचपूरककुंभकैः अष्टाद
शाक्षरेणचेत् द्वादशैवंसमाचरेत् अन्यमनुभिर्वर्णानुरूपमित्युक्तलात् तान्मंत्रवर्णसंख्याकैरेचकादित्रयंकुर्य्यात् रेचयेन्मारुतंदक्ष
यादक्षिणःपूरयेद्वामयामध्यनाड्यापुनर्धारयेदित्यादि॥एतत्तुश्रीकृष्णमंत्रविषयंनान्यत्र॥ततःपीठन्यासंविधायकेशरेषुमध्येपुच॥
विमलादिपिठमन्वंतंविन्यस्यऋष्यादिन्यासंकुर्य्यात् शिरसिनारदायऋषयेनमःमुखेविराट्छंदसेनमः हृदिश्रीकृष्णायदेवतायेनमः॥
गुह्येक्लींबीजायनमः पादयोःस्वाहाशक्तयेनमः मंत्राधिष्ठात्रदेवतायै दुर्गायैनमः इतिदुर्गांनमस्कुर्य्यात् ततःप्रणवपुटितंमूलमंत्रंवी
जरहितंकरयोर्मध्येपार्श्वेच त्रिशोविन्यस्यप्रणवपुटितान् मंत्रवर्णानंगुलीनांपर्वसुनमोन्तान्न्यसेत्०तद्यथा०दक्षांगुष्ठादित्रिपर्वसु
ॐगोंॐनमोदक्षांगुष्ठेदक्षतर्जन्यां ॐपींॐनमःदक्षमध्यमायाम् ॐजंॐनमःदक्षनामिकायां ॐनंॐनमःदक्षकनिष्ठायां ॐवं
ॐनमःवामकनिष्ठायां॥ॐल्लंॐनमःवामनामायां ॐभांॐनमःवाममध्यमायां ॐयंॐनमःवामतर्जन्यां ॐस्वांॐनमःवामांगुष्ठे०॥

ॐ हां ॐ नमः ॥ अयं तु सृष्टिन्यासः ॥ एवं दक्षिणांगुष्ठपूर्वं वामकनिष्ठान्ता स्थितिः ॥ संहृतिस्तु ॥ वामांगुष्ठादि दक्षिणकनिष्ठान्ता पुनः सृष्टिस्थिती
पंचधा कुर्यात् ० अशक्तश्चेदेकमात्रं कुर्यात् ॥ तथा च ॥ न्यासनयं सदा कार्य्यमशक्तावेक एव ही इति गौतमीयवचनात् ० ततः स्थितिक्रमे
णांगुलीषु दशांगानि विन्यसेत् ॥ तद्यथा ॥ ॐ गों नमः दक्षांगुष्ठे पीं नमः तर्जन्यां ॐ जं नमः मध्यमायां ॐ नं नमो नामिकायां ॐ वं नमः कनिष्ठा
यां वामांगुष्ठे ल्लं नमः वामतर्जन्यां ॐ भं नमः वाममध्यमायां ॐ यं नमः वामनामिकायां ॐ स्वां नमः वामकनिष्ठायां हां नमः ततः करयोरंगुली
षु षडंगन्यासः ॥ आचक्रायस्वाहा अंगुष्ठाभ्यां नमः विचक्रायस्वाहा तर्जनीभ्यां स्वाहा सुचक्रायस्वाहा मध्यमाभ्यां वषट् त्रैलोक्यरक्षणचक्रायस्वा
हा अनामिकाभ्यां हुं असुरांतकचक्रायस्वाहा कनिष्ठाभ्यां फट् ततो मूलमंत्रपुटितान्मातृकावर्णान् सविंदून्मातृकाचक्रेषु विन्यसेत् तत्र प्रणवपुटि
तं मूलमंत्रं आकेशादापादं अपादादाकेशं त्रिवारं विन्यस्य संहारसृष्टिभेदेन दशतत्त्वानि विन्यसेत् ॥ संस्कृतावनुगतो वर्ण्यः सृष्टिवर्त्मनि भवेत् प्रतिपातः
तद्यथा ॥ पादयोः गों नमः पराय पृथिवीतत्त्वात्मने नमः लिंगे पीं नमः पराय जलतत्त्वात्मने नमः हृदि जं नमः पराय तेजस्तत्त्वात्मने नमः मुखे नं न
मः पराय वायुतत्त्वात्मने नमः शिरसि वं नमः परायाकाशतत्त्वात्मने नमः हृदि लं नमः परायाहंकारतत्त्वात्मने नमः हृदि भं नमः पराय महत्त
त्त्वात्मने नमः सर्वांगे यं नमः पराय प्रकृतितत्त्वात्मने नमः स्वां नमः पराय पुरुषतत्त्वात्मने नमः ॥ हां नमः पराय परतत्त्वात्मने नमः इति संहारक्रमः ॥
अथ सृष्टिन्यासः सर्वांगे हां नमः पराय परतत्त्वात्मने नमः स्वां नमः पराय पुरुषतत्त्वात्मने नमः यं नमः पराय प्रकृतितत्त्वात्मने नमः एतत्त्रयं
हृदि भं नमः पराय महत्तत्त्वात्मने नमः ल्वं नमः परायाहंकारतत्त्वात्मने नमः शिरसि वं नमः परायाकाशतत्त्वात्मने नमः मुखे नं नमः पराय वा

युनत्वात्मनेनमः हृदि जंनमः परायस्तेजस्तत्वात्मनेनमः लिंगे पीनमः परायजलतत्वात्मनेनमः पादयोः गोंनमः परायपृथ्वीतत्वात्मनेनमः ॥ इति
सृष्टिन्यासः॥ ॥परायमहत्तत्वात्मनेनमः लंनमः परायाहंकारतत्वात्मनेनमः शिरसिवंनमः परायाकाशतत्वात्मनेनमः मुखे नंनमः परायवायु
तत्वात्मनेनमः नत्रसृष्टिन्यासः इतिसृष्टिन्यासः ॥जंनमः परायतेजस्तत्वात्मनेनमः लिंग पीनमः परायजलतत्वात्मनेनमः पादयोः गोंनमः
परायपृथिवीतत्वात्मनेनमः तत्रांगुलिनियमोनिबंधे शिरसिविहितामध्यासेवाक्षिणतर्ज्जनिकान्विता श्रवसिविहितामध्यानाभौश्रवसि
विहिताशिवे लिंगे॰ ताएवांगुलयोर्जान्वोः सांगुष्ठास्तु पदद्वये शिवेलिंगेस्थानाणयोर्विनियमोनांगुलिस्थानयोर्भवेत् यथा शिरसिगोंनमो
मध्यमायां नेत्रयोः पीनमः स्तर्ज्जनीमध्यमाभ्यां कर्णयोः जंनमोंगुष्ठरहितांगुलीभिः घ्राणयोः नंनमों गुष्ठानामिकाभ्यां मुखे वंनमः सर्वांगु
लीभिः हृदि ह्रंनमोंगुष्ठतर्ज्जनीभ्यां नाभौ मंनमः अंगुष्ठमध्यमाभ्यां लिंगे यंनमोंगुष्ठरहितांगुलिभिः ज्वान्वोः स्वांनमोंगुष्ठरहितांगुलिभिः पाद
योः हांनमः सर्वांगुलिभिः॥ इयंसृष्टिः॥ अथस्थितिक्रमः॥ हृदिगोंनमोंगुष्ठतर्ज्जनीभ्यां उदरे पीनमोंगुष्ठमध्यमाभ्यां लिंगे जंनमोंगुष्ठरहि
तांगुलीभिः जानुनिनंनमोंगुष्ठरहितांगुलीभिः पादयोः वंनमः सर्वांगुलीभिः शिरसि ह्रंनमः मध्यमांगुल्या नेत्रयोः मंनमस्तर्ज्जनीमध्यमाभ्यां क
र्णयोः यंनमोंगुष्ठरहितांगुलीभिः घ्राणे स्वांनमोंगुष्ठानामिकाभ्यां मुखे हांनमः सर्वांगुलीभिः अथसंहारक्रमः पादयोः गोंनमः सर्वांगुलीभिः
जानुनोः पीनमोंगुष्ठरहितांगुलीभिः लिंगे जंनमोंगुष्ठरहितांगुलीभिः उदरे नंनमोंगुष्ठमध्यमाभ्यां हृदि वंनमोंगुष्ठतर्ज्जनीभ्यां मुखे ह्रंन
मः सर्वांगुलीभिः घ्राणयोः मंनमोंगुष्ठानामिकाभ्यां कर्णयोः यंनमः अंगुष्ठरहितांगुलीभिः नेत्रयोः स्वांनमः स्तर्ज्जनीमध्यमाभ्यां मूर्द्ध्नि॥

१ नासिकयोः

हांनमः मध्यमांगुल्याः पुनः सृष्टिस्थिती च विन्यसेत् ॥ विद्यार्थी ब्रह्मचारी च पुनः सृष्टिं समाचरेत् ॥ गृहस्थः पुनः सृष्टिस्थितिं च कुर्यात् ॥ यतिर्वैराग्य
युक्तं च संहारं तं च विन्यसेत् विद्यार्थिब्रह्मचारिणां चतुर्णां गृहस्थानां पंचधा यतीनां विविक्तानां त्रिधा न्यासः ॥ तथा च निबंधे न्यासः ॥ संहारं तो मे
स्करिवैखानसेषु विहितो यं स्थित्यं तो गृहमेधिषु सृष्टं तो वर्णिनामिति प्राहुर्वैराग्ययुक्तगृहस्थे संहारं तन्न्यसेत् ॥ केचिदाहुराचार्याः ॥ सहजानो वन
वासिनि स्थितिं च विद्यार्थिनां सृष्टिं ॥ केचित्तु न्यासत्रये ॥ वैपरीत्यमामनंति वस्त्वतस्तु तिनः सर्वैरेव पंचधा न्यासः कार्यः ॥ अथ विभूति पंजर
न्यासः ॥ यथा ॥ आधारे गों नमः लिंगे पों नमः नाभौ जं नमः हृदि नं नमः गले वं नमः मुखे ह्रं नमः अंसयोः भां नमः यं नमः ऊर्वोः स्वां नमः हां
नमः कंधरायां ॥ गों नमः नाभौ पीं नमः कुक्षौ जं नमः हृदि नं नमः स्तनयोः वं नमः ह्रं पार्श्वयोः भां नमः यं नमः श्रोण्योः स्वां नमः हां नमः २ शिर
सि गों नमः मुखे पीं नमः नेत्रयोः जं नमः कर्णयोः वं नासापुटयोः भां यं कपोलयोः स्वां हां ३ एवं दक्षिणकरमूले संध्यग्रे—षु पंच दक्षिणहस्तांगु
लीषु पंच ४ एवं वामकरमूलसंध्यग्रेषु पंच वामकरांगुलीषु च पंच ५ एवं च दक्षिणपादमूलसंध्यग्रेषु पंच पंच ६ एवं वामपादमूलसंध्य
ग्रेषु पंच अंगुलीषु च पंच ७ मूर्ध्नि गों तत्र पूर्वे पीं तद्दक्षिणे जं तत्पश्चिमे नं तदुत्तरे वं मूर्ध्नि सकले ह्रं भुजयोः भां यं ऊर्वोः स्वां हां ८ शिरसि
गों नेत्रयोः पीं मुखे जं कंठे नं हृदि वं उदरे ह्रं मूलाधारे भां लिंगे यं नमः जानुनोः स्वां पादयोः हां ९ श्रोत्रयोः गों नमः गंडयोः पीं नमः अंसयोः।
जं स्तनयोः नं पार्श्वयोः वं कट्योः ह्रं ऊर्वोः भां जानुनोः यं जंघयोः स्वां पादयोः हां सर्वाणि १० एतानि नमोंतानि विन्यसेत् ततः मूर्तिपंजरं
न्यासः पुनः सृष्टिस्थिती ततो दशांगपंचांगन्यासौ तद्यथा हृदि गों नमः शिरसि पीं नमः शिखायां जं सर्वांगे नं दिक्षु वं दक्षिणपार्श्वे लंबा

मपार्श्वे आंकटिदेशे यं एं हे स्वांमूर्द्धिहां ततः पंचांगन्यासः आंचक्राय स्वाहा हृदयायनमः विचक्राय० शिरसेस्वाहा सुचक्राय० शिखायैवषट् त्रै
लोक्यरक्षणचक्राय कवचायहुं असुरांतकचक्राय अस्त्रायफट् ततः किरीटमंत्रेण व्यापकं विधाय विष्णुविशेषमुद्रादिकाः प्रदर्श्य ॐनमः सु
दर्शनायास्त्रायफट् इतिमंत्रेण दिग्बंधनं कुर्यात्० ततः किरीटादिकं तु सर्वत्र ततो ध्यानम् स्मरेद्वृंदावने रम्ये मोहयंतमनारतं ॥ गोविंदं पुंड
रीकाक्षं गोपकन्याः सहस्रशः १ आत्मनोवदनांभोजे प्रेषिताक्षिमधुव्रताः पीडिताकामबाणेन चिरमाश्लेषणोत्सुकाः २ मुक्ताहारलसत्पी
नतुंगस्तनभरान्विताः स्रस्तधम्मिल्लवसनामदस्खलितभाषणाः ३ दंतपंक्तिप्रभोद्भासिस्पंदमानाधरांचिताः विलोभयंतीर्विविधैर्विभ्र
मैर्भावगर्भितैः ४ फुल्लेंदीवरकांतिमिंदुवदनं बर्हावतंसप्रियं श्रीवत्सांकमुदारकौस्तुभधरं पीतांबरं सुंदरं ५ गोपीनां नयनोत्पलार्चिततनुं
गांगोपसंघावृतं गोविंदं कलवेणुवादनपरं दिव्यांगरूपं भजे ६ एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य शंखस्थापनं कृत्वा वैष्णवोक्तपीठमन्वंतं पीठ
पूजां विधाय पुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतं विधाय देवशरीरे स्थितिदशांगपंचांगन्यासक्रमेण पूजयेत्० ॥ मूले
नततो मुखे ॐ वेणवे नमः एवं हृदि वनमालायै नमः ॥ कौस्तुभाय श्रीवत्साय ततो यं पंचपुष्पांजलिं दद्यात् ॥ शुक्लचंदनपंकिलां श्वेत
तुलसीं रक्तचंदनपंकिलां रक्ततुलसीं मूलेन दक्षिणवामपार्श्वयोर्दद्यात् एवं हृदये करवीरद्वयेन मूर्द्धि पद्मद्वयेन अंजली विधाय०
तथा तुलसीद्वयं पद्मद्वयं रक्तकरवीरद्वयं शिरसि दत्वा सर्वांगतनोर्दद्यात्० तथा च गौतमीये० दक्षिणो वासुदेवाख्यः स्वच्छश्चैतन्यमव्ययः ॥
वामे चारुक्मिणी देवी रक्ता रजोगुणान्वितेति ॥ ततः आवरणपूजा ॥ पूर्वे ॐ नारदाय नमः एवं दक्षिणे सुदामाय पश्चिमे वसुदाय उत्तरे

किंकिण्यकेसरे ऽग्निकोणे आचक्राय स्वाहा हृदयाय नमः॥ नैर्ऋते विचक्राय स्वाहा शिरसे स्वाहा वायव्ये सुचक्राय स्वाहा शिखायै वषट् ईशाने
त्रैलोक्यरक्षणचक्राय स्वाहा कवचाय हुं चतुर्दिक्षु असुरांतकचक्राय स्वाहा० अस्त्राय फट्० ततः पत्रेषु पूर्वादि ॐ रुक्मिण्यै नमः एवं सत्यभा
मायै नाग्नजित्यै मित्रविंदायै सुनंदायै सुलक्ष्मणा० जाम्बवत्यै० सुशीलायै० पत्राग्रेषु पूर्वादि वसुदेवाय देवक्यै नंदाय यशोदायै बलभद्राय सुभद्रा
यै गोपेभ्यो गोपीभ्यश्च नमोऽन्तेन पूजयेत् तद्बाह्ये मध्ये पूर्वादिक्रमेण॥ ॐ मंदाराय नमः॥ एवं संतानाय पारिजाताय कल्पवृक्षाय हरिचंदना
य तद्बाह्ये इन्द्रादीन्वज्रादींश्च पूजयेत्॥ ततः कृष्णाष्टकेन पूजयेत्॥ यथा॥ श्रीकृष्णाय वासुदेवाय देवकीनन्दनाय नारायणाय यदुश्रेष्ठा
पवार्ष्णेयाय धर्मसंस्थापनाय असुराक्रांतभारहारिणे अशक्तश्चेदंगे इन्द्रादीन्वज्रादीन्पूजयेत्॥ तथाच गौतमीये॥ अथवांगैरिंद्यर्ति।
भिस्तदास्त्रैरपि चार्चयेत्० एवमभ्यर्चयेत्० कृष्णं कामयुक्तो सभाजनं एतद्यजनाऽशक्तश्चेत् कृष्णाष्टकेन पूजयेत् ततो धूपादिविसर्जनांतक
र्म समापयेत्॥ अस्य पुरश्चरणं दशलक्षजपः॥ तथाच निबंधे॥ दशलक्षमस्य फलदं मनुं प्रतिजप्य विमलमतिर्दशांशं जुहुयात्०॥ सि
ताज्यमधुप्लुतैररुणांभोजैर्हुतवहमुखे दशांशयुक्तं अथ सुहृच्छिरयुगलवर्णं चेतनमनुं पंचलक्षं प्रजपेत् तज्जुहुयाच्च प्रोक्तकल्पाद्दलक्षम्॥ :
अमलमतिरलाभे पायसैरंबुजानां सुसितघृतसुसिक्तैरारभे होमकर्म॥ दशाक्षरादौ तु श्री माया कामः माया श्री कामः काममाया श्री त्रिविधं
त्रयोदशाक्षरो भवति तथाच० शक्ति श्री मारपूर्वश्च शक्तिश्रीमारपूर्वकं॥ कामशक्तिरमापूर्वो दशार्णो मनवस्त्रयः॥ इति सनत्कुमारकल्पद
र्शनात्॥ एतेषां पूजाप्रयोगः॥ प्रातः कृत्यादि वैष्णवोक्तपीठन्यासांतं विधाय ऋष्यादिन्यासं कुर्यात्॥ यथा शिरसि नारद ऋषिः मुखे गायत्री ॥

॥श्रीं ह्रीं क्लीं १ ह्रीं श्रीं क्लीं २ क्लीं ह्रीं श्रीं ३॥ ॥ गोपिजनवल्लभाय स्वाहा इति दशाक्षरादौ एतैर्बीजपुटितं कृत्वा जपेत्॥३॥

तं०सा० छन्दसेनमः हृदिश्रीकृष्णायदेवतायैनमः ततःकरांगन्यासौ आचक्रायस्वाहा अंगुष्ठाभ्यांनमः इत्यादिदशाक्षरवत् मंत्रेण ततःफलार्थीविद्
६२ शतत्वमूर्तिपंजरैर्न्यसेत् ततःकिरीटमंत्रेणव्यापकंकृत्वायथाशक्तिमुद्रांवध्वा ॐनमःसुदर्शनायास्त्रायफट् इतिमंत्रेणदिग्बंधनंकृत्वाध्याये
त ॥आद्यमणोदशाक्षरवद्ध्यानंद्वितीयेवक्ष्यमाणारत्नाभिषेकवत् तृतीयेतुध्यानम् शंखचक्रधनुर्वाणपाशांकुशधरारुणः ॥वेणुंधम
न्धृतंदोर्भ्यांध्येयःकृष्णादिवाकरे ॥ गौतमीयेतु॥ अत्रापिदशाक्षरवध्यानं॥ तथाचरमादिकामादिर्वामंत्रद्वयमधिकृत्यं अनयोर्मंत्रीश्र
वक्राद्यैःषडंगकंकुर्य्याद् शार्णवत्सर्वंध्यानपूजादिकंसुधिः॥एवंध्यात्वामानसैसंपूज्य॥ शंखस्थापनंकृत्वावैष्णवोक्तपीठपूजांविधाय
पुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतंविधाय पूर्वोक्तवेणपादिपूजांकृत्वावरणपूजामारभेत् अस्यावरणादीनि अग्नेंद्रवज्रादीनिततः
कृष्णाएकेनपूजयेत् ततोधूपादिविसर्जनांतंकर्मसमापयेत्॥एतेषांपुरश्चरणंपंचलक्षजपः॥ तथाच॰ पंचलक्षंजपेत्तावद्युतं पाय
सैनतु अथाष्टादशाक्षरः कृष्णायपदमारभ्यगोविंदायततःपरं॥ गोपीजनपदस्यांतेवल्लभायपद्विठावधिः॥ कामवीजादिराख्यातोमनुर
ष्टादशाक्षरः॥ अस्यपूजाप्रयोगः॥प्रातःकृत्यादिवैष्णवोक्तपीठमन्त्वंतंविन्यस्यऋष्यादिन्यासंकुर्यात्॥यथा शिरसिनारदऋषयेनमः
मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदिश्रीकृष्णायदेवतायैनमः गुह्येक्लींवीजायनमः पादयोस्वाहाशक्तयेनमः ततःप्रणवपुटितंमंत्रंत्रिशः एम०
करयोर्व्यापकंकृत्वाकरांगन्यासौकुर्यात् तद्यथा॰ क्लींकृष्णायअंगुष्ठाभ्यांनमः॥गोविंदायतर्जनीभ्यांस्वाहा गोपीजनमध्यमाभ्यां ६३
वषट् वल्लभायअनामिकाभ्यांहुं स्वाहाकनिष्ठाभ्यांफट् एवंहृदयादिषु॰ ततोमूलेनमूर्द्धादिपादपर्य्यंतंत्रिशोव्याप्यप्रणवेनस
क्लींकृष्णायगोविंदायगोपीजनवल्लभायस्वाहा ४ ॥

कृत्वाप्य मंत्रन्यासं कुर्य्यात् मूर्ध्नि ललाटे भ्रूमध्ये कर्णयोः स्वस्तुषा घ्राणयोर्वदने ग्रीवायां हृदि नाभौ कट्यां लिंगे जान्वोः पादयोरेषु स्थानेषु
प्रत्येकेन मंत्रवर्णान्नमोंतान् विन्यस्य शिरसि प्रणवं च न्यसेत् ततो नयनमुखहृदयगुह्याङ्घ्रिषु मंत्रस्य पदपंचकं नमोंतं न्यसेत् ॥ पदपं
चकं च चतुश्चतुस्तथा द्वयं ततोंगन्यासं कुर्य्यात् क्लीं कृष्णाय हृदयाय नमः गोविंदाय शिरसे स्वाहा गोपीजनशिखायै वषट् वल्लभा
य कवचाय हुं स्वाहा अस्त्राय फट् ॥ मूलमंत्रं चतुर्वर्गचतुष्केण द्विकेन च प्रोक्तांगानि भूयोस्वं चिंतयेद्देवकीसुतं ॥ ततो दशतत्वमूर्त्तिप
ञ्जरन्यासो कृत्वा किरीटमंत्रेण व्यापकं विधाय यथाशक्ति सुद्रंवह्नूनमः सुदर्शनायास्त्राय फट् इति मंत्रेण दिग्बंधनं कृत्वा दशाक्षरोक्तं
ध्यात्वा मानसैः संपूज्य शंखस्थापनं कृत्वा वैष्णवोक्तपीठमन्त्रं तं पीठपूजां विधाय पुनर्ध्यात्वावाहनादि पंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतं विधाय
क्लीमित्याद्यक्षरैस्तत्तदंगेषु न्यासक्रमेण संपूज्य ॥ पुनरंजलिपंचपुष्पांजलिं दद्यात् ॥ ततो वेणवादि दशाक्षरोक्तावरणपूजां कृत्वा धूपा
दि विसर्ज्जनान्तं कर्म्म समापयेत् ॥ अस्य पुरश्चरणं दशाक्षरपटले उक्तं अथ विंशत्यर्णः शक्तिश्रीकाम पूर्वको ऽष्टादशाक्षरो विंशद
र्णकः ॥ अस्य पूजा प्रातः कृत्यादि वैष्णवोक्तपीठन्यासांते पीठमन्त्रं तं कृत्वा ऋष्यादिन्यासं कुर्य्यात् शिरसि ब्रह्मणे ऋषये नमः मुखे गायत्रीछं
दसे नमः हृदि श्रीकृष्णाय देवतायै नमः गुह्ये क्लीं बीजाय नमः पादयोः स्वाहा शक्तये नमः ॥ ततः करांगन्यासौ ॥ ह्रीं श्रीं क्लीं अंगुष्ठा
भ्यां नमः कृष्णाय तर्जनीभ्यां स्वाहा गोविंदाय मध्यमाभ्यां वषट् गोपीजन अनामिकाभ्यां हुं वल्लभाय कनिष्ठाभ्यां वौषट् स्वाहा क
रतलकरपृष्ठाभ्यां फट् ॥ एवं हृदयादिषु ॥ मूलेन व्यापकं कृत्वा मंत्रपुटितान् मातृकावर्णान्तत्तत्स्थानेषु न्यसेत् ततो दशतत्वानि

ह्रीं श्रीं क्लीं कृष्णाय गोविंदाय गोपीजनवल्लभाय स्वाहा ॥ १ ॥

तं० सा० ६४

विन्यस्यपुनर्मूलेनव्यापकंकुर्यात् ततोमंत्रन्यासः मूर्द्ध्निह्रींनमः कपोलेश्रींनमः भ्रूमध्येक्लींनमः नेत्रयोःकृंकर्णयोः ष्णांनमोनासिकयोः यं
वदनेगोंचिबुके विंकंठेदांमूलेयंहृदि गोंउदरे पींनाभौ जंलिंगे नंआधारे वंकट्यां ल्लंजानुनोः भांजंघयोः यंगुल्फयोः स्वांपादयोः हांसर्वे
त्रनमोंतान्यसेत् ॥इतिसृष्टिः॥ हृदिह्रींनमः उदरेश्रींनमः नाभौक्लींलिंगे कृंआधारे ष्णांकट्यां यंजान्वोः गोंजंघयोः विंगुल्फयोः दांपाद
योः यंमूर्द्ध्नि गोंकपोले पींभ्रूमध्ये जंनेत्रयोः नंकर्णयोः वंनसोः ल्लंवदने भांचिबुके यंकंठे स्वांदोः मूलेहांस नमोंतान्यसेदितिस्थितीः॥:
पादयोःह्रींगुल्फयोः श्रींजंघयोः क्लींजान्वोः कृंकट्यां ष्णांआधारे यंलिंगे गोंनाभौ विंउदरे दांहृदि यंदोर्मूले गोंकंठे पींचिबुके जंवदने नंन
सोः वंकर्णयोः ल्लंनेत्रयोः भांभ्रूमध्ये यंभाले स्वांमस्तके हांसःनमोंतान्यसेदिति संहारः पुनःसृष्टिस्थितीकृत्वामूर्तिपंजरंन्यसेत् सृष्टि
स्थितिविन्यस्य ततःषडंगानिसमाचरेत् यथा ह्रींश्रींक्लींहृदयायनमः कृष्णायशिरसेस्वाहा गोविंदायशिखायैवषट् गोपीजनकवचायहुं
वल्लभायनेत्राभ्यांवौषट् स्वाहाअस्त्रायफट् ततःपूर्ववन्मुद्रादिग्बंधनंचकृत्वा किरीटमुद्रांबध्वाध्यायेत् तथा द्वारावत्यांसहस्रार्कभास्वरैर्भवनो
त्तमैः अनल्पैःकल्पवृक्षैश्चपरितेमणिमंडपे ज्वलद्रत्नमयस्तंभद्वारतोरणकुड्यके फुल्लस्रगुल्लसच्चित्रवितानालंबिमौक्तिके पद्मरागस्थ
लीराजद्रत्नवेदीमध्यतः॥अनारतगलद्रत्नधारस्यकल्पतरोरधः रत्नप्रदीपावलिभिःप्रदीपितदिगंतरे ॥उद्यदादित्यसंकाशमणिसिंहासनां एम० ६५
बुजे समासीनःसुतोध्येयोद्रुतहाटकसन्निभः॥समानोदितचंद्रार्कतडित्कोटिसमद्युतिः॥सर्वांगसुंदरःसौम्यःसर्वाभरणभूषितः पीतवासा-
श्चक्रशंखगदापद्मोज्वलद्भुजः अनारतोच्छलद्रत्नधारौघकलसंस्पृशन् वामपादांबुजाग्रेण मुष्णतापल्लवच्छविं रुक्मिणीसत्यभामेस्यमू

ष्विंस्तोघधारया सिंचंतौ दक्षवामस्थेसु दोस्थकलशोस्यपा नामजितीसुनंदा च दिशंस्थौ कलशौ तयोः ताभ्यां च दक्षवामस्थे मित्रविंदासुलक्ष
णे रत्ननद्यौः समुद्भस्य रत्नपूर्णौ घटौ तयोः जांबवतीसुशीला च दिशंस्थौ दक्षवामके बहिः षोडशसाहस्रसंख्याताः परितः प्रियाः ध्येयाः कनकर
त्नौघधारासु कुकलशोज्वलाः तद्बहिः स्वाष्टनिधयः पूरयं तौ धनैर्धरां तद्बहिर् वृष्णयः सर्वेपुरोवज्र स्वरादयः एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य शंख
स्थापनं कुर्यात् अस्य पूजायंत्रं षट्कोणमध्ये अष्टदलं पद्मं विलिख्य षट्कोणमध्ये तु ससाध्य सहितं कामबीजं विलिख्य तं शिष्टैः सप्तदशभिर्वेष्टयेत्
ततः षट्कोणस्य प्राग्रक्षोनिलकोणेषु श्रीबीजं लिखेत् शिष्टेषु भुवनेशानीं लिखेत् ततः षट्संधिषु क्लीं कृष्णाय नमः इति षड्वर्णान् लिखेत् ततः के
शरेषु कामदेवाय विद्महे पुष्पवाणाय धीमहि तन्नोनंगः प्रचोदयात् गायत्र्यास्त्रीण्यक्षराणि पूर्वादिक्रमेण लिखेत् ततः पत्रमध्येषु पूर्वादिं
नमः कामदेवाय सर्वजनप्रियाय सर्वजनसम्मोहनाय ज्वलज्वल प्रज्वल सर्वजनस्य हृदयं मम वशं कुरु कुरु स्वाहेति मालामंत्रस्य षडक्षराणि मा
लामंत्रमाह मातृकावर्णैर्नवेष्टयेत् ३ चतुरस्रे श्रीबीजं लिखेत् ३ तद्बाह्ये वज्राणि ३ शारदायां नमोंते कामदेवाय वदेत्सर्वपदं ततः प्रियाय सर्व
र्णांते जनसंमोहनाय च ज्वलज्वल प्रज्वलार्णां वदेत्सर्वजनस्य च हृदयं मम शब्दांते वशं कुरु युगं शिवः मालामनुरयं साष्टाचत्वारिंशतिकाक्षरैः ॥ वि
लिखेत् तद्बाह्ये मातृकया संवेष्टयेत् ततो भूबिंबे दिक्षु च श्रीबीजं विदिक्षु मायाबीजं विलिखेत् तद्बाह्ये अष्टपत्राणि तथा च विलिख्य गंधपंके
न लिखेदष्टदलांबुजं कर्णिकायां च षट्कोणं ससाध्यं तत्र मन्मथं शिष्टैस्तं सप्तदशभिरक्षरैर्वेष्टयेत्स्मरं प्राग्रक्षोनिलकोणेषु श्रियं शिष्टेषु सं
विदं षडक्षरं षट्संधिषु केशरेषु त्रिशस्त्रिशः विलिखेत्स्मरगायत्रीं मालामंत्रं दलाष्टके षट्शः संलिखेत्वाह्ये वेष्टयेन्मातृकाक्षरैः ॥ः

तं०सा० भूबिंबं च लिखेत्तावद्येश्रीगाये दिग्विदिक्ष्वपि भूगृहे चतुरस्रं स्याद्दृवज्रविभूषितं एतद्यंत्रं अष्टादशाक्षरं दशाक्षरं द्वादशाक्षरं द्वाविंशत्यक्षरं
६५ चतुर्दशाक्षराणामिति यत्तु पद्ममष्टपलाशं तु चतुरस्रसुलक्षणं चतुर्द्वारसमायुक्तं कामगर्भितकर्णिकम् सामान्ययंत्रमुद्दिष्टमष्टादशाक्षरे शृ
णु चतुरस्रं चतुर्द्वारं पद्ममष्टदलान्वितं षट्कोणगर्भकामाख्यं सप्तदशार्णवेष्टितं षडक्षरं मनुवरं षट्कोणे विलिखेत्ततः इति गौतमीये ०॥ एं
अष्टादशाक्षरदशाक्षरयोर्विशेषयंत्रमुक्तम् तदशक्तविषयं अन्यथा तापिन्यादिविरोधः स्यात् ततः पीठमन्वंतं पीठपूजां विधाय पुनः ध्यात्वा
वाहनादिपंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतं विधाय सृष्टिस्थिति षडंगं संपूज्य ॐ किरीटाय नमः एवं कुंडलाय चक्राय शंखाय गदायै पद्माय व
नमालायै श्रीवत्साय कौस्तुभाय प्रणवादिनमोंतैः पूजयेत् ततः पंचपुष्पांजलिं दत्वा आवरणपूजामारभेत् षट्कोणेष्वग्न्यादि हृं श्रीं क्लीं हृद
दयाय नमः कृष्णाय शिरसे स्वाहा इत्यादिना पूजयेत् ततो दिक्पत्रेषु मूले ॐ वासुदेवाय नमः एवं संकर्षणाय प्रद्युम्नाय अनिरुद्धायेषु
विदिक्पत्रेषु ले शांत्यै श्रियै सरस्वत्यै रत्यै पत्रेषु पूर्वादिक्रमेण पूर्ववद्रुक्मिण्याद्याः पूजयेत् अग्रे षोडशसहस्रमहिषीभ्यो नमः तद्बहिः पूर्वो
दि ॐ इंद्रनिधये नमः स्वं नीलनिधये नमः मुकुंदनिधये नमः आनंदनिधये कच्छपनिधये शंखनिधये चक्रनिधये गदानिधये पद्मनिधये त
द्बहिरिंद्रादीन्वज्राद्यांश्च संपूज्य धूपादिविसर्ज्जनांतं कर्म्म समापयेत् अस्य पुरश्चरणं चतुर्लक्षजपः तथा च ध्यात्वैवं परमात्मानं विंशत्यर्णम राम०
नुं जपन् चतुर्लक्षं हुनेदाज्यैश्चत्वारिंशत्सहस्रकं ॥ अथ द्वाविंशदर्णः ॥ वाग्भवं कामबीजं च कृष्णाय भुवनेश्वरी गोविंदाय रमा गोपीजनव ६५
ल्लभङे शिरः चतुर्दशस्वरोपेतः सुक्संगीत दृहूतः द्वाविंशत्यक्षरो मंत्रो वागीशत्वप्रदायकः ॥ अस्य पूजा ॥ प्रातः कृत्यादि वैष्णवोक्तपीठम

॥ ऐं क्लीं कृष्णाय ह्रीं गोविंदाय श्रीं गोपीजनवल्लभाय स्वाहा सौः ॥ १ ॥

॥ ॥ ऐं क्लीं ह्रीं श्रीं गोपिजनवल्लभाय स्वाहा ५ ॥ ॥ घृतमधुशर्कराभिर्युतैः ॥ ४ ॥ ॥

स्तुतं पीठन्यासं विधाय षोडशाक्षरवदृष्यादिन्यासं करांगन्यासं विधाय मुद्रादिकं बंधनं कृत्वा ध्यायेत् वामोर्ध्वहस्ते दधतं विद्यासर्वस्व
पुस्तकं अक्षमालां च दक्षोर्ध्वे स्फाटिकीं मातृकामयीं ॥ शब्दब्रह्ममयं वेणुमधःपाणिद्वये रितं गायंतं पीतवसनं श्यामलं कोमलच्छविं बर्हि
कृतोत्तंसं सर्वं सर्वज्ञं सर्ववेदिभिः उपासितं मुनिगणैः उपतिष्टेद्धरिं सदा एवं ध्यात्वा द्वाविंशत्यर्णं पूर्ववत्पूजयेत् विशेषतस्तस्य स्थितिपू
जनं नास्ति ॥ अस्य पुरश्चरणं चतुर्लक्षजपः तथा च० चतुर्लक्षं जपेन्मंत्रममुं मंत्री सुसंयुतः ॥ पलाशपुष्पैः स्वाक्तैश्च त्वारिंशत्सहस्रकम् ०॥
जुहुयात्कर्मणानेन मंत्रः सिद्धो भवेद्ध्रुवम् अथ चतुर्दशार्णमंत्रः कथ्यते० वाग्भवं कामबीजं च मायां लक्ष्मिमनंतरं ॥ दशार्णो मनुवर्यस्य भवेच्छ
काक्षरो मनुः ॥ ब्रह्मसंहितायां तु ॥ वाग्भवं भुवनेशानी श्रीबीजं कामराजकं ॥ अस्य पूजा ॥ प्रातःकृत्यादि वैष्णवोक्तं पीठन्यासं कृत्वा ऋष्यादिन्या
संकुर्यात् ॥ शिरसि ब्रह्मणे ऋषये नमः मुखे गायत्री छन्दसे नमः हृदि श्रीकृष्णाय देवतायै न्यासपूजादिकं होमं सर्वं च दशाक्षरवत् ध्यानं तु
विशेषः ध्यायेद्वृंदावने रम्ये कांचनीभूमिमध्यगे नानापुष्पलताकीर्णे वृक्षखंडैश्च मंडिते कल्पाटवीतले (कल्पवृक्षस्यवने) सम्यक् श्रीमन्माणिक्यमंडपे ॥ ना
रदाद्यैर्मुनिश्रेष्ठैः स्तुवद्भिः परिवारिते (आवेष्टिते) रत्नसिंहासने ध्यायेदुपविष्टं पंकजोपरि ॥ सजलजलदश्यामं रक्तपद्मदलेक्षणं रक्तपद्मनिभा
पादपाणिभ्यां परिवारितं ॥ नवरत्नसमारब्धभूषणैः परिभूषितं श्रीयुक्तवक्षःश्रीवत्सकौस्तुभोद्भासितांबरं नारहारावलीरम्यं श्रीवत्सा
कितवक्षसं ॥ रोचनातिलकं प्रांशुं कुंतलभ्रमरान्वितं कंदर्पचापसदृशं भ्रूविडंबनारविराजितं ॥ अनेकरत्नसन्नद्धस्फुरन्मकरकुंडलम् ॥
बर्हिबर्हाकृतोत्तंसं सर्वज्ञं सर्ववेदिभिः ॥ उपासितं मुनिगणैरुपतिष्टेद्धरिं सदा अथ कृष्णैकाक्षरः कामाक्षरं धरासंस्थं शांतिबिंदुविभूषितं

१ तेनक्लिंसंतिबीजं १

त्रैलोक्यमोहनो विष्णुः कथितस्तत्वपल्लतः ॥ अस्यपूजा ॥ प्रातःकृत्यादि वैष्णवोक्तपीठन्यासांतं कृत्वा तदुपरि पक्षिराजाय स्वाहेति पीठमनुं न्यसेत् ॥ ततः
ऋष्यादिन्यासो यथा ॥ शिरसि संमोहनऋषये नमः मुखे गायत्रीछंदसे नमः हृदि त्रैलोक्यमोहनाय विष्णवे देवतायै नमः ततः करांगन्यासो क्लां
अंगुष्ठाभ्यां नमः इत्यादि क्लां हृदयाय नमः इत्यादि च षड्दीर्घभाजा बीजेन तथा च दीर्घषट्कयुक्तेन कामबीजेन कल्पयेत् ततो बाणन्यासः
द्रां शोषणबाणाय नमो गुह्ययोः एवं च तर्ज्जन्यादिषु द्रीं सम्मोहन क्लीं संदीपने ब्लूं संतापने सः मादने न्यासेत्तु सर्वत्र बाणस्य दप्रयोगः तथा च म-
स्तकमुखहृदयलिंगपादेषु तान्न्यसेत् ततो ध्यानं भग्नविद्रुमसंकाशं सर्वतेजोमयं वपुः ॥ किरीटिनं कुंडलिनं केयूरवलयान्वितम् ॥ सु-
स्फारद्रत्नसन्नद्धतुलाकोटिसमुज्ज्वलम् ॥ नानालंकारसुभगं पीतांबरयुगावृतम् ॥ गरुडोपरि सन्नद्धरक्तं स्वच्छं चमध्यगं उत्तप्ततेजसंकाशं ल-
क्ष्मीवामोरुसंस्थितां ॥ सर्वालंकारसुभगां शुक्लवासोयुगावृतां सकामालीलया देवी मोहयंतं पुनःपुनः ॥ शंखचक्रगदापद्मपाशांकुशधनुः-
शरान् ॥ धारयंतं जगन्नाथं रक्तपद्मारुणेक्षणं ॥ एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य शंखस्थापनं कुर्यात् ॥ न्यासक्रमेण पीठपूजां विधाय पुनर्ध्यात्वा
वाहनादि पंचपुष्पांजलिदानं दत्वा न्यासक्रमेण शरीरे पंचबाणान्संपूज्य ॐ किरीटाय नमः एवं कुंडलाय नमः शंखाय नमः चक्राय गदायै
पद्माय पाशाय धनुषे शराय हस्तेषु पूजयेत् स्तनोर्द्धे श्रीवत्साय कौस्तुभाय गले वनमालायै नितंबे पीतवसनाय वामांगे श्रीलक्ष्म्यै ततः । तं०म० ६६
केशरेषु अग्न्यादिकोणमध्ये दिक्षु च क्लां हृदयाय इत्यादिना षडंगं पूजयेत् ततः पूर्वादिदिक्षु संपूज्य कोणेषु पंचमं बाणं पूजयेत् ॥ पत्रेषु पू-
र्वादि ॐ लक्ष्म्यै नमः एवं सरस्वत्यै रत्यै कीर्त्यै प्रीत्यै कान्त्यै तुष्ट्यै पुष्ट्यै तद्बहिर्लोकपालान् पूजयेत् अत्र वज्रादिपूजा नास्त्यनुक्तत्वात् ० ॥

२ चतुर्थ्यंते क्लींहृषीकेशायनमः २ श्रीह्रींक्लींकृष्णायस्वाहा द्वितीयभेदोष्टाक्षरः॥३

ततोधूपादिविसर्ज्जनान्तंकर्म्मसमापयेत् अस्यपुरश्चरणंद्वादशलक्षजपः तथाचनिबंधे रविलक्षंजपेन्मंत्रंजुहुयात्तद्दशांशतः अथ तत्तत्प
सितेनपायसेनविधानवित् अथवा रविसाहस्रंहुनेत्तावच्च तर्प्पयेत् ॥ हृषीकेशपदं (स्वरूपं) ङें·तेनमोंतःकामपूर्वकः अष्टाक्षरोमनुप्रोक्तोनमोंतः
पुरुषार्थिदः ध्यानपूजादिकंसर्वंपूर्ववच्चसमाचरेत् लक्ष्मीर्म्मायाकामवीजंङें·तंकृष्णपदंयथा स्वाहेतिमंत्रराजोयंभजतांसुरपादपः॥
अस्यपूजाप्रातःकृत्यादिवैष्णवोक्तपीठमन्वंतंविन्यस्यऋष्यादिन्यासंकुर्य्याद्यथा शिरसिनारदऋषयेनमः मुखेनुष्टुप्छंदसेनमः हृदि
श्रीकृष्णायदेवतायैनमः ततःकरांगन्यासौ क्लां अंगुष्ठाभ्यांनमः॥ इत्यादि क्लांहृदयायनमः इत्यादि षड्दीर्घयुक्तेन एवं ततोध्यानं॥
कलायकुसुमश्यामंवृंदावनगतंहरिं गोपगोपीगवावीतंपीतवस्त्रयुगावृतं नानालंकारसुभगंकौस्तुभोद्भासिवक्षसं सनकादिमु
नीद्रैश्चसंस्तुतंपरमंमुदा शंखचक्रलसद्बाहुंवेणुहस्तद्वयेरितं एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्य शंखस्थापनंकृत्वा वैष्णवोक्तपीठमन्वंतं
पीठमन्तुं संपूज्य सपुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतंविधायावरणपूजामारभेत् यथाकेशरेषु आग्नेयादिकोणेषुमध्ये
दिक्षुच क्लांहृदयायनमः इत्यादिनाषडंगानिपूजयेत् तद्बहिरिंद्रादीन्वज्रादींश्चसंपूज्य धूपादिविसर्ज्जनान्तंकर्म्मसमापयेत् ॥
अस्यपुरश्चरणंचतुर्लक्षजपः तथाच ध्यात्वैवंपरमात्मानंचतुर्लक्षंजपेन्मनुं दशांशंजुहुयान्मंत्रीकुसुमैर्ब्रह्मवृक्षजैः (पलाशः) अथद्वादशा
क्षरी श्रीशक्तिस्मरकृष्णायगोविंदाय (स्वाहा) शिरोमनुः अस्यपूजा प्रातःकृत्यादिपीठमन्वंतंपीठन्यासंविधायरत्नाभिषेकवत् ऋष्या
दिन्यासंकृत्वाकरांगन्यासौकुर्य्यात् तद्यथा श्रीअंगुष्ठाभ्यांनमः ह्रींतर्ज्जनीभ्यांस्वाहा क्लींमध्यमाभ्यांवषट् कृष्णायअनामिकाभ्यां
हुद्दहृषेणे ६ ॥ ॥श्रीह्रींक्लींकृष्णायगोविंदायस्वाहा॰॥ ॥२॥ ॥

३ ॐ नमो भगवते रुक्मिणीवल्लभाय स्वाहा ३

तं०सा० हुं गोविंदाय कनिष्ठाभ्यां वौषट् स्वाहा करतलकरपृष्ठाभ्यां फट् एवं हृदयादिषु श्रीं हृदयाय नमः इत्यादि ततो मूर्त्तिपंजरन्यासं विधाय मुद्रादि दिग्बंधनं कृ
६७ त्वा विंशत्यक्षरेणोक्तं ध्यात्वा तद्विधानेन पूजयेत् किंतु सृष्टिस्थितिपूजनं नास्ति तत्तद्वर्णासंभवात् अस्य पुरश्चरणं जपहोमश्च तथा ॥ ६ ॥
अथ षोडशाक्षरी तारो हृद्भगवान् ङेंतो रुक्मिणीवल्लभस्तथा शिरोंतः षोडशार्णोयं रुक्मिणीवल्लभाह्वयः अस्य पूजा प्रातः कृत्यादि वैष्ण
वोक्तपीठमन्वंतं पीठं न्यस्य ऋष्यादिन्यासं कुर्यात् यथा शिरसि नारदऋषये नमः मुखे अनुष्टुप्छंदसे नमः हृदि रुक्मिणीवल्लभाय देव
तायै नमः ततः करांगन्यासौ ॐ अंगुष्ठाभ्यां नमः नमस्तर्जनीभ्यां स्वाहा भगवते मध्यमाभ्यां वषट् रुक्मिणीवल्लभाय अनामिकाभ्यां
हुं स्वाहा कनिष्ठाभ्यां वौषट् एवं हृदयादिषु ॐ हृदयाय नमः इत्यादि ततो ध्यानम् तापिंजच्छविरंकगां प्रियतमां स्वर्णप्रभामंबुज
॥ प्रोद्यद्दामभुजो स्ववाहुलतया श्लिष्यन्स चिंताश्मया श्लिष्यंतां स्वयमन्यहस्तविलसत्सौवर्णवेत्रश्चिरं पायाद्बोसनसूनपीतवसनो
नानाविभूषो हरिः ॥ १ ॥ एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य वैष्णवोक्तपीठपूजां विधाय पुनर्ध्यात्वा वाहनादि पंचपुष्पांजलि विधायावरणपूजा
मारभेत् यथा केशरेषु आग्न्यादिकोणे दिक्षु च ॐ हृदयाय नमः इत्यादिना पूजयेत् ततोऽष्टदलेषु पूर्वादिषु नारदाय नमः एवं पर्वता रामं०
य विद्धवे निरुद्धायोद्धवाय दारुकाय विश्वक्सेनाय शैलेयाय तद्बहिरिन्द्रादीन्वज्रादींश्च संपूज्य धूपादिविसर्जनांतं कर्म्म समा ६७
पयेत् अस्य पुरश्चरणं लक्षमेकं जपः तथा च ध्यात्वैवं रुक्मिणीनाथं जपेल्लक्षमसुं मनुं अयुतं जुहुयात्पद्मैररुणैर्मधुराप्लुतैः ॥ ३ ॥
श्रीं ह्रीं क्लीं क्लीं ह्रीं श्रीं
श्रीशक्तिकामपूर्वोऽनंगशक्तिरमांतिकः दशाक्षरः स एवादौ त्यक्त्वेच्छक्तिरमाश्रितः एतद्वीजपुटितको मंत्रः स एव दशाक्षरः ॥ ६ ॥

॥ आद्ये शक्तिरमान्वितश्चेदपरः अनयोर्ऋष्यादि पंचांगानि दशाक्षरवत्पूर्ववत् विंशत्यर्णोक्तवत् पूजांकुर्य्यात् ध्यानंतु वरदाभयहस्ताभ्यां
श्लिष्यंतं स्वांकगे प्रिये० पद्मोल्लसत्करेताभ्यां श्लिष्टं चैव हवोज्वलं ॥ अनयोर्मंत्रयोः पुरश्चरणं तु दशलक्षजपः तथा च० दशल
क्षं जपेदाज्यैस्तावत्सहस्रहोमतः अयं चतुर्दशार्णः प्रणवं नमसा युक्तं कृष्णगोविंदकौ तथा श्रीपूर्वौ ङेंतावद्वार्ण्यहुं फट् स्वाहेति ॥
कीर्तितः अस्य नारदऋषिरनुष्टुप्छंदः परमात्मा हरिर्देवता आचक्राद्यैरंगकल्पना दशार्णवदस्य पूजाजपहोमादयो बीजशक्ती
च तत्समे ॥ अथ बालगोपालमंत्राः ॥ गौतमीये निबंधे च ॥ चक्री वसुस्वरान्वितः सर्गेकर्णो मनुर्मतः ॥ कृष्णेति द्व्यक्षरः कामपूर्वस्त्रिव
र्णकः स एव चतुरर्णः स्यात् ङेंतान्यश्चतुरक्षरः वक्ष्यते पंचवर्णः स्यात् कृष्णाय नम इत्यपि स एव कामपूर्वश्चेत्षडक्षरमनुर्मतः ॥ कृ
ष्णायेति स्मरद्वंद्वमध्ये पंचाक्षरः परः गोपालायाग्निजायांतः षडक्षरउदाहृतः कृष्णाय कामबीजाद्यो वह्निजायांतिको मनुः कृष्ण
गोविंदकौ ङेंतौ सप्तार्णो मनुरुत्तमः ॥ कृष्णगोविंदकौ ङेंतौ कामाद्यश्चाष्टवर्णकः आद्यंते कामबीजश्च नवाक्षरउदाहृतः दधिभक्षण
ङेंतायवह्निजायाभिरपरोष्टकः सुप्रसन्नात्मनोप्रोक्तो नम इत्यपरोष्टकः ॥ कामबीजं धराबीजं पुनः कामं समुच्चरेत् श्यामलांगपदे
ङेंतेनमोंतो पंचदशाक्षरः शिरोंतो बालवपुषे कृष्णायान्यो मनुर्मतः श्रीशक्तिकामकृष्णायमारः सप्ताक्षरो मनुः शिरोंतो बालपुरुषे क्लीं
कृष्णाय स्मृतो बुधैः ॥ एतेषां पूजा क्षेत्रे ॥ वृत्तमष्टदलं कृत्वा पद्मं भूगृहं वृत्तमध्यस्थं कामबीजं तथा च गौतमीये० पद्ममष्टदलं
स्यात्तु चतुरस्रं सुलक्षणम् चतुर्द्वारसमायुक्तं कामगर्भितकर्णिकं एतेषां पूजाप्रयोगः प्रातःकृत्यादि वैष्णवोक्तपीठमन्वंतं पीठन्या

तं०सा० संविधायऋष्यादिन्यासंकुर्यात् ॥यथा॥ शिरसिनारदऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदिश्रीकृष्णायदेवतायैनमः ततःकरांग
६० न्यासौ क्लांअंगुष्ठाभ्यांनम इत्यादि क्लांहृदयायनम इत्यादि तथाषड्दीर्घस्वरयुक्तेन ततःपूर्ववन्मुद्रांप्रदर्श्यध्यायेत् अव्याद्व्याको
षनीलांबुजरुचिररुणांभोजनेत्रांबुजस्थोबालोजंघाकटीरस्थलकलितरणत्किंकिणीकोमुकुंदः दोर्भ्यांहैयंगवीनंदधत्तिविम
लंमायसंविश्वबंद्योगोगोपीगोपवीतोरुरुनखविलसत्कंठभूषश्चिरंनः एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्य शंखस्थापनंकुर्यात् ततोवैष्ण
वोक्तपीठपूजांविधायपुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतंविधायावरणपूजामारभेत् यथाकेशरेष्वग्न्यादिकोणेदि
क्षुचक्लांहृदयायनमः इत्यादिनाषडंगेनपूजयेत् तद्बहिरिंद्रादींश्चसंपूज्य धूपादिविसर्जनान्तंकर्म्मसमापयेत् ॥एतेषांपुरश्च
रणलक्षमेकंजपः॥ तथाच॥ ध्यात्वैवमेकमेतेषांलक्षंजप्यान्मनुंततः सर्पिःसितोत्पलोपेतैः पायसैस्तुहुनेत् सद्यःफ
लप्रदंमंत्रंवक्ष्येन्यंचतुरक्षरं संयुक्तोमारयुग्मांतस्यानकृष्णपदेनतु॥अस्यपूजा प्रातःकृत्यादिवैष्णवोक्तपीठमन्वंतंविधायपूर्व
वदृष्यादिन्यासंकरांगन्यासौकृत्वाध्यायेत्॥ श्रीमत्कल्पद्रुममूलेगतकमलल्लसत्कर्णिकासंस्थितोपस्तत्क्ष्मालवित्तपद्मोदर
विलसदसंख्यातरत्नाभिषिक्तः हेमाभःस्वप्रभाभिस्त्रिभुवनमखिलंभावयन्वासुदेवः पायाद्वःपायपादोनवरत्ननवनीतामृताशी राम०
वेशीसः एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्य शंखस्थापनंकृत्वा वैष्णवोक्तपीठमन्वंतंपीठंसंपूज्य पुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलिदा ६०
नपर्य्यंतंविधायावरणपूजामारभेत् पूर्ववदग्न्यादिदिक्षुच क्लांहृदयायनमइत्यादिनाषडंगेनपूजयेत् पत्रेषुपूर्वाद्यष्टनिधीन्संपू

जप ततः इन्द्रादिवज्राद्यैश्च पूर्वोदितैः संपूज्य धूपादिविसर्ज्जांतं कर्म समापयेत् अस्य पुरश्चरणं चतुर्लक्षजपः ॥ तथा च ॥ ध्यात्वैवं प्रजपेल्लक्षं च
तुर्कं जुहुयात्ततः त्रिमध्वक्तैर्बिल्वफलैश्चत्वारिंशत्सहस्रकं जुहुयाद्बिल्ववृक्षोत्थैः समिद्भिः पायसेन वा ॥ मासादेर्वापितं कृष्णममुना नित्यमर्चये
त् ॥ स्वादिपीठार्चनांतं कृत्वा पूर्वोक्तमार्गतः अर्चयेद्धरिदिक्षु विदिक्ष्वंगानि च क्रमात् वसुदेवः संकर्षणः प्रद्युम्नश्चानिरुद्धकः रुक्मिणी सत्यभामा च
लक्ष्मणा जांबवत्यपि दिग्विदिक्ष्वर्चयेद्देवानिंद्रवज्रादिकानवहिः यो मुं मनुं जपेन्नित्यं विधिनाभ्यर्चयेद्धरिं स सर्वसंपन्नः संपूर्णो नित्यं शुद्धपदं व्रजेत् ॥ अ
स्य मंत्रस्य कामबीजलकारयोरंतरा रफश्चेत्तदा मंत्रचूडामणिः अस्य पूर्ववहृष्यादिन्यासः करांगन्यासस्तु क्लरं अंगुष्ठाभ्यां नमः क्लरं हृदयाय नमः
इत्यादि च ॥ अस्य पूजादिकं सर्वं पूर्ववत् ध्याने तु विशेषो यथा ॥ आरक्तोद्यानकल्पद्रुमतलविलसत्स्वर्णदोलाधिरूढं गोपीभ्यां प्रेक्ष्यमाणं विल
सितनवबंधूकसिंदूरभासं बालं लीलालकांतं कटितटविलसत्सुद्रघंटाघवंद्योशार्दूलकामांकुशलसितगलाकल्पदीप्तं मुकुंदं ध्यात्वैवं पूर्ववत्स्वे
न हुत्वारक्तोत्पलैर्नरैः ॥ मधुरत्रितयैर्हुत्वाभ्यर्चयेत्पूर्ववद्धरिं ॥ अथ वासुदेवमंत्रः ॥ प्रणवो हृद्भगवते वासुदेवाय कीर्तयेत् प्रधानं वैष्णवे तंत्रे मं
त्रोयं द्वादशाक्षरः अस्य पूजा प्रातः कृत्यादि पूर्वोक्तपीठमन्वंतं विन्यस्य न्यासादिन्यासं कुर्यात् यथा शिरसि प्रजापतये ऋषये नमः मुखे गायत्री छं
दसे नमः हृदि वासुदेवदेवतायै नमः ततः करांगन्यासौ ॐ अंगुष्ठाभ्यां नमः नम स्तर्जनीभ्यां स्वाहा भगवते मध्यमाभ्यां वषट् वासुदेवाय
अनामिकाभ्यां हुं समस्तेन कनिष्ठाभ्यां फट् एवं हृदयादिषु ततो मंत्रन्यासः मूर्ध्नि भाले दृशोरास्ये गले दोर्हृदये भुजे कुक्षौ नाभौ ध्वजे जानुद्वये
पादद्वये तथा द्वादशाक्षराणि विन्यसेत् ततो मूर्तिपंजरविन्यस्य किरीटमंत्रेण व्यापकं कृत्वा ध्यायेत् विष्णुं शारदचंद्रकोटिप्रतिमं शं

तं॰सा॰ शंखं रथांगं गदाम्भोजं दधतं सिताब्जनिलयं कांत्या जगन्मोहनं आबद्धांगदहारकुंडलमहामणिस्फुरत्कंकणं श्रीवत्सांकमुदारकौस्तुभध-
९९ रं वंदे मुनींद्रैः स्तुतं एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य शंखस्थापनं कृत्वा वैष्णवोक्तपीठपूजां विधाय पुनर्ध्यात्वावाहनादि पंचपुष्पांजलिदानपर्यं-
तं विधायावरणपूजां कुर्यात् ॰ अग्न्यादिकोणेदिक्षु च ॐ हृदयाय नमः । इत्यादिना पंचांगेन पूजयेत् ततः पूर्वादिदलेषु वासुदेवादीन् तत इन्द्रा-
दीन् वज्राद्यांश्च संपूज्य धूपादिविसर्जनांतं कर्म समापयेत् ॥ अस्य पुरश्चरणं द्वादशलक्षजपः ॥ तथा च ॥ वर्णलक्षं जपेन्मंत्रं दीक्षितो विजि-
तेंद्रियः तत्सहस्रं प्रजुहुयात्तिलैराज्यपरिप्लुतैः मंत्रवर्णसंख्याक्षरसुक्तं अथ लक्ष्मीनारायणमंत्र मायाद्वयं रमाद्वयं लक्ष्मिवासुदेवाय नमः
प्रणवादिरयं मंत्रः तथा च निबंधे॰ हृल्लेखाबीजयुगलं रमाबीजयुगं तथा लक्ष्म्यै ते वासुदेवाय हृदंतं प्रणवादिकः अस्य पूजा वासुदेववत् ॥
करांगन्यासौ ॐ ह्रीं ह्रीं अंगुष्ठाभ्यां नमः इत्यादि ॐ श्रीं श्रीं तर्जनीभ्यां स्वाहा । लक्ष्मी मध्यमाभ्यां वषट् ॐ वासुदेवाय अनामिकाभ्यां हुं ॐ न-
मः कनिष्ठाभ्यां वौषट् एवं हृदयादिषु ॐ ह्रीं ह्रीं हृदयादिषु ध्यानं तु विद्युच्चंद्रनिभं वपुः कमलजावैकुंठयोरेकतां प्राप्तं स्नेहवशेन रत्न-
विलसद्भूषाभरालंकृतां विद्यापंकजदर्पणान् मणिमयं कुंभं सरोजं गदां शंखं चक्रममूनि बिभ्रदमितां दिश्यात् श्रियं वः सदा ॥ १ ॥ ६ ॥
अस्य पुरश्चरणं चतुर्लक्षजपः ॥ तथा च ॥ वर्णलक्षं जपेन्मंत्रं तत्सहस्रं सरोरुहैः होमं कुर्याद्धिकसितैर्मधुरत्रयसंयुतैः अस्य मंत्रवर्णसंख्या राम॰
क्षरलक्षं ॥ अथ दधिवामनमंत्रः ॥ ॐ नमो विष्णवे सुरपतये महाबलाय ठद्वयं तथा च निबंधे तारो हृद्विष्णवे पश्चात् ङेंऽतं सुरपतिर्भवेत् ॥ ९९
महाबलाय ठद्वंद्वं मनुरष्टादशाक्षरः अस्य पूजाप्रयोगः प्रातःकृत्यादि सोममंडलांते संयतं विन्यस्य ऋष्यादिन्यासं कुर्यात् शिरसि इन्द्र ऋषये
॥ ॐ नमो विष्णवे सुरपतये महाबलाय स्वाहा ॥ १ ॥ ॥

नमः मुखेविराट्छंदसेनमः हृदयेदधिवामनायदेवतायैनमः तथाचनिबंधे चंद्रांतकलितेपीठेप्रागुक्तेनसमर्चयेत् ततःकरांगन्यासौ ॐअंगुष्ठाभ्यांन
मः नमस्तर्जनीभ्यांस्वाहा विष्णवेमध्यमाभ्यांवषट् सुरपतयेअनामिकाभ्यांहुं महाबलायकनिष्ठाभ्यांवौषट् स्वाहाकरतलकरपृष्ठाभ्यांफट् ०॥
एवंहृदयादिषु ॐहृदयायनमः इत्यादिना ततोमंत्रन्यासः शिरसिभालेचक्षुषोःकर्णयोःघ्राणेतालुकेकंठेबाहुद्वयेहृदयेउदरेनाभौ गुह्येउरुद्वये
जंघाद्वयेपादद्वयेमंत्रवर्णान्न्यसेन्नमोंतान् जंघाद्वौपादौतुद्वयंद्वयंवर्णान्न्यसेत् ततोमूर्तिपंजरादिकंविधाय ध्यानंकुर्यात् यथा मुक्तागौरंनवम
णिलसद्भूषणंचंद्रसंस्थंभृंगाकारैरलकनिकरैःशोभिवक्त्रारविंदं हस्ताब्जाभ्यांकनककपालंस्वहलोयाभिपूर्णं दध्यन्नाद्यंकनकचषकंधारयंतं
भजामः॥ एवंध्यात्वामानसैस्संपूज्य शंखस्थापनंकृत्वा ततःचंद्रमंडलांतपीठंसंपूज्य पुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतंविधायाव
रणपूजामारभेत् आग्नेयादिकोणचतुष्टयेमध्येदिक्षुच ॐहृदयायनमः इत्यादिनापूजयेत् ततोदिग्दलेवासुदेवादीन् शक्तिसहितान्ध्वजादीन्सं
पूज्य तदग्नेकेशवादीन्संपूज्य इन्द्रादीन्वज्रादीं श्चसंपूज्य ऐरावतादिदिग्गजान्पूजयेत् ऐरावतादिदिग्गजायनमः इत्यादिनापूजयेत् ततोधू
पादिविसर्जनांतंकर्म्मसमापयेत् अस्यपुरश्चरणंत्रिलक्षजपः तथाच गुणलक्षंजपेन्मंत्रंतद्दशांशंघृतप्लुतं पायसान्नप्रजुहुयाद्ध्यानंवायया
विधिः ततोहयग्रीवमंत्राः उद्गिरत्प्रणवोद्गीथशब्दतः सर्ववागीश्वरस्यांतप्रवदेदीश्वरेस्तथा सर्ववेदमयाचिंत्यपदांतेसर्वमुच्चरे
त्॥बोधयद्वितयंतोयंमंत्रस्ताराद्दिरीरितः अस्यपूजाप्रयोगः प्रातःकृत्यादिविष्णवोक्तपीठमन्वंतेपीठन्यासंविधायऋष्यादिन्यासंकुर्यात् ॥
यथा ० शिरसिब्रह्मणेऋषयेनमः मुखेअनुष्टुप्छंदसेनमः हृदिहयग्रीवायदेवतायैनमः ततःकरांगन्यासौ ० ॐअंगुष्ठाभ्यांनमः उद्गिरत्प्र
॥ॐउद्गिरत्प्रणवोद्गीथसर्ववागीश्वरईश्वरसर्ववेदमयाचिंत्यसर्वबोधयबोधय॥ अयंमंत्रः ३४ ॥ २॥ ॥

तं॰सा॰ णवोद्धीथ तर्ज्जनीभ्यां स्वाहा सर्ववागीश्वरेश्वर मध्यमाभ्यां वषट् सर्ववेदमयाचिंत्य अनामिकाभ्यां हुं सर्ववोधयवोधय कनिष्ठाभ्यां फट् एवं हृदया
७० दिषु ततो ध्यानम् शरच्छशांकप्रभमश्ववक्त्रं मुक्तामयैरभरणैः प्रदीप्तं रथांगशंखाचितवाहुयुग्मं जानुद्वयन्यस्तकरांभजामः एवं ध्यात्वा मानसैः सं
पूज्य शंखस्थापनं कृत्वा वेत्सवोक्तपीठपूजां विधायपुनर्ध्यात्वाह स्वमित्यनेन मूर्त्तिं संकल्प्यावाहयेत् पंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतं विधायावरणपूजां
कुर्य्यात्॰ तथाच निवंधे॰ वीजेन मूर्त्तिं संकल्प्य वीजमुच्यते तथा विपत्भृगुस्थमधीशमिंदुमद्धोजमौरितं विपत् हकारः भृगुस्सकारस्थः अ
धीशः ऊकारः इंदुवीजं अर्धचंद्रवीजं तेन ह्स्रूं ततः केसरेषु चतुर्दिक्षु समर्चयेत् विदिक्ष्वंगस्मृतिन्यायसर्वशास्त्राणि पूजयेत् अर्चयेत्तस्य मध्येषु
विधावेनां गदेवताः ततस्तद्बहिरिंद्रादीन्वज्रादींश्च संपूज्य धूपादिविसर्जनांतं कर्म्म समापयेत् अस्य पुरश्चरणं त्रयस्त्रिंशल्लक्षजपः तथाच॰
वर्णलक्षं जपेन्मंत्रं कुंदपुष्पैर्मधुप्लुतैः दशांशं संस्कृते वह्नौ जुहुयान्मंत्रसिद्धये अथैकाक्षरः सच हकारसकारषष्ठस्वरविंद्वात्मक तथाच निवंधे॰
विपद्भृगुस्थमधीशविंदुमद्धोजमीरितं एकाक्षरोमनुः प्रोक्तश्चतुर्वर्गफलप्रदः अस्य ब्रह्मा ऋषि अनुष्टुप्छंदो हयग्रीवरूपी विष्णुर्देवता हकारो
वीजमूकारः शक्तिः ह्सां ह्सीं ह्सूं ह्सैं ह्सौं ह्सः इति षडंगकल्पना ध्यानं तु ॥ धवलनलिननिष्ठं शारगौरं कराग्रे जपवलयसरोजे पुस्तकाभीष्ट
दानैः दधतममलवस्त्राकल्पदानाभिरामं तुरगवदनविष्णुं नौमि विद्याग्रविष्णुं अन्यत्र॰ शरच्छशांकप्रभमश्ववक्त्रं मुक्तामयैराभरणैरुपेतम् राम॰
रथांगशंखार्द्धकरं च विद्याव्याख्यानमुद्राद्यकरं नमामि एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य शंखस्थापनं कृत्वा पीठपूजां विधायपुनर्ध्यात्वावाहनादिपं ७०
चपुष्पांजलिदानपर्य्यंतं विधायावरणपूजामारभेत् तत्रांगैः प्रथमावरणम् श्रद्धाहयमेधाहयस्मृतिहयविद्याहयलक्ष्मीहयवागीशी हयवि-

च्चाविशाल हयनादविमर्दन हये इत्यष्टभि द्वितीयं लक्ष्मीसरस्वतीरतिप्रीतिनिकीर्त्तिकांतितुष्टिपुष्टिभिस्तृतियं कुमुदादिभिर्गणैश्चतुर्थं इन्द्रा
दिभिः पंचमावर्णं ततोधूपादिविसर्जनांतं कर्म्मसमापयेत् अस्यपुरश्चरणं लक्षचतुष्टयंजपः तथाच वेदलक्षंजपेन्मंत्री दशांशंजुहुयात्ततः ॥
साज्येन दशांशहोमः अथसप्ताक्षरी हयग्रीवाय एकाक्षरादिचतुर्थ्यंतहयशिरः शब्दोनमोंततः तथाचकल्पे हयशिरपदं ङेंतं हदयांतं समुद्ध
रेत् स्वबीजादिर्म्महामंत्रश्चतुर्वर्गफलप्रदः अस्यब्रह्माऋषिरनुष्टुप्छंदो हयग्रीवरूपीविष्णुर्देवता अस्यसर्वमेकाक्षरवत् उद्गिरत्प्रणवो
द्गीथसर्ववागीश्वरेश्वर सर्ववेदमयाचिंत्यसर्वंबोधयबोधयस्वाहांतो मनुराख्यातो बीजप्रणवसंपुटः मंत्रांतरम् विश्वोत्तीर्णस्वरूपायचिन्म
यानंदरूपिणे तुभ्यंनमोहयग्रीवविद्याराजायविष्णवे ॥ स्वाहांतोबीजराख्यातोहंसेनसंपुटीकृतः अयंमंत्रः हंसादिःसोहमंतिकः एत
योर्म्मंत्रयोः पूर्वानुष्ठितं हयग्रीववत्सर्वंज्ञातव्यं अथनृसिंहमंत्राः उग्रवीरंवदेत्पूर्वंमहाविष्णुमनंतरं ज्वलंतपदमाभाष्यसर्वतोमुखमी
रयेत् नृसिंहंभीषणंभद्रंमृत्युमृत्युंवदेत्ततः नमाम्यहमितिप्रोक्तोमंत्रराजःसुरद्रुमः कल्पेतुहद्वेरवापुचितश्चेत्सर्वकामफलप्रदः ॥ ॥
॥ अस्यपूजाप्रयोगः ॥ प्रातःकृत्यादिपीठमन्वंतं विधायऋष्यादिन्यासंकुर्य्यात् यथा शिरसिब्रह्मणेऋषयेनमः मुखेनुष्टुप्छंदसेनमः ॥
हृदिनृसिंहायदेवतायैनमः ततःकरांगन्यासौ चतुर्भिर्हृदयंवर्णैः शिरस्तावद्भिरक्षरैः शिखाःष्टभिः समुद्दिष्टाषड्भिःकवचमीरितम् ताव
द्भिर्नयनंप्रोक्तमस्त्रंस्यात्करणाक्षरैः शिरोललाटनेत्रेषुमुखेबाहुंघ्रिसंधिषु साग्रेषुकुक्षिहृदये गलेपार्श्वद्वयेपुनः अपरांगेचककुदिन्य
सेद्वर्णान्यथाक्रमम् ध्यानम्० माणिक्यादिसमप्रभंनिजरुचासंत्रस्तरक्षोगणं जानुन्यस्तकरांबुजंत्रिनयनंरत्नोल्लसद्भूषणम् बाहुभ्यांधृ

१ संत्रासयंतं १

तं०सा० त शंखचक्रमनिशं दंष्ट्रोग्रवक्त्रोल्लसज्ज्वालाजिह्वमुदग्रकेशनिचयं वंदे नृसिंहं विभुं एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य शंखस्थापनं कुर्यात् वैष्ण
७१ वोक्तपीठपूजां कृत्वा पुनर्ध्यात्वावाहनादि पंचपुष्पांजलिदानपर्यंतं विधायावरणपूजामारभेत् यथा केशरे षडग्न्यादिकोणमध्ये दिक्षु च उग्रवी
रेति हृदयाय नमः महाविष्णुं शिरसे स्वाहा ज्वलंतं सर्वशिखायै वषट् नृसिंहं भीषणं कवचाय हुं भद्रं मृत्युमृत्युं नेत्रत्रयाय वौषट् नमाम्यहं अस्त्राय
फट् ततः पूर्वादिदले गरुडं शंकरं शेषं ब्रह्माणं ततो मुखं च प्रपूजयेत् विदिग्दलेषु श्रियं ह्रियं धृतिं पुष्टिं प्रणवादिनमोंतेन पूजयेत् तद्बहिरिं
द्रादीन् वज्रादींश्च संपूज्य ततो धूपादि विसर्जनांतं कर्म समापयेत् अस्य पुरश्चरणं द्वात्रिंशल्लक्षजपः तथा च वर्णलक्षं जपेन्मंत्रं तत्सहस्रं घृत
प्लुतैः पायसान्नैः प्रजुहुयाद्विधिवत्पूजयेन्नले ॥ अथ नृसिंहषडक्षरो मंत्राः कथ्यन्ते ॥ पाशः शक्तिर्नरहरिरंकुशो वर्म फट् मनुः षडक्षरो नरहरेः स
र्वकामफलप्रदः अस्य पूजा प्रातः कृत्यादि वैष्णवोक्तपीठमन्वंतं विन्यस्य ऋष्यादिन्यासं कुर्यात् शिरसि ब्रह्मणे ऋषये नमः मुखे पंक्तिछंद
से नमः हृदि नृसिंहाय देवतायै नमः ततः करांगन्यासौ ॐ अंगुष्ठाभ्यां नमः ह्रीं तर्जनीभ्यां स्वाहा क्ष्रौं मध्यमाभ्यां वषट् क्रौं अनामिकाभ्यां हुं
हुं कनिष्ठाभ्यां वौषट् फट् करतलकरपृष्ठाभ्यां फट् एवं हृदयादिषु ॥ ततो ध्यानम् कोपादालोलजिह्वं विवृतनिजमुखं सोमसूर्याग्निनेत्रं
पादादानाभिरक्तप्रभमुपरि सितं भिन्नदैत्येंद्रगात्रं शंखं चक्रं स पाशांकुशकुलिशगदादारुणान्युद्वहंतं भीमं तीक्ष्णाग्रदंष्ट्रं मणिमय तं०स०
विविधाकल्पमीडे नृसिंहं एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य शंखस्थापनं कृत्वा वैष्णवोक्तपीठपूजां विधाय पुनर्ध्यात्वावाहनादि पंचपुष्पांज ७१
लिदानपर्यंतं विधायावरणपूजामारभेत् ततः केसरेषु अग्न्यादिकोणमध्ये दिक्षु च आं हृदयाय नमः इत्यादि षडंगानि संपूज्य पत्रेषु पूर्वादि

शंखंचक्रंपाशअंकुशवज्रंगदांखड्गंखेटकंचपूजयेत् तथाच अंगावृतेर्बहिःकुर्य्यात्चक्रंशंखंपाशांकुशौपुनः वज्रंकौमोदकींखड्गंखेटको
पत्रेषुपूजयेत् तद्बहिरिंद्रादीन्वज्रादींश्चसंपूज्यधूपादिविसर्ज्जनांतंकर्म्मसमापयेत्॥अस्यपुरश्चरणंषट्लक्षजपः॥तथाच॥ऋतुलक्षंज
पेन्मंत्रंघृतेनजुहुयात्ततः तत्सहस्रंसमिद्धोग्नौतोषयेद्वसुनागुरुं अथैकाक्षरी क्षकारोवह्निमानयोमनुस्त्वरसमन्वितः एकाक्षरोमनुःप्रो
क्तोभजतांकामदोमणिः अस्यपूजादिकंसर्वंमंत्रराजवत् अस्यब्रह्माऋषिः गायत्रीछंदः क्षकारोबीजं औकारःशक्तिषडंदीर्घयुक्तेनांगक
ल्पनाजयद्वयंश्रीनृसिंहः तथाचकल्पे जयद्वयंसमुच्चार्य्यश्रीपूर्वोनृसिंहइत्यपिअष्टाक्षरोमनुःप्रोक्तोभजतांकामदोमणिः अस्यब्रह्माऋ
षिर्गायत्रीछंदः षड्दीर्घभाजास्वरयुक्तेनांगकल्पना ध्यानार्चनादिकंसर्वंमंत्रराजवत् अस्यपुरश्चरणमष्टलक्षजपः तथाच वसुलक्षंजपेन्मंत्रं
मित्यादिवचनात्॰ अथहरिहरमंत्रः॰ सचमंत्रदेवप्रकाशिकायाम्॰ तारोमायाप्रासादंशंकरनारायणायनमः प्रासादंमायातारः अस्य
पूजाप्रातःकृत्यादिवैष्णवोक्तंशैवोक्तंवापीठंविधायऋष्यादिन्यासंकुर्य्यात् यथा शिरसिनारायणऋषयेनमः मुखेनुष्टुप्छंदसेनमः॥
हृदिहरिहरायदेवतायैनमः गुह्येहौंबीजायनमः पादयोःह्रींशक्तयेनमः ततःकरांगन्यासौ ह्रांअंगुष्ठाभ्यांनमः इत्यादि ह्रांहृदयायन
मः इत्यादि ततोध्यानम् मूलंचक्रंपांचजन्यमभीतिरधतैःकरैः स्वत्वाभूषणववीलाईक्कक्षंहरिहरंभजे एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्यशं
खस्थापनंकृत्वा वैष्णवोक्तं शैवोक्तं वा पीठपूजांविधायपुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतंविधायावरणपूजामारभेत् केस
रेष्वग्न्यादिकोणेषुमध्येदिक्षुच ह्रांहृदयायनमः इत्यादिनापूजयेत् ततःपत्रेषुपूर्वादि ॐलक्ष्म्यैनमः एवंनारायण्यै धरायै भूधरायै अंबि

॥ ॐ ह्रींहौंशंकरनारायणायनमः ॥ ६ ॥

तं॰ टा॰ कायै गंगायै धरायै तद्बहिरिंद्रादीन् वज्रादीन्पूजयेत् अत्र वज्रादिपूजानास्त्येवऽनुक्तत्वात् ॥ ततो धूपादि विसर्ज्जनांतं कर्म्म समापयेत् अस्य पुर
७२ श्चरणं लक्षजपः घृतपायसेनायुतहोमः तथाच लक्षमात्रं जपेन्मंत्रं तद्दशांशं घृतप्लुतैः पायसैर्हवनं कुर्यात्संस्कृते हव्यवाहने अथ वराहमंत्रः
॥ तारं नमो भगवते वराहपदमीरयेत् रूपाय भूर्भुवः स्वः स्यात्पतये तदनंतरं भूपतित्वं मे पदांते देह्यते च दद्दापय वह्निजावधिर्मंत्रः स्यात्त्रय
स्त्रिंशद्दशाक्षरः अस्य पूजाप्रयोगः ॥ प्रातःकृत्यादि वैष्णवोक्तपीठमंत्रांतं विन्यस्य ऋष्यादिन्यासं कुर्यात् यथा शिरसि भार्गवऋषये नमः मुखे
ऽनुष्टुप्छंदसे नमः हृदि आदिवराहाय देवतायै नमः ततः करांगन्यासौ एकदंष्ट्राय अंगुष्ठाभ्यां नमः व्योमोल्काय तर्जनीभ्यां स्वाहा तेजो
धिपतये मध्यमाभ्यां वषट् विश्वरूपाय अनामिकाभ्यां हुं महादंष्ट्राय कनिष्ठाभ्यां फट् एवं हृदयादिषु ततो ध्यानम् आपादं जानुदेशाद्वर
कनकनिभं नाभिदेशादधस्तान्मुक्ताभं कंठदेशात्तरुणरविनिभं मस्तकान्नीलभासं ईडे हस्तैर्दधानं रथचरणदरौ खड्गखेटौ गदाख्यं शक्तिं
दानाभये च क्षितिधरणलसद्दंष्ट्रमाद्यं वराहम् ॥ एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य शंखस्थापनं कृत्वा पंचपुष्पांजलिदानपर्यंतं विधायावर
णपूजामारभेत् यथा पूर्वादिदिक्षु एकदंष्ट्राय हृदयाय नमः व्योमोल्काय शिरसे स्वाहा तेजोधिपतये शिखायै वषट् विश्वरूपाय कवचा
य हुं अग्न्यादिकोणेषु महादंष्ट्राय अस्त्राय फट् तद्बहिः पत्रेषु ॐ चक्राय नमः शंखाय नमः खड्गाय नमः एवं खेटकायै गदायै शक्त्यै व टा॰
राय अभयाय तद्बहिरिंद्रादीन् वज्रादींश्च संपूज्य धूपादिविसर्ज्जनांतं कर्म्म समापयेत् अस्य पुरश्चरणं लक्षजपः तथाच लक्षमेकं जपे- ७२
न्मंत्रं मधुराप्लुतैः सरोरुहैः जुहुयात्तद्दशांशेन पीठे विष्णुमपूजयेत् विष्णुमंत्रं रात्रौ न जपेत् तथाच न जपेद्वैष्णवं रात्रौ शक्तिमंत्रेण दुष्यती

१ कमलैः १

॥ क्षिप ॐ स्वाहा २॥

ति वैशंपायनसंहितावचनात् ॥ इति विष्णुपूजापरिच्छेदः ॥ ॥इति विष्णुपूजाः समाप्ताः॥ ॥अथ गरुडपंचाक्षरो मंत्रः॥ ॥सचतुर्थीयस्वरयु
क्तः क्ष्मेत्यक्षरमेण वाग्निजायामेकः तथाच॰ संवर्तकोनेत्रयुतः पार्श्वस्तारोग्निसुंदरः। गारुडो मनुराख्यातो विषद्वयविनाशनः स्मरन् गरु
डमात्मानं मनुमेवं जपेन्नरः विषमालोकमेनैव हन्यान्नागकुलोद्भवं अस्य पूजा प्रातःकृत्यादि वैष्णवोक्तपीठांतं विन्यस्य ऋष्यादिन्यासं
कुर्यात् तथा शिरसि गरुड ऋषये नमः मुखे पंक्तिश्छंदसे नमः हृदि पक्षीन्द्राय देवतायै नमः प्रणवो बीजं स्वाहा शक्तिः ततोंऽगन्यासः
ज्वलज्वल महामति स्वाहा गरुड चूडामणे स्वाहा गरुड विवाये स्वाहा महागरुड प्रभंज प्रभंज प्रभेदन २ वित्रासय २ विमर्दय २ स्वाहा॰ ॥
उग्ररूपधर सर्वविषहर भीषय २ सर्वं दह २ भस्मी कुरु २ स्वाहा अंगकल्पनाकरहृदयं गुष्ठादिकनिष्ठांतांगुलिषु मंत्रवर्णान्विन्यस्य पादक
टिहृदयवक्त्रबाहुमूर्द्धसु मंत्रवर्णान्विन्यसेत् अथ ध्यानम् वर्म्मांतोवह्नियुग्मक्षरकमलगतं पंचभूतात्र्व वर्णं क्लिन्नाकल्पं फणीद्रैरभय
वरकरं पद्मनेत्रं सुवक्त्रं त्वष्टाहेमाद्रितुंगस्मरदखिलविषप्रपन्नप्राणभूतं प्राणश्रेयांत्रिवेदीतदमम तमयं पक्षिराजं भजेहम् १ ॥ए
वं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य शंखस्थापनं कृत्वा वैष्णवोक्तपीठमन्वंतं पीठं संपूज्य पुनर्ध्यात्वावाह्य रेफद्वयम् हुंकारमध्यस्वं सकारैका
रबिंद्वात्मकबीजमुक्तकाराः स्वरद्वंद्वाष्टकं केशरेषु कचटतपयशलाष्टकं गमुक्ताष्टदलेषु मातृकायंत्रे पक्षिराजं पूजयेत् अंगैः प्रथमावर
णम् अनंतकवासुकीतक्षककर्कोटकपद्ममहापद्मशंखमहापालकुलिकाष्टकनागेंद्रै द्वितीयावरणम् इन्द्राग्निः तृतीयावरणम् ॥अ
स्य पुरश्चरणं पंचलक्षजपः अथवा पुरश्चरणार्थं मूलमयुतं प्रत्येकमक्षरसंख्यं मालामंत्रसहस्रं जपेत् घृताक्तैः कुंदपुष्पैः दशांश ।

तं०सा० होमः मालामंत्रस्तु उच्यते ॐनमो भगवते गरुडाय कालाग्निवर्णाय एह्येहि कालाग्निजिह्वाय पातय २ मोहय २ विद्रावय २ भ्रामय २ हन २
७३ दह २ पच २ ॐ फट् स्वाहा क्षीराब्धिमध्ये तत्रोत्पन्नपूर्वोक्तमात्मकास्वरमयममृतात्मकं श्वेतपद्मं विचिंत्य तत्पक्षे दष्टं संस्थलं दष्टस्य मूर्द्धि
वक्त्रहृदयनाभिरं हंटं वं दुनिर्वीजचतुष्टयममृतश्राविततेन चिंत्य दष्टशिरस्युपरि चंद्रकांतवर्णसुधामयं गरुडं ध्यात्वा तं चंद्रस्थस्थिता
मृतपूरितशंखनिर्गतामृतधारया दष्टं प्लावयंतं गरुडं ध्यायेन्मंत्रं जपेत् एवं ध्यानमात्रेण दष्टो निर्विषः समुत्थाय चिरंजीवेत् ॐनमो भगवते ग
रुडाय महेंद्ररूपाय पर्वतशिखराकाररूपाय संहर २ मोचय २ चालय २ पातय २ निर्विष २ विषमप्यमृतं चाहारसदृशरूपं प्रज्ञापयासि स्वाहा न
मः नलनलवरू २ क्षिप २ हर २ स्वाहा ॥ अनेन गरुडमंत्रेण मंत्री गरुडो भूत्वा अभिमंत्रितस्थावरविषं भक्षितमप्यमृतं भवति किमुतमन्न
पानादिकं इति गरुडमंत्रः अथ विषहराग्निमंत्रः सचविसर्गविंदुमुक्तः षकारहृदययुक्तः अस्य पूजाप्रातःकृत्यादिकं कृत्वा ऋष्या
दिन्यासं कुर्यात् .शिरसि अग्नये ऋषये नमः ॥ मुखे पंक्तिश्छंदसे नमः हृदि अग्नये देवतायै नमः षकारो बीजं बिंदुशक्तिः दीर्घस्वरयु
क्तेन षकारेण षां करांगन्यासौ कुर्यात् ध्यानार्चनं वैश्वानरमंत्रवत् अस्य पुरश्चरणं द्वादशलक्षजपः आज्येन दशांशहोमः स्वरात्मह
स्ततले पंचदलं श्वेतपद्मं ध्यात्वा तत्कर्णिकायां सविसर्गषकारं ध्यात्वा रक्तवर्णामृतमयं विचिंत्य तत्स्पर्शात् विषं नाशयेत् एवंभू स्मा०
तकरे विषमरोगस्यं स्पृष्ट्वा अष्टोत्तरशतं जपेत् सर्वान् वृश्चिकादिविषज्वराजीर्णविषसर्पदंतादिशूलनेत्ररोगादि सर्ववेदनां च नाशये ७३
त्० इति विषहराग्निमंत्रः ॥ अथ विषहराग्निमंत्रः ॥ वृश्चिकादिविषयेषु ॐ शरस्फुर ॐ हिलिमिलि चहस्फुः ॐ हिलिमिलितिलि

तिलिस्फुः सर्वदेवेभ्यस्फुः एते वृश्चिकविषहराः ॥ ॐ भेरुण्ड इति मूषकविशहरमंत्रः ॥ ॐ सरलेस्फुः एतन्मंत्रं जप्त्वा श्वेतसर्षपप्रक्षेपाद्विषना
शनम् ॥ ॐ ह्रीं श्रीं हूं जहाउं स्वाहा ठ गरुड हुं फट् इति दुर्गामंत्रः इति लूतादिविषहरः ॐ नमो भगवते विद्युद्वेसर २ हन २ हूं फट् स्वाहा इति वि
द्युमंत्रः इति सर्वकंटकजातिविषहरमंत्रः ॥ अथ हनुमत्कल्पम् ॥ देव्युवाच ॥ शैवानि गाणपत्यानि शाक्तानि वैष्णवानि च साधकानि च सौरा
णि चान्यानि यानि कानि च १ एतानि देवदेवेश त्वदुक्तानि श्रुतानि च किंचिदन्यत्तु देवानां साधनं वद कथ्यतां २ शंकर उवाच ॥ शृणु देवि
प्रवक्ष्यामि सावधानावधारय हनुमत्साधनं पुण्यं महापातकनाशनम् ३ एतद्गुह्यतमं लोके शीघ्रसिद्धिकरं परं जयो यस्य प्रसादेन लोकत्र
यजितो भवेत् ॥ ४ ॥ तत्साधनविधिं वक्ष्ये नृणां सिद्धिकरं द्रुतं विपक्षक्षेमकरं हनुमते तदनंतरं रुद्रात्मकाय कवचं फडिति द्वादशाक्षरम् ५
एतन्मंत्रं समाख्यातं गोपनीयं प्रयत्नतः तव स्नेहेन भक्त्या च दासोऽस्मि तव सुंदरि ६ एतन्मंत्रं अर्जुनाय पुरा दत्तं तु सौरिणा जपेन साधनं
कृत्वा जितं सर्वं चराचरं ७ नदीकूले विष्णुगेहे निर्जने पर्वते वने एकाग्रचित्तमाधाय साधयेत्साधनं महत् ८ महाशैलं समुत्पाट्य धावंतं
रावणं प्रति तिष्ठ तिष्ठ रणे दुष्ट मम जीवन्न मोक्ष्यसे ९ इति ब्रुवंतं कोपेन क्रोधरक्तमुखांबुजं भोगी द्राभंस्वलांगूलमुत्क्षिपंतं मुहुर्मुहुः
१० लाक्षारक्तारुणं रौद्रं कालांतकयमोपमं ज्वलदग्निसमं नेत्रे सूर्यकोटिसमप्रभं ११ अंगदाद्यैर्महावीरैर्वेष्टितं रुद्ररूपिणं एवं रूपं
हनुमंतं ध्यात्वा यः पूजयेन्मनुं १२ लक्षजापात्प्रसन्नः स्यात्सत्यं ते कथितं मया ध्यानैकमाश्रितः पुंसां सिद्धिरेव न संशयः १३ प्रातः स्ना
त्वा नदीतीर उपविश्य कुशासने प्राणायामं षडंगं च मूलेन सकलं चरेत् १४ पुष्पांजल्यष्टकं दत्वा ध्यात्वा एवं ससीतकं ताम्रपात्रेत

तं०सा० ततः पद्ममष्टपत्रं सकेसरं १५ रक्तचंदनघृष्टेन लिखेत्तस्य शलाकया कर्णिकायां लिखेन्मंत्रं तत्रावाह्य कपिप्रभुं १६ कर्णिकायां यजेद्देवं द
७४ त्वा पाद्यादिकं ततः गंधपुष्पादिकं चैव निवेद्य मूलमंत्रतः १७ सुग्रीवं लक्ष्मणं चैव अंगदं नलनीलकं जांबुवंतं च कुमुदं केसरिणं दले द
ले १८ पूर्वादिक्रमतो देवि पूजयेद्गंधचंदनैः पवनं चांजनां चैव पूजयेद्दक्षवामतः १८ दलाग्रेषु क्रमात्पूज्या लोकपालास्ततः परं ध्यात्वा ज
पेन्मंत्रराजं लक्षं यावच्च साधकः १९ लक्षांते दिवसं प्राप्य कुर्याच्च पूजनं महत् एकाग्रमनसा धीमांस्तस्मिन्पवननंदने २० दिवारात्रौ जपं
कुर्याद्यावत्संदर्शनं भवेत् सुदृढं साधकं मत्वा निशीथे पवनात्मजः २१ सुप्रसन्नस्ततो भूत्वा प्रयाति साधकाग्रतः यथेप्सितं वरं दत्वा सा
धकाय कपिप्रभुः २२ सर्वसौख्यमवाप्नोति विहरेदात्मनः सुखैः एतद्धि साधनं पुण्यं देवानामपि दुर्लभं २३ तव स्नेहात्समाख्यातं भक्ता
सि यदि पार्वति २४॥ ॥इति गरुडतंत्रे देवीश्वरसंवादे द्वादशाक्षरसाधनं समाप्तम्॥ ॥हनूमतो विग्रहं च लिख्यते वीरसाधनं ब्राह्मे मु
हूर्ते उत्थाय कृतनित्यक्रियो द्विजः गत्वा नदीं ततः स्नात्वा तीर्थमावाह्य मष्टधा मूलमंत्रं ततो जप्त्वा सिंचिदेनित्यसंख्यया ततो वासः परी
धाय गंगातीरे थवा शिवौ उपविश्य ग्रां ग्रं गुष्ठाभ्यां नमः आं हृदयाय नम इत्यादिना च करांगन्यासौ कुर्यात् ततः प्राणायामः अकारादि व
र्णानुच्चरन् वामनासापुटेन वायुं पूरयेत् पंचवर्गानुच्चरन्कुंभयेत् यकाराद्यैर्नरेचयेत् एवं वारत्रयं कृत्वा मंत्रवर्णैरंगन्यासं कुर्यात् ततो त०सा०
ध्यानम्० ध्यायेद्रणे हनूमंतं कपिकोटिसमन्वितं धावंतं रावणं जेतुं दृष्ट्वा सत्वरशास्वतं लक्ष्मणं च महावीरं पतितं रणभूतले गुरुं च क्रो ७५
धमुत्पाद्य ग्रहीत्वा गुरुपर्वतं हाहाकारैः सदर्पैश्च कंपयंतं जगत्त्रयं आब्रह्मांडं समं व्याप्य कृत्वा भीमं कलेवरं इति ध्यात्वा ष्टसहस्रं जपे

॥ श्रीपवननंदनायस्वाहा॥ १॥

त् ८ अस्यमंत्रः श्रीबीजं पूर्वमुच्चार्यपवनं च ततोवदेत् नंदनं च ततोदेयं ङेवसानेनलभिया ह्रौंश्रौंगौंयंमनुप्रोक्तोनराणां सुरपादपः॥:
सप्तदिवसमहाभयंदत्त्वात्रिभागशेषासु निशासु नियतमागच्छति यदिसाधकोमायांतरति ईप्सितंवरंप्राप्नोति विद्यांवापिधनंवापिराज्यं
वाशत्रुनिग्रहं तत्क्षणादेवप्राप्नोति सत्यंसत्यंसुनिश्चितं इतिहनुमत्कल्पंसमाप्तम् ॥ सांकष्टेष्टंस्यपंक्तौदृष्टव्यः॥अथशिवमंत्र
॥उद्दिश्यपंक्तृतवतीगिरिजातपांसिपत्पादपंकजरजोविबुधानमंति आशांबरंभुजगराजविभूषितांगं तंचंद्रमौलिममलंमनसास्मरामि १॥:
अथवक्ष्येमहेशस्यमंत्रान्सर्वसमृद्धिदान् यैःपूर्वमृषयःप्राप्ताशिवसायुज्यमंजसा तत्रप्रासादाख्यः हौं सांतः श्रीसंयुक्तोविंदुभूषितः प्रा
सादाख्योमनुप्रोक्तोभजतांकामदोमणिः अस्यपूजाप्रयोगः प्रातःकृत्यादिमातृकान्यासांतंप्राणायामंचकृत्वा श्रीकंठन्यासमातृकास्था
नेषुकुर्यात् यथा अंश्रीकंठपूर्णोदरीभ्यांनमः एवंआंअनंतविरजाभ्यां इंसूक्ष्मशाल्मलीभ्यां ईंत्रिमूर्तिलोलाक्षीभ्यां उंअमरेश्वरवर्तु
लाक्षीभ्यां ऊंअर्घीशदीर्घघोणाभ्यां ऋंभारभूतिषदीर्घमुखीभ्यां ॠंअतिथीशगोमुखीभ्यां लृंस्थाण्डकदीर्घजिह्वाभ्यां लॄंहरकुंडोदरीभ्यां
एंझिंटीशोर्द्ध्वमुखीभ्यां ऐंभौतिकेशविकृतमुखीभ्यां ओंसद्योजातज्वालामुखीभ्यां औंअनुग्रहेश्वरोल्कामुखीभ्यां अंअक्रूरसुश्री
मुखीभ्यां अःमहासेनविद्यामुखीभ्यां कंक्रोधीशसर्वसिद्धिमहाकालीभ्यां खंचंडेश्वरसर्वसिद्धिसरस्वतीभ्यां गंपंचांतकगौरीभ्यां घंशि
वोत्तमत्रैलोक्यविद्याभ्यां ङंएकरुद्रमंत्रशक्तिभ्यां चंकूर्मात्मशक्तिभ्यां छंएकनेत्रभूतमातृभ्यां जंचतुराननलंबोदरीभ्यां झंअजेशद्रावि
णीभ्यां ञंसर्वेशनागरीभ्यां टंसोमेशखेचरीभ्यां ठंलांगलीमंजरीभ्यां डंदारुकरूपिणीभ्यां ढंअर्धनारीश्वरवीरिणीभ्यां णंउमाकांतकाको

तं॰सा॰ दरीभ्यां॰ तंआषाढिपूतनाभ्यां थंदंडिभद्रकालीभ्यां दंअत्रियोगिनीभ्यां धंमीनशंखिनीभ्यां नंमेशगर्ज्जिनीभ्यां पंलोहितकालरात्रिभ्यां फंशि
७५ खिकुब्जाभ्यां बंछगलंडकपर्द्दिनीभ्यां भंद्विरंडेशवज्रिणीभ्यां मंमहाकालजयाभ्यां यंत्वगात्मवाम्मिसुमुखेश्वरीभ्यां रंअसृगात्मनेभुजंगेश
रेवतीभ्यां लंमांसात्मपिनाकीशमाधवीभ्यां वंमेदआत्मखड्गीशवारुणीभ्यां शंअस्थ्यात्मवकेशवायवीभ्यां षंमज्जात्मश्वेतरक्षोविदारिणीभ्यां॰
संशुक्रात्मभृग्वीशसहजाभ्यां हंप्राणात्मनेकुलीशलक्ष्मीभ्यां ळंजीवात्मशिवव्यापिनीभ्यां क्षंक्रोधात्मसंवर्तकमायाभ्यां ॥ सहितेद्विवच
नबहुवचनद्वंद्वसमासोवाइति न्यासादविरोधेइदमेववाक्यं ततःसामान्यपद्मसुक्तपीठन्यासंकृत्वा पीठशक्तिर्न्यसेत् यथा ऊंवामायैनमः
एवंज्येष्ठायै रौद्र्यै काल्यै कलविकरिण्यै बलविकरिण्यै बलप्रमथिन्यै सर्वभूतदमन्यै एताहृत्पद्मस्यपूर्वादिकेसरेषुविन्यस्यमध्येमनोन्म
न्यै तदुपरि ऊंनमोभगवतेसकलगुणात्मशक्तियुक्ताय अनंताय योगपीठात्मनेनमः तथाचशारदायां वामाज्येष्ठातथारौद्रीकालीकलवि
कारिका विकरिण्याह्वयाप्रोक्ताबलाद्यैःविकरिण्यथ बलप्रमथिनीपश्चात्सर्वभूतदमन्यथ मनोन्मनीतिसंप्रोक्ताःशैवपीठस्यशक्तयः ॥ वामदे
वामुनिःछंदःपंक्तिर्देवःसदाशिवः ईशानाद्यान्यसेन्मूर्त्तीरंगुष्ठादिततःक्रमात् ततःऋष्यादिन्यासः शिरसिवामदेवायऋषयेनमः मुखे
पंक्तिछंदसेनमः हृदिसदाशिवायदेवतायैनमः ततःकरांगन्यासौ हांअंगुष्ठाभ्यांनमः इत्यादिषट्दीर्घयुक्तेनन्यसेत् हांहृदयायनमः ॥ तम॰
॥ इत्यादिच ॥ ततःईशानाद्याःपंचमूर्त्तीर्न्यसेत् यथा अंगुष्ठयोः होंईशानायनमस्तर्ज्जन्योः हेंतत्पुरुषायनमः मध्यमयोः हुंअघोरायन ७५
मः अनामिकयोः हिंवामदेवायनमः कनिष्ठयोः हंसद्योजातायनमः ततस्तदंगुलीभिः होंईशानायनमःइत्यादिभिःशिरोवदनहृद्गुह्यपादेषु
पंचमूर्त्तीर्न्यसेत् ऊर्द्धप्राग्दक्षिणोत्तरपश्चिमेषुमुखेषुतत्तदंगुलीभिः ततहोंजैस्तत्तन्मूर्तीर्न्यसेत् शूद्रस्तु एतावत्पर्यंतंन्यासंकृत्वाध्यायेत्

अन्यत्रनाधिकारात् ततऊर्द्ध्वपूर्वदक्षिण पश्चिमोत्तरमुखेषु ॥ ॥ ईशानस्यपंचकलाब्रह्मऋचपपदादिकाः प्रणवादिनमोंतेन
न्यसेत् तद्यथा ॐईशानःसर्वविद्यानांशशिन्यैकलायैनमः ईश्वरःसर्वभूतानां ॐअंगदायैकलायैनमः ब्रह्माधिपतिर्ब्रह्मणाधिपतिः॥
ॐब्रह्मेष्टदायैकलायैनमः ॐशिवोमेस्तु ॐमरीच्यैकलायैनमः सदाशिवो अंशुमालिन्यैकलायैनमः ततःपूर्वपश्चिमदक्षिणोत्तरमुखे
षुतत्पुरुषस्यचतस्रःकलान्यसेत् ॐतत्पुरुषायविद्महेॐशांत्यैकलायैनमः ततोमहादेवायधीमही ॐविद्यायैकलायैनमः तन्नोरु
द्रः ॐप्रतिष्ठायैकलायैनमः प्रचोदयात् ॐनिवृत्त्यैकलायैनमः ततोहृदयेग्रीवायां अंसद्वयेनाभौकुक्षौपृष्ठेवक्षसि अघोरस्याष्टकलान्य
सेत् ॥ तद्यथा॥ ॐअघोरेभ्यः ॐतमायैकलायैनमः अथघोरेभ्यः मोहायैकलायैनमः घोरेभ्यः ॐक्षमायैकलायैनमः घोरतरेभ्यः निद्रायै
कलायैनमः सर्वतःसर्वॐव्याधयेकलायैनमः सर्वेभ्यःॐमृत्यवेकलायैनमः नमस्तेस्तु ॐक्षुधायैकलायैनमः रुद्ररूपेभ्य ॐतृष्णायैक
लायैनमः ततोगुह्येमुखेगुल्फद्वयेऊरुद्वयेजानुद्वयेजंघाद्वयेस्फिक्द्वयेकट्यांपार्श्वयोः वामदेवस्यत्रयोदशकलान्यसेत् यथा ॐवामदे
वायनमः ॐरजायैकलायैनमः ज्येष्ठायनमः ॐरक्षायैकलायैनमः ॐरुद्रायनमः ॐरत्यैकलायैनमः कालायनमः ॐकपालिन्यैकला
यैनमः कलॐकामायैकलायैनमः विकरणायॐसंयमिन्यैकलायैनमः बलॐक्रियायैकलायैनमः विकरणायनमः ॐबुद्ध्यैकलायैन
मः॥बलायॐस्थिरायैकलायैनमः प्रमथनायैनमः ॐरात्र्यैकलायैनमः सर्वभूतदमनायनमः ॐभ्रामिण्यैकलायैनमः नमःॐमो
हिन्यैकलायैनमः उन्मनायनमः ॐज्वरायैकलायैनमः ततःपार्श्वयोः स्तनयोर्नेत्रमूर्द्ध्निबाहुयुग्मेसद्योजातस्याष्टौकलान्यसेत् ॥

नं०स्ना० ॐसद्योजातंप्रपद्यामि ॐसिद्ध्यै कलायैनमः॥सद्योजातायवैनमः ॐऋद्ध्यैकलायैनमः भवेॐमसै कलायैनमः अभवे ॐलक्ष्म्यैकलायैनमः ना
७६ तिभवेॐमेधायैनमःकलायैनमः भवस्वमां ॐप्रज्ञायै कलायैनमः सर्वॐप्रभायैनमः उद्भवायनमः ॐसुधायै कलायैनमः ततः पंचांगुलीषु ईशाना
द्याः पंचवक्त्रान्न्यसेत् ॐईशानःसर्वविद्यानामीश्वरःसर्वभूतानांब्रह्माधिपति र्ब्रह्मणाधिपतिःशिवोमेस्तु सदाशिवोम् १ ॐतत्पुरुषायविद्महेम
हादेवायधीमहि।तन्नोरुद्रःप्रचोदयात् २ ॐअघोरेभ्योऽथघोरेभ्योघोरघोरतरेभ्यः सर्वतः सर्वसर्वेभ्योनमस्तेस्तुरुद्ररूपेभ्यः ३ ॐवामदेवायन
मोज्येष्ठायनमोरुद्रायनमः कालायनमःकलविकरणायनमो बलप्रमथनायनमः सर्वभूतदमनायनमोनमउन्मनायनमः ४ ॐसद्योजातंप्र
पद्यामिसद्योजातायवैनमः भवेऽभवेनातिभवेभवस्वमांभवोद्भवायनमः ५ एवंमूर्धास्यहृदयगुह्यपादेषु एतान्वक्त्रान्न्यसेत् ततोऽगन्या
संकुर्यात्० ऐंक्लींक्लुंस्त्रींसः सर्वज्ञायहृदयायनमः अमृतेतेजोमालिनीनित्यदीप्तायब्रह्मशिरसेस्वाहा ज्वलितशिखिशिखायअनादिबो
धायंशिखायैवषट्।।वज्रिणेवज्रहस्तायस्वतंत्रायकवचायहुं सौंखौंहौंपरतोलुप्तयेशक्तयेनेत्रत्रयायवौषट् श्लींपशुहुंफट् अनंतशक्त
येऽस्त्रायफट्० एवंविन्यस्यध्यायेद्यथा० मुक्तापीतपयोदमौक्तिकजवावर्णैर्मुखैःपंचभि स्त्र्यक्षैरंचितमीशमिंदुमुकुटंपूर्णेंदुकोटिप्र
भं शूलंटंककृपाणवज्रदहनान्नागेंद्रघंटांकुशान् पाशाभीतिहरंदधानममिताकल्पोज्ज्वलांगंभजे १ एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्य अर्घ्य नाम०
स्थापनंकृत्वा अत्रशंखनिषेधः सर्वत्रैवप्रशस्तोऽब्जः शिवसूर्यौचेनंतिनेति स्वेवोक्तपीठपूजांविधायपुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांज ७६
लिदानपर्यंतंविधायावरणपूजामारभेत् यथा ऐशान्ये ईशानायनमः पूर्वेतत्पुरुषायनमः दक्षिणे ॐअघोरायनमः उत्तरे ॐवामदेवा

यनमः पश्चिमेॐसद्योजातायनमः ईशानादिकोणेषुच ॐनिवृत्त्यैनमः एवंप्रतिष्ठायैनमः विद्यायशान्त्यै नमः ततोऽष्टपत्रेषुपूर्वादि ॐअनं
तायनमः एवंसूक्ष्माय शिवोत्तमाय एकनेत्राय एकरुद्रात्रिमूर्तये श्रीकंठायशिखंडिने तद्बाह्ये उत्तरादिक्रमेण ॐउमायैनमः एवंचंडेश्वरा
यनंदिने महाकालायगणेशाय वृषाय भृंगिरिटाय स्कंदाय प्रणवादिनमोंतेनपूजयेत् उत्तरादियजेत्तत्पश्चात्तांध्यायेत्मुकुंदुशितपाट
लान् तद्बाह्ये पूर्वोक्त क्रमेण इन्द्रादीन्वज्रादींश्चसंपूज्य धूपादिविसर्जनान्तंकर्म्मसमापयेत् ॥ अस्यपुरश्चरणंपंचलक्षजपः ॥ ५ ॥
तथाच एवंध्यात्वाजपेन्मंत्रंपंचलक्षंमधुप्लुतैः प्रसूनैःकरवीरोत्थैःजुहुयात्तद्दशांशतः अथ अष्टाक्षरीमंत्राः भुवनेशानीप्रणवंनमः
शिवायभुवनेशीपुनरष्टाक्षरोमनुः तथाचनिबंधे॰ षडक्षरोशक्तिरुद्रः कथितोऽष्टाक्षरःपरः अस्यपूजा प्रातःकृत्यादिपूर्वोक्तपीठ
न्यासांतंविधायऋष्यादिन्यासंकुर्य्यात् यथा शिरसिवामदेवायऋषयेनमः मुखेपंक्तिछंदसेनमः हृदिउमापतयेदेवतायैनमः
॥ ततःकरांगन्यासौ ॥ ॐअंगुष्ठाभ्यांनमः नंतर्जनीभ्यांस्वाहा मंमध्यमाभ्यांवषट् शिंअनामिकाभ्यांहुं वांकनिष्ठाभ्यांवौषट् यंकरत
लकरपृष्ठाभ्यांफट् ॐहृदयायनमः एवंहृदयादिषु॰ ततोध्यानम्॰ बंधूकाभंत्रिनेत्रंशशिशकलधरंस्मेरवक्त्रंवहंतं हस्तैःशूलंक
पालंवरदमभयंचारुहारंनमामि वामोरुस्तंभगायाःकरतलविलसच्चारुरक्तोत्पलाया हस्तेनाश्लिष्टदेहंमणिमयविलसद्भूषणायाःप्रियायाः
॥ एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्य अर्घस्थापनंकृत्वा ततः शैवोक्तपीठपूजांविधाय पुष्पांजलिदानपर्य्यंतंविधायावरणपूजामारभेत् यथा
केशरेषुअग्न्यादिकोणेमध्येदिक्षुच ॐहृदयायनमः इत्यादिनापूजयेत् ततोमध्येपूर्वादिदिक्षु ॐहल्लेखायै एवंगगनायै रक्तायै

करालिकायै महोल्मुखायै नमः ततः पत्रेषु पूर्वादि वृषभादीन् पूजयेत्॰ ॐ वृषभाय नमः एवं क्षेत्रपालाय दुर्गायै कार्त्तिकेयाय नंदिने विघ्नाय
श्यामाय सेनापतये ततः पूर्वपत्राग्रेषु उमादींश्च पूजयेत् तद्बाह्ये ब्राह्म्याद्या मातरः पूज्याः तद्बहिरिंद्रादीन्वज्रादींश्च पूजयेत् ततो धूपा
दिविसर्जनांतं कर्म्म समापयेत् अस्य पुरश्चरणं चतुर्दशलक्षजपः तथा च मनुलक्षं जपेन्मंत्रं तद्दशांशं यथाविधि जुहुयान्मधुरासिक्तैरारग्वध
समिद्वरैः ॥ आरग्वधः शोणालुः वहेडा इति अथ द्वितीयअष्टाक्षरो तारो माया वियत्से दु मेनुस्वरसमन्वितः पंचाक्षरसमायुक्तो वसुवर्णो मनु
र्मतः अस्य पूजाप्रयोगः प्रातः कृत्यादि शिवोक्तपीठन्यासांतं विधाय पूर्वोक्तऋष्यादिन्यासं करांगन्यासौ कुर्यात्॰ ततो ध्यानम्॰ वंदे सिन्दूरवर्णं
मणिमुकुटलसच्चारुचंद्रावतंसं भालोद्यन्नेत्रमीशं स्मितमुखकमलं दिव्यभूषांगरागं वामोरुन्यस्तपाणेररुणकुवलयं संदधत्याः प्रियायाः ॥
वृत्तोत्तुंगस्तनाग्रे विनिहितकरतलं वेदटंकेष्टहस्तं ॥ एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्यार्घस्थापनादि पीठपूजां विधाय पुनर्ध्यात्वावाहनादि पंचपुष्पांज
लिदानपर्य्यंतं विधायावरणपूजामारभेत् ॥ पूर्ववदंगानि संपूज्य पत्रेषु अनंतादीन्पत्राग्रेषु उमादीन्पूजयेत् तद्बहिरिंद्रादीन्वज्रादींश्च संपूज्य धू
पादिविसर्जनांतं कर्म समापयेत्॰ अस्य पुरश्चरणमष्टलक्षजपः ॥ तथा च॰ अष्टलक्षं जपेन्मंत्री मंत्रं मंत्रविदांवरः तत्सहस्रं प्रजुहुयात्पायसा
न्नैर्घृतप्लुतैः ॥ अथ मृत्युंजयत्र्यक्षरीमंत्रः ॥ तारः स्थिरसकर्णो दुभृगुः स्सर्गसमन्वितः त्र्यक्षरात्मा निगदितो मंत्रो मृत्युंजयाविधिः अस्यार्थः
स्थिरो जकारः कर्ण ऊकारः भृगुः सकारः तेन ॐ जूंसः अस्य पूजा प्रातः कृत्यादि शिवोक्तपीठन्यासांतं विधाय ऋष्यादिन्यासं कुर्यात्॰ ॥ य
था॰ शिरसि कहोलऋषये नमः मुखे देवीगायत्रीछंदसे नमः हृदि मृत्युंजयाय देवतायै नमः ततः करांगन्यासौ यथा सां अंगुष्ठाभ्यां नमः ॥ ए

३ ॐ जूंसः ३

सौं तर्जनीभ्यां स्वाहा ॰ इत्यादि एवं हृदयादिषु सां हृदयाय नमः इत्यादि तथा च निबंधे ॥ गुणादीर्घयुक्तेन कुर्यादंगक्रियां मनोः ततो ध्यानम् ॰
चंद्रार्काग्निविलोचनं स्मितमुखं पद्मद्वयांतःस्थितं मुद्रापाशमृगाक्षसूत्रविलसत्पाणिं हिमांशुप्रभम् कोटीरेंदुगलत्सुधाप्लुततनुं हाराद्वि
भूषोज्ज्वलं कांत्या विश्वविमोहनं पशुपतिं मृत्युंजयं भावयेत् १ एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्यार्घस्थापनादि पीठपूजांतं विधाय पुनर्ध्यात्वावाह
नादिपंचपुष्पांजलिदानपर्यंतं विधायावरणपूजामारभेत् ॰ यथा ॰ केसरे वह्न्यादिकोणेषु मध्ये दिक्षु च सां हृदयाय नमः इत्यादि संपूज्य तद्बहि
रिंद्रादीन्वज्रादींश्च संपूज्य धूपादिविसर्जनांतं कर्म समापयेत् ॥ अस्य पुरश्चरणे लक्षत्रयं जपः ॥ तथा च ॥ गुणलक्षं जपेन्मंत्रं तद्दशांशं विशाल
धीः जुहुयाद्दुग्धखंडैः शुद्धदुग्धाज्यलोडितैः अथ दक्षिणामूर्तिमंत्राः प्रणवो हृदयं पश्चात्ततो भगवते पदं ङेंतं च दक्षिणामूर्तिमह्यं मेधामु
दीरयेत् प्रयच्छ ठद्वयं तोयं द्वाविंशत्यक्षरो मनुः ॥ अस्य पूजाप्रयोगः ॥ प्रातःकृत्यादि शैवोक्तपीठन्यासं विधाय ऋष्यादिन्यासं कुर्यात् ॰ ॥
यथा शिरसि चतुर्मुखऋषये नमः मुखे गायत्रीछंदसे नमः हृदि दक्षिणामूर्तये देवतायै नमः ततः करांगन्यासौ ॐ आं ॐ अंगुष्ठाभ्यां नम
ॐ ईं ॐ तर्ज्जनीभ्यां स्वाहा ॐ ऊं ॐ मध्यमाभ्यां वषट् ॐ ऐं ॐ अनामिकाभ्यां हुं ॐ औं ॐ कनिष्ठाभ्यां वौषट् ॐ अः ॐ करतलकरपृष्ठा
भ्यां फट् एवं हृदयादिषु तथा च निबंधे ॰ तारं रुद्रौ चरेद्दीर्घैः षड्भिरंगानि कल्पयेत् ॥ अथवा मंत्रसंभूतैः पदैर्वा कल्पयेत्क्रमात् ॥ ततो ध्यानम् ॥
वटद्रुमं महोच्छायी पद्मरागफलोज्वलं गारुत्मतमयैः पत्रैर्विचित्रैरुपशोभितैः नवरत्नमहाकल्पैर्लंबमानैरलंकृतैः विचिंत्य वटमूलस्थं
चिंतयेल्लोकनायकं स्फटिकरजतवर्णां मौक्तिकीमक्षमालाममृतकलशविद्याज्ञानमुद्राः कराब्जैः दधतमुरगकक्षं चंद्रचूडं त्रिनेत्रं वि

॥ॐ नमो भगवते दक्षिणामूर्तये मह्यं मेधां प्रयच्छ स्वाहा॥ ई॥ ॥

तं०सा० स्रजविविधभूषंतंदक्षिणामूर्त्तिमीडे १ एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्यार्घस्थापनादि शैवोक्तपीठपूजांविधायावरणपूजामारभेत् यथा० केसरेष
७८ ग्न्यादिकोणेमध्येदिक्षुच ॐ अं ॐ हृदयायनमः इत्यादिनापूजयेत् ततःपत्रेषुपूर्वादि ॐ सरस्वत्यैनमः एवंब्रह्मणे सनकायनमः सनंदा
य सनातनाय शुकाय व्यासाय गणेश्वराय तद्बहिःपूर्वादिदिक्षु सिद्धाय गंधर्वाय योगेंद्राय विद्याधराय तद्बहिरिंद्रादीन्वज्रादींश्चसंपूज्य धूपादि
विसर्जनांतंकर्मसमापयेत् अस्यपुरश्चरणंलक्षजपः तथाच० लक्षमात्रंजपेन्मंत्रंब्रह्मचारीव्रतेस्थितः जुहुयात्सघृतैःपद्मैर्दशांशंसंस्कृतेऽन
ले॥ अथशैवचिंतामणिबीजं॥ अग्निःसंवर्तकादिस्थश्चानिलोषष्ठबिंदुमत् चिंतामणिरितिख्यातंबीजंसर्वसमृद्धिदम् अग्निरेफः रसंवर्तक
क्षकारः आदिसोममकारः अनिलोयकारः आस्वरूपं षष्ठस्वरः ऊकारः बिंदुरनुस्वारः एतद्युक्तम् क्ष्म्र्यौं अस्यपूजाप्रयोगः प्रातःकृत्यादि
शैवोक्तपीठमन्वंतंविन्यस्यऋष्यादिन्यासंकुर्यात् यथा० शिरसिकश्यपऋषयेनमः मुखेऽनुष्टुप्छंदसेनमः हृदिअर्द्धनारीश्वरायदेव
तायैनमः ततःकरांगन्यासौ रंअंगुष्ठाभ्यांनमः रींतर्जनीभ्यांस्वाहा रूंमध्यमाभ्यांवषट् रैंअनामिकाभ्यांहुं रौंकनिष्ठाभ्यांवौषट् रःकरतल
करपृष्ठाभ्यांफट् एवंहृदयादिषु रंहृदयायनमः इत्यादि० तथाचनिबंधे० रेफादिमंजनैःषड्भिःकुर्य्यादंगानिषट्क्रमात् ततोध्यानं०
नीलप्रवालरुचिरंविलसत्त्रिनेत्रंपाशारुणोत्पलकपालकशूलहस्तं अर्द्धांबिकेशमनिशंप्रविभक्तभूषंबालेंदुबद्धमुकुटंप्रणमामिरूपं १ नाम०
एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्यार्घस्थापनादिकंकुर्य्यात् ततःशैवोक्तपीठपूजांविधाय पुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतंविधा- ७८
यावरणपूजामारभेत् यथा केसरेष्वग्न्यादिकोणेषुमध्येदिक्षुच रंहृदयायनमइत्यादिनापूजयेत् ततःपत्रेषुपूर्ववत् वृषभादीन्पत्राग्रेषु

पूर्वादि ब्राह्मीमहेश्वरीकौमारीवैष्णवीवाराहीइंद्राणीचामुंडा महालक्ष्मीचपूजयेत् तद्बहिरिन्द्रादीन्वज्रादींश्चपूजयेत् ततोधूपादिविसर्ज्जनां
तंकर्म्मसमापयेत् ॥ अस्यपुरश्चरणंलक्षजपः॥ तथाच॥ लक्षमेकंजपेद्बीजमित्थंमंत्रीविचिंतयेत् अयुतंमधुसंसिक्तैर्जुहुयात्तिलतंदुलैः॥ ॥
अथनीलकंठमंत्रः॥ लोहितोऽग्न्यासनतारवान् आद्यमीरितं धांतोवह्निसमारूढोतूर्यस्वरसमन्वितः विंदुमान्द्वितीयबीजंस्यात् ठांतःसर्गीतृती
यकं लोहितोपकारः ऽग्निरेफोरकारः तारवान् धांतोनकारः वह्निसंयुक्तः तुर्यस्वरउदाहृतः ईकारः ठांतः ढकारः तेनप्रोंन्नीठः नीलकंठात्म
कप्रोक्तोविषमज्वरहरःपुरः अस्यपूजा प्रातःकृत्यादि शैवोक्तपीठन्यासांतंविधायऋष्यादिन्यासंकुर्यात् यथा शिरसिअरुणऋषयेनमः॥
मुखेनुष्टुप्छंदसेनमः हृदिनीलकंठायदेवतायेनमः ततःकरांगन्यासो हरहरस्वाहा अंगुष्ठाभ्यांनमः कपर्दिनेस्वाहा तर्ज्जनीभ्यांस्वाहा
नीलकंठायस्वाहामध्यमाभ्यांवषट् कालकूटविषभक्षणायहुंफट् अनामिकाभ्यांहुं नीलकंठनेस्वाहाकनिष्ठाभ्यांफट् एवंहृदयादिषु
तथाचनिबंधे० हरहरस्वाहा हृदयंपरिकीर्त्तितं कपर्दिनेस्वाहाशिरोमंत्रउदाहृतः नीलकंठायठंठंशिखामंत्रोपमीरितः कालकूटप
दसांतेविषभक्षणाङेयुतं हुंफट्कवचमादिष्टंविद्धिनीलकंठिने स्वाहांतंमंत्रमेतानिपंचांगानिमनोर्विदुः ततोमंत्रन्यासः शिरसिप्रों
नमः कंठेन्नींनमः हृदिठःनमः ततोध्यानं वालार्कायुततेजसंधृतजटाजूटेंदुखंडोज्ज्वलं नागेंद्रैःकृतशेखरंजपवटीशूलंकपालंकरैः॥
खट्वांगंदधतंत्रिनेत्रविलसत्पंचाननंसुंदरं व्याघ्रत्वक्परिधानमब्जनिलयं श्रीनीलकंठंभजे १ एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्य शंखस्था
पनंकृत्वा॥ शैवोक्तपीठपूजांविधाय पुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतंविधायावरणपूजामारभेत् यथा केसरेष्वग्न्यादि

तं॰सा॰ कोणेषु मध्ये दिक्षु च हर हर स्वाहा हृदयाय नमः इत्यादिना पूजयेत्॰ तद्बहिरिन्द्रादीन्वज्रादींश्च संपूज्य धूपादि विसर्जनांतं कर्म समाप
७८ येत् अस्य पुरश्चरणं लक्षत्रयजपः तथा च॰ लक्षत्रयं जपेन्मंत्रं तद्दशांशं ससर्पिषा हविषा जुहुयात्सम्यक् संस्कृते हव्यवाहने अथ नी
लकंठाष्टाक्षरः कल्पे॰ तारो हृन्नीलकंठाय मंत्रश्चाष्टाक्षरः परः ॥ ॐ नमो नीलकंठाय ॥ अस्य पूजादिकं सर्वं पूर्ववत् ॥ विशेषस्तु ब्रह्मा
ऋषिर्गायत्री छंदः नीलकंठोस्य देवता॰ अथ शिवपंचाक्षरी॰ हृदयं च परं साक्षिलांतो नंतान्वितो मरुत् पंचाक्षरो मनुः प्रोक्तो स्तारो द्योयं ष
डक्षरः ॥ ॐ नमः शिवाय ॥ अस्य पूजाप्रयोगः ॥ प्रातःकृत्यादि शैवोक्तपीठमन्त्रांतं विन्यस्य ऋष्यादिन्यासं कुर्यात् यथा शिरसि वामदेवा
यऋषये नमः मुखे पंक्तिछंदसे नमः हृदि ईशानाय देवताये नमः ततो मूर्तिपंजरन्यासः यथा॰ तर्ज्जन्योः नं तत्पुरुषाय नमः मध्यमयोः मं
अघोराय नमः कनिष्ठयोः शिं सद्योजाताय नमः अनामिकयोः वां वामदेवाय नमः अंगुष्ठयोः यं ईशानाय नमः तथा च निबंधे॰ मंत्रवर्णा
दिकान्न्यसेत् पंचमूर्तिर्यथाक्रमं तर्जनीमध्ययोरंत्यानामिकांगुष्ठके पुनः एवं वक्त्रे हृदये पादे गुह्ये मूर्द्धि न्यसेत् एवं प्राग्याम्योदीच्य वरुण
मध्येषु वक्त्रेषु तान्न्यसेत्॰ ततः करांगन्यासौ॰ ॐ अंगुष्ठाभ्यां नमः नं तर्जनीभ्यां स्वाहा इत्यादि एवं हृदयादिषु तथा च निबंधे॰ षड्भिर्वर्णैः
षडंगानि कुर्यान्मंत्रस्य देशिकः ततो गोलकन्यासः हृदि ॐ नमः वक्त्रे नं नमः अंसयोः मं नमः शिं नमः ऊर्वोः वां नमः यं नमः एवं कंठे॰ राम॰
नाभौ पार्श्वद्वये पृष्ठे हृदि एवं मूर्द्धि वदने नेत्रयोः नसोः एवं करतलपत्संधिषु साग्रेषु एवं शिरो वदन हृत्कुक्षि ऊरु पादद्वये एवं हृदि ७८
वक्त्रे टंकशूलाभयवरेषु एवं वक्त्रांसहृत्पदोरुजठरेषु च एवं मूर्ध्नि भालोदरांसेषु॰ हृदये पुनः पूर्ववत्पंचमूर्तीन्न्यसेत् अनेन व्याप

पकं कुर्य्यात् नमोस्तु स्थाणुभूताय ज्योतिर्लिंगात्मने चतुर्मूर्तिवपुश्छायाभासितांगाय शंभवे ततो ध्यानं ध्यायेन्नित्यं महेशं रजतगिरिनिभं
चारुचंद्रावतंसं रत्नाकल्पोज्वलांगं परशुमृगवराभीतिहस्तं प्रसन्नं पद्मासीनं समंतात्स्तुतममरगणैर्व्याघ्रकृत्तिं वसानं विश्वाद्यं विश्ववंद्यं निखि
लभयहरं पंचवक्त्रं त्रिनेत्रं १ एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य शंखस्थापनं कृत्वा शैवोक्तपीठपूजां विधाय पुनर्ध्यात्वावाहनादि पंचपुष्पांजलिदान
पर्य्यंतं विधायावरणपूजां कुर्य्यात् यथा कर्णिकायां पूर्ववदीशानादिपंचमूर्तीः संपूज्य कोणेषु निवृत्यादिकलाः पूर्ववत्संपूज्य अग्न्यादिको
णेमध्ये दिक्षु च ॐ हृदयाय नमः नं शिरसे स्वाहा मं शिखायै वषट् शिं कवचाय हुं वां नेत्र० यं अ० ततः पूर्ववदनंतादीन्पूजयेत् ततउ
त्तरादि क्रमेण उमादीन्पूजयेत् तद्बाह्ये रष्टभिर्द्वितीयं इंद्रादिभिस्तृतीयं वज्रादिभिश्चतुर्थं अस्य पुरश्चरणं लक्षजपः आज्येन वरुणा द
शांशहोमः तथा च शारदायाम् लक्षमेकं जपेन्मंत्रं जुहुयात्तद्दशांशतः चरुणा घृतसिक्तेन ततः क्षेत्रं समर्चयेत् मंत्रदेवप्रकाशिकायां
तु० प्रणवरहितो यो मंत्रस्तस्य पुरश्चरणमयुतजपः अस्य वलिविधिः रात्रौ गृहांगणे स्थंडिलं कृत्वा तत्र देवं सपरिवारं संपूज्य देवस्य कपाले
वलिमंत्रेण त्रिवारं वलिं दत्वा परिवारेभ्यः स्वस्वनामभिर्वलिं दद्यात् वलिमंत्रस्तु एह्येहि विदुशिमुरु २ भंजय २ तर्जय २ विघ्न २ महा
भैरव क्षेत्रपाल वलिं गृ० ह्लं गृ० ह्लं स्वाहा तथा च पूर्वमेहि द्वयं पश्चाद्विदुषिस्यान्मुरुद्वयं भंजयं द्वितयं भूपस्तर्जयद्वितयं पुनः ततो विघ्नपदं
द्वंद्वं महाभैरव ततः परं क्षेत्रपाल वलिं गृ० ह्लं द्वयं पावकसुंदरी ॥ यद्वा एह्येहि तुरु २ मुरु २ जंभ २ हन २ विघ्नविनाशय २ महावलिं क्षेत्र०
पाल गृ० ह्लं गृ० ह्लं स्वाहा ॥ इति वलिमपि सोदंशदृहत पिंडेन दद्यात् ॥ फलं तु वलिदानेन तुष्टः क्षेत्रपालः प्रयच्छति ॥ कांतिमेधावला

तं०सा० रोग्यंतेजः पुष्टियशः श्रियः ॥ अथवटुकमंत्रः ॥ निबंधे० ॥ उद्धरेद्वटुकंङेंतमापदुद्धारणंतथा कुरुद्वयंपुनर्ङेंत्नंवटुकंचततदुद्धरेत् ह्रींवटुका
८० यआपदुद्धारकायकुरुकुरुबटुकायह्रीं एकविंशत्यक्षराण्माशक्तिरुद्रोमहामनुः अस्यपूजाप्रयोगः ॥ प्रातःकृत्यादिप्राणायामांतेविधायपीठ
न्यासंकुर्यात् यथा धर्माद्यनैश्वर्यांतंविन्यस्यऋष्यादिन्यासंकुर्य्यात् यथा शिरसिबृहदारण्यकऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदिवटुक
भैरवायदेवतायैनमः ततोमूर्तिन्यासः ह्रींद्रांरांईशानायनमोंऽगुष्ठयोः ह्रींद्रींरींतत्पुरुषायनम स्तर्जन्योः ह्रींद्रुंरुंअघोरायनमोमध्यमयोः
ह्रींद्रैंरैंवामदेवायनमोनामिकयोः ह्रींद्रौंरौंसद्योजातायनमोकनिष्ठयोः पुन स्तदंगुलिभिःशिरोवदनहृद्गुह्यपादेषुतत्तद्वीजादिकास्तान्मू
र्तीर्न्यसेत् तथा ऊर्द्धप्राग्दक्षिणोदीच्यपश्चिमेषुमुखेषुच तान्न्यसेत् तथाचनिबंधे० अंगुलीदेहवक्त्रेषुमूर्तीर्न्यसे द्यथापुरा सद्यादिपं
चह्रस्वाद्यशक्तिबीजंपुरःसरं वकारंपंचह्रस्वाद्यमीशादिषुयोजयेत् ततःकरांगन्यासो यथा ह्रांवांअंगुष्ठाभ्यांनमः ॐ ह्रांवांहृदयायन
मइत्यादिचषड्दीर्घयुक्तम् तथाचनिबंधे० षड्दीर्घभाजयाशक्त्यावकारेणचतद्द्वता अंगानिजातियुक्तानिप्रणवाद्यानिकल्पयेत् ० ॥
ततोध्यानंत्रिधाप्रोक्तं वीजद्वयेनकुर्य्यात्सात्विकायप्रभेदतः ॥ सत्वोयथा ॥ वंदेवालंस्फटिकसदृशंकुंतलोद्भासिवक्त्रं दिव्याकल्पैर्नव
मणिमयैर्किंकिणीनूपुराद्यैः दीप्ताकारंविशदवसनंसुप्रसन्नंत्रिनेत्रं हस्ताब्जाभ्यांवटुकमनिशंशूलदंडौदधानं राजसंयथा उद्यद्भास्कर राम०
रसन्निभंत्रिनयनंरक्तांगरागस्रजं स्मेरास्यंवरदंकपालमभयंशूलंदधानंकरैः नीलग्रीवमुदारकौस्तुभधरंशीतांशुचूडोज्वलम् ॥ ८०
वंधूकारुणवाससंभयहरंदेवंसदाभावयेत् ॥ तामसंयथा ० ध्यायेन्नीलाद्रिकांतंशशिसकलधरंमुंडमालंमहेशं दिग्वस्त्रंपिंगकेशंड

मरुमथस्तणिंखड्गशूलाभयानि नागंघंटांकपालंकरसरसिरुहैर्विभ्रतंभीमदंष्ट्रं सर्प्पाकल्पंत्रिनेत्रंमणिमयविलसत्किंकिणीनूपुराढ्यं सात्वि
कंध्यानमाख्यातमपमृत्युविनाशनं आयुरारोग्यजननमपवर्गफलप्रदं राजसंध्यानमाख्यातंसर्वकामार्थसिद्धिदं तामसंशत्रुशमनंकृत्याभू
तगदापहं एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्य शंखस्थापनंकृत्वा अस्यपूजायंत्रं धर्माधर्मादिभिर्ल्कृप्तपीठेपंकजशोभिते षट्कोणांतस्त्रिकोणस्थव्योम
पंकजशोभिते ततोमूलेनमूर्त्तिसंकल्प्य पूर्ववद्ध्यात्वावाहनादिकंकुर्यात् ॥ ततःक्रमः ॥ मूलादिसद्योजातमंत्रेणावाहनंमूलादिवामदेवेन
स्थापनंमूलेनसन्निरोधनं तत्पुरुषेणयोनिमुद्राप्रदर्शनं ईशानेनचंदनमितिविशेषः ततःकर्णिकायांचतुर्दिक्षुकोणेषीशानादीनपूज
येत॥ ततोव्योमपंकजदलेषु असितांगादीन् भैरवान्पूजयेत् ततःषट्कोणेषुपूर्वादि ह्रांवाँहृदयायनमः इत्यादिनाषडंगानिपूजये
त् ततःपूर्वादिडाकिनीराकिनीलाकिनीकाकिनीशाकिनीहाकिनीमालिनी देविपुत्रानष्टदिक्षुयजेत् उमापुत्रान्रुद्रपुत्रान्मातृपुत्रा
न्दक्षिणतोयजेत् ऊर्द्धूऊर्द्धमुखीपुत्रान् अधोरधोमुखीपुत्रान् तद्बहिरष्टपत्रेषु लोकेशान्वटुरूपान्पूजयेत् तद्बहिः पूर्वेब्राह्मीपु
त्रायनमः। ईशानेऊंमाहेश्वरीपुत्रायनमः।उत्तरे वैष्णवीपुत्रायनमः।अनिलेकौमारीपुत्रायनमः।पश्चिमेइन्द्राणी पुत्रायनमः।नै
ऋतेमहालक्ष्मीपुत्रायनमः।याम्येवाराहीपुत्रायनमः।वायवेचामुंडापुत्रायनमः॥ तथाचनिवंधे॥ ब्राह्मिणीपुत्रकंपूर्वेमाहेशीपुत्रमी
श्वरे वैष्णवीपुत्रकंसौम्येकौमारिपुत्रमानले तद्बहि इन्द्राणी पुत्रकंभूयःपश्चिमेपूजयेत्ततः महालक्ष्मीसुतंपश्चाद्रक्षोदिशिसमर्चयेत्
वाराहीपुत्रकंयाम्येचामुंडापुत्रमानिले तद्बहिर्दशदिक्षु हेतुकत्रिपुरांतक वेतालवह्निजिह्वाकालांतककरालकएकपादभीमरूप

तं॰सा॰ अचल हाटकेश्वरान्पूजयेत् ततोयोगिनीसहितदिव्ययोगीशायनमः एवंयोगिनिसहितांतरीक्षयोगिनीशायनमः एवंयोगिनीसहितभूपि
८१ ष्टयोगिनीशायनमः इति ईशानाग्निनैऋतेषुपूजयेत् अस्यपुरश्चरणमेकविंशतिलक्षजपः तथाच॰ वर्णलक्षंजपेन्मंत्रंहविष्याशीजि
तेंद्रियः॥तद्दशांशंप्रजुहुयात्तिलैर्मधुरसंयुतैः अथबलिदानं॰ पूर्वविघ्नंदुर्गांसमाराध्यबलिंदद्यात् शाल्यन्नंपलसंसर्पिर्लाजचू
र्णानिशर्करा गुडमिक्षुरसापूपैर्मध्वक्तैःपरिमिश्रितैः कृत्वाकवलमाराध्यदेवंप्रागुक्तवर्त्मना रक्तचंदनपुष्पाद्यैर्निशिजस्मैबलिंहरेत्
यद्वाअमूनांगमजहत्वाराजसंप्रागुदीरितं बलिप्रदानसमयेरिपूणांसर्वसैन्यकं निवेदयेद्बलित्वेनवटुकायावशेषधीः विदर्भयेच्छत्रु
नाम्नाबलिमंत्रंतदासुधीः शत्रुपक्षस्यपिशितंरुधिरंचदिनेदिने॥भक्ष्यपस्त्वगणैःसार्द्धं सारपेयसमन्वितं बलिमंत्रोयमाख्यातःसर्वे
षांविजयःप्रदः अनेनबलिनाहृष्टोवटुकःपरसैनिकं श्रीसर्वगणेभ्योविभजेदामि ग्रंकुद्दमानसः एवंकृतेपरबलंक्षीयतेनात्रसंशयः॥
॥ इतिशिवपरिच्छेदःसमाप्तः ॥ अथत्रिपुरमंत्राः॥यत्पादपंकजरजोमरवृंदवंद्यंयद्योगतंपरशिवःपरमेश्वरोभूत् यास्त्रष्टिपालनल
यंतनुतेत्रिमूर्त्त्यौ साशांभवीविजयतेजगदेकमाता॰ शारदायां अज्ञानतिमिरध्वंसिसंसारार्णवतारकं आनंदबीजमवतादत्तकौत्रैपुरोम
हः अथवक्ष्येमहाविद्यांत्रिपुरांमतिगोपितां यांज्ञात्वासिद्धिसंघानामधिपोजायतेनरः शारदायां त्रिपुरात्रिविधाप्रोक्ताभैरवीबालभै तं॰सा॰
रवी॰त्रिपुरसुंदरी वियद्भृगुहुताशस्थोभौतिकोबिंदुशेखरः वियत्तदादिकेंद्रानिस्थितंवामाक्षिबिंदुमत् आकाशभृगुवह्निस्थोमनुःस ८१
र्गेन्दुखंडवान्॰ पंचकूटात्मिकाविद्यावेद्यात्रिपुरभैरवी प्रथमंवाग्भवंकूटंद्वितीयंकामराजकं तृतीयंशक्तिकूटाख्यंत्रिभिर्बीजैरुदा

हृतं ॥ अस्यार्थः ॥ शिवः हकारः चंद्रः सकारः वह्निर्वाग्भवं ऐकारः शिवचंद्रकामपृथिवीवह्निचतुर्थस्वरबिंदुमान् शिवं चंद्रं रेफयुक्तं क्रमे
णाधारशक्त्यादिह्रींज्ञानात्मने नमः इत्यंतः तं विन्यस्य हृत्पद्मस्य पूर्वादिकेसरेषु ॐ इच्छायै नमः एवं ज्ञानायै क्रियायै कामिन्यै कामदायि
न्यै रत्यै रतिप्रियायै आनंदायै मध्ये मनोन्मन्यै तदुपरि परायै अपरायै परापरायै हसौः सदाशिवमहाप्रेतपद्मासनाय नमः इति न्य
स्य ऋष्यादिन्यासं कुर्यात् यथा शिरसि दक्षिणामूर्तये ऋषये नमः मुखे पंक्तिछंदसे नमः हृदि महात्रिपुरभैरव्यै देवतायै नमः गुह्ये
वाग्भवाय बीजाय नमः पादयोः तार्तीयशक्तये नमः सर्वांगे कामराजाय कीलकाय नमः दक्षिणामूर्तिसंहितायां ऋषिरस्य दक्षिणा
मूर्तिरहं शिरसि विन्यसेत् छंदः पंक्तिरस्य विज्ञेयं मुखे विन्यस्य देवतां हृदये त्रिपुरेशानी वाग्भवं बीजमुच्यते ॥ शक्तिबीजं शक्तिरेव
कामराजं च कीलकं ततो नाभ्यादि चरणपर्यंतं हस्रैं नमः हृदयान्नाभिपर्यंतं हसक्लीं नमः शिरसो हृदयपर्यंतं हसौं नमः एवं आद्य
बीजं दक्षिणकरे द्वितीयं बीजं वामकरे तृतीयमुभयकरे ततो मूर्ध्नि मूलाधारे हृदि यथासंख्येन त्रीणि बीजानि विन्यसेत् तथा च निबंधे ॥
नाभेश्चरणं न्यस्येद्वाग्भवं मंत्रवित्तमः हृदयान्नाभिपर्यंतं कामराजं प्रविन्यसेत् शिरसो हृत्प्रदेशांतं तार्तीयं विन्यसेत्ततः आद्यं द्वितीयं
करयोस्तार्तीयमुभयोर्न्यसेत् मूर्ध्न्याधारे हृदि न्यस्येद्बीजत्रयं क्रमात् ततो नवयोनिन्यासः आद्यबीजं दक्षकर्णे द्वितीयं वामकर्णे तृ
तीयं चिबुके एवं गंडयोर्वदने ३ नेत्रयोर्नसि ३ अंसयोर्जठरे ३ कूर्परयोः कुक्ष्योः ३ जानुनोर्लिंगे ३ पादयोर्गुह्ये ३ पार्श्वयोर्हृदि ३ स्तनयोः कं
ठे ३ तथा च निबंधे ० नवयोन्यात्मकं कुर्यान्न्यासं बीजैस्त्रिभिः क्रमात् कर्णयोश्चिबुके भूयः शंखयोर्वदने पुनः नेत्रयोर्नसि विन्यस्य दंस

तं०सा० योजठरेपुनः ततःकूर्परयोःकुक्षौजानुनोध्वजमूर्द्धनि पदयोर्गुह्यदेशेचपार्श्वयोर्हृदयांबुजे स्तनयोःकंठदेशेचइत्यादिमथविन्यसेत्
८२ ॥अथऋष्यादिन्यसेत्॥ मूलाधारे ऐंरत्यैनमः हृदिक्लींप्रीत्यैनमः भ्रूमध्येसौंमनोभवायैनमः पुनर्भ्रूमध्येसौः अमृतेश्यैनमः हृदिक्लीं
योगेश्यैनमः मूलाधारे ऐंविश्वयोन्यैनमः तथाचनिबंधे० मूलेरतिंहृदिप्रीतिंभ्रुवोर्मध्येमनोभवं बालाबीजैस्त्रिभिर्न्यस्येत्स्थानेष्वेषुवि
लोमतः अमृतेशीचयोगेशीविश्वयोनिक्रमादिमाः विलोमबीजैर्विन्यस्यमूर्त्तिन्यासंसमाचरेत् अथमूर्त्तिन्यासः गुह्येसहसैंईशानमनो
भवायनमः वक्त्रेसहरिंतत्पुरुषमकरध्वजायनमः हृदिसहरूं अघोरकुमारकंदर्पायनमः गुह्येसहरिंवामदेवमन्मथायनमः पादयोःसह
रंसद्योजातकामदेवायनमः एवंऊर्द्ध्वप्राग्दक्षिणोत्तरपश्चिमेषुमुखेषुईशानमनोभवादिपंचमूर्त्तिस्तद्बीजपूर्विकान्यसेत् तथाच० ॥
स्वस्वबीजादिकंपूर्वंमूर्ध्नीशानमनोभवंन्यसेत्॥ वक्त्रेतत्पुरुषमकरध्वजमात्मवित्॥ हृद्यघोरकुमारादिकंदर्पंतदनंतरम्॥ गुह्य
देशेप्रविन्यस्येद्वामदेवादिमन्मथ सद्योजातंकामदेवंहृदयोर्विन्यसेत्ततः ऊर्ध्वप्राग्दक्षिणोदीच्यपश्चिमेषुमुखेषुतान् प्रविन्यसे
द्यथापूर्वंभृगुर्व्योमाग्निसंस्थितः सद्यादिपंचह्रस्वाद्यंबीजमेषांप्रकीर्तितं ततःकरयोरंगुलीषुपंचबाणान्पंचकामांश्चविन्यसेत्० यथा
द्रांद्राविण्यैनमोंगुष्ठयोः द्रींक्षोभिण्यैनमस्तर्ज्जन्योः क्लींवशीकरिण्यैनमोमध्यमयोः ब्लुंआकर्षिण्यैनमोनामिकयोः सःउन्मादिन्यै रा०म०
नमःकनिष्ठयोः॥ क्लींह्रींकामायनमः क्लींमन्मथायनमः ऐंकन्दर्पायनमः ब्लुंमकरध्वजायनमः स्त्रींमीनकेतनायनमः बाणन्यासस्थाने ८२
षु तथाच० ज्ञानार्णवे० पंचबाणान्क्रमेणैवकरांगुलिषुविन्यसेत् अंगुष्ठादिकनिष्ठांतेक्रमेणपरमेश्वरि थांतहंसमालिख्यवह्नि

संस्यं क्रमेण तु ॥ मुखवृत्तेन नेत्रेण वामेन परिमंडिते ॥ बाणद्वयमिति प्रोक्तं मदनं भूमिसंस्थितं ॥ चतुर्थस्वरविंद्वाढ्यं नादरूपं वरानने कांतेय
क्रेण संयुक्तं वामकर्णविभूषितं विंदुनादसमायुक्तं सर्गवांश्चद्रमाः प्रिये पंचवाणान्महेशानि नामतः शृणु पार्वती द्रावणी क्षोभणो वश्यस्तथा
कर्षणमेककः वश्योन्मादक्रमेणैव नामानि परमेश्वरि० न्यसेत्सर्वत्र स्त्रीलिंगेन प्रयोगः तथा च निबंधे० द्रामाद्या द्राविणी सुद्रीं द्रीमाद्या
क्षोभणी पदे क्लीं वशीकरणी बक्रे गुह्ये ब्लूंबीजपूर्विका आकर्षणी हृदि पुनः सर्गांतभृगुसंयुता संमोहनी क्रमादेवं वाणान्यासोयमीरितः ॥ आ
द्योन्मादसंमोहनायोरेकपर्यायत्वं कामास्तत्रैव विज्ञेयास्तेषां विग्राणी संशृणु पराबीजं मध्यवाणं वाग्भवं परमेश्वरि ॥ ब्लूंबीजं तुर्यवाणे ततः
श्रीवस्त्रीबीजं च क्रमात्सीये ॥ पंचकामास्मे देवि नामानि शृणु वल्लभे काममन्मथकंदर्पमकरध्वजसंज्ञकः मीनकेतुर्महेशानि पंचमः प
रिकीर्तितः ॥ पंचकामास्ततो देवि वाणस्थानेषु विन्यसेत्० एतान्विन्यस्य देवेशि करांगन्यासस्ततः परं ततः करांगन्यासौ ॥ हस्रां अंगुष्ठाभ्यां
नमः हस्रीं तर्जनीभ्यां स्वाहा हस्रूं मध्यमाभ्यां वषट् हस्रैं अनामिकाभ्यां हुं हस्रौं कनिष्ठाभ्यां वौषट् हस्रः करतलकरपृष्ठाभ्यां फट् ॥
एवं हृदयादिषु० तथा च निबंधे० षट्दीर्घयुक्तेनाद्येन बीजानांगक्रियामताः ततः सुभगादिन्यासः भाले ऐं क्लीं ब्लूं स्त्रीं मः सुभगा
येनमः स्वंभ्रुवोर्मध्ये ऐं५ भगायैनमः वदने ऐं ५ भगसर्पिण्यै नमः घंटिकायां ऐं ५ भगमालिन्यै नमः कंठे ऐं ५ अनंगायै नमः हृ
दिये ५ अनंगकुसुमायै नमः नाभौ ऐं ५ अनंगमेखलायै नमः लिंगमूले ऐं ५ अनंगमदनायै नमः तथा च निबंधे भालभ्रूमध्यवदनघं
टिकाकंठहृत्सु च नाभ्यधिष्ठानयोः पंचतराद्याः सुभगादिकाः न्यस्तव्या विधिना देव्यो मंत्रिणा सुभगा भगा भगसर्पिण्यथपरा भगमा

 लिप्यनंतरं अनंगानंगकुसुमूपश्चानंगमेखला अनंगमदनासर्वामदविभ्रममंथरा: वाक्कामबीजं क्लीं स्त्रींसस्ता ए: पंचोदितास्त्वमी अथभूषणन्यास: ॥:
 शिरस्सिअंनम: भालेआंनम: भ्रुवो:इंनम: ईंनम:कर्णयो: उंनम:ऊंनम: नेत्रयो: ऋंनम: ॠंनम: नसिलृंनम: गंडयो: ॡंनम: एंनम: ओष्ठयो:
ऐंनम: ओंनम:दंतयो: औंनम: अंनम:मुखेअ:नम: चिबुके कंगले खंकंठे गंपार्श्वयो: घंडंस्तनयो: चंछंदोर्मूले जंझंकूर्परयो: ञंटंपाण्यो: ठंडं
करपृष्टयो:॥ढंणंनाभौ तंगुह्ये थंऊर्वो: दंधंजानुनो: नंपंजंघयो: फंबंमंस्थिस्थानयो: मंपंस्तनयो: मंचरणागुष्ठयो: यंकण्ठ्यां रंग्रीवायां लंकंठेके
वंहृदिशंगुह्ये क्षंकर्णयो: षंगंडयो: सं मौले हंसर्वत्रनमोन्तंन्यसेत् तथाचनिबंधे न्यस्येच्छिरसिभालभ्रूकर्णाक्षियुगलेनसि गंडयोरो
ष्ठयोर्दंतपंक्त्योरास्यन्यसेत्स्वरान् चिबुकेऽथगलेकंठेपार्श्वयोस्तनयुग्मके दोर्मूलयो:कूर्परयो: पाण्यो: स्तत्पृष्ठदेशत: नाभौगुह्येपुनश्चोर्वोर्जा
नुनोर्जंघयो:पुन: स्फिचोपृतनयो:पश्चाच्चरणांगुष्ठयोर्द्वयो: कादिवर्णान्न्यसेद्वर्णान्स्थानेष्वेषुसमाहित: कांच्यांग्रैवेयकेपश्चात्कंठकेहृदिगुह्य
के॥कर्णयोर्गंडयोर्मौलौ लरलवान्शक्षषान्महो अष्टाविमान्महेशानिन्यसेद्देशिक: स्थिरमानस: ततस्त्रिखंडामुद्रां बद्ध्वाध्यायेत् तथाच० ॥
उद्यद्भानुसहस्रकांतिमरुणक्षौमां शिरोमौलिकां रक्तालिप्तपयोधरांजपवटीविद्यामभीतीवरं हस्ताब्जैर्दधतीत्रिनेत्रविलसद्वक्त्रारविंदश्रियं॥
देवीं बद्धहिमांशुरत्नमुकुटां वंदे समंदस्मितां १ एवंध्यात्वामानसै:संपूज्यशंखस्थापनंकृत्वा तत: आधारशक्त्यादिह्रींज्ञानात्मनेनम: इत्यं
तंसंपूज्य पूर्वादिकेशरेषुइच्छाज्ञानाक्रियातथा कामिनीकामदायिनी रतिरतिप्रियानंदानंदिनीचमनोन्मनी ॥ एता:प्रणवादिनमोंतेनपू
जयेत् तत: ऐंपरायै अपरायै परापरायै हसौं: सदाशिवमहाप्रेतपद्मासनायनम: इतिसंपूज्यप्राण्योनिमध्ययोन्योरंतरालेश्रीविद्योक्तम

गुरुपंक्तिंपूजयेत् तथाचनिबंधे॰ वाग्भवंलोहितपरायैश्रीकंठंलोहितोनलः दीर्घवानूपेणपश्चादपरायैहसौः पुनः सदाशिवमहाप्रेतडेंतपद्मा
सनांततः अनेनमनुनादद्यात्पागयोस्योरंतरालेपूजयेत् कल्पयेत्ततः पंचभिः प्रणवैःमूर्तिंतस्यामावाह्यदेवतां तारवाक्‌शक्तिकमलाहसख
फ्रेंहसौः स्मृताः तदुक्तौॐगुरुभ्योनमः ॐगुरुपादुकाभ्योनमः एवंपरमगुरुभ्यःपरमगुरुपादुकाभ्यः परापरगुरुभ्यःपरापरगुरुपादुकाभ्यः
परमेष्ठिगुरुभ्यःपरमेष्ठिगुरुपादुकाभ्यः आचार्येभ्यः आचार्यपादुकाभ्यः अस्याःपूजायंत्रंनिबंधे पद्मंवसुदलोपेतंनवयोन्योद्यकर्णि
कं चतुर्द्वारसमायुक्तंभूगृहंविलिखेत्ततः ततःऐंह्रींश्रींहसखफ्रेंहसौः इतिमंत्रेणाबिंदुचक्रेदेव्यामूर्तिंसंकल्प्य त्रिखंडमुद्रयापूर्ववद्देवीध्या
त्वावाहयेद्यथा देवेशिभक्तिसुलभेपरिवारसमन्विते यावत्त्वांपूजयिष्यामितावत्त्वंसुस्थिराभव इत्यावाह्यपंचपुष्पांजलिदानपर्यंतंविधा
यावरणपूजामारभेत्॰ यथाद्यावामकोणेऐंरत्यैनमः दक्षकोणेक्लींप्रीत्यैनमः अग्रकोणेसौःमनोभवायैनमः ततः केसरेष्वग्नीशा-
सुरवायव्यमध्येदिक्षुच पूर्वोक्तागमंत्रैसंपूजयेत् तथाचज्ञानार्णवे॰ अग्नीशासुरवायव्यमध्येदिक्ष्वंगपूजनं तदुत्तरं द्रांद्राविण्यैनमः
द्रींक्षोभिण्यैनमः दक्षिणकोणेक्लींवशीकरिण्यैनमः ब्लूंआकर्षिण्यैनमः अग्रेसः मोहिन्यैनमः एवमुत्तरं ह्रींकामायनमः क्लींमन्मथ
यनमः दक्षिणकोणेऐंकंदर्पायनमः ब्लूंमकरध्वजायनमः अग्रेस्त्रींमीनकेतनायनमः तथाच ज्ञानार्णवे उत्तरस्यांद्वयंदेविदक्षिण
स्यांद्वयंदिशि अग्रेचैवंक्रमेणैवपंचबाणान्क्रमाद्यजेत्॰ पंचकामांस्तथादेविबाणावत्परिपूजयेत् तथा पराबीजंमध्यबाणंवाग्भवं
परमेश्वरी तूर्यबाणस्ततश्चैवस्त्रींबीजंचक्रमात्प्रिये काममन्मथकंदर्पमकरध्वजसंज्ञकः मीनकेतुमहेशानिपंचमःपरिकीर्तितः।

 ततोऽष्टयोनिषु पूर्वादितः पूजयेत् ऐं क्लीं ब्लूं स्त्रीं सः सुभगायै नमः एवं ऐं ५ भगायै॰ ऐं ५ भगसर्पिण्यै॰ ऐं ५ भगमालिन्यै॰ ऐं ५ अनंगायै॰ ऐं ५ अ
 नंगकुसुमायै नमः ऐं ५ अनंगमेखलायै॰ ऐं ५ अनंगमदनायै॰ नमोंतेन पूजयेत्सर्वत्र ततोऽष्टपत्रेषु पूर्वादि ॐ अं असितांगब्राह्मीभ्यां नमः
एवं रुरुमाहेश्वरीभ्यां॰ चंडकौमारीभ्यां॰ क्रोधवैष्णवीभ्यां॰ उन्मत्तवाराहीभ्यां॰ भीषणचामुंडाभ्यां कपालीन्द्राणीभ्यां संहारमहालक्ष्मीभ्यां न
मः इति सर्वत्र॰ तथा च निबंधे॰ अष्टयोनिष्वष्टशक्तिः पूजयेत्सुभगादिकाः मातरो भैरवोंकस्था मदविभ्रमविह्वलाः अष्टपत्रेषु संपू
ज्या यथावत्कुसुमादिभिः तद्बहिः पूर्वादि इन्द्रादीन्संपूज्य धूपादिविसर्जनांतकर्म समापयेत् नैवेद्यानंतरं श्रीविद्योक्तबलिचतुष्ट
यं मंत्रे देयमिति अस्य पुरश्चरणं दशलक्षजपः होमस्तु द्वादशसहस्रं तथा च निबंधे दीक्षां प्राप्य जपेन्मंत्रं तत्त्वलक्षं जितेंद्रियः पुष्पैर्भा
नुसहस्राणि जुहुयाद्ब्रह्मवृक्षजैः ॥ अथ संपत्प्रदा भैरवी मंत्रः ॥ ज्ञानार्णवे यथा योगित्रिपुरा बाला तथा त्रिपुरभैरवी संपत्प्रदा न मे
तस्याः शृणु निर्मलमानसे शिवचंद्रौ वह्निसंस्थौ वाग्भवं तदनंतरं ॥ कामबीजं तथा देवि शिवचन्द्रान्वितं ततः पृथ्वी बीजांतवत्स्याद्यं तार्तीयं शृ
णु वल्लभे शक्तिबीजं महेशानी शिववह्नी नियोजयेत् कुमार्याः परमेशानि हित्वा र्गुतु वैरवं त्रिपुराभैरवी देवी महासंपत्प्रदायिनी अस्यार्थः ॥
त्रिपुराभैरवी विसर्गरहिता चेत्संपत्प्रदा भवति न्यासपूजादिकं सर्वं पूर्ववत्कार्यं अंगमंत्रे तु विशेषः ह्रिकैः स्त्रि बीजैः करांगन्यासकल्पना ध्यानं तु॰
उदितार्कसहस्राभां स्फुरच्चंद्रकलाजटां किरीटरत्नविलसच्चित्रचित्रितमौक्तिकां स्रवद्रुधिरपंकाढ्यमुंडमालाविभूषितां नयनत्रयशोभाढ्यां
पूर्णेंदुवदनान्वितां मुक्ताहारलताराजत्पीनोन्नतघनस्तनीं रक्तांबरपरीधानां यौवनोन्मत्तरूपिणीं पुस्तकं चाभयं वामे दक्षिणे चाक्षमालिकां

वरदानरतांनित्यांमहासंपत्प्रदांस्मरेत् न्यासपूजादिकंचपूर्ववत् अंगमंत्रेतुविशेषः ह्रिह्रुकैस्तुत्रिभिर्वीजैः कुर्यांगन्यासकल्पनां अस्याःपुरश्चरणं
त्रिलक्षजपः ज्ञानार्णवे बालावदस्याःपूजोक्तत्वात् तथाच न्यासपूजादिकंसर्वंकुमार्य्याइवसुव्रते एकलक्षजपपुरश्चरणमितिकेचित् विद्यत्वा
त्॥ अथकौलेशीभैरवी ज्ञानार्णवे॰ संपत्प्रदाभैरवीवद्बुधिः कौलेशभैरवीहस्रा द्यासेवदेवेशित्रिपुवीजेषुपार्वती इयंतुहस्रा द्यास्यात् ध्या
नपूजादिकंतथा अस्यार्थः त्रिकूटेसकारानंतरं हकारश्चेत्तदा कौलेशीभैरवीति अस्याध्यानपूजादिकंतुसंपत्प्रदाभैरवीवत् वोध्यम् संप
त्प्रदाभैरवीआद्यंतेरेफवर्ज्जिताचेत् भयध्वंसिनीभवति दक्षिणामूर्तिंतथादर्शनात् अथसकलसिद्धिदाभैरवीज्ञानार्णवे एतस्याःविद्यायाःआ
द्यंतेरेफवर्ज्जिते तदापरमेशानिनाम्नासकलसिद्धिदाति अस्यार्थः कौलेशभैरवीआद्यंतेरेफरहीताचेत्तदासकलसिद्धिदायिनीभवति पूजा
दिकंतुसंपत्प्रदावत्॥ ॥ ———————————————— ॥ ॥ अथचैतन्यभैरवी ज्ञानार्णवे वाग्भववी
जमूद्धार्य्यजीवंप्राणसमन्वितम् सकलाभुवनेशानी द्वितीयंवीजमुद्धरेत् जीवप्राणवह्निसंस्थंशक्रस्वरविभूषितं विसर्गाढ्यंमहेशानिविद्यात्रै
लोक्यमातृका अस्यार्थः चंद्रशिवद्वादशस्वरसंयुक्तं विंदुनादकलाढ्यं चंद्रकामपृथिवीमहामाया चंद्रशिववह्निवीजंचतुर्द्दशस्वरविसर्गा
ढ्यंच अस्यायंत्रं तत्रैव ज्ञानार्णवे त्रिकोणेचैवपद्मोणंवसुयंत्रवरानने चतुरस्रंचतुर्द्वारमेवंमंडलमालिखेत् अस्यपूजाप्रयोगः प्रातःकृ
त्यादिआधारशक्त्यादि ह्रीं ज्ञानात्मनेनमः॥ इत्यंतंविन्यस्यकेशरेषुपूर्वादि ॐवामायैनमः एवंज्येष्ठायैनमः रौद्र्यै अंविकायै इच्छायै क्रियायै
चित्रायै कुब्जिकायै विषघ्नकायै भूतचर्य्यै आनंदायै मध्येमनोन्मन्यै हसौः सदाशिवमहाप्रेतपद्मासनायनमः संपत्प्रदावालाकौलेशी —

तं०सा० सकलेष्टदानां बिद्यानां एताःपीठशक्तयो ज्ञानार्णवोक्तत्वात् ततोऋष्यादिन्यासः शिरसिदक्षिणामूर्त्तयेऋषयेनमः मुखेपंक्तिछंदसेनमः ।
८५ हृदिचैतन्यभैरव्यैदेवतायैनमः ततःकरांगन्यासः पूर्वबीजमुच्चार्य अंगुष्ठाभ्यांनमः द्वितीयबीजमुच्चार्य्य तर्ज्जनीभ्यांस्वाहा तृतीयबीजमु
च्चार्य्य मध्यमाभ्यांवषट् पुनःप्रथमबीजमुच्चार्य्य अनामिकाभ्यांहुं द्वितीयबीजमुच्चार्य्य कनिष्ठाभ्यांवौषट् तृतीयबीजमुच्चार्य्य करपृष्ठाभ्यांफट्
हृदयादिषु ततोध्यानं उद्यद्भानुसहस्राभां नानालंकारभूषितां मुकुटाग्रलसच्चंद्ररेखारक्तांबरान्वितां पाशांकुशवरानित्यांवामहस्तक
पालिनीं ।। वरदाभयशोभाढ्यां पीनोन्नतघनस्तनीं एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्य शंखस्थापनंकृत्वा पीठपूजांकुर्य्यात् यथा आधारशक्त्यादिवा-
माद्यष्टादिपीठमनुं पीठशक्तिश्चपूजयेत् ततोभैरव्युक्तगुरुपंक्तिंसंपूज्य पुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतं विधायावरणपू
जामारभेत् यथा प्रथमंषडंगपूजा अग्निकोणेप्रथमबीजमुच्चार्य्य हृदयायनमः ईशाने द्वितीयबीजमुच्चार्य्य शिरसेस्वाहा नैरृते तृतीय
बीजमुच्चार्य्य शिखायैवषट् वायुकोणेप्रथमबीजमुच्चार्य्य कवचायहुं मध्ये द्वितीयबीजमुच्चार्य्य नेत्रत्रयायवौषट् चतुर्दिक्षु तृतीयबीजमु
च्चार्य्य अस्त्रायफट् पूर्ववत् इत्यादिकंसंपूज्य अग्नेऊंवसंतायनमः वामेकामदेवाय० दक्षिणेचापाय० ततःपूर्ववद्बाणान्संपूज्य षट्कोणे पू
र्वादि० ॐडाकिन्यैनमः राकिण्यै० काकिण्यै० लाकिन्यै० शाकिन्यै० हाकिन्यै० ततोअष्टपत्रेषु पूर्वोक्तानंगकुसुमाद्याःपूज्याः पत्राग्रेषु पू राम०
र्वादि ॐपरमस्यैनमः एवंमारसाय० शुकाय० मधुच्छायाय० मेघायेति अपांगाय० भ्रूविलासाय० हावाय० भावाय० नमोन्तेन प्रणवा ८५
दिपूज्या ततःइन्द्रादीन्वज्रादींश्चसंपूज्य धूपादिविसर्जनांतंकर्म्मसमापयेत् अस्यपुरश्चरणंलक्षजपः तथाच० ज्ञानार्णवे० ।।

लक्षसंख्यं जपेन्मंत्रमित्यादिवचनात् अथकामेश्वरीभैरवीमंत्राः ज्ञानार्णवे० कामेश्वरीचरुद्राणीपूर्वसिंहासने स्थिता एतस्याएवविद्यायावी
जद्वयमुदाहृतम् तदंतेपरमेशानिनीत्यक्लिन्नेमदद्रवे एतस्याएवतार्तीयंरुद्राणीपरमेश्वरी। ध्यानपूजादिकंदेविचैतस्यापार्श्वपूर्ववत् त्रिको
णेपिविशेषोस्तिकथयामितवानघे अग्रकोणेक्रमेणैवनित्यांक्लिन्नांमदद्रवे षडंगावरणात्पश्चात्पूजयेत्सर्वसिद्धये अथषट्कूटाभैरवी। ०
तत्रज्ञानार्णवे० डाकिनीराकिनीबीजेलाकिनीकाकिनीपुगे साकिणीहाकिनीबीजे आहसमुरसुंदरी ॥आद्याभैकारसंयुक्तामन्मदीकारसंयुतं
शक्रस्वरान्वितंदेवितार्तीयबीजमालिखेत् विन्दुनादकलाक्रांतंत्रितयंशैलसंभवे तृतीयंबीजंसविसर्गः इत्यपिकेचित्पितंत्रांतरे ऊरेक्ष्मा
मादनंजीवंशिवमंत्रंत्रिधालिखेत् अर्केणमायाशक्राभ्यांक्रमात्मंडितंकुरु विंदुनादान्वितंवाद्यंयुग्ममंत्यंविसर्गवत् ध्यानमस्याःप्रवक्ष्यामि
सर्वभूतनिकृंतनम् ध्यानम् वालसूर्यप्रभांदेवींजवाकुसुमसन्निभां मुंडमालावलीरम्यांवालसूर्यसमांशुकां सुवर्णकमलाकारपीनोन्नत
पयोधरां पाशांकुशौपुस्तकंचतथाचजपमालिकां दधतीमिति विशेषः द्विरावृत्याषडंगानिविधायपरमेश्वरि यंत्रमस्यावरारोहेत्रिकोणेसं
पुटंलिखेत् बहिरष्टदलंपद्मंरविपत्रंततोलिखेत् षडंगावरणंदेविपूर्ववत्पूजयेच्छिवे रत्यादित्रितयंदेवित्रिकोणेपरिपूजयेत् डाकि
न्याद्यास्तुषट्कोणेवसुपत्रेततःपरम् ब्राह्म्यादियुगलंपश्चाद्रविपत्रेततःपरम् ॥ बालायापीठशक्तीस्तुवामाद्याःपूजयेत्क्रमात् चतुरस्रे
लोकपालान्सायुधान्परमेश्वरी ॥ अनेनैवविधानेननित्याख्यांभैरवींभजेत् अथभोगमोक्षदाभैरवीमंत्रं ज्ञानार्णवे० एतस्याएववि
द्यायाःषड्वर्णान्क्रमतःस्थितान्० विपरीतान्वदंप्रौढेविद्येयंभोगमोक्षदा नित्याख्याभैरवीदेवित्रिपुभारनिकृंतनी न्यासपूजादिकंसर्वं

स्याः पूर्ववदाचरेत् ० अथरुद्रभैरवी ० ज्ञानार्णवे ० शिवचंद्रौर्मदकांतंपांतंवह्निसमायुतं शक्तिभिन्नंविंदुनादकलाढ्यंवाग्भवंप्रिये १
संपत्प्रदाभैरव्याः कामबीजंततदेवहि सदाशिवस्यबीजंतुमहासिंहासनस्यच एषाविद्यामहेशानिवर्णितुंनैवशक्यते अस्यार्थः शिव
चंद्रकांतंपांतंवह्नियुतंएकादशस्वरविशिष्टं विंदुनादकलाक्रांतंवाग्भवंबीजं शिवचंद्रकामएष्विवह्निचतुर्थस्वरविभूषितं नादविंदुकला
क्रांतकामबीजमेतबीजंशक्तिकूटंतृतीयं अस्याःपूजायंत्रं त्रिकोणंचैवहृत्तंचवृत्ताष्टदलनीलजं ॥ वृत्तंभूमंडलंचेत्यादि ॥ अस्याःपूजाः
प्रातःकृत्यादिप्राणायामांतंविधायचेतत्पभैरवीवत्पीठन्यासंकुर्य्यात् यथा आधारशक्त्यादीन् ह्रींज्ञानात्मनेनमः इत्यंतंविन्यस्यपूर्वा
दिक्रमेण ॐवामायैनमः एवंज्येष्ठायैःरौद्रैः काल्यैः कलविकरिण्यैः वलप्रमथिन्यै० सर्वभूतमन्यै० मध्येमनोन्मन्यै रतिपीठशक्तीर्विन्य
स्यपीठमनुंन्यसेत् अथपीठमंत्रस्तु ॐअघोरेॐघोरे ह्रीं सर्वतः सर्वसर्वेभ्योघोरघोरतरेभ्यः ह्रींनमोस्तेस्तुरुद्ररूपेभ्यः ऐंऐं ततः ऋ
ष्यादिन्यासः ॥ शिरसिदक्षिणामूर्तयेऋषयेनमः मुखेपंक्तिछंदसेनमः हृदिरुद्रभैरव्यैदेवतायैनमः ॥ ततःकरांगन्यासः ॥ प्रथमंबीज
मुच्चार्यअंगुष्ठाभ्यांनमः द्वितीयबीजमुच्चार्य्यतर्जनीभ्यांस्वाहा तृतीयंबीजमुच्चार्य्यमध्यमाभ्यांवषट् पुनःप्रथमबीजमुच्चार्य्यअनामिका
भ्यांहुं द्वितीयबिजमुच्चार्यकनिष्ठाभ्यांवौषट् तृतीयबीजमुच्चार्य्यकरतलकरपृष्ठाभ्यांफट् एवंहृदयादिषु० ततोध्यानम् ० उद्यद्भानुस
हस्राभांचंद्रचूडांत्रिलोचनां नानालंकारसुभगांसर्ववैरीनिकृंतनी वमद्रुधिरमुंडालिकलितारक्तवाससी त्रिशूलंडमरुंखड्गंतथाखेटक
मेवच १ पिनाकंचशरांश्चैवपाशांकुशयुगंक्रमात् पुस्तकंचाक्षमालांचशवसिंहासनस्थिताम् २ एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्यपूर्ववत्शंख

स्थापनं कृत्वा चैतन्यभैरवीवदुक्तपीठपूजां विधाय एतन्मंत्रोक्तपीठमंत्रेण पीठे संपूज्य पुनर्ध्यात्वावाहनादि पंचपुष्पांजलिदानपर्य्यंतं विधायावर
णपूजामारभेत् यथा अग्निकोणे प्रथमबीजमुच्चार्य्य हृदयाय नमः ईशाने द्वितीयबीजमुच्चार्य्य शिरसे स्वाहा नैर्ऋते तृतीयबीजमुच्चार्य्य शि
खायै वषट् वायव्ये पुनः प्रथमबीजमुच्चार्य्य कवचाय हुं मध्ये द्वितीयबीजमुच्चार्य्य नेत्रत्रयाय वौषट् चतुर्दिक्षु पूर्वादि तृतीयबीजमुच्चार्य्य अ
स्त्राय फट् ततः त्रिकोणे रत्यादिमध्यमं चाष्टपत्रमूले अंगादिकान् पूजयेत् पत्रेषु पूर्वादि असितांगब्राह्म्यादीन् संपूज्य भूगृहे इन्द्रादिवज्रादी
न् पूजयेत् ततो धूपादि विसर्जनांतं कर्म्म समापयेत् ॥ अस्य पुरश्चरणं लक्षजपः ॥ लक्षसंख्यं जपेन्मंत्रं दशांशं हवनादि वचनात् ॥ अथ भुवनेशी
भैरवी ॥ तत्र ज्ञानार्णवे ॥ हसाद्यं वाग्भवं चाद्यं हसकांते सुरेश्वरी भूबीजं भुवनेशानी द्वितीयं बीजमुद्धृतम् शिवचंद्रौ महेशानि भुवनेशी च भैरवी
॥ अस्यार्थः ॥ शिवचंद्र वाग्भव इति प्रथमबीजं शिवचंद्र काम पृथ्वीबीज महामाया इति द्वितीयबीजं शिवचंद्र चतुर्दशस्वर विसर्ग तृतीयबीजं
अस्यायं मंत्रं चैतन्यभैरवीवद्बोधव्यम् अस्य पूजाप्रातःकृत्यादि प्राणायामांतं कृत्वा चैतन्यभैरवी उक्तपीठन्यासं कृत्वा ऋष्यादिन्यासं कुर्य्यात् ॥
शिरसि दक्षिणामूर्तये ऋषये नमः मुखे पंक्तिछंदसे नमः हृदि भुवनेश्वरीभैरव्यै देवतायै नमः ततः करांगन्यासः षट्दीर्घभाजा बीजेन कु
र्य्यात् अंगक्रियामनोः तेन षट्दीर्घयुक्तेन मध्यमबीजेन करांगन्यासः । यथा हसकलह्रां अंगुष्ठाभ्यां नमः हसकलह्रीं तर्जनीभ्यां स्वाहा हस
कलह्रूं मध्यमाभ्यां वषट् हसकलह्रैं अनामिकाभ्यां हुं हसकलह्रौं कनिष्ठाभ्यां वौषट् हसकलह्रः करतलपृष्ठाभ्यां फट् एवं हृदयादिषु ॥
॥ ततो ध्यानम् ॥ जवाकुसुमसंकाशां दाडिमीकुसुमोपमां चंद्ररेखाजटाजूटां त्रिनेत्रां रक्तवाससीं नानालंकारसुभगां पीनोन्नतघनस्त

तं॰सा॰ नी॥पाशांकुशवराभीतिर्धारयंती शिवाश्रये अन्यत्सर्वं चैतत्पभैरवीवत्कर्णायं भुवनेशीभैरव्यास्त्रभेदांतरमिहोच्यते सहाद्यासैवदेवे
८७ शि तदासकलेश्वरा ध्यानपूजादिकंसर्वमेतस्याएवपार्वति अस्यार्थः इयंसहाद्याचेत्सकलेश्वरीध्यानपूजादिकंतुपूर्ववत् अथत्रिपु
रावालामंत्रः तत्रशारदायाम्॰ अधरोविंदुमानाद्यात्रलें द्रस्वशशीयुतः॥ द्वितीयंभृगुसर्गाढ्यामसोनुस्तार्तीयईरितः एषावालेतिविख्या
तात्रैलोक्यवशकारिणी अस्यार्थः वाग्भवंकामवीजंचंद्रवीजंसविसर्गकम् चतुर्दशस्वरंविंदुविभूषितं अस्यापूजादिकंतुत्रिपुरभैरवीवच्छा
रदातिलके उक्तत्वात् ज्ञानार्णवेतुविशेषः न्यासादिकंतुएतद्दीजेनैवकुर्यात् करांगन्यासस्तु हिरुत्थापदाधेणाचरेत् देविहृदादन्यासा
क्रमेणत्विति वचनात् अस्याःपुरश्चरणंत्रिलक्षजपः तथाचज्ञानार्णवे॰ वर्णलक्षंजपेन्मंत्रंदशांशंहवनंचरेत् तर्पणंतुतथाकुर्यात्सर्वसौ
भाग्यवान्भवेत् इतरेषांलक्षजपः श्रीविद्यायामुक्तत्वात् मंत्रांतरं श्रीक्रमेवाग्भवंक्लेदिनीवीजमौकारांतं ततःपठेत् शक्तिरोकारसंयुक्तं
विसर्गेतदधःपठेत्॥ विंदुनादकलाक्रांतंवीजंपरमदुर्लभम् एतद्वीजत्रयंदेविसौःक्लिन्नेचततःपरा इयंपंचाक्षरीविद्याकथिताभुविदुर्ल
भा मंत्रांतरंतत्रैव वालावीजत्रयंदेविहंसाद्यंवाजपेत्सुधिः हंसांतंवामहाभागशापादिदोषशांतये पाशवीजंमहेशानीशक्तिःशिवस्वव
ह्निमान्॥ द्वादशस्वरसंयुक्तनादविंदुविभूषितं कामराजंकुरुपश्चात्क्लिकूटंतथोच्चरेत् जपेद्दादौजपेत्पश्चात्सप्तवारमनुक्रमात्॥ ॥ तं॰सा॰
अथान्नपूर्णेश्वरीभैरवी ज्ञानार्णवे तारंचभुवनेशानीश्रीवीजंकामवीजकं हृदंतेभगवत्यर्णमाहेश्वरि पदंततः अन्नपूर्णेठयुगलंविद्येयंविंशदक्ष ८७
री तथाकल्पे कामवीजंविनादेवित्रिवीजंपूर्विकायथा तेनऊर्णविंशाक्षरीदेविधनधान्यसमृद्धिदा अस्याःपूजा प्रातःकृत्यादिसामान्योक्तपीठपूजा
न्यासंविधायकेशरेषुपूर्वादि ॐवामायैनमः एवंज्येष्ठायै रौद्र्यै कलाकाल्यै कलविकरिण्यै वल ———— ॥

प्रमथिन्यै सर्वभूतदमन्यै मध्येमनोन्मन्यै ततस्मर्पयेतु जयायै विजयायै अजितायै अपराजितायै नित्यायै विलासिन्यै दोग्ध्र्यै अघोरायै मं
गलायै ततोहसौः सदाशिवमहाप्रेतपद्मासनायनमः ततऋष्यादिन्यासंकुर्य्यात॰ शिरसिब्रह्मणेऋषयेनमः मुखेपंक्तिछंदसेनमः हृदि
अन्नपूर्णेश्वर्यै भैरव्यैदेवतायेनमः ततःकरांगन्यासो ह्रांअंगुष्ठाभ्यांनमः ह्रांहृदयायनमः इत्यादिच तथाच॰ ज्ञानार्णवे॥भुवनेश्यामहे
शानिषड्दीर्घस्वरयुक्तया षडंगानीति॰ ततःपदन्यासः मूर्ध्निॐनमः चक्षुषोःह्रींनमः श्रींनमःकर्णयोः क्लींनमः नमोनमः नसोःभगवति
नमः माहेश्वरिनमःमुखे अन्नपूर्णेनमःगुह्येस्वाहानमः पुनर्गुह्यादिमूर्द्धपर्य्यंतंन्यसेत तत्रैवएकमेकंपुन श्चैकंपुनरेकंद्वयंततः चतुश्च
चतुश्च तथाह्याभ्यांपदान्येतानिपार्वति पदानिदेवदेवेशिनवद्वारेषुविन्यसेत मूर्द्धादिगुदपर्य्यंतंपुनस्तेषुवरानने गुदादिब्रह्मरंध्रांतंपदा
नांनवकंन्यसेत तत्रैवब्रह्मरंध्रमुखहृदयमूलाधारेषु अनुक्रमात चतुर्बीजानिविन्यस्यापरेषु अन्यांश्चविन्यसेत भ्रूमध्यनासिकाकंठ
नाभिलिंगेषुपंचसु पूर्ववत्क्रमतोदेविनमः प्रभृतिकंन्यसेत ततोमूलेनव्यापकंकृत्वा ध्यायेत तप्तकांचनवर्णाभांबालेन्दुकृतशेखरां नवर
त्नप्रभायुक्तमुकुटांकुंकुमारुणां चित्रवस्त्रपरीधानांशफराक्षीत्रिलोचनां सुवर्णकलशाकारपीनोन्नतघनस्तनीं गोक्षीरधामधवलंपंचव
क्त्रंत्रिलोचनं। प्रसन्नवदनंशंभुंनीलकंठविभूषितं कपर्दिनेस्फुरत्सर्पभूषणंकुंदसन्निभं नृत्यंतमनिशंहृष्टंदृष्ट्वानंदमयींपरां सानंदमु
खलोलाक्षीमेषलाढ्यांनितंविने अन्नदानरतांनित्यांभूमिश्रीभ्यामलंकृताम इतिध्यात्वामानसैःसंपूज्यशंखस्थापनंकुर्य्यात यथा अ
स्यापूजायंत्रं त्रिकोणंचतुष्पत्रंवसुपत्रंततःपरं कलापत्रंचभूबिंबंचतुर्द्वारसमालिखेत ततःपीठपूजांविधायपुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपु

तं०सा० ष्पांजलिदानपर्यंतं विधायावरणपूजामारभेत ॥ कर्णिकायां ॥ अग्न्यादिकोणेमध्येदिक्षुच ह्रांहृदयायनमः इत्यादिनाषडंगानिपूजयेत
८८ त्रिकोणाग्रेऊंहौंनमःशिवायेतिशिवंपूजयेत वामकोणे ऊंनमोभगवतेवराहरूपायभूर्भुवःस्वः भूतयेभूतित्वंमेदेहिददापयस्वाहा ॥
इतिवराहंपूजयेत० दक्षिणकोणे ऊंनमोनारायणायेति नारायणंपूजयेत ततोवामेदक्षिणेच ग्लौंश्रीअन्नंमेदेह्यन्नाधिपतयेममान्नं
प्रदापयस्वाहा श्रींग्लौंइत्यनेनभूमिश्रीयौपूजयेत ततश्चतुर्दलेपुरतआरभ्यऊंपरविद्यायेनमः एवंह्रींभुवनेश्यैनमः श्रींकमलायैन
मः क्लींसुभगायैनमः तथाच ज्ञानार्णवे० तारेणपरविद्याचभुवनेशिंतदात्मना कमलांरमयाभद्रेकामेनसुभगांयजेत अष्टपत्रेषुपश्चिमा
दितः वाह्यादिमातृकापूजयेत षोडशपत्रेषु नं अमृतायै एवंअंन्नपूर्णायै मंमदनायै भंतुष्ट्यै गंपुष्ट्यै वंजीरायै तिंरस्यै मांक्रियायै हेंश्रि
यै श्वंवसुधायै रिंरात्र्यै अंज्योत्स्नायै न्नंहेमवत्यै पूंछायायै णंपूर्णिमायै स्वांनित्यायै हांअमावास्यायै अन्नपूर्णांतांपूजयेत तथाच०
ज्ञानार्णवे० शेषैर्वर्णैःप्रपूज्याश्च अन्नपूर्णांतशक्तिकाः ततश्चतुरस्रेलोकपालान्पूजयेत तत्रैव चतुरस्रेलोकपालान्क्रमेणपरिपूजयेत
॥————॥ ततोधूपादिविसर्जनांतंकर्मसमापयेत अस्यपुरश्चरणंलक्षजपः तथाचकल्पे एवंध्यात्वाजपेन्मंत्रंलक्षसंख्यमनन्य
धीः ॥ साज्येनान्नेनजुहुयात्तद्दशांशमनंतरम् ॥ इतिभैरवीप्रकरणम् ॥ अथभैरवीविद्या ॥ तत्रमनुं ज्ञानार्णवे ॥ भूमिश्चंद्रः शिवोमा एम०
याशक्तिःकृष्णाध्वमादनो अर्द्धचंद्रश्चविंदुश्चनवार्णोमेरुमुच्यते महात्रिपुरसुंदर्य्यामंत्रामेरुसमुद्भवाः ज्ञानार्णवे० सकलाभुवनेशा ८८
नीकामेशीवीजमुद्धृतम् अनेनसकलाविद्याःकथयामिवरानने शक्तंयत्सुर्य्यवर्णोयंकलमध्येसुलोचने वाग्भवंपंचवर्णाढ्यंकामरा

जमथोच्यते मर्दने शिवचंद्राद्यं शिवांतमीनलोचनं कामराजमिदं भद्रे षड्वर्णसर्वमोहनम् शक्तिबीजं वरारोहे चंद्राद्यं सर्वमोहनम् चतुरक्षररूपं
तु त्र्यक्षरं त्रिपुरभवेत् एतामुपास्य देवेशि कामः सर्वाङ्गसुंदरः कामराजो भवेद्देवि विद्येयं ब्रह्मरूपिणी अस्यार्थः शक्तिरेकारस्तत्परकारः तेन
ककारेकार ईकार लकार महामाया इति वाग्भवं कूटे शिवो हकारः चंद्रः सकारस्तेन हकार सकार ककार हकार लकार महामाया इति कामराज
कूटं चंद्रः सकारस्तेन सकार ककार लकार महामाया इति शक्तिकूटं कामराजविद्येयं कामराजाख्यविद्यायाः शक्तिं तु पश्चसुंदरि हित्वा पु
रवशिवेन्दुभ्यां लोपामुद्राप्रकाशिता ॥ अस्यार्थः ॥ कामराजाख्यविद्यायावाग्भवे एकार इकारं च हित्वा आदौ हकारं च दद्यात् अन्यत्सर्वं समानं
इयं अगस्त्योपासिता विद्या त्रैलोक्यक्षोभकारिणि अनयोर्भेदमग्ने वक्ष्यामः कामराजाख्यविद्याया वाग्भवेन वरानने विद्योद्धारं प्रवक्ष्यामि श
क्तिमादनमध्यगं ॥ शिवं कुर्य्याद्वाग्भवे तु शिवाद्यं कामराजकं चंद्राद्यं तु ततो यस्माद्विद्येयं मनुपूजिता अस्यार्थः कामस्ततः शिवस्ततः एका
रस्ततः ईकारादित्रयं वाग्भवकूटं मध्यकूटं शिवाद्यं ततो यं चंद्राद्यं ज्ञानार्णवे सहाद्यं वाग्भवं देवि चंद्राद्यं शिवमध्यगं मादनं कामराजे तु श
क्तिबीजं सहाननं अस्यार्थः सकार हकारादि कामराजविद्याया वाग्भवं सकारस्ततो हकार स्ततः कामस्ततः शिवस्ततः एकारस्ततः ईकारस्त
तो लकारस्ततो महामाया इति कामराजकूटं अस्य वाग्भवं कूटमेव शक्तिकूटं विद्येयं चंद्राराधिता हसाननं वाग्भवं च शिवाद्यं सहमध्यगं मादनं का
मराजे तु ततो यं शृणु पार्वति हसाद्यं शक्तिबीजं तु कुबेरेण तु पूजिता अस्यार्थः कामराजाख्यविद्याया वाग्भवं हसाद्यमेव अस्य वाग्भवं शि
वचंद्रौ ततः कामस्ततः शिवस्ततः एकारस्ततः ईकारस्ततो लकारस्ततो महामाया इति कामराजकूटं अस्य वाग्भवकूटमेव शक्तिकूटं तथा च·

चंद्रपीठे शिवजीवौ ततः शंभुर्भृगुः कामशिवास्तथा शंभुर्भृगुः कृतोयोद्याभगतूर्यक्ष्मापरा कौबेरीसिद्धिदाविद्याधनधान्यसमृद्धिदा इयंकुबे
रेणपूजिता कामराजाख्यविद्यायास्तार्तीयंसुरवंदिते सहाद्यंशक्तिबीजंतुविद्यागस्त्येनचपूजिता अस्यार्थः कामराजाख्यविद्यायायदेव
वाग्भवंकामराजकूटमस्यापितदेवशक्तिकूटंतुसहाद्यमितिशेषः इयंतुद्वितीयालोपामुद्रा कामराजाख्यविद्यायांवाग्भवेमादनंत्यज॥
चंद्रंतत्रैवसंयोज्यकामराजस्ततःपरं हित्वाचंद्रंमुखेकुर्याद्विद्येयंनंदिपूजिता अस्यार्थः कामराजाख्यविद्यायांवाग्भवेकामंत्यक्त्वाचंद्रंद
द्यात् कामराजपुनःशिवांतेचंद्रंत्यक्त्वाचंद्राद्यंकुर्यात् अन्यत्समानं॰ कामराजाख्यविद्यायाहित्वाभूमिंतृतीयके शक्तिबीजेस्थितादे
विचंद्राद्यःकुरुतत्रच तेनशक्तिकूटंचंद्रेंद्रकाममहामायात्मकंविद्येयमिंद्रोपासिता लोपामुद्राख्यविद्यायाद्वितीयायामहेश्वरि काम
राजेभृगुंहित्वामुखेकुर्यात्तमेवहि शिवंविनाचतुर्थंतुतार्तीयेसकामःशिवः। दक्षिणामूर्तिसंहितायांतु ॥सहाद्यामंतेशिसहयोर्मध्येकःसुर्यपू
जिता अस्यार्थः द्वितीयालोपामुद्रायाःकामराजकूटेहकारद्वयःसकारंत्यक्त्वातमादौकृत्वाद्वितीयंहकारंत्यजेत् तृतीयकूटअन्त्यसकारे
परिककारंदद्यात् विंद्येषासुर्यपूजिता लोपामुद्रांद्वितीयांतुविलिख्यसुरसुंदरि पुनर्विलिख्यतामेवचतुर्थेपंचमेस्थिता हित्वातुभुवने
शानीमेकोच्चारेणचोच्चरेत् चतुःकूटामहाविद्याशंकरेणप्रपूजिताः अस्यार्थः द्वितीयालोपामुद्रांविलिख्यतांपुनरपितामेवविलि राम॰
ख्यचतुःकूटपंचमकूटेस्थितांभुवनेशानींत्यक्त्वा एकोच्चारेणचोच्चरेत्॰ उच्चारणंतुपूर्वत्रिकूटमुच्चार्यकामेकारस्यर्थ्येद्रशंभुप्रासांककं ८६
दर्पेंद्रमहामायामुच्चरेत्॥लोपामुद्रांपुनर्देविविलिखेत्तदनंतरम् नंदिकेश्वरविद्याचषट्कूटावैस्मवीभवेत् अस्यार्थः पुनःशब्दस्तस्या

द्वितीयालोपामुद्रामित्यर्थः ॥ प्रक्रमादिति तंत्रकौमुद्यां ॥ वस्तुतस्तु अगस्त्यस्य द्विधा विद्यां विलिख्य नंदिपूजितां इति नंदिकेश्वरवच
नात् ॥ कामराजाख्यविद्यास्त्रिकूटेषु चवदनने या स्थिता भुवनेशानी द्विधा कुरु महेश्वरी विंदुहीना नादहीना दुर्वासः पूजिता भवेत्
॥ दक्षिणामूर्तौ च ॥ मायास्थाने हरीं वर्णान्युगलं च क्रमाल्लिखेत् अस्यार्थः त्रिकूटस्य भुवनेशो द्विगुणी कृत्य नादविंदुहीनां कृत्वोच्चरेत्
इति द्वादशभेदाः ॥ अथ परिभाषिकीं षोडशीमाह ॥ चंद्रान्तं वरुणान्तं च शकादिसहितं पृथक् वामाक्षिविंदुनायुक्तं विश्वमातृकलात्म
कं ॥ विद्यादौ योजयेद्देवि साक्षाज्ज्ञानस्वरूपिणी त्रिकूटा सकला भेदाः पंचकूटा भवंति हि ॥ वेदसंवीवसुकूटाश्च षट्कूटा शांकरी भवेत् ॥
॥ अस्यार्थः ॥ चंद्रान्तं हकारः वरुणान्तं शकारः शकादिरेफः वामाक्षि ईकारः विद्यादौ पूर्वोक्तविद्यादौ वेदादिमंडितादेवि शिवशक्तिम
यी सदा तदा भेदास्तु सकलाः षट्कूटाः परमेश्वरि ॥ वेदसंवीननकूटास्या सप्तकूटा तु शांकरी अस्यार्थः पूर्वोक्तबीजद्वयवती वेदादिः प्रणव
तेन मंडिता आदौ भूषिताः ॥ अथ महाषोडशी ॥ आद्यबीजद्वयं भद्रे विपरीतक्रमेण हि विलिख्य परमेशाने ततोऽस्यान्निसमुद्धरेत् अंतर्मु
खा वरारोहे कुमारी त्रिपुरेश्वरी एभिस्तु पंचसंख्याकैर्बीजैः संपुटितां यजेत् षट्कूटा परमेशानि विद्येयं षोडशाक्षरी ॥ त्रिकूटाः सकला भद्रे
षोडशार्णा भवंति हि ॥ वेदसंख्येकोणविंशार्णाशेवीपंचदशाक्षरी अस्यार्थः आद्यं बीजद्वयं मायारमात्मके तस्य विपरीतक्रमः आदौ र
मा पश्चान्महामाया अंतर्मध्ये स्थित कामविमुखे आदौ यस्याः कुमार्याः एतैः पंचसंख्याकैर्बीजैः षट्कूटां सप्तकूटां नवकूटां वा संपु
टितां संपुटवत् कृत्वा अनुलोमतः पश्चाद्विलोमतः संपुटितामित्यर्थः केचित्तु अनुलोमतः एव संपुटितमित्याहुः तन्न तंत्रविरोधात्

 ॥ तथा योगिनीतंत्रे० ॥ श्रीबीजमायास्मरयोनिशक्तिस्तारं चमायाकमलाथविद्या शक्त्यादिबीजैश्चविलोमतोत्या श्रीषोडशीपंचशिव
 प्रदिष्टा तथाचरुद्रयामले० श्रीमायामदनोवाणीपराताररंशिवप्रिया हरिप्रियात्रिकूटास्तापरावाणीमनोभवा मायालक्ष्मीर्महाविद्या
श्रीविद्याषोडशीपरा दक्षिणामूर्त्तौच द्वितीयस्यादिसुग्मंतुविपरीतं लिखेत्सुधीः वालांचांतर्मुखांकृत्वा विलिखेत्तदनंतरं तारंमाया
ततोलक्ष्मीतथाकूटत्रयंलिखेत्० कलयासंपुटीकुर्याद्रमाख्यांपरमेश्वरि कलयापूर्वोक्तपंचकलया रमाख्यांप्रणवादिषट्कूटाउमा
ख्यामितिपाठस्सएवार्थः केचित्तुकलयास्थानेवालयापाठंकुर्वंते तत्रपरमेश्वरीमिति० पाठंकुर्वंतः वालयाअंतर्मुखयासंपुटीबदंतिर
माख्यांश्रीपरमेश्वरीह्रीमिति च नतेन तदुत्तरदले क्लींऐंसौः श्रीह्रीमितिवदंति० तन्नसंपुटशब्दार्थापरिज्ञानात्अन्त्वयापत्तेस्सर्वतंत्र
विरोधाच्च तथाच बृहत् श्रीक्रमसंहितायाम्० श्रीमायामदनोयोनीःपरेतानिसुखेकुरु वेदादिभुवनेशानिश्रीबीजंचत्रिकूटकम् ॥
षट्कूटांसंपुटीकुर्यादाद्यैःपंचभिरक्षरैः मायातंत्रे० लक्ष्मीःपरामदनयोनिसुताचशक्तिस्तारंपराचकमलाप्रथमूलविद्या शक्त्यादि
भिर्विपरीततयाप्रदिष्टं श्रीमंत्रराजसुदितंपरदेवतायाः एतेनानुलोमतत्यंचबीजैःसंपुटमितिचमतंहेयं श्रुतेस्तु० रमायातार प
रालक्ष्मीःकुमारिकाविद्याव्यस्तावालाश्रीपरातथा व्यस्ताविपरीतातयेतिव्यस्तेस्यर्थः ॥ कुमारीचांतर्मुखावोध्या अत्रकुमारिकानंतरं
तारादित्रिबीजंसंबंधस्तन्नैकवाक्यत्वबलात् श्रीपराचेति पाठेनकेवलंवालाव्यस्ताश्रीपराचेति विद्यायांषोडशबीजानांस्वरूपं
कथनंवातेन श्रीमायातारंमायाश्रीवालात्रिकूटंव्यस्तावालारमामायेतिमतंचहेयम् कुलार्णवे० श्रीबीजंशक्तिबीजंचकामबीजंच

वाग्भवं बालांतसंस्थितं बीजं प्रणवं च ततः परं शक्तिबीजं रमा चैव विद्यां च परमेश्वरि लोपां वा कामबीजं वा त्रिकूटा मथवा परा विन्यस्य पुनरा विद्यापं
चबीजानि सुंदरी विपरीतक्रमेणैव विन्यसेत् षोडशी परा यामले लक्ष्मीः परा मदनवाग्भव शक्तिबीजं तारं च भूतिकमले कथिता च विद्या कूटत्रयं
विपरीतं तथा प्रदिष्टं श्रीषोडशाक्षरमिहागमसुप्रसिद्धं त्रिकूटं कामादिबालामाया श्रकारा तु रमापाः निबंधे॰ सांतांतं शिवपूर्वसंपन्नमसुतं
स्वक्षांतमंतान्वितं देवीदक्षिणबाहुशक्रशयनं कामं कलालांछितम् दांतांतोर्द्धमुखं सजीवदशनं शेषमुखेनान्वितं बीजं पंचकमित्यमे
वमुदितं सर्वार्थसिद्धिप्रदं वेदाद्यं त्रिगुणं रमा मायवदेत कामेन संमेवितं लोपां वा पुनरेव पंचकमथो पूर्वं विलोमक्रमैः एषा श्रीः परमा परात्पर
तरा सर्वार्थसिद्धिप्रदा सारात्सारतरा समस्तजगतामुत्पत्तिभूता शिवा सेयं श्रीर्ब्रह्मरूपा सकलगुणमयी निर्गुणा निष्प्रपंचा साक्षात्कामदुघा
सुरमुनिनिवहैर्वंदिता नंतरूपा अस्यार्थः स एव अंतो यस्य सः शांतः शकारः स एव वांतो यस्य तेन शकारः शांतो हकारस्तस्य पूर्वसंपन्नो रेफः
स्वक्षांत मीकारः समस्तकमनुस्वारः तेन रमाबीजं देवीमाया दक्षिणबाहुः ककारः शक्रो लकारः कामो बिंदुः कला कामकला तेन कामबी
जं दंतांत रोकारः ऊर्द्ध मुखं मुखस्योर्द्ध बिंदुः जीवः सकारः शेषं दशनमोकारः मुखं विसर्गस्तेन पराबीजं वेदाद्यं प्रणवो त्रिगुणा माया ज्ञानार्ण
वे॰ वक्त्रकोटिसहस्रैस्तु जिह्वाकोटिशतैरपि वर्णितुं नैव शक्येयं श्रीविद्या षोडशाक्षरी भेदांतरमाह॰ कुब्जिकातंत्रे पराच कमला
कामो वाग्भवशक्तिरेव च तारशक्तिं च कमला त्रिकूटा योजयेत्ततः शक्त्याद्यं व्युत्क्रमान्न्यसेत्स्यान्महाषोडशी परा इमां विद्यां महादेवि योगी
भूयोऽथवा जपेत् भुक्तिमुक्तिप्रदा विद्या अंते कैवल्यदायिनी॥ परा द्या भुवनेशानी ज्ञेया भुवनसुंदरी कमलाद्या च महाविद्या विज्ञेया
कामसुंदरी वाग्भवाद्या महाविद्या परा वाक्सुंदरी मता शक्त्याद्या च महाविद्या विज्ञेया शक्तिसुंदरी आनंदसुंदरी विद्या प्रथमोगुप्तरूपि

तं०सा० णी कामराजेनदेवेशिलोपायाश्चविशेषतः वैखरीवाच्यभावत्वादशक्तोगुणवर्णने यतोनिरस्तसर्वस्वरूपरा तत्रैवकारणं मूकीभूताहिपश्यंतीम
९१ ध्यमामध्यमाभवेत् ब्रह्मविद्यास्वरूपाहिभुक्तिमुक्तिफलप्रदा एकवारेणदेवेशिवाजपेयस्यकोटयः अश्वमेधसहस्राणिमादक्षिण्यभुवस्त
था काश्यादितीर्थयात्राःस्युःसार्द्धकोटित्रयान्विताः कलांनारहंतिदेवेशिनात्रकार्य्याविचारणा एकवारेणदेवेशीकिंपुनःब्रह्मकेवलं षोडशा
र्णमहाविद्यानप्रकाश्याकदाचन गोपितव्यात्वयाभद्रेस्वयोनिरिवपार्वति सिद्धियामले० कांमोंमायारमावालात्रिकूटास्त्रीभगांकुशे कालीका
मकलाकूर्चसर्वादौप्रणवःप्रिये श्रीमहाषोडशीपंचआख्याताभुवनत्रये ॥ ज्ञानेनमस्तुहाविद्यासर्वाम्नायैर्नमस्कृतेः सप्तलक्षमहाविद्यातंत्रा
दौकथिताःप्रिये तासांसारतयाभूतायाविद्यासासुगोपिता वहुनाकिमिहोक्तेनतासांसारातुषोडशी प्रकाशितामहादेवयायष्टातेपुनःपुनः रुद्र
यामले० लोपामुद्रावाग्भवेतुपृथ्यंतेशिवयोजनात् सकारंकामराजादौलोपातुषोडशाक्षरी अनयासदृशीविद्यानविद्यार्णवगोचरे तत्रैवविद्यार
त्नावाग्भवेतुकांतेनंतनियोजनात् षोडशार्णामहाविद्याचिद्रूपैक्यमयीशुभा लोपावाग्भवशक्रांतेशिवबीजेनियोजयेत् तथैवशक्तिबीजेतुलोपास
प्तदशाक्षरी अस्याःस्मरणमात्रेणशिवोभवतिनान्यथा अणिमाद्यष्टसिद्धीशाःसाक्षाद्भूमिपुरंदरः तत्रैवाष्टादशाक्षरीयथा० लोपामधिकृत्य अपरं
विंदुनासुक्तंवाग्भवाद्येनियोजयेत् मादनंकामराजेतुतार्तीयाद्येमहेश्वरि भगुःसर्गान्वितोदेविमनुनाचसमन्वितः अष्टादशाक्षरीह्येषाश्रीविद्या
भुविदुर्ल्लभा श्रीगुरोःकृपयादेविनित्यंसिद्धिप्रदायिनी नवलक्षंजपित्वातुलोपामुद्रामहेश्वरी अष्टादशाक्षरीविद्यापश्चाद्राधावरानने ॥ अ राम०
न्यथाशापमाप्नोतिकुलंतस्यविनश्यति सर्वकल्याणदाविद्यासर्वविघ्नविनाशिनी सर्वसौभाग्यदादेविसर्वमंगलकारिणी अनयासदृशीविद्या ९१
त्रैलोक्येचातिदुर्ल्लभा रुद्रत्वंप्राप्तवानस्मिंजप्त्वासाष्टादशाक्षरी विस्नुत्वंप्राप्तवान् विष्णुःब्रह्मत्वंचपितामहः एवंप्रभावासादेविश्रीमदष्टादशाक्ष

३ ॥कएलह्रीं सौंः क्लींऐं ओंः ह्रीं॥ ३॥

री॥ नहि पंचदशार्णा हि लोपामुद्रा महेश्वरी सम्यक्फलप्रदा चैषा श्रीबीजत्रयभूषिता तत्रैव कामराजाख्यविद्या या वाग्भवे द्यतु वाग्भवं भुवनेशी
कामबीजे श्रीबीजं शक्तिपूर्वतः एषाप्यष्टादशी प्रोक्ता सर्वसिद्धिप्रदायिका॥ भोगमोक्षप्रदा साक्षात्पुरुषार्थप्रदायिका अनया सदृशी विद्या न विद्या
र्णवगोचरे नास्ति नास्ति पुनर्नास्ति सत्यं सत्यं वदाम्यहं तत्रैव प्रणवपूर्वं मुहृं ततो वै कुलसुंदरी कामाक्षरं शक्तिवर्णं पुरंदरहरौ ततः भुवनेशी समु
द्धृस्य विलोमां बालिकां ततः प्रणवं सविसर्गं तु ततो वै कुलसुंदरी अथ ब्रह्मविद्या शक्तिकूटमध्यभागे तकारं योजयेच्छिवे विलोमां बालकं च तत्र
ब्रह्मार्णः सविसर्गकः इयं श्रीपरमा विद्या केवला मोक्षदायिनी अस्या लक्षजपेनैव किं न सिद्ध्यति भूतले अस्याः स्मरणमात्रेण शिवो भवति नान्यथा
कुलसुंदरी बाला ब्रह्मार्णः प्रणवः ब्रह्मविद्या तु या प्रोक्ता सचतानप्रकाशिता इति प्रश्नानंतरं श्रीक्रमे० तां विद्यां शृणु देवेशि कामभिंद्रसमन्वितां०
नादबिंदुकलाभेदात्तुरीयस्वरसंयुतं महाश्रीसुंदरी विद्या महात्रिपुरसुंदरी ककारे सर्वमुत्पन्नं कामकैवल्यदायकं लकारे सकलैश्वर्यमीकारे
सर्वसौख्यकम्॥ एवं बीजत्रयं देवि विद्यानां सारसंग्रहं वाग्भवं कामराजं च शक्तित्वेन नियोजयेत्० एकाक्षरेण कथिता ब्रह्मविद्यैव केवलं॥
॥ कामराजलोपामुद्रयोर्विशेषमाह॥ कुलोड्डीशे०॥ श्रीपरा वाग्भवाख्येश्वईश्वरी मन्मथैः परा आद्यभूतैर्विद्यमानां सुंदरी षड्विधा स्मृता॥
॥ तथा ॥ अनयोराद्ये माया श्री कामबीजं काममाया श्रीबीजं तथा श्रीमाया कामबीजानां त्रिविधा षोडशाक्षरी तथा च० काममाया रमापूर्वं
मायालक्ष्मीः स्मरस्तथा रमा माया तथा कामो वसुचंद्राक्षरी त्रिपरा स्मरं योनिलक्ष्मीत्रितयमिति भगवदाचार्येण प्रतिपादितं च शक्ते कामराजं तु
श्रीक्रमे मायाबीजं ततो फिं टी कामं शकं विपक्रमात्० जातवेदो मगां केन लां छितं परमेश्वरी॥ ॥ ॥ ॥एतद्वाग्भव

१ अनुस्वारेण युक्तम् १

कूटं च पूर्ववत् कामराजकम् तथैव शक्तिबीजं तु सुंदर्य्येषा प्राकीर्त्तिता निष्कि लिता महाविद्या पूर्वीम्नानापयोदिता अत्रापि पूर्ववद्बीजसंयोगः
ततः षोडशी त्वं मायाई कारः फिंटोश एकारः पुनः शक्तिमाह एतद्गगवक्त्रतोमायाब्रह्माश्रकोहरोग्निना वामनेत्रेण संयुक्तो ह्रीनादविंदुविभूषितः॥
एतद्वाग्भवमुद्दिष्टं पूर्वव त्कामशक्तिकं भगं एकारः अत्र विशेषः ब्रह्मबीजं पदादद्यात्रिकूटे देवि दुर्लभे प्रथमा सुंदरी नित्या द्वितीया ब्रह्मसुं
दरि॥ शक्तिकूटे महेशानि अनंतसुंदरी मता एषा तु षोडशी विद्या मतभेदादनेकधा त्रिकूटांते हंसबीजविंदुसर्गविभूषितं एषा श्री प्राणसं
युक्ता दरिद्रदुःखमोचनी शक्तेर्लोपामुद्रा शक्तिर्महेशः कामश्चेंद्र इंद्र बीजं ततः परं महामाया ततः पश्चात् वस्ते हाद्रदाग्पहं पूर्ववत्काम
शक्त्याख्या वर्णा निष्किलितात्मको इतिशक्त्यो महामाया पश्चीमाम्नापयोजिता शक्तिः सकारः पूर्ववतः कामराजाख्य विद्यावत् अत्रापि
पूर्ववद्बीजसंयोगः शिवं बीजं शक्ति सोमं मादनं च पुरंदरं व्योमवह्निसमायुक्तं तुरीयस्वरविंदुकं पूर्ववत्कामराजं तु शक्तिबीजं समुद्धरेत्॰॥
शक्तिर्मादनशक्रश्च हरो वह्निस्तु मायया विंदुनादसमाक्रांतः कथितः कामदो मनुः एषा विद्या महेशानि कथितैकादशाक्षरी अणिमासिद्धि
दा देवि महात्रिपुरसुंदरी मादनं पंचवक्त्रं च लोहिता रुद्रयोगिनी पुरंदरो महामाया वाग्भवं बीजमुत्तमं पूर्ववत्काम शक्त्याख्यामुद्धरेद्देवि सुंद
री लोहितः क्षकारः रुद्रयोगिनी सकारः पूर्ववत्कामराजविद्यावत् भृग्वीशं गगनं हांतकलमिंद्रमहेश्वरं वामाक्षिं वह्निविंदाढ्यं वाग्भवं पर ए॰न॰
मेश्वरी कामराजं शक्तिकूटं पूर्ववच्च समुद्धरेत् भृग्वीशः सकारः गगनं हकारः हांतः क्षकारः कालो मकारः पूर्ववत्कामराजविद्यावत्॥ ८२
सर्वत्र एवं क्रमः विह्नुरीश स्ततो हांतः कालेशः पृथिवी ततः॥ भुवनेशीं ततः पश्चाद्वाग्भवं कथितं त्वयि॥ विह्नुरीश भाकारः युक्तो हकारः
कालेशो मकारः शक्ति ह्रीश्च शंभुश्च शक्रश्च भुवनेश्वरी शिवो मादनरुद्रेंद्रो महामाया ततः परं कामः शिवस्ततो ब्रह्मा इंद्रश्च परमेश्वरी॰॥

एषा तु परमा विद्या सुंदरी सुभगोपमा त्रिकूटांते हंसबीजं तदा सप्तदशाक्षरी वाग्बीजं विजया माया ब्रह्मा शक्रस्तु पार्वती ।। मन्मथः शिवशक्ती च मा
दनो हरइंद्रकः महामाया ततः पश्चात् साशक्तिर्मनुविसर्गकः सौँः चंद्रः प्रजापतिः शक्रो महामाया ततः परा अष्टादशाक्षरी विद्या महात्रिपुरसुंदरी ।। स
बीजं ते हंससंयुक्तात् तदा विंशाक्षरी भवेत् विजया एकारः देव्युवाच० भाषा सृष्टिः स्थितिसंहृती निराख्या पंचसुंदरी कथयस्व प्रभो देव यदि ते रोचते
मतिः ईश्वर उवाच० शिवो मादन इंद्रश्च शक्तिश्च भुवनेश्वरी ब्रह्मा शिवेंद्रशक्तिश्च महामाया ततः परं मादनेंद्रौ शिक्रशिवौ महामाया ततः
परा एषा पंचदशी भेदा साक्षात् त्रिपुरसुंदरी एषा भाषा शिवचंद्रस्तथा कामशक्रश्च भुवनेश्वरी शिवेंद्रकामरुद्रौ च चंद्रश्च परमेश्वरी शक्तिः का
मश्च शक्रश्च महामाया ततः परा इयं सृष्टिः शिवेंद्रौ कामशक्री च महामाया ततः परा कामश्चंद्रो महेशश्च इंद्रः शक्तिश्च पार्वती ब्रह्मा महेश्व
रः शक्तिः शक्रस्तु भुवनेश्वरी स्थितिरेषा शिवेंद्रश्च कामशक्री च तत्परा भुवनेश्वरी शिवशक्ती मादनेंद्रौ शिव वह्निस्तु मायया शिवः शिवश्च
कमला हावह्निमायेंदुभूषिता एषा संहृतिः शक्रो ब्रह्मा इंदुबीजं महामाया ततः परं वाग्भवं कथितं चैतत् कामराजं ततः शृणु शक्तिः शि
वो मादनेंद्रौ तत्परा भुवनेश्वरी शिवशक्तिश्च सोमश्च शून्यो ब्रह्मा महेश्वरी शून्यो हकारः एषा निराख्या देव्युवाच० स्वप्नावती मधुमती
कथयस्व मयि प्रभो इदानीं श्रोतुमिच्छामि यदि चास्ति कृपा मयि ईश्वर उवाच० शिवो मादनशक्रश्च शक्तिस्तु भुवनेश्वरी महेशो ब्रह्मा हंस
श्चेंद्रोपि भुवनेश्वरी महेशशक्तिः कामश्च पुरंदरो वियत्तथा अग्निर्माया कलायुक्तं नादबिंदुविभूषितं हंसो हकारः माया कला ईकारः ।।
एषा स्वप्नावती ख्याता कला पंचदशी च या ब्रह्मा महेश इंद्रश्च शक्तिश्च भुवनेश्वरी ब्रह्मा वियत् मनुश्च शक्रस्तत्परा भुवनेश्वरी मादनं सोमचं

तं०सा० ९३ ह्रीं चशक्रस्त्वपरमेश्वरी मनुऔकारः एषामधुमतीख्यातासर्वशास्त्रेषुगोपिता कामेश्वरीविद्यैवत्रिकूटाक्रमपाठिता सौभाग्यायास्त्रिकूटेनपं
चम्याःपंचकूटकं त्रिपुरायामहाविद्याकूटैकादशनिर्म्मिता सारात्सारतराविद्याकथितैकादशाक्षरी अथपंचमी कामंवीह्नुयुतंदेविशक्ति
मायेंद्रमेवच महामायाततःपश्चाद्वाग्भवंबीजमुद्धरेत् विह्नुयुतं ग्काकारयुक्तमित्यर्थः शक्तिरेकारः मायाईकारः विद्युच्चंद्रस्तथाकलोनकु
लिवह्निचमायास्वरेणसंयुक्तंनादविंदुकलान्वितं प्रथमंकामराजस्यबीजंपरमदुर्ल्लभम्० व्योमविह्नुयुतंकामोहंसःशक्रस्ततःपरम् म
हामायाततःपश्चात्स्वप्नावतीतिकथ्यते० एतद्द्वितीयंकामकूटंहंसोहकारः मदनंशिववीजंचवामबीजंततःपरं इंद्रवीजंततःपश्चान्महामाया
ततःपरं इयंतृतीयामधुमती शिववीजंततःकाममिंद्रंदेवीनियोजयेत् महामायाततःपश्चात्शक्तिकूटंसमुद्धरेत् वाग्भवंप्रथमंदेविश
क्तिकूटंचपंचमं मध्यकूटत्रयंदेविकामराजंमनोरमं कथितापंचमंविद्यात्रैलोक्यसुभगोदया देविसकारः प्रकारांतरं शृणुदेविमहाभागे
शक्तिकूटंसुदुर्लभम् वाग्भवंप्रथमंकूटंकामराजत्रिकूटकं शक्तिकूटंप्रवक्ष्यामितवस्नेहाद्विशेषतः जीवंप्राणौमहादेविमादनंतदनंतरम् ॥
इन्द्रवीजंततःपश्चाद्भुवनेशीचपंचमं इतिवाशक्तिकूटंजीवंसकारः प्राणोहकारः महादेवीह्रींसमादनं इंद्रवीजंचलकारः अथवादेवदे
वेशीसौभाग्यायाश्चवाग्भवं कूटत्रयंकामराजंशक्तिवीजंचपूर्ववत् एषांशक्तोमहादेवीपञ्चमीपरमेश्वरी अस्यार्थः अस्याःवाग्भवंकूटंहित्वा एम० ९३
सौभाग्यायाःप्रथमंकूटंवाग्भवंकूटमित्यर्थः कामराजकूटंत्रयंशक्तिकूटंपंचम्याएव वामनेत्रादिकूटंवाग्भवादिकूटमेवच अरिहासिद्धि
दानित्यासर्व्वदोषविवर्ज्जिता भगएकारस्तेनाष्टधापंचमीवाग्भवशक्तिकूटभेदेन अष्टधातथा यामले० द्विविधापंचमीविद्यापंचपंचाक्षरी

४ ककारः४ ॥ सहह्रींसकलह्रीं ५ ॥

परं मध्येषडक्षरं चैव शक्तिश्च चतुरक्षरी षडिति पूर्वोक्तकामराजविद्यामध्यकूटमिति शक्तिरिति कामराजस्य शक्तिकूटमित्यर्थः एषा चतुर्द्धा
वाग्भवकूटचतुरक्षरीभेदात् एतेन द्वादशधा भवति॰ तथा॰ एतयोरष्टधा चतुर्द्धा व्यवस्थित योः कामराजस्य तृतीयकूटमित्यर्थः एषा चतुर्द्धा
वाग्भवकूटं तु तत्रैव कामबीजं महादेवि शिवबीजं ततः परं हंसपारमेश्वरे वामकेश्वरविद्यायाः कूटं वाग्भवमुत्तमं लोपाया वाग्भवं कूटं शक्रे
वाग्भवमुत्तमं एकारादि वाग्भवं सौभाग्या स्ववाग्भवं एषा तु पंचमी विद्या त्रैलोक्यवशकारिणी एषापि पूर्ववदष्टधा चतुर्द्धा अस्या तेन षट्त्रिंशद्रूपिणी ॥
पंचमी एतेषां चैव विद्यानां प्राणं म्रणु वरानने रमां मायां हंसबीजं वाग्भवाद्ये नियोजयेत् शक्त्यंते तु महेशानि हंसं मायां रमां तथा एभिर्युक्तेन
देवेशि विद्यायजनमाचरेत्॰ ॥ जपः सप्तवारमेव दीपिन्यां तथा दर्शनात् एतासां मिति पूर्वोक्त श्रीक्रमोक्तविद्यानां पंचम्यास्तु विशेषतः तद्यथा
रमां मायां हंसबीजं वाग्भवाद्यो नियोजयेत् शक्त्यंते तु महेशानि हंसं मायां रमां तथा कामराजत्रये देवि ककारं शक्रसंयुतम् [illegible]श्वर
युक्तं सूर्यकोटिसमप्रभं प्रथमं कामकूटस्य चाद्ये नियोजयेदिदं वान्तं वह्निसमायुक्तं वामनेत्रविभूषितं नादबिंदुसमायुक्तं मायाबीजं प्रकीर्तितं
॥ ज्वलदग्निसमं बीजं शुद्धस्फटिककांचनं ॥ कुलाकुलमये पद्मे ध्यायेत्साक्षान्महेश्वर मधुमतीं जपेच्चापि सर्वकामफलप्रदं अथ दीपनी
तारं लक्ष्मीं च वाग्बीजं मन्मथं भुवनेश्वरी एतज्जप्त्वा मनः पश्चाद्वाग्भवाख्यं समुद्धरेच्च प्रणवं भुवनेशानीं रमां कामं च वाग्भवं कामराजं ततो जप्त्वा
त्रैलोक्यक्षोभकारकं ॐकारं चैव वाग्बीजं रमां मन्मथमायया स्वप्नावतीं महादेवि जपेत्तत्र समाहितः प्रणवं चाधरं कामं रमां च भुवनेश्वरी मधुम
तीं ततो जप्त्वा मायाश्रीकूर्चबीजकं वाग्भवाद्यं च देवेशि हंसबीजपुटीकृतं प्रणवाद्यं च देवेशि हंसबीजपुटीकृतं एतद्बीजसमुच्चार्य शक्तिकूटं त

श्रीं ह्रीं हूँ ऐं ह्रीं॥ ॐ श्रीं ऐं क्लीं ह्रूँ ॐ ऐं श्रीं क्लीं ह्रूँ २॥ ५ श्रीं ऐं क्लीं ह्रीं। हं ह्रीं श्रीं ६ ॐ ह्रीं श्रीं क्लीं ऐं ३ ॐ ऐं क्लीं श्रीं ह्रीं २

त्तोजपेत् एषानुदीपनीविद्याजपात्प्राणधारिणी जपनीयमस्कृजपेदादौजपेत् पश्चात्सप्तवारमनुक्रमात् कामराजादिविद्यानांदीपनंचैककारये
त् वाग्भवेकामराजेतुशक्तिकूटेसुरेश्वरी तत्रक्रमः पंचमीवद्बोधव्यः वाग्भवाकूटशक्तिकूटयोदीपनीक्रमः पंचमीवद्बोधव्यः कामकूटेपुनः॥
प्रणवंभुवनेशानीरमांकामंचवाग्भवं दीपनीसर्वत्रकूटेस्वरसंबंधः सौभाग्यादिविद्यामधिकृत्ययोगिनीतंत्रे॰ स्वरव्यंजनभेदेनसप्तत्रिंशत्प्रभे
दिनी सप्तत्रिंशद्भेदेनषट्त्रिंशत्तत्त्वरूपिणी॥तत्त्वातीतस्वभावाचविद्यैषाभाव्यतेसदा श्रीकंठंदशकंतद्वद्व्यक्तस्सहित्वाचकम् प्राणभूत
स्थितेदेवितद्वदेकादशःपरः सौभाग्यविद्यायाःप्रथमकूटे‌ऽकारचतुष्टयंईकारश्चेतिपंचस्वराः षड्वीजानिद्वितीयकूटेस्वरव्यंजनभेदे
नेकादशतृतीयकूटेऽप्येवं तेनमिलित्वात्रयस्त्रिंशदक्षराणिकूटत्रयेविंदुत्रयंनादत्वमेकमितिमिलित्वा सप्तत्रिंशद्भेदाः तेननादंविहायतत्
त्वरूपाणीनादयुक्तोचेत् त्वंचातीतेतिसंप्रदायिकाः॥ अथश्रीयंत्रं॥ विंदुमत्र्यस्त्रमध्यमष्टकोणमेतत्त्रयंसंहारचक्रके द्विदशारंचतुर्दशा
रंस्थितिचक्रमेतत्त्रयं अष्टपत्रंषोडशदलंत्रिवृत्तंभूसदनत्रयं चतुर्द्वारसमायुक्तमेतत्सृष्ट्यात्मकंपरं तदुक्तंयामले विंदुत्रिकोणवसुकोणद
शारयुग्ममन्वस्रनागदलसंगतषोडशदलं वृत्तत्रयंचधरणीसदनत्रयंचश्रीचक्रराजमुदितंपरदेवतायाः चक्रंसिंदूरकुंकुमादिलिखि
तंसुवर्णरजतपंचरत्नस्फटिकताम्राद्युत्कीर्णंविकुर्य्यात् भूतभैरवे॰ योस्मिन्यंत्रेमहेशानि केसराणिप्रकल्पयेत् योगिनीसहितास्तस्य
हिंसाकुर्वंतिभैरवः॥इतिवचनान्नाऽत्रकेशराणि॥स्वच्छंदभैरवे॰ कुर्य्याच्चस्थंडिलेयंत्रंहस्तमात्रंसुसुंदरं रत्नादिषयनिर्म्माणेमानिम
त्तावशाद्भवेत्॰ रक्तेनरजसापूर्य्यश्रीचक्रंभुविपूजयेत् नश्यंतिसर्वविघ्नानिप्राप्यतेचयथेप्सितम् दशभागंसुवर्णस्यताम्रस्यद्विदशं

भवेत् षड्विंशज्जातस्यापि चेत्तस्त्रीहृत्त्रयंशुभं चक्रेस्मिन्पूजयेद्योहि सस्त्रीभाग्यमवाप्नुयात् अणिमाद्यष्टसिद्धीनामधिपोजायते चिरात् ॥ विद्रुमेरचिते
यंत्रे पद्मरागेथवाप्रिये इंद्रनीलेथवैडूर्ये स्फाटिकेमरकतेपिवा धनं पुत्रं तथादारान्वशंसिलभते ध्रुवं ताम्रंतु कांतिदं यंत्रं सुवर्णं शत्रुनाशनम् ॥
राजतं क्षेमदं चैव स्फाटिकं सर्वसिद्धिदं एतत्तु यंत्रमात्रमिति ज्ञेयम् ॥ अथ श्रीचक्रादिनाशे प्रायश्चित्तम् दग्धं च स्फुटितं नष्टं हृतं चौरेण वा प्रिये ॥ उ
पवासं प्रकुर्वीत द्विनमेकमतंद्रितः लक्षमात्रं जपेद्विद्यां होमतर्पणपूर्विकां सद्भक्त्या च गुरुं तोष्य ब्राह्मणानपि भोजयेत् लक्षं जप्त्वा तद्दशांशहो
मतद्दशांशतर्पणादिकं तद्दशांशमार्जनं तद्दशांशब्राह्मणभोजनं कुर्यात् ॥ लक्षमयुतमित्येके० कदाचिल्लुप्तचिह्नं वा स्फुटितादिविशेषणात् ॥
मग्नं करोति यो मर्त्यो मस्तु तस्य दुःखं भवेत् तस्मात्तत्तीर्थराजे वा गंगादिसरितां वरे समुद्रे वा क्षिपेद्देवि नान्यथा दुःखमाप्नुयात् इदं तु यंत्रमात्रवि
षयं अथ श्रीचक्रपादोदकमाहात्म्यम् ॥ गंगापुष्करनर्म्मदा च यमुना गोदावरी गोमती गंगाद्वारमयाप्रयागवदरीवाराणसीसिंधुषु रेवासेतुसर
स्वतिप्रभृतिषु ब्रह्मांडखंडोदरे तीर्थस्नानसहस्रकोटिफलदं श्रीचक्रपादोदकं अथ दर्शनफलम् सम्यक्शतक्रतून्कृत्वा यत्फलं समवा
प्नुयात् तत्फलं लभते भक्त्या श्रीचक्रदर्शनात् षोडशमहादानानि कृत्वा यल्लभते फलैः तत्फलं समवाप्नोति कृत्वा श्रीचक्रदर्शनम् ॥
सार्द्धत्रिकोटितीर्थेषु स्नात्वा यत्फलमश्नुते तत्फलं लभते भक्त्या कृत्वा श्रीचक्रदर्शनात् श्रीचक्रमित्युपलक्षणम् अथ श्रीविद्यायाः संक्षेपपद्ध
तिः प्रातःकृत्यादिप्राणायामांतं विधाय ऋष्यादिन्यासं कुर्यात् समयांगे अस्य त्रिपुरसुंदरीमंत्रस्य दक्षिणामूर्त्तिऋषिः पंक्तिश्छन्दः त्रिपु
रसुंदरी देवता वाग्भवं बीजं कामराजं कीलकं तार्तीयं शक्तिः पुरुषार्थचतुष्टये विनियोगः शिरसि दक्षिणामूर्तये ऋषये नमः मुखे पंक्ति

छंदसेनमः हृदित्रिपुरसुन्दर्यैदेवतायैनमः गुह्येवाग्बीजायनमः पादयोस्तार्तीयशक्तयेनमः सर्वांगेकामराजायकीलकायनमः तद्यथा
वाग्भवादिस्वरूपंदक्षिणामूर्तौनिःसृतिमहामंत्राः महाग्नेःस्फुलिंगवत्॰ तथैवमातृकार्णानिसृतावाग्भवात्प्रिये अतएवतद्देवास्या
वाग्भवंबीजमुच्यते ॥योषित्पुरुषरूपेणस्फुरंतीविश्वमातृका महामोहेनदेवेशिकीलयंतीजगत्त्रयं अतस्तत्कीलितंदेवितेनसौभाग्यगर्वि
ता पालयंतीजगत्सर्वंतेनेयंशक्तिरुच्यते ज्ञानार्णवे॰ बीजंतुवाग्भवंशक्तिस्तार्तीयंकीलकंततः कामबीजंमहेशानिबीजन्यासस्ततःपरम्
॥अथवशिन्यादिन्यासः ॥ यथाअं १६ बकलूंवशिन्यैवाग्देवतायैनमोब्रह्मरंध्रे कं ५ कलह्रींकामेश्वरीवाग्देवतायैनमोललाटे चं ५ नव
ह्लींमोदिनीवाग्देवतायैनमः भ्रूमध्ये टं ५ यवलुंविकायैवाग्देवतायैनमः कंठे तं ५ यमलींअरुणावाग्देवतायैनमः हृदि पं ५ हसलवयूं
जयिनीवाग्देवतायैनमः नाभौ पं ४ झमरयूंसर्वेश्वरीवाग्देवतायैनमः आधारे शं ६ क्षमरींकौलिनीवाग्देवतायैनमः सर्वांगे अथज्ञाना
र्णवे॰ अवर्गांतंलिखेद्बीजंवह्निभांतसमान्वितं वामकर्णविशोभाढ्यंविंदुनादांतिकंप्रिये वशिनींपूजयेद्वर्णदेवतांदेविसुव्रते कव
र्गांतेमहेशानिकामेशीबीजमुत्तमं॥ कामेश्वरींसमुच्चार्यवाग्देवींपूजयेत्ततः॥चवर्गांतेधांतभांतक्षमातुर्यस्वरान्वितः मोदिनींपूजयेद्वाचां
नादविंदुविभूषितम् टवर्गांतेवायुबीजंभूमिपूर्वंमहेश्वरि वामकर्णेंदुविंद्वाढ्यंविमलांवागधीश्वरीं तवर्गांतेजमक्ष्मांतंवामनेत्रविभूषि
तं विंदुनादान्वितंबीजंवाग्देवीमरुणांयजेत् पवर्गांतेव्योमचंद्रक्ष्मातोयानिलसंयुतं ऊकारस्वरसंयुक्तंविंदुनादात्मककलान्वितं॰
जयिनीपूजयेद्वाचांदेवतांवीरवंदिते॥यवर्गांतेजांतकालरेफवायुसमन्वितं वामकर्णेंदुसौभाग्यंसर्वेषांपरिपूजयेत् शवर्गांते क्षमंब

ह्रीयुतं तूर्य्यबीजेन परिवेष्टितं ॥ बिंदुनादकलाक्रांतं कौलिनीवाचमर्च्चयेत् शवर्गांते महेशानि न्यसेत्सर्वार्थसिद्धये शिरो ललाटभ्रूमध्ये कंठ
हृन्नाभिगोचरे आधारे व्यूहकं यावद्यजेद्द्विपरांप्रिये अथ करांगन्यासः अंमध्यमाभ्यांनमः ओंअनामिकाभ्यांनमः सौंकनिष्ठाभ्यांनमः॥
अंअंगुष्ठाभ्यांनमः आंतर्ज्जनीभ्यांनमः सौंःकरतलकरपृष्ठाभ्यांनमः ॥ तथाच ॥ करशुद्धिकरी विद्यामध्यमादिसमन्विता अंगुलीशुद्धिए
त्स्यकरशुद्धिरियं शुभे विद्यामाह० आद्यं वाग्भवमुच्चार्य्य द्वितीयं कामराजकं कुमार्यास्तृतीयं तु त्रिपुरे परमेश्वरि करशुद्धिकरी विद्याप्र
थमा समुदाहृता १ अथांगन्यासः ऐंहृदयायनमः क्लींशिरसे स्वाहा सौंःशिखायै वषट् ऐंकवचाय हुं क्लींनेत्रत्रयाय वौषट् सौंःअ
स्त्राय फट् ततो मूलेन व्यापकं कृत्वा ध्यायेत्० यथा ० बालार्कमंडलाभासां चतुर्बाहुं त्रिलोचनं पाशांकुशशरांश्चापं धारयंतीं शिवां
श्रये इति ध्यात्वा मानसैः संपूज्य आनंदोहमिति विभाव्य शंखस्थापनं कुर्य्यात् यथा श्रीचक्रपुरतः स्ववामे षट्कोणमध्ये त्रिकोणं वि
लिख्य तत्र त्रिपादिकां संस्थाप्य मूलेन षट्कोणं पूजयेत् फडिति शंखं प्रक्षाल्य तत्र गंधादिकं निक्षिप्य मूलेनापूर्य्य मंडलादिकं पूजयेत्
मं वह्निमंडलाय दशकलात्मने नमः ॥ इति त्रिपादिकायां ॥ अं सूर्य्यमंडलाय द्वादशकलात्मने नमः ॥ इति शंखे ॥ उं सोममंडलाय षोड
शकलात्मने नमः इति जले ततः ॐ गंगे च यमुने चैव गोदावरी सरस्वती नर्मदे सिंधु कावेरी जलेस्मिन्सन्निधिं कुरु ॥ इत्यादि तीर्थमा
वाह्य० हुमिति अवगुंठ्य षडंगेन संपूज्य धेनुमुद्रां प्रदर्श्य मूलमंत्रमष्टधा जप्त्वा तज्जलं किंचित्प्रोक्षिण्यं भस्मिनिः क्षिप्य तेनोदकेनात्मा
नं पूजोपकरणं चाभ्युक्ष्य तद्दक्षिणे पाद्यादिपात्रं संस्थाप्यासनं पूजामारभेत् ततउपर्युपरि यंत्रस्य उंआधारशक्तये नमः एवं कूर्मायनमः

तं॰सा॰ पृथिव्यै अनंताय रसांबुधये रत्नद्वीपाय नंदनोद्यानाय रत्नमंडपाय कल्पवृक्षाय रत्नवेदिकायै रत्नसिंहासनाय पीठोपरि वैंदवचक्राय हसौंः सदा
९६ शिवमहाप्रेतपद्मासनाय नमः सर्वत्र प्रणवादिनमोंतेन पूजयेत् वैंदवे हसरैं हसकलरीं हसरैंः इति मंत्रेण मूर्त्तिं संकल्प्य त्रिखंडमुद्रां बध्वा पुन
र्ध्यात्वाऽन्वहं नासापुटेन तेजोमयं पुष्पांजलावानीय ॐ महापद्मवनांतस्थे कारणानंदविग्रहे सर्वभूतहिते मातरेह्येहि परमेश्वरि इति मूर्त्तौ सं
स्थाप्यावाहनादि यथोपचारेण पूजां विधाय षडंगानि पूजयेत् यथा अग्न्यीशासुरवायव्यमध्येदिक्षु च वाग्भवं कूटमुच्चार्य्य हृदयाय नमः ॥
कामराजमुच्चार्य्य शिरसे स्वाहा ॥ शक्तिकूटमुच्चार्य्य शिखायै वषट् ॥ पुनर्वाग्भवं कूटमुच्चार्य्य कवचाय हुं कामराजमुच्चार्य्य नेत्रत्रयाय वौषट् श
क्तिकूटमुच्चार्य्य अस्त्राय फट् ततो मध्यप्राक्त्र्यस्रमध्ये गुरुपंक्तिं पूजयेत् ऐं ह्रीं श्रीं गुरुभ्यो नमः ३ एवं गुरुपादुकाभ्यो नमः ३ परमगुरुं तत्पादु
कां ३ परापरगुरुं तत्पादुकां च परमेष्ठिगुरुं तत्पादुकां आचार्य्यं तत्पादुकां च पूजयेत् ॥ अथावरणपूजा ॥ तत्र चतुरस्रस्य प्रथमरेखायां ऐं ह्रीं श्रीं अ
णिमाद्यष्टसिद्धिश्रीपादुकां पूजयामि नमः एवं मध्यमरेखायां ३ ॐ ब्राह्म्याद्यष्टदेवीश्रीपादुकां पूजयामि नमः अंतरेखायां ३ सर्वसंक्षोभिण्या
दिमुद्राश्रीपादुकां पूजयामि नमः सर्वत्रावरणपूजायां श्रीपादुकापदप्रयोगः तथा च तंत्रांतरे श्रीपदं पूर्वमुच्चार्य्य पादुकापदमुद्धरेत् ॥ पूजयामि
नमः पश्चात्पूजयेदंगदेवताः चक्राग्रे ३ त्रिपुराचक्रनायिका श्रीपा॰पू॰ अत्र त्रैलोक्यमोहनचतुरस्रचक्रे त्रिपुराचक्रनायिकाधिष्ठिते एता अणिमा रा॰म॰
द्याः प्रगटयोगिन्यः समुद्राः सायुधाः सपरिवाराः सवाहनाः पूजितास्तर्प्पिताः सन्त्वर्घ्यजलेन मूलदेव्यै समर्पयेत् त्रिपुरापदमुत्पत्तिस्तु वाराही ९६
ये॰ ॥ ब्रह्मविष्णुमहेशाद्यैस्त्रिदशैरर्चिता पुरा त्रिपुरेति तदा नाम कथितं देवतैस्तव तर्प्पणं तु वामहस्तेन स्वतंत्रे तत्रैव अंगुष्ठानामिकायोगे

॥ ग्लूँ ग्लौं सौः ॥ ३ ॥

वामहस्तस्यपार्वति॥तर्प्पयेत्सुंदरीदेवींसमुद्रांचसवाहनीं ततःषोडशदले ऐंह्रींश्रींकामाकर्षिण्यादिषोडशनित्याश्रीपादुकांपूजयामिनमः
चक्राग्रे३त्रिपुरेश्वरीचक्रेनायिकाश्रीपा·पू·२ अनंगकुसुमादेवीश्रीपा·पू· चक्राग्रेत्रिपुरसुंदरी चक्रनायिकाश्रीपा·पु· अत्रसर्वसंक्षोभक
रेऽष्टदलेचक्रेत्रिपुरसुंदरी अत्रसर्वाशापूर्वकषोडशदलचक्रेत्रिपुरेशीचक्रनायिकाधिष्ठितेएताअनंगकुसुमाद्याशुप्ततरयोगिन्यः समुद्रा
सपरिवारांसायुधांसवाहनांपूजितास्तर्प्पितास्संतु इत्यादि मूलदेव्यैसमर्प्पयेत् चतुर्दशारचक्रेसर्वसंक्षोभिण्यादिचतुर्दशदेवीश्रीपादुकां
चक्राग्रे३त्रिपुरवासिनीचक्रनायिकाश्रीपा·पू· अत्रसौभाग्यदायकचतुर्दशारचक्रेत्रिपुरनायिकाधिष्ठितेएताः सर्वसंक्षोभिण्यादयः
शक्तयः समुद्राइत्यादिमूलंदेव्यैसमर्प्पयेत् वहिर्दशारचक्रे ३ सर्वसिद्धिप्रदादेवीश्रीपा·पू· चक्राग्रे३त्रिपुरचक्रनायिकाश्रीपादु·पू॰
अत्रसर्वार्थसाधकेवहिर्दशारचक्रेत्रिपुराश्रीचक्रनायिकाधिष्ठितेएताः सर्वसिद्धिप्रदादेव्यःकुलकौलियोगिन्यःसमुद्राइत्यादिमूलदे
व्यैसमर्प्पयेत्॰ अंतर्दशारचक्रे ३सर्वज्ञादिदेवीश्रीपा·पू· चक्राग्रे३त्रिपुरमालिनीचक्रनायिकाश्रीपा·पू· अत्रसर्वरक्षाकरेचक्रेत्रिपुरमा-
लिनीचक्रनायिकाधिष्ठितेएताः सर्वज्ञाद्यादेव्योनिगर्भयोगिन्यः समुद्राइत्यादिमूलदेव्यैसमर्प्पयेत् अष्टारचक्रे३वशिन्याद्यष्टवाग्देवता
श्रीपादुकांपू॰ चक्राग्रे३ त्रिपुरसिद्धाचक्रनायिकाश्रीपा·पू·॥ ॥अत्रसर्वरोगहराष्टारचक्रेत्रिपुरसिद्धाचक्रनायिकाधिष्ठितेएतारहस्ययोगि
न्यःसमुद्रांइत्यादिमूलदेव्यैसमर्प्पयेत्॥अत्रांतरालत्र्यस्रेमूलविद्याषडंगानिपूजयेत् ततोऽग्रकोणे३कामेश्वरीनित्याश्रीपा·पू· वामकोणे
३भगमालिनीनित्याश्रीपादुकां·पू॰ चक्राग्रे३त्रिपुरांबिकाश्रीपा·पू· अत्रसर्वसिद्धिप्रदेत्र्यस्रेचक्रेवाणचापपाशांकुशविभूषिताम्॰॥ऌं

तं०सा० तदले त्रिपुरांबिकाचक्रनायिकाधिष्ठिते एताः कामेश्वर्य्याद्याः रहस्यातिरहस्ययोगिन्यः समुद्रा इत्यामूलदेव्यैसमर्प्पयेत्० ततोविंदुमध्येबीजद्वयं
६७ पूर्ववमुच्चार्य्यश्रीमहात्रिपुरसुंदरीनित्याश्रीपा०पू० इत्यादिवारत्रयंपूजयेत् वामे३योनिमुद्राश्रीपा०पू० चक्राग्रे३त्रिपुरभैरवीश्रीपादुकांपू० अनंत
वानंदमयेपरब्रह्मस्वरूपिणि। बैंदवेचक्रेत्रिपुरभैरवीचक्रनायिकाधिष्ठिते सर्वचक्रेश्वरीयोगिन्यः समुद्राः सायुधाः सपरिवाराः पूजितास्त
र्प्पिताः संतुइतिमूलदेव्यैसमर्प्पयेत् ततोधूपादिविसर्जनांतंकर्म्मसमापयेत् ॥अस्यपुरश्चरणंलक्षजपः॥ ॥तथाचवामकेश्वरतंत्रे॥ ॥
तत्रस्थिताजपेल्लक्षंसाक्षाद्देवीस्वरूपधृक् किंशुकैर्हवनंकुर्यात् दशांशंचवरानने कुसुंभकुसुमैर्वापिमधुरत्रयसंयुतैः अथश्रीविद्याया
विशेषपद्धतिः॥ यथा ॥ब्राह्मेमुहूर्तेउत्थायपरात्रिवासास्सलक्ष्मा गुरुंयथोक्तरूपंध्यात्वा ऐंह्रींश्रीं हसखफ्रें हसक्षमलवरयूं सहक्षमलवर
यीं हसौंः सहौंः अमुकानंदनाथायश्रीपादुकांपूजयामिनमो अमुकशक्त्यंबाश्रीपा०पू० स्वस्त्वा मानसैर्गंधादिभिः पूजयेत् यथा ह्रींश्रींलं
पृथिव्यात्मकंगंधंसमर्प्पयामिनमः कनिष्ठांगुष्ठाभ्यां ह्रींश्रींहं आकाशात्मकंपुष्पंसमर्प्पयामिनमः तर्जन्यंगुष्ठाभ्यां यंवाय्वात्मकंधूपं
समर्प्पयामिनमः अंगुष्ठतर्जनीभ्यां॥ रंवह्न्यात्मकंदीपंसमर्प्पयामिनमोमध्यमाभ्यां वंअमृतात्मकंनैवेद्यंसमर्प्पयामिनमोऐंसर्वात्मकं०
ताम्बूलंसमर्प्पयामिनमः अंजलिनातांबूलं० यथा विशुद्धेश्वरे॥ एवंध्यात्वापुनश्चैवपंचभूतात्मकेजयेत्॥ गंधंतद्वत्पार्थिवार्णंकनिष्ठांगु
ष्ठयोगतः॥ शब्दमयंमहापुष्पंप्रथमांगुलियोगतः वाय्वात्मकंमहाधूपंतर्जनीभ्यांनिवेदयेत् तेजोरूपंमहादीपंमध्यमांगुष्ठयोगतः अमृतां एम०
भाजनंतद्वदमृतांगुष्ठयोगतः नमस्कारेणांजलिनातांबूलंवाग्भवास्मृतं स्वस्वबीजांतेसर्वंतुनमस्कारेणयोजयेत् प्रथमांगुलिर्ब्रह्मस्वस्वबी ६७

जांतेमत्तदभूतवीजांते अनामिकाभ्यामंगुष्ठांततोयोन्यंजलिमुद्रे प्रदर्श्यनमस्कृत्यस्वकृतिं कुर्य्यात् ॐ अखंडमंडलेत्यादिना सामान्यपद्धत्युपक्रमे
णकृत्वाथ श्रीविद्यायाविशेषपद्धतिस्नानपर्य्यंतं कर्म कुर्य्यात् तद्यथा वैदिकस्नानं विधाय षडंगानि कृत्वा क्रोमित्यंकुशमुद्रया स्ववि
त्तमंडलात्तीर्थमावाह्य मूलविद्याशक्तिवीजमुच्चार्य्य ततो योनिमुद्रां वीजमुच्चार्य्य तज्जले निःक्षिप्य धेनुयोनिमुद्रे प्रदर्श्य मूलेवाग्भववी
जेन दशवारमामंत्र्य आनंदामृतमध्यस्थां देवीं विचिंत्य मूलविद्यया सप्तवारमभिमंत्र्य तन्मुखारविंदविनिर्गतामृतधारएवुध्यासप्तकृ
त्वः आत्मानमभिषिंच्य पुनरेकविंशतिवारं मूलविद्ययाभिमंत्र्य पुनर्मूलसप्तवारं विद्यामुच्चरन् देवीपादाधोविगलितामृतधारयात्रिवा
रं निमज्योत्थाय पुनर्योनिमुद्रया त्रिवारं वा शिरस्यभिषेकं विधाय तत्रैवाचम्य ऐं क्लीं सौः पिवेत् श्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं अ रोहिर्वा सप्तमार्जये
त्।। दुर्गे रक्षिणि स्वाहा।। अनेन वा ह्रीं करक्षालनं श्रीं मुखे ह्रीं ऐं नसोः सौः क्लीं चक्षुषोः श्रीं ह्रीं कर्णयोः क्लीं नाभौ ऐं श्रीं शिरसि वक्त्रसिरं दक्षांशे क्लीं
वामांशेत्तदुक्तं यामले।। वालावीजत्रिभिः पीत्वा श्रीभ्यामोष्ठेषु मार्जयेत् दुर्गाभ्यां च हृदिन्यास्य मायया क्षालयेत्करं श्रीमायावाक्परा कामत्रिपुटा यो
निवर्तुलैः कामकलांकुशाभ्यां च मुखनासाक्षिकर्णकान् नाभ्युरस्कंधजोस्य ष्टा अधिकारो जपार्चने आचम्यैर्वाच्चयेदुर्गाजीवन्मुक्तो भवेन्नरः।। त
तः तीरमागम्यानुपहते वाससी परिधाय सुदृश्यग्निभस्मना त्रिपुंड्रे रेखात्मकमर्द्धचंद्राकृतिं विधायाघमर्षणं कृत्वा तर्प्पणं कुर्य्यात् तथाच० ष
डंगानि च विन्यस्य तीर्थमंकुशमुद्रया क्रोंमंत्रेण समाकृष्य ततः स्ववित्तमंडलात् शक्तिवीजं समुच्चार्य्य निक्षिपेद्योनिमुद्रया धेनुमुद्रास्त्र ततस्तत्र
प्रदर्शयेत्तदनंतरं मूलवाग्भववीजेन मंत्रपित्वाथ देवतां आनंदामृतवारीणां मध्यस्थां परिचिंतयेत् देवीमुखारविंदाच्च निर्गतामृतधारया।।

तं०सा० सप्तकृत्वो जपेद्विद्यामभिषिंचेत्स्वकां तनुं एकविंशतिवारान् जपेद्विद्यामनंतरं देवीपादारविंदाधो निमज्ज्योत्तीर्य साधकः उचिते वाससी पश्चात्परि
६८ दध्यादनंतरं आचम्य प्राङ्मुखासीनो मूलमंत्राभिमंत्रितं तथा धृत्वा भालतले भस्म पूर्ववत् श्रीगुरुं प्रयजेत् ततश्च सूर्यमंडलवासिन्यै देवतायै ततः
परम् अर्घमंजलिमादाय गायत्र्या त्रिरुत्क्षिपेत् यथाशक्ति जपेद्देवीगायत्रीं तदनंतरं तर्पणार्थं समाचम्य प्राणायामं च साधकः वसून् रुद्रांस्तथा
दित्यांस्तथैवांगिरसं ततः देवान्नागांस्तथा ब्रह्मविष्णुरुद्रान् ग्रहानपि लोपामुद्रामहल्यां वानुसूयामृषितीर्थकैः नक्षत्रराशियोगांश्च करणा
नि यथाक्रमम् चतुर्थ्यां वह्निजायांतं देवतीर्थेन तर्पयेत् मरीचिमत्रिं पुलस्त्यं क्रमेण कथितामया वसिष्ठं च भरद्वाजं गौतमागस्त्यनामकौ अग्नि
ष्वात्ता बर्हिषद्पितॄंश्च स्वपितृक्रमं त्रिधा ङेंता हृदंताश्च पितृतीर्थेन तर्पयेत् ॥ भैरवान् क्षेत्रपालांश्च कुमारीर्योगिनीगणां भूतानि सर्वसत्वानि तर्प्य
त्वंतानि तर्प्पयेत्० ततो देवीं तर्प्पयेत् ० दक्षिणामूर्तिसंहितायामपि० तर्प्पणं च ततः कुर्याद्देवर्षिपितृपूर्वकं तत्र तस्मिन् जले त्रिकोणवृ
त्तचतुरस्रं विभाव्य गणेशवटुकौ च क्रमेण त्रिकोणेषु कामेश्वर्यादिदेवीत्रयं स्वीयविद्यायां संतर्प्य त्रिकोणवृत्तचतुरस्रांतराले ईशादिवायव्यांतं व
क्ष्यमाणगुरुपंक्तिं संतर्प्य त्रिकोणमध्ये साध्यसिद्धासनमंत्रैर्वक्ष्यमाणमंत्रैः संतर्प्य जले भगवतीमावाह्य परामृतधारया पूर्वक्रमेण संतर्प्य त्रिको
णेषु कामेश्वर्यादिदेवीत्रयं वक्ष्यमाणसमयविद्यया संतर्प्य चतुरस्रकोणेष्वंगदेवतास्तर्प्पयेत् तत आवरणदेवतानां तर्प्पणं ततः सूर्यार्घं द
त्वा हंसः सोऽहमित्युपस्थाय सवितृमंडले तीर्थं विसृज्य निर्यवचनो यागस्थानमागच्छेत् यागस्थानं तु कालीकुलसंभवेत् अरण्यं स्वल्पकामानां । राम०
सिद्ध्यर्थं पूजनं हितं निःकामानां मुमुक्षूणां गृहे शस्तं सदार्चनं ऋषीणां मुनिमुख्यानां दीक्षितानां द्विजन्मनां गृहेपि यजनं शस्तं रसैर्वोड्सुसं ६८

भवेः कुलार्णवेपि एकांतेनिर्ज्जनेरम्येद्वंद्वोवाधाविवर्जिते ।।सुखासनेसमासीनप्राङ्मुखोवाप्युदङ्मुखः तत्रादौसूर्य्यपूजा तदुक्तंरुद्रयामले॰ आ
दित्यंपूजयेदादौप्रत्यक्षंलोकसाक्षिणं अन्यथानैवसिद्धिःस्यात् कल्पकोटिशतैरपि बृहन्नीलतंत्रेपि स्नानंतुपाठांतरं मूलेनविधिवत्संध्यात
र्प्पणंसूर्यपूजनं कृत्वापूजालयेगत्वाप्रपंचमीपूजयाम्यहं ततःपूजामंडपद्वारमागत्य ॐआत्मतत्वायस्वाहा ॐविद्यातत्वायस्वाहा ॐशिवत
त्वायस्वाहा ॥ॐसर्वतत्वायस्वाहा इत्यनेनाचम्यसामान्यार्घंविधायद्वारपूजांकुर्य्यात् यथा॰ वालयाद्वारमभ्युत्स्यदक्षिणवामपार्श्वयोरूपर्यधः॥
गंगणपतयेनमः ऐंह्रींश्रींवंबटुकायनमः एवं ३क्षंक्षेत्रपालायनमः ३गंगणेशायनमः ३यंयोगिन्यैनमः ३ द्वारश्रियै ३ देहल्यैनमः ततोवामपा
दपुरःसरंअंतःप्रविश्याग्निकोणेषु ३गंगणपतयेनमः ३ दुंदुर्गायैनमः ३वंबटुकायनमः ३क्षंक्षेत्रपालाय॰मध्ये ३ रत्नमंडपायनमः दिक्षु
३कामदेवायरत्यैनमः ३वसंतायप्रीत्यैनमः रत्यैनमः गंगणपतये॰ संसरस्वत्यै ३श्रींश्रियै॰ सोमभुजगावल्यां॰ सरस्वतींश्रियंमायांदुर्गांचतदनं
तरं भद्रकालींततःस्वस्तिस्वाहांचैवशुभंकरीं गौरींचलोकधात्रींचतथावागीश्वरीमपि एताःस्थिताबीजपूर्वानमोंताःपूजयेत्सुधीः ततऐं
ह्रींश्रींरक्तद्वादशशक्तिसहितायद्वीपनाथायनमः इतिपुष्पांजलीनमुंचेत् ॥विश्वसारे॥समुद्रमेखलेदेविपर्वतस्तनमंडले विष्णुप
त्नीनमस्तुभ्यंपादस्पर्शंक्षमस्वमे इतिप्रसाद्य ओंपृथ्वित्वयाधृतालोकादेवीत्वंविष्णुनाधृता त्वंचधारयमांदेविपवित्रंकुरुचासनम् ॥ १
इतिनिवेद्यततोऽस्त्रेणवामपार्ष्णिघातेनभौमान्विघ्नानुत्सार्य अस्त्रेणजलेनांतरिक्षादीन् श्रीवालान्यस्ततिग्मदृष्ट्यावलोकनेनदिव्यान्
विघ्नानुत्सार्यसिद्धार्थाक्षतकुसुमान्यादाय ३ अपसर्पंतुतेभूतायेभूताभुविसंस्थिता येभूताविघ्नकर्तारस्तेनश्यंतुशिवाज्ञया इत्यादिना।

क्षिप्त्वा विघ्नानुत्सारयेत् ततो नैर्ऋत्ये ३ ब्रह्मणे नमः ३ वास्तोष्पतये नमः ३ आधारशक्तिकमलासनाय नमः इति आसनं संपूज्य ततः उपविश्य
भूतशुद्धिमातृकान्यासादिप्राणायामांत्तं विधाय ऋष्यादिन्यासं कुर्यात् कल्पसूत्रे वायुपिवाय्वग्निसलिलात्मकप्राणायामैः शोषणदहन
प्लावनरूपां भूतशुद्धिं विधाय त्रिप्राणानायम्य मातृकान्यासं कुर्यात् तथापि मातृकान्यासानंतरं प्राणायामो बोधव्यः तथा च तंत्रांतरे भूतशु
द्धिं विधायेत्स्यं मातृकान्यासमाचरेत् प्राणायामत्रयं कृत्वा न्यासानन्यान्समाचरेत् ॥ यथा शिरसि दक्षिणामूर्तये ऋषये नमः मुखे पंक्तिश्छं
दसे नमः हृदि त्रिपुरसुंदर्यै नमः गुह्ये वाग्भववीजाय नमः पादयोः शक्तिकूटाय नमः सर्वांगे कामराजाय कीलकाय नमः तथा च तंत्रांतरे॰ ॥
ऋषिं न्यसेत् मूर्द्धिदेशे छंदस्तु मुखपंकजे देवतां हृदये चैव वीजं तु गुह्यदेशके शक्तिं च पादयोश्चैव सर्वांगे कीलकं न्यसेत् ततः करांगः
न्यासः ॥ यथा ऐं मध्यमाभ्यां नमः क्लीं अनामिकाभ्यां नमः सौः कनिष्ठिकाः ऐं अंगुष्ठाभ्यां॰ क्लीं तर्जनीभ्यां॰ सौः करतलकरपृष्ठाभ्यां
नमः अथांगन्यासः ऐं हृदयाय नमः क्लीं शिरसे स्वाहा सौः शिखायै वषट् ऐं कवचाय हुं क्लीं नेत्रत्रयाय वौषट् सौः अस्त्राय फट् नमोंते तदु
क्तं नवरत्नेश्वरे॰ एतद्वीजं द्विरावृत्त्या मध्यमाद्यंगुलीषु च शुद्धिं करस्य कुर्वीत तलयोः पृष्ठयोरपि चतुर्थ्यंतं नतिसंयुक्तं नाममंत्रैः पृथक् पृथ
क् ततो बालासमुच्चार्य महात्रिपुरसुंदर्यात्मानं रक्ष रक्ष ततो निवृत्त्यादिन्यासः ॥ गुह्ये ह्रां निवृत्त्यै नमः हृदये ह्रीं प्रतिष्ठायै॰ कंठे ऐं विद्या
यै भ्रूमध्ये ह्रौं शांत्यै॰ ब्रह्मरंध्रे ह्रः अमृतायै॰ तथा च कुलार्णवे॰ भूतशुद्धिं विधाय ततो दिव्यशरीरो साधकः सर्वसिद्धिभाक् जायते।
नात्र संदेहो न्यासान्तत्र वदाम्यहम् निवृत्तिश्च प्रतिष्ठा च विद्या शांतिस्तथामृता गुह्यहृत्कंठभ्रूमध्यब्रह्मरंध्रेषु विन्यसेत् व्योमाग्निसंयु

तोहोतु आस्यवामदृगन्वितो वाणिंमनुविसर्गाभ्यांयुतः व्योमहृयंपुनः द्वितीयोयोभवेदग्निरेवंपंचमहेश्वरि अर्द्धचंद्रेंदुसर्गानिसर्वाण्येवक्रमे
णहि वीजन्यासानियोज्यानिपूर्ववत्ःपरमेश्वरि ततोवालामुच्चार्य्यमहात्रिपुरसुंदर्य्यात्मानंरक्ष२ हृदयेंजलिदद्यात् पुनः ऐंक्लींसौः अस्त्रायफ
डितिदिग्बंधनंकुर्य्यात् तथाच वालावीजत्रयंपूर्वंतथात्रिपुरसुंदरी आत्मानंरक्षरक्षेतिकुर्य्याद्रक्षांहृदिस्थितान् तथैवास्त्रेणमुद्रयाकुर्य्याद्दि
ग्बंधनंततः ततोवालांतेत्रिपुरा अमृतार्णवासनायनमः पादयोः वालांतेत्रिपुरेश्वरियोतांबुजासनायनमः इतिजानुद्वये तथाचयामले०॥
अमृतार्णवशब्दांतेआसनायनमोमनुः पदयोर्विन्यसेत्पश्चाद्वालांतेत्रिपुरेश्वरि पोतांबुजासनायांतेनमोजानुनिविन्यसेत् ह्रींक्लींसौः त्रिपुरसुं
दरिदेव्यासनायनमः इत्यूरुद्वये० तथाचयामले० ह्रींक्लींसौस्त्रिपुरेसुक्तासुंदरीतिपदंततः देव्यासनंचांतेनमऊरुद्वयेन्यसेत् हैंह
सकलींहसौः त्रिपुरवासिनिसर्वचक्रासनायनमः इतिस्फिक्द्वये हैंहसकलींहसौः त्रिपुराश्रीःसर्वमंत्रासनायनमः गुह्ये ह्रींक्लींब्लेंत्रिपु
रमालिनिसाध्यसिद्धासनायनमोनाभिदेशे ह्रींश्रींसौः त्रिपुरासिद्धेसिद्धासनायनमोजंघयोः हस्रैंहसकलरींहस्रौः त्रिपुरांवापर्यंकशक्तिपी
ठासनायनमःवक्षसि तथाचयामले० हैंहसक्लींहसौंश्चांतेत्रिपुरवासिनीतिच चक्रासनायेत्यमुनास्फिकद्वयोपरिविन्यसेत् हसैंहसक्लीं
हसौः श्चेति त्रिपुराश्रीपदंततः सर्वमंत्रासनायांतेनमोगुह्येप्रविन्यसेत् ह्रींक्लींब्लेंत्रिपुरमालिन्यंतेततःसाध्यपदंवदेत् सिद्धासनायनमः
इतिनाभिदेशेप्रविन्यसेत्॥ हस्रैंहसकलरींहस्रौंश्चांतेत्रिपुरांवापदंततः पर्य्यंकशक्तिपीठासनायनमोवक्षसिविन्यसेत् ततस्त्रिकूटावीजां
तेमहात्रिपुरभैरवि सदाशिवमहाप्रेतपद्मासनायनमोब्रह्मरंध्रे यामले० त्रिकूटविद्यावीजांतेमहात्रिपुरभैरवि सदाशिवमहाप्रेततथाप

तं० सा० द्मासनायच नमइत्यमुनाब्रह्मरंध्रेस्थानेप्रविन्यसेत् अथषडंगन्यासः ऐंसर्वज्ञताशक्तिश्रीमहात्रिपुरसुंदरीहृदयायनमः क्लींनित्यतृप्ताशक्ति
१०० श्रीमहात्रिपुरसुंदरीशिरसेस्वाहा सौःअनादिबोधशक्तिश्रीमहात्रिपुरसुंदरीशिखायैवषट् ऐंस्वतंत्राशक्तिश्रीमहात्रिपुरसुंदरीकवचायहुं
क्लींनित्यलुप्ताशक्तिश्रीमहात्रिपुरसुंदरीनेत्रत्रयायवौषट् सौःअनंताशक्तिश्रीमहात्रिपुरसुंदरीअस्त्रायफट् तथाचनक्तरत्ने सर्वज्ञतांनि
त्यसुतृप्ततांचअनादिबोधास्वतंत्रतांच अलुप्तशक्तित्वमनंततांच षडाहुरंगानिशिव योःशिवायोः तथाच बीजांनेनामसंयोज्यजातियुक्तं
षडंगकम् ततोवशिन्यादिन्यासः॥ इतिसंक्षेपपद्धत्योक्तः॥ ततोनवयोन्यात्मकन्यासः॥ तथाच॥ बालयात्रिपुरेशान्यानवयोन्यात्मकंन्य
सेत्० मयोपास्कभैरवीप्रकरणेउक्तः॥ पुनर्बालांसमुच्चार्यगोलकत्वेनचिंतयेत् पुनर्बालांसमुच्चार्यचतुरस्रंविचिंतयेत् अथपीठन्यासः
यथा० मूलवाग्भवमुच्चार्यअग्निचक्रेकामगिर्यालयेमित्रीशनाथात्मकेरुद्रात्मशक्तिकामेश्वरीदेवीश्रीपादुकायैनमोहृदि तृतीयकूट
मुच्चार्यसोमचक्रेजालंधरपीठेउड्डीशनाथात्मिकेभगमालिनीदेवीब्रह्मशक्तिश्रीपादुकायैनमोललाटे तुरीयबीजमुच्चार्यब्रह्मचक्रेउड्डी
यानपीठेश्रीचर्यानाथात्मकेपरब्रह्मात्मशक्तिश्रीमहात्रिपुरसुंदरीचक्रेश्वरी श्रीपादुकायैनमोब्रह्मरंध्रे ततस्तत्त्वन्यासः वाग्भवंसमुच्चार्यआ
त्मतत्त्वव्यापिकायै श्रीमन्महात्रिपुरसुंदर्यैनमःआधारे द्वितीयमुच्चार्यविद्यातत्त्वात्मव्यापिकायै श्रीमन्महात्रिपुरसुंदर्यैनमोहृदये तृतीय राम०
कूटमुच्चार्यशिवतत्त्वव्यापिकायैश्रीमन्महात्रिपुरसुंदर्यैनमोभ्रूमध्ये तुरीयमुच्चार्यसर्वतत्त्वव्यापिकायै श्रीमन्महात्रिपुरसुंदर्यैनमोब्रह्मरं १००
ध्रे ततःपंचदशीन्यासः॥ यथामूलमुच्चार्यहृदिचक्षुषोःकर्णयोर्नसोः मुखभुजयुगपृष्ठजानुयुगनाभिषु प्रत्येकंनमोंतंमूलमंत्रवर्णंन्यसेत्०

॥अथ षोडशीन्यासः॥ ब्रह्मरंध्रे च संपूर्णां विद्यां रक्तां विचिंतयेत् सौभाग्यदायिनी मुद्रां वामांसे धामयेत्सुधीः रिपुजिह्वां ग्रहो मुद्रां वाम पादत
लेन्यसेत् ततो योनिमुद्रां मुखे क्षिप्त्वा गभिवंद्य पुनर्ब्रह्मरंध्रे मणिबंधे ललाटे च मौलिकां तां न्यसेत्ततः पादयोर्जंघयोर्जान्वोः कट्यां मंधुनि ए
ष्टके नाभौ पार्श्वद्वये चापि स्तनयोरंसयोरपि करयोर्ब्रह्मरंध्रे च वदने भ्रुवि पार्वति कर्णप्रदेशे करवे एनयोः क्रमादिति संहारः ततः स्थितिक्रमः
करयोरंगुलीषु पंच ब्रह्मरंध्रे मुखे हृदि त्रयं नाभ्यादिपादपर्य्यन्तमेकं कंठान्नाभिपर्य्यन्तमपरं ब्रह्मरंध्रात् नाभिपर्य्यन्तमेकं पादयोः पंचांगुली
षु पंचं अथ सृष्टिन्यासः ब्रह्मरंध्रे ललाटे नेत्रे श्रवणे घ्राणे ओष्ठे दंतांते ऊर्द्ध्वे जिह्वायां चिबुके पृष्ठे सर्वांगे हृदि स्तने कुक्षौ लिंगे च षोडशार्णान्
विन्यसेत् अथ षोढान्यासः ऐं ह्रीं श्रीं अं विघ्नेश्वरश्रीभ्यां नमः एवं ३ आं विघ्नराजक्रियाभ्यां॰ ३ इं विनायकतुष्टिभ्यां· ३ ईं शिवोत्तमशान्तिभ्यां
३ उं विघ्नकृत्पुष्टिभ्यां ३ ऊं विघ्नहर्त्तसरस्वतीभ्यां· ३ ऋं विघ्नराजरतिभ्यां· ३ ॠं गणनायकमेधाभ्यां· ३ लृं एकदंतकांतिभ्यां· ३ लॄं द्विदंतकामि
नीभ्यां· ३ एं गजवक्त्रमोहिनीभ्यां· ३ ऐं निरंजनजटाभ्यां· ३ ओं कपर्द्दिकमत्तीव्राभ्यां· ३ औं दीर्घमुखज्वालिनीभ्यां· ३ अं संकर्षणनंदाभ्यां· ३
अः वृषध्वजसुरसाभ्यां· ३ कं गणनाथकामरूपिणीभ्यां· ३ खं गजेंद्रशुभ्राभ्यां· ३ गं सूर्पकर्णजयिनीभ्यां· ३ घं त्रिनेत्रसत्याभ्यां· ३ ङं लंबोदर
विघ्नेश्वरीभ्यां· ३ चं महामोदसुरूपाभ्यां· ३ छं चतुर्मूर्तिकामदाभ्यां· ३ जं सदाशिवमदविह्वलाभ्यां· ३ झं आमोदविकटाभ्यां· ३ ञं दुर्मुखघू
र्णाभ्यां· ३ टं सुमुखभूतिभ्यां· ३ ठं प्रमोदभूमिभ्यां· ३ डं एकपादसतीभ्यां· ३ ढं द्विजिह्वरमाभ्यां· ३ णं शूरमानुषीभ्यां· ३ तं वीरमकरध्व
जाभ्यां· ३ थं षण्मुखविकर्णाभ्यां· ३ दं वरदभ्रूकुटीभ्यां· ३ धं वामदेवलज्जाभ्यां· ३ नं वक्रतुंडदीर्घघोणाभ्यां· ३ पं द्विरंडकधनुर्धराभ्यां

३ फं सेनानीकामिनीभ्यां · ३ बं ग्रामणीरात्रिभ्यां · ३ भं मत्तचण्डिकाभ्यां · ३ मं विमत्तशशिप्रभाभ्यां · ३ यं मत्तवाहनलोलाक्षिभ्यां · ३ रं जटिलचपला
क्षीभ्यां · ३ लं मुण्डिसुद्धिभ्यां · ३ वं खड्गिदुर्भगाभ्यां · ३ शं वरेण्यसुभगाभ्यां · ३ षं वृषकेतुशिवाभ्यां · ३ सं भक्षप्रियदुर्गाभ्यां · ३ हं गणेशविघ्नहारि
णीभ्यां · ३ लं मेघनादकालीभ्यां · ३ क्षं गणेश्वरकालजिह्वाभ्यां नमः एतान्नमोन्तान्मातृकास्थानेषु विन्यसेत् ॥ इति गणेशन्यासः ॥ अथ ग्रह
न्यासः ॥ ऐं ह्रीं श्रीं अं १६ इत्यादि सरुचिभ्यां हृदयाय ३ यं रं लं वं क्षं सोमरजाभ्यां नमो भ्रूमध्ये ३ कं ५ मं अंगारकाभ्यां नमो नेत्रे ३ चं ५ वं बुध
ज्ञानरूपाभ्यां नमो हृदयोपरि ३ टं ५ वृं बृहस्पतियशस्विनीभ्यां नमः कंठे ३ तं ५ शुक्राह्लादिनीभ्यां नमो हृदये ३ पं ५ शं शनैश्चरशक्तिभ्यां न
मो नाभौ ३ शं ४ रां राहुवक्राभ्यां नमो वक्षसि ३ लं क्षं केतुवायवीभ्यां नमो गुह्ये तथा च ज्ञानार्णवे० स्वरैरर्कं हृदि न्यस्य यवर्गेण शशी तत्र :॥
भ्रुयुग्मेत्यादि अथ नक्षत्रन्यासः ऐं ह्रीं श्रीं अं आं अश्विन्यै ललाटे ३ इं भरण्यै · दक्षनेत्रे ३ ईं उं ऊं कृत्तिकायै नमो वामनेत्रे ३ ऋं ॠं लृं ॡं रोहिण्यै
· दक्षकर्णे ३ एं मृगशिरायै · वामकर्णे ३ ऐं आर्द्रायै नमो दक्षनासिकायां ३ ओं औं पुनर्वसवे नमो वामना० ३ कं पुष्यायै · कंठे ३ खं गं अश्लेषायै ·
दक्षस्कंधे ३ घं ङं मघायै वामस्कंधे ३ चं पूर्वाफाल्गुण्यै · दक्षकूर्परे ३ छं जं उत्तराफाल्गुण्यै · वामकूर्परे ३ झं ञं हस्तायै · दक्षमणिबंधे ३ टं ठं चित्रा
यै · वाममणि० ३ डं स्वात्यै · दक्षस्तने ३ ढं णं विशाखायै · वामस्तने ३ तं थं दं अनुराधायै · नाभौ ३ धं ज्येष्ठायै · दक्षकटौ ३ नं पं फं मूलायै · वाम
कटौ ३ बं पूर्वाषाढायै · दक्षोरौ ३ भं उत्तराषाढायै · वामोरौ ३ मं श्रवणायै · दक्षजानुनि ३ यं रं धनिष्ठायै · वामजानुनि ३ लं शतभिषायै दक्ष
गुल्फे ३ वं शं पूर्वाभाद्रपदायै · वामगुल्फे ३ षं सं हं उत्तराभाद्रपदायै · दक्षपादतले ३ लं क्षं अं अः रेवत्यै · वामपादतले · अथ योगिनीन्यासः ०॥

॥ऐं ह्रीं श्रीं अँ १६ डां डीं डूं डमलवरयूं डाकिन्यै मां रक्ष २ त्वगात्मने नमः कंठे ३ कं ५ चं ५ टं ठं रां रीं रूं रमलवरयूं राकिण्यै मां रक्ष २ असृगात्मने· हृदि
३ डं ढं णं तं ५ पं फं लां लीं लूं लमलवरयूं लाकिन्यै मां रक्ष २ मांसात्मने नमो नाभौ ३ वं भं मं यं रं लं कां कीं कूं कमलवरयूं काकिन्यै मां रक्ष २ मेदआत्मने
नमः स्वाधिष्ठाने ३ वं शं षं सं सां सीं सूं समलवरयूं साकिन्यै मां रक्ष २ अस्थ्यात्मने· मूलाधारे ३ हं क्षं हां हूं हमलवरयूं हाकिन्यै मां रक्ष ३ मज्जात्मने
भ्रमध्ये अथवा ऐं ह्रीं श्रीं अं १६ ब्रह्माण्यै नमः शिरसि ३ कं ५ माहेश्वर्यै २ कंठे ३ चं ५ कौमार्यै २ हृदि ३ टं वैष्णव्यै २ नाभौ ३ तं ५ वाराह्यै २ लिंगे ३ पं ५
इन्द्राण्यै २ गुदे ३ यं ४ चामुण्डायै २ पादयोः ३ शं ५ महालक्ष्म्यै २ लिंगे० तदुक्तं कुलामृते ० योगिनीनामथं न्यासं शृणु पंकजलोचने ब्रह्माणी चैव
माहेशी तथा कौमाररूपिणी वैष्णवी चैव वाराही इंद्राणी च तथापरा चामुण्डा च तथा लक्ष्मी योगिन्यष्टौ क्रमादिमाः अथ राशिन्यासः ऐं ह्रीं श्रीं अं
आं इं ईं मेषराशये नमो दक्षमूले ३ उं ऊं ऋं वृषराशये नमो दक्षवृषणे ३ ॠं लृं ॡं मिथुनराशये· दक्षकुक्षौ ३ एं ऐं कर्कटराशये· दक्षोरसि ३ ओं
औं सिंहराशये नमो दक्षबाहुमूले ३ अं अः शं षं सं हं लं क्षं कन्याराशये· मस्तके दक्षभागे ३ कं ५ तुलाराशये· वाममस्तकेभागे ३ चं ५ वृश्चिकरा
शये· वामबाहुमूले ३ टं ५ धनराशये· वामोरसि ३ तं ५ मकरराशये· वामकुक्षौ ३ पं· कुंभराशये· वामवृषणे ३ पं· मीनराशये नमः वामपादमूले
॥ अथ पीठन्यासः ॥ यथा ॥ ऐं ह्रीं श्रीं अँ कामरूपपीठाय नमः ३ आं वाराणसीपीठाय· ३ इं नेपालपीठाय· ३ ईं पौंड्रवर्द्धनपीठाय नमः ३ उं पुर
स्थिरपीठाय नमः ३ ऊं कान्यकुब्जपीठाय· ३ ऋं पूर्णशैलपीठाय· ३ ॠं अर्बुदपीठाय· ३॥ लृं आम्रातकेश्वरपीठाय· ३ ॡं एकाम्रपीठाय नमः ३
एं त्रिस्रोतपीठाय नमः ३ ऐं देवकोटपीठाय· ३ ओं कैलासपीठाय· ३ औं भृगुनगरपीठाय· ३ अं केदारपीठाय· ३ अः चंद्रपुरपीठाय· ३ कं श्री

 पुरपीठाय·३ खंॐकारपीठाय·३ गंजालंधरपीठाय३ घंमालवपीठाय·३ ङंभद्रपीठाय·३ चंदेवीकोटपीठाय·३ छंगोकर्णपीठाय·३ जंमारुतेश्व

 रपीठाय·३ झंमंगलकोटपीठाय·३ ञंअट्टहासपीठाय·३ टंविरजपीठाय·३ ठंएकाम्रपीठाय·३ डंमहापथपीठाय·३ ढंकोलागिरीपीठा

य·३ णंएलापुरपीठाय·३ तंवाणेश्वरपीठाय·३ थंजयंतीपीठाय·३ दंउज्जयनीपीठाय·३ धंचरित्रपीठाय·३ नंक्षीरिकापीठाय·३ पंहस्तिनापु

रपीठाय·३ फंउड्डीशपीठाय·३ वंप्रयागपीठाय·३ भंषष्ठीशपुरपीठाय·३ मंमहेन्द्रपीठाय·३ यंजलेश्वरपीठाय·३ रंमलयागिरिपीठायनमः ३

लंश्रीशैलपीठाय·३ बंमहामेरुपीठाय·३ शंमेरुगिरिपीठाय·३ षंमहेन्द्रगिरिपीठाय·३ संहिरण्यपुरपीठाय·३ हंमहालक्ष्मीपुरपीठाय·३

लंउड्डीयानपुरपीठाय·३ क्षंछायाक्षेत्रपीठाय·३ न्यसेदादिमुखे· एतानिनमोंतानिमातृकान्यासानंतरंतुमातृकास्थानेकर्तव्यानीति

शेषः ॥ इतिपीठन्यासः ॥ अथत्रिपुरान्यासः ॥ तथाचतंत्रे ॥ त्रिपुरान्यासंततःकुर्यात्सर्वकर्मार्थसिद्धये अस्यास्तुन्यासमात्रेणसदा

शिवोभवेन्नरः ॥ ॥ऐंह्रींश्रींअंकामिनीत्रिपुरायैनमः एवं३ आंमालिनीत्रिपुरायै३ इंमदनात्रिपु·३ ईंउन्मादिनीत्रि·३ उंद्राविणीत्रि·३ ऊंखेच

रीत्रि·३ ऋंटिंटिकात्रि०३ ॠंकलावतीत्रि·३ लृंक्लेदिनीत्रि·३ लॄंशिवदूतीत्रि·३ एंसुभगात्रि·३ ऐंभगावहात्रि·३ ओंमहालक्ष्मीत्रि·३॥

औंविश्वेश्वरीत्रि·३ अंकौलिनीत्रि·३ अःकामेश्वरीत्रि·३ कंकुलमालिनीत्रि·३ खंव्यापिनीत्रिपुरा·३ गंसुभगात्रि·३ घंवागीश्वरीत्रि·३

ङंकालिकात्रि·३ चंपिंगलात्रि·३ छंभगसर्प्पिणीत्रि·३ जंसुंदरीत्रि·३ झंनीलपताकात्रि·३ ञंसिद्धेश्वरीत्रि·३ टंमहासिद्धेश्वरीत्रिपु०३

ठंअमोघात्रि०३ डंरत्नमालात्रि·३ ढंमंगलात्रि·३ णंभगमालिनीत्रि·३ तंरौद्रीत्रि·३ थंयोगेश्वरीत्रि·३ दंअंबिकात्रि·३ धंअट्टहासात्रि·

३ नं व्योमव्यापिनी त्रि॰ ३ पं वज्रेश्वरी त्री॰ ३ फं सोमिणी त्रि॰ ३ वं शांभवी त्रि॰ ३ भं अनंगा त्रि॰ ३ मं लोकेश्वरी त्रि॰ ३ यं रक्ता त्रिपुरायै॰ ३ रं रक्तस्या त्रि॰ ३
लं शुक्ला त्रि॰ ३ वं अपराजिता त्रि॰ ३ शं संवर्ता त्रि॰ ३ षं विमला त्रि॰ ३ सं अघोरा त्रि॰ ३ हं भैरवी त्रि॰ ३ लं अमोघा त्रि॰ ३ क्षं सर्वाकर्षिणी त्रिपुरायै नमः एतान्
मातृकास्थानेषु विन्यसेत् अथ कामरतिन्यासः यथा ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं अं कामेश्वररतिभ्यां नमः एवं ४ आं कामदप्रीति॰ ४ इं कान्तकामिनी॰ ४
ईं भ्रांतमोहिनी॰ ४ उं कामधुक्कमलाभ्यां॰ ४ ऊं कामचारविलासिनी॰ ४ ऋं कामिकलता॰ ४ ॠं कोमलश्यामला॰ ४ ऌं कामवर्द्धकशुचि-
स्मिता॰ ४ ॡं कामविस्मया॰ ४ एं रतविशालाक्षी॰ ४ ऐं भ्रमणलेलिहा॰ ४ ओं रतिनाथदिगंबरा॰ ४ औं रतिप्रियरमा॰ ४ अं रात्रिनाथकुब्जिका-
भ्यां॰ ४ अः स्मरकांति॰ ४ कं रमणसत्या॰ ४ खं निशाचरकल्याणी॰ ४ गं नंदनमोहनी॰ ४ घं नंदकामदा॰ ४ ङं मदनसुलोचना॰ ४ चं पितृसुला-
लाएया॰ ४ छं पंचवाणमर्द्दिनी॰ ४ जं रतिसखकलहप्रिया॰ ४ झं पुष्पधन्वेकाक्षी॰ ४ ञं महाधन्वसुमुखी॰ ४ टं भ्रामरीनलिनी॰ ४ ठं भ्रमस्जटि-
ला॰ ४ डं भ्रामरणपालिनी॰ ४ ढं भ्रमणशिथिली॰ ४ णं भ्रांतमुग्धा॰ ४ तं भ्रमणारमा॰ ४ थं भगुभ्रमा॰ ४ दं भ्रांतचामरलोला॰ ४ धं भ्रमावहसुचंचला॰ ४
नं मोहनदीर्घजिह्विका॰ ४ पं मोचकमति॰ ४ फं मुग्धलोलाक्षी॰ ४ बं मोहवर्द्धनभंगिणीभ्यां॰ ४ भं मोहनचपेटाभ्यां॰ ४ मं मन्मथना॰ ४ यं मनं-
गमालिनी॰ ४ रं भृंगनायकहंसिनी॰ ४ लं गायकविस्वलोमुखी॰ ४ वं गीतजगन्नंदिनी॰ ४ शं नर्त्तकरंजिनी॰ ४ षं खेलककांति॰ ४ सं उन्म-
त्तकलकंठी॰ ४ हं संवर्त्तकचूकोदरी॰ ४ लं मेघश्यामा॰ ४ क्षं कामवर्द्धनसोन्मत्ता॰ ४ एतान्नमो तान् मातृकास्थानेषु विन्यसेत् अथ षोडश-
नित्यान्यासः ॥ ज्ञानार्णवे॰ प्रथमा सुंदरी नित्या महात्रिपुरसुंदरी कामेश्वरी समाख्याता तथैव भगमालिनी॰ ४ नित्यक्लिन्ना च भेरुंडा

 तथैववह्निवासिनी वज्रेश्वरीदूतीचत्वरितात्कुलसुंदरी नित्यानीलपताकाचविजयासर्वमंगला ज्वालामालिनीविचित्राचपंचदशप्रकीर्ति
 ताः एतासांमंत्राः तत्रैव· शृणुदेविप्रवक्ष्यामिनित्यामण्डलमुत्तमं कामेश्वरीमहानित्यासर्वलोकवशंकरी वाग्भवंतारंचहृत्प्रांतेकामेश्व
रिपदंवदेत् ० इच्छाकामफलस्यांतेप्रदेसर्वपदंततः ततःसत्ववशंब्रूयात्तकरिसर्वजगत्पदं क्षोभणांतेकरिब्रूयात् हुंकारत्रयमालिखेत् ०
पंचवाणाक्षमालिख्यसंहारेणकुमारिकां एषाकामेश्वरीनित्याप्रसंगात्कथिताशिवे १ वाग्भवंभगशब्दांतेभुगेभगिनिधालिखेत् भ
गोदरिभगांतेच भगमालेभगावहे भगगुह्येभगपांतेयोनिप्रांतेभगांतिके निपातिनीचसर्वांतेततोभगवशंकरी भगरूपेततोलेख्यनी
जायतलोचने नित्यक्लिन्नेभगप्रांतेस्वरूपेसर्वतोलिखेत् भगानिमेह्यानयांतेवरदेश्यसमालिखेत् रेतेसुरेतेभगक्लिन्नेक्लिन्नेक्लिन्नद्र
वेततः क्लेदयद्रावयामोघेसर्वसत्त्वान्भगेश्वरी अमोघेभगविच्चेचक्षुभक्षोभयसर्वंच सत्त्वान्भगेश्वरिब्रूयाद्वाग्भवब्लूंसमालिखेत् मेब्लुंमे
क्ष्मंचब्लेंब्लुंचहेंक्लिन्नेचततःपरं सर्वाणिचभगान्यंतेमेवशंचानयेतिच १ स्त्रीबीजंचहरप्रांतेबालामात्मकमक्षरं भुवनेशीसमालिख्य
विद्येयंभगमालिनि २ पाबीजंसमुच्चार्यनित्यक्लिन्नेमदद्रवे अग्निजायान्वितोमंत्रोनित्याक्लिन्नेयमीरिता ३ प्रणवंपूर्वमुच्चार्यतथां
कुशयुगंवदेत् तन्मध्येविलिखेद्धेविभरोमात्मकमक्षरम् ४ चवर्गमंत्यहीनंचविलिखेद्धृदिसंस्थितं चतुर्दशस्वरोपेतंबिंदुनादां
कितंपृथक् ५ वह्निजायान्वितांविद्याभेरुंडादेवताभवेत् पदंविलिख्यवह्न्यांतेवासिन्येनमइत्यपि ६ अष्टार्णोयंमहेशानिदेवतावह्नि
वासिनी नित्यक्लिन्नांसमालेख्यभुवेतारंसमालिखेत् ७ हक्लेंवांफ्रेंमंतेचचंद्रबीजंबिसर्गवत् चतुर्दशाक्षरीविद्यादेवीवज्रेश्वरीभवे

त् ८ प्रणवीजंसमुच्चार्य्यशिवदूतीचहुंसुता हृदंतोयंमनुर्देविदूतीसर्वसमृद्धिदा ९ ॐकारंबीजमुच्चार्य्यपरंकवचमालिखेत् खेचछेक्षुंस
मालेख्यस्त्रीबीजंचसमालीखेत् हुंकारंक्षेपनाचास्त्रंविद्येयंत्वरिताभवेत् सर्वसिंहासन मयीबालेवकुलसुंदरी ११ बालयापुटितंकुर्या
त्तथावैनित्यभैरवी पंचवाणांश्चदेवेशि नित्याशक्राक्षरीभवेत् १२ अथवा० पंचाक्षरीवाणबीजैर्नित्येयमपराभवेत् प्रणवंभुवनेशानीफ
रेमात्मकमक्षरं १३ क्लुंमात्मकंचतुर्थंतुभुवनेश्यंकुशंततः नित्यंततःसमुद्धत्यसंबोधांचमदद्रवां १४ कवचंचांकुशंमायांनित्यानीलप
ताकिनी ॥ वांतेकालसमायुक्तंरेफंशक्रस्वरान्वितं १५ विंदुनादात्मिकादेविविद्येयंविजयाभवेत् यद्दा वांतंकालाग्निवायुस्थषष्ठस्व
र विभूषितं १६ नादविंदुकलायुक्तानित्येयंविजयाभवेत् चंद्रंवारुणसंयुक्तंतारबीजंसमालिखेत् १७ चतुर्थ्यंतांततोदेविविलिखेत्स
र्वमंगलां हृदंतोयंमनुर्देविविद्येयंसर्वमंगला १८ तारंहृदुगवस्यंतेज्वालामालिनिदेविच द्विरुच्चार्य्यचसर्वांतेभूतसंहारकारिके ॥
१९ जातवेदसिसंलेख्यज्वलंतिपदयुग्मकं ज्वलेतिप्रज्वलद्वंद्वंहूंकारत्रयमालिखेत् २० वह्निबीजत्रयंहूंचअस्त्रस्वाहान्वितोम
नुः ईयंनित्यामहादेविज्वालामालिनिकापदा २१ कवर्गांतेस्वरांतंचवश्क्रस्वरविभूषितं विंदुनादकलाक्रांतंविचित्रापरमेश्वरी ॥
२२ अकारादिषुसर्वेषुस्वरेषुक्रमशोयजेत् अःस्वरेपरमेशानिश्रीविद्यांविश्वमातृका २३ स्वरवह्निन्यसेद्दिद्यांनीरजायतलोच
ने एताःषोडशस्वरस्थानेषुविन्यसेत् २४ यथा० अंऐंह्रीश्रींऐंक्लींसौंःओंनमःकामेश्वरिइच्छाकामफलप्रदेसर्वसत्त्ववशंकरिसर्व
जगत्क्षोभणकरिहूंहूंहूंद्रांद्रींक्लींब्लूंसःसौः क्लींऐंकामेश्वरीनित्याकलायैनमः १ आंऐंह्रींश्रींऐंभगभुगेभगिनिभगोदरिभगांगेभग

मालिभगावहे भगयुह्येभगयोनिभगनिपातिनेसर्वभगनिपातिनिसर्वभगवशंकरिभगरूपेनित्यक्लिन्नेभगस्वरूपेसर्वाणिभगानिमेह्यानयवर
देरेतेसुरेतेभगक्लिन्नेक्लिन्नद्रवेक्लेदयद्रावयमोघेसर्वसत्वान्भगेश्वरि ऽमोघेभगविच्चेक्षुभक्षोभयसर्वसत्वान्भगेश्वरि ऐंब्लूंभेंब्लेंमोंब्लें
चंक्लेंक्लिन्नेसर्वाणिभगानिमेवशमानयस्त्रीहरऐंक्लींसौंह्रींभगमालिनीनित्याकलायैनमः २ ईं३ह्रींनित्यक्लिन्नेमदद्रवेस्वाहानित्यक्लि-
न्नानित्याकलायैनमः ३ ईं३ॐक्रोंभ्रोंक्रौंझ्रौंछ्रौंज्रौंस्वाहाभेरुंडानित्याकलायैनमः ४ उं३ह्रींवह्निवासिन्यैनमोवह्निवासिनीनित्याक
लायैनमः ५ ऊं३ॐह्रींक्लेंसः नित्यक्लिन्नेमदद्रवेस्वाहावज्रेश्वरीनित्याकलायैनमः ६ ऋं३ह्रींशिवदूत्यैनमः शिवदूतीनित्याकलायै
नमः ७ ॠं३ह्रींहुंखेचछेक्षः स्त्रींहूंक्षेंह्रींफट्त्वरितानित्याकलायैनमः ८ लृं३ऐंक्लींसौंकुलसुंदरीनित्याकलायैनमः ९ लॄं३ऐंक्लींसौंहसकलरैंहस
कलरींहसकलरौंह्रींह्रींद्रींक्लींब्लूंसःसौः क्लौंऐंनित्याकलायैनमः १० एं३ॐह्रींफ्रेंब्लूंह्रींक्रोंनित्यमदद्रवेहूंक्रोंह्रींनीलपताकिनीनित्याकलायैन
मः ११ ऐं३भमरयैंविजयानित्या कलायैनमः १२ ओं३स्वौंसर्वमंगलानित्याकलायैनमः १३ औं३नमोभगवतिज्वालामालिनिदेविदेवि
सर्वभूतसंहारकारिकेजातवेदसिज्वलंति२ज्वल२प्रज्वल२हूं३रं३हुंफट्स्वाहा ज्वालामालिनीनित्याकलायैनमः १४ अं३क्रौंवि
चित्रानित्याकलायैनमः १५ अः३मूलविद्यामुच्चार्यमहात्रिपुरसुंदरीनित्याकलायैनमः १६ अस्मिन्कालेवास्तुस्थितिन्यासः ॥
अथप्रकटयोगिन्यादिन्यासः ॥ मूलाधारे॰ ऐंह्रींश्रींप्रकटयोगिनीभ्योनमः स्वाधिष्ठाने३गुप्तयोगिनीभ्यो॰ हृदि३संप्रदाययोगिनी॰
कंठे३कुलकौलिनी॰ भ्रूमध्ये३निगर्भयोगिनी॰ नादे३रहस्ययोगिनी॰ नादांते३अतिरहस्ययोगिनी॰ ब्रह्मरंध्रे३परमातिरहस्ययोगिनी॰

॥अथायुधन्यासः॥ ॥द्रांद्रींक्लींब्लूंसः यांरंलांवांशां धंसंमोहनायकामेश्वरधनुषेनमः यां५द्रां५थंसंमोहनायकामेश्वरीधनुषेनमः॥
एतद्द्वयंवामाधोहस्ते यां५द्रां५जंजंभनेभ्यःकामेश्वरवाणेभ्योनमोदक्षिणधःकरे यां५द्रां५जंजंभनेभ्यःकामेश्वरीवाणेभ्योनमोदक्षि०
णाधःकरे द्रां५यां५ आंवशीकरणायकामेश्वरपाशायनमोवामोर्द्ध्वकरे यां५द्रां५ ह्रींवशीकरणायकामेश्वरीपाशायनमोर्द्ध्वकरे द्रां५
यां५क्रोंसर्वस्तंभनकरायकामेश्वरांकुशायनमोदक्षिणोर्द्ध्वकरे यां५द्रां५क्रोंसर्वस्तंभनकरायकामेश्वर्यंकुशायनमोदक्षिणोर्द्ध्वकरे॥
ततोवक्ष्यमाणक्रमेणकामकलांध्यात्वान्यसेत्॥तथाचगुप्तार्णवे॥एवंकामकलारूपांदेवतामयमात्मनः वपुर्विचिंत्यशिवयोरायुध
न्यासमाचरेत् द्रांद्रींक्लींब्लूंसः इत्येतेकामवाणाःप्रकीर्तिताः यांरंलांवांशां इदंकामेश्वरीवाणपंचकं द्रांदिनिपश्चाद्यादीनिधंसंमोहन
शब्दतः ङेंतंकामेश्वरधनुर्ङेंनमोंतंसमुद्धरेत् अनेनचस्ववामाधोहस्तंसंधारयेद्धनुः यांदिद्रांदीनिथंङेंतंसंमोहनपदोपरि कामे
श्वरधनुर्ङेंतंनमोंतमित्यधःकरे वामेदेव्यास्तथामंत्रीधारयेदैक्षवंधनुः द्रांदियादीनिजंजंभनेभ्यःकामेश्वरपदात्ततः वाणेभ्योनमइ
त्यंतंदक्षिणाधःकरेनिजे शैवान्प्रविन्यसेद्बाणान्योष्यानुसाधकसत्तमः यादिद्रादीनिजंजंभनेभ्यःकामेश्वरीपदात्ततः वाणे
भ्योनमः इत्येतान्दक्षिणाधःकरेनिजे देव्याःप्रविन्यसेद्बाणान्पौष्पानपिचसाधकः द्रांदियादीनिभूयोवैमुखवृत्तंसविंदुकं स्याद्वशी
करणायेतिकामेश्वरपदंततः पाशायनमः इत्यंतंवामोर्द्ध्वेविन्यसेत्करे यादिद्रादीनिगगनंवह्निवामाक्षिविंदुमत् स्याद्वशीकर
णायेतिततःकामेश्वरीतिच पाशायनमइत्येवंवामोर्द्ध्वेविन्यसेत्करे॥दादियादीनिक्रोंसर्वस्तंभनायपदंततः कामेश्वरप

तं०सा० तातम्बादंकुशायनमोलिखेत् दक्षिणोर्द्धकरेशैवंविन्यसेदंकुशंततः याद्विद्रावादीनिक्रोंसर्वस्तंभनायततःपरं कामेश्वरीपदादूर्द्धमंकुशायनमो
१०५ लिखेत् दक्षिणोर्द्धकरेदेव्याविन्यसेदंकुशंततः ततोमूलेनव्यापकंकृत्वानवमुद्राःप्रदर्शयेत् तद्यथा० द्रांसर्वसंक्षोभिणीद्रींसर्वविद्रावि
णीक्लींसर्वाकर्षिणीब्लूंसर्ववशिंनीसःसर्वोन्मादिनीः क्रोंमहांकुशांहस्खफ्रेंखेचरीहसौःबीजमुद्रांऐंयोनिमुद्रां न्यासकालस्तुयोगिनी
हृदये प्रातःकालेथवापूजासमयेहोमकर्मणि जपकालेवापितेषांविनियोगःपृथक्पृथक् पूजाकालेसमस्तंवाकुर्य्यात्साधकसत्त
मः॥ ततोध्यानं०॥ ततःपद्मनिभांदेवींबालार्ककिरणोज्वलां जवाकुसुमसंकाशां दाडिमीकुसुमोपमां पद्मरागप्रतीकाशांकुंकुमारुण
सन्निभां स्फुरन्मुकुटमाणिक्यकिंकिणीजालमण्डितां कालालिकुलसंकाशकुटिलालकपल्लवां प्रत्यग्रारुणसंकाशंवदनांभोजमंड
लां किंचिदर्द्धेन्दुकुटिलललाटमृदुपट्टिकां पिनाकिधनुराकारभ्रूलतांपरमेश्वरीं आनंदमुदितोल्लासलीलांदोलितलोचनां स्फुरन्म
यूखसंकाशविलसद्धेमकुंडलां सुगंडमंडलाभोगजितेंदुमृतमंडलां विश्वकर्म्मविनिर्म्माणसूत्रसुस्पष्टनासिकां ताम्रविद्रुमबिंबा
भरक्तोष्ठीममृतोपमां स्मितमाधुर्यविजितमाधुर्य्यरससागरां बीजपूरस्फुरद्वीजदंतपंक्तिसुगान्वितां रत्नद्वीपस्फुरद्रत्नजिह्वाममल
भाषिणीं अनौपम्यगुणोपेतचिबुकोद्देशशोभितां कंबुग्रीवांमहादेवींमृणाललललितैर्भुजैः रक्तोत्पलदलाकारसुकुमारकरांबुजां क रम०
रांबुजनखद्योतवितानितनभस्तलां॥मुक्ताहारलसोपेतसमुन्नतपयोधरां त्रिवलीवलयायुक्तमध्यदेशसुशोभनां लावण्यसरिदावर्त्ता १०५
कारनाभिविभूषितां अनर्घ्यरत्नघटितकांचीयुतनितंबिनीं नितंबबिंबद्विरदरोमराजिवरांकुशां कदलीललितस्तंभसुकुमारोरुमीश्व

री लावण्यकुसुमाकारजानुमंजुलवंधुरां लावण्यकदलीतुल्यजंघायुगलमण्डितां गूढगुल्फपदद्वंद्वप्रपदाजितकच्छपां तनुदीर्घांगुली
स्वच्छनखराजिविराजितां ब्रह्मविष्णुशिरोरत्ननिघृष्टचरणांबुजां शीतांशुशतसंकाशकांतिसंतानहासिनीं लोहित्यजितसिंदूरजवादाडि
मरूपिणीं रक्तवस्त्रपरीधानांपाशांकुशकरोद्यतां रक्तपद्मनिविष्टांतुरत्नाभरणभूषितां चतुर्भुजांत्रिनेत्रांतुपंचवाणधनुर्द्धरां कर्पूरसकले
न्मिश्रतांवूलपूरिताननां महामृगमदोद्दामकुंकुमारुणविग्रहां सर्वसृंगारवेषाढ्यांसर्वाभरणभूषितां जगदाह्लादजननींजगद्रंजनकारि
णीं जगदाकर्षणकरींजगत्कारणरूपिणीं सर्वमंत्रमयींदेवींसर्वसौभाग्यसुंदरीं सर्व लक्ष्मीमयींनित्यांसर्वशक्तिमयींशिवां २० एवंरूप
मात्मनोध्यात्वापूजयेत् तद्यथा हृत्पद्ममध्येदेवींविभाव्यकुंडलिनीयात्त्रस्थेनसहस्रारामृतेनपाद्यंदेव्याश्चरणेदद्यात् ततोमनस्त्वार्घ्यंदत्वा
सहस्रदलपद्मश्रृंगारललितपरामृतेजलेनाचमनीयं मुखेपंचविंशतितत्वेनगंधंचअहिंसांविज्ञानं क्षमांदद्यांमनोभवं अमोहंअमात्स
र्य्यंअमायांअनहं अरागंअद्वेषं इंद्रियाणिदशैतानिपुष्पाणिप्रदापयेत् वायुंचधूपंतेजोरूपंदीपंअंबरंचामरंस्वच्छं दर्पणंचंद्रंछत्रं
पद्ममेखलां आनंदहारमुज्वलं अनाहतध्वनिमयींघंटांनिवेदयेत् ततःसुधारसंबुद्धिमांसपर्वतंसर्वरसमिश्रितं पायसंचदत्वा॰
मनोनर्तकतालैश्चश्रृंगारादिरसोद्भवैः नृत्यैर्गीतैश्चवाद्यैश्चतोषयेत्परमेश्वरीं एवंसंपूज्याभेदेनजपःकार्य्यः ततोवहिःपूजामारभे
त्॰ तत्रार्घ्यस्थापनं॰ प्रथमंसामान्यार्घ्यतत्रक्रमः आदौस्ववामेजलेनचतुरस्रंविधाय तदंतर्वृत्तमालिखेत् ॐमंडलायनमः इति
पुष्पैरभ्यर्च्यतत्रसाधारं पात्रंस्थापयित्वाबालैयातमभ्यर्च्य शुद्धजलेनतमापूर्य्य ऐंसर्वज्ञाशक्तिश्रीमहात्रिपुरसुंदरीहृदयायनमः

१ऐंक्लींसौः१

इत्यादिषडंगानिसंपूज्यतदुपरिमूलमंत्रमष्टधाजपेत् ततोविशेषार्घ्यस्थापनं तत्पात्रंतु तंत्रोत्तरे पात्रंकांचनकावरूप्यजनितंमुक्ताकपालोद्भ
वं विश्वामित्रमयंचकामदमिदंभूरिश्रियंस्फाटिकं ताम्रंप्रीतिदमष्टसिद्धिजनकंश्रीनारिकेरोद्भवं कपालंस्फुटमंत्रसिद्धिजनकंमुक्तिप्रदंमौ
क्तिकं १ नवरत्नेश्वरे नवपात्रंमहेशानिविज्ञेयंचोत्तमोत्तमं नारिकेलोद्भवंदेविज्ञेयंचोत्तमवारिजं रत्नपात्रंचसुश्रोणिज्ञेयंचोत्तममध्यमं म
ध्यमोत्तमकंविल्वंब्रह्मवृक्षजमेवच कल्पंसुमध्यमंप्रोक्तंमन्मयंकल्पसाधनं वश्याकर्षणकर्माणिहेमपात्रंसुशोभनं शांतिकेपौष्टिकेचापि
राजतंकारयेत्प्रिये लोहपात्रंविजानीयान्मारणोच्चाटनेतथा स्तंभकार्य्येषुपाषाणंविद्वेषेलौहमन्मयं सर्वकार्येषुकर्तव्यंविश्वामित्रंच
सुव्रते कुलोत्सादनकार्य्येषुकाचपात्रंविशिष्यते काष्टपात्रंविजानीयान्मंत्राराधनकर्म्मणि नवपात्रंतुग्रह्णीयाद्भुक्तिमुक्तिप्रदायकम्॰
दृष्ट्वार्घ्यपात्रंदेवेशिब्रह्माद्यादेवताःसदा नत्यंतिसर्वयोगिन्यःप्रीतांसिद्धिंददत्यथ सामान्यविशेषार्घ्यद्वयस्यावश्यकत्वमाह
॥ नवरत्नेश्वरे० ॥ एकपात्रंनकर्तव्यंयदिकुर्य्यान्महेश्वरि मंत्राःपराङ्मुखंयांतिआपदश्चपदेपदे इहलोकेदरिद्रःस्यान्मृतेचपशुतां
व्रजेत् इत्यात्मश्रीचक्रयोर्मध्येसामान्यार्घ्यजलेनत्रिकोणषट्कोणवृत्तचतुरस्रंमंडलंकृत्वात्रिकोणमध्येमूलविद्यामध्येसंपूज्यत्रिकोणे
प्रत्येककूटैःपूजयेत् अग्न्यादिक्रमेणततःषट्कोणेमूलविद्ययाहृदयादस्त्रांतषडंगानिपूजयेत् ततः ऐंह्रींश्रींऐंमंअग्निमंडलायदशा रा.म०
कलात्मनेनमः ॥ अर्घ्यपात्राऽधारायनमः इत्साधारंसंपूज्य तत्रवृत्ताकारेणवह्नेर्दशकलाःपूजयेत् यथा० ऐंह्रींश्रींयंधूम्रायैनमः ३ रं १०६
उष्मायैनमः ३ लंज्वालिन्यै० ३ वंज्वालिन्यै० ३ शंविस्फुलिंगिन्यै० ३ षंसुश्रियै० ३ संसुरूपायै० ३ हंकपिलायै० ३ लंहव्यवहायै० ३ क्षंकव्यव

हायै॰ इतिसंपूज्य तदुपरिपात्रंसंस्थाप्य पूर्ववत् यंत्रमालिख्य चऐंह्रींश्रींक्लीं अंसूर्य्यमंडलायद्वादशकलात्मनेर्घ्यपात्रायनमः इतिसंपूज्य हंता
कारेणसूर्य्यस्यद्वादशकलाः पूजयेत् ॥ यथा ॥ ऐंह्रींश्रीं कंभंतपिन्यै॰ ३ खंबंतापिन्यै॰ ३ गंफंधूम्रायै॰ ३ घंपंमरीच्यै॰ ३ ङंनंज्वालिन्यै॰ ३
चंधंरुच्यै॰ ३ छंदंसुषुम्णायै॰ ३ जंथंभोगदायै॰ ३ झंतंविश्वायै॰ ३ ञंणंबोधिन्यै॰ ३ टंढंधारिण्यै॰ ठंडंक्षमायै॰ ३ इतिसंपूज्य॰ ऐंह्रींश्रींसौः
सोममंडलायषोडशकलात्मनेनमः इत्यनेनमूलेनचजलादिनापूर्य्य पूर्ववद्यंत्रमालिख्य अकथादिरेखाहलक्षांश्चमध्येचिंतयेत् पूर्ववत्संपूज्य ३
सौः उंसोममण्डलायषोडशकलात्मनेर्घ्यामृतायैनमः इतिसंपूज्यहंताकारेणसोमस्यकलांपूजयेत् यथा॰ ऐंह्रींश्रीं अंअमृतायैनमः एवं ३
आंमानदायै। ३ इंपूषायै॰ ३ ईंतुष्ट्यै॰ ३ उंपुष्ट्यै॰ ३ ऊंरत्यै॰ ३ ऋंधृत्यै॰ ३ ॠंशशिन्यै॰ ३ ऌंचंद्रिकायै॰ ३ ॡंकान्त्यैनमः ३ एंज्योत्स्नायै॰ ३ ऐंश्रियै॰
ओंप्रीत्यै॰ ३ औंअंगदायै॰ ३ ॥ अंपूर्णायै॰ ३ अः पूर्णामृतायै॰ ३ इतिसंपूज्यमध्येहंसः आत्मनेनमः ॥ तोहसक्षमलवरयूं आनंदभैरवायव
षट् ॥ सहक्षमलवरयींसुधादेव्यैवौषडितिसंपूज्य मत्स्यमुद्रया तज्जलमाछाद्यमूलविद्यामष्टधाजपेत् ततोधूपदीप नैवेद्यधेनुमुद्राः प्र
दर्श्य ब्रह्ममयंतज्जलंकिंचित्पात्रांतरेनिक्षिप्य मूलेनतज्जलेनात्मानंपूजोपकरणंचाभ्युक्ष्य सर्वत्रब्रह्ममयंकुर्य्यात् पूजासमाप्तिर्यावदर्घ्यं
नचालयेत् समयांगे॰ सुंदरीविद्यायां अंगदेवतापूजा तु अर्घ्यस्थापनानंतरं तथाच आत्मानंयागवस्तूनिप्रोक्षयित्वायथाक्रमम् ॥
त्रिकमयंतत्सदाभक्त्याचिंतयेन्मंत्रवित्तमः तस्माच्चक्रचतुर्दिक्षुक्रमवशान्निर्म्मायचक्रंशुभं स्वर्ण्यंहस्तिमुखंपरंस्मरहरंगोपालमेवंतथा
ध्यात्वावाह्यचतान् ततोबहुविधैःपुष्पैश्चपाद्यादिभिर्नानाद्रव्यसुगंधिमोदकफलैरुद्धासयेत्स्वहृदि ततोमहाचक्रे ओंअमृतांभोनिधिनिधये

तं०सा एवम् रत्नद्वीपाय नानावृक्षमहोद्यानाय वृक्षवाटिकायै हरिचंदनवाटिकायै मंदारवाटिकायै पारिजातवाटिकायै पुष्परागरत्नप्राकाराय पद्मराग
१०७ रत्नप्राकाराय गोमेदरत्नप्राकाराय इंद्रनीलरत्नप्राकाराय वज्ररत्नप्राकाराय वैडूर्य्यरत्नप्राकाराय मणिरत्नप्राकाराय माणिक्यरत्नप्राकाराय सह
स्रस्तंभमंडपाय अमृतवापिकायै आनंदवापिकायै विमर्षवापिकायै बालातपोद्गाराय महाशृंगारपरिखायै महाटव्यै चिंतामणिगृहा
य पूर्वाम्नाय पूर्वद्वाराय दक्षिणाम्नाय दक्षिणद्वाराय पश्चिमाम्नाय पश्चिमद्वाराय उत्तराम्नाय उत्तरद्वाराय रत्नद्वीपवलयाय महासिंहा
सनाय ब्रह्ममयैकमंचपादाय विष्णुमयैकमंचपादाय रुद्रमयैकमंचपादाय ईश्वरमयैकमंचपादाय सदाशिवमयैकमंचपादा
य हंसतूलतूलिकायै हंसतूलमहोपधानाय कौसुमास्तरणाय महावितानिकायै कमहायवनिकायै सर्वत्र नमोंतेन पूजयेत् तदु
परि ह्सौः सदाशिवमहाप्रेतपद्मासनाय नमः ततः पुनर्ध्यात्वा त्रिखंडमुद्रां शिरसे मारुकायंत्रे समानीय ह्रीं श्रीं सौः त्रिपुरसुंदरीमूर्तिं
कल्पयामीति विंदौ कल्पितमूर्त्तावावाहयेत्० हसरैं हसकलरीं ह्सौं इत्युच्चार्य महापद्मवनांतःस्थे कारणानंदविग्रहे सर्वभूतहि
तेमातरेह्येहि परमेश्वरि इति वैंदवचक्रे परमेश्वरीमावाह्य प्राणप्रतिष्ठांतं कर्मसमाप्य बाणकोदंडपाशांकुशमुद्राप्रदर्शयेत् ततो
यथोपचारैः संपूज्य त्रिधा संतर्प्पयेत् तत्रायं क्रमः सव्यहस्तानामांगुष्ठाग्रेण धृतश्रीपात्रार्घ्यविंदुना अन्यहस्ताक्षिप्तपुष्पाक्षतादी एम०
पैः श्रीमहात्रिपुरसुंदरीं तर्पयामीति त्रिस्तर्प्पयेत् तदुक्तं स्वतंत्रतंत्रे० अंगुष्ठानामिकायोगाद्वामहस्तस्य पार्वति तर्प्पयेत् सुंदरीं देवीं १०७
समुद्रांचसवाहनां तर्पणानि सुखेकुर्य्यात्त्रिवारं मूलविद्यया अंगुष्ठानामिकाभ्यां तु नरैवर्निरसुद्धतं श्रीपात्रस्योदकं विंदुं तर्पयेत्

कुलनायिकां अंगुष्ठो भैरवो देवि अनामा चण्डिका प्रिये सव्येन हस्तयोगेन तर्प्पयित्वा कुलेश्वरीं विशेषतः० अंगुष्ठानामिकाभ्यां तु वश्यक
र्म्मणि तर्प्पयेत्० अंगुष्ठमध्यमाभ्यां तु शांतिकर्मणि तर्प्पयेत् तर्जन्यंगुष्ठयोगेन तर्पयेदाभिचारिके कनिष्ठांगुष्ठयोगेन स्तंभनं तर्पयेत्प्रिये
ततोऽग्नीशासुरवायव्येमध्ये दिक्षु च देव्या अंगे वा षडंगानि पूजयेत् यथा ऐं सर्वज्ञाशक्ति श्रीमहात्रिपुरसुंदरी हृदयाय नमः क्लीं नित्य
तृप्ताशक्ति श्रीमहात्रिपुरसुंदरी शिरसे स्वाहा० सौः अनादिबोधिताशक्ति श्रीमहात्रिपुरसुंदरी शिखायै वषट्॥ ऐं स्वतंत्राशक्ति श्रीमहा
त्रिपुरसुंदरी कवचाय हुं क्लीं लुप्ताशक्ति श्रीमहात्रिपुरसुंदरि नेत्रत्रयाय वौषट् सौः अनंताशक्ति श्रीमहात्रिपुरसुंदरी अस्त्राय फट्॥
ततः स्वशरीरे कामकलां भावयेत् तथा च० विंदुं संकल्पयेद्वक्त्रं तु तदधस्त्कुचद्वयं तदधः सपरार्धं तु चिंत्त्यं योनिदधोमुखं ततस्तिथि
नित्यामर्चयेत्० महात्र्यस्रे वामावर्त्तेन आकारादि पंच ऊकारादि पंच एकारादि पंच विभाव्य मध्ये विसर्गं तेषु वामावर्त्तेन शुक्लपक्षेका
मेश्वर्यादि विचित्रांतं कृष्णपक्षे विचित्रादिकामेश्वर्यांतं पूजयेत्॥ तद्यथा॥ प्रतिपत्तिः अकारे ऐं ह्रीं श्रीं तत्तन्मंत्रं चोच्चार्य कामेश्वरी
नित्यकला श्रीपादुकां पूजयामि नमः एवमाकारे द्वितीयायां भगमालिनी ३ इकारे तृतीयायां नित्यक्लिन्नां ईकारे चतुर्थ्यां भेरुंडां
उकारे पंचम्यां वह्निवासिनी ऊकारे षष्ठ्यां वज्रेश्वरी ऋकारे सप्तम्यां शिवदूतीं ॠकारेऽष्टम्यां त्वरितां ऌकारे नवम्यां कुलसुंदरीं ॡ
कारे दशम्यां नित्यां एकारे एकादश्यां नीलपताकां ऐकारे द्वादश्यां विजयां ओकारे त्रयोदश्यां सर्वमंगलां औकारे चतुर्दश्यां ज्वालामा
लिनी अंकारे पौर्णमास्यां विचित्रां विसर्गे त्रिपुरसुंदरीं पूजयेत् कृष्णपक्षे विचित्रादिकामेश्वर्यंतं पूजयेत् पूजनं तु तंत्रांतरे० ॥ ॥

॥श्रीपदं पूर्वमुच्चार्य्य पादुकां पदमुद्धरेत् पूजयामि नमः पश्चात्पूजयेदंगदेवताः ततो मध्यप्राकृत्यस्तमध्ये गुरुपंक्तिं च पूजयेत् आनंदनाथ
शब्दांता विज्ञेयाः परमेश्वरि अंबांता गुरवः प्रोक्ताः स्त्रीलिंगा वीरवंदिते तद्यथा॰ ऐं ह्रीं श्रीं परप्रकाशानंदनाथ श्रीपादुकां पूजयामि नमः॥
एवं परशिवं परशक्त्यंबां एवं कौलेश्वरं सुक्लां देवीं परमानंदकामेश्वर्य्यम्बिकां एते दिव्यौघाः भोगं क्रोडं समयं देवं सहजं एते सिद्धौघाः॥
गगनं विश्वं विमलं मदनं भुवनं नीलं आत्मानं प्रियं एते मानवौघाः ततो गुरुं परमगुरुं परापरगुरुं परमेष्ठीगुरुं केवलं स्वगुरुं वा एते काम
राजविद्यायास्तद्घटितविद्यायाश्च गुरवः लोपामुद्रायास्तद्घटितायाश्च परशिवं कामेश्वर्य्यंबिकां दिव्यौघं महौघं सर्वानंदं प्र
ज्ञादेवीप्रकाशं एते दिव्यौघाः॥ दिव्यं विश्वं केवलं दिव्यं वा महोदयं एते सिद्धौघाः चिद्बिम्बशक्तिईश्वरशक्तिकमलपरमानंदम
होदय आत्मानंदप्रलोभा ये ते मानवौघाः ततः पूर्ववद्गुरुत्रयमेकं वा पूजयेत्॰ अथ सामान्यगुरुपंक्तिं पूजयेत्॰ यथा॰ ऐं ह्रीं श्रीं गुरु
भ्यो नमः एवं ३ गुरुपादुकाभ्यो नमः परमगुरुभ्यः परमगुरुपादुकाभ्यः परापरगुरुभ्यः परापरगुरुपादुकाभ्यो नमः परमेष्ठिगुरुभ्यः परमे
ष्ठिगुरुपादुकाभ्यः आचार्य्येभ्यः आचार्य्यपादुकाभ्यः सर्वत्र त्रितारीऽद्वितारी प्रयोगः॥ ज्ञानार्णवे॰ ॥ मायालक्ष्मीमयं बीजयुग्मं पूर्वं
क्रमेण हि॰ कथितं यो जपेद्देवि त्रयं वा परमेश्वरि कल्पसत्रेपि सर्वेषां मंत्राणामादौ त्रितारीप्रयोगः त्रितारी च वाग्माया कमला चेति॰ एम॰
ततस्त्रैलोक्यमोहनादिसृष्टिचक्रे ३ ह्सौं सहौं श्रीं कलह्रीं पूर्वाम्नाय उन्मनीदेवी श्रीपादुकां नमः सर्वानंदमयादिस्थितिचक्रे ३ ऐं क्लिन्ने १०८
क्लीं कुलेमदद्रवे ह्सौः दक्षिणाम्नाय भोगिनीदेवी श्रीपा॰ ततः सर्वसौभाग्यादिसंहारात्मकचक्रे ३ ऐं ह्रीं श्रीं हसखफ्रें हसौं भगवति

अं ब ह स ख फ्रें कुब्जिके ह्स्रां ह्स्रीं ह्स्रं ऐं घोरे घोरमुखि छ्रां छ्रीं किणि २ विच्चे विलोमतः पूर्वोक्तानि बीजानि च पश्चिमाम्नायकुब्जिकादेवीश्री
पा० सर्वचक्रे ३ ख्फ्रें महाचंडयोगेश्वरि उत्तराम्नायकालिकादेवीश्रीपादु० ततो वैंदवे शैवदर्शनाय नमः ततः परितः शाक्तदर्शनाय नमः भू
विंबे ब्रह्मदर्शनाय नमः शिवस्य वामतो वैष्णवदर्शनाय सृष्टिचक्रे सूर्यदर्शनाय नमः स्थितिचक्रे बौद्धदर्शनाय नमः तत एतान् नवचक्रेषु
ततोऽग्नीशासुरवायव्यमध्ये दिक्षु च मूलेन षडंगानि पूजयेत् तथा च ज्ञानार्णवे तथांगावरणं कुर्यात् श्रीविद्यामनुसंभवं अग्नीशासुर
वायव्येमध्ये दिक्ष्वंगपूजनं ततो बाह्यचतुरस्रे पश्चिमादिद्वारचतुष्टये पश्चिमादि दिङ्नियमस्तु ज्ञानार्णवे यदाशाभिमुखो मंत्री त्रिपुरां परि
पूजयेत् देवी पश्चात्ततः प्राची प्रतीची त्रिपुरा पुरः विश्वेश्वरे ३ उत्तराभिमुखो भूत्वा पदाचक्रं प्रपूजयेत् उत्तरासीन दादेवि पूर्वा चैव न संश
यः ॥ दक्षिणं पश्चिमं प्रोक्तं देव्या दक्षं तथोत्तरं तद्वामं दक्षिणं वेस्यात्सर्वत्र नियमः स्मृतः ईशानकोणं देवेशि तदाग्नेयन संशयः ३ अ
णिमासिद्धिश्री० ३ लघिमासिद्धिश्रीपा० ३ महिमासिद्धिश्रीपा० ३ ईशित्वसिद्धिश्रीपा० ३ वायव्यादिकोणचतुष्टये ३ वशित्वसिद्धिश्रीपा० ३ प्रा
काम्यासिद्धिश्री० ३ भुक्तिसिद्धिश्रीपा० ३ इच्छासिद्धिश्रीपा० ३ अधः प्राप्तिसिद्धिश्रीपा० ३ ऊर्द्ध्वं सर्वज्ञासिद्धिश्री० मध्ये चतुरस्रस्य पश्चिम
दिद्वारचतुष्टये ३ आं ब्राह्मीश्रीपा० ३ ईं माहेश्वरीश्रीपा० ३ ऊं कौमारीश्रीपा० ३ ऋं वैष्णवीश्रीपा० ३ वायव्यादिकोणचतुष्टयेषु ३ लृं वाराहीश्री०
३ ऐं ऐंद्राणि ३ औं चामुंडाश्रीपा० ३ अः महालक्ष्मीश्री० ३ अभ्यंतरचतुरस्रपश्चिमादिद्वारचतुष्टयेषु ३ द्रां सर्वसंक्षोभिणीमुद्राश्रीपा० ३ द्रीं
सर्वविद्राविणीमुद्राश्रीपा० ३ क्लीं सर्वाकर्षिणीमुद्राश्री० ३ ब्लूं सर्ववशंकरीमुद्राश्री० वायव्यादिकोणचतुष्टयेषु ३ सः सर्वोन्मादिनीमुद्रा०

तं०सा० श्रीपा·३ क्रों महांकुशमुद्राश्री·३ हस्खफ्रें खेचरीमुद्राश्री·३ हसौः सर्ववीजमुद्राश्री·२ चतुर्द्दिक्षु अधः ३ ऐं योनिमुद्राश्री· ऊर्द्ध्वे ३ ऐं क्लीं सौः त्रिखंडा
१०९ मुद्राश्री· चक्राग्रे संपूर्णचक्रे २ त्रैलोक्यमोहनचतुरस्रचक्रायनमः २ अं ऐं क्लीं सौः त्रिपुराश्रीपा· एतस्या दक्षिणे ३ द्रां सर्वसंक्षोभिणीमुद्राश्री· दे
व्यावामे ३ अणिमासिद्धिश्री·३ चार्वाकदर्शनायनमः अत्र त्रैलोक्यमोहनचतुरस्रचक्रे त्रिपुराचक्रनायिकाधिष्ठिते एता अणिमाद्याः प्रकटयो
गिन्यः समुद्राः ससिद्धयः सायुधाः सवाहनाः सपरिवाराः सर्वोपचारैः पूजितास्तर्पिताः संतु इत्यर्घ्यजलेन मूलदेव्यै समर्प्पयेत् द्रामिति·
सर्वसंक्षोभिणीमुद्रां प्रदर्शयेत् ऐं आत्मतत्त्वायस्वाहा· क्लीं विद्यातत्त्वायस्वाहा· सौः शिवतत्त्वायस्वाहा· इति त्रिवारमर्घ्योदकेन तर्प्पयेत् ०॥
ततः षोडशदलेषु पश्चिमदलादारभ्य वामावर्त्तेन ३ अं कामाकर्षिणी नित्याकलाश्रीपा० एवं सर्वत्र नित्याकलापदप्रयोगः तथाच नवरत्ने·
स्वरे· विलोमेन जपेदेताः क्रमेण नित्याकलाः पुनः ३ आं बुध्याकर्षिणीति· इं अहंकाराकर्षिणी नित्याकलाश्री·३ ईं शब्दाकर्षिणीनि·३ उं स्पर्शाक
र्षिणी नित्याश्रीपा·३ ऊं रूपाकर्षिणी नित्याश्री·३ ऋं रसाकर्षिणी नित्या·३ ॠं गंधाकर्षिणी नित्या·३ लृं चित्ताकर्षिणी नित्या·३ लॄं धैर्याकर्षि
णी नित्या·३ एं स्मृत्याकर्षिणी नित्याश्री·३ ऐं नामाकर्षिणी नित्या·३ ओं बीजाक० औं आत्माकर्षिणीनि०३ अं अमृताकर्षिणीनि·३ अः शरी
राकर्षिणीनि·३ चक्राग्रे सर्वाशापरिपूरकषोडशदलचक्रायनमः॥ ऐं क्लीं सौः त्रिपुरेश्वरीचक्रनायिकाश्री· एतस्या दक्षिणे ३ द्रीं सर्वविद्रा रम०
विणीमुद्राश्री· एतस्या वामे ३ लघिमासिद्धिश्री·२ बौद्धदर्शनायनमः अत्र सर्वाशापरिपूरकषोडशदलचक्रे त्रिपुरेचक्रनायिकाधिष्ठि १०९
त्ते एताः कामाकर्षिण्याद्याः गुप्तयोगिन्यः समुद्रा इत्यादि मूलदेव्यै समर्प्पयेत् द्रीमिति सर्वविद्राविणीमुद्रां प्रदर्श्य ऐं आत्मतत्त्वायस्वाहा·

इत्यादिपूर्ववत् ऽअष्टदलचक्रे पूर्वादिचतुर्दलेषु वामावर्त्तेन ३ कं ५ ऽअनंगकुसुमादेवीश्री० ३ चं ५ ऽअनंगमेखलादेवीश्री० ३ टं ५ ऽअनंगमद
नादेवीश्री० ३ तं ५ ऽअनंगमदनातुरादेवीश्रीपादुकां पूजयामि ॥ आग्नेय्यादिदलेषु ३ पं ५ ऽअनंगरेखादेवीश्री० ३ यं ५ ऽअनंगवेगिनीदेवी
श्री० ३ शं ५ ऽअनंगमदनादेवीश्री० ३ लंक्षं ऽअनंगमालिनीदेवीश्री० चक्राग्ने ३ सर्वसंक्षोभणाष्टदलेचक्रायनमः इतिसंपूज्य० ३ ह्रीं क्लीं सौः त्रिपुरसुं
दरीचक्रनायिकाश्री० एतस्याद्दक्षिणे ३ क्लीं सर्वाकर्षिणीमुद्राश्री० ३ वामेमहिमासिद्धिश्री० जिनेंद्रदर्शनायनमः अत्रसर्वसंक्षोभणाष्टदल
चलेश्रीमहात्रिपुरसुंदरीश्रीचक्रनायिकाधिष्ठितेएता अनंगकुसुमाद्याःगुप्ततरयोगिन्य० समुद्रा इत्यादिमूलदेव्यैसमर्प्ययेत् ततः क्लींमि
तिसर्वाकर्षिणीमुद्रांप्रदर्श्य ऐं ऽआत्मतत्वायस्वाहेतिपूर्ववत् चतुर्दशारचक्रे पश्चिमादिदक्षिणंयावत् ३ ऽआंसर्वसंक्षोभिणीशक्तिश्री०
ईं एवंसर्वविद्राविणी ऊंसर्वाकर्षिणी ३ लंसर्वाल्हादिनीसर्वसंमोहिनी ३ एवंसर्वस्तंभनकारिणी ३ ऐंसर्वजृंभणी ३ ऽओंसर्ववशंकरी ३
ऽऔंसर्वरंजनी ३ ऽअंसर्वोन्मादिनी ३ यंसर्वार्थसाधिनी ३ रंसर्वसंपत्तिपूरणि ३ लंसर्वमंत्रमयी ३ वंसर्वद्वंद्वक्षयंकरीशक्तिश्रीपा० ॥
इतिसर्वत्रचक्राग्ने ३ सर्वसौभाग्यदायकचतुर्दशारचक्रायनमः ॥ ३ हैं हस्क्लीं हसौंः त्रिपुरवासिनीचक्रनायिकाश्री० एतस्याद्दक्षि
णे ब्लूं सर्ववशंकरीमुद्राश्री० वामे ३ ईं वशित्वासिद्धिश्री० सांख्यमिमांसकन्यायदर्शनेभ्योनमः ऽअत्रसौभाग्यदायके चतुर्दशारचक्रेश्री
० त्रिपुरवासिनीचक्रनायिकाधिष्ठितेएताः सर्वसंक्षोभिण्याद्याशक्तयः संप्रदाययोगिन्यः समुद्रा इत्यादिमूलदेव्यैसमर्पयेत्० ब्लूं सर्व
वशंकरीमुद्रांप्रदर्श्य ऐं ऽआत्मतत्वायस्वाहेतिपूर्ववत् वहिर्दशारचक्राग्नेसमारभ्य पश्चिमादिदक्षिणांतं ३ तंसर्वसिद्धिप्रदादेवीश्री०
३ थंसर्वसंपत्प्रदादेवीश्री० ३ दंसर्वप्रियंकरी ३ धंसर्वमंगलकारिणी ३ नंसर्वकामप्रदा ३ टंसर्वदुःखविमोचनी ३ ठंसर्वमृत्युप्रशमनी

तं॰सा॰ ३ डंसर्वविघ्ननिवारिणी ३ ढंसर्वांगसुंदरी ३ णंसर्वसौभाग्यदायिनी देवीश्री· सर्वत्रचक्रांगेसर्वार्थसाधकबहिर्दशारचक्रायनमः हसैंहस
११० क्लींहसौः त्रिपुराश्रीचक्रनायिकाश्री· एतस्यादक्षिणेसर्वोन्मादिनीमुद्राश्री· वामे ३ वशित्वासिद्धिः ३ ब्रह्मवेद्यकदर्शनाभ्यांनमः अत्र
सर्वार्थसाधकेबहिर्दशारचक्रे त्रिपुराश्रीचक्रनायिकाधिष्ठिते एताः सर्वसिद्धिप्रदादेव्यः कुलकौलियोगिन्यः समुद्राः इत्यादिमूलदे
व्यैसमर्पयेत्॰ सः सर्वोन्मादिनीमुद्रांप्रदर्श्यये आत्मातत्त्वायस्वाहेतिपूर्ववत् अंतर्दशार चक्रांगनाद्यपश्चिमाद्दक्षिणांतंयावत्॰
चंसर्वज्ञाश्री· एवंसर्वत्रदेवीश्रीपादुकापाठः ॥ ३ छंसर्वशक्तिमयी· ३ जंसर्वैश्वर्यप्रदायीनी ३ झंसर्वज्ञानमयी· ३ ञंसर्वव्याधिविना
शिनी ३ कंसर्वाधारस्वरूपिणी· ३ खंसर्वपापहरा· ३ गंसर्वानंदमयी· ३ घंसर्वरक्षास्वरूपिणी ३ ङंसर्वेप्सितप्रदादेवीश्री॰ सर्वत्रच
क्रांगे ३ सर्वरक्षाकरांतर्दशारचक्रायनमः ह्रूं क्लीं ब्लूं त्रिपुरमालिनीश्रीचक्रनायिकाश्री· एतस्यादक्षिणेक्रोंमहांकुशमुद्राश्रीपा॰ ॥
वामे· ३ प्राकाम्यासिद्धिप्रदाश्रीपा॰ ३ सौरदर्शनायनमः ॥ अत्रसर्वरक्षाकरेंतर्दशारचक्रे त्रिपुरमालिनी चक्रनायिकाधिष्ठितेएताः स
र्वज्ञाद्यादेव्योनिगर्भयोगिन्यः समुद्राइत्यादिमूलदेव्यैसमर्पयेत्॰ क्रोंमहांकुशमुद्रांप्रदर्श्यऐ आत्मतत्त्वायस्वाहेति पूर्ववत् ॥
ततोऽष्टारचक्रेपश्चिमादक्षिणांतंयावत् ३ अं १६ वरलूंवशिनीवाग्देवताश्री· ३ कं ५ कलह्रींकामेश्वरीवाग्देवताश्रीपा॰ ३ चं ५ नव एम॰
ल्रींमोदिनीवाग्देवताश्रीपा· ३ टं ५ ब्लूंविमलाश्रीपा· ३ तं ५ ज्मरीं अरुणाश्री· ३ पं ५ हसलवयूंजयिनीश्री· ३ यं ४ ज्मरयूंसर्वेश्वरी ११०
श्रीपा॰ ३ शं ५ क्ष्मरींकौलिनीवाग्देवताश्रीपा· चक्रांगेसर्वरोगहराष्टारचक्रायनमः ह्रींश्रींसौः त्रिपुरासिद्धानित्याश्रीपा॰ एतस्याद

क्षिणे हसखफ्रें खेचरीमुद्राश्री·वामे ३ मुक्तिसिद्धिश्रीपा·३ वैष्णवदर्शनायनमः अत्रसर्वरोगहरेऽष्टारचक्रे त्रिपुरासिद्धिश्रीचक्रनायिकाधिष्ठितेएता
वशिन्याद्यारहस्ययोगिन्यःसमुद्रादुत्यादिमूलदेव्यैसमर्पयेत० हसखफ्रें खेचरीमुद्रांप्रदर्श्य ऐं आत्मतत्त्वायस्वाहेतिपूर्ववत त्रिकोणवाह्येऽ
ग्नतोवामावर्तेनपश्चिमावर्तेनपश्चिमादिदक्षिणांतंयावत ३ द्रांद्रींक्लींब्लूंसः ३ यांजंजंभणेभ्यः कामेश्वरकामेश्वरीजंभणावाणेभ्योनमः ३ द्रां
५ यां ४ धंथंसर्वसंमोहनायकामेश्वरकामेश्वरीधनुषेनमः ३ द्रां ५ यां ४ आंह्रींवशीकरणायकामेश्वरकामेश्वरीपाशायनमः द्रां ५ यां ५ क्रोंहूंस
र्वस्तंभनायकामेश्वरकामेश्वर्यंकुशायनमः ततत्रिकोणात्मदक्षिणोत्तराग्नेषुमूलवाग्भवमुच्चार्य अग्निचक्रेकामेगिर्यालयेमित्रीशना
थात्मकेजाग्रद्दशाधिष्ठायकेक्रियाशक्त्यात्मरुद्रात्मशक्तिकामेश्वरीश्रीपा· कामराजमुच्चार्यसूर्यचक्रेजालंधरपीठेषष्ठीशनाथात्मिकेस्व
प्नदशाधिष्ठायकेइच्छाशक्त्यात्मविष्णवात्मशक्तिवज्रेश्वरीदेवीनित्याश्री·शक्तिकूटमुच्चार्यसोमचक्रेपूर्णगिरिपीठेउड्डीशनाथात्मिकेसुषु
प्तिदशाधिष्ठायकेज्ञानात्मब्रह्मशक्तिभगमालिनीदेवीश्री·चक्राग्नेसर्वसिद्धिप्रदत्रिकोणचक्रायनमः हसैंहसकलरीं हसरौं त्रिपुराम्बानित्या
श्री·एतस्यादक्षिणे हस्रौंबीजमुद्राश्री·बामे ३ इच्छासिद्धिश्री·शाक्तदर्शनायनमः अत्रसर्वसिद्धिप्रदत्रिकोणचक्रेबाणचापांकुशभूषितां
तरालेत्रिपुरांबाश्रीचक्रनायिकाधिष्ठितेएताः कामेश्वर्याद्याअतिरहस्यायोगिन्यःसमुद्रादुत्यादि मूलदेव्यैसमर्पयेत हसौंबीजमुच्चार्य
दर्श्य ऐं आत्मतत्त्वायस्वाहेतिपूर्ववत ततोवैंदवचक्रेमूलमुच्चार्यब्रह्मचक्रेश्रीमहोड्यानपीठेचर्यानाथात्मिकेतुरीयदशाधिष्ठायकेआ
नंदशक्त्यात्मपरब्रह्मशक्तिश्रीमहात्रिपुरसुंदरीनित्याश्रीपा· इतित्रिःसंपूज्यचक्राग्नेसर्वानंदमयवैंदवचक्रायनमः मूलमुच्चार्यमहात्रिपुरसुं

 दरीचक्रानायिकाश्री॰ कुलोड्डीशेयथा॰ ततोमूलंसमुच्चार्य्यमहात्रिपुरसुंदरी पुनर्मूलंसमुच्चार्य्यमहात्रिपुरसुंदरी पूजयेद्देवतारूपांविंदौच
 क्रेश्वरींपुनः ॥ एतस्यादक्षिणेऐंयोगिनिमुद्रांश्रीपा॰ वामे३प्राप्तिसिद्धिमोक्षसिद्धिश्री३शैवदर्शनायनमः ३शाक्तदर्शनायनमः अत्रसर्वानंद
मयवैंदवचक्रायनमः मूलमुच्चार्य्यश्रीमन्महात्रिपुरसुंदरीपरब्रह्मस्वरूपिणीपरापरशक्तिश्रीमहात्रिपुरसुंदरी १ समस्तचक्रनायिकापद्दा
१ नवरत्नेश्वरे॰ बौद्धंब्राह्मंतथासौरंशैवंवैष्णवमेवच वैंदवंशैवभेदंचमन्वस्त्रंसौरमुच्यते वैष्णवहिर्दशारंतुमध्यंशाक्तंसमीरितम् इत्यु
क्तस्थानेचदर्शनपूजा ॥ ततःसर्वानंदमयेचक्रेवैंदवेपरब्रह्मस्वरूपिणी परापरशक्तिश्रीमहात्रिपुरसुंदरी समस्तचक्रनायिकासंचितिरू
पाचक्रनायिकाधिष्ठितेत्रैलोक्यमोहनसर्वाशापरिपूरकसर्वसंक्षोभकारकसर्वसौभाग्यदायकसर्वार्थसाधकसर्वरक्षाकरसर्वरोगहरस
र्वसिद्धिप्रदसर्वानंदमयश्रीचक्रसमुन्मीलितसमस्तप्रकटगुप्तगुप्ततरसंप्रदायकुलकौलिनीनिगर्भरहस्यातिरहस्यसमस्तयोगिनीपरि
वृतत्रिपुरेशी त्रिपुरसुंदरी त्रिपुरवासिनी त्रिपुराश्री त्रिपुरमालिनी त्रिपुरासिद्धा त्रिपुरांबा त्रिपुरभैरवी तच्चक्रनायिकावंदितचरणकमलाश्री
महात्रिपुरसुंदरी नित्यादेवी सर्वचक्रेश्वरी सर्वपीठेश्वरी सर्वचक्रमयी तत्तच्चक्रनायिकासहिताः समुद्राः ससिद्धयः सवाहनाः सपरिवाराः ॥
सर्वोपचारैर्महाश्रीत्रिपुरसुंदर्य्यः परापरयास पर्य्ययापूजितास्तर्प्पिताः संतुइतिविशेषार्घोदककुसुमैः प्रधानदेव्यावामहस्तेसमर्प्पयेत
ततोनवमुद्राप्रदर्श्यऐं आत्मतत्त्वायस्वाहा क्लींविद्यातत्त्वायस्वाहा सौः शिवतत्त्वायस्वाहेत्य र्घोदकेनतर्प्पयेत् ततोनवमुद्राःप्रदर्श्यऐं
आत्मतत्त्वायस्वाहा क्लींविद्यातत्त्वायस्वाहा सौः शिवतत्त्वायस्वाहेति त्रिस्तीर्थोदकेनतर्प्पयेत् ततोगंधपुष्पसुतमाल्यादीनिदत्त्वाऐंघंटां

वादयन् मूलमुच्चार्य ॐ वनस्पतिरसोद्भवो गंधाढ्यो गंधउत्तमः आघ्रेयः सर्वदेवानां धूपोयं प्रतिगृह्यतां इति धूपं दद्यात्० ततो मूलमुच्चार्य०
ॐ सुप्रकाशो महादीपः सर्वतस्तिमिरापहः सबाह्याभ्यंतरं ज्योतिर्दीपोयं प्रतिगृह्यतां ततो मूलं महात्रिपुरसुंदर्यै नैवेद्यं कल्पयामीति नैवे
द्यं दद्यात् ततो मूलमुच्चार्य ॐ त्रिपुरसुंदर्यै नैवेद्यं कल्पयामीति नैवेद्यं दद्यात् ततो नित्यहोमं कुर्यात् तद्यथा परिषिंच्य भूमौ मूलं समुच्चा
र्य ॐ प्राणायस्वा ॐ अपानायस्वाहा ॐ समानायस्वाहा ॐ उदानायस्वाहा ॐ व्यानायस्वाहा षडंगेनाप्याहुतिषट्कं दद्यात् तद्यथा०॥
परिषिंच्य ततो भूमौ नित्यहोमं समाचरन् मूलमंत्रेण देवेशि हुनेत्यं चाहुतीक्रमात् प्राणापानौ समानश्चोदानव्यानौ च वायवः एतत्स्वरूपं०
जानीयादाहुतीनां च पंचकं षडाहुतीः षडंगे पुनित्यहोमोपमीरितः ततः स्ववामे त्रिकोणं वृत्तं चतुरस्रं कृत्वा ऐं ह्रीं श्रीं व्यापकमंडलायन
मः अन्नपूर्णसलिलं स्थापयेत् तत्र भाजनं त्रिधा पठन् कवलार्णमनुं दद्याद्बलिं ततः ॐ ह्रीं सर्वविघ्नकृद्भ्यः सर्वभूतेभ्यो हुं स्वाहे
ति सामान्यार्घ्योदकेन दत्वा तत्त्वमुद्रां प्रदर्शयेत् ॥ ततो वटुकादिभ्यो बलिं दद्यात्० ईशानवायुनिर्ऋतिवह्निकोणेषु त्रिकोणवृत्तम
ण्डलानि कृत्वा तेषु वां वटुकाय नमः यां योगिनीभ्यो नमः गां गणपतये नमः क्षां क्षेत्रपालाय नमः इति संपूज्य तेषु द्रव्यभरितपात्राणि
निक्षिप्य बलिं दद्यात् एह्येहि देवीपुत्र वटुकनाथ कपिलजटाभारभासुर त्रिनेत्रज्वालामुख सर्वविघ्नानुत्सारय २ नाशय २ सर्वो
पचारसहितं बलिं गृह्ण २ स्वाहा इत्यनेन वटुकाय बलिं दत्वा वामांगुष्ठानामिकायोगेन मुद्रां प्रदर्शयेत् ॐ ऊर्ध्वं ब्रह्माण्डतो वा दि
वि गगनतले भूतले निष्कले वा पाताले वा पवनसलिलयोर्यत्र कुत्र स्थिता वा क्षेत्रे पीठोपपीठादिषु च कृतपदा धूपदीपादिकेन प्रीता दे

तं॰सा॰ व्यः सदानः शुभवलिविधिना पातु वीरं द्रवं द्याः तदुक्तं एतदंते महेशानि यांवीजं योगिनी ततः भ्यः स्वाहा सर्ववर्णांते योगिनीपदमालिखेत॰
११२ कवचं चास्त्रमालिख्य वह्निजायां ततो लिखेत ॥ यां योगिनीभ्यः स्वाहा सर्वयोगिनीभ्यः हुं फट् स्वाहा इत्यनेन वलिं दद्यात् वामहस्तांगुष्ठतर्ज
नीमध्यमानामाभिर्योन्याकारेण मुद्रां प्रदर्शयेत् गांगींगूंगैंगौंगः गणपतये वरद सर्वजनं मे वशमानय वलिं गृह्ण २ स्वाहेत्यनेन गणपतिं
वलिं हरेत् वाममुष्टेर्मध्यमांगुलिं दंडवत्कृत्वा मुद्रां प्रदर्शयेत् क्षांक्षींक्षूंक्षैंक्षौंक्षः स्थानक्षेत्रपाल धूपादिसहितं वलिं गृह्ण २ स्वाहा
इत्यनेन क्षेत्रपालवलिं हरेत॰ वाममुष्टेस्तर्जनीं सरलां कृत्वा मुद्रां प्रदर्शयेत् भैरवी विद्या यास्त्र एतत् वलिचतुष्टयं कर्तव्यं सर्वांते सर्व
भूतवलिर्वा तत्रैव बलिमधिकृत्य अदत्त्वा वटुकादीनां यः पूजयति चंडिकां विमूला तस्य पूजा स्यात् देवीशापः प्रजायते ततो मूलदेव्यै आ
चमनादिकं दत्त्वा सुवासिततांबूलं दद्यात् तत आरार्तिकं दद्यात् तद्यथा॰ सुवर्णकांस्यादिभाजने कुंकुमादिना वालापास्त्रकं विलिख्य॰
तत्र कर्पूरवर्त्याघृतपूरितान् अष्टदीपान् निधाय मध्ये लक्षकादिरचितमस्तकोपरि महादीपं स्थापयेत् श्रीं ह्रीं ग्लुं स्लुं प्लुं म्लुं न्लुं ह्रीं श्रीमिति
मंत्रेणाभ्यर्च्य तत्पात्रं मस्तकांतं समुद्धृत्य नववारं नीराजयेत॰ तथा च ज्ञानार्णवे॰ आरार्तिकमतः कुर्यात् सर्वकामार्थसिद्धये सौवर्णे
राजते कांस्ये स्थालके परमेश्वरि ॥ कुंकुमेन लिखेद्यंत्रं नवकोणं मनोहरं चंद्ररूपं चरुं कृत्वा तन्मध्ये मस्तके शिवे ॥ दीपमेकं विनिः । रम॰
क्षिप्य वसुकोणेषु दीपकान् यवगोधूममुद्गादिरचिताः शर्करासुतान् चणकादिनसौभाभिः शोभितान् घृतपूरितान् अवभिमंत्र्य म ११२
हेशानि रत्नैश्च पर्यास्ततः परं श्रीवीजं च परावीजं संलिख्य वरवर्णिनि गस्रौ च पवनाः पश्चात् दिन्दुस्थः क्रमतः प्रिये वामकर्णसमा

युक्तान्नादविंदुविभूषितान् वीजपंचकमेतत्तु पंचरत्नानिसुंदरि पूर्ववीजंविलोमेनरत्नेशीयंनवाक्षरी ततोमूलमुच्चार्य्य समस्तचक्रचक्रेशि
युतोदेविनवात्मिके आरात्रिकमिदंदेविगृहाणममसिद्धये आरात्रिकैर्महादेव्याश्चक्रमुद्रांप्रदर्शयेत् इतिततोविसर्जनांतंकर्मस
मापयेत् ॥ इतिश्रीविद्याप्रकरणम् ॥ ॥प्रचण्डचण्डिकांवक्ष्येसर्वकामफलप्रदां यस्याप्रसादमात्रेणसदाशिवोभवेन्नरः अपुत्रोल
भतेपुत्रंदरिद्रोधनमाप्नुयात् कवित्वंचसुपांडित्यंलभतेनात्रसंशयः अथप्रचंडचंडिकामंत्राः विश्वसारे लक्ष्मीलज्जांततोमायांमात्रां
द्वादशिकामपि वज्रवैरोचनीयेचमायेफट्स्वाहयायुतः श्रीं क्लीं ह्रीं ऐं वज्रवैरोचनीये ह्रीं फट्स्वाहा इतिमंत्रः भैरवोस्यऋषिर्देविस
म्राट्छंदउदाहृतं छिन्नमस्तास्मृतादेवीवीजंकूर्चेहूंपुनः स्वाहाशक्तिरभिष्टार्थेविनियोगउदीरितः अत्रलज्जापदंकामवीजपरं तथाच ॥
अत्रलज्जापदेदेविकामवीजंविचिन्त्यते महाकालमतेप्रोक्तंमंत्रोद्धारंशुभावहं पूर्वत्रभैरवमतेतु लज्जात्रिभुवनेशीवा लक्ष्मीःप्रथमवीजेनल
ज्जावीजेमनोभवः तृतीयेतुमहादेवीमहापातकनाशिनी चतुर्थेतुपुराणज्ञोक्तामुक्तिविद्याप्रदायिका वकारेवरुणःसाक्षाज्जकारेवसुराधिपः
रेफेहुताशनोदेवोवकारेवसुराधिपः ऐकारेत्रिपुरादेवीरेफेत्रिपुरसुंदरी त्रैलोक्यविजयादेवीसदैवौकारसंस्थिता चकारेचन्द्रमादेविन
कारेचविनायकः ईकारेकमलासाक्षाद्यकारेचसरस्वती एकारेचसदायोनिर्मायायांप्रकृतिःपरा अस्वमंत्रेतुशस्त्रंस्यात्स्वाकारेचमनोभवः
हाकारेचरतिंविद्धि इत्थंदेवंमंत्रसमुच्चयः मायापदेतिपाठेमायायाःपूर्वंयच्चलज्जावीजंतस्मिन्निस्वर्यः कामाद्यांवाभवाद्यांवामायाद्यांवाज
पेत्सुधीः॥लक्ष्म्याद्यांवाजपेद्विद्यांचतुर्वर्गफलप्रदां पूर्वमायापदेदेविकामवीजंप्रतत्यते इतिपाठात्पूर्वमायापदेनलज्जावीजमुच्यते॥

श्रीं ह्रीं हुं ऐं क्लीं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं क्लीं क्रों ६
श्रीं ह्रीं हुं ५

अन्यथा तापिन्यादि विरोधात् अस्येषां च मुनीनां मते मायापदं कूर्चपरं तत्रैव वांतं वह्निसमायुक्तं रतिविंदुविभूषितं लक्ष्मीवीजमिति प्रोक्तं स
र्वकामसमृद्धिदं वामाक्षि वह्निसंयुक्तं नादविंदुविभूषितं शिववीजं महेशानि लज्जावीजमुदाहृतं ईशान मुद्धस पुरारि वीजं सविंदुकं नादवि
भूषितं च सर्वात्मककर्णपरितः प्रकल्प्य मायां वदंती हमणोषिणस्तं द्वादशस्वरवर्णस्यान्नादविंदुविभूषितं वाग्भववीजमित्युक्तं सर्ववाक्यवि
शुद्धये ॥ इतिमंत्रचतुर्वीजव्याख्यानात्सर्वत्र मायापदं कूर्चपरं अयं तु पक्षः समीचीनः अस्य पूजाप्रातःकृत्यादिकं कृत्वा मंत्राचमनं कुर्यात्॰
तथा च॰ लक्ष्मीमायाकूर्चवीजैस्त्रिभिः पीत्वा तु साधकः वाग्भवेनोष्ठौ संमृज्य मायाभ्यां च हृदि रुन्मजेत् कूर्चेन क्षालयेत्पाणि मेभिर्मंत्रैश्च वि
न्यसेत् श्रीमायाकूर्चवाक्कामैस्त्रिपुटाभगवर्णकैः कामकलांकुशाभ्यां च वक्त्रनासाक्षिश्रोत्रयोः नभिहृन्मस्तकं चांसौ स्पृष्ट्वा शंभुर्भवेत्स्वय
त॰ आचम्यैवं छिन्नमस्तां वत्सरान्तां प्रपश्यति ततः प्राणायामांतकर्म कृत्वा षोढान्यासं कुर्यात् मंत्रषोढां ततः कुर्यात्त्रैलोक्यवशकारि
णीं श्रीवालात्रिपुटायोनिप्रासादप्रणवैस्तथा कालीवधूं कुशैः कामकलाकूर्चास्त्रकैः क्रमात् षोडशीमनुवर्णैश्च एथगष्टादशाक्षरैः ए
भिर्वीजैर्मातृकार्णान्स्वेषु स्थानेषु विन्यसेत् एषा प्रसस्वरूपाहि वीजेषोढा प्रकीर्तिता अस्या अभ्यासनात्सर्वे वज्रदेहा भवंति हि सर्वैश्व
र्ययुतास्ते हि जीवन्मुक्ता दशाब्दतः ततः ऋष्यादिन्यासः तत्रादौ विनियोगः अस्य मंत्रस्य भैरव ऋषिः सम्राट् छंदः छिन्नमस्ता देवता एनं॰
हूं हूं वीजं स्वाहा शक्तिः फट् कीलकम् अभिष्टार्थसिध्यर्थे जपे विनियोगः यथा शिरसि भैरवाय ऋषये नमः मुखे सम्राट् छंदसे नमः हृदि
प्रचंडचंडिकायै देवतायै नमः गुह्ये हूं हूं वीजाय नमः पादयोः स्वाहा शक्तये नमः ततः करांगन्यासो आं खड्गाय हृदयाय स्वाहा इतिकनी ११३
॥ कनिष्टा १ ॥
श्रीं ऐं क्लीं सौः श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं हौं ॐ क्रीं स्त्रीं क्रौं क्लीं हुं फट् ॥ ५ ॥ वधुस्त्री ॥ ५ ॥

१ अनामा १

यस्योः ईं सुखड्गाय शिरसे स्वाहा पवित्रांगुल्योः ऊं श्रीवज्राय शिखायै स्वाहा मध्यमयोः ऐं पाशाय कवचाय स्वाहा तर्जन्योः ॐ औं अंकुशाय ने
त्रत्रयाय स्वाहा अंगुष्ठयोः अः सुरक्षाय अस्त्राय फट् स्वाहा करतलपृष्ठयोः तदुक्तं भैरवतंत्रे उद्धरेत्पूर्वमाकारं विंदुलांछितमस्तकम् ०
खड्गाय हृदयायेति स्वाहा युक्तं कनीयसोः ईंकारं च ततो देवि चंद्रकोटिसमप्रभं ॥ सुखड्गाय ततो वाच्यं शिरसे तदनंतरं स्वाहा युक्तं ततो वा
च्यं पवित्रांगुलिसंयुतं ऊंकारं च ततो वाच्यं विंदुलांछितमस्तकं श्रीवज्राय ततो युक्तं शिखायै च ततः परं स्वाहांतं मध्यमायां च विन्यसेत
दनंतरं मात्राद्वादशिका पाशं विन्यसेच्च ततः परं स्वाहांतं विन्यसेन्मंत्रं तर्जन्योस्तदनंतरं औकारं च ततो देवि चांकुशं तदनंतरम् नेत्रत्रया
य स्वाहांतमंगुष्ठकरयोर्द्वयोः ॥ अकारं च विसर्गांतं सुरक्षाक्षरसंयुतं असुरक्षायसंयुक्तमस्त्रायेति ततः परं फट्कारेण समायुक्तं विन्यसे
त्करयोर्द्वयोः हृदि मूर्ध्नि शिखायां तु कवचे नेत्रमंडले यावदस्त्रं चतुर्दिक्षु विदिक्षु च यथाक्रमं उद्धरेत्प्रणवं पूर्वमाकारं विंदुसंयुतम् इ
त्यादिवाक्यात्करांगेषु प्रणवसमन्वितो न्यासः ततो मूलेन मस्तकादिपादपर्यंतं विन्यसेत् पादादिमस्तकांतं वारत्रयं व्यापकं कृत्वा
ध्यायेत् तथा स्वनाभौ नीरजं ध्यायेदष्टविकसितं सितं तन्मध्ये कोशमध्ये तु मंडलं चंडरोचिषः १ जवाकुसुमसंकाशं रक्तबंधूकसन्नि
भं रजःसत्वतमोरेखायोनिमंडलमंडितं २ मध्ये तु तां महादेवीं सूर्यकोटिसमप्रभां छिन्नमस्तां करे वामे धारयंतीं स्वमस्तकं प्रसारित
मुखीं भीमां लेलिहानोग्रजिह्विकां पिबंतीं रौधिरीं धारां निजकंठविनिर्गतां विकीर्णकेशपाशां च नानापुष्पसमन्वितां दक्षिणे च क
रकर्त्रीं मुंडमालाविभूषितां दिगंबरां महाघोरां प्रत्यालीढपदस्थितां अस्थिमालाधरीं देवीं नागयज्ञोपवीतिनीं रतिकामोपविष्टां च

४ कमलम् ५

तं०सा० सदाध्यायंतिमंत्रिणः सदाषोडशवर्षीयांपीनोन्नतपयोधरां विपरीतरतस्थोचध्यायेद्रतिमनोभवौ डाकिनीवर्णिनीयुक्तांवामदक्षिण
११४ योगतः देवीगलोत्स्छलद्रक्तधारापानंप्रकुर्वतीं वर्णिनीलोहितांसौम्यांमुक्तकेशींदिगंवरां कपोलकर्त्रिकाहस्तांवामदक्षिणयोगतः॥
नागयज्ञोपवीताभ्यांज्वलत्तेजोमयीमिवां प्रत्यालीढपदांदिव्यांमुक्तकेशींदिगंवरां सदाद्वादशवर्षीयामस्थिमालाविभूषितां डाकि
नीवामपार्श्वेतुकलासृष्यांतलोपमां विद्युज्जटांत्रिनयनांदंतपंक्तिवलाकिनीं दंष्ट्राकरालवदनांपीनोन्नतपयोधरां महादेवींमहाघो
रांमुक्तकेशींदिगंवरां लेलिहानमहाजिह्वांमुंडमालाविभूषितां कपालकर्त्रिकाहस्तांवामदक्षिणयोगतः देवीगलोच्छलद्रक्तधारापा
नंप्रकुर्वतीं करास्थितकपोलेनभीषणेनातिभीषणां आद्याभिषेव्यमानांतांध्यायेद्देवींविचक्षणः पिवंतींमितितेनमुखेनेतिशेषः॥त
याच० स्वमस्तकंसखर्परंरक्तधाराभिपूरितं ललज्जिह्वांमहाभीमंधत्तंवामभुजेतयेति भैरवतंत्रे० तत्रैवं सितंकुर्य्यादलंपूर्वमाग्नेयं
रक्तवर्णकं याम्यंकृष्णमतःपीठंसुलंरक्तंसितांबरं ततःपीतंप्रकुर्वीतकर्णिकांतस्यमध्यगां तन्मध्येतुप्रकुर्वीतमंडलंचंडरोचिषः॥
रजःसत्वतमोरेखारक्ताशुक्लासिताक्रमात् मायासुम्यंततोम्यसफडक्षरसमन्वितं वाह्यंतस्यचचक्रस्यकुर्य्यात्माकारवेष्टितं पूर्वे
रक्तंततःकृष्णंसितंपीतंयथाक्रमात् चतुर्द्वारसमायुक्तंक्षेत्रपालावधिःकृतं तदुक्तम्० आधारशक्तिंकूर्मंतुनागराजमतःपरं॥ राम०
पृथ्वींक्षीरसमुद्रंचरत्नद्वीपततःपरं कल्पवृक्षंततःस्वर्णसिंहासनमतोयजेत् आनंदकंदसविन्मामलंचपद्ममेवच सत्वरजस्त ११४
मश्चैवमासनंअंतरात्मकं परमात्मानंज्ञानात्मानमाद्यवीजैःप्रपूजयेत् इतिकामोचसंपूज्यशक्तिपूजासमाचरेत् इति तथाचपरं अपरं

अथ वक्ष्यामि शृणु देवि यथाक्रमं स्वनाभौ नीरजं ध्यायेदर्कमंडलसंनिभं योनिचक्रसमायुक्तं गुणत्रितयमण्डितं तन्मध्ये महादेवीं छिन्नमस्तां सु
रम्यां प्रदीपकलिकाकारामद्वितीयव्यवस्थितां योनिमुद्रासमायुक्तां हस्तस्थितलोचनां ध्येयमेतद्यतीनां च गृहस्थानां निशामय यथा न
देशरीरस्य नारी निरञ्जसंगतां निर्लेपां निर्गुणां सूक्ष्मां बालचंद्रसमप्रभां समाधिमात्रगम्यां तु गुणत्रितयवेष्टितां कालातीतां गुणातीतां भुक्तिमु
क्तिप्रदायिनीं एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य तारिणीवत् शंखस्थापनं कुर्यात् अस्याः पूजायंत्रं त्रिकोणं विन्यसेदादौ तन्मध्ये मंडलत्रयम् तन्म
ध्ये विलिखेद्योनिं हारत्रयसमन्वितं बहिरष्टदलं पद्मं भूबिंबत्रितयं तथा कूर्चबीजं लिखेन्मध्ये त्रिकोणे फट्समन्वितं यद्वा एतद्ध्यानोक्त
यंत्रं ततः पीठपूजा ॐ आधारशक्तये नमः एवं कूर्माय अनंताय पृथिव्यै क्षीरसमुद्राय रत्नद्वीपाय कल्पवृक्षाय तदधः स्वर्णसिंहासनाय
आनंदकंदाय संविन्नालाय सर्वतत्त्वात्मकपद्माय संसत्वाय रं रजसे तं तमसे आं आत्मने अं अंतरात्मने पं परमात्मने ह्रीं ज्ञानात्मने पद्म
मध्ये रतिकामाभ्यां रतिकामोपरि वज्रवैरोचनीये एहि २ इमं बलिं गृह्ण २ मम सिद्धिं देहि २ मम शत्रून् मारय २ करालिके हुं फट् स्वाहेति पीठ
मंत्रः ततः पूर्ववद्ध्यात्वा वाहयेत् यथा सर्वसिद्धिवर्णिनीये सर्वसिद्धिडाकिनीये वज्रवैरोचनीये इहावह पुनः तन्मंत्रमुच्चार्य इह तिष्ठ
२ इह संनिधेहि इह संनिरुध्यस्व स्वाहा इत्यनेन आवाह्य आं ह्रीं क्रौं हंसः इत्यनेन प्राणप्रतिष्ठां कृत्वा आं खड्गाय स्वाहा हृदयाय नमः इत्या
दिना खड्गानि विन्यस्य यथाशक्ति पूजां कृत्वा बलिं दद्यात् तद्यथा सर्वसिद्धिवर्णिनीये सर्वसिद्धिडाकिनीये वज्रवैरोचनीये एहि २ इ
मं बलिं गृह्ण २ मम सिद्धिं देहि २ मम शत्रून् मारय २ करालिके हूं फट् स्वाहेति ततो देव्या दक्षिणे ॐ वर्णिन्यै नमः वामे डाकिन्यै नमः ततो

देव्यंगे षडंगं संपूज्य दक्षिणे ॐ शंखनिधये नमः वामे पद्मनिधये नमः पूर्वादिदिक्षु चलदंमीलज्जां मायां वाणीं च पूजयेत् विदिक्षु ब्रह्मावि
ष्णुरुद्रईश्वरान्मध्ये सदाशिवं प्रणवादिनमोंतेन पूजयेत् ततः पंचपुष्पांजलिं दत्वावरणपूजामारभेत् अग्नीशासुरवायुमध्येदिक्षु च ॐ खं
ज्ञापहृदयाय स्वाहा नमः इत्यादि षडंगं संपूज्य अष्टपत्रेषु पूर्वादिक्रमेण ॐ ह्रीं काल्यै नमः एवं वर्णिन्यै डाकिन्यै महाभैरव्यै भैरव्यै इंद्रा
क्ष्यै पिंगलाक्ष्यै संहारिण्यै तथा च० पद्मपत्रे यजेत्कालीं वर्णिनीं डाकिनीं तथा भैरवीं च महापूर्वां भैरवीं तदनंतरं इंद्राक्षीं पिंगलाक्षीं च
ततः संहारकारिणीं पूर्वादिके दले पूज्याः शक्तयश्च यथाक्रमं प्रणवादिनमोन्तेन लज्जाबीजादिमुच्चरन् पद्ममध्ये हूं हूं फट् नमः स्वाहा
नमः देव्या दक्षिणे ॐ सम्राट् छंदसे नमः देव्या उत्तरे सर्ववर्णेभ्यो नमः पुनर्दक्षिणे ॐ बीजशक्तिभ्यां नमः पत्राग्रेषु पूर्वादिक्रमेण ब्राह्मीमा
हेश्वरी कौमारी वैष्णवी वाराही इन्द्राणी चामुण्डा महालक्ष्मीः प्रणवादिनमोन्तेन पूजयेत् ततश्चतुर्दिक्षु द्वारेषु ॐ करालाय नमः एवं
विकरालाय अतिकरालाय महाकरालाय भैरवीये० पूर्वद्वारे करालं च दक्षिणे पश्चिमे विकरालं च अतिकरालं महाकरालमुत्तरे ततो धू
पादि विसर्जनांतं कर्म समापयेत् विसर्जने तु अयं विशेषः संहारमुद्रां प्रदर्श्यांजलावारोप्य वामनासापुटेन योनिमुद्रां समारूढां प्रदीप
कलिकाकारां कृष्णप्रतिपच्चंद्रकलातिवक्रमेण क्षीणतां गतां इमं मंत्रं समुच्चार्य्य चंद्ररश्मौ निवेशयेत् मंत्रस्तु० उत्तरे शिखरे देवी भूम्यां प
र्वतवासिनी ब्रह्मयोनिसमुत्पन्ने गच्छ देवि भवांबिकं भैरवीये० योनिमुद्रां समारूढां प्रदीपकलिकोज्वलां कृष्णपक्षे विधुमिव क्रमेण
क्षीणतां गतां इमं मंत्रं समुच्चार्य्य चण्डरश्मौ निवेशयेत् उत्तरे शिखरे इत्यादि० अस्यापरश्चरणं लक्षजपः सिद्धविद्यत्वात् बलिदानं तु०

२ चंद्रमिव २

ह्रींक्लींश्रींऐंहूंफट् ५

॥ ह्रींक्लींहुंऐंह्रींहुंऐंवज्रवैरोचनीयेहुंफट्स्वाहा ३

भैरवीये० एत्रोवलिःप्रदातव्योमाषमांससुधादिभिः अंधुनामधुपानान्यैर्मधुरैर्विभवक्रमैः मंत्रस्तु उच्चरेत्प्रणवंपूर्वंसर्वसिद्धिप्रदेऽन्वितं
वर्णानीयेततोवाच्यंसर्वसिद्धिप्रदेततः ॥डाकिनीयेततोवाच्यंदेवीनामततःपरं एह्येहीतिततोवाच्यमिदंवलिमनंतरं गृह्णगृह्णततःप्रोक्तमम
सिद्धिमनंतरं॥देहिदेहीतिमामेवततःफट्स्वाहयायुतः॥वलिमंत्रःसमाख्यातःपूजितोयंसुरेश्वरी मंत्रांतरं भुवनेशीकामवीजंकूर्चवी
जंचवाग्भवम् भुवनेशीकूर्चवीजंवाग्भवंतदनंतरं वज्रवैरोचनीयेहूंफट्स्वाहान्तदनंतरं अस्यान्यासपूजादिकसर्वषोडशीवत्तवोद्धव्यं:
अपरः हृल्लेखावामादनंलक्ष्मीवाग्भवंकूर्चमेववच अस्त्रांतंछिन्नमस्तायामहाविद्याप्रकीर्तिता षडर्णोयंमनुप्रोक्तोमोक्षदोनात्रसंशयः
अस्याध्यानमहंवक्ष्येशृणुष्वकमलानने रक्तालीढपदांसदैवदधतींछिन्नंशिरःकर्त्रिकां दिग्वस्त्रांस्वकवंधशोणितसुधाधारांपिवंतीं
मुदा नागावद्धशिरोमणिंत्रिनयनांहृद्युत्पलालंकृतां रत्यासक्तमनोपरिदृढांध्यायेज्जवासन्निभां १ दक्षेचातिसितांविमुक्तचिकुराक
र्त्रींतथाखर्परं हस्ताभ्यांदधतीरजोगुणभवानाम्नापिसावर्णिनी देव्याश्छिन्नकवंधतःपतदसृग्धारांपिवंतीमुदा नागावद्धशिरोम
णिर्मनुविदाध्येयातथासासुरैः २ वामेकृष्णतनुस्तथैवदधतीखड्गंतथाखर्परं प्रत्यालीढपदाकवंधविगलद्रक्तंपिवंतीमुदा सुदहर्षण सैषाप्र
प्रलयेसमस्तभुवनंभोक्तुंक्षमातामसी शक्तिःसापिसदापराभगवतीनाम्नापराडाकिनी ३ अस्याःपूजादिकंसर्वंषोडशीवत्० अपरः
तारंलज्जाद्वयंवज्रवैरोचनीयेहूंफट्स्वाहा॥ ध्यानपूजादिकंसर्वंषोडशीवदुपाचरेत्० अपरः वियत्सृष्टत्रयुतविंदुनादयुक्तंततः
प्रिये एकाक्षरीमहाविद्यात्रैलोक्यक्षोभकारिणी स्तत्रंदीर्घऊकारः द्विठांतेषामहाविद्यात्रैलोक्यमोहकारिणी ताराद्यंताभवेदेषाच

ॐह्रींह्रूंवज्रवैरोचनीयेहूंफट्स्वाहा० २

१ ॐ वज्रवैरोचनीये हूं हूं फट् ठः ठः १ ॥ श्रीं ह्रीं हूं ऐं वज्रवैरोचनीये श्रीं ह्रीं हूं ऐं फट् स्वाहा० ६ ॥

तुर्वर्गफलप्रदा वज्रवैरोचनीयेच कूर्चयुग्मं सफट् ठठ तारंऐंद्येषामहाविद्यास्सर्वतेजोपकारिणी त्रैलोक्याकर्षिणीविद्याचतुर्वर्गफलप्र
दा इदानींषोडशीविद्याप्रसंगमाह तयासर्वप्रयत्नेनसर्वोपास्याचषोडशी लक्ष्मीवीजादिकासैवसर्वैश्वर्यप्रदायिनी लज्जाद्यास्वर्ग
भूनागयोषिदाकर्षकारिणीपरा कूर्चाद्यासर्वजंतूनां महापातकनाशिनी वाग्भवाद्यापदादेवीवागीशत्वप्रदायिनी एषातुषोडशीवि
द्यावेद्यासप्तदशाक्षरी श्रीवीजपुटितासाचलक्ष्मीवृद्धिकरीसदा लज्जापपुटिताविद्यात्रैलोक्याकर्षिणीपरा कूर्चेनपुटितासर्वपा
पिनांपापहारिणी वाग्बीजपुटिताचैषाकवित्वादिप्रदायिनी चतुर्विधेतिविद्येषाप्रियेसप्तदशाक्षरी तारद्याषोडशीचास्याभवेत्सप्तद
शाक्षरी० एषाविद्यामहाविद्याभुक्तिमुक्तिकरीसदा अपरः कमलाभुवनेशानीकूर्चवीजंसरस्वती वज्रवैरोचनीयेचपूर्वाणितानिचो
द्धरेत फट्स्वाहातुमहाविद्यावसुचंद्राक्षरीपरा तारद्येकोनविंशार्णाब्रह्मविद्यास्वरूपिणी ततोविद्येतिमेदेविभुक्तिमुक्तिप्रदेशुभे०
लक्ष्म्यादिपुटितापूर्ववसुचंद्राक्षराभवेत चतुर्धातुमहाविद्याचतुर्वर्गफलप्रदा प्रणवाद्याप्रदाचैषाभोगमोक्षकरीसदा विद्यांतरं
प्रवक्ष्यामिसावधानावधारय हृल्लेखाकूर्चवाग्बीजे वज्रवैरोचनीयेहूं अस्त्रंस्वाहा महाविद्याचतुर्दशाक्षरीमता सर्वैश्वर्यप्रदाचै
षासर्वमोहनकारिणी भुवनेशीत्रितत्त्वंचवाग्बीजंप्रणवंततः वज्रवैरोचनीयेचफट्स्वाहाचतथापरा चतुर्दशाक्षरीचैषाचतुर्वर्ग
फलप्रदा एषाविद्यामहाविद्याजन्ममृत्युविनाशिनी रमाकामस्तथालज्जावाग्भवंवज्रवैपदं रोचनीयेलज्जाहूंहूं मस्त्रंस्वाहासम
न्विता द्वयंसाषोडशीप्रोक्तासर्वकामफलप्रदा कथिताःसकलाविद्याःसारात्सारतरंशुभे आसांऋषिर्भैरवोहनाम्नातुक्रोधभृ

॥ श्रीं क्लीं ह्रीं ऐं वज्रवैरोचनीये ह्रीं ह्रीं फट् स्वाहा २ ॥

पतिः संप्राप्तश्छंदो देवता चच्छिन्नमस्ता प्रकीर्तिता षड्दीर्घभाक्स्वरेणैव प्रणवाद्येन सुंदरी षडंगानि च हि हंतानि षडंगानि प्रकल्पयेत् नारदो

पादिकं चासांताः सुरासुरैः सकलेषु च वर्णेषु सकलेष्वाश्रमेषु च अंतिमेषु च वर्णेषु भुक्तिमुक्तिप्रदायिनी प्रणवाद्या च या विद्या शूद्रादीन

समीरिताः अस्याश्चैव विशेषोयं येपि विद्वांसमुपासते डाकिनी साभवत्स्वैव डाकिनीभिः प्रजायते पतिहीना पुत्रहीना यया स्यात सिद्धयोगिनी॰

इति नैव कथितं । तत्त्वं रहस्यमखिलं मया अतिस्नेहतरंगेण भक्त्या दासो स्मितेप्रिये एतां सां ध्यान पूजादिकं सर्वं षोडशीवद्बोधयं नाभौशु

भ्रारविंदं तदुपरि विमलं मंडलं चंद्ररश्मेः संसारस्यैकसारां त्रिभुवनजननीं धर्मकामोदयां च तस्मिन्मध्ये त्रिमार्गो त्रितनुधरां छिन्नमस्तां तां

वंदे ज्ञानस्वरूपां निखिलभयहरां योगिनीरागमुद्रां इति छिन्नमस्ताप्रकरणम् अथश्यामा॰ भैरवतंत्रे अथवक्ष्ये महाविद्याः कालिकायाः

सुदुर्लभा यासां विज्ञानमात्रेण जीवन्मुक्तो भवेन्नरः मात्रमित्रारिशुद्धिः स्यान्नात्रमित्रादिलक्षणं नवाप्रयासबाहुल्यसमयाऽसमयादि

कं नवित्तव्ययबाहुल्यं कायक्लेशकरं नवा यएनां चिंतयेन्मंत्री सर्वकार्यास्य सिद्धिदा तस्य हस्ते सदैवास्ति सर्वसिद्धिर्न संशयः गद्यपद्यम

यीवाणी सभायां तस्य जायते तस्य दर्शनमात्रेण वादिनो निष्प्रभां गताः राजानोपि च दासत्वं भजंते किं परे जनाः दिवा रात्रिव्यस्त्यं च वशी

कर्तुं क्षमो भवेत् ॰ अंते च लभते देव्या गणत्वं दुर्लभं नरः कालीतंत्रे॰ कामत्रयं वह्निसंस्थं रतिबिंदुसमन्वितम् कूर्चयुग्मं तथा लज्जायुगलं

तदनंतरम् दक्षिणे कालिके चेति पूर्वबीजानि चोद्धरेत् अंते वह्निवधूं दद्याद्विद्यां राज्ञी प्रकीर्तिता मन्त्रार्थमाहश्यामले॰ ककारो जनरूप

त्वात्केवलं मोक्षदायिनी ज्वलनार्णसमायोगात्सर्वतेजोमयी शुभा मयात्रयेण देवेशी सृष्टिस्थितिसंतकारिणी बिंदुनां निःकला त्वाच्चके

॥ क्रीं क्रीं क्रीं हूँ हूँ ह्रीं ह्रीं दक्षिणे कालिके क्रीं क्रीं क्रीं हूँ हूँ ह्रीं ह्रीं स्वाहा ॥ २१ ॥

बल्पफलदायिनी शब्दबीजरूपेणैव शब्दराशिप्रबोधिनी बीजरूपसमायोगात्केवलंज्ञान चित्कला ज्ञानबीजरूपेणैवसृष्टिस्थित्यंतकारिणी
संबोधनपदेनैव तद्दासंवित्स्वरूपिणी स्वाहाबीजगतामात्रंसर्वपापप्रनाशिनी ॥ अस्याःप्रयोगः प्रातःकृत्यादिकृत्वास्नात्वामंत्राचमनंकुर्य्या
त्॰ यथा कालिकाभिस्त्रिभिःपीत्वाकाल्यादिभिरुपस्पृशेत् द्वाभ्यामोष्ठौहृदिरुन्मृज्य चैकेनक्षालयेत्करं मुखघ्राणेक्षणश्रोत्रनाभ्युरस्कं
भुजौस्पृशेत् आचम्यैवंभवेत्कालीवत्सरतांप्रपश्यति तद्यथा॰ क्रींत्रिराचमेत् ॐकाल्यैनमः ॐकपालिन्यैनमः इतिहृदिरुन्मृजेत् ॥
ॐकुल्लायैनमः करंप्रक्षालयेत् ॐकुरुकुल्लायैनमः इतिमुखे॰ ॐविरोधिन्यैनमः इतिदक्षिणनासायां ॐविप्रचित्तायैनमः इतिवाम
नासायां उग्रायैनमः उग्रप्रभायैनमः नेत्रयोः दीप्तायैनमः नीलायै श्रोत्रयोः घनायै नाभौ बलाकायै वक्षसि॰ मात्रायैनमः इतिशिरसि
ॐमुद्रायैनमः मितायैनमः इत्यंसयोः इत्याचमनं ततःप्रातःकृत्यादिभूतशुद्ध्यंतंविधाय मायाबीजेनयथाविधिप्राणायामंकुर्यात्॰ ॥
ततःऋष्यादिन्यासः अस्यमंत्रस्यभैरवऋषिरुष्णिक्छंदोदक्षिणकालीदेवता ह्रींबीजंहूंशक्तिःक्रींकीलकंचतुर्विधपुरुषार्थसिद्ध्यर्थे
जपेविनियोगः तथाचनिबंधे॰ कीलकंचाद्यबीजंस्याच्चतुर्वर्गफलप्रदं इति शिरसिभैरवऋषयेनमः मुखेउष्णिक्छंदसेनमः हृदिद
क्षिणकालिकादेवतायैनमः गुह्येह्रींबीजायनमः पादयोः हूंशक्तयेनमः सर्वांगेक्रीं कीलकायनमः ततःकरांगन्यासोतदुक्तंकाली
तंत्रे॰ अंगन्यासकरन्यासोयथावदभिधीयते भैरवोऽस्यऋषिःप्रोक्तउष्णिक्छंदउदाहृतं देवताकालिकाप्रोक्तालज्जाबीजंतुबीज
कं ॥ तेनमाययाषडंगन्यासः ॥ षड्दीर्घभाजाबीजेनप्रणवाद्येनकल्पयेत् वीरतंत्रेपि दीर्घषट्कयुताद्येनप्रणवाद्येनकल्पयेत्॰

॥इतिवा तद्यथा॥ ॐ क्रां अंगुष्ठाभ्यांनमः ॐ क्रीं तर्जनीभ्यांस्वाहेत्यादि० एवंहृदयादिषु० ततोवर्णन्यासः॥ ॐ अं आं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं लृं लॄं
हृदये॥ एं ऐं ओं औं अं अः कंखंगंघंदक्षबाहौ॥ ङंचंछंजंझंञं टंठंडंढं नमोवामबाहौ॥ णंतंथंदंधंनं पंफंबंभंनमोदक्षपादे॥ मंयंरंलंवंशंषंसंहं
लंक्षंनमोवामपादे॥ विरूपाक्षमतेतु० अआलृवर्णपर्य्यंताहृदयेममामातृका एषान्ताडादिढांताश्वरक्षंतुबाहुयुग्मके णममधागतावर्णा
मादिक्षांतास्तथैवच सबिंदवःसदापातुजंघयोरुभयोरपीति सबिंदुरयंन्यासः तथाचवीरतंत्रे॥ अंआंइंईंउंऊंऋंॠंलृंलॄं वैहृद
येन्यसेदित्यादिकालीतंत्रे० पुनर्निर्विंदुः अआइईउऊऋॠलृलॄवैहृदयेस्पृशेदित्यादि॥ अन्यत्रापि॥ सविंदुत्वांन्यसेदेतान्निर्विंदूत्वा
थवर्णिकानिति॥आचार्यपरिगृहीतभैरवीयेवाक्यंविनिर्गमकं॥अथषोढान्यासः॥ तदुक्तंवीरतंत्रे॥ केवलांमातृकांकृत्वामातृकांतारसं
पुटां मातृकापुटितंतारंन्यसेत्साधकसत्तमः श्रीबीजपुटितांतांतुमातृकापुटितंतुतत् कामेनपुटितांतांतुपुनस्तत्पुटितांतुतत् पुनः
शक्त्याचपुटितांशक्तिंचतत्पुटांन्यसेत्० बीजहूंहूंनपुटितांबीजहूंहूंतथैवच इतिन्यस्त्वामहेशानि ऋंॠंलृंलॄंचपूर्ववत् मूलेनपुटि
तांदेवीनतत्पुटंमंत्रमेवच॥ अनुलोमविलोमेनन्यस्त्वामंत्रंयथाविधि मूलेनाष्टशतंकुर्य्याद्व्यापकंतदनंतरं एवंन्यासस्ताराया अपि
कार्य्यः इतिगुह्येनदुर्गाया अंगषोढाप्रकीर्तिता तारायाःकालिकायाश्च एतन्मुख्यास्तथापराः॥ कृतेस्मिन्न्यासवर्य्येचसर्वंपापंविन
श्यति॥ अथतत्वन्यासः॥तद्यथा॥मूलंचत्रिखंडंविधाय प्रणवाद्येनप्रथमखंडांते ॐ आत्मतत्वायस्वाहेतिपादादिनाभिपर्यंतम्
द्वितीयखंडांते ॐ विद्यातत्वायस्वाहेत्या दिनाभ्यादिहृदयांतं तृतीयखंडांतेशिवतत्वायस्वाहेत्यादिहृदयादिशिरःपर्यंतम्०॥ ॐ

ॐ दक्षिणकालिके ॐ विद्यातत्वाय
स्वाहेत्यादिनाभिर्हृदयपर्यंतम्॥ १॥

ॐ क्रीं क्रीं क्रीं हूं हूं ह्रीं ह्रीं अं आत्मतत्वाय
स्वाहेतिपादादिनाभिपर्य्यंतम्०॥ २॥

ॐ क्रीं क्रीं क्रीं हूं हूं ह्रीं ह्रीं ॐ शिवतत्वा-
यस्वाहेतिहृदयादिशिरपर्यंतम्०॥३॥

 ॥ तदुक्तं स्वतंत्रतंत्रे ॥ मूलविद्यां त्रिखंडां तु प्रणवाद्यैर्यथाविधि आत्मविद्याशिवैस्तत्त्वैस्तत्त्वन्यासं समाचरेत् अथ वीजन्यासः आद्यवी
 जं ब्रह्मरंध्रे द्वितीयं भ्रूमध्ये तृतीयं ललाटे चतुर्थवीजं नाभौ पंचमवीजं गुह्ये षष्ठ वीजं वक्त्रे सप्तमवीजं सर्वांगे तदुक्तं कुमारीकल्पे॰
ब्रह्मरंध्रे भ्रुवोर्मध्ये ललाटे नाभिदेशके गुह्ये वक्त्रे च सर्वांगे सप्तवीजं क्रमान्न्यसेत्॰ एतत्त्रयं काम्यम्॰ ततो मूलेन सप्तधा व्यापकं कृत्वा
यथाविधि मुद्रां प्रदर्श्य देवीं ध्यायेत् यथा कालीतंत्रे॰ करालवदनां घोरां मुक्तकेशीं चतुर्भुजां कालिकां दक्षिणां दिव्यां मुंडमाला वि
भूषितां सद्यः छिन्नशिरः खड्गं वामोर्द्ध्वाधः कराम्बुजां अभयं वरदं चैव दक्षिणोर्द्ध्वाधः पाणिकां महामेघप्रभां श्यामां तथा चैव दिगंब
रां कंठावसक्तमुण्डालिगलद्रुधिरचर्चितां ॥ कर्णावतंसतां नीतशवयुग्मभयानकां बालार्कमंडलाकारनेत्रत्रयविभूषितां घोरदंष्ट्रां क
रालां च पीनोन्नतपयोधरां शवानां करसंघातैः कृतकांचीं हसन्मुखीं सृक्कद्वयगलद्रक्तधाराविस्फुरिताननां घोररावां महारौद्रीं
श्मशानालयवासिनीं दंतुरां दक्षिणव्यापिलंबमुक्तकचोच्चयां शवरूपमहादेवहृदयोपरिसंस्थितां शिवाभिर्घोररावाभिश्चतुर्दिक्षु
समन्वितां महाकालेन सार्धं तामुपविष्टां रतान्वितां सुखप्रसन्नवदनां स्मेराननसरोरुहां एवं विचिंतयेद्देवीं श्मशानालयवासिनीं
शवयुग्मेति घोरवाणावतंसेति प्रेतकर्णपूरेति च सकुन्तिपक्षसंयुक्तवाणकर्णविभूषितां इति विगतासुकिशोराभ्यां कृतकर्णावतंसि
नीमिति दर्शनादुभयमिव पाठः भावनावस्तुतः पुनः शकुंतपक्षऊर्द्ध्वशवजपदलीलि यस्य व्याप्तिरिति रहस्यार्थः ध्यानांतरं स्वतंत्रे॰
अंजनाद्रिनिभां देवीं करालवदनां शिवां मुण्डमालावलीकीर्णां मुक्तकेशीं स्मिताननां महाकालहृदंभोजस्थितां पीनपयोधरां ॥

विपरीतरतासक्तां घोरदंष्ट्रां शवैः सह नागयज्ञोपवीताढ्यां चंद्रार्द्धकृतशेखरां सर्वालंकारसंयुक्तां मुण्डमालाविभूषितां मृतहस्तसहस्रै

स्तु कृतकांचीदिगंबरां शिवाकोटिसहस्रैस्तु योगिनीभिर्विराजितां रक्तपूर्णमुखांभोजां मद्यपानप्रमत्तिकां वह्न्यर्कशशिनेत्रांतवक्त्रवि

स्फुरिताननां विगतासुकिशोराभ्यां कृतकर्णावतंसिनीं कर्णावतंसमुण्डालिगलद्रुधिरचर्चितां श्मशानवह्निमध्यस्थां ब्रह्मकेशवसेवितां

सद्यःकृत्तशिरःखड्गवराभीतिकराम्बुजामिति शिवतत्वादेर्भावनात्कालीतंत्रवत् इतिध्यात्वा मानसैः संपूज्यार्घ्यस्थापनं कुर्य्यात् यथा स्व

वामे भूमौ हूंगर्भां विलिख्य त्रिकोणं तत्रार्घ्यपात्रं संस्थाप्य मूलेनास्त्रजलादिपात्रमापूर्य्य ॐ ह्रां हृदयाय नमः ॐ ह्रीं शिरसे स्वाहा ॐ ह्रूं

शिखायै वषट् ॐ ह्रैं कवचाय हूं इत्यग्नीशासुरवायुषु अग्रे ॐ ह्रौं नेत्रत्रयाय वौषट् चतुर्दिक्षु ॐ ह्रः अस्त्राय फट् तदुपरि मत्स्यमुद्रया

च्छाद्य मूलमंत्रं दशधा जप्त्वा धेनुमुद्रयामृतीकृत्यास्त्रेण संरक्ष्य मृतिनीयोनिमुद्रे प्रदर्श्य तज्जलं किंचित् प्रोक्षणीपात्रे निःक्षिप्य मूले

न तेनोदकेनात्मानं पूजोपकरणं चाभ्युक्ष्य पीठपूजामारभेत् अस्याः पूजायंत्रं आदौ विंदुं स्वबीजं भुवनेशीं च विलिख्य त्रिकोणं लिखेत्

तद्बहिस्त्रिकोणं चतुष्टयं वृत्तमष्टदलं पुनर्वृत्तं चतुर्द्वारात्मकं भूगृहं एवं यंत्रं विलिखेत् तदुक्तं कालीतंत्रे आदौ त्रिकोणमालिख्य त्रि

कोणं तद्बहिर्लिखेत् ततो वैंदवं विलिखेन्मंत्री कोणत्रयमुत्तमं ततो वृत्तं समालिख्य लिखेदष्टदलं ततः वृत्तं विलिख्य विधिवल्लिखेद्भूपुर

मेककं कुमारीकल्पेपि मध्ये तु वैंदवं चक्रं बीजमायाविभूषितमित्यादि अत्र विशेषे विशेषाधारं मुण्डमालायां ताम्रपात्रे कपालं वा

श्मशानकाष्ठनिर्मितं शनिभौमदिने वापि शर्वरीमृतसंभवे स्वर्णरौप्ये च लोहे वा चक्रं कार्य्यं विधानतः तंत्रे शक्त्यग्निभ्यां च षट्कोणं शक्ति

च्च।

त्रिभुवनवात्मकं पद्मेवसुदले भूमिपूर्व्वं तु ह्रीं रसंयुतमिति पीठपूजा कुमारीकल्पे॰ पीठपूजां ततः कुर्य्यादाधारशक्तिपूर्व्वकं प्रकृतिं कमठं चैव
शेषपृथ्वीं तथैव च सुधांबुधिं मणिद्वीपं चिंतयेच्च मणिगृहं श्मशानं पारिजातं च तन्मूले रत्नवेदिकां तस्योपरि मणेः पीठस्य सेत्साधकसत्त
मः चतुर्द्दिक्षु मुनीन्देवान् शिवाश्चवसुराहकान् धर्माद्यधर्मादींश्चैव सादिं ह्रीं ज्ञानात्मनेनमः इसंतंसं पूज्य केशरेषु पूर्व्वादितः इच्छाज्ञानाक्रि
याचैव कामिनी कामदायिनी॰ रती रतिप्रियानंदा मध्ये चैव मनोन्मनी प्रणवादिनमोन्तेन पूजयेत् तदुपरि हंसोः सदाशिवमहाप्रेतासना
यनमः ततः पुनर्ध्यात्वा पुष्पांजलावानीय मूलमंत्रं कल्पितमूर्त्तावावाहयेत् ॐ देवेशि भक्तिसुलभे परिवारसमन्विते यावत्त्वां पूजयि
ष्यामि तावत्त्वं सुस्थिरा भव ततो मूलमुच्चार्य अमुके देवि इहावह इह तिष्ठ इह सन्निरुध्यस्व ततो हुमित्यवगुंठ्यांगमंत्रैः सकलीकृत्य
वमिति धेनुमुद्रयामृतीकृत्य परमीकरणमुद्रया परमीकृत्य भूतिनी आकर्षणी योनिमुद्राः प्रदर्श्य प्राणप्रतिष्ठां कुर्य्यात् ततो मूलेन
पाद्यादिभिः संपूज्य मूलमुच्चार्य एतत्पाद्यममुकदेवतायै नमः एवमिदमर्घ्यं स्वाहा॰ इदमाचमनीयं स्वधा एतानि पुष्पाणि वौषट् ॥ त
तो मूलेन पंच पुष्पांजलिं दत्वा धूपदीपौ दद्यात् ॐ वनस्पतीत्यादि मंत्रं मूलमंत्रं चोच्चार्य एष धूपो नमः दीपमंत्रस्तु स्वप्रकाशो महादी
पः सर्व्वत्र तिमिरापहः सबाह्याभ्यंतरं ज्योतिर्दीपोयं प्रतिगृह्यतां मूलमुच्चार्य एष दीपो नमः ततः ॐ जयध्वनिमंत्रमातः स्वाहेति घंटां सं राम॰
पूज्य वामहस्तेन तां वादयन् नीचैर्धूपं दत्वा दृष्टिपर्य्यंतं दीपं दद्यात् ततो मूलेन पुष्पांजलित्रयं दत्वा यथोपपन्नं नैवेद्यं दद्यात् ॥ ११८
ततः आवरणपूजा॰ श्री अमुकदेव्यावरणं ते पूजयामीत्याज्ञां गृहीत्वा केसरेषु अग्नीशासुरवायु अग्रे चतुर्द्दिक्षु च ॐ क्रां हृद

॥वनस्पतिरसो धूपगंधाढ्यं सुमनोहरं॥ ॥
॥ घ्राणं च सर्व्वदेवानां धूपोयं प्रतिगृह्यतां ५

मापनमः इत्यादिषडंगैः पूजयेत्० ततोवहिषट्कोणे ॐकाल्यैनमः एवंकपालिन्यैकुल्लायैकुरुकुल्लायै० विरोधिन्यैविप्रचित्तायैअंतस्य
स्नेउग्रायैउग्रप्रभायै दीप्तायैद्वितीयत्र्यस्रे नीलायै घनायै वलाकायै तृतीयत्र्यस्रे मात्रायै मुद्रायै मितायै सर्वाश्यामाःअसिकरमुण्ड
मालाविभूषणाः तर्जनींवामहस्तेनधारयंत्यःशुचिस्मिताः दिगंवराहसन्मुख्यःस्वस्वभूषणभूषिताः इतिध्यात्वाप्रणवाद्येनपू
जयेत्० ततोऽष्टपत्रेषुपूर्वादि ॐब्राह्म्यैनमः ॐएवंनारायण्यै माहेश्वर्यै चामुण्डायै कौमार्यै अपराजितायै वाराह्यै नारसिंह्यै एता
गंधादिभिःसंपूज्य० मूलेनपुष्पांजलित्रयंदद्यात् ततःपाद्यादिनामहाकालंपूजयेत् तथाचकुमारीकल्पे देव्यास्तुदक्षिणेभागेमहा
कालंप्रपूजयेत् हूंक्षौंयांरांवांआंक्रोंमहाकालभैरवसर्वविघ्नान्नाशय२ह्रींश्रींफट्स्वाहा अनेनपाद्यादिभिराराध्यत्रिस्तर्पयेत्०॥
मूलेनदेवींपंचोपचारैःपूजयेत्० तथाचकालीतंत्रे० महाकालंयजेद्यत्नात्पश्चाद्देवींप्रपूजयेत् ततोदेवींध्यायन्० यथाविधिजप्त्वा
ॐगुह्यादिनेत्यादिनावामहस्तेसमर्पयेत् अन्यच्च० वामेकृत्वायंत्रलेपंवामसव्यकनिष्ठयाः तथाचतिलकंकुर्यात्मंत्रेणानेनसा
धकः ॐयंयंस्पृशामिपादेनयोमांपश्यतिचक्षुषा सएवदासतांयातुराजानोदुष्टदस्यवः जपकालेतुकर्पूरयुक्ताजिह्वाकार्या
उक्तंच० कर्पूरन्याससदाजिह्वाकर्तव्याजपकर्मणीति विश्वसारवाक्यात् इयंकाम्यजपेइतितत्त्वं ततस्तत्सप्रदक्षिणीकृत्वाष्टांग
प्रणतिंकुर्यात् श्रीजगन्मंगलंनामकवचंपठेत् ततःआवरणदेवतादेव्यंगेविलाप्यसंहारमुद्रया अमुकीदेविक्षमस्वेतिविसृज्य
तत्तेजःपुष्पेणसार्द्धंहृद्यारोपयेत् उत्तरेशिखरेजाताभूम्यांपर्वतवासिनी ब्रह्मयोनिसमुत्पन्नेगच्छदेविममान्तरमिति ततोनैवेद्यंकिंचि

 दुच्छिष्टचांडालिन्यैनमः इतैशान्यांदिशिदत्वा शेषंशिरेभ्योदद्यात् किंचित्स्वीहृत्स्यपादोदकंपीत्वानिर्माल्यंविधृत्वयथेष्टंविहरेदिति
 ततोमूलेनाष्टोत्तरशताभिमंत्रितंपुष्पचंदनादिकंधृत्वा त्रैलोक्यंवशमानयेत् तथाच सर्वसिद्धीश्वरोभूत्वावसत्यद्वैरवोभवेत् अस्यपुर
श्चरणंलक्षजपः तत्रक्रमः तथाचकालीतंत्रे लक्षमेकंजपेद्विद्यांहविष्याशीदिवाशुचिः रात्रौतांबूलपूर्णास्यःशय्यायांलक्षमाणतः
अवस्थायामाह स्वतंत्रतंत्रे दिवालक्षंशुचिर्भूत्वाहविष्याशीभवेन्नरः ततस्तत्तद्दशांशेनहोमयेद्विधिपाप्रिये अंगस्यकालांतरमाह॰
नीलसारस्वततंत्रे लक्षमेकंजपेन्मंत्रीहविष्याशदिवाशुचिः अशुचिश्चतथारात्रौलक्षमेकंतथैवच दशांशंहोमयेन्मंत्रीतर्पयेदभिषे
चयेत् इतिसांप्रदायिकाः॥ कुमारीकल्पेपि॥ लक्षमेकंजपेद्विद्यांहविष्याशीदिवाशुचिः रात्रौतांबूलपूर्णास्यःशय्यायांलक्षमाणतः रात्रि
जपेत्तुकालोमुण्डमालायां गतेतुप्रथमेयामेतृतीयप्रहरावधि निशायांतुप्रजप्तव्यं रात्रिशेषजपेनतु एवंलक्षद्वयंजप्त्वा तद्दशांशेनमं
त्रवित् अशुतंहोमयेद्देविदिवारात्रिप्रभेदतः तेनदिवालक्षंजप्त्वादिवातद्दशांशंहोमंकुर्यात् रात्रौलक्षंजप्त्वारात्रौतद्दशांशंहोमंकु
र्यात् इतिरहस्यार्थः अथमंत्रभेदाः तंत्रे वर्णाद्यंवह्निसंयुक्तंरतिबिंदुविभूषितं एकाक्षरोमहामंत्रःसर्वकामफलप्रदः त्रिगुणात्तु
विशेषेणसर्वशास्त्रप्रबोधिका पूजादिकंतु प्रातःकृत्यादिप्राणायामांतंकर्मविधायपूर्वोक्तऋषिछंदोदेवतानिविन्यस्यवर्ण
न्यासंकृत्वाकरांगन्यासौकुर्यात् यथा ॐक्रांअंगुष्ठाभ्यांनमः ॐक्रींतर्जनीभ्यांस्वाहेत्यादि एवंहृदयादिन्यासंकुर्यात् तथावीरतंत्रे
दीर्घषट्कयुक्तायेनप्रणवाद्येनकल्पयेत् षडंगानिमनोरस्ययातिशुक्तेनदेशिकः अन्यत्सर्वंपूर्ववत् अनयोःपुरश्चरणंलक्षजपः॥

ॐ ह्रीं ह्रीं हूं हूं क्रीं क्रीं क्रीं दक्षिणेकालिके क्रीं क्रीं क्रीं हूं हूं ह्रीं ह्रीं स्वाहा ३ ॐ ह्रीं क्रीं मे स्वाहांतो मंत्रः ७ ॥

॥तथाच सिद्धेश्वरतंत्रे॥ एवंध्यात्वाजपेन्मंत्रं लक्षमेकं विधानतः तद्दशांशं विधानेन होमयेत्साधकोत्तमः अपरोमंत्रः देवीतंत्रे॰ मायाद्वंद्वं कूर्चयु
ग्ममेंध्रांतंमादनत्रयं मायाविह्नीश्वरसुतं दक्षिणेकालिकेपदं संहारक्रमयोगेनवीजसप्तकमुद्धरेत् एकविंशत्यक्षरोयंताराद्यः कालिकामनुः
॥अस्यार्थः॥ तथाचतंत्रे॥ मायेकूर्चेत्रयः कामावह्न्यंतरतिसंयुताः विन्दुयुक्तामहेशानिसंवोधनपदद्वयं सप्तवीजानिसंस्मारेः स्वाहांतःप्रणवादि
कः इत्यत्रस्फुटत्वाद्रेफएवनलः इंद्रस्यसमीपामेद्रेरेफइत्यर्थस्तेनप्रणवंमायाद्वयंकूर्चद्वयंवीजंत्रयंदक्षिणेकालिकेपुनर्वीजत्रयंकूर्चद्वयं
मायाद्वयमित्येकविंशत्यक्षरः अस्याःपूजादिकंदक्षिणावत् पुरश्चरणंतुलक्षजपः तंत्रोक्तत्वात् होमस्तत्तद्दशांशतः विश्वसारे स्वाहांतेयं
त्रयोविंशत्यक्षरोमंत्रराजकः विनाप्रणवंदेवेशिद्वाविंशत्यक्षरोमता स्वाहांविनाचैकविंशत्यक्षरःकामदोमनुः विंशत्यर्णामहाविद्यास्वाहाप्र
णववर्ज्जिता ध्यानपूजादिकंसर्वंदक्षिणावदुपाचरेत् तंत्रे प्रणवंपूर्वमुद्धृत्यतत्तद्ध्वेरवाबीजमुद्धरेत् रतिबीजंसमुद्धृत्यसमपंचमभगान्वितं॥
तद्रूपेनसमायुक्ताविद्याराज्ञीप्रकीर्तिता रतिबीजंनिजंवीजं तथाचामुण्डातंत्रे॰ रत्याद्याकालिकापातुद्वाविंशत्यक्षररूपिणीति चकवचे
प्रतिपादितं तेनप्रणवोमायानिजवीजंपंचममकारः भगएकारः वह्निवल्लभा अस्याःपूजाप्रातःकृत्यादिप्राणायामांतंकर्म्मसमाप्य ऋष्या
दिन्यासंकुर्य्यात्॰ अस्यमंत्रस्यभैरवऋषिःविराट्छंदः सिद्धकालीब्रह्मस्वरूपाभुवनेश्वरीदेवतानिजवीजंशक्तिः वर्णन्यासकरांगन्या
सौदक्षिणावत् ध्यानंतु॰ खड्गोद्भिन्नेंदुविंवस्रवदमृतरसाप्लाविताङ्गीत्रिनेत्रां सव्येपाणौकपालोद्गलदसृजमयोमुक्तकेशीपिवंती दि
ग्वस्त्रावद्धकांचीमणिमयमुकुटाद्यैर्युतादीप्तजिह्वा पायान्नीलोत्पलाभारविशशिविलसत्कुंडलालीढपादा १ एवंध्यात्वापूजादिकंतु

क्रींक्रींक्रींफट्स्वाहा ४ क्रींक्रींक्रींस्वाहा ३
ई ऐंनमोक्रींक्रींक्रींकालिकेस्वाहाई ॥क्रींहूंह्रींक्रींहूंह्रींस्वाहा ५ क्रींहूंह्रींस्वाहा ३

तं०सा० दक्षिणावत् कार्य्यंपुरश्चरणंतु एकविंशतिसहस्रजपः तदुक्तंकालीतंत्रे॰ जपेद्विंशतिसाहस्रंसहस्रैकेनसंयुतं होमयेत्तद्दशांशेनमधुपुष्पेण
१२१ तंत्रवित् विश्वसारतंत्रे मूलवीजंततोमायांलज्जाबीजंततःपरं महाविद्यामहाकाल्यामहाकालेनभाषिता अथपंचाक्षरीविद्यांशृणुष्वकम
लानने प्रजापतिंसमुद्धृत्यवह्न्यारूढंततःप्रिये चतुर्थस्वरसंयुक्तंनादविंदुसमन्वितं वीजत्रयंक्रमेणैवतारदंतेवह्निसुंदरी पंचाक्षरीमहाविद्या
कथितापद्मयोनिना षडक्षरीमहाकालीशृणुवक्ष्यामिपार्वति वीजत्रयंसमुद्धृत्यशस्त्रवर्णंसमुद्धरेत् वह्निजायावधिःप्रोक्ताविद्यात्रैलो
क्यमोहिनी अष्टाक्षरीमहाविद्याकथ्यतेशृणुपार्वति वीजत्रयंक्रमेणैव वसुनर्वीजत्रयंसुधीः स्वाहांताकथिताविद्याचतुर्वर्गफलप्रदा ए
कादशाक्षरीविद्याकथ्यतेशृणुपार्वति वाग्भवंहृदयंपश्चात्वह्न्यारूढंप्रजापतिं चतुर्थस्वरसंयुक्तंनादविंदुविभूषितं द्विगुणंतुततःकृत्वा
ङेंतंचकालिकापदं स्वाहांताकथिताविद्याप्रियेचैकादशाक्षरी एतासांपूजाप्रयोगः प्रातःकृत्यादिप्राणायामांतंकर्मकृत्वा ऋष्यादिन्यासं
कुर्य्यात् तदुक्तंतत्रैव ऋषिःस्याद्दक्षिणामूर्तिःछंदःपंक्तिरुदाहृतं परात्परतराशक्तिःकालिकादेवतास्मृता एकादशाक्षरीविद्याकालि
कायाःसुदुर्लभाः लक्षत्रयंजपेद्विद्यांपुरश्चरणकर्मणि अमासावर्णलक्षंस्यात्कथितंपद्मयोनिना अस्याध्यानं चतुर्भुजांकृष्णवर्णांमु
ण्डमालाविभूषितां खड्गंचदक्षिणेपाणौविभ्रतींदीवरद्वयं कर्त्रींचखर्प्परंचैवक्रमाद्वामनविभ्रती यांलिखंतींजटामेकांविभ्रतींशिरसा एम०
द्वयीं मुण्डमालांधरांशीर्षग्रीवायामपिचापरं वक्षसानागहारंचविभ्रतींरक्तलोचनां कृष्णवस्त्रधरांकट्यांव्याघ्राजिनसमन्वितां ॥ १२१
वामपादंशवहृदिसंस्थाप्यदक्षिणंपदं विलाप्यसिंहपृष्ठेतुलेलिहानांशवद्वयं साट्टहासांमहाघोररावयुक्तांसुभीषणां अन्यत्सर्वंदक्षि
अक्षरादीनां ४

॥ क्रीं हूं ह्रीं दक्षिणे कालिके स्वाहा २॥

णावत् पूर्वोक्तानां च मंत्राणां पूजादिकं दक्षिणावत् अस्याः पुरश्चरणं लक्षत्रयं अन्यासां मंत्रवर्णसंख्यलक्षजपः मूलबीजं ततो मायां लज्जा
बीजं ततः परं दक्षिणे कालिके चेति तदंते वह्निसुंदरी एकादशाक्षरी विद्या चतुर्वर्गफलप्रदा कवचं मूलबीजाद्यं तदंते भुवनेश्वरी दक्षिणे
कालिके चेति अस्त्रांता समुदीरिता दशाक्षरी महाविद्या चतुर्वर्गफलप्रदा अथापरां प्रवक्ष्यामि विद्यां विंशतिवर्णिकां यस्याः प्रसादाद्देवे
शि भवेद्भूमिपुरंदरः मूलबीजद्वयं ब्रूयात्ततः कूर्चद्वयं वदेत् लज्जाद्वयं समुद्धृत्य संबुद्ध्यंतं पदद्वयं पूर्ववत्सप्त तत्राबीजान्यंते च वह्निसुं
दरी प्रकारांतरमाह मूलबीजं द्वयं ब्रूयात्ततः कूर्चद्वयं वदेत् लज्जाद्वयं समुद्धृत्य अन्यत्सर्वं च पूर्ववत् एतासां पूजाप्रयोगः प्रातःकृत्या
दि प्राणायामांतं कर्म विधाय ऋष्यादिन्यासं कुर्यात् तदुक्तं तत्रैव ऋषिः स्याद्दक्षिणामूर्तिः पंक्तिश्छंद उदाहृतं देवता सद्भिरुद्दिष्टा क
ली दक्षिणपूर्विका निजबीजं बीजमस्या हहरेखा शक्तिरीरिता ततश्च साधकश्रेष्ठैः कीलकं वह्निवल्लभा अथापरां प्रवक्ष्यामि विद्यां त्रि
भुवनेश्वरी निजबीजं समुद्धृत्य तदंते वह्निसुंदरी भैरवोऽस्य ऋषिः प्रोक्तः सर्वतंत्रसमन्वितः अष्टाक्षरी तु या प्रोक्ता सर्वतंत्रेषु गोपि
ता निजबीजद्वयं कूर्चद्वयं लज्जाद्वयं ततः स्वाहांता कथिता विद्या काली सर्वफलप्रदा निजं कूर्चं तथा लज्जां तदंते वह्निसुंदरी पंचा
क्षरी महाविद्या पंचवक्त्र ऋषिः स्मृता नवाक्षरी महाविद्यां शृणुष्व कमलानने निजबीजं त्रयं कूर्चद्वयं लज्जायुतं ततः स्वाहांता कथि
ता विद्या सर्वसंपत्प्रदा मता अथापरां प्रवक्ष्यामि विद्यां तां च नवाक्षरीं मूलबीजं समुद्धृत्य संबुद्ध्यंतं पदद्वयं स्वाहांता कथिता विद्या स
र्वशत्रुभयंकरी अथवाष्टाक्षरीं विद्यां शृणुष्व कमलानने निजबीजं ततः कूर्चं ततो मायां समुद्धरेत् पुनस्तान्येव चोच्चार्य स्वाहांतामोक्षर
क्रीं स्वाहा ५ क्रीं क्रीं हूं हूं ह्रीं ह्रीं स्वाहा ५ ॥ क्रीं हूं ह्रीं स्वाहा ३॥ ॥

४मूलवीजं४
क्रींक्रींक्रींह्रींह्रींहुंहुंहुंहुंह्रींह्रींक्रींक्रींक्रींस्वाहा ३ ॥ क्रींक्रींहूंहूंह्रींह्रींदक्षिणेकालिकेस्वाहा १॥ नमोऐंक्रींक्रींकालिकायैस्वाहा ३॥ ॥

यिनी ॥ अथापरांप्रवक्ष्यामि दशतत्त्वसमन्वितं मूलं हृद्यंकूर्चयुग्मं तथा लज्जाद्वयंततः पुन स्ताम्येववीजानि तदंतेवह्निसुंदरी चतुर्दशाक्ष
रीविद्या चतुर्वर्गफलप्रदा ब्रह्मत्रयंसमुद्धृत्यरतिवह्निसमन्वितं नादविंदुसमायुक्तंलज्जाकूर्चद्वयंततः पुनः क्रमेण चोद्धृत्यवह्निजाया
वधिर्मनुः षोडशीयंसमाख्याता विद्याकल्पद्रुमोपमा मायातंत्रे॰ हृद्यंवाग्भवंदेविनिजवीजयुगंततः कालिकायैपदंचोक्तातदंतेवह्नि
सुंदरी तंत्रांतरे॰ नमः पाशांकुशौवेधाफट्स्वाहाकालिकालिके दीर्घतनुच्छदंकालीमनुःपंचदशाक्षरः अस्यार्थः नमःआमितिफट्
स्वाहाकालिकालिके वेधाइतिपाठेमूलवीजमितितेननमःआंक्रोंहूंक्रोंफट्स्वाहाकालिकालिके स्वरूपमिति एतासांपूजनंचैवदक्षि
णावदुपाचरेत् लक्षसंख्यंजपंकुर्यात्पुरश्चरणसिद्धये एतासांपूजायंत्रं कालीतंत्रे आदौत्रिकोणंविन्यस्य त्रिकोणंतद्बहिर्लिखेत्॰॥त
तोवैविलिखेन्मंत्री त्रिकोणत्रयमुत्तमं ततोवृत्तंसमालिख्यलिखेदष्टदलंततः वृत्तंविलिख्याविधिवल्लिखेद्भूपुरमेककं कुमारीकल्पे
मध्येतुवैंदवंचक्रं वीजमायाविभूषितं यंत्रनिर्माणपात्रं मुण्डमालातंत्रे॰ ताम्रपात्रेकपालेवा श्मशानकाष्ठनिर्मिते शनिभौमदिनेवा
पिशरीरस्थतसंभवे स्वर्णेरौप्येथलोहेवाचक्रंकार्यंविधानतः अथगुह्यकाली विश्वसारतंत्रे॰ अथवक्ष्येमहेशानि विद्यांसर्वफलप्र
दां चतुर्वर्गप्रदांसाक्षात्महापातकनाशिनीं सर्वसिद्धिप्रदांनित्यांभुक्तिमुक्तिप्रदायिनीं गुह्यकालीमहाविद्यांत्रैलोक्येचातिदुर्लभाम् तं.सा.
इन्द्रादिरूढंवर्गाद्यंरतिविंदुसमन्वितं त्रिगुणंचतथाकृत्वाईशानंचसमुद्धरेत् षष्ठस्वरसमायुक्तंनादविंदुकलान्वितं द्विगुणंचत १२२
तःकृत्वाईशद्वयंसमुद्धरेत् वामाक्षिवह्निसंयुक्तंनादविंदुविभूषितं ततश्चाद्येकालिकेप्रोक्ताचाथवादक्षिणेयजेत् सप्तवीजंपुनःपूर्वं

क्रमेण योजयेत् वह्निजायावधिः प्रोक्ता विद्या त्रैलोक्यमोहनी अथवेति गुह्ये दक्षिणे वा मंत्रः कामबीजं तथा कूर्चं तदंते भुवनेश्वरी गुह्ये च का
लिके चापि तथा बीजद्वयं भवेत् स्वाहांता कथिता विद्या त्रैलोक्ये चातिदुर्लभा एषा तु षोडशी विद्या चतुर्वर्गफलप्रदा अस्यार्थः आदौ निजबी
जं ततः कूर्चं ततो मायां ततः संबोधनपदद्वयं ततो निजबीजद्वयं कूर्चद्वयं मायाद्वयं वह्निवल्लभा कामबीजद्वयं हित्वा भवेद्विद्या चतुर्दशी अ
स्य मंत्रस्येति शेषः सप्तबीजं ततः प्रोक्तं गुह्ये च कालिके पुनः स्वाहांता कथिता विद्या सर्वतंत्रे षु गोपिता एषापि चतुर्दशाक्षरी तथास्य नामादि प
दं त्यक्त्वा दक्षिणे पदं चेत् तथा पंचदशाक्षरी तथा च दक्षिणपदमाभाष्य भवेत्पंचदशाक्षरी कामबीजं परित्यज्य त्र्यथवा षोडशाक्षरी एतेन षो
डशाक्षरी विद्यायाः कामबीजाभवे तु पंचदशी भवति कामबीजं समुद्धृत्य संबुद्ध्यंतं पदद्वयं पुनः कामं तदंते च दद्यात्तद्वह्नेवधूं ततः एषा नवाक्ष
री विद्या गुह्यकाल्याः समर्थिता दक्षिणे पदमाभाष्य भवेद्दिग्याद्दशाक्षरी एतासां पूजनं तु तत्रैव पूर्ववन्न्यासवर्गं तु पूर्ववत्पूजयेत्क्रियां पूर्ववच्च
जपहिद्यांस्तर्वं पूर्ववद्देवहि बलिदानं तथा यंत्रं पूर्ववत्परिकल्पयेत् अथ बलिमंत्रस्तु एह्येहि जगन्मातर्जगतां जननि मम ह्रूं २ मम बलिं गृह्ण २
सिद्धिं देहि २ शत्रुक्षयं कुरु २ हूं २ ह्रीं २ हूं फट् ओं कालिकायै नमः फट् स्वाहा काल्या अयं वा बलिमंत्रः एहि गुह्यकालि गृह्ण २ मम शत्रून्नाशय
खादय २ तुर २ स्फुर २ छिंधि २ सिद्धिं देहि हूं फट् स्वाहा तथायं वा बलिमंत्रः ॥ ॐ हूं सदाशिवमहाप्रेतासनाय गुह्यकाल्यासनाय गुह्यकाल्यै हूं नमः
भद्रकाल्यादयो विद्याः कथ्यंते शृणु सुंदरि कामराजादिकं बीजं सर्वपूर्वापरे भवेत् भद्रकाली तथाऽऽदेः तं बीजमध्ये नियोजयेत् स्वाहांता कथि
ता विद्या विंशत्यर्णात्मिका परा चतुर्वर्गप्रदा विद्या भद्रकाल्याः शुभानने सप्तबीजं समुद्धृत्य श्मशानकालिके तथा पुनर्बीजं क्रमेणैव स्वाहं

॥ क्लीं कालिका लिके क्लीं स्वाहा ७ ॥

तं० सा० तासर्वसिद्धिदा विंशत्येकाधिका विद्या श्मशानकालिका मता बीजानि चोच्चारेत्पूर्वं महाकालीपदं ततः तदंते सप्तबीजानि स्वाहांता सर्वसिद्धि
१२३ दा विंशत्यर्णा महाविद्या महाकाली प्रकीर्तिता एतासां जपपूजनं दक्षिणावत् विशेषस्तु भूपुरे इंद्रादीन्वज्रादींश्च पूजयेत् भूगृहे स्याः पूर्वादि
द्वारेषु विहुंशिवं स्कंधं गणेशं च पूजयेत् तत्रैव० भूगृहे लोकपालास्तु तदस्त्राणि च तद्बहिः भूपुरेषु चतुष्कोणे पूजयेत्क्रमतः सुधीः विहुं शिवं
तथा स्कंधं गणेशं पूजयेत्ततः तथा यंत्रं तु० त्रिकोणं चैव षट्कोणं नवकोणं मनोहरं त्रिवृत्तं साष्टपत्रं च सुकिंजल्कसमन्वितं भूपुरत्रयमारूढं
योनिमंडलमंडितं त्रिकोणाकारमित्यर्थः त्रिपंचारमिदं चक्रं सर्वतंत्रे प्रकीर्तितं ध्यानं तु० महामेघप्रभां देवीं कृष्णवस्त्रपिधायिनीं ललजि
ह्वां घोरदंष्ट्रां कोटराक्षीं हसन्मुखीं नागहारलतोपेतां चंद्रार्द्धकृतशेखरां पालिखंतीं जटामेकां लेलिहानां शवस्वयं नागयज्ञोपवीतांगीं ना
गशय्यानिषेदुषीं पंचाशन्मुंडसंयुक्तनरमालां महोदरीं सहस्रफणसंयुक्तमनंतं शिरसोपरि चतुर्दिक्षु नागफणावेष्टितां गुह्यकालिकां ॥
तक्षकाख्यसर्पराजवामकंकणभूषितां अनंतनागराजेन कृतेदक्षिणकंकणं नागेन रसनां तारकल्पितां तेन नूपुरां द्विभुजां चिंतयेद्देवीं नाग
यज्ञोपवीतिनीं नरत्वक्समारब्धकुंडलश्रुतिमंडितां प्रसन्नवदनां देवीं नवरत्नविभूषितां नारदाद्यैर्मुनिगणैः सेवितां शिवमोहिनीम् ॥
अट्टहासां महाभीमां साधकाभीष्टदायिनीं पालिखंतीं जटामेकां धारयंतीमिति शेषः अनंतं शिरसोपरि दधतीमिति शेषः गुह्येसुपलक्षणं ॥ रास०
श्यामामुद्दिश्य यामले० जगत्येशा महाविद्या केवलं चिन्मकाशिनी नमता न च स्तुप्राचस्तदेवं योगसिद्धिदा तस्मात्त्वासिद्धफलदास्तदा दक्षि १२३
णकालिका इमां विद्यां परित्यज्य ये चान्यदर्शनोत्सुकाः करस्थं रत्नमुत्सृज्य धावंति स्फटिकाय ते समत्वं चेन्निपुण्यात्मा आवयोरैक्यमंततः

॥तथाचमंत्रयोगे ॐ ह्रीं त्रीं हूं फट् ५ प्रणवः ६

दक्षिणासिद्धसाध्यादिरहितास्ति प्रसिद्धिदा कालसंग्रहणात्काली कालग्रासं करोत्पुनः ततःकाली सिद्धिविद्या कलौ पूर्णफलप्रदा यया नि
जवलादिस्मथास्य कं विमलं नमः तथा चेयं महाविद्या कलिदोषो न बाध्यते सिद्धमंत्रतया नात्र युगसेवा परिश्रमः तस्मात्तु सकलो पापैर
राध्येयं महात्मभिः ॥ इति श्यामाप्रकरणम् ॥ अथ ताराराहस्यरत्नके ॥ अथ भेदान्प्रवक्ष्यामि तारिण्याः सर्वसिद्धिदा येषां विज्ञानमात्रेण
जीवन्मुक्तस्तु साधकः कवित्वं लभते शुद्धामनर्गलविजृंभिणीं पांडित्यं सर्वशास्त्रेषु धनैर्धनपतिर्भवेत् राजद्वारे सभायां च विवादे व्य
वहारके सर्वत्र जयमाप्नोति बृहस्पतिरिवापरः मायाबीजं समुद्धृत्य तकारं वह्निसंयुतं मायाबीहीश्वरयुतं द्वितीयं बीजमीरितं कूर्चबी
जं तृतीयं च फट्कारं तदनंतरं संपूर्णसिद्धिमंत्रस्तु रश्मिपंचकसंयुतं रश्मिपंचकं च वर्णपंचकं लीलया वाक्प्रदा चेति तेन नीलसरस्व
ती तारकत्वात्सदा तारा सुखमोक्षप्रदायिनी उग्रापत्तारिणी यस्मादुग्रतारा प्रकीर्तिता तारार्णवे० वशिष्ठाराधिता विद्या न तु शीघ्रफ
लायतः अतस्तेनापि मुनिना शापो दत्तः सुदारुणः ततः प्रभृति विद्येयं फलदात्री न कस्यचित् चंद्रबीजं ड पांतस्थं बीजोपरि नियोजितं ॥
ततः प्रभृति विद्येयं वधूरिव यशस्विनी फलिनी सर्वविद्यानां जपिनी जयकांक्षिणां विपक्षक्षयकरी विद्या प्रमत्तत्त्वप्रदायिनी मंत्रस्य ज्ञा
नमात्रेण विजयी भुवि जायते एकवीरा एकस्या अपि लज्जाबीजं वधूबीजं कूर्चबीजं तथाहि फट् एवं पंचाक्षरी विद्या पंचभूतप्रकाशिनी वधूबी
जं स्त्रीकारं तथा च विश्वसारे० सप्तरींचमहे शानिव भूबीजं प्रकीर्तितं तथा षोडशव्यंजनं वह्निवामाक्षी विंदुसंयुतं इंदुबीजं समारूढं
वधूबीजं प्रकीर्तितं इंदुः सकारः ॥ नीलतंत्रे ॥ ताराद्या पंचवर्णेयं श्रीमन्नीलसरस्वती सर्वभाषामयी शुद्धा सर्वाम्नायैर्नमस्कृता १ ॥

॥ ह्रीं स्त्रीं हूं त्रीं फट् ३ ॥

तं०सा० तारार्णवेपि॥ अनुत्तरं समुद्धृत्य मायोत्तरमतः परं मपंचमसमायुक्तं पंचरश्मिप्रकीर्तितं जीवनीमध्यमापश्चादेकाक्षी तदनंतरं उग्रदर्पेण
१२४ तो विद्यां दत्त्वं देवि प्रकाशितं एकाक्षीत्त्री तेन सर्वशापोद्धारः पंचाक्षरीमधिकृत्य तंत्रे श्रीबीजाद्यापरा देवी तदाम्नीः सर्वतोमुखी एषैव
हि महाविद्या मायाद्या सकलेष्टदा वाग्भवाद्या परा विद्या वागीशत्वप्रदायिनी तारा चैकजटा चैषा महामुक्तिकरी मता तारा स्वरहिताद्य
र्णा महानीलसरस्वती कुब्जुके पंसमाख्याता सर्वतंत्रेषु गोपिता यथा भुवनेशीपर्यायमाह संकेततंत्रोदये हल्लेखा भुवनेश्वरी च भुव
ना देवीश्वरी ह्रीं महामाया जीवनमध्यगा त्रिजगतां धात्री परेशी परेति एषा क्रमगताम्राम्नामतभेदादनेकधा एषा पंचाक्षरी तद्देवाह पंचाक्ष
री सैकजटा तारा भावे महेश्वरी तारा द्यान्तु सुवेदे विश्रीमन्नीलसरस्वती उग्रतारा च्यक्षरी चेन्महानीलसरस्वती कुब्जुकाव० अन्यासां विद्या
नामेकजटैव देवता प्रकृतित्वात्० एतासां साधनस्थानं नीलतंत्रे एकलिंगे श्मशाने वा शून्यागारे चतुष्पथे तत्रस्थः साधयेद्योगी विद्यां
त्रिभुवनेश्वरीं तत्रैव पंचक्रोशांतरे यत्र न लिंगांतरमीक्ष्यते तदेकलिंगमाख्यातं तत्र सिद्धिरनुत्तमा अन्यत्रापि० उज्जटे पर्वते वापि।
निर्जने वा चतुष्पथे देवागारे च शून्ये च निर्जने कांतवेश्मनि वीरतंत्रेपि शून्यागारे श्मशाने यदि जपति यस्त्वेकलिंगे तडागे गंगागर्भे गि
रौ वा सुचिरमलमतिः सर्वदा भक्तियुक्तः विद्यां श्रीनीलवाण्या भुवनजनपतिः सर्वशास्त्रार्थवेत्ता देहांते योगिमुख्यः परमसुखपदं ब्र राम०
ह्मनिर्वाणमेति॥ अथ ताराचमनं॥ वीरतंत्रे॥ तारा भेदे त्रिभिः पीत्वा मायया प्रक्षालयेत्करं स्त्रीं हूं श्रौं श्रौं ह्रिहन्नज्वफट्कारैः क्षालये- १२४
त्करं आस्यनासाक्षिश्रोत्रनाभिवक्षःशिरोभुजं विलेपनादिभिः स्पृष्ट्वा सर्वपापैः प्रमुच्यते आचम्य भैरवो भूत्वा वत्सरांतां प्रपश्यति०॥

॥तारेति॥ ताराउग्राएकजटामहानीलसरस्वती भेदैरूपास्सभेदैःवैरोचनादिमध्यावैरोचनशंखपाद्पद्मनाभमामकनामकतारकपांडु अस्सिता
भयपद्मांतकयमांतकविघ्नांतकनरांतकाः सचतुर्थप्रणवादिनमोंतकाः अस्याःपूजामातःकृत्सादिस्नानांतंकर्मसमाप्ययागस्थानंगत्वा ॐव
ज्रोदकहूंफट्स्वाहा इतिजलमंत्रेणजलमधिष्ठायएतज्जलंपूजार्थे विधायकिंचिदन्यजलेतिःक्षिप्य तेनवारिणा ॐह्रींविशुद्धधर्मगात्रिस
र्वपापानिशमयाशेषविकल्पमपनयहूंफट्स्वाहा इतिहस्तपादौप्रक्षाल्यकुलकुशान्सुवर्णरजतरूपान् तर्ज्जन्यनामासुधृत्वापयाशंखे
नहस्तेनकृत्वा ॐह्रींस्वाहेत्याचम्यपीठंचिंतयेत् विशेषस्तुकुमारीतंत्रे स्नानात्परमउत्थायकुलवस्त्रेद्वेपरिधायकुलेनच तिलकंकुलरूपं
चकृत्वाचम्यसुरेश्वरि कुलेनस्वयंभुकुसुमेन तथाच जलशंखंकरेकृत्वागत्वाद्वारिमहेश्वरि क्षालयेद्धस्तपादौचवक्ष्यमाणेनवर्त्मना तारं
वज्रोदकेहूंफट्स्वाहाजलमधिष्ठितं तथा तारंमायाविशुद्धांतेसर्वपापानिचैवहि शमयांतेत्वशेषांतेविकल्पपदमुच्चरेत् अपनयां
तेवर्मफट्स्वाहापादविशुद्धये उमामायावह्निजायाचतथाचाचमनेमनुः कुलकुशास्तु सुवर्णरजतंचैवजपपूजादिकर्मसु कुशकार्यकरंप्रो
क्तंनतुवन्याःकुशाःकुशाः यथा॰ स्मशानंतत्रसंचिंत्यतत्रकल्पद्रुमंस्मरेत् तन्मूलेमणिपीठंचनानामणिविभूषितं नानालंकारभूषाद्यंमु
निदेवैश्चभूषितं शिवाभिर्बहुमांसास्थिमोदमानाभिरंततः चतुर्दिक्षुशिवामुण्डचितांगारास्थिभूषितं तन्मध्येभावयेद्देवींयथोक्तध्यान
योगतः पूजास्थानंइतिध्यात्वा मणिधारिणिवज्रिणिमहाप्रतिसरेहूंफट्स्वाहेतिशिखाबंधनंशिखाभावेवस्त्रग्रंथिबंधनंकुर्यात्
ॐरक्षरक्षहुंफट्स्वाहा इतिजलसेचात्भूमिसंशोध्य तत्रपूजास्थानंचिंतयेत् ॐसर्वान्विघ्नानुत्सारयोत्सारयहूंफट्स्वाहा इतिनाराचमु

तं०सा० द्राक्षतप्रक्षेपेन त्रिविधविघ्नानुद्दिश्य तान् समीमानुत्सारयेत् ॐ पवित्रवज्रभूमे हूं फट् स्वाहेति भूमिमभिमंत्र्य तत्र कंबलकोमलविष्टराद्या
१२५ सनानि यथासाधनान्यास्तीर्य्य ॐ आसुरेखे वज्ररेखे हूं फट् स्वाहा इति गंधपुष्पादिना तमभ्यर्च्य स्वस्तिकादिक्रमेण तत्रोपविशेत् तदुक्तं म
त्स्यसूक्ते० मृदुकोमलमासीनो ग्रन्थेषु कंबलेषु च विष्टरं वा समासीनः साधयेत्सिद्धिमुत्तमां कोमलादिलक्षणमाह श्रीक्रमे पंचवर्षान्तरं
यावन्मृतं वालमचूडकं षण्मासाभ्यंतरं यावद्दशमासाच्च पूर्वकं गर्भच्युतं मृतं वालं गर्भाष्टमपुरःसरं एतत्कोमलमित्याहुर्विष्टरेषु कुशेषु वा०
अथ नीलतंत्रे अंकृतचूडको वालो हीनोपनयनः पुमान् योमृतः पंचमे वर्षे तमेव कोमलं विदुः पंचमे वर्षे पंचवर्षे पूर्णे एकहस्तं द्विहस्तं
वा चतुरस्रं समं ततः विशुद्धआसने कुर्य्यात्संस्कारं पूजनं बुधः कृष्णसारव्याघ्रचर्मादिआसनं तदुक्तं तंत्रे कृष्णसारद्वीपिचर्म अचूडकमित्या
दिविष्टरेष्वित्यादि कुशपत्रशतेन बटुकं निर्माय तत्र शवप्राणप्रतिष्ठां कुर्य्यात् ॐकारं आं सुरेखे वज्ररेखे ततः परं हूं फट् स्वाहेति च कुर्यात्मंड
लं च शवासने वीरासनेनोपविश्य संपूज्यासनमेव च ॐ आं हूं फट् स्वाहेति व्यापकतया वा कायचित्तं शोधयेत् ॐ पुष्पेतुराजार्हेते सत्तायसम्य
कुसमाधाय ॐ पुष्पे२ महापुष्पे सुपुष्पे पुष्पशोभिते पुष्पं च चयावकीर्णे हूं फट् स्वाहेति पुष्पमभिमंत्रयेत् ततः स्वर्णादिपीठे गोरोचनाकुंकु
मादिलिप्ते ॐ आसुरेखे वज्ररेखे हूं फट् नमः इति मंत्रेणाधोमुखत्रिकोणगर्भाष्टदलपद्मं चतुरस्रं चतुर्द्वारयुक्तं यंत्रमुद्धरेत् पद्मस्य पूर्वा राम०
दिदले मंत्राक्षराणि लिखेत् तथा च तंत्रचूडामणौ ततः कुलरसेनैव पीठं निर्माय यत्नतः आः सुरेखे वज्ररेखे हूं फट् स्वाहा समन्वितः ॥ १२५
मंत्रेणानेन संलिख्य पद्मपत्रं मनोहरं वर्णलिखनप्रकारमाह फेत्कारीये सयोनिं चंदनेनाष्टदलपद्मं लिखेत्ततः महासनं समासाद्य मा

यांपूर्वदले लिखेत् बीजं द्वितीयं याम्ये फट् उत्तरे पश्चिमे तु ठं मध्ये बीजं लिखेत्तारं भूतशुद्धिमथाचरेत् तारं हूंकारं ताराप्रणवत्वात् भर्गो कूर्चमिति·
भैरवीयवाक्याच्च मध्ये षट्कोणांकितपद्ममितिकेचित्० तदुक्तं षट्कोणांतर्गतं पद्मं भूबिंबद्वितयं पुनः चतुरस्रं चतुर्द्वारमेवं वा यंत्रमालि
खेत् बीजलिखनंतु पूर्ववत्॥ नीलतंत्रे॥ सारस्वतार्थिनां विशेषयंत्रमाह॥ व्योमेंदोरसनार्णकर्णिकमचां द्वंद्वे स्फुरत्केशरं वर्गोल्लासिव
सुच्छदं वसुमतीगेहेन संवेष्टितं ताराधीश्वरवारिवर्णविलसद्दिक्कोणसंशोभितं यंत्रं नीलतनोः परं निगदितं सर्वार्थसिद्धिप्रदम् एवं यंत्रमा
लिख्य पीठमर्च्चयेत् ततोर्घपात्रं विन्यस्य द्वारपालान्समर्च्चयेत् यथा पीठपूर्वद्वारे ॐ ह्रीं गां गणपतये नमः पीठस्य दक्षिणे ॐ ह्रीं वां वटुकाय
नमः पीठस्य पश्चिमे ॐ ह्रीं क्षां क्षेत्रपालाय नमः पीठस्योत्तरे ॐ ह्रीं यां योगिनीभ्यो नमः तदुक्तं कुमारीकल्पे ततोर्घपात्रं विन्यस्य द्वारपाला
न्समर्च्चयेत् गांबीजाद्यं गणेशं तु वामाद्यं वटुकं तथा क्षामाद्यं क्षेत्रपालं तु मायाद्या योगिनीस्ततः पूर्वाधो वामदक्षिणे ध्यात्वैवं पूजयेत्सुधीः
ध्रुवाद्याः सर्वे दीर्घाद्याः शक्तिबीजपुरःसराः इति मध्ये० ॐ श्मशानाय नमः १ एवं कल्पवृक्षाय २ तन्मूले मणिपीठाय ३ नानालंकारेभ्यः ४
नानामुनिभ्यः ५ देवताभ्यः ६ बहुमांसास्थिमोदमानशिवाभ्यः चतुर्दिक्षु शवमुंडचितांगारास्थिभ्यः ८ ततोऽष्टदलेषु० अग्न्यादि ॐ ल
क्ष्म्यै नमः तदुक्तं सिद्धिसारस्वते० लक्ष्मीः सरस्वती चैव रतिः प्रीतिस्तथैव च कीर्तिः कांतिश्च पुष्टिश्च तुष्टिरित्यष्टशक्तयः देव्या नीलसरस्व
त्याः पीठशक्तय ईरिताः वीरतंत्रे तन्मध्ये पूजयेद्देव्या आवाहनं शवमेव च ततो भूतशुद्धिं कुर्यात्० यथा स्वांके उत्तानौ करौ कृत्वा हंस इति मं
त्रेण कुंडलिनीं जीवात्मानं विलोमेन षट्त्रिंशत्तत्त्वानि सुषुम्णावर्त्मना परमतेजसि संयोज्य कुंभकेन ह्रींकारं रक्तवर्णं नाभौ ध्यात्वा तदुद्भूते

 नाग्निना लिंगशरीरं संदह्य स्त्रीकारं पीतवर्णं हृदि विचिंत्य तदुद्भूतेन वायुना भस्म प्रोत्सार्य रेचकेन हूंकारं श्वेतवर्णं शिरसि विचिंत्य तदुद्भू
 तेन जलेन तदस्थिप्लावितं कृत्वा समस्तमपगतव्यथं विश्वं शरीरमाप्लावयेत् तथा च श्रुतिः षट्त्रिंशत्तत्त्वानि शरीरमिति ततः आत्मा
नमपगतवपुं निर्मलदेवताभेदेन ध्यायेत्॰ तस्मिन् स्मशानरूपे विश्वव्यापके वारिणि आंकारादुद्भूतरक्तपंकजं तदुपरि रंकारात् श्वेतपंकजं तदुपरि
नीलसन्निभं हूंकारं ध्यात्वा तदुपरि हूंवीजभूषितां कर्त्रिकां ध्यायेत् तदुपरि देवतां आं ह्रीं क्रों स्वाहेत्येकादशवारं जपन् प्राणान्प्रतिष्ठा
प्य ध्यायेदिति तदुक्तं फेत्कारीये मायां नाभौ रक्तवर्णं ध्यात्वा तज्जातवह्निना शुष्कं कर्मात्मकं देहं दग्धं संचिंतयेत् ततः स्त्रीकारं हृदि पी
ताभं तदुद्भूतेन वायुना तद्भस्म प्रोत्सारितं कृत्वा ललाटे चिंतयेत् ततः कूर्चं तुषारवर्णाभं तदुद्भूतामृतेन च तदस्थिप्लावितं कृत्वा तदात्मानं
विचिंतयेत् सर्वव्यथाविनिर्मुक्तं निर्मलं देवतामयं भूतशुद्धिं विधायेत्थं सूक्ष्मं विश्वं विचिंतयेत् निर्लेपं निर्गुणं शुद्धमात्मानं देवतामयं अं
तरीक्षे ततो ध्यायेदाकाशं रक्तपंकजं भूपस्तयोपरि ध्यायेत् ठंकारात्श्वेतपंकजं तस्योपरि पुनर्ध्यायेत् हुंकारं नीलसंनिभं ततो हूंकारजां
पश्येत्कर्त्रिकां वीजभूषितां कर्त्रिपरिगतां ध्यायेदात्मानं तारिणीमयं प्रत्यालीढपदां घोरां मुण्डमालाविभूषितां खर्वां लंबोदरीं भीमां व्या
घ्रचर्मावृतां कटौ नवयौवनसंपन्नां पंचमुद्राविभूषितां चतुर्भुजां ललज्जिह्वां महाभीमां वरप्रदां खड्गकर्त्रिसमायुक्तां सव्येतरभुजद्वयां॥
कपालोत्पलसंयुक्तसव्यपाणिद्वयान्वितां पिंगोग्रैकजटां ध्यायेन्मौलावक्षोभ्यभूषितां इति पंचमुद्राविभूषितामिति भैरवतंत्रे॰ ॥
पंचमुद्राविभूतामित्यभिधाय योनिस्थभूतिनी चैव वीजाख्या दैत्यधूमिनी लेलिहानेति संप्रोक्ताः पंचमुद्राः प्रकीर्तिताः आसां वीजानि तत्रैव॰

योनिर्मायाधरांसेंदुर्वंधूकूर्चंक्रमाद्दि हुं बीजान्यासां लक्षणं तु क्रमेण कथयाम्यहं योनिमुद्रा प्रसिद्धा अधोमुखमिमां मुद्रां दर्शयेद्बीजपूर्वि
कां असांक्तरेवितर्ज्जन्योनिपार्श्वपृष्ठहस्ततः संस्थाप्यांगुष्ठकेमुद्राभूतिनी परिकीर्तिता १ परिवर्त्तकरौ स्पष्टावंगुष्ठतर्जनीयुगं अर्द्धचंद्र
कृतिन्यांयांयुगपत्कारयेत्समं २ अधः कनिष्ठामाकृष्य मध्यमे विनियोजयेत् मुद्रैषा कथिता देवि बीजाख्या ज्ञानरूपिणी ३ परिवृत्तकरौ
कृत्वा कनिष्ठाकृष्टमध्यमा अनयोर्युगलं चाधस्तर्जनीयुगलं पृथक् ४ अन्योन्यं निविडं बोध्या दंगुष्ठाग्रे अनामिके दैत्यानां धूमके आख्या
मुद्रैषा कथिता प्रिये ५ ॥ ललाटे श्वेतास्थिपट्टिका चतुष्टयान्वितकपालपंचकतयान्विता मित्यर्थः ॥ श्रीशंकराचार्येणाप्युक्तम् ॥ विचित्रा
स्थिमालां ललाटे कपालं पंचकान्वितां धारयंतीमिति ततः प्राणायामं वामनासापुटे मूलं चतुर्वारं जप्त्वा वायुं पूरयेत् तदनु नासापुटौ धृत्वा
षोडशवारं जपेन कुंभयेत् तदनु दक्षिणेन रेचयेत् इति प्राणायामत्रयं भवेत् ॥ ततः ऋष्यादिन्यासः ॥ यथा ॥ शिरसि अक्षोभ्य ऋषये नमः ॥
मुखे बृहतीछंदसे नमः हृदि श्रीमदेकजटायै देवतायै नमः मूलाधारे हूं बीजाय नमः पादयोः फट् शक्तये नमः शेषाण्यक्षराणिउच्चार्य
सर्वांगे कीलकाय नमः तदुक्तं वीरतंत्रे अक्षोभ्य ऋषिरेतस्या बृहती छंद ईरितं नीलसरस्वती देवी त्रिषु लोकेषु गोपिता हूं बीजम
स्त्रं शक्तिः स्याच्चतुर्वर्गफलप्रदा ततः कालीतंत्रोक्तमातृकान्यासः तथा चोक्तं यथा काली तथा नीला तंत्रक्रमान्मातृकां न्यसेत् तद्यथा
अं आं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं लृं लॄं नमो हृदि एं ऐं ओं औं अं अः कं खं गं घं नमो दक्षभुजे ङं चं छं जं झं ञं टं ठं डं ढं नमो वामभुजे णं तं थं दं धं नं पं
फं बं भं नमो दक्षजंघायां मं यं रं लं वं शं षं सं हं क्षं नमो वामजंघायां समस्तेन व्यापकं ततः करांगन्यासो ह्रां अखिलवाग्भूपिर्यै अंगुष्ठा

भ्यांनमः ह्रीं अखंडवाग्रूपिण्यै तर्जनीभ्यांस्वाहा ह्रूं ब्रह्मवाग्रूपिण्यै मध्यमाभ्यांवषट् ह्रैं विष्णुवाग्रूपिण्यै अनामिकाभ्यांहुं ह्रौं रुद्रवाग्रूपि
ण्यै कनिष्ठाभ्यांवौषट् ह्रः सर्ववाग्रूपिण्यै करतलकरपृष्ठाभ्यांफट् एवंहृदयादिषु अंगुलीनियमस्तु पूर्ववदुक्तं अयंनीलसरस्वतीपक्षे
तथाचतारामधिकृत्य सिद्धिसारस्वते॰ अखिलवाग्रूपिणीओंच हृदयायनमोवदेत् अखंडवाग्रूपिणीत्यपि शिरसेवह्निवल्लभा ब्रह्मवाग्रू
पिणीयुक्ता शिखायैवषडित्यपि विष्णुवाग्रूपिणीप्रोच्य कवचायहुमुच्चरेत् रुद्रवाग्रूपिणीनेत्रत्रयायवौषडित्यपि सर्ववाग्रूपिणीयुक्ता
अस्त्रायफडितिक्रमात् षट्दीर्घमाययाचैवबीजांतेनाभियोजयेत्॥ सर्वत्रह्रांएकजटायै अंगुष्ठाभ्यांनमः ओंह्रींतारिण्यैतर्जनीभ्यांस्वा
हा ह्रूंवज्रोदकेमध्यमाभ्यांवषट् ह्रैंउग्रजटेअनामिकाभ्यांहुं ह्रौंमहाप्रतिसरेकनिष्ठाभ्यांवौषट् ह्रःपिंगोग्रैकजटेकरतलकरपृष्ठाभ्यां
फट् एवंहृदयादिषु॰ तथाच॰ एकजटामधिकृत्यनीलतंत्रे॥ बीजांतेएकजटायैहृदयंपरिकीर्तितं तारिण्यैशिरसेतद्वत्तद्वद्वज्रोदकेशि
खा उग्रजटेचकवचंमहाप्रतिसरेतथा पिंगोग्रैकजटेतद्वन्नेत्रत्रयायकीर्तयेत् अत्रवर्णन्यासपीठन्यासौनलिखितौ अनुक्तत्वात्॥ त
थाचफेत्कारीये अत्रोक्तमाचरेत्सम्यङ्न्यासंचारयेद्बुधः फलार्थिनातारषोढान्यासःकर्तव्यः तारषोढाप्रवक्ष्यामिसर्वतंत्रेषुगोपिता स
र्वविघ्नोपशमनीसर्वपापप्रणाशिनी महादारिद्र्यशमनीसर्वसंपत्प्रदायिनी सर्वकामप्रदांनित्यांसर्वसाम्राज्यदायिनी शिष्यायभक्तियु
क्तायविनीतायमहात्मने वदान्यायकुलीनायशुद्धाचाररतायच॥ एवंविधायदेवेशिसाधकायप्रकाशयेत् अन्यथासिद्धिहानिः।
स्यादित्याज्ञाशंकरैःकृता रुद्रैस्तुप्रथमोन्यासोद्वितीयस्तुग्रहैर्मतः लोकपालैस्तृतीयःस्यात्शिवशक्त्याचतुर्थकः तारादिभिःपंचमः

स्यात्षष्ठः पीठेलिंगद्यते ॥ एकेनसहितारुद्राः पंचाशत्परिकीर्तितां ॥ विंदुयुक्तमातृकार्णैश्च क्षरीबीजपूर्वकैः ङं तेनमोंतेर्देवे शिवविन्यसेतान्क
मात्सुधीः तारिणीत्यक्षरीप्रोक्ताभववंधविनाशिनी नीलवर्णात्रिनयनांशवासनसमायुता विभ्रंतीविविधांभूषांमौलावर्धसोमभूषिताम् ॥ ए
वंध्यात्वातारिणींतुसमाहितमनाःशिवां रुद्रन्यासः ह्रींस्त्रींहूंअंश्रीकंठेशायइत्यादिमातृकान्यासवत् ३ आं अनंतेशाय ३ इं सूक्ष्मेशाय ३ ईं
त्रिमूर्तीशाय ३ उं अमरेशाय ३ ऊं अर्घीशाय ३ ऋं भारभूतीशाय ३ ॠं अतिथीशाय ३ लृं स्थाण्वीशाय ३ लॄं हरेशाय ३ एं झिंटीशाय ३ ऐं भौति
केशाय ३ ओं सद्योजातेशाय ३ औं अनुग्रहेशाय ३ अं अक्रूरेशाय ३ अः महासेनेशाय ३ कं क्रोधीशाय ३ खं चंडेशाय ३ गं पंचांतकेशाय ३ घं शि
वोत्तमेशाय ३ ङं एकरुद्रेशाय ३ चं कूर्मेशाय ३ छं एकनेत्रेशाय ३ जं चतुराननेशाय ३ झं अजेशाय ३ ञं सर्वेशाय ३ टं सोमेशाय ३ ठं लांगली
शाय ३ डं दारुकेशाय ३ ढं अर्द्धनारीशाय ३ णं उमाकांतेशाय ३ तं आषाढीशाय ३ थं दंडीशाय ३ दं अत्रीशाय ३ धं मीनेशाय ३ नं मेषेशाय ३ ॥
पं लोहितेशाय ३ फं शिखीशाय ३ वं छगलंडेशाय ३ भं द्विरंडेशाय ३ मं महाकालेशाय ३ यं वालीशाय ३ रं भुजंगेशाय ३ लं पिनाकीशाय ३ वं ख
ड्गीशाय ३ शं वकेशाय ३ षं श्वेतेशाय ३ सं भृग्वीशाय ३ हं नकुलीशाय ३ ळं शिवेशाय ३ क्षं संवर्तकेशाय ३ ॥ इतिरुद्रन्यासः ॥ स्वरैर्ललाटे विन्यसे
त्सूर्यं रक्तं अक्षरपूर्वकं भ्रुवोर्मध्ये यवर्गेन सोमं शुक्लं तु विन्यसेत् नेत्रत्रये कवर्गेण लोहितं मंगलं न्यसेत् चवर्गेन बुधं श्यामं न्यसेत् हृदयमंड
ले टवर्गेण कंठकूपे पीतवर्णं बृहस्पतिं गलदेशे तवर्गेन पांडुरं भार्गवं न्यसेत् नाभिदेशे पवर्गेण नीलवर्णं शनिं न्यसेत् शवर्गेण धूम्रवर्णं राहुं
वक्त्रे न्यसेत्ततः लक्षाभ्यां गुह्यदेशे च केतुं धूम्रं वरानने अथप्रयोगः हृदि रक्तवर्णं ध्यात्वा ह्रीं स्त्रीं हूं अं १ई सूर्याय नमः भ्रूमध्ये शुक्लवर्णं

 ध्यात्वा ३ यं ४ सोमाय २ नेत्रत्रये लोहितं ध्यात्वा ३ कं ५ मंगलाय २ हृदयमंडले श्यामं ध्यात्वा ३ चं ५ बुधाय २ कंठकूपे पीतवर्णं ध्यात्वा ३ टं ५ बृहस्प
 तये २ गलदेशे पांडुं ध्यात्वा ३ तं ५ शुक्राय २ नाभिदेशे नीलवर्णं ध्यात्वा ३ पं ५ शनैश्चराय २ मुखे धूम्रवर्णं ध्यात्वा ३ शं ५ राहवे २ गुह्यदेशे धूम्रव
र्णं ध्यात्वा ३ लं सं केतवे नमः इति ग्रहन्यासः इंद्रमग्निं यमं रक्षो वरुणं पवनं विधुं ईशानमात्मनो मूर्द्धि दिक्षु चाष्टस्वनुक्रमात् ॥ अधोनंतं मू
र्द्धिदेशे ब्रह्माणं च ततो न्यसेत् ह्रीं श्रीं हूं अं आं कं ५ इंद्राय नमः ३ इं ईं चं ५ अग्नये नमः ३ उं ऊं टं ५ यमाय २।३ ऋं ॠं तं ५ नैर्ऋतये २।३ लृं ॡं पं ५
वरुणाय २।३ एं ऐं यं ४ वायवे २।३ ओं औं शं ४ सोमाय २।३ अं अः लं क्षं ईशानाय २ अधः ३ अनंताय २।३ ऊर्ध्वं ब्रह्मणे नमः इति लोकपालन्यासः
॥ ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च ईश्वरश्च सदाशिवः ततः परशिवो देवि षट् शिवाः परिकीर्त्तिताः मूलाधारे ब्रह्मरंध्रे डाकिनीसहितं शिवं स्वाधिष्ठाना
ख्यचक्रे तु सविष्णुं राकिनीं तथा रुद्रं तु लाकिनीयुक्तं डादिफांतार्णपूर्वकं अनाहते कादिठांतमीश्वरं काकिनीयुतं विशुद्धाख्यमहाचक्रे
षोडशस्वरसंयुते सदाशिवं शाकिनीं तु विन्यसेत् पूर्ववत्ततः आज्ञाचक्रे तु देवेशि क्षवर्णसमन्वितं परशिवं ब्रह्मरूपं हाकिनीसहितं न्यसेत्
॥ इति शिवशक्तिन्यासः ॥ तारा चोग्रा महोग्रा च वज्रा काली सरस्वती कामेश्वरी च चामुंडा इत्यष्टौ तारिणी मता सर्वादौ तारिणीवर्णसमुद्धापि
क्रमेण च स्वरादिवसुवर्गेन भूषितेन च बिंदुना डेंतान मोंतान्यस्तव्या ताराद्या ध्यानपूर्विका ब्रह्मरंध्रे ललाटे च भ्रूमध्ये कंठगह्वरे हृदये नाभिदेशे
च लिंगे चाधारके न्यसेत् प्रयोगस्तु० ब्रह्मरंध्रे ३ अं १६ तारायै २ ललाटे ३ कं ५ उग्रायै २ भ्रूमध्ये ३ चं ५ महोग्रायै २ कंठगह्वरे ३ टं ५ वज्रायै
२ हृदये ३ तं ५ काल्यै २ नाभिदेशे ३ पं ५ सरस्वत्यै २ लिंगे ३ यं ४ कामेश्वर्यै २ मूलाधारे ३ शं षं सं हं क्षं चामुण्डायै नमः इति तारादिन्यासः ॥

॥मूलाधारे कामरूपं हृदि जालंधरं तथा ललाटे पूर्णगिर्य्याख्यं उड्डीयानं तदूर्द्धके वाराणशीं भ्रुवोर्मध्ये ज्वलंती लोचनत्रये मायावती मुखवृत्ते कं
ठे मधुपुरीं ततः अयोध्यां नाभिदेशे च कट्यां कांचीं विनिर्दिशेत् दशैतानि प्रधानानि पीठानि क्रमतो विदुः ह्रस्वदीर्घस्वरैर्वर्गैर्नमोंतैः क्रमतो
न्यसेत् अथ प्रयोगः मूलाधारे ३ अं आं कं ५ कामरूपपीठाय नमः हृदये ह्रीं श्रीं ह्रूं इं ईं चं ५ जालंधरपीठाय २ ललाटे ३ उं ऊं टं ५ पूर्णगिरिपी
ठाय २ ललाटे ह्रीं ३ ऋं ॠं तं ५ उड्डियानपीठाय २ भ्रूमध्ये ३ ऌं ॡं पं ५ वाराणसीपीठाय २ लोचनत्रये ३ एं ऐं यं ५ ज्वलंतीपीठाय २ मुखवृत्ते
३ ओं औं शं ५ मायावतीपीठाय २ कंठे ३ अं अः लं क्षं मधुपुरीपीठाय २ नाभिदेशे ह्रीं श्रीं हूं अयोध्यापीठाय २ कट्यां ३ कांचीपीठाय २ ततो
मूलमुच्चार्य्य शिर आदिपादपर्य्यंतं पादादि शिरोंतं हृदयादि मुखमिति व्यापकत्रयं कुर्य्यात् इति षोढा च कथिता तारा द्या सर्वसिद्धिदा॥
अक्षोभ्यः सर्वज्ञेतृ नो न्यासस्यास्य प्रभावतः इति रुद्रयामले षोढान्यासः॥ प्रकारांतरं कालीतंत्रे॰ मंत्रेणांतरितां कृत्वा षडंगं मातृकां न्यसे
त् क्रमोत्क्रमाद्धरारैऐहे तारा षोढा प्रकीर्तिता कृते स्मिन्न्यासवर्य्ये तु सर्वपापं प्रणश्यति योगिनीनां भवेत्पूज्यः सदेवोत्तममानुषः यन्नमं
ति महेशानि षोढापुटितविग्रहः अल्पायुः स भवत्येव देवताः कंपते भिया नाप्यस्य पूज्यो लोके पि पितृमातृमुखो जनः तदुक्तं तंत्रांतरे॰
न्यसेत्सर्गान्वितां स्वष्टां हृत्वा बिंदु तिकां न्यसेत् केवलां मातृकां न्यसेत्साधकः स्थितिवर्त्मना संहृतिर्दोषसंहारः सृष्टिस्तु सुखमस्य
यः॥ स्थितिस्तु शांतिविन्यासस्तस्मात्कुर्यात्त्रिधा मतः न्यासः संहारान्तो मस्करिवैखानसेषु विहितः स्थिसंतो हमेधिषु सृष्टस्तावर्णना
मिति वैराग्य पुजिगृहस्थ संहारांतं केचिदाहुः सहजानो वनवासिनि स्थितिं च मुनी सृष्टिं एतेन सृष्टि स्थितिक्रमेण कर्त्तव्यं षट् वारमिति

तं॰सा॰ १२९

सृष्टिस्थितिसंहारभिसाद्युक्रमेणेत्यर्थः सृष्टिरकारादिक्षकारांतः स्थितिर्डादिठांतः संहृतिः क्षकारादिरकारांतः ततः षोढांतरं॰ तदुक्तं यामले॰ नप्रकाश्यमिदं क्वापि मंत्रिणः कायरक्षणे प्रणवं मातृकावर्णैः पुटितं मातृकास्थले तेनैव पुटितं वर्णं न्यसेत्तत्रैव पार्वति मायाबीजं तथा देवि विन्यस्तव्यं प्रिये ततः वधूबीजं तथा चैवं विन्यसेत्तु समाहितः॥ कूर्चबीजं तथा देवि न्यसेत्त्रिपमशेषतः अस्त्रं चैव तथान्यस्त्वा सकलं तदनंतरं गुह्यषोढाह्वयं देवि न प्रकाश्यं कदाचन अवश्यं प्रत्यहं कार्यं न पूजा न जपस्तथा फलार्थिना मे षा कालीषोढा कर्तव्या ततो मूलमुच्चार्य शिरआदिपादान्तं पादादिशिरोन्तं हृदादिमुखमिति व्यापकत्रयं न्यसेत् अथवा प्रणवपुटितमूलेन व्यापकं पंचधा सप्तधा वा कुर्यात् तदुक्तं फेत्कारिण्यां ॐकारपुटितं कृत्वा ततः साधारणं पात्रं स्थापयित्वा मूलविद्यया शुद्धजलादिना पूर्य रक्तचंदनबिल्वपत्राद्यक्षतान्निःक्षिप्य अर्घ्यस्याग्नीशासुरवायुमध्ये दिक्षु च ह्रां अखिलवाग्रूपिण्यै हृदयायनमः इत्यादि ह्रीं एकजटायै हृदयाय नमः इत्यादि षडंगानि न्यस्य अर्घ्यपात्रं मत्स्यमुद्रयाच्छाद्य मूलं दशधा जपेत् तेजोमयं तज्जलं विभाव्य किंचित्प्रोक्षणीयपात्रे निःक्षिप्य तेनोदकेनात्मानं पूजोपकरणं चाभ्युक्ष्य पूजामारभेत भूतशुद्ध्यनंतरं वा तथा च फेत्कारीतंत्रे॰ भूतशुद्धिं विधायेत्थमर्घ्यादिस्थापनं चरेत् प्राणायामं ततः कृत्वा न्यासादिन्यासमाचरेत् ततः पुष्पांजलिं विरच्यात्माभेदेन देवीं ध्यायेत् यथा प्रत्यालीढपदार्पितां तं॰ घ्रिशवहृद् घोराट्टहासापरा खड्गेंदीवरकर्तृखर्परभुजा हूंकारबीजोद्भवा खर्वानीलविशालपिंगलजटाजूटैकनागैर्युता जाड्यं न्यस्य १२९ कपालिके त्रिजगतां हंत्युग्रतारा स्वयं १ एवं विभाव्य करकलितदूर्वाक्षतरक्तचंदनमिलितदिनकरकिरणारुणकुसुमांजलौमात्र

कायंतं ध्यात्वा हृदयान्मूलमंत्रतेजोमयीं षट्चक्रभेदेन शिरस्थितसहस्रदलकमलकर्णिकांतर्गतपरमशिवं प्राप्य क्रियासमभिव्यवहारेण तद
मृतांबुधौ विश्राम्य तदमृतलोलीभूतां चैतन्यानंदमयीं तां प्रवहन्नासापुटाद्दानीय मूलेन कल्पितमूर्त्तौ वावाहयेत् तथा च तंत्रांतरे ॥ दे
वीं सुषुम्णामार्गेण चानीय ब्रह्मरंध्रकं वहन्नासापुटे ध्यात्वा निर्य्यातीं स्वांजलिस्थितां पुष्पमारोप्य तत्पुष्पं प्रतिमादौ निधापयेत् ॥
देवेशि भक्तिसुलभे परिवारसमन्विते यावत्त्वां पूजयिष्यामि तावत्त्वं सुस्थिरा भव ततः पूर्वोक्तक्रमेणावाहनादिकं कृत्वा योन्यादि पंचमुद्राः
बीजसहिताः दर्शयेत् तथा च आवाहनादिमुद्राभिः पंचमुद्राः प्रदर्शयेत् इति भैरवीयात् तास्तु मुद्राः प्रकरणेऽनुसंधेया ओं ह्रीं क्रों स्वा
हेति प्राणप्रतिष्ठां कुर्य्यात् ततो मूलमुच्चार्य्य श्रीमदेकजटे वज्रपुष्पं प्रतीच्छ हुं फट् स्वाहेत्यनेन षोडशोपचारादिना पूजयेत् अस्याः पू
जामंत्रस्तु आदौ मूलमंत्रमुच्चार्य्य इदं द्रव्यं अमुकी देव्यै नमः तथा च फेत्कारीये श्रीमदेकजटेत्युक्त्वा वज्रपुष्पं प्रतीच्छ च तारादि व
ह्निजायांतमुदीर्य्य यजनं चरेत् तारः कूर्च्चं तदादि हुं फडित्यस्यार्थः स च वह्निजायांतः श्रीभगवत्येकजटे विशुद्धधर्मगात्रि सर्वपापानि श
मय सर्वविकल्पापनय हुं फट् स्वाहा पाद्यं नमः ॐ तारिण्यै ह्रीं इदमाचमनीयं स्वधा ॐ ह्रीं मणिधरणि वज्रिणि महाप्रतिसरे इदमर्घ्यं नमः
स्वधा ह्रीं कपालिके मधुपर्कं स्वाहा श्रीमदेकजटे इदमाचमनीयं सुगंधिजलं नमः गंधपुष्पयोर्विशेषस्त्वयं परमानंदसौरभ्यपरिपूर्णदिगंतरं
गृहाण परमं गंधं कृपया परमेश्वरि श्रीमदेकजटे एष गंधो नमः तुरीयरससंभूतं नानागुणमहोत्सवं आनंदसौरभं पुष्पं गृह्यतां परमेश्व
रि इयं वाचारचना विद्याधराचार्य्यैः संमता महातंत्रे तारिणीनिर्णये प्रणवाद्भगवत्येकजटे मायांततः परं विशुद्धधर्मगात्रि ततः पश्चा

तं०सा० सर्व्वपापानि नत्परं शमय सर्व्वविकल्पापनय हुं फट् शिरः अयंपा द्यंमनुर्देवी आचमनीयं मनुं शृणु तारं तारिणि मायेति तारो माया ततः परं
१३० मणिधरिणि वज्रिणी ति महाप्रतिसरेमनुः॥ मायाकपालिके मंत्रो मधुपर्के सुरेश्वरी ततो योनिमुद्रां प्रदर्श्य देवि आज्ञापय भगवत्यावरणार्च्चय
मि ति प्राथ्यावरणपूजां कुर्य्यात् यथा केसरेषु अग्नीशासुरवायुमध्ये दिक्षु च षडंगानि पूजयेत् ह्रां एकजटायै हृदयाय नमः इत्यादि नीलसरस्वतीप
क्षे तु ह्रां अखिलवाग्रूपिण्यै हृदयाय नमः इत्यादि क्रमेण ततो देव्या मौलौ अक्षोभ्य वज्रपुष्पं प्रतीच्छ हुं फट् स्वाहेति पूजयेत् तदुक्तं फेत्कारीये
वज्रपुष्पं प्रतीच्छेति हुं फट् स्वाहेति नामतः एतन्मंत्रेण नाममात्रं चैव न संशयः अनेन मनुना देवि परिवारान् समर्चयेत् सर्व्वत्रादौ प्रणवस्त
दुक्तं तत्रैव प्रणवं वह्निजायांतं वज्रपुष्पं विनिःक्षिपेत् इति ततः पीठस्योत्तरे वायव्यादीशपर्य्यंतं गुरुपंक्तित्रयं यजेत् तथा ओं ऊर्द्ध्वकेशानंद
नाय वज्रपुष्पं प्रतीच्छ हुं फट् स्वाहा॥ एवं व्योमकेशानंदनाथ नीलकंठानंदनाथ वृषभध्वजानंदनाथ एते दिव्यौघाः॥ वसिष्ठानंदनाथ कूर्म्मा
नंदनाथ मीननाथानंदनाथ महेश्वरानंदनाथ हरितानंदनाथ एते सिद्धौघाः॥ एवं तारावत्यंब भानुमत्यंब जयांब विद्यांब महोदर्य्यंब सुखा
नंदनाथ परानंदनाथ पारिजातेश्वरानंदनाथ कुलेश्वरानंदनाथ विरूपाक्षानंदनाथ फेरव्यंब एते मानवौघाः॥ प्रणवादिनमोंताः पूज्याः॥
शक्तिश्चेत्प्रत्येकमात्रं पूजयेत् तदुक्तं भावचूडामणौ अथ तारागुरूंश्च स्वेष्टादृष्टफलप्रदान् ऊर्द्ध्वकेशो व्योमकेशो नीलकंठो वृषध्वजः रम०
दिव्यौघाः सिद्धिदा वत्स सिद्धौघान् शृणु तत्त्वतः वसिष्ठः कूर्म्मनाथाख्यो मीननाथो महेश्वरः हरितायो मानवौघान् शृणु वक्ष्यामि तत्तु ह १३०
त् तारावती भानुमती जया विद्या महोदरी सुखानंदः परानंदः पारिजातकुलेश्वरः विरूपाक्षः फेरवी च कथितं तारिणीकुलं ततः पूर्वादि

दलमूले। महाकाली च रुद्राणी उग्रा भीमा तथैव च घोरा च भ्रामरी चैव महारात्री च सप्तमी अष्टमी भैरवी प्रोक्ता योगिनीस्ताः प्रपूजयेत् वैरोचनं च
शंखं च पांडुरं पद्मनाभकं असिताभं यजेन्मंत्री दिक्चतुःके चतुर्दले नामकं नामकं चैव पाखंडं तारकं तथा वह्न्यादिषु चतुष्कोणे मंत्रैः स्वैः स्वैः
पृथक् पृथक् नीलतंत्रे॰ वामावर्त्तक्रमेणैव पूजयेदंगदेवताः ततः पूर्वादिद्वारचतुष्टयेषु वामावर्त्तेन पद्मांतकयमांतक विघ्नांतक नरांत
कान् वज्रेत्यादिना पूजयेत् तथा च पूर्वादितः पद्मांतकं यमांतकं विघ्नांतकं समभ्यर्च्य पूजयेत् नरकांतकं ततो बलिं दद्यात् तदुक्तं फेत्का
रीये॰ पूजांते भोजनादौ च बलिमंत्रेण दापयेत् तत्क्रमः स्ववामे तत्र त्रिकोणचतुरस्रमंडलं कृत्वा पुष्पैस्तमभ्यर्च्य द्रव्यभरितसाधारं पात्रं नि
धाय तद्वामांगुष्ठानामिकाभ्यां ॐ ह्रीं एकजटे महायक्षाधिपतये मम योपनीतं बलिं गृह्ण २ गृह्णापय २ मम शांतिं कुरु २ परविद्यामाकृष्य फट् ॰
छिंधि २ सर्वजगद्वशमानय ह्रीं स्वाहेति त्रिः पठित्वा बलिं दद्यात्॥ तदुक्तं नीलतंत्रे॥ प्रणवं पूर्वमुच्चार्य लज्जां चैव ततः परं एकजटे पदा
ते च महाशब्दमुदीरयेत् यक्षाधिपदमाभाष्य पतये पदतो मया उपनीतं बलिं चोक्त्वा गृह्ण गृह्णेति च द्विधा गृह्णापय द्विधा प्रोक्ता मम स
र्वपदं तथा॥ शांतिं कुरु पदं चैव परविद्यामनंतरं द्विधाकृष्येति च ब्रूयात् फट् छिंधीति च द्विधा मायया स्वाहया युक्तो मंत्रो बलिविधौ स्मृ
तः ततो रहस्यमालया निगदेनोपांशुमानसैः नवाष्टोत्तरसहस्रं शतं वा जपेत् तथा च॰ अष्टोत्तरशतं जाप्यं यावज्जीवितसंख्यया॥
सहस्रं वा जपेद्देवी नित्यपूजाविधौ पुनः अशक्तश्चेद्विंशसन्यूनं न जपेत् तथा च॰ सहस्रं शतं विंशद्वा जपेद्रहस्यमालया अत्र जप
रहस्यं यथा मूलाधारस्वाधिष्ठानमणिपूरकेषु यथासंख्यं बीजत्रयं व्याप्तितडित्कोटिकभास्वरं परस्परानुस्यूतं विभाव्य सर्वं तेजोमयं

फट्कारंविश्रांतिरूपंध्यात्वोच्चरेत् तथाचनीलतंत्रे मंत्रध्यानंप्रवक्ष्यामिजपात्सर्वज्ञदायकं मंत्रध्यानान्महेशानिशुद्धंतिब्रह्महादयः मूलच

क्रेतुहल्लेखांसूर्यकोटिसमप्रभां स्वाधिष्ठानेपीतवर्णांद्वितीयंतुविभावयेत् नाभौजीमूतसंकाशंकूर्चबीजंमहाप्रभं अस्त्रबीजंहृदिन्यस्यकालाग्निसदृ
शप्रभं मूलादिब्रह्मरंध्रेतुसर्वांविद्यांविभावयेत् ॥ ॥ सूर्यकोटिप्रतीकाशांयोगिभिर्दृष्टपूर्विकामिति एवंयथाशक्तिजप्त्वातेजोजपं
समर्पयेत् अस्याःपुरश्चरणंलक्षजपः तथाच॰ एवंकृत्वाहविष्याशीजपेल्लक्षमनन्यधीः तथा रहस्यमालामादायलक्षमेकंजपेदि
ति॥रहस्यमालायथा॥अकस्मादीहितांसिद्धिर्महाशंखाख्यमालया पंचाशन्मणिभिर्मालानिर्मितासर्वसिद्धिदा महाशंखाभावे।
स्फाटिकीकर्तव्या तथाच महाशंखेप्यशक्तश्चेत्स्फाटिक्यामालयाजपेत् तारामंत्रेषुकुल्लुकायाज्ञानमावश्यकंतथा तथाचमत्स्यसू
क्ते॥कुल्लुकांचनजानातिमहामंत्रंजपेन्नरः॥पंचत्वंजायतेतस्यअथवावातुलोभवेत् मायातंत्रे॰ कुल्लुकांधारयेत्शीर्षेलिखित्वाभू
र्जपत्रके राजद्वारेसभायांचविजयीभवतिध्रुवं एवमुक्तेनजप्तेनजप्त्वातद्दशांशहोमंतद्दशांशतर्प्पणं तद्दशांशाभिषेकं तद्दशांशब्राह्म
णभोजनंगुरुदक्षिणांचचरेत्॥तदुक्तंसिद्धसारस्वते॥एवंजपंपुराकृत्वादशांशमसितोत्पलैः आज्याक्तैर्जुहुयान्मंत्रीतद्दशांशेन
तर्प्पणं तत्रैव॰ एवंजपंपुराकृत्वादशांशमसितोत्पलैःआज्याक्तैर्जुहुयान्मंत्री बिल्वैर्वाजुहुयात्ततः कालागुरुद्रवोपेतैर्निर्मलैर्गंध
नारिभिः तर्प्पयेत्तत्परोदेवींतत्प्रकारमिहोच्यते जलेचावाह्यविधिवत्पाद्याद्यैरुदकात्मकैः संतर्प्यविधिवद्देवीपरिवारान्सकृत्सकृत्॥ ॥

अभिषेकोयथा० देवींबुध्यास्वमात्मानंसंपूज्यसाधकोत्तमः तारिणींसिंचयामीतिजलंमूर्द्धिविनिःक्षिपेत् अथमंत्रभेदाः एकवीराकल्पे० लिखे
त्वंकूर्चसंयुक्तंरौद्रंत्रैगुण्यमेवच विधिविष्णुमहेशानांस्वशक्त्याक्रमयोगतः एषामेतामहाविद्यासर्वसिद्धिप्रदामता अस्यार्थः रौद्रंप्रासादं
त्रैगुण्यंप्रणवंविधिशक्तिर्वाग्भवंविष्णुशक्तीरमाबीजंमहेशशक्तिभुवनेश्वरीबीजंध्यानार्चनप्रयोगाश्चतारिण्याःपूर्ववद्भवेत् प्रणवंभुवने-
शानींहंकूर्चबीजंनमस्तारायै सकलदुस्तरंताराय २ प्रणवयुग्मंवह्निवल्लभा तदुक्तंनीलतंत्रे० प्रणवंपूर्वमुद्धृत्यलज्जांरमाबीजमुद्धरेत् ॥
गगनंशेषसंयुक्तंबिंदुनादविभूषितं कूर्चबीजचहृदयंतारायैचसमुद्धरेत् सकलदुस्तरंतारयतारयेतिपश्चात्पुनः तारयुग्मंवह्निजायामंत्रो
यंसुरपादपः ध्यानपूजादिकंसर्वंपूर्ववच्चसमाचरेत् अस्यपुरश्चरणंचतुर्लक्षजपः तदुक्तंतत्रैव चतुर्लक्षंजपेनास्याःसिद्धयोष्टौभ
वंतिहि मायातंत्रे श्रीभगवानुवाच० ताराचोग्रामहोग्राचवज्रानीलासरस्वती कामेश्वरीभद्रकालीइत्यष्टौतारिणीस्मृता १ उष्म
वर्णगतोजीवोनिगमस्वरसंयुतः ॥ नादबिंदुसमाक्रांतस्तत्वरश्मिसमन्वितः कपिलावामकर्णस्थानादाढ्याबिंदुशेखरा पार्श्वांत्यंचतथाठं
त्यंसर्वांतेपरिकीर्तितं ॥ मध्यादिमायाकवचंद्वितीयंमंत्रमुद्धृतं विपरीतंत्रिधाज्ञेयं कूर्चाद्यंचतुरीयकं मायादिकवचांतंचपंचमंपरिकी
र्तितं ॥ मायामध्यगतंषष्ठंद्वितीयांत्यंचसप्तमं अष्टमंकवचंमध्येस्यादेवंभेदाष्टकंभवेत् अस्यार्थः उष्मवर्णोरेफः जीवोहकारः निगम
स्वरः ईकारः नादबिंदुयुतः तत्वरश्मिवधूबीजं कपिलाहकारः वामश्रवणनादबिंदुयुतः सर्वांतेफडंतेनपंचाक्षरः फडंतत्त्वेकाविद्यातेन
पंचाक्षरीप्रवृत्तिः मध्यादिइति वधूर्मायाकूर्चफट् इतिद्वितीयाविपरीतमिति आद्यंतबीजयोर्विपरीत्यमंत्रेणकूर्चवधूर्मायाफट्तृतीया

ग्रं॰सा॰ १३२ कूर्चाद्यं चेति तुरीया मायादीति मायावधूः फट् कूर्चमिति पंचमी मायेति वधूर्माया फट् कूर्च इति षष्ठी मायाकूर्चवधूः फट् इति सप्तमी अष्ट
मीति वधूकूर्चमायाफट् स्यादष्टकं ऋषिः स्यादष्टकं छंदो अनुष्टुब्देवता तथा ॥ शंभुपत्नी महेशानि चातुर्वर्ण्ये प्रयोजयेत् काललक्षं जपेन्मं
त्रमेवं युक्ते नवर्त्मना ॥ ध्यानपूजादिकं सर्वं पूर्ववच्च समाचरेत् अक्षरस्यैव भेदोयं फलोयत्र न तत्र वै प्रजपेत् अक्षरं यस्तु न्यासेत् सर्वं प्रतिष्ठितम्॰
प्रणवं तारे तारे तत्र तारा एव हि वल्लभा तदुक्तं गांधर्वे: प्रणवं पूर्वमुद्धृत्य तारे तारे तु वै तथा तत्तारा स्वाहेति मंत्रोयं दशाक्षर उदाहृतः अस्या ध्यानं
स्वतंत्रतंत्रे॰ श्यामांगी च त्रिनयनां हि भुजां वरपंकजे दधानां वहुवर्णाभिर्वहुरूपाभिरावृतां शक्तिभिः स्मेरवदनां स्मेरमौक्तिकभूषणाम् ॥ र
त्नपादुकयोर्न्यस्तपादांवुजयुगां स्मरेत् १ अस्याः पूजादिकं सर्वं पूर्ववत् पुरश्चरणं तु वर्णलक्षजपः तदुक्तं तत्रैव॰ वर्णलक्षं जपेद्धीमान् नि
यमेन यथाविधि ॥ दशांशं जुहुयान्मंत्री घृताक्तै रक्तपुष्पकैः वाग्भवं भुवनेश्वरी प्रणवं वाग्भवं भुवनेश्वरी फट् स्वाहा तदुक्तं मातृकार्णवे॰ ॥
वाग्भवं कुलवीजं तु तारकं वाग्भवं तथा ह्लेखा चास्त्रमंत्रांते वह्निजायावधिर्मनुः अष्टाक्षरो मनुः प्रोक्तो वेदमातुरनुत्तमः पंचांगान्यस्य मंत्र
स्य पंचवीजैः प्रकल्पयेत्॰ अस्त्रांशे षाक्षरैर्न्यस्य कृतकृत्यो भवेन्नरः ध्यानपूजादिकं सर्वं पूर्ववच्च समाचरेत् मत्स्यसूक्ते॰ प्रणवं पूर्वमुद्धृ
त्य पद्मं सुभिक्ततथैव च महापद्मपदं ब्रूयात् पद्मावतिपदं ततः मायेस्वाहेति मंत्रोयं प्रोक्तः सप्तदशाक्षरैः पूजा पूर्ववदुद्दिष्टा अर्हण्ये चतु । राम॰ १३२
र्थ्येथे जपमस्याश्चरेच्चक्र सस्यादुत्तकवित्तथा हंसः प्रणवं मायावधूकूर्चे हंसः तदुक्तं स्वच्छंदसंग्रहे॰ शिववीजं महेशानि शक्तिवीजं त
तः परं विंदुसर्गसमायुक्तं वेदाद्यं तदधः क्रमात् मायां स्त्रीकूर्चवीजान्तं हंसवीजमुदाहृतं अष्टाक्षरी महाविद्या कथिता भुवि दुर्लभा ॥

पंचाक्षरी महाविद्या हंसाख्या नाम होदया केवलं त्वप्रयत्नेन तव स्नेहात्प्रकीर्तिता अनयोर्जपपूजादीन् पंचाक्षरीवदाचरेत् अथ तारायाः पुरश्चर
णम्॰ अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमिष्यते कुजे वा शनिवारे वा नरमुण्डं समाहृतं पंचगव्येन मिलितं चंदनाद्यैर्विशेषतः निक्षिप्य भूमौ ह
स्तार्द्धमानतः कानने वने तत्र तद्दिवसे रात्रौ सहस्रं यदि मानसः एकाकी प्रजपेन्मंत्रं स भवेत्कल्पपादपः अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमि
ष्यते शवमानीय तत्र द्वारि तेनैव परिषन्यच तद्दिनं तद्दिनं यावत्तावदष्टोत्तरं शतं तेनैव सर्वसिद्धीशो नात्र कार्या विचारणा अथवान्यप्रकारे
ण पुरश्चरणमिष्यते अष्टम्यां च चतुर्दश्यां पक्षयोरुभयोरपि सूर्योदयं समारभ्य यावत्सूर्योदयान्तरं तावज्जपेन्निरातंकः सर्वसिद्धीश्वरो
भवेत् अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमिष्यते शरत्काले चतुर्थ्यादिनवम्यान्तं विशेषतः भक्तितः पूजयित्वा तु रात्रौ तावत्सहस्रकम् जपेदे
काकी विजने केवलं तिमिरालये अष्टम्यादिनवम्यान्तमुपवासपरो भवेत् नीलाकल्पे॰ तारार्णवे चतुर्थ्यादिनवम्यान्तं मूले रात्रौ तु कानने ॥
जपेदेकाकी तिमिरे दिनशः षट्सहस्रकं अष्टम्यां च नवम्यां च सोपवासः स्थिरः सदा मुण्डमालातंत्रे कृष्णाष्टमीं समारभ्य यावत्कृष्णाष्ट
मी भवेत् सहस्रसंख्यजप्ता तु पुरश्चरणमिष्यते कृष्णां च चतुर्दशीं प्राप्य नवम्यन्तं महोत्सवे अष्टमीनवमीरात्रौ पूजां कुर्याद्विचक्षणः दशम्यां
पारणं कुर्यान्मत्स्यमांसादिभिर्युतं षट्सहस्रं जपेन्नित्यं देव्याभक्तिपरायणः चतुर्दशीं समारभ्य यावदन्याच्चतुर्दशी तावज्जपेन्महेशानि पु
रश्चरणमिष्यते ॥ केवलं जपमात्रेण सिद्धमंत्रा भवन्ति हि सूर्योदयं समारभ्य यावत्सूर्योऽस्तगो भवेत् तावत्संख्याजपेनास्य पुरश्चरणमि
ष्यते अथ वीरसाधनम् तदुक्तं वीरतंत्रे अष्टम्यां च चतुर्दश्यां पक्षयोरुभयोरपि कृष्णपक्षे विशेषेण साधयेद्वीरसाधनं तत्रादौ प्रहरे यामे·

 गतेचसुखंसुहरि शवंवापिचितांवापिनीलागत्वायथासुखं साधयेत्स्वहितंमंत्रीमंत्रध्यानपरःशुचिः भयंनैवचकर्त्तव्यंहास्यंतत्रविवर्ज्जयेत्॥
 चतुर्द्दिशंननिरीक्षेतमंत्रमेवसमभ्यसेत् अस्यपूजाद्रव्यं समिषान्नंगुडंछागंसुरापायसपिष्टकं नानाफलंचनैवेद्यंस्वस्वकल्पोक्तसाधितं॥
चितास्थानंसमानीयसुहृद्भिःशस्त्रपाणिभिः समानगुणसंपन्नेसाधकोवित्तभिःस्वयं योगिनीहृदये० बल्यर्थंसामिषान्नंचगुडंछागंत।
थामधुपिष्टकंपरमान्नंचपयोमूलंफलंतथा सप्तपात्रेवलिंकृत्वाचतुःपात्रंचतुर्द्दिशी पात्रत्रयंसदामध्येस्थापयेन्मनुनामुना गुरुंवाम्नात
रंवापिब्राह्मणानिपसुव्रतात् अन्यानपिचरक्षार्थंकियद्दूरेनिवेशयेत् चितालक्षणंयथा आसंस्कृताचितागम्याह्यानतुसंस्कारसंयुता चं
डालादिषुसंप्राप्ताकेवलंशीघ्रसिद्धिदा अत्राधिकारिलक्षणं० महाबलोमहाबुद्धिर्महासाहसिकश्शुचिः महासत्त्वोदयावांश्चसर्वभूत
हितेरतः ततःसामान्यार्घ्यंविधायस्वस्तिवाचनंकृत्वासंकल्पंकुर्य्यात् यथा० अद्येत्यादि अमुकगोत्रःश्रीअमुकदेवशर्म्माश्मशान
साधनमहंकरिष्ये इतिसंकल्प्यवस्त्रालंकारभूषाद्यैर्भूषितःपूर्वसंमुखः अस्त्रांतमूलमंत्रेणप्रोक्षणंयागभूमिषु मूलमंत्रेणफट्कारां
तेनेत्यर्थः तथा० गुरुपादरजोध्यात्वागणेशंवटुकंतथा योगिनीमातृकांचैववामपादपुरस्सरं अस्त्रमंत्रेणमंत्रज्ञोरक्षामात्मनिकार
येत् ततःपुष्पांजलित्रयंक्षिपेत्॥तदुक्तंवीरतंत्रे॥येचात्रसंस्थितादेवाराक्षसाश्चभयानकाः पिशाचाःसिद्धयोयक्षगंधर्वाप्सरसांगणाः
योगिन्योमातरोभूताःसर्वाश्चखेचरःस्त्रियः सिद्धिदास्तेभवंत्वत्रतथाचममरक्षकाः प्रणम्यमनुनानेनपुष्पांजलित्रयंक्षिपेत् श्मशाना-
धिपतिंपश्चाद्भैरवंकालभैरवं महाकालंयजेद्यत्नात्पूर्वादिक्चतुष्टये पाद्यादिभिश्चमंत्रज्ञोवलिंपश्चान्निवेदयेत्॥ तद्यथा॥पूर्वस्यांश्म

शानाधिपतिं पंचोपचारैः संपूज्यानेन मंत्रेण वलिं दद्यात् यथा॰ ॐ हूं श्मशानाधिपइ मं सामिशान्नं वलिं गृह्न २ गृह्नापय २ विघ्ननिवारणं कुरु
२ सिद्धिं मम प्रयच्छ स्वाहा ॥ ततो दक्षिणस्यां पूर्ववत् भैरवं संपूज्य ॥ ॐ ह्रीं भैरव भयानक इमं सामिशान्नं वलिमित्यादि मंत्रेण वलिं दद्यात् पश्चिमे पू
र्ववत्कालभैरवं संपूज्य हूं कालभैरव श्मशानाधिपइमम् इत्यादि ॥ उत्तरे पूर्ववन्महाकालं संपूज्य ॥ ॐ हूं महाकालभैरव श्मशानाधिपेत्यादि॰
तथा च॰ शब्दवीजं ततः पश्चात् श्मशानाधिप ततः परं इमम् अंते सामिशान्नं वलिं गृह्न ततः परं गृह्न गृह्नापय हूं हूं विघ्ननिवारणं ततः कुरु सिद्धिं
मम सुतं प्रयच्छ स्वाहया त्वितं प्रणवाद्येन मनुना प्रथमो वलिरीरितः मायांते भैरवे पश्चाद् भयानक ततः परं पूर्ववद्वलिमुद्धृत्य दक्षिणे वलि
मुद्धरेत् ॥ हूं मंते च महाकालात् पूर्ववद्वलिमुद्धरेत् ॥ पश्चिमे कालदेवाय प्रणवाद्येन कल्पयेत् शब्दांते काल शब्दांते भैरवेति ततः परम् ॥
श्मशानाधिपइत्येवं पूर्ववच्चोत्तरे हरेत् चितामध्ये ततो दद्याद्वलित्रयमनुत्तमं ॥ कालरात्रि महाकालि कालिके घोरनिस्वने ॥ गृहाण मंव
लिं मातर्देहि मे सिद्धिमुत्तमां कालिकायै वलिं दत्त्वा पंचगव्येन सुंदरी अद्भिः संप्रोक्षणं कृत्वा पीतवस्त्रं न्यसेत् ततः भूर्ये वा वटपत्रे वा ततः पीठ
मनुन्यसेत् पीठमास्तीर्य वै तस्मिन् वद्धवीरासनं ततः वीरार्दनेन देवेशि रक्षां दिक्षु प्रकल्पयेत् अस्यार्थः भूर्यपत्रादौ तत्कल्पोक्तपीठमं
त्रं लिखित्वा तत्र व्याघ्रचर्मादि पीठमास्तीर्य्य तत्र वीरासनक्रमेणोपविश्य वीरार्दनमंत्रेण चतुर्दिक्षु रक्षां कुर्य्यात् वीरार्दनमंत्रस्तु हूं हूं ह्रीं ह्रीं
कालिके घोरदंष्ट्रे प्रचंडे चंडनायिके दानवान्दारय २ हन २ शवशरीरे महाविघ्नं छेदय २ स्वाहा हूं फट अनेन मंत्रितं लोष्टं दशदिक्षु विनिः
क्षिपेत् तन्मध्ये भैरवो देवो न विघ्नैः परिभूयते तथा च॰ कूर्चद्वयं ततो देवि मायायुग्मं ततः परं कालिके घोरदंष्ट्रे प्रचंडे चंडनायिके दानवा

 तद्दारयेत्सुक्ताहनेनिहितयंततः॥शवशरीरेष्वहविघ्नंच्छेदयदितयंततः हिंतांतोवर्मशस्त्रांतोवीरार्दनमनुर्मतः यदिप्रमादाद्देवेशिसाधकोभ
 यविह्वलः ततस्तैःस्तैःसुहृद्वर्गैरक्षितोनाभिभूयते शितार्कशितवाप्यालतूलैर्वर्तिकांनिर्मायतत्रदीपंसंस्थाप्यदेव्यस्त्वेभ्योनम इत्यस्त्रंसंपूज्य
अधश्चकुलदीपकंनिखनेत् तथाच॰ अर्केदुग्धितवाप्यालतूलैर्निर्मितवर्तिकां प्रदीपंतत्रसंस्थाप्यअस्त्रंतत्रप्रपूजयेत् इत्येतस्मिन्महादीपे
विघ्नैश्चपरिभूयते तदधश्चास्त्रमंत्रेणनिखनेत्कुलदीपकं॥ततस्तत्तत्कल्पोक्तभूतशुद्ध्यादिन्यासजालंविधायइष्टदेवतांसंपूज्यसंकल्प्यमं
त्रंजपेत् संकल्पस्तु ॐ अद्येत्याद्यमुकगोत्रःश्रीअमुकदेवशर्माअद्यामुकमंत्रसिद्धिकामोऽमुकमंत्रस्यामुकसंख्यजपमहंकरिष्ये इतिसं
कल्प्य देवताध्यानपरस्तन्मंत्रंजपेत् तथाच॰ तत्तत्कल्पविधानेनभूतशुद्ध्यादिकंचरेत् पीठंवाइतरंवापिविम्बस्यपूजयेत्ततः मंत्र
ध्यानपरोभूत्वाजपेन्मंत्रमनन्यधीः जपनियमस्तु एकाक्षरंयदिभवेद्दिक्सहस्रंततोजपेत् द्व्यक्षरेऽष्टसहस्रंतुत्र्यक्षरेचायुतार्द्धकं॥अ
तःपरंतुमंत्रज्ञोगजांतकसहस्रकं निशायांवासमारभ्यउदयांतंसमाचरेत् ॥ गजांतकमष्टोत्तरसहस्रमित्यर्थः॥यद्यसत्यभयंकर्णे
नेत्रवस्त्रेणबंधयेत् ततोऽर्द्धरात्रपर्यंतंयदिकिंचिन्नलभ्यते जयदुर्गाख्यमनुनातेनैवसर्षपान्क्षिपेत् जयदुर्गामंत्रस्तु ॐ दुर्गे २ रक्षिणी
स्वाहा ॐ तिलोसिसोमदैवत्योगोसवस्त्वंप्रिकारकः पितॄणांस्वर्गदातात्वंमर्त्यानांममरक्षकः भूतप्रेतपिशाचानांविघ्नेषुशांतिकार
कः॥इतिपठित्वाईशानादिषुचतुर्दिक्षुक्षिपेत् ॥ ततःसप्तपदंगत्वापुनस्तत्रैवसक्षिपेत् पुनर्देवतांसंपूज्यजपेत्॰ ततोयदिवरं
वरयइतिवदेत्तदासत्यंकारयेत् तथाच वरंवरयइत्युक्तेसाधकःस्थिरमानसः सत्यंचकारयित्वातुवरमेद्दूरमुत्तमं॥जपादौतुवलिंद

त्वा पश्चादपि बलिं हरेत् जपांते जपमध्ये वा देहि देहीति भाषिते तदापि च बलिं दद्यान्महिषं वापि छागलं बलिं च यवपिष्टमयेन यदा बलिं
प्रार्थयते नरं कुंजरमेव वा दिनांतरे चेद्दास्यामि स्वीकृत्य स्वर्गं हं व्रजेत् अपरे हि ततो दद्यात् पिष्टेन नरकुंजरौ पिष्टेनेति यवोद्भवेन धान्योद्भ
वेन च इत्यर्थः ॥ तथा च तंत्रांतरे ॥ यवक्षोदमयं वापि धान्योद्भवमथ वा चंद्रहासेन विधिवत्तत्र मंत्रेण घातयेत् योगिनीहृदये जपांते च बलिं
दद्याद्देवतायै यथाविधि महिषं छागलं वापि गृहीत्वा वरमेव च गृहं गच्छेत्स्वसुहृदासार्द्धं संहृष्टमानसः ततो दक्षिणां दद्यात् समाप्य सा
धनं देवि दक्षिणां विभवावधि गुरवे गुरुपुत्राय तत्पत्न्यै वा निवेदयेत् अथ शवसाधनं तत्र स्थाननियममाह भावचूडामणौ शून्यागारे नदी
तीरे पर्वते निर्जने वने बिल्वमूले श्मशाने वा तत्समीपे रणस्थले अष्टम्यां च चतुर्दश्यां पक्षयोरुभयोरपि भौमवारे तमिस्रायां साधयेत्सिद्धि
मुत्तमां ॥ मांसभक्तं च वस्त्रं धूपदीपादिकं तथा तिलाः कुशाः सर्षपाश्च स्थापनीयाः प्रयत्नतः ततः पूर्वोक्तमन्यतमं स्थानं गत्वा सामान्यार्घ्यं विधा
य पूर्वमुखोपि मूलान्ते फट्कारं कृत्वा यागभूमिं संप्रोक्ष्य गुरुं गणेशं वटुकं योगिनीं चतुर्दिक्षु पूर्वादितः संपूज्य पूर्वोक्त वीरार्दनमंत्रं भूमौ वि
लिख्य ये चात्रेत्यादि पूर्वोक्तमंत्रेण भूमौ पुष्पांजलित्रयं दत्वा प्रणम्य श्मशानाधिपतिभ्यः पूर्वोक्तक्रमेण बलिं दत्वा अघोरवावंधनं कृत्वा ॰
सुदर्शनास्त्रेण मंत्रेणात्मानं रक्ष २ इति हृदि हस्तं दत्वा स्वरक्षां कुर्यात् ततो घोरसुदर्शनमंत्रो तु ॐ ह्रीं स्फुर २ प्रस्फुर २ घोर घोरतरतनुरूप चट
२ प्रचट २ कह २ वश २ बंध २ घातय २ हुं फट् ॐ सहस्रार हुं फट् ततः पूर्वोक्तक्रमेण भूतशुद्धिन्यासजालं विधाय जयदुर्गामंत्रेण दिक्षु सर्ष
पान् विकीर्य तिलोसीति मंत्रेण तिलांश्च विकीर्य विहितशवसमीपं गच्छेत् अथ विहितशवो यथा तदुक्तं भावचूडामणौ ॰ ॥ ॐ ॥ ॰

तं॰सा॰ यष्टिविद्धं शूलविद्धं खड्गविद्धं पयोमृतं वज्रविद्धं सर्पदष्टं चंडालं चाभिभूतकं तरुणं सुंदरं शूरं रणे नष्टं समुज्ज्वलं पलायनविमुखं त्वंतु संमु
१३५ खे रणवर्त्तिनं भैरवतंत्रे॰ ॥ यष्टिविद्धं शूलविद्धं चाभिभूतं रणे मृतं शवमानीय कर्त्तव्यं नाहरेत्स्वेच्छया मृतं स्त्रीवेश्यपतितास्पृश्यनय
वर्ज्जोहितूवरं अव्यक्तलिंगं कुष्ठंवा हृद्भिन्नं शवं हरेत् ॥ तदुर्भिक्षमृतं वापि न पर्युषितमेव वा स्त्रीजनं चेदृशं रूपं सर्वथा परिवर्जयेत् कालोत्त
रेपि ब्राह्मणं गोमयं स्यक्ता साधयेद्वीरसाधनं महाशवाः प्रशस्ताः स्युः प्रधाने वीरसाधने क्षुद्राः प्रयोगकर्तॄणां प्रशस्ताः सर्वसिद्धये एवंयु
क्तशवं गृहीत्वा मूलमंत्रेण पूजास्थानमानयेत् ततस्तत्समीपं गत्वा ॐ हुं फडिति मंत्रेण शवमभ्युक्ष्य ॐ हूं मृतकाय नमः फडिति पुष्पांज
लित्रयं दत्त्वा शवं स्पृष्ट्वा प्रणमेत् तदुक्तं भावचूडामणौ प्रणावाद्यस्त्रमंत्रेण शवस्प्रोक्षणं चरेत् प्रणवं कूर्चबीजेन मृतकाय नमस्त्र फट् ॥
पुष्पांजलित्रयं दत्त्वा प्रणमेत्स्पर्शपूर्वकम् ॥ ॥ प्रणाममंत्रस्तु वीरेशपरमानंद शिवानंद कुलेश्वर आनंदभैरवाकार देवीपर्य्यंकशंकर वीरो
हं त्वां प्रपद्यामि उत्तिष्ठ चंडिकार्चने ॥ अनेन मंत्रेण प्रणम्य प्रक्षालयेत् ॥ ॐ हूं मृतकाय नमः इति क्षालयित्वा सुगंधिजलेन च स्नापयित्वा॰
वाससा जलमुत्तोल्य धूपैर्धूपितं कृत्वा चंदनादिना शवं प्रलिप्य शवस्य कटिदेशं धृत्वा पूजास्थानं समानयेत् तदुक्तं कालितंत्रे॰ नारं शवं
मृतकाय नमोंतं मंत्रमुच्चरन् शवस्नानमंत्रोयमिति भावचूडामणौ धूपेन धूपितं कृत्वा गंधादिना प्रलिप्य च एकाकी परिदेवेशि भक्त
यत्कुलसाधकं ततः कुशशय्यां कृत्वा पूर्वशिरः कृत्वा शवं स्थापयेत् तदुक्तं तत्रैव॰ कुशशय्यां परिस्कृत्य तत्रैव स्थापयेच्छवं ततः एला राम॰
लवंगकर्पूरजातिखदिरमात्रकं तांबूलं तन्मुखे दत्त्वा कुर्य्याच्छवमधोमुखं तत्पृष्ठे चंदनेनापि प्रलिप्य प्रयतः सुधीः बाहुमूलादिकट्यं १३५
तं चतुरस्रं विधाय च मध्ये पद्मं चतुर्द्वारं दलाष्टकसमन्वितं पीठमंत्रं लिखेन्मध्ये ततस्तस्य विधानतः ॐ ह्रीं फडिति मंत्रेण ततस्तस्मो

कपोलमंगुलिरखेत् तदुपरि केवलाद्यां भ्रासनंमसेत् गत्वाशवस्य सान्निध्यं धारयेल्कटिदेशतः यद्युपद्रवयेत्स्वदद्यात्तिष्ठीवनं शवे पुनः
प्रक्षालनं कृत्वा जपस्थाने समानयेत्॥ ततो द्वादशांगुलयज्ञकाष्ठानि ततो दशदिक्षु पूर्ववत्संस्थाप्य क्रमेण इंद्रादिदेवताः संपूज्य सामिषान्नं
बलिं हरेत् तदुक्तं तंत्रांतरे द्वादशांगुलमानानि यज्ञकाष्ठानि दिक्षु च संस्थाप्य पूजयेत्तत्र इंद्रादिदशदेवताः तत्रक्रमः ॐ लां इंद्राय सु
राधिपतये ऐरावतवाहनाय वज्रहस्ताय शक्तिपारिषदाय सपरिवाराय सवाहनाय नमः इत्यादि पाद्यादिभिः संपूज्य बलिं दद्यात् ॐ लां
इन्द्राय सुराधिपतय इत्यादि सवाहनाय इमं तं उच्चार्य इमं बलिं गृह्ण २ गृह्णापय विघ्ननिवारणं कृत्वा मम सिद्धिं प्रयच्छ स्वाहा एवमाप
भक्तबलिः ॐ इन्द्राय स्वाहा १ ॐ रां अग्नये तेजोधिपतये मेषवाहनाय शक्तिहस्ताय सायुधाय सपरिवाराय सवाहनाय नमः इत्यंतं संपू
ज्य बलिं दद्यादनेन ॐ रां अग्नये तेजोधिपतये सायुधे इत्यादिना बलिं दद्यात् २ ॐ यां यमाय प्रेताधिपतये दण्डहस्ताय महिषवाहनाय।
सायुधाय इत्यादिना संपूज्य बलिं दद्यादनेन ॐ यां यमाय प्रेताधिपतये इत्यादिना पूर्ववत्० ३ ॐ क्षां नैर्ऋताय रक्षोधिपतये ऽसिहस्ताय
श्ववाहनाय सपरिवाराय इत्यादिना संपूज्य ॐ क्षां निर्ऋतये रक्षोधिपतये सायुधाय इत्यादि पूर्ववत् ४ ॐ वां वरुणाय जलाधिपतये पाशह
स्ताय मकरवाहनाय सपरिवाराय इत्यादिना संपूज्य बलिं दद्यादनेन इममित्यादि पूर्ववत् ५ ॐ यां वायवे प्राणाधिपतये हरिणवाहना
य पाशांकुशहस्ताय सपरिवाराय इत्यादिना पूर्ववत्संपूज्य बलिं दद्यादनेन ६ ॐ कुं कुबेराय यक्षाधिपतये गदाहस्ताय सपरिवाराय इत्या
दि बलिं दद्यात्॥७॥ ॐ हां ईशानाय भूताधिपतये शूलहस्ताय वृषवाहनाय इत्यादिना पूर्ववत् संपूज्य बलिं दद्यादनेन ८ इंद्रेशानयो र्म

तं०सा० ध्ये ॐ आं ब्रह्मणेलोकाधिपतयेहंसवाहनायपद्महस्तायसपरिवारायेत्यादिनापूर्ववत् ९ निर्ऋतिवरुणयोर्मध्ये ॐ अं अनंताय नागा
१३६ धिपतयेचक्रहस्तायरथवाहनायसपरिवारायेत्यादिनासंपूज्यबलिंदद्यादनेनपूर्ववत् १० ततःपूर्ववद्भूतबलिंदद्यात् सर्वत्रसामिषा
न्नेनबलिंदद्यात् ततोधिष्ठातृदेवताभ्योबलिंचसुरयाततः ततश्चतुःषष्टियोगिनीभ्योपिसंदिशेत् अथपूजासामग्री समीपेदूरेचो
त्तरसाधकंसंस्थाप्यमूलांतेह्रींफट्शवासनायनमः इतिशवंसंपूज्यह्रींफडंतेमूलमुच्चरन् अश्वारोहक्रमेणशवोपर्युपविश्यस्वपाद
तलेकुशान्दत्त्वा शवकेशान्प्रसार्यजुटिकांबध्वा गुरुंगणपतिंदेवींचनमस्कृत्यप्राणायामंषडंगन्यासौकृत्वापूर्वोक्तवीरार्दनमंत्रेण
दशदिक्षुलोष्टंनिःक्षिप्यसंकल्पंकुर्यात् यथा ॐ अद्येत्यादि अमुकगोत्रः श्री अमुकदेवशर्मा अमुकायाःसंदर्शनकामोमुकमंत्रस्या
मुकसंख्यजपमहंकरिष्ये इतिसंकल्प्य ॐ ह्रीं आधारशक्तिकमलासनायनमः इत्यासनंपूज्यस्ववामेशवसमीपेऽर्घ्यपात्रादिकंसंस्था
प्यशवंजुटिकायांपीठपूजांकृत्वाषोडशोपचारैःपंचोपचारैर्वादेवींसंपूज्यशवमुखेदेवींसंपूज्यशवमुखेदेवींगंधादिनासंतर्पयेत् ०
ततःशवादुत्थायसंमुखेगत्वामंत्रंपठेत् ॥ यथा ॥ ॐ वशोमेभवदेवेशममवीरसिद्धिंदेहि २ महाभागकृताश्रयपरायणाः ततःपट्टसूत्रेण
शवचरणौदृढंबंधयेत् मूलेनयथामद्वशोभवदेवेशवीरसिद्धिकृतास्पद भीमभीरुत्रयाभावभाव्यलोचनभावुकः त्राहिमांदेवदेवेश तम०
शवानामधिपाधिप इत्यनेनशवस्यपादतलेत्रिकोणंयंत्रमालिख्य ततःशवोपर्युपविश्यहस्तद्वयंपार्श्वयोः प्रसार्यतदुपरिकुशा १३६
न्दत्त्वातत्रस्वपादौविधायप्राणायामत्रयंपुनःकृत्वाशिरसिगुरुंविभाव्यहृदिदेवींध्यात्वा ओष्ठौसंपुटौकृत्वाविहितमालयामौ

नीभूत्वा विभीर्जपेत् ततः श्मशानसाधनक्रमेण जपः कार्यः यद्यद्दूरात्रपर्यन्तं किंचिन्न लभ्यते तदा पूर्ववत् शर्षपतिलविकिरणं सप्तपदगमनं कृत्वा
जपं कुर्यात् भये जाते एवं पठेत् तथा नास्त्येव दुष्यं नास्ति भयं जातेव देत् ततः पत्मार्थ्यपसेव लितेन दातव्यं कुंजरादिकं दिनांते षु प्रहास्यामि स्वना
मकथयस्व मे इत्युक्त्वा संस्कृतेनैव निर्भयः सन्पुनर्जपेत् ततश्चेन्मधुरं वक्ति वक्तव्यं मधुरं ततः ततः सत्यं कारयित्वा वरं च प्रार्थयेत्ततः यदि सत्यं
नाकरोति वरं वा न प्रयच्छति तदा पुनर्जपेद्धीमान् एकाग्रमानसं यथा अस्यार्थः यदि जपकाले आकाशगत्या कुंजरादिकं प्रार्थयेत् तदा दिनां
तरे दास्यामि मम स्थाने स्वनाम कथयेत्युक्त्वा पुनर्जपेत् यदि स्व नाम मधुरं कथयति अमुक इति सत्यं कुरु कृते सत्ये वरं प्रार्थयेत् यदि कदापि
सत्यं न करोति वरं वा न प्रयच्छति तदा पुनर्जपेत् सत्ये कृते वरं लब्ध्वा सस्यजे त्वजपादिकं फलं जातमिति ज्ञात्वा जुटिकां मोचयेत्ततः शवं प्रक्षा
ल्य संस्थाप्य मोचयेत् पादबंधनं ॥ पादचक्रं मोचयित्वा पूजाद्रव्यं जले क्षिपेत् शवं जले वा गर्ते वा निक्षिप्य स्नानमाचरेत्॰ ततस्तत्स्वगृहं गत्वा ब
लिं दद्याद्दिनांतरे मंत्रस्तु अग्निमरयौ येषां यजमानो हंतेग॰ हं त्विमं बलिं अथ पैर्याचितानश्वान्नरकुंजरमूकान् दत्वापि स्मयाल्लं तेकर्तव्यं स्व
पोषणं ततः परेह्नि निसत्क्रियां कृत्वा पंचगव्यं पिबेत् पंचविंशतिसंख्यकान्ब्राह्मणान्भोजयेद्यथा परेह्नि समाचार्य पंचगव्यं पिबेत्ततः ब्राह्म
णान्भोजयेत्तत्र पंचविंशतिसंख्यकान् सप्तपंचविहीनान्वा क्रमेणैव दशावधि ततः स्नात्वा च भुक्त्वा च निवसेद्दुत्तमस्थले यदि नस्याद्धि प्रतोष्यं
तदा निर्धनतां व्रजेत् तदा चेन्निर्ईनत्वं स्यात्तदा देवी प्रकुप्यति त्रिरात्रं वाथ षड्रात्रं नवरात्रं तु गोपयेत् स्त्रीशय्यां च दिगच्छेत्तु तदा व्याधिं विनि
र्दिशेत् गीतं श्रुत्वाथ बधिरो नवक्षुर्न स्पर्शने यदि वक्ति दिने वाक्यं तदास्य मूकता भवेत् पंचदशदिवसं यावद्देहे दैवससंस्थितिः ॥ ॥

तं०सा० नखीकुर्याद्गंधपुष्पंवहिर्यातियदातदा तदाक्वत्रंपरित्यज्यगःह्वीपाद्बसनांतरं गोब्राह्मणविनिंदांचनकुर्याच्चकदाचन दुर्जनंपतितंक्लीवंनस्प
१३७ र्शेच्चकदाचन॥देवगोब्राह्मणादींश्चप्रत्यहंसंस्पृशेच्छुचिः प्रातर्नित्यक्रियांतेचविल्वपत्रोदकंपिवेत् ततःस्नात्वातुगंगायांप्राप्तेषोडशवा
सरे स्वाहांतंमंत्रमुच्चार्य्यतर्पणांतेनमःपदं एवंशतत्रयादूर्ध्वं देवान्संतर्प्पयेज्जलैः स्नानतर्प्पणशून्यस्यनस्याद्देवस्यतर्पणं इत्यनेनविधा
नेनसिद्धिंप्राप्नोतिसाधकः इहभुक्त्वावरान्भोगानंतेयातिहरेःपदं ततोदक्षिणांदत्वाछिद्रावधारणंकुर्यादितिवीरसाधनं विद्याभेदाः॥
तत्रकुब्जिकातंत्रे० प्रणवंचततोमायांकूर्चवीजंसमुच्चरेत् शिवायफडितिप्रोक्तश्चंडोग्नेयंमहामनुः चंडोग्नःशूलपाणिरयंसर्वार्थसाध
कः अस्यब्रह्माऋषिर्गायत्रीछंदोमायावीजंदेवश्चंडोग्रईरितः षट्दीर्घभाजावीजेनप्रणवाद्येनषडंगकं ध्यानंतु० शुद्धस्फटिकसं
काशंचतुर्वाहुंकिरीटिनं शूलंकपालंदक्षेतुवामेतुपाशमंकुशं सुरापानरसाविष्टसाधकाभीष्टदायकं ध्यात्वासंपूजयेद्देवंसहस्रपंचकंज
पेत् दशांशंसंस्कृतेवह्नौहुनेद्रक्तोत्पलेनच ॥ अथात्रप्रयोगः॥ त्रिमध्वक्तेनलभतेकवितांधनभाग्भवेत् रक्तपद्मस्यहोमेनमहतींश्रियमा
प्नुयात्॥पायसस्यतुहोमेनशत्रून्नाशयतेचिरात् कुसुंभतैलहोमेनरिपून्हन्यान्नसंशयः करवीरस्यहोमेनवाक्स्तंभोजायतेध्रुवम्॥शु
क्लपद्मस्यहोमेनविजयेदखिलंजगत् षट्कोणाष्टदलंपद्मंमध्येमूलंचकल्पयेत् केवलंशुद्धभावेनहविष्याशीदिवाजपेत् अस्यपुर राम०
श्चरणमात्रेणनचविघ्नैर्विलिप्यते अस्यैवजपमात्रेणसर्वसिद्धिमुपालभेत् इतिचंडोग्नशूलपाणिः कामकेश्वरतंत्रे अथवक्ष्येमहादेवि १३७
मातंगीसर्वसिद्धिदां अस्योपासनमात्रेणवाक्सिद्धिंलभतेध्रुवं प्रणवंचततोमायांकामवीजंचकूर्चकं मातंगोङेयुतास्वंचवह्निजायावधि

मंतुः॥ ऋषिः स्याद्दक्षिणामूर्तिर्विराट्छंदः प्रकीर्तितं मातंगी देवता देवी सर्वसिद्धिप्रदायिनी अंगन्यासकरन्यासौ कुर्यान्मंत्री समाहितः॥
षड्दीर्घभाजा बीजेन प्रणवाद्येन कल्पयेत् षट्कोणाष्टदलं पद्मं लिखेत्पद्मं मनोहरं ततः पूजा प्रकर्तव्या जपापुष्पेण मंत्रवित् अष्टशक्ति
श्चाष्टदले पूजयेत्स समाहितः रतिः प्रीतिर्मनोभवा क्रिया श्रद्धा च शक्तयः अनंगकुसुमानंगमदना मदनालसा इत्यष्टशक्तीः संपूज्य उपहार
समन्वितः ततो देवीं परं ध्यात्वा साधकः स्थिरमानसः अथ ध्यानम् श्यामांगीं शशिशेखरां त्रिनयनां रत्नाढ्यसिंहासनां हस्ताब्जैर्दधतीं
मसिं तद्परं खेटं च पाशांकुशौ भक्तेभ्यो विशदाननां विभवदां सिद्ध्याष्टसंसेवितां सिद्धाद्यां मुनिवंदितां सदुदितां मातंगिनीं त्वां भजे १
एवं ध्यात्वा महेशानीं गंधपुष्पैर्मनोरमैः नैवेद्यं तु महादेव्यै पायसं शर्करान्वितं पुरश्चरणकाले तु षट्सहस्रं मनुं जपेत् तद्दशांशं हुनेदा
ज्यैः शर्करामधुभिः सह ब्रह्मवृक्षोद्भवैः काष्ठैः साधकः शक्तिभिः सह एवं पुरश्क्रियां कृत्वा प्रयोगविधिमाहरेत् चतुष्पथे श्मशाने वा क
लामध्ये च मांत्रिकः मत्स्यमांसं पिष्टकं च दद्याद्धूपं च गुग्गुलं रात्रिं योगेन कर्तव्यं सदा पूर्णश्च साधकः एवं प्रयोगमात्रेण कविता जायते ध्रु
वं अग्निस्तंभं जलस्तंभं वाक्स्तंभं कारयेद्ध्रुवं मंत्री जयति शत्रूंश्च ना स्त्रीं योगिकुलं यथा शास्त्रवादे कवित्वे च बृहस्पतिरिवापरः अने
नैव विधानेन मातंगी सिद्धिदायिनी नूनं तद्गृहमागत्य कुबेरो दीयते वसु विना मत्स्यैर्विना मांसैर्नार्चयेत्परदेवताम् ॥ इति मातंगी ॥ ॥
॥ अथोच्छिष्टचांडालिमंत्राः ॥ तदुक्तं फेत्कारिण्यां ॥ उच्चार्योच्छिष्टशब्दं तु तथा चांडालिनीति च सुमुखीति ततो देवी कीर्तयेत्तदनंत
रं महापिशाचिनी पश्चाल्लज्जाबीजं ततः परं नादबिंदुसमायुक्तं ठकारं त्रितयं पुनः सविसर्गं महादेवि सर्वसिद्धिप्रदायकं मंत्रांतरं॰

तं०सा० तदुक्तंतंत्रांतरे० अथचोच्छिष्टचांडालिमातंगीपदमीरयेत् ततःसर्ववशंचांतेकरिहृद्वह्निवल्लभा एकोनविंशत्यावर्णैःसर्वाभीष्टकरं
१३८ भवेदिति मंत्रांतरं मंत्रदेवप्रकाशिकायां० वाग्भवंमायाकामःसौःऐंक्लींपूर्णमातंगीनमामिउच्छिष्टचांडालिनित्रैलोक्यवशंकरिस्वा
हेति इमांविद्यांजपेद्देविचापराहुंसमाश्रिता इयंविद्यामहाविद्यासर्वपापापहारिणी स्वर्गदामोक्षदाचैवराजसौभाग्यदायिका॥
यांयांप्रार्थयतेसिद्धिं हृत्वातांतामवाप्नुयात् विधानंचप्रवक्ष्यामिशृणुदेविवरानने भोजनानंतरेदेविविनैवाचमनेकृते बलिंदद्यात्प्र
यमतोमूलमंत्रेणसाधकः ततोमंत्रंजपेद्ध्यात्वादेवींतामिष्टसिद्धये बलिमप्युच्छिष्टेन तथाच नतिथिर्नचनक्षत्रंनचांगन्यासमेव
च नारिदोषोनवाविघ्नंनाशौचंनियमोनच॥यस्यतिष्ठतिमंत्रोयंनचविघ्नैःसबाध्यते ध्यानंतु० शवोपरिसमासीनांरक्तांबरपरिच्छदां
रक्तालंकारसंयुक्तांगुंजाहारविभूषितां षोडशाब्दांचयुवतींपीनोन्नतपयोधरां कपालकर्तृकांहस्तांपरंज्योतिःस्वरूपिणीं वामदक्षि
णयोगेनध्यायेन्मंत्रविदुत्तमः स्थंडिलेचबलिंदत्वाजपेत्तद्गतमानसः उच्छिष्टेनचकर्तव्योजपोस्याःसिद्धिमिच्छता उच्छिष्टेजपमान
स्सजायंतेसर्वसिद्धयः॥ अपरंचप्रवक्ष्यामिशृणुदेविफलप्रदं होमंचतर्पणंचैवसर्वकामार्थसिद्धये स्थंडिलेमंडलंकृत्वाचतुर
स्रंसमं ततः पूजयेन्मंडलेदेविमूलमंत्रेणसाधकः ततोमुलमुच्चार्य्यमंडलायनमः इतिमंत्रेणवह्निस्वरूपांदेवतांध्यात्वाहोमयेत्॥ राम० ०
तथाच० ततोदेवींसमाधायवह्निरूपव्यवस्थितां देवींध्यात्वाचरेद्धोमंदधिसिद्धान्नतंदुलैः सहस्रमात्रहोमेनराजानंवशमानयेत् १३८
मार्जारस्यतुमांसेनदेव्याहोमंसमाचरेत् सप्राप्नोतिपरांविद्यांसर्वशास्त्रवशीकृतां कुर्याच्छागस्यमांसेनहोमंमधुसमन्वितम्०॥

॥ धूंधूमावतीस्वाहा ॥ ६ ॥

सहस्रैकंविधानेनभवंतिकुलसिद्धयः॥विद्याकामश्चरेद्धोमंशर्करायुतपायसैः नूनंतस्यभवेद्देविसद्योविद्याचतुर्दश बिल्वपत्रैस्त्रिमध्वक्तैर्मासमेकं
समाहितः वंध्यापिलभतेपुत्रंचिरंजीविनमुत्तमं कर्केंधुकुसुमंहुत्वाछागरक्तसमन्वितं दुर्भगायाहठाद्देविसौभाग्यंशुभदायकं रजस्वलाया
वस्त्रेणमधुनापायसेन च होमंकृत्वामहादेवित्रैलोक्यंवशमानयेत् इत्येषाकथितादेविसर्वपापप्रणाशिनी मंत्रस्योच्चारणादेवसर्वपा
पप्रणाशिनी उच्छिष्टदूषणंत्यक्त्वासपवित्रोजपेन्मनुं अत्रयद्यपिपुरश्चरणंनोक्तं तथाप्यष्टसहस्रजपः तद्दशांशेनहोमादिकंबोध्यं॥
यथा येषांजपेहोमेचसंख्यानोक्तामनीषिभिः तेषामष्टसहस्राणिसंख्यास्याज्जपहोमयोः इत्यनेनविधानादष्टोत्तरसहस्रमितिसंप्रदायः
आसांसिद्धविद्यत्वात् पुरश्चरणंनास्तीतिनिबंधकारः॥ अथधूमावतीमंत्राः ॥तदुक्तंफेत्कारिण्यां॥ दंतावधीशविंद्वाढ्योवीजंधूमावतीद्वि
ठः धूमावतीमनुप्रोक्तोवैरिनिग्रहकारकः अस्याःपूजाप्रातःकृत्यादिकंकृत्वाभूतशुद्धिप्राणायामौचकृत्वा ऋष्यादिन्यासंकुर्यात् शिर
सिपिप्पलादऋषयेनमः मुखेनिचृच्छंदसेनमः हृदिधूमावत्यैदेवतायैनमः ततःकरांगन्यासौ धांअंगुष्ठाभ्यांनमः धींतर्जनीभ्यांस्वाहे
त्यादि धांहृदयायनमः इत्यादिच ततोध्यानं विवर्णांचंचलादुष्टादीर्घाचमलिनांवरा विमुक्तकुंतलारूक्षाविधवांविरलद्विजा॥
काकध्वजरथारूढाविलंबितपयोधरा शूर्पहस्तातिरूक्षाक्षीधूतहस्तावरान्विता प्रवृद्धघोणातुभृशंकुटिलाकुटिलेक्षणा क्षु
त्पिपासार्दितानित्यंभयदाकलहास्पदा विरलद्विजाविरलदंतेत्यर्थः जपेल्लक्षचतुर्दश्यां पुरश्चरणसिद्धये उपवासरतोमंत्रीशू
न्यागारेदिवानिशं श्मशानेविपिनेवापिजपेल्लक्षंतुवाग्यतः साक्षीशःसार्द्धवासाश्चपुरश्चरणकर्मणि आस्योपरिलिखेन्मंत्रंतस्मि

तं०सा० स्याप्पशिवंयजेत् अथवाप्यशिवंशत्रुनाम्नातुप्रजपेन्मनुं सहस्रार्द्धमतःशत्रुर्ज्वरेणपरिगृह्यते पंचगव्येनशांतिःस्यात्तज्ज्वरस्यपयसापिवा
१३९ पूर्ववत्पंचोपचारैःसंपूज्य यथा कृत्वामंत्रैरिपोरख्यामरण्ययामिनीदले उन्मादोजायतेशत्रोर्मनोरस्यतजापतः दग्ध्वाकाकंश्मशाना
ग्नौतद्भस्मादायमंत्रितं विरोधिनामष्टाशासद्यउच्चाटनंरिपोः मंत्रितः अष्टोत्तरशतमिति अष्टाशास्वक्षिपेदितिशेषः श्मशानभस्म
नाकृत्वाशिवंतस्योपरिन्यसेत् विरोधिनामसंरुद्धं कृष्णपक्षेसमर्चयेत् महिषीरूपमासाद्यस्वप्नेशत्रुंविनाशयेत् मंत्रेणानेननिखनेत्त
द्भस्मरिपुमंदिरे शत्रुमुच्चाटयेन्नूनंनात्रकार्याविचारणा श्मशानभस्मनालिंगंकृत्वापुष्पादिनार्चयेत् भगवन्नितिसंभाष्यमनसाकर्मचिं
तयन् निंबकाकच्छदावेकीकृत्यचाष्टशतंजपेत् दद्याद्धूपंसाध्यनाम्नासद्योविद्वेषयेदरीन् अस्यार्थः निंबकाकच्छदावेकीकृत्यतद्धुप
रिअष्टोत्तरशतंजप्त्वातेनद्रव्येण अमुकंद्वेषयमूलमुच्चार्यधूपंदद्यात् तथाच चितिकाष्ठानलेक्षीरहोमाशांतिःसदाभवेत् ॥ तथाच० ॥
र्जोधूमप्रदानेनगृध्ररूपेणकालिका मारयत्यरिमागस्याशांतिर्निर्माल्यधूपतः वराहकर्णधूपेणहन्यात्शूकररूपिणी अश्वत्थप
त्रधूपेनशांतिर्भवतिनान्यथा॥शांतिःसर्वाभिरेवश्यंपंचगव्येनजायते क्षीरेणचापिदेवेशिमधुरत्रितयेणवा कीलेक्षीरतरोर्विदर्भ्यवि
लिखेन्मंत्रेणनामाक्षरं जप्त्वापत्रद्वयेविलिख्यनिखनेदुच्चाटनंविद्विषां तत्पादद्वयधूलिकीर्णहविषादद्यात्द्विजेभ्योवलिंतज्जप्त्वाचिति तं०
भस्मकीलितमरेर्गेहेतदुच्चाटनमित्यादिप्रयोगः अथभद्रकालीमंत्रः मायांदेवींजमुद्धृत्यकालीतिपदमुच्चरेत् महाकालिपदंचो १३९
क्त्वाकिलियुग्ममतःपरं अस्त्रमग्निप्रियांतोयंभद्रकालीमनुर्मतः आराध्यप्रजपेन्नित्यमष्टोत्तरशतंमनुं जपमालाविधानव्याअष्टा

॥ ह्रींकालिमहाकालिकिलि२फट्स्वाहा मंत्रभद्रकालि २॥

ॐ हस्तिपिशाचिलिखेस्वाहा॥ ६॥

त्तरशतेनवा ध्यातव्येयंमहाकालीदेवीसर्वभयापहा अथएवेतिभूतशुद्धिप्राणायामौकृत्वापंचोपचारैःशिवलिंगेपूजयेदित्यर्थः ध्यानंयथा॥
सुतृक्षामाकोटराक्षीमसिमलिनमुखीमुक्तकेशीरुदंती नाहंतृप्तावदंतीजगदखिलमिदंग्रासमेकंकरोमि हस्ताभ्यांधारयंतीज्वलदन
लशिखाभासन्निभंपाशमुग्रं दंतैर्जंबूफलाभैःपरिहरतुभयंपातुमांभद्रकाली १ प्रयोगमात्रंकर्तव्यंवैरिनिग्रहकारकं इयंदेवीमहादेवीश
त्रुनिग्रहकारिणी यथेष्टंचिंतयाचिंत्यधर्मकामार्थसिद्धिदा अत्रपुरश्चरणादिकंदक्षिणकालीमंत्रवदितिकेचित् वस्तुतस्तुपुरश्चरण
मष्टोत्तरसहस्रजपः॥ अथोच्छिष्टगणेशमंत्रः ॥तंत्रांतरे॥ हस्तिपदंतमुखार्णंपिशाचीतिपदंततः देवराजंसनेत्रंचकांतमीशंस्वरान्वितं व
ह्निजायावधिर्मंत्रस्त्वाद्यःसर्वकामदः प्रणवस्थानेगमितिवाकेचित्॥ ॥अस्यश्रीउच्छिष्टमहागणपतिमंत्रस्य मतंगभगवानृषिः गाय
त्रीछंदः उच्छिष्टमहागणपतिर्देवता गंबीजं स्वाहाशक्तिः श्रींकीलकं खेहस्तिमुखायअंगुष्ठा० लंबोदरायत०महात्मनेम०आंक्रोंअ०उच्छि
ष्टायक० ह्रींश्रींग्लौंक्लींगंस्वाहाकरत० एवंहृदयादिषु० अथध्यानंप्रवक्ष्यामिरत्नसिंहासनोपरि पद्मासनेसमासीनंरक्तवर्णंभुजद्वयं
तन्वायश्यामवर्णायमत्तायमधुपानतः वामांकगतसुंदर्यास्मरागारेप्रतिष्ठितं २ प्रवेशयित्वातत्स्वेदंस्थितपीयूषपानतः चषकंसव्यहस्ते
नपललंवामतःकरे ३ दधानंदेवदेवेशंसर्वाभरणभूषितं ॥ ॐहस्तिमुखायलम्बोदरायउच्छिष्टायमहात्मने आंक्रोंह्रींश्रींग्लौंक्लींगंघे२
उच्छिष्टायस्वाहा॥ ॥तथाच॥नतिथिर्नचनक्षत्रंनोपवासंविधीयते यथेष्टंचिंतयामंत्रःसर्वकामफलप्रदः अस्यपूजाप्रातःकृत्वादिभूतशु
द्धिं तंविधायऋष्यादिन्यासंकुर्यात् यथा शिरसिसुधीरऋषयेनमः मुखेनिचृद्गायत्रीछंदसेनमः हृदिउच्छिष्टगणपतयेदेवतायनमः॥

ततः प्रणवेनकराङ्गन्यासौकृत्वाध्यायेत् रक्तमूर्तिंगणेशानंसर्वाभरणभूषितं रक्तवस्त्रंत्रिनेत्रंचरक्तपद्मासनेस्थितं चतुर्भुजंमहाकायंद्वि
दंतंसस्मिताननं इष्टंचदक्षिणेहस्तेदंतंचतदधःकरे पाशांकुशौचहस्ताभ्यांजटामंडलवेष्टितं ललाटेचंद्ररेखाढ्यंसर्वालंकारभूषितं ए
वंध्यात्वाकरस्थपुष्पेणमूलेनशिरसिसंपूज्यवहिरावाह्यपूजामारभेत् अष्टदलपद्मंलिखित्वापूजयेत् प्रथमंमूलेनार्घ्यपात्रंसंस्थाप्य
दशधाप्रजप्यतेनोदकेनात्मानंपूजोपकरणंचाभ्युक्ष्यपुनर्ध्यात्वाष्टदलपद्ममध्येस्थापयेत् ततः पंचोपचारैःसंपूज्यपत्रेषुपूर्वादि ॐवक्र
तुंडायस्वाहा एवंएकदंतायलंबोदरायविकटायविघ्नायगजवक्त्रायविनायकायगणपतयेमध्येहस्तिमुखायपुनर्देवंत्रिःसंपूज्ययथा
शक्तिजप्त्वासमर्प्यवलिंनैवेद्यमानीयउच्छिष्टगणेशायमहाकालायएषवलिर्नमः इतिवलिंदत्वाचमनीयादिकंदद्यात् ॥विशेषफला
कांक्षिभिःपुनः॥ॐह्रांह्रींह्रूंह्रैंह्रौंह्रःहूंफट्स्वाहेत्यनेनवलिंदद्यात् ततःपुष्पमेकंदक्षिणदिशिक्षिप्त्वाक्षमस्वेतिविसर्जयेत् अस्यपुर
श्चरणंषोडशसहस्रजपः तथाच० कृष्णांचतुर्थीमारभ्ययावत्शुक्लाचतुर्थिका सहस्रंहिजपेन्मंत्रंयोपिन्नियमपूर्वकम् स्नापयेन्म
धुनानित्यंनैवेद्यंगुडपायसं भुक्तोच्छिष्टोजपेन्मंत्रंगणेशोयंसदाप्रिये श्वेतार्कस्याकृतिंकृत्वारक्तचंदनकेनवा अंगुष्ठमात्रंप्रतिष्ठा
प्यद्विजाग्न्यगुरुसंनिधौ जप्त्वाषोडशसाहस्रंसिद्धमंत्रोभवेद्ध्रुवं योषिद्दित्तियोषिदुपगमेनियमपुरःसरमित्यर्थः ननुस्यागनियमः अप्र
संगाद्दोचित्यादिदर्शनात् अथात्रप्रयोगः॥राजद्वारेतथारण्येसभायांगोत्रसंपदि विवादेव्यवहारेचसंग्रामेशत्रुसंकटे नौकायां
विपिनेचापिद्यूतेचव्यसनेतथा ग्रामदाहेचौरविद्वेषिंहव्याघ्रादिसंकटे स्मरणादेवदेवस्यसर्वंवैविद्रुतंभवेत्॥तत्सर्वंनश्यतिक्षि

प्रंसूर्येणैवतथातमः ॥ सद्योच्छिष्टगणेशानोयत्नराजेनधीमता आराधितःसोपहारैःसद्यादिष्टफलप्रदः एवंकृत्वाव्यवस्थांतुनरद्वनेश्वरतांग
तः अपामार्गसमीद्वोमोसौभाग्यंलभतेध्रुवं अष्टोत्तरशतैर्मंत्रीमूलमंत्राभिमंत्रितं नराणामस्थिसंभूतंयंत्रंमंत्राभिमंत्रितं निखनेन्मंदिरे
यस्यभवेदुच्चाटनंपरं अथवीर्यांलिखेद्यस्यक्रयविक्रयतांहरेत् मानुषास्थिसमुद्भूतंकीलकंचाभिमंत्रितं निखनेन्मंदिरेयस्यमरणं
निश्चितंभवेत् उद्धृतेषुभवेच्छांतिरिजिसर्वस्यसंमतं यस्यनाम्नाजपेन्मंत्रंसहस्रंसवशोभवेत् पंचसहस्रहोमेनउद्दिष्टवरांस्त्रियं सह
स्रदशहोमेनराजासद्योवशोभवेत् लक्षजपेनराजेवद्विलक्षेराजपंक्तयः दशलक्षेणतद्राष्ट्रंवश्यंतस्यचसर्वदा अणिमादिमहासिद्धिः
कोटिजापान्नसंशयः खेचरत्वंजपेन्नित्यंससर्वज्ञत्वंचजायते मंत्रंलिखित्वाशिरसिकंठेवाधारयेद्यदि सौभाग्यंतत्ररक्षाचभवेत्तत्रसुनिश्चि
तं॥ अथधनदामंत्राः ॥ तत्तूर्यविंदुसंयुक्तंलज्जावीजंसमुद्धरेत् लक्ष्मीवीजंततोदेविसंवोधाचरतिप्रिया वह्निजायावधिःप्रोक्तोमंत्र
राजोत्तमोत्तमः तंत्रांतरे॰ तत्तूर्यविंदुनायुक्तंलक्ष्मीप्रणवमेवच मायावीजंसमुद्धृत्यसंवोधाचरतिप्रिया वह्निजायावधिःप्रोक्तोमंत्रराजोत्तमोत्तमः
लक्ष्मीप्रणवंश्रीवीजंकुबेरानुमतोयंमंत्रः अस्यपूजाः प्रातःकृत्यादिप्राणायामांतं कृत्वाऋष्यादिन्यासंकुर्यात् यथा शिर
सिकुबेरऋषयेनमः मुखेपंक्तिश्छंदसेनमः हृदिधनदादेवतायैनमः ततःकरांगन्यासे ह्रांअंगुष्ठाभ्यांनमः ह्रींतर्जनीभ्यांस्वाहेत्यादि
ह्रांहृदयायनमः ॥ इत्यादि ॥ ततोध्यानम् ॥ कुंकुमारुणगर्भाभांकिंचिद्यौवनशालिनीं मृणालकोमलभुजांकेयूरांगदभूषितां तुलाको
टिपरिभ्रांतपादपद्मद्वयान्वितां माणिक्यहारमुकुटांकुंडलादिविभूषितां नीलोत्पलदृशांकिंचिदुद्यत्कुचविराजितां कराभ्यांभ्राम्य

धंह्रींश्रीरतिप्रियेस्वाहा ४
॥ करवमंत्रकारमतेतु ३

तं०सा० स्कमलांरक्तवस्त्रांगरागिणीं हेमप्राकारमध्यस्थांरत्नसिंहासनोपरि ध्यायेत्कल्पतरोर्मूले देवींतांगणनायिकां एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्यवहिः
१४१ पूजामारभेत् अस्यपूजायंत्रं नवयोन्यात्मकंचक्रंविलिखेत्कर्णिकोपरि दिग्दलंपद्ममालिख्यचतुरस्रंलिखेद्बहिः कोणेषुवज्रान्संलिख्यम
ध्येवीजंसमुद्धरेत्॥ ततोर्घ्यस्थापनं॥ फडितिपात्रंप्रक्षाल्यनम इत्यनेनापूर्यतत्रप्रणवेनगंधपुष्पंनिःक्षिप्यतीर्थमावाह्यधेनुमुद्रांप्रदर्श्यतदुपरिमूलं
दशधाजप्त्वातज्जलंकिंचित्प्रोक्षणीपात्रेसंस्थाप्यतेनोदकेनात्मानंपूजोपकरणंमूलेनत्रिःसंप्रोक्ष्याधारशक्त्यादि ह्रींज्ञानात्मनेनमः इत्यंतंपीठपू
जांविधाय ॐपद्मायनमः इतिमध्येसंपूज्यपुनर्ध्यात्वापीठेआवाह्यपंचोपचारादिनापूजयेत् ततोयोनिमुद्रांप्रदर्श्यकेसरेषुअग्न्यादिकोणम
ध्येदिक्षुच॥ ह्रांहृदयायनमः इत्यादिनाषडंगेनपूजयेत् ततोदलेषुपूर्वादि ॐलक्ष्म्यैनमः एवंपद्मायै· पद्मालयायै· श्रियै· हरिप्रियायै· हरायै·।
कमलायै· अजायै· चंचलायै· लोलायै· मध्येदेवींचपुनः पूजयेत्॥ ततोयथाशक्तिजप्त्वाजपंसमर्प्यक्षमस्वेतिविसर्जयेत् अस्यपुरश्चरणंलक्षजपः
तथाच॰ प्रजपेद्दक्षसूत्रेणरत्नादिकृतकेनच लक्षेजप्तेमंत्रसिद्धिःपुरश्चर्यांसमाचरेत् विनियोगान्यथाकुर्यात्साधकःस्वमनोरथान् एवंत्रीभवेज्ज
प्यतेचाष्टसहस्रंसप्तवासरान् एतेनैवसुसिद्धःस्यात्पुरश्चर्यादिकोविधिः किमिहाद्दुर्लभंदेविसाधयेद्यदिसाधकः भुक्त्वावाप्यथवाभुक्त्वा
पायसान्नंप्रदापयेत् दशकृत्वोथवाशौचंकृत्वावापिकुचेलतां यःस्मरेद्देविविद्यांतांदारिद्र्येनाभिभूयते कामदेवंजपेत्पार्श्वेदेव्याःप्रसहमाद राम०
रात्॥ तेनदेव्यामहाप्रीतिर्वांछितार्थंददातिच पूजांतेचसमायातिएवंत्रीदेवीधनेश्वरी सर्वालंकारमुक्त्वाज्यपदत्वायातिनिजालयं धनंचविपुलंद १४१
त्वासाधकस्यमनोरथान् पूरयित्वामहेशानिवशगाजायतेशुभा यद्वाभक्त्यामहेशानिचंदनेनानुलेपनं दातव्यंसर्वदातस्यैनित्यंदारिद्र्यशांत

ये॥स्वयमाहतिपक्षिणोयोमांसमाहरतिमानवः तस्य दारिद्र्यसंन्यासं दासीवत्करवाम्यहं सहस्रं सप्तभिर्यावत्पुरश्चरणमिष्यते तथा घृतेन खंडेन म
धुना च दशांशतः होमोपिचविधातव्यः क्षणादारिद्र्यशांतये पूजाकार्यामहादेव्याश्चंदनेनानुलेपिते ताम्रपात्रे तथाकार्यंमंडलंसुमनोहरं तत्रपू
जाविधातव्यादेव्याएवंमनीषिणा कुतोदारिद्र्यसंकाश्यसहिकोटीश्वरोभवेत्॥ अंगन्यासकरन्यासौनांगेचैवास्यदेवता कुबेरस्यमतेनास्याः पूजा
पिक्रियतेतथा॥ अथश्मशानकाली॥ तदुक्तंकालीतंत्रे॰ ॥ वाणींमायांततोलक्ष्मींकामवीजंततःपरं कालिकेसंपुटत्वेनचतुष्कंवीजमालिखे
त्॥ एकादशार्णादेवेशिचतुर्वर्गप्रदायिनी अस्याः यंत्रं पद्ममष्टदलंवृत्तंतद्बाह्येधरणीतलं चतुर्द्वारसमायुक्तंमध्येमूलंसमालिखेत् दलेष
ष्टसुविलिखेत्कवर्गाद्यष्टवर्गकं धरण्यांविलिखेद्बाह्यंचतुष्कंचचतुष्ककं॥ पूर्वादिदुत्तरांतंचमध्येदेवींप्रपूजयेत् अस्याः पूजाक्रमः प्रातःकृत्यादि
प्राणायामांतंकर्मकृत्वा ऋष्यादिन्यासंकुर्यात्॥ शिरसिभृगुऋषयेनमः मुखेनिचृच्छंदसेनमः हृदिश्मशानकालिकायैदेवतायैनमः गुह्येवा
ग्बीजायनमः पादयोर्मायाशक्तयेनमः सर्वांगेकामराजायकीलकायनमः ततः करांगन्यासौ॰ ऐं अंगुष्ठाभ्यांनमः ह्रींतर्जनीभ्यांस्वाहा श्रींम।
ध्यमाभ्यांवषट् क्लीं अनामिकाभ्यांहुं कालिकेकनिष्ठाभ्यांवौषट् क्लींमादिवाग्भवांतंकरतलकरपृष्ठाभ्यांफट् एवंहृदयादिषु ततोध्यानं॰
॥ अंजनाद्रिनिभांदेवींश्मशानालयवासिनीं रक्तनेत्रांमुक्तकेशींशुष्कमांसातिभैरवीं पिंगाक्षींवामहस्तेनमद्यपूर्णांसमांसकं सद्यःकृत्तशि
रोदक्षहस्तेनदधतींशिवां स्मितवक्त्रांसदाचाममांसचर्वणतत्परां नानालंकारभूषांगींनग्नांमत्तांसदाशवैः एवंध्यात्वाजपेन्मंत्रंश्मशानेतुवि
शेषतः गेहेवापिगृहस्थोपिमत्स्यमांसैःसुभोजनैः नग्नोभूत्वामहापूजांकुर्याद्रात्रौसमाहितः पूजनंतु॰ ध्यात्वामानसैःसंपूज्यार्घ्यस्थापनं

॥ ॐ ह्रीं वगलामुखि सर्वदुष्टानां वाचं मुखं पदं स्तंभय जिह्वां कीलय बुद्धिं विनाशय ह्रीं ॐ स्वाहा ॥ ५ ॥

कृत्वा पुनर्ध्यात्वा पंचोपचारैः संपूज्य पत्रेषु ब्राह्म्यादिकाः पूजयेत् तद्बहिः असितांगादीन् पूजयेत् ॥ अस्य पुरश्चरणमेकादशलक्षजपः ॥ त
स्याच ॥ वर्णलक्षं जपेन्मंत्रं तद्दशांशेन होमयेत् मंत्रांतरं तत्रैव कामवीजं समालिख्य कालिकायै समालिखेत् नमोंतेन च देवेशि सप्ताणों मनुरु
त्तमः षडंगं कालिकादेव्या अन्यत्सर्वं तु पूर्ववत् ॥ अथ वगलामुखी ॥ तदुक्तं तंत्रांतरे ॥ ब्रह्मास्त्रं च प्रवक्ष्यामि सद्यः प्रत्ययकारणं साधका
नां हितार्थाय स्तंभनाय च वैरिणां यस्याः स्मरणमात्रेण पवनोपि स्थिरायते ॥ प्रणवं स्थिरमायां च ततश्च वगलामुखि तदंते सर्वदुष्टानां ततो वाचं
मुखं पदं स्तंभयेति ततो जिह्वां कीलयेति पदं ततः बुद्धिं विनाशयः पश्चात् स्थिरमायां समालिखेत् लिखेच्च पुनरोंकारं स्वाहेति पदमंततः षट्त्रिंश
दक्षरी विद्या सर्वसंपत्करी मता स्थिरमाया ह्रींकारः तंत्रांतरे॰ वह्निहीनेंद्रमायायुक् वगलामुखि सर्वेषु क् दुष्टानां वाचमित्युक्त्वा मुखं स्तंभय कीर्त
येत् ॥ जिह्वां कीलय बुद्धिं तु विनाशय पदं वदेत् ॥ पुनर्बीजं ततस्तारं वह्निजायावधिर्भवेत् तारादिका चतुस्त्रिंशदक्षरा वगलामुखी इत्यपि मंत्रांत
र ॥ अस्य पूजा प्रातः कृत्यादि प्राणायामांतं कृत्वा ऋष्यादिन्यासं कुर्यात्॰ शिरसि नारदऋषये नमः मुखे त्रिष्टुप् छंदसे नमः हृदि वगलायै देव
तायै नमः लिंगे ह्रीं बीजाय नमः पादयोः स्वाहा शक्तये नमः ॥ ततः करांगन्यासौ ॥ ॐ ह्रीं अंगुष्ठाभ्यां नमः वगलामुखि तर्जनीभ्यां स्वाहा सर्वदुष्टा
नां मध्यमाभ्यां वषट् वाचं मुखं पदं स्तंभय अनामिकाभ्यां हुं जिह्वां कीलय कनिष्ठाभ्यां वौषट् बुद्धिं विनाशय ह्रीं ॐ स्वाहा करतलकरपृष्ठाभ्यां
फट् एवं हृदयादिषु॰ ततो मूलांते आत्मतत्त्वव्यापिनी वगलामुखी श्रीपादुकां पूजयामीति मूलाधारे मूलांते विद्यातत्त्वव्यापिनी वगलामु
खी श्रीपादुकां पूजयामीति हृदये मूलांते शिवतत्त्वव्यापिनी वगलामुखी श्रीपादुकां पूजयामीति शिरसि मूलांते सर्वतत्त्वव्यापिनी वगलामुखी

स्वीश्रीपादुकांपूजयामीति सर्वांगे ॥ ततोध्यानं ॥ मध्येसुधाब्धिमणिमंडपरत्नवेदी सिंहासनोपरिगतांपरिपीतवर्णां पीतांबराभरणमाल्यविभूषि
तांगीं देवींनमामिधृतमुद्गरवैरिजिह्वां १ जिह्वाग्रमादायकरेणदेवीं वामेनशत्रुंपरिपीडयंतीं गदाभिघातेनचदक्षिणेनपीतांबराढ्यांद्वि
भुजांनमामि २ एवंध्यात्वा मानसैःसंपूज्यबहिःपूजामारभेत् तत्रप्रथमतोर्घ्यस्थापनं तद्यथा॰ अष्टांगुलचतुरस्रंविधाय ईशानादिषुपू
र्वादिदिक्षुचकुसुमाक्षतचंदनैः ॥ ग्लौंगणपतयेनमः ॥ इत्यनेनगजदानेनसंपूज्यतेनमधुनाचार्घ्यमारोपयेत् ततोवारत्रयंविद्यया·
संपूज्यांगानिविन्यसेत् ततोधेनुयोनिमुद्रेप्रदर्श्य तेनोदकेनात्मानंपूजोपकरणंचाभ्युक्ष्य त्रिः अस्याःयंत्रं अस्रंषडस्रंवृत्ताष्टदलंभूपुर
समन्वितं ततोमूलमुच्चार्याधारशक्तिकमलासनायनमः एवंशक्तिपद्मासनायनमः ततःपूर्ववत्ध्यात्वापीठेआवाह्यषडंगानिविन्यसेत्॰
ततोमुद्राःप्रदर्श्यपूर्ववत्षडंगेनमंडलंयजेत् ॥ ततोमूलेनमंत्रयित्वाधेनुयोनिमुद्रेप्रदर्शयेत् ततआत्मविद्याशिवैस्तत्वैर्विंदुत्रयंमुखेक्षि
प्त्वातर्जन्यंगुष्ठयोगेनसांगांसावरणांवगलामुखींतर्पयेत् ततोयथासंभवमुपचारैःपूजयेत् ॥ आवरणपूजामारभेत् ॥ षट्कोणेषुपूर्वे ॐसु
भगायैनमः अग्निकोणे ॐभगसर्पिण्यैनमः ईशानेभगावहायैनमः पश्चिमेॐभगसिद्धायैनमः ॥ नैरृते ॐभगपातिन्यैनमः वायौॐभग
मालिन्यैनमः अष्टपत्रेषुब्राह्म्याद्यामातरःपूज्याः ॥ पत्राग्रेषु·जयायैनमः ॐविजयायै·अजितायै·अपराजितायै·जंभिन्यै·स्तंभिन्यै·मोहिन्यै
आकर्षिण्यैनमः ततोद्वारेषु·ॐभैरवायनमः तद्वाह्ये॰ इन्द्रादीन्वज्रादींश्चसंपूज्य धूपादिविसर्जनांतंकर्मसमापयेत् यथाशक्तिजपंविधा
य त्रिशूलमुद्रांप्रदर्श्यपुष्पांजलित्रयंदत्वा ॥ देव्यैयोनिमुद्रांप्रदर्शयेत् ॥ ततोभैरवायवलिंदत्वा विसर्जनांतंकर्मसमापयेत् ॥ अस्यपुरश्चर

तं॰सा॰ णंलक्षजपः॥ तथा च॥ पीतांबरधरो भूत्वा पूर्वास्याभिमुखं स्थितः लक्षमेकं जपेन्मंत्री हरिद्राग्रंथिमालया ब्रह्मचर्यरतो नित्यं प्रयतो ध्यानतत्परः
१४३ प्रियंग्वाश्वरसेनापि पीतपुष्पैश्च होमयेत् ततः प्रयोगः कुरुते वाग्पतिः स्तंभं दुष्टानां बुद्धिनाशनं जपहोमप्रयोगेन मंत्रं चाप्यमुतं जपेत् प्रियंगु
हरितालाभ्यां लवणं जुहुयान्निशि स्तंभयेत्परसैन्यानि नात्र कार्या विचारणा अथ वा पीतपुष्पैश्च होमयेत्स्तंभनेषु च स्तंभनेषु च सर्वेषु प्रयोगः
प्रत्ययावहः॥ ॐकारयोः संपुटयोरूर्ध्वाधः शिरसोर्लिखेत् मध्यगं नाम साध्यस्य तद्बाह्ये चाद्यमक्षरं बीजं द्वितीयवर्गस्य तत्तोयं विंदुभूषितं॥ च
तुर्दशस्वरोपेतं सलिखेत्पृथिवीपुटं ठकारेण समावेष्ट्य चतुष्कोणपुटं बहिः तत्कोणे रेखासंसक्तैः शूलैर्वज्राष्टकं लिखेत् त्रिशूलमध्यरेखा
याए स्त्रीबीजानि पार्श्वयोः अष्टस्वपि च कोणेषु तद्बहिर्वगलां लिखेत्॥ पृथिव्यंतरितं बाह्ये मातृकापरिमंडलं आवेष्ट्य चाष्टधा पश्चात्त
द्बाह्ये स्थिरमायया निरुध्यांकुशबीजेन नादसंमिलितांघ्रिणा लिखित्वा पूर्ववद्ध्यावेष्ट्य पश्चाद्बगलामुखीं पट्टे पाषाणपट्टे वा हरिद्रोन्मत्तता
लकैः दिव्यस्तंभमुखस्तंभे लिखित्वा गाढमाक्रमेत्॥ विवादे यंत्रमालिख्य भूर्जे तैरेव वस्तुभिः कुंभकारस्य चक्रस्य भ्रमतो विपरीतकः
मृत्तिकां समुपादाय वृषभं कारयेत्ततः यंत्रं तस्योपरि न्यस्य तालकेन विलिप्य च तन्नाशायां विनिःक्षिप्य पीतरज्जु निजे गृहे अर्चयेत्तं चतुःका
लं नित्यं पीतोपचारतः॥ दुष्टस्य स्तंभये स्यैव मुखं वाचस्पतेरपि॥ ॥अथ कर्णपिशाचिनीमंत्रः॥ ॥तदुक्तं तंत्रांतरे॥ ॥कर्णांते क्षणलोहितावक रा॰म॰
गत्वानंतत्रिकालवदान्तो नानागतशब्दयुक्तभुवनेशो वह्निजायान्वितः तारादौ मनुरेकलक्षजपतो व्यासेन संसेवितः सार्वज्ञं लभतेऽचिरेण नि १४३
यतं पैशाचिकी भक्तितः ध्यानम् रक्तां रक्तविलोचनां त्रिनयनां खर्वां चलम्बोदरीं बंधूकारुणजिह्विकां वरवराभीतीकरामुन्मुखीम्॥ ॥

॥धूम्रार्चिर्जटिलांकपालविलसत्पाणिद्वयांचंचलां सर्वज्ञांशवहस्तुताधिवसतिं पैशाचिकीं तांनुमः ॥ अस्य पूजा॥ निशायामर्द्धरात्रौ चतुर्दिन्यस
पिशाचिकां॥ दग्धमीनंबलिंदत्वा रात्रौ संपूज्य संजपेत्॥ ॐ कर्णपिशाचिदग्धमीनबलिं गृह्ण २ मम सिद्धिं कुरु २ स्वाहेति दग्धमीनबलिंदद्या
त्॥ रक्तचंदनबंधूकजवादिपुष्पादिकं चयत् अमृतं कुरु देवेशि स्वाहेति प्रोक्षयेज्जलैः पूर्वाह्णे किंचिज्ज्ञात्वा मध्याह्ने एकभक्तं निरामिषं कृत्वा
रात्रावपि तत्संख्यं जपेत्॥ जपस्य दशांशं तर्प्पणं॥ ॐ कर्णपिशाचिं तर्पयामि ह्रीं स्वाहा॥ एवं क्रमेण लक्षमेकं पुरश्चरणं कृत्वा दशांशं होमयेत्
तदभावे दशांशं तर्पणं कृत्वा वरं प्रार्थयेत्॥ मूलं रक्तचंदनेन लिखित्वा यंत्रोपरि देवतां पूजयेत् सिद्धलक्षणमुच्यते॰ गगने हूंकारादिश्रवण
दीर्घाग्निशिखास्वरूपसंदर्शनात् सिद्धिर्भविष्यतीति ज्ञात्वा तथाविधमाचरेत्॥ प्रणवं माया कर्णपिशाचि मिमेकर्णे कथय हुं फट् स्वाहा॥ प्रदी
पतैलं पादयोर्दत्वा रात्रौ लक्षं जपेत् ततः सर्वज्ञो भवति॥ नास्याः पूजा ध्यानं तथा तारं कामबीजं जया देवि स्वाहा अस्यापि न्यासादेरभावः पूर्वं
लक्षं जप्त्वा गृहगोधिकां निपात्य तदुपरि जयादेवीं यथाशक्ति संपूज्य तावज्जपेत् यावज्जीवति सा ततः सिद्ध्यति सिद्धिस्तु मनसा दिप्रश्ने कृते सा
आयाति तस्याः पृष्ठे सर्वं भूतभविष्यादिकं पश्यति ॥ अथ मंजुघोषः॥ जाड्यौघ्यतिमिरध्वंसः संज्ञार्णवतारकः श्रीमंजुघोषो जयति सा
धकानां सुखावहः ततः आगमोत्तरे मातृकादिसमुद्धृत्य वह्निबीजं समुद्धरेत् वामांसं कूर्मसंज्ञं च ततो मेषेशमुद्धरेत् मीनेशं च ततः कुर्या
द्वामनेत्रेंदुसंयुतं षडक्षरमनुः प्रोक्तो मंजुघोषस्य शंभुना इयं तु दीपनी प्रोक्ता मूलमंत्रस्य कथ्यते अंकुशं शक्तिबीजं च रमाबीजं ततः प्रि
ये॰ बीजत्रयात्मको मंत्रो जाड्यौघध्वांतनाशनः शक्तिबीजं रमाबीजं कामबीजं तथा प्रिये विद्यास्तुति धरी प्रोक्ता एषा वर्णत्रयात्मका ॥

२ अवचनधी २ १ ह्रीं श्रीं क्लीं १ २ ऐं ह्रीं श्रीं २

तं०सा० हकारोवह्निमारूढोवामनेत्रेंदुभूषितं प्रोक्तासर्वज्ञविद्येयंएकवर्णात्मिकाप्रिये सिद्धःसाध्यःसुसिद्धोवासाधकस्यरिपुःसदा तदामंत्रोभवेद्भक्त्या
१४४ शुभदोवृद्धिदोभवेत् मध्याह्नेसलिलेचैवभोजनेभाजनेतथा गोमयेतुवहिर्देशेमैथुनेरमणीकुचे गोष्ठेचनिशिगोमुण्डेयंत्रंडमरुसन्निभं विलि
ख्यमंत्रवर्णांश्चत्रिंशदूर्ध्वंअधस्तथा लिखेच्चंदनलेखिन्याप्रयत्नात्साधकोत्तमः उच्चाटनेलिखेद्यंत्रंगोचर्मणिविशेषतः सलिलेविजयीनि
त्यंभोजनेचमहेश्वरः ॥ गोमयेवावदूकःस्याद्गोष्ठेसर्वज्ञतांलभेत् ॥ कुचेस्मृतिधरोनित्यंगोमुण्डेचमहाकविः गोमूत्रंवदरीमूलंचंदनंपांशुमेवच
एकीकृत्याष्टधाजप्त्वातिलकंकारयेत्सदा नमस्कृत्यवरंश्रेष्ठंप्रार्थयेद्भक्तिभावितः वरंप्राप्यचतस्माद्वैविहरेत्तुयथासुखं नान्यदेवार्चनंस्नानं
प्रणवोच्चारणंततु वस्त्रांचलेनदंतानांशोधनंलवणेनवा रात्रिवासोनमुंचेत्तुनशुचिःस्यात्कदाचन एवंकृतेप्रयत्नेनज्ञात्वागुरुमुखात्सुधीः ॥
मासेकेनकवींद्रःस्याद्द्विमासेनैववदीश्वरः त्रिभिर्मासैर्भवेन्मर्त्यःसर्वशास्त्रविशारदः पुत्रार्थीलभतेपुत्रंधनार्थीलभतेधनं आयुरारोग्यकाम
स्तुसर्वान्कामानवाप्नुयात् ॥ अथध्यानं ॥ शशधरमिवशुभ्रंखड्गपुस्ताब्जपाणिं सुरुचिरमतिशांतंपंचचूडंकुमारं पृथुतरवरमुख्यंपद्मप
त्रायताक्षं कुमतिदहनदक्षंमंजुघोषंनमामि १ पीठपूजांततःकुर्य्यादाधाराद्यादिशक्तितः भूतप्रेतादिभिःकुर्य्यात्पीठासनमनंतरं ज्ञानदा
त्रेनमः पाद्यंवुद्धिकर्त्रेतथाचमेत् ॥ जाड्यनाशायगंधंस्यादर्घ्यंपक्षादिपापवे ॥ सर्वसिद्धिप्रदायेतिपुष्पंदद्याद्विचक्षणः गंधपुष्पंसमादा तं०सा०
यभैरवान्पूजयेत्ततः असितांगोरुरुश्चंडःक्रोधउन्मत्तसंज्ञकः ॥ कपालीभीषणश्चैवसंहारश्चाष्टमःस्मृतः १ ततोधूपादिकंकृत्वाप्रसू १४४
नानिविसर्जयेत् ॥ तैःपुष्पैःपूजयेद्देवीयक्षिणीश्चविशेषतः सुरादिसुंदरीचैवमनोहारिण्यनंतरं कनकावतीतथाकामेश्वरीरतिकार्यक

रीतथा पद्मिनी चनटी चैव अनुरागिण्यनंतरं पूज्याएताश्चयोगिन्योहह्लेखाबीजपूर्विकाः एवंसंपूज्यदेवेशंलक्षण दूजपेन्मनूत् घृताक्तं कुंदपु
ष्पैश्च एकादश शतानि च जुहुयाद्देधितेवह्नौकांतारेपिरवेश्मनि एवंसिद्धमनुर्मंत्रीमहावागीश्वरोभवेत् कुक्कुटेश्वरतंत्रे॰ मेरुपृष्ठेसुखासी
नंदेवदेवंजगद्गुरुं शंकरंपरिपप्रच्छपार्वतीपरमेश्वरं श्रीपार्वत्युवाच॰ भगवन्सर्वशास्त्रज्ञसर्वशास्त्रागमादिषु वांछितार्थप्रदंलोकेमंजु
घोषंब्रवीहिमे विशेषतोपिजप्ताकिंकवित्वपदंदनणां सर्वकर्मप्रदंचैवमनःसिद्धिप्रदंतथा भक्तानांकामदंमंत्रंकल्पवृक्षमिवापरं॥ ॥
श्रीशंकरउवाच॰ शृणुदेविमहामंत्रंसाधकानांसुखावहं यज्ञात्वाजडधीःप्रायोवाचस्पतिसमोभवेत् अंगन्यासकरन्यासवहिर्न्याससम
न्वितं॥जपात्सिद्धिप्रदंमंत्रंविनाहोमार्चनादिभिः जपेद्वाजापयेद्वापिसाधकोविधिपूर्वकं सर्वज्ञत्वमवाप्नोतिसत्यंसत्यंहिपार्वति कार्त्ति
केयमुखंयावज्जावद्दृक्षंजपेन्मनु सर्वशास्त्रेषुसोप्युच्चैर्दृहस्पतिरिवापरः श्रीपार्वत्युवाच॰ कोप्यत्रापिऋषिश्छंदोदेवतापूज्यतेत्रका॰
ध्येयःकोवात्रतत्सर्वंब्रूहिमेभक्तवत्सल ईश्वरउवाच॰ बृहदारण्यकोनाम ऋषिर्विराट्छंदएवच सएवंमंजुघोषाख्योभुक्तिदानेनमु
क्तिदः॥ध्यात्वाभैरवरूपेणजपेन्मंत्रमनन्यधीः तदामुक्तिप्रदोमंत्रोनात्रकार्याविचारणा ध्यानंतत्रप्रवक्ष्यामिभैरवस्यमहात्मनः यथा
ध्यात्वाजपेन्मंत्रंतन्मेनिगदितंशृणु सात्विकंराजसंचैवतामसंतदनंतरं ध्यानंवक्ष्येमहादेविक्रमेणहितकाम्यया सद्यःसिद्धिकरं
रूपंध्यात्वाजपेच्चसात्विकं सिद्धिदंसाधकादीनांभक्तानांचिंतितप्रदं" मंत्रोद्धारमिमंदेवित्रैलोक्यस्यापिदुर्लभम् अप्रकाश्यंपरंगुह्यंनदेयं
यस्यकस्यचित् मंत्रोद्धारंप्रवक्ष्यामिगुह्याद्गुह्यतरंप्रिये विह्नत्वंस्निपाशिशासिसुकूचनधीस्वरूपः षड्वर्णमंत्रइदितोभजतांसुखंच सर्वज्ञ

॥ अकारः रकारः वकारः चकारः नकारः धीकारः तेन। अरवचनधी॥मंत्रोयंषडक्षरः॥ १॥

तं० सा० तांसद्सिवाकुपदुतांप्रसन्नेवेदांतवेदनिरंजनस्यवसुप्रदःस्यात् ॥ आसुमंत्रंजपेन्मंत्री अयुतंयदिसाधकः वलिनौवेद्यमुकूसाक्षाद्वृहस्पतिरि
१४५ वापरः ॥ मासमात्रेणयःकुर्यात्पुरश्चरणवान्नरः तस्यापिवदनाद्वाणीनिःसरेद्रसवर्तिनी मासमात्रेणसत्यंतंकविरेवनसंशयः ॥ गोमुंडेगविष
टेचपात्रेवापिचगोमये यंत्रेमंत्रंलिखित्वादौपश्चान्मंत्रंजपेन्नरः ध्यानमात्रंविधायादौभावयित्वाचिरंसुधीः निर्ज्जनस्थानमासाद्यजपे
न्मंत्रमधोमुखः पौर्णमासीसमासाद्यकुंदस्यकुसुमैःशुभैः अष्टाधिकैस्त्वसंपूज्यजपेन्मंत्रंचतुष्पथे त्रिमुंडारोहणंकृत्वानिशीथेमुक्तकुंत
लः ॥ षण्मासमात्रंपुरुषोजपंकृत्वाविधानवित् वृहस्पतिसमोवक्तानात्रकार्याविचारणा कुक्कुटस्यचमुंडैकंमुंडंक्रोष्टुवृषस्यच त्रिमुं
डमेतदाख्यातंसाधकानांशुभावहं आसनंचैवगोमुंडेवामेकुक्कुटमुंडकं दक्षिणेचशिवामुंडंकृत्वापूजांसमाचरेत् अर्धचंद्राकृतिंसाक्षा
द्भालचंद्रोपमंस्फुटं यंत्रंलिखेत्तत्रपूजांकुंदस्यकुसुमेनच सव्येनपाणिकमलेनजपादिपूजांशृंगारशीलनविधौखलुदक्षिणेन एका
सुधाकरमरीचितुषारगौरंध्यात्वाचतुष्पथतटेवृषमस्तकस्थं संचिंत्यकुक्कुटशिरःशिरसाधिरूढं कुंदेनसाधकतमोजपतिप्रका
मं गोचर्मणाविरचितंरसलक्षमात्रं चक्रंततोपिनवकुंकुमरोचनादिभिः निर्मायसव्यविधिनाविजनेश्मशानेसंपूज्यपेहनभवैःकुसुमैःप्र
वालैः संपूर्णमण्डलतुषारमरीचिमध्येबालंविचिंत्यधवलंवरखड्गहस्तं उद्दामकेशनिवहंवरपुस्तकाढ्यंनग्नंयजेक्षततजपंकजमाय रा न०
तास्यं अरिष्टगेहेनिशितैलमेवआदायरत्नाकरपल्लवेन तेनांचितंकांचनपुष्पमेव निवेद्यतस्मैजपतिप्रकामं अकिंशुकाक्षोडतरोश्च १४५
मूलेविलिप्यपादौरसनामृतेन त्रिमुंडमात्राश्रितमेवरात्रौजपेद्यथाशक्तितुपौर्णमास्यां लकुंचतरूत्तलस्थोमुंडमात्रेकरूढोहिमक

१ वडहर १ २ अशोकवृक्ष २

वालपुष्प ३ नागरमोथा ६ अर्कमूलैः ६ चंद्रमा २ कमलपुष्पकैः ५

एकरगौरं चिंतयित्वा निशीथे यद्विजपतिजडात्मा मंत्रमेनं त्रिलक्षं भवति जगति साक्षाद्गीष्पतिर्नात्र चित्रं भुक्त्वानशेषकदलीतरुमूलसंस्थः
स्वास्तीर्णपुष्परचितासनसन्निविष्टः राकांविधूदयमुपेत्य करोति पूजां यः सोपि जिह्वपद्ह वाक्पतिरीश्वरः स्यात् जिह्वांविमज्य निजपाणिस
रोरुहाभ्यां ऐं ह्रीं मस्तु नशतकैः परिपूज्य गोष्ठे योवै जपेदनुदिनं रसलक्षमात्रमीशं जपेत् किमुत वाक्पतिरेव चित्रं स्थित्वा निशीथ्यसमयेर
जकस्य काष्ठे खड्गान्वितो जपति यद्यपि पौर्णमास्यां संपूर्णमासमथवा तरसापि तस्य वक्त्राद्गिरः सरति गीरमृतायमाना यो दंतधावनकृते च
करंजकाष्टे तस्यापि गीष्पतिवाग्मिपतिं सुलभ्यं तिलतैलेन मतिमान् कुंदकैरवपुष्पकैः जुहुयाद्यस्ततो मंत्री सर्वसिद्धिमवाप्नुयात् मंजिष्ठातो
यदवचासितभानुमूलैः स्त्रीयांगशोणितयुतैः समकुष्ठकैश्च कृत्वा ललाटफलके तिलकं जपस्थो विद्याप्रबोधविषयेन वगीष्पतिः स्यात्०
॥ भैरवतंत्रेपि० ॥ मंजुघोषाख्यममलं मंत्रमाकर्णय प्रिये धनं वंशप्रदं रम्यं सर्वज्ञत्वास्मितास्पदं अदोशकविताभूलममलं प्रतिभास्पदम् ॥
॥ देव्युवाच० ॥ भगवन्निखिलानाथ कथयस्व यथोदितं मंजुघोषः सकः कीदृक् तस्यानुष्ठानमेव च ईश्वर उवाच० श्रूयतां देवि मे वाक्यं नात्र का
र्या विचारणा मंत्रः षडक्षरः सारः सद्यः कुमतिनाशकः रसलक्षावधिश्चास्य कार्यं एवं सुरेक्षितः त्रिलक्षजपनाद्देवि वाग्मी भवति मानवः ॥
सुकवित्वं भवेत्तस्य प्रतिभा विश्वजित्वरी ॥ मासत्रयं जपेद्यस्तु पंडितो पंडितोयदि षण्मासं यस्तु जपति स सर्वज्ञः कुशाग्रधीः अब्देन सिद्धयः
सर्वाभवंति सत्यमीश्वरी आहारो सरूणां वर्चो नैवेद्यं वस्तु शोर्मलं मूत्रैः पाद्यं ददेत्तस्य गंधो विट् परिरोद्भवः अंरएवंजातपुष्पाणि पत्राण्येव
मुनिश्चितं एरंडमूलैः कर्पासबीजमर्घ्यं प्रचक्ष्यते तुंडकीलालैपानेन भवेदाचमनीयकं ध्यानं वक्ष्ये महादेवि सर्वसिद्धिप्रदायकं शशधरमि

कुंदुरू उदकेन १ एरंडपुष्प २

तं॰सा॰ वशुभ्रं खड्गपुस्तांगपाणिं सुरुचिरमतिशांतं पंचचूडं कुमारं पृथुतरवरमुख्यं पद्मपत्रायताक्षं कुमतिदहनदक्षं मंजुघोषं नमामि मंत्रोद्धारं प्रवक्ष्या
१४६ मि नमस्कारोपदेशतः शृणु देवि महाभागे कलौ सत्यः फलप्रदं ॥ मंत्रं सर्वार्थदं सारं वशीकरणमुत्तमं अमलं निर्गुणं सारं निर्गुणं सर्वकामदं तंत्र
मामिहितं सारं मंजुघोषं नमाम्यहं खीशं परमं सारं स्कतंत्र ब्रह्मादिभिः सुरैः एकं रजोगुणैर्युक्तं मंजुघोषं नमाम्यहं वचनेन न जानंति कायेन च न को
विदाः ॥ तं सारं तमसा युक्तं मंजुघोषं नमाम्यहं चरणे पतिता यस्य देवानां जय हेतवे चरणे पतितो जीवो बुद्धये तं नमाम्यहं न जानंति सुरा यस्य
तत्त्वं तत्त्वगुणेन वै हृष्टं समस्तसारं च मंजुघोषं नमाम्यहं धीशं विश्वेश्वरं चैव प्रतिपद्यादिहेतुकं सकलं निष्कलं चैव तं नमामि हितं प्रभुं ॥ ऋषिः
कल्लोभवेत्पंक्तिश्छंदो गानि षडक्षरैः ॥ दक्षिणां शक्तितो दद्यात् गुरुस्तुष्टिर्यथा भवेत् गुरुः संतोषमात्रेण सिद्धिर्भवति निश्चितम् पिता गुरुर्नका
र्ये चैव दीक्षाकर्मणि पार्वति ॥ तावत्कालं सुतो दुःखी पीतातु नरकं व्रजेत् ॥ इति मंजुघोषकल्पः ॥ ॥ अथ तारिणीकल्पः ॥ ॥ तारिणीतंत्रे॰
॥ ईश्वर उवाच॰ ॥ शृणु त्वं शैलतनये जाड्यनाशकरी परा चतुर्वर्गफला विद्या मंत्रसिद्धिप्रदायिका वर्गाद्यं वह्निसंयुक्तं वामाक्षि परिभू
षितं नादबिंदुसमायुक्तं वसुसिद्धिप्रदायकं पुनश्चतुर्मुखं देवि लकारेण विभूषितं स्वरेणे वचतुर्थेन चंद्रखंडेन च प्रिये लांछितं वै म
हाबीजं चतुर्वर्गफलप्रदं ततः कूर्चपदं चोत्का तत्तो देवि पदं स्मृतं ह्रींकारं च ततो दद्यात् खकपूर्वमुद्धरेत्ततः ईकारेण चरेफेण मकारेण रम॰
विभूषितं ॥ ततो वाग्भवमुच्चार्य मंत्रमेनं समुद्धरेत् नवाक्षरो मनुर्देवि तारिण्याः समुदीरितः इयमेव महाविद्या स्वर्गे मर्त्ये च दुर्लभा अ १४६
ष्टसिद्धिप्रदा देवि चतुर्वर्गफलप्रदा अनयासदृशी विद्या अनयासदृशो मनुः अनंयासदृशी सिद्धिर्नभूतं न भविष्यति यो विद्यां लभते देवि
॥ क्रीं क्रीं हूं स्त्रं देविं ह्रीं क्रीं ऐं ॥ २ ॥

किमुतस्यनजायते अविरलहलभतेवाग्गीगद्यपद्यप्रमोदिनी ज्ञानमात्रेणविद्यायाः क्षिप्रंद्रुतंकविर्भवेत् विनाछंदोविनाशिक्षांविनाभ्यासेनपा
वीत्ति विनाज्ञानंविनायत्नंविनालापंकवेरपि जिह्वायांजायतेतस्यकवित्वंरसनिर्मितं तत्रपूजाक्रमः प्रथमंजलमानीयपादप्रक्षालनंस्मृतं द्विरा
चम्यशिखांबध्वाततोभूमिविशोधनं विघ्नानुत्सारणंकृत्वाततःपुष्पविशोधनं करौसंशोध्यदेवेशीवास्त्रमंत्रेणतत्परः गुरुंगणपतिंनत्वाभूत
शुद्धिंसमाचरेत् स्वाधिष्ठानेस्थितंबीजंवाग्भवंसर्वसिद्धिदं तत्तद्भूताग्निवल्लिभिःशरीरंदह्यतेबुधैः तद्भस्मपुंजमुत्सार्यंहूंसमुद्भूतवायुना
ललाटेकामबीजंतुतदुद्भूतामृतेनच तदस्थिप्लावितंकृत्वादृढीभूतंभवेत्ततः निर्लेपंनिर्गुणंशुद्धमात्मानंदेवतामयं सर्वपापविनिर्मुक्तंदेहं
संचिंत्यसाधयेत्॥ शरीरस्यविशोधेनप्राणायामंचरेत्ततः आद्येनमूलबीजेनप्राणायामत्रयंचरेत् मंत्रन्यासंततोदेवीभूयतांसर्वसिद्धिदं॥
शक्तिरस्यऋषिःप्रोक्तोबृहतीछंदईरितं तारिणीदेवताप्रोक्ताह्रींकारंबीजमुच्यते॥ वाग्भवंशक्तिरित्युक्तामितिन्यासादिकंचरेत् बीजेन
तुषडंगेषुषडंगानिप्रकल्पयेत् धर्मादिविन्यसेन्मंत्री ततोधर्मादिविन्यसेत्॰ उपर्युपरिमध्येचक्रमेणैतान्न्यसेत्ततः कल्पवृक्षंसमुद्धा
र्यमणिपीठंततःस्मरेत् शवमुत्तारयित्वातुतत्रोपरिकपालकं चतुर्दिक्षुन्यसेद्देविचिंतामणिसमन्वितां हृत्पद्माष्टदलेतत्रचाष्टशक्तिर्न्यसे
त्ततः॥ दुर्गाजयाततोमेधाविजयासुप्रभामता कालीगौरीशिवाचैवइत्यष्टशक्तयःस्मृताः ततएवस्वदेहेषुपंचयोनिंन्यसेद्बुधः केशांतेद
क्षिणेभागेयोनिबीजांन्यसेत्ततः केशांतेवामभागेचयोनिबिम्बांततोन्यसेत् नासामूलेचदेवेशियोनिरूपांविभागतः योनिकामांयोनिहारां
नेत्रयोःसव्यवामयोः॥ योनिरूपांन्यसेद्दोष्टेसाधकःसर्वसिद्धये मुखकोणेचदेवेशिदक्षवामादिभेदतः चिबुकेचमहादेविविन्य

सेत्साधकोत्तमः॥ योनिच्छायां योनिकामां योनिरूपां ततःपरं बाहुमूलेतथावामे हृदि चैववरानने योनिचिंता योनिनित्यां योनिरूपां न्यसेद्बुधः स्तन
योनौ निजदेशेतु योनिस्थानंसदास्मरेत्॥ योनिसिद्धां योनिबुद्धां योनिरूपां न्यसेत्ततः एतावस्मत्तानु चतुर्थ्यंतानमोंतांश्च विचक्षणे; देहपीठेततोदे
वीं ध्यायेत्सुस्थिरमानसः॥ अथध्यानं॥ कल्लोलं वोदरीं भीमां नागकुंडलशोभितां रक्तमुखीं ललज्जिह्वां रक्तांबरधरां कटौ पीनोन्नतस्तनी मुग्धांम
हानागेनवेष्टितां शवस्योपरि देवेशि तस्योपरि कपालके नासाग्रध्याननिरतां महाघोरां वरप्रदां चतुर्भुजां दीर्घकेशीं दक्षिणस्योर्द्ध बाहुना॥
विभ्रतीं नलिनीमेकां वामोर्द्ध पानपात्रकं वराभयंधरां देवीमधस्ताद्दक्षवामयोः पिवंतीं रौधिरं धारां पानपात्रंसदाशिवे सर्वसिद्धिप्रदां देवीं
नित्यां गिरिनिवासिनीं लोचनत्रयसंयुक्तां नागयज्ञोपवीतिनीं दीर्घास्यां दीर्घजंघां तु दीर्घांगीं दीर्घजिह्विकाम् चंद्रसूर्य्याग्निभेदेन लोचनत्र
यसंयुतां शत्रुनाशकरीं देवीं महाभीमां वरप्रदां व्याघ्रचर्मशिरोवद्धां जगत्रयविभाविनीं साधकानां सुखंकर्त्रीं सर्वलोकभयंकरीम् एवंभूता
महादेवीं तारिणीं प्रणमाम्यहं एवंध्यात्वा मानसैः संपूज्य शंखस्थापनं कुर्य्यात् ताराव‍त् अस्याः पूजायंत्रं यंत्रंनिर्माय देवेशि स्थापयेन्मंत्रम
ध्यतः रक्तंमलयजेनापि वसुपत्रं लिखेत्ततः तद्वाह्येद्वयष्टपत्राणि लिखेत्साधकसत्तमः वह्निमंडलयुग्मंच यंत्रमध्ये लिखेत्ततः पूर्वदलेचदे
वेशि आद्यबीजं लिखेत्ततः॥ द्वितीयं दक्षिणे पत्रे तृतीयं पश्चिमे दले उत्तरे च दले देवि फट्वर्णंच लिखेत्ततः चतुर्द्वारसमायुक्तमष्टवज्रसमन्वितं
तत्र पूर्वोक्तमार्गेण। पीठं संपूज्य पूर्ववत् ध्यात्वावाह्य महेशानी यजेद्दै मंत्रमुत्तमम् षडंगेनैव देवेशि पूजयित्वा तु पार्वती क्षेत्रपालं भैरवंच गण
नाथं सहांबिकां एतच्चतुष्टयं देवि यजेद्द्वारचतुष्टये पूर्वाद्यष्टदले देवि एतान्संपूज्य साधकः अणिमानंगमदना लघिमा मदनातुरा॥ अनंग

कुसुमादेवीतथाष्टकर्णिकातथा कपालिकाचदेवेशिततोऽष्टयोगिनीस्तथा तथाषोडशपत्रेषुपूजयेत्परिचारिकाः सुखदांमोक्षदांतत्रभक्तिदांभोग
दांतथा मुक्तिदांसिद्धिदांचैवकामदांधनदामपि क्षेमदांशिवदांचापिपरदामात्मदांतथा योगदांभाग्यदांदेविमुक्तिदांसर्वसिद्धिदां अणिमा
द्यष्टसिद्धिंचपूर्वद्वारेयजेत्ततः वह्नेर्दशकलादेविद्वारेचदक्षिणेतथा पाश्चात्यद्वारेदेवेशिकलाश्चद्वादशपूजयेत् उत्तरेचतथादेविरवेरपिकला
स्ततः षडंगेनयजेद्देवीतत्रश्चास्त्राणिपूजयेत् एतात्कदेवदेवेशिचतुर्थ्यंताःसमीरिताः नमोंताश्चमहादेविप्रोक्ताःसकलसिद्धिदाः पुष्पैर्व
हुविधैश्चैवरक्तचंदनचर्चितैः रक्तपुष्पैर्महादेविनानागंधसमन्वितैः॥ बिल्वपत्रैस्तथागंधैर्जपापुष्पैर्विशेषतः श्वेतरक्तपरागैश्चकरवीरैर्न
रुवकैः॥ बिल्वपुष्पैःकुंदपुष्पैर्लवंगैश्चसुशोभनैः अपराजितपुष्पैश्चचंपकैःकेसरैस्तथा एभिःपुष्पैर्महादेविपूजयेन्नित्यतारिणीं मालतीव
कपुष्पैश्चसद्दूर्वैश्चार्चयेत्तथा कदंबैःश्वेतकुसुमैर्बहुलैःकांचनैस्तथा एवंसंपूजयित्वातुएभिर्द्रव्यैर्महेश्वरी लक्षमात्रंजपेन्मंत्रंहविष्याशी
दिवाशुचिः॥ इतितारिणीकल्पः॥ अथसारस्वतकल्पः॥ नारदउवाच॰॥ केनोपायेनदेवेशविद्योत्पत्तिर्भवेन्नृणां वेदविद्याप्रकाशश्च
तन्मेब्रूहिजगत्प्रभो ब्रह्मोवाच॰ साधुसाधुत्वयापृष्टंलोकानांहितकारकं एतद्देवपुराप्रष्टंकल्पादौविष्णवेमया ब्रह्मशब्दस्वरूपेणम
त्स्येनांतरात्मना यत्प्रोक्तंतेनमेब्रह्मन्तत्तेवक्ष्यामियत्नतः विष्णुरुवाच॰ शृणुब्रह्मन्परंगुह्यंकल्पंसारस्वतंमहत् यस्यविज्ञानमात्रेणज
ड्यापहरणंभवेत् सर्वशास्त्रमयोगश्चसर्वज्ञोजायतेचिरात् अभ्यासाच्चभवेत्तस्यवाचश्चित्राभवंतिहि अवाप्ताश्चत्रिदशाःस्वर्गेवागीशत्वंबृह
स्पतिः॥ हेपापनोपियंज्ञात्वावेदव्यासोभवन्मुनिः मंत्रोद्धारंप्रवक्ष्यामिसांगावरणपूजनैः अनंतंबिंदुनायुक्तंवामगंडांतभूषितम्॥ जपे

॥ ऐंलं॥ द्व्यक्षरोमंत्रः॥ १॥

ह्यादशलक्षाणिमूकोपिवाक्पतिर्भवेत् नाभौह्यादशविंदुंतु ध्यायेद्दृशदलंसुधीः तन्मध्येभावयेन्मंत्रीमण्डलानांत्रयंचिरं रत्नसिंहासनंध्या
येद्दूर्णंज्योत्स्नालयंपुनः तस्योपरिपुनर्ध्यायेद्देवीवागीश्वरींततः रत्नकांतिनिभांदेवींज्योत्स्नाजालविकाशिनीं मुक्ताहारयुतांशुभ्रांशशिखंडं
विभूषितां बिभ्रतींदशहस्ताभ्यांव्याख्यांवर्णस्यमालिकां अमृतेनतथापूर्णंघटंचदिव्यपुस्तकं दधतींवामहस्तेनपीनस्तनभरान्विताम् मध्ये
क्षीणांतथास्वच्छांनानारत्नविभूषितां आत्माभेदेनध्यात्वैवंततःसंपूजयेत्क्रमात् आद्येनदीर्घयुक्तेनकुर्यादंगानिहस्तयोः हृदयादौतथा
कुर्याद्बीजेनांगक्रियांपुनः भ्रुवोर्मध्येतथानाभौगुह्येचदेशिकस्तथा न्यसेद्बीजंपुनर्वक्त्रेव्यापकंविन्यसेत्ततः पीठन्यासंततोकुर्याद्देवता
भावसिद्धये मातृकायाम्बुजप्रोक्तंपीठमभ्यर्च्ययत्नतः वर्णाब्जेनासनंदत्वामूर्तिंमूलेनकल्पयेत् आवाह्यपूजयेत्तस्यांदेवींवागीश्वरींततः॥
अंगैःप्रथमावृत्तिःस्याद्द्वितीयाशक्तिभिस्ततः दलाग्रेषुसमभ्यर्च्यब्रह्माण्याद्यायथाविधि लोकपालाबहिःपूज्यास्तेषामस्त्राणितद्बहिः॥
एवंसंपूजयेन्मंत्रीजपहोमरतःसदा॥ कवित्वंलभतेवाग्मीलक्षैर्दशभिर्ध्रुवं प्रातर्जप्त्वासहस्रंतुपिवेद्ब्राह्मीवचान्वितां नविस्मरन्तिमे
धावी श्रुतान्वेदागमानपि॥ कंठमात्रोदकेस्थित्वाध्यायेन्मार्तंडमंडले ज्योतिःपुंजनिभांदेवींपरिवारसमन्वितां वराभययुतांहस्ते
मुद्रांपुस्तकधारिणीं जपन्सहस्रमानेनषण्मासंविजितेंद्रियः मीमांसांप्राप्यवाक्सिद्धिंकवीनामग्रणीर्भवेत् अथयोगंप्रवक्ष्यामि· तं०सा०
जाड्यनाशकरंपरं रात्रिशेषेसमुत्थायशुचिर्भूत्वासमाहितः शुद्धभावेनचात्मानंद्रव्यंचपरिकल्पयेत् तत्प्रभापटलव्याप्तंजगत्सर्वंवि १४८
चिंतयेत् मूलाधारेस्थितांदेवींकुंडलींपरदेवतां सुप्तांप्रोत्थाप्यतांशक्त्याक्रमाच्चक्राणिभेदयेत् ततःपरशिवेनीत्वासोधोचप्रापये

ततः ऊर्द्ध्वं ग्रंथिं विनिर्भिद्य जिह्वांदीपस्वरूपिणीं जीवस्वरूपशक्त्या तु प्रेरयंतीं परात्मिकां शब्दब्रह्मस्वरूपां च तां देवीं चिंतयेत्पुनः तन्मआप
टलया प्लुतं शरीरं चिंतयेदिमं निसंसहस्रमानेन जपेत्संवत्सरं यदि ततः संजायते मंत्री वाचस्पतिरिवापरः छंदोलंकारतर्कादिनानाशास्त्रार्थ
विद्भवेत् कवित्वे ज्ञानशक्त्या तु पांडित्यमधिकं भवेत् अथापरं प्रवक्ष्यामि प्रयोगं भुवि दुर्लभं नाभिचक्रे स्थितां सौम्यां एकाकारां विचिंतयेत् सौ
मावद्द्युतिं तां वां चरत्नाभरणभूषितां पाशांकुशधरां दिव्यां वराभययुतां पुनः दृष्ट्या चामृतवर्षिण्या पूरयंतीं मनोरथान् एवं ध्यात्वा जपेल्लक्षं मनु
जो विहितं ततः ।। होमं कुर्यात्त्रिमध्वक्तैः रक्तोत्पलयुतैर्द्विजः ततः संतर्पयेद्देवीं दुग्धयुक्तेन सर्पिषा पायसेन बलिं दद्याद्दधिपिष्टमधुप्लुतैः एवं
ध्यात्वा विधानं तु साक्षाद्वैश्रवणो भवेत् सिद्धार्थैर्मधुरोपेतैर्हुत्वा जगद्वशं नयेत् पद्महोमेन महतीं प्राप्नुयाच्छ्रियमूर्जितां देविहृदयविद्यायां ना
स्ति किंचित्सुदुर्लभं स्नेहाभावेन संभोक्तं न देयं यस्य कस्यचित् एतत्ते कथितं गुह्यं विद्योत्पत्तेश्च कारणं विष्णुनादत्तमस्मभ्यं मया तुभ्यं द्विजोत्त
म सिद्धमंत्रो यदा मंत्री बलिशस्यापि मुर्द्धनि हस्तं दत्वा दिशेत्सोपि सोधीवाचमनर्गलां ।। ।।इतिस्वायंभुवमातृकामंत्रे सारस्वतः पटलः ।। ।।
।। अथकामायनीकल्पः ।। भगवानुवाच० ।। इति गुह्यतमं मंत्रं पृष्टवानसि पार्वति भक्तिभावेन ते देवि कथयामि सुचिस्मिते प्रसन्नं तां यदा या
ति देवि कामायनी तथा कवितामतुलैश्वर्यं ददाति पदमुत्तमं स्त्रीणामाकर्षणं चैव मारणोच्चाटने रिपोः नृपाणां वश्यतां चैव जायते च तथा
प्रिये कथयामि तथा पूर्वं भक्त्या कर्णाय महद्वचः आदौ शृणु महामंत्रं वाग्भवादि निमां तिकं वह्न्यासनं शिवं वां तं विंदुशांतिविभूषितं चकारं विं
दुना युक्तं चतुर्दशस्वरसंयुतं ङे-युतां चंडिकां चैव मंत्रः प्रोक्तो दशाक्षरः ।। चिंतामणिरिति ख्याता मया चापि विचिंत्यते देवतां चंडिकां छंदोगाय

तं०स्ता० त्रीकपिलोमुनिः॥ लक्षमेकंजपेन्मंत्रंदशांशंजुहुयात्ततः मातृकोक्तेयजेत्पीठेवीजेनांगक्रियामता आद्यावंगानिसंपूज्यशस्त्रपूजाततःपरम् लो
१४९ कपालास्ततःपूज्यास्तेषामस्त्राणितद्बहिः डाकिनीयोगिनीचैवखेचरीशाकिनीतथा दिक्षुपूज्याइमादेव्यःसुसिद्धःफलदायिकाः अथध्यानं
सव्यपादसरोजेनालंकृतोरुमृगाधिपां वामपादाग्रदलितमहिषासुरनिर्भरां सुप्रसन्नांसुवदनांचारुनेत्रत्रयान्वितां हारनूपुरकेयूरजटामुकु
टमंडितां विचित्रपट्टवसनामर्द्धचंद्रविभूषितां खड्गखेटकवज्राणिशूलंचविशिखंतथा धारयंतीधनुःपाशंशंखघंटासरोरुहां वाहुभि
र्ललितैर्देवींकोटिचंद्रसमप्रभां समाहूतैर्दिविषद्वैरेराकाशसंस्थितैः स्तूयमानांमोदमानैर्लोकपालादिभिःसदा एवंसंचिंतयेद्देवींजा
यत्तेनरपुंगवः॥ क्षत्रियेषुयथारामोदेवेषुचपुरंदरः पतंगेषुयथातार्क्ष्यःक्रूरकार्येयथाशनिः शकुंतेषुयथाश्येनोमंत्रज्ञोवलवांस्तथा इतिते
परमंगुह्यंसंक्षेपात्कथितंमया इदानींजपहोमानांविधानंचशृणुप्रिये मंत्रोयंचिंत्यतेहृदिसभायांपुरतोयदि कोटिसूर्यप्रतिकाशोहस्यते
वादिभिस्तथा पलायंतेमहादेविसाध्वसेनक्षणात्ततः ईषेमासे[कार्तिके]सितेपक्षेनवम्यामारभेज्जपं सहस्रंप्रत्यहंकृत्वासंप्राप्यनवमींसितां विजयं
खड्गमादायपूजयित्वायथाविधि अर्द्धरात्रेवलिंदत्वाप्रातर्यात्रांसमाचरेत् रणभूमिंसमासाद्यसहस्रंप्रजपेन्मनुं तंदृष्ट्वापुरुषंदेविहस्तो
भोजायंतेरिपोः सदृतंयममायांतंमन्यमानानराधिपाः पलायंतेमहादेविनात्रकार्याविचारणा शुक्लांवरधरोमौनीब्रह्मचारीव्रतेः तं०स्ता०
स्थितः शुक्लवर्णांमहादेवींध्यात्वाशुक्लविभूषणां सहस्रंमासमेकंतुजपेन्नीरस्थयथाविधि मालतीवकुलैःकुंदैर्मंत्रीमधुरसंप्लुतैः॥ १४९
सहस्रत्रितयंहुत्वावागीशोजायतेचिरात् हेलयाकवितांदेवीविशदांकुरुतेद्रुतं जपंयाकुरुतेनित्यंशतशोवत्सरावधि वंध्यापिलभतेपु

त्वंकार्त्तिकेयमिवापरं दुर्भगा चभवेत्पसुःसुभगातिमनोरमा ॥ रूपंविचिंत्यपूर्वोक्तंलक्ष्मंजप्त्वासुतंततः नीलोत्पलैःसरोजैर्वाबाहुलावैश्रवणा
यते ॥ ध्यानम् ॥ व्याघ्रचर्मपरीधानांमुंडमालाविभूषितां रक्तवर्त्तुलभीमाक्षींजिह्वायालोलयासुरान् चर्वयंतींमहाकालींकालरात्रिमिवा
परां क्षोभयंतींजगत्सर्वंससुरासुरपर्वतं एवंध्यात्वाजपेद्देविश्मशानेवाचतुष्पथे सप्ताहंत्रिशतंकृत्वाव्रतस्थःस्थिरमानसः जपेद्योनि
यतंदेविसरिपून्नाशयेद्ध्रुवं अनेनैवविधानेनबलिंदद्याच्चतुष्पथे दग्धमत्स्यंसरक्तान्नंपिंडिंकृत्वसमाहितः आममांसंहरिद्राक्तंपंवि
चित्रंसंप्रदापयेत् ॥ सप्ताहांत्सभवेत्शत्रुर्यमसद्मनसंशयः हरिवाशंकरोवापिनशक्तोरक्षितुंक्वचित् ॥ बलिमंत्रस्तु ॥ ह्रीं उमाबीजयुगंचादौचौं चा
मुंडाबीजयुग्मकं कालिकालिपदंचोक्त्वाखादयद्वितयंपुनः वशीकुरुमहासत्वानादिहूंहूंपुनर्वदेत् वह्निजायांततःप्रोक्तोबलिमंत्रः
सुभावहः उमाबीजंहृल्लेखाबीजं मृगचर्म एणाजिनंपरिधायउपविश्यनिजांगणे आत्मानंघोररूपंचचिंतयित्वासमाहितः अंगारकदिनेचै
वनिंदितासुतिथिष्वपि पूजीतंखड्गमादायनिशीथेबलिमाहरेत् प्रहारशोणितंचास्यदद्याद्देव्यैयथाविधि अच्छेद्याभेद्यकायःस्याद्रिपु
णांनात्रसंशयः ॥ मंत्रांतरम् ॥ मायाबीजंसमुद्धृत्यरमाबीजंततःपरं कात्यायनीपदंङें.तंवह्निभार्याततःपरं अष्टाक्षरीमहाविद्यासर्व
कामफलप्रदा ध्यानपूजादिकंसर्वंपूर्ववच्चसमाचरेत् ॥ ॥ दुर्गाकात्यायनीमहाकल्पः ॥ ॥ अथदुर्गामंत्राः ॥ ॥ विश्वसारे ॥ ॥ अथ
दुर्गामंत्रंप्रवक्ष्येशृणुष्वकमलानने येषांप्रसादमात्रेणभवेद्गंगाधरःस्वयं थांतंबीजंसमुद्धृत्यवामकर्णविभूषितं इंदुबिंदुसमायुक्तंबी
जंपरमदुर्लभं चतुर्वर्गप्रदंसाक्षान्महापातकनाशनं एकाक्षरीसमानास्तिविद्यात्रिभुवनेश्वरि विनागंधैर्विनापुष्पैर्विनाहोमपुरस्क

॥ ह्रीं श्रीं कात्यायनीस्वाहा ॥ ४ ॥

तं० सा० रैः विनायासैर्महादेवि जपमात्रेण सिद्धिदा मंत्रस्यास्य ऋषिर्देवि नारदः परिकीर्तितः गायत्री छंद आख्यातं जगद्धात्री च देवता चतुर्वर्गप्रद
१५० दुर्गा सर्वसत्वेषु संस्थिता विविधा सा महाविद्या तच्छृणुष्व गणेश्वरि कूर्चाद्यां वा जपेद्विद्यां तदंते वह्निसुंदरी लज्जाद्यां वा जपेद्विद्यां फडं
तां वा जपेत्सुधीः वधूबीजयुतां वापि स्वाहांतां वा जपेत्पुनः लक्ष्म्याद्यां वा जपेद्विद्यां चतुर्वर्गफलाप्तये वाग्भवाद्यां जपेद्वापि प्रणवाद्यां
जपेत्पुनः ॥ कामबीजादिकां वापि फडंतां वा जपेत्पुनः अक्षरी विविधा विद्या कथिता ब्रह्मणा पुरा दीर्घस्वरसमायुक्त निजबीजानि पार्व
ति विन्यसेदात्मनो देहे हृदयादिषु पूर्ववत् पूर्ववन्न्यासवर्गं तु पूर्ववत्कर्म वाचरेत् कालीवदाचरेद्विद्यां जपेद्विद्यामहर्निशं लक्षद्व
दशकैर्वापि पुरश्चरणमीरितं यथास्थाने यथाकाले यथाचारविधानतः प्रजपेत्परया भक्त्या दुर्गां दुर्गतिनाशिनीं मत्स्यैर्मांसैः पूप
स्यैर्मद्यैः शशकशल्लकैः पूजयेत्परया भक्त्या दुर्गां दुर्गतिनाशिनीं स्वयंभूकुसुमैः शुक्रैः सुगंधिकुसुमान्वितैः जवायावकसिंदूरैर
क्तचंदनसंयुतैः नानामांसैर्नानाद्रव्यैः पूजयेत्परमेश्वरीं काकशृंकैः पेचकोश्वमहिषैश्छागलैर्नरैः आजैरुष्ट्रैः खरैर्गध्रैः पूजयेद्विधिना
मुना तदा भवेन्महासिद्धिर्नात्र कार्या विचारणात् ॥ ध्यानम् ॥ सिंहस्कंधसमारूढां नानालंकारभूषितां चतुर्भुजां महादेवीं नागयज्ञोपवी
तिनीं रक्तवस्त्रपरीधानां बालार्कसदृशीतनुं नारदाद्यैर्मुनीगणैः सेवितां भवगेहिनीं त्रिवलीवलयापेतनाभिनालसुवेशिनीं रत्नद्वी राम०
पमहाद्वीपसिंहासनसमन्विते प्रफुल्लकमलारूढां ध्यायेत्तां भवगेहिनीं दुर्गायंत्रं प्रवक्ष्यामि शृणुष्व हरवल्लभे त्रिकोणं विन्यसेत्पू १५०
र्वं नवकोणसमन्वितं चैविवसहितं सर्वमष्टपत्रसमन्वितं त्रिरेखासहितं वज्रभूपुरद्वयसंयुतं समीकृत्य यथोक्तेन बलिरवेद्विधिना

मुना नानारत्नसंयुक्तं लेख्यं चक्रं मंत्रविभूषितं तत्रत्यां पूजयेद्देवीं मूलप्रकृतिरूपिणीं पद्मस्थां पूजयेद्दुर्गां सिंहपृष्ठे निषेदुषीं प्रभाद्याः शक्त
यः पूज्या गंधाद्यैर्नवकोणके प्रभा माया जया सूक्ष्मा विशुद्धा नंदिनी पुनः ॥ सुप्रभा विजया सर्वसिद्धिदा नवशक्तयः ह्रीमाद्याः पूजयेत्तास्तु के गंधचं
दनवारिणा ॐकारं पूर्वमुच्चार्य ह्रींकारं तदनंतरं तथा पदं चतुर्थ्यंतं पूजयेत्क्रमतः प्रिये शंखपद्मनिधी देव्या वामदक्षिणयोगतः पूजये
त्परया भक्त्या रक्तचंदनदूर्वकैः ॥ अर्घ्यदानं सदा कुर्यात्पूजांते पर्वतात्मजे अंगावृत्तिः पुनः पूज्या पत्रकोणेषु मातरः वज्राद्यायुधसंयुक्ता भूपु
रे लोकनायकाः इति दुर्गामंत्राः ॥ अथ विशालाक्षीमंत्राः ॥ आदियामले ॥ ईश्वरउवाच ॥ भुवनाद्यं समुद्धृत्य मायाबीजं समुद्धृ
त विशालाक्षीपदं ङेंतं हृदयं मंत्रमुद्धरेत् अष्टाक्षरी महाविद्या अष्टसिद्धियुता शिवे प्रसंगात्कथिता विद्या त्रैलोक्ये दुर्लभा भवेत् ॥ ऋषि
रस्य महेशानि सदाशिवो महाप्रभुः पंक्तिश्छंदश्च कथिता विशालाक्षी च देवता शक्तिः प्रणवमित्युक्तं लज्जाबीजं च बीजकं धर्मार्थकाममो
क्षेषु विनियोगः प्रकीर्तितः अंगन्यासकरन्यासौ यथावदभिधीयते षड्दीर्घभाजा बीजेन प्रणवाद्येन कल्पयेत् मूलेन व्यापकं न्यस्य ध्याये
द्देवीं परां शिवां ध्यायेद्देवीं विशालाक्षीं तप्तजांबूनदप्रभां द्विभुजामंबिकां चंडीं खड्गखर्परधारिणीं नानालंकारसुभगां रक्तांबरधरां शुभां ॰
सदा षोडशवार्षीणीं प्रसन्नास्यां त्रिलोचनां मुंडमालावलीरम्यां पीनोन्नतपयोधरां शवोपरि महादेवीं जटामुकुटमंडितां शत्रुक्षयकरीं
देवीं साधकाभीष्टदायिनीं सर्वसौभाग्यजननीं महासंपत्प्रदां स्मरेत् एवं ध्यात्वा महादेवीमुपचारैः प्रपूजयेत् पुरश्चरणकाले तु वर्ण
लक्षं जपेत्सुधीः यंत्रमध्ये समावाह्य प्रतिष्ठां कारयेत्ततः त्रिकोणं चाष्टपत्रं च ततो वृत्तं समालिखेत् चतुरस्रं चतुर्द्वारमेवं मंडलमालिखे

तं॰सा॰ क्षा ॥ तत्र वाह्ययजेद्देवीं देवीं सौभाग्यसुंदरीं विशालाक्षीं विशालाक्षीं यथाविधि प्रपूजयेत् त्रिकोणांते महादेवीं संपूज्य मातरः क्रमात् पंकजाक्षी
१५१ विरूपाक्षी रक्ताक्षी चतुर्लोचना एकनेत्रा द्विनेत्रा च कोटराक्षी त्रिलोचना एताः पूज्या महेशानि पत्राग्रेत्वष्टयोगिनी पश्चिमादिक्रमेणैव चाष्ट–
सिद्धिस्वरूपिणी चतुरस्रे महादेवि लोकपालान्समर्चयेत् तद्बहिश्चैव वज्राद्यान्पूजयेद्भाग्यहेतवे ततो यथाशक्ति जप्त्वा पूर्ववच्छेषमाचरेत्॰
॥ इति विशालाक्षी ॥ अथ गौरीमंत्राः ॥ तंत्रे॰ ॥ ॥ह्रीं गौरि रुद्रदयिते योगेश्वरि सवर्मफट् द्विठांतः षोडशार्णोयं मंत्रः सद्भिरुदीरितः ॥ ॥
अस्य पूजा प्रातःकृत्यादि प्राणायामांतं कर्म समाप्य ऋष्यादिन्यासं कुर्यात् यथा शिरसि पर्वतऋषये नमः मुखे गायत्रीछंदसे नमः हृदि कौ
मार्यै देवतायै नमः ततः करांगन्यासौ ह्रां अंगुष्ठाभ्यां नमः इत्यादि॰ ह्रां हृदयाय नमः इत्यादि च ततो ध्यानं हेमाभां बिभ्रतीं दोर्भिर्दर्पणां
जनसाधने पाशांकुशैः सर्वभूषांतां गौरीं सर्वदां भजे एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य शंखस्थापनादि पीठमन्वंतं संपूज्य पुनर्ध्यात्वावाहयेद्देवीं प्र
पूजयेत् ततोग्न्यादिकेशरेषु ह्रां हृदयाय नमः इत्यादिना पूजयेत् पत्रेषु पूर्वादि ॐ सुभगायै नमः एवं रतिकामिनी कामपालिनी पाशांकु
शदर्पणांजनशलाकान् तत इंद्रादीन्पूजयेत् अस्य पुरश्चरणं लक्षजपः आज्येन दशांशहोमः तथा च लक्षमेकं जपेन्मंत्रं हविष्याशी
जितेन्द्रियः दशांशं होमयेदाज्यैः पुरश्चरणसिद्धये फलं तु पुष्पांजनमस्तु स्यचंदनादिकं मूलमंत्राभिमंत्रितं यस्मै यस्मै दीयते स वश्यो भव राम॰
ति तथा च रात्रौ हरिद्रया वामोरुमध्ये स्निग्धस्त्रीनामाभिलिख्य वामकरे विधाय शतं सहस्रं वा जपन्निष्टां स्त्रियमाकर्षयति एतत्पूजादि १५१
कं सर्वसौभाग्यवश्यसर्वसंपत्करं अथ ब्रह्मश्रीमंत्राः मंत्रदेवप्रकाशिकायां हृल्लेखानमस्कारादिब्रह्मश्रीराजिते राजपूजिते जये वि

जयेगौरि गांधारि त्रिभुवनशंकरि सर्वलोकवशंकरि सर्वस्त्रीपुरुषवशंकरि सुसु दुदु घेघे वाचा ह्रीं स्वाहा अंगन्यासः राजितेराजपूजिते हृदयाय
नमः जयेविजये शिरसे स्वाहा गौरीगांधारि शिखायै वषट् सर्वलोकवशंकरि कवचाय हुं सर्वस्त्रीवशंकरि नेत्रत्रयाय वौषट् सुरु दुरु घेरु वार
ह्रीं स्वाहा अस्त्राय फट् ततो ध्यानं अविकलशशिराजन्मौलिरावद्धपाशांकुशरुचिरकराब्जं बंधुजीवारुणांगी॥ अमरनिकरवंद्या त्रिनेत्रं
शोणलेपांशुककुसुमयुता स्यात् संपदे पार्वतीवः अस्यांगे मात्रभिर्लोकपालैस्त्रीण्यावरणानि अस्यायुतजपः पुरश्चरणं पायसेन दशां
शहोमः मधुत्रययुक्तैस्तिलतंदुलैर्लवणैर्वा दिनत्रयं सहस्रहोमः शीघ्रवशीकरः प्रातःकाले सूर्यमंडलमध्यस्थां देवीं संचिंत्य साष्टोत्त
रशतं जपन् त्रिभुवनवश्यकरं ब्रह्मश्रीमंत्रेति॰ अथइंद्रमंत्रः सचमंत्रदेवप्रकाशिकायां ईइंद्रायहुत् अस्यब्रह्मऋषिः पंक्तिश्छंदः इं
द्रोदेवता इंबीजं आयेतशक्तिः बीजेनांगन्यासः यथा इंअंगुष्ठाभ्यांनमः इत्यादि ईहृदयायनमः इत्यादि ध्यानम् पीतवर्णंसहस्रा
क्षंवज्रपद्मकरंविभुं सर्वालंकारसंयुक्तं नौमीद्रं दिक्पतीश्वरं १ एवंध्यात्वावाह्य पूजयेत्॰ तत्रइंद्रहृदयायनमः इत्यादि षडंगेनपू
जयेत्ततः॥ ततः पत्रेषु पूर्वादिकं कार्तिकेयायनमः एवंरं अग्नयेनमः यंयमाय· क्षंनैर्ऋतये· वंवरुणाय· यंवायवे· संसोमाय· ईंई
शानाय· ततोवज्रादीन् पूजयेत् अस्यपुरश्चरणंलक्षजपः आज्येनतिलैरयुतहोमः ततःप्रयोगः चतुःकोणस्थपद्मेवस्त्रवेष्टितं
कुंभंस्थापयित्वा गंधोदकेनसंपूर्य्य तत्रसपरिवारमाराध्यसहस्रंजप्त्वा तज्जलाभिषेकेन भ्रष्टराज्यप्राप्तिः अस्येषांपरमाप्रीतिर्भवति॥
॥इतिइंद्रमंत्रः॥ अथगरुडमंत्रः ॥संवर्तकोनेत्रयुतःपार्श्वस्तारान्विसुंदरी गारुडोमनुराख्यातो विषद्वयविनाशकः तारनं

क्ष १ प १ क्षिपॐस्वाहा १

तं०सा० रुद्रमात्मानं मंत्रमेतं जपन्नरः विषमालोकनेनैव हन्याल्लागकुलोद्भवं अस्याः पूजा प्रातःकृत्यादि वैष्णवोक्तपीठमन्वंतं विन्यस्य ऋष्यादि
१५२ न्यासं कुर्याद्यथा शिरसि ब्रह्मऋषये नमः मुखे पंक्तिछंदसे नमः हृदये पक्षीन्द्रदेवतायै नमः प्रणवो बीजं स्वाहा शक्तिः ततोंगन्यासः ज्वल २
महामतिस्वाहा अंगुष्ठे गरुडचूडामणे स्वाहा तर्जनीभ्यां गरुडशिखाशिवे स्वाहा मध्यमाभ्यां गरुड प्रभंजन २ प्रभेदन २ विद्रावय २ विमर्दय २ स्वाहा
अनामिकाभ्यां उग्ररूपधर सर्वविषहर भीषय २ स्वाहा। कनिष्ठाभ्यां सर्वं दह २ भस्मीकुरु २ स्वाहा करतलकरपृष्ठाभ्यां इत्यंगकल्पना० करहृदं
गुष्ठादिकनिष्ठांगुलिषु मंत्रवर्णान्न्यसेत् पादकटिहृदयवक्त्रमूर्द्धसु मंत्रवर्णान्विन्यसेत्॥ ततो ध्यानम्॥ वर्मान्तेवह्नियुग्माक्षरकमलगतं पंचभूता
द्यवर्णं लृप्ताकल्पफणीन्द्रैरभयवरकरं पद्मनेत्रं सुवक्त्रं दुष्टाहिद्वेषितुंडं स्मरदखिलविषघ्नोषणं प्राणभूतं प्राणानामण्यं त्रिवेदीतनुममृतमयं पं
क्षिराजं भजेहं १ एवं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य शंखस्थापनं कृत्वा वैष्णवोक्तपीठमन्वंतं पीठपूजां पुनर्ध्यात्वावाहयेद्रेफद्वयहुंकारमध्यस्थक्षका
रविंदुं तत्तार्क्ष्यबीजयुक्तकर्णिकं स्वरद्वंद्वात्मकं केशरेषु कचटतपयशलाष्टवर्गयुक्ताष्टदले मातृकापद्मे पक्षिराजं पूजयेत्॥ अंगैः प्रथमाव
र्णे अनंतवासुकितक्षककर्कोटकपद्ममहापद्मशंखमहापालकुलिकाष्टनागे द्वितीयम् इन्द्रादिभिस्तृतीयं अस्य पुरश्चरणं पंचलक्षज
पः॥ अथवा पुरश्चरणार्थं मूलमयुतं प्रत्येकाक्षरसंख्या सहस्रं मालामंत्रं जपेत्० घृताक्तैः कुसुमपुष्पैर्दशांशहोमः मालामंत्रस्तूच्यते॥ॐ ता०म०
ॐ नमो भगवते गरुडाय कालाग्निवर्णाय एह्येहि कालानललोलजिह्वाय पातय २ मोहय २ विद्रावय २ भ्रम २ भ्रामय २ हन २ दह २ पत २ हुंफ १५२
ट्स्वाहा॥ क्षीराब्धिमध्ये तत्रोपपन्नं पूर्वोक्तमातृकाक्षरमयममृतात्मकं श्वेतपद्मं विचिंत्य तत्पद्मे दृष्टं विचिंत्य हृष्टमूर्द्धि वक्त्रहृदयनाभि

षुंवं हं दं वं इति बीजचतुष्टयममृतस्याविलेनसंचिंस्य दृष्टशिरसि चतुर्वर्णसुधामयं गरुडं ध्यात्वा तद्धस्तस्थितामृतं पूरितशंखं विनिर्गतामृतधा
रया दष्टं प्लावयंतं गरुडं ध्यायन् मंत्रं जपेत् एवं ध्यानमात्रेण दष्टो निर्विषो भवेत् चिरंजीवेत् ॥ ॐ नमो भगवते गरुडाय महेंद्राय पर्वतशिखरा
काररूपाय संहार २ मोचय २ पातय २ निर्विष २ विषमयममृतं चाहारसदृशरूपमिदं ज्ञापयामि स्वाहा नमः नल २ वर २ क्षिप २ हर २ स्वाहा ॥ अ
नेन गरुडमंत्रे मंत्री गरुडो भूत्वाभिमंत्रितं स्थावरविषं भक्षितमयामृतं भवति किमन्नपानादिकमिति ॥ अथ गरुडस्तवः ॥ सुपर्णं वैन
तेयं च नागारिं नागभीषणं जेतारं कं विषारिं च अजितं विश्वरूपिणं गरुत्मंतं खगश्रेष्ठं तार्क्ष्यं कश्यपनन्दनं द्वादशैतानि नामानि गरुडस्य म
हात्मनः यः पठेत्प्रातरुत्थाय स्थाने वा शयनेपि वा विषं नाक्रमते तस्य न च हिंसंति हिंसकाः संग्रामे व्यवहारे च विजयं तस्य जायते बंधनं
न्मुक्तिमाप्नोति यात्रायां सिद्धिरेव च ॥ ॥ इति गरुडस्तवः ॥ ॥ अथ विषहरणमंत्रः ॥ ॥ स च विसर्गबिंदुयुक्तः खकार हृयरूपः ॥ अस्य पूजा
प्रातःकृत्यादिकं कृत्वा ऋष्यादिन्यासं कुर्यात् शिरसि अनये ऋषये नमः मुखे पंक्तिश्छंदसे नमः हृदि अग्नये देवतायै नमः खकारो बीजं ॥
सहस्रपा
बिंदुः शक्तिः दीर्घस्वरयुक्तेन खकारेण करांगन्यासो कुर्यात् ध्यानार्चनं वैश्वानरमंत्रवत् अस्य पुरश्चरणं द्वादशलक्षजपः आज्येन दशांश
होमः स्ववामहस्ततले पंचदलं श्वेतपद्मं ध्यात्वा कर्णिकागं सविसर्गं खकारं तत् पंचदलेषु सानुस्वारं ध्यात्वा एकवर्णममृतमयं विविंस
नत्स्पर्शात् ॥ सर्वविषं नाशयेत् ॥ इत्थंभूते विषरोगस्थं स्पृष्ट्वा अष्टोत्तरशतं जपेत् सर्ववृश्चिकादिविषज्वराजीर्णविसर्पदद्रवादि शूलनेत्ररो
गादि सर्ववेदनां च नाशयेत् ॥ इति विषहरणमंत्राः ॥ अथ वृश्चिकादिविषहरमंत्राः ॥ ॐ सर २ स्फुर २ ॐ हिलि २ मिलि २ विलि स्फुः २

ॐ हिलि २ मिलि २ चिलि २ स्फुः ब्रह्मणे स्फुः सर्वेभ्यो देवेभ्यः स्फुः ॥ एतद्वृश्चिकविषहरः ॥ ॐ गं वर ठः ॥ इति मूषिकविषहरमंत्रः ॥ ॐ शरणे स्फुः
अशरणविशरणे स्फुः एतन्मंत्रजप्ताम्बुना सर्षपप्रक्षेपान्मूषिकविषनाशनं ॥ ॐ ह्रीं श्रीं भ्रूं जय २ स्वाहा गरुड सहुं फट् ॥ इति दुर्गामंत्रेण लूताविषहरः ॥ ॐ नमो भगवते विष्णवे सर २ हन २ हुं फट् स्वाहा इति विष्णुमंत्रेण सर्वकीटजातिविषहरमंत्रः ॥ ॥ अथ हनुमत्कल्पः ॥ ॥ देव्युवाच० ॥ शैवानि गाणपत्यानि शाक्तानि वैष्णवानि च साधनानि च सौराणि चान्यानि यानि तानि च श्रुतानि देवदेवेश त्वद्वक्त्रान्निःसृतानि च किंचिदन्यत्तु देवानां साधनं यदि कथ्यतां शंकर उवाच० शृणु देवि प्रवक्ष्यामि सावधानावधारय हनूमत्साधनं पुण्यं महापातकनाशनं एतद्गुह्यतमं लोके शीघ्रसिद्धिकरं परं जपीयस्य प्रसादेन लोकत्रयजितो भवेत् तत्साधनमहं वक्ष्ये परं सिद्धिकरं द्रुतं वियत्सनादकं हनूमते चतदनंतरं रुद्रात्मकाय कवचं फडिति द्वादशाक्षरं एतन्मंत्रं समाख्यातं गोपनीयं प्रयत्नतः तवस्नेहेन भक्त्या च दासोस्मि तव सुंदरि० एतन्मंत्रमर्जुनाय प्रदत्तं हरिणा पुरा जपेन साधनं कृत्वा जितं सर्वं चराचरं नदीकूले विष्णुगेहे निर्जने पर्वते वने ॥ एकाग्रचित्तमाधाय साधयेत्साधनं महत् महाशैलं समुत्पाट्य धावंतं रावणं प्रति ॥ तिष्ठ २ रणे दुष्ट घोररावं समुच्चरन् लाक्षारक्तारुणं नेत्रं कालांतकयमोपमं ज्वलदग्निसमं नेत्रं सूर्यकोटिसमप्रभं अंगदाद्यैर्महावीरैर्वेष्टितं रुद्ररूपिणं एवं स्वरूपं हनुमतं ध्यानं यः प्रजपेन्मनुं लक्षजपात्प्रसन्नः स्यात्सत्यं तेकथितं मया ध्यानैकमात्रतः पुंसां सिद्धिरेव न संशयः ॥ प्रातः स्नात्वा नदीतीरे उपविश्य कुशासने प्राणायामं षडंगं च मूलेन सकलं चरेत्० पुष्पांजल्यष्टकं दत्वा ध्यात्वा रामं ससीतकं ताम्रपात्रे ततः पद्मम् अष्टपत्रं सकेसरं रक्तचंदनघृष्टेन लिखेत्तस्य शलाकया कर्णिकायां

॥ हं हनूमते रुद्रात्मकाय हुं फट् ६ ॥ ॥ ताम्रशलाकया इत्यर्थः १ ॥

लिखेन्मंत्रंतत्रावाह्यकपिप्रभुं कर्णिकायांहनुमंतं ध्यात्वापाद्यादिभि स्ततः गंधपुष्पादिकंचैवनैवेद्यंमूलमंत्रतः सुग्रीवंलक्ष्मणंचैवचा
ङ्गदंनलनीलकं जाम्बवंतंचकुमुदंकेशरीनं दलाष्टसु पूर्वादिक्रमतोदेविपूजयेद्गंधचंदनैः पवनंचांजनांचैवपूजयेद्दक्षवामतः॥द
लाग्रेषुकपिभ्योपिपुष्पांजल्यष्टकंततः॥ध्यात्वाजपेन्मंत्रराजंलक्षंयावत्तुसाधकः लक्षांतेदिवसंप्राप्यकुर्याच्चपूजनंमहत् एकाग्रचि
त्तमनसातस्मिन्पवननंदने दिवारात्रौजपंकुर्याद्यावत्संदर्शनंभवेत् सुदृढंसाधकंमत्वानिशीथेपवनात्मजः सुप्रसन्नस्ततोभूत्वाप्रयाति
साधकाग्रतः यथेप्सितंवरंदत्वासाधकायकपिप्रभुः वरंलब्ध्वासाधकेंद्रोविहरेदात्मनःसुखैः एतद्धिसाधनंपुण्यंदेवानामपिदुर्ल्ल
भं तवस्नेहात्समाख्यातंभक्तासिममयिपार्वति॥ इतिगारुडेतंत्रेहनुमत्साधनम्॥ ॥हनूमतोहिगुह्यंतुलिख्यतेवीरसाधनं ब्राह्ममुहूर्तेउ
त्थायकृतनित्यक्रियोद्विजः गत्वानदींततःस्नात्वातीर्थमावाह्यचांभसि मूलमंत्रंततोजप्त्वासिंचेद्द्वादिकसंख्यया अथोवासःपरिधाय।
गंगातीरेपर्वतेवाउपविश्य ॐअंगुष्ठाभ्यांनमः इत्यादि ॐहृदयायनमः इत्यादि करांगन्यासौकुर्यात् ततःप्राणायामंयथा अका
रादिवर्णानुच्चार्य वामनासापुटेवायुंपूरयेत् पंचवर्गानुच्चार्य्यकुंभयेत् यकारादिवर्गानुच्चारयन्वायुंचरेत् एवंवारत्रयंकृत्वामंत्रवर्णैरं
गन्यासंकृत्वा ध्यायेद्रणेहनूमंतंकल्पकोटिसमप्रभं धावंतंरावणंजेतुंदृष्ट्वासत्वरमुत्थितं लक्ष्मणंचमहावीरंपतितंरणभूतले गुरुं
चक्रोधमुत्पाद्यगृहीत्वागुरुपर्वतं हाहाकारैःसदर्पैश्चकंपयंतंजगत्त्रयं आब्रह्मांडसमाव्याप्यकृत्वाभीमंकलेवरं इतिध्यात्वाषट्सह
स्रंजपेत् अस्यमंत्रः स्ववीजंपूर्वमुच्चार्य्यपवनंचततोवदेत् नंदनंचततोदेयंङेवमानेनलप्रिया दशार्णोयंमनुःप्रोक्तोनराणांसुरपा
॥हंपवननंदनायस्वाहा॥१॥

 रूपः सप्तमदिवसे दिवारात्रिं व्याप्य जपेत् ततो महाभयं दत्वा त्रिभागशेषासु निशासु नियतमागच्छति साधको यदि भीतो न भवति तदेप्सि
 तं वरं प्राप्नोति विद्यां वापि धनं वापि राज्यं वा शत्रुनिग्रहं तत्क्षणादेव माप्नोति सत्यं सत्यं सुनिश्चितम् ॥ इति हनूमत्कल्पः ॥ अथार्द्र
पटी ॥ प्रणवो हृदयं ततो भगवति चामुंडे रक्तवाससे ऽप्रतिहतरूपपराक्रमे ऽमुकं वशय विचेतसे वह्निवल्लभा आर्द्रपटेन रक्तपटेनावृतः समुद्र
गामिनी नदीतीरे ऊषरभूमौ वा दक्षिणामुखः ऊर्ध्वबाहुर्जपेत् यावत्पटः शुष्यति तावत्प्राणाः शुष्यति शत्रोः अथ श्मशानभैरवी० श्मशा
नभैरवि नररुधिरं त्ववसा भक्षिणि सिद्धिं मे देहि मम मनोरथान् पूरय हूं फट् स्वाहा अथ ज्वालामालिनीमंत्रः ॐ नमो भगवति ज्वालामालिनि
गृध्रगणपरिवृते स्वाहा ॥ अथ महाकाली ॥ ॐ फें क्रौं २ पशुं गृहाण हुं फट् स्वाहा श्मशानभैरवी मंत्रेण यावत्क्रूरकर्माणि साधयेत् ॥
अथ महाकाली मंत्रप्रयोगः ॥ तत्र ऋष्यादिन्यासादिकं न कर्तव्यं ॥ तथा च ॥ न्यासमुद्रादिकं किंचिन्नात्र कार्या विचारणा कृष्णतोयेन सं
पूर्णे कृष्णकुंभे ऽथ कालिकां पंचवक्त्रां महारौद्रीं प्रतिवक्त्रं त्रिलोचनां शक्तिशूलधनुर्बाणखड्गखेटवराभयां दक्षादक्षभुजैर्देवीं बिभ्राणां प
रिपूपुणां ध्यात्वैवं साधकः साध्यं साधयेन्मनसि स्थितं ब्राह्मी माहेश्वरी चैव कौमारी वैष्णवी तथा वाराही च तथैवैंद्री चामुंडा चण्डिकाऽष्टमी ॥
पूर्वादीशानपर्यंतं कुंभस्थानस्थिता इमाः तत्र क्रमः देवीं ध्यात्वा यथाविध्युपचारेण संपूज्य ब्राह्म्याद्यष्टशक्तीः पूर्वादिक्रमेण पूजयेत् तथा
नामोच्चारेण संख्या वह्नौ प्रज्वलिते वरे जुहुयाद्वैरिसंमुखो देवीमंत्रं जपस्तथा समिधापि चुमर्दस्य तथा विभीतककाष्ठिका गृहधूम श्मशा
नांतविभीतांगारहोमतः सप्ताहाद्वैरिणं हंति कालिकामंत्रयोगतः उच्चाटनं वा परा हेसं ध्यायां मरणं तथा दक्षिणस्यां दिशि स्थित्वा मासादे

दक्षिणामुखाः ॥ इति महाकालीमंत्रप्रयोगः ॥ ॥ अथ ज्वालामालिनीमंत्रप्रयोगः ॥ तत्रांगन्यासः ॥ ॐ नमो हृदयं प्रोक्तं भगवतीति शिरः स्मृ
तं ज्वालामालिनि च शिखा गृध्रगणपरिवृते तेन तः वर्म स्वाहास्त्रमित्युक्तं जातियुक्तं न्यसेत्ततो प्रयोगस्त्व ॐ नमो हृदयायेत्यादि अभुक्तानिय
तं चैव जपेन्मंत्रं जपाज्जयी ॥ दीपतैलात्कपादोर्ध्वं वारे गुरुदिनोक्ताः जपेदष्टसहस्रं तु त्रयोविंशतिवासरान् प्रसह्य सा सुवर्णं च ददातीति निःसं
शयः ॥ स्मृतिमात्रेण वै मंत्री रिपून्सर्वान्विनाशयेत् फेत्कारिणि अं ठं ठां ठिं ठीं ठुं ठूं ठें ठैं ठों ठौं ठं ठः अमुकं हुं फट् ठः ठः ॥ इति मंत्रेण शृगालास्थिमयं
कीलकं पंचांगुलं सहस्रेणाभिमंत्रितं यस्य गेहे श्मशाने वा निखनेत्स उन्मत्तो भवति डं डां डिं डीं डुं डूं डें डैं डों डौं डं डः अमुकं गृह्ण हुं ठः ठः अने
न मंत्रेण मनुष्यास्थिमयं कीलकं वितस्तिप्रमाणं सहस्रेणाभिमंत्रितं यस्य गेहे श्मशाने वा निखनेत्स सपरिवारो नश्यति उद्धृते खलु शांतिः य
या ॐ सः सं सं हं अमुकस्य शांतिर्भवतु स्वाहा अनेन मंत्रेण घृतमधुसिक्तं क्षीरं हुनेत्तेन शांतिर्भवति अं टं टां टिं टीं टुं टूं टें टैं टों टौं टं टः अमुकं मारय
ठः ठः अनेन मंत्रेण गर्दभास्थिमयीं कीलकं त्रयोदशांगुलं सहस्रेणाभिमंत्रितं यस्य नाम्ना चितामध्ये निखनेत्स ज्वरेण नश्यति अं णं णां णिं
णीं णुं णूं णें णैं णों णौं णं णः अनेन मंत्रेण खदिरकाष्ठमयं कीलकं त्रयोदशांगुलं सहस्रेणाभिमंत्रितं । यस्य नाम्ना गेहे श्मशाने वा निखनेत्तस्य स
र्वनाशयति ॥ इति आर्द्रपटी पूर्णम् ॥ अथ निगडबंधमोक्षणम् ॥ ॐ नमः ऋते निऋते तिग्मतेजो यस्मयं विचृता बंधनमेतं यमेन दत्तं तस्यास्सं
विदानो उत्तमे नाके अधिरोहयैनं अस्य निगडबंधनमंत्रस्य प्रजापतिर्ऋषिर्निर्ऋतिर्देवता त्रिष्टुप् छंदो बंधादिव्यसनपरिहारे विनियोगः ॥ एवं
ऋष्यादिकं विन्यस्य असुं तं जपेत् ततो बंधाद्व्यसनाद्वा मुक्तो भवति नान्यथा तारं चिटि द्वयं पश्चाच्चंडालिनि ततः परं महदाद्यां ततो ब्रूयादमुकं मे

तं०सा० ततःपरम्॥वशमानयठद्वंहूंचिटिमंत्रउदाहृतम् सप्तभिर्दिवसैर्नृपालवशायेहिधिनामुदा विधिमाहविलिख्यं तालपत्रेलिखेदेनद्रद्रकाली
१५५ गन्धेहेखनेत॥वश्यापसर्वजंतूनांप्रयोगोयमुदाहृतः॥ अथत्र्यंबकमंत्रः॥ त्र्यंबकंयजामहेसुगंधिंपुष्टिवर्द्धनं उर्वारुकमिवबंधनान्मृत्योर्मु
क्षीयमामृतात्स्वाहा १ वसिष्ठोमुनिराख्यातश्छंदोनुष्टुबुदाहृतं देवतास्यसमुद्दिष्टात्र्यंबकःपार्वतीप्रियः विभक्तैर्मंत्रवर्णैःस्यात्षडंगानांचक
ल्पनम् तत्रप्रयोगः भूतशुद्ध्यादिप्राणायामांतंकर्मसमाप्य ऋष्यादिन्यासंकुर्यात् शिरसिवसिष्ठऋषयेनमः मुखेनुष्टुप्छंदसेनमः हृदि
त्र्यंबकायदेवतायैनमः अमुकस्यामुकशांतयेविनियोगः अथकरांगन्यासः यथा त्र्यंबकंअंगुष्ठाभ्यांनमः यजामहेतर्जनीभ्यांस्वाहा॥
सुगंधिंपुष्टिवर्द्धनंमध्यमाभ्यांवषट् उर्वारुकमिवबंधनाऽनामिकाभ्यांहुं मृत्योर्मुक्षीयकनिष्ठाभ्यांवौषट् मामृतात्करतलपृष्ठाभ्यांफट्॰
॥एवंहृदयादिषु॥ ततःपर्वपश्चाद्याम्येंदुवक्त्रेषुतदनंतरं उरोगलास्येषुपुनर्नाभिहृत्पृष्ठकुक्षिषु लिंगपादमुरुमूलांतेजानुयुग्मेततःपरं
उदृत्तयुग्मेस्तनयोपार्श्वयोःपादयोःपुनः पाण्योर्नासिकयोःशीर्षेमंत्रवर्णान्न्यसेत्क्रमात् ततःपदान्येकादशविन्यसेत् शिरोभ्रूयुगलाऽ
क्षिषुवक्त्रेगंडद्वयेभ्रूयोहृदयेजठरेपुनः गुह्योरुजानुपादेषुन्यासमेवंसमापयेत् ॥ ततोध्यानं॥हस्ताभ्यांकलशद्वयामृतरसैराप्लावयंतं
शिरो द्वाभ्यांतौदधतंमृगाक्षवलयेद्वाभ्यांवहंतीपरं अंकंन्यस्तकरद्वयामृतघटं कैलाशकांतंशिवं स्वच्छांभोजगतंनवेंदुमुकुटोज्वा राम०
लंत्रिनेत्रंभजे १ एवंध्यात्वामानसैःसंपूज्यशंखस्थापनंकुर्यात् तथा शैवोक्तपीठपूजांविधायपुनर्ध्यात्वावाहनादिपंचपुष्पांजलि १५५
दानपर्यंतंविधायावरणपूजामारभेत् ततोग्न्यादिकोणकेशरेषुत्र्यंबकंहृदयायनमः इत्यादिषडंगैःसंपूज्य अर्कायनमः एवंइंदवे

वसुधायैजलायैवह्न्यैवायवेवियतेयजमानायतद्बाह्येपूर्वादिरमारक्ताप्रभाज्योत्स्नापूर्णापूषापूर्णासुधा वाक्यंतुरमायैनमःइत्यादि तद्बाह्येविश्वा
विद्यासिताप्रज्ञासारासंध्याशिवानिशा वाक्यंतु ॐविश्वायैनमः इत्यादि तद्बाह्ये ॐआर्द्रायैनमः एवंप्रज्ञायै प्रभायै मेधायै कान्त्यै शान्त्यैपुष्ट्यै
धृत्यैमत्यै ततो धूपादिविसर्जांतंकर्मसमापयेत् प्रयोगस्तु शनिदिवसेऽन्यदिवसेवाऽश्वत्थमूलंस्पृष्ट्वासहस्रंजपेत् तथाच शनिवारदिनेऽ
श्वत्थमूलंस्पृष्ट्वाजपेत्सुधीः साक्षान्मृत्योर्विमुच्येत किमन्यत् क्षुद्रकाःक्रियाः तथाच स्नात्वासहस्रंप्रजपेदादित्याभिमुखोमनुं आधिव्या
धिविनिर्मुक्तोदीर्घमायुरवाप्नुयात् अनेनापाश्वसमिधाजुहुयादयुतावधि धनधान्यसमृद्धिःस्यादचिरेणैवसिध्यति अथमृतसंजीविनी ॥
आदौप्रसादबीजंतदनुमृतिहरंतारकंव्याहृतिश्च प्रोच्चार्यत्र्यंबकंयोयदिजपतिसंपुटंचानुलोमतः मृतिहरंत्र्यंबकमृत्युंजयमंत्रं अस्यजपा
त्सर्वसिद्धिर्भवति अथशुक्रोपासितामृतसंजीविनी यथागायत्रीप्रथमंपादंत्र्यंबकपदैकंततः गायत्रीद्वितीयंपादंत्र्यंबकद्वितीयपादं ॥
गायत्रीतृतीयंपादंत्र्यंबकशेषपादं मंत्रोयथा॰ ॐतत्सवितुर्वरेण्यंत्र्यंबकंयजामहेसुगंधिंपुष्टिवर्द्धनंभर्गोदेवस्यधीमहि उर्वारुकमिव
बंधनात्धियोयोनःप्रचोदयात्मृत्योर्मुक्षीयमामृतात् ॥ ध्यानम् ॥ स्वच्छारविंदस्थितोभयकरेसंस्थितौपूर्णकुंभौ द्वाभ्यामेनाक्षमाले
निजकरकमलेद्वौघटौनित्यपूर्णौ द्वाभ्यांद्वौवस्रवंतौशिरसिशशिकलाचामृतैःप्लावयंतं देहंदेवोविदिश्यतुविशदाकल्पजालःश्रियंवः ॥
एवंध्यात्वात्र्यंबकायमहारुद्रायनमः इत्यनेनपूजयेत् अस्यजपात्शांतिर्भवति इतित्र्यंबकमंत्रः ॥ ॥अथाकर्षणविधानानिकथयामिसमा
सतः यद्दृष्टंत्रैपुरेयंत्रेयदृष्टंभूतडामरे श्रीबीजंमन्मथंबीजंलज्जाबीजंसमुद्धरेत् प्रथमंप्रणवंदत्वात्रिपुरादेविपदंततः अमुकींतिपदं

ॐक्लींह्रींत्रिपुरादेवि अमुकीं आकर्षय२ स्वाहा१

॥१॥ ॐश्रींक्लींह्रींत्रिपुरामुकीमाकर्ष्याकर्षयस्वाहा मंत्र १७ ॥

तं०सा० दत्वाआकर्षयद्विधापदं स्वाहांतमंत्रमुच्चार्यप्रजपेद्दशसहस्रकं षट्कोणंचसमालिख्यरक्तचंदनकर्दमैः षडंगंकारयेन्मंत्रीलज्जाबीजसमन्वितं
१५६ षड्दीर्घभाक्स्वरेणैवनादबिंदुविभूषितैः रक्तपुष्पाक्षतधूपादिनैवेद्यैः परिपूज्यतां भावयेच्चेतसादेवींत्रिनेत्रांचंद्रशेखरां बालार्ककिरणप्रख्यांसिं
दूरारुणविग्रहां पद्मंचदक्षिणेपाणौजपमालांचवामके मंत्रस्यास्यप्रभावेणरंभामपितथोर्वशी आकर्षयेन्नसंदेहः किंपुनर्मानुषीमही॥०॥
प्रयोगान्तरमाह॥भूर्जपत्रेसमालिख्यकुंकुमालक्तवारिणा काश्मीररुणकस्तूरीरोचनामिलितेनच अनामारक्तमिश्रेणकामलाक्षीमनुंजपे
त् ॐकामलाक्षिअमुकीमाकर्षय२अंफट् इमंमंत्रंजपेदादौसहस्रैकंततःपुनः तद्भूर्जपत्रमादायगुलिकांकारयेत्ततः तेनैवसाध्यपादोत्थ
मृत्तिकापंकवेष्टितं शोषितंतेजसाभानोर्वेष्टयेत्त्रिकटुकैःपुनः प्रतिमांस्त्रीनिभांकृत्वातस्याःक्षिपेत्तथोदरे गुलिकांपातयेत्पात्रेप्रतिमांसा।
ध्यरूपिणीं तादृगाशामुखोभूत्वानिर्जनेनिशिसाधकः यावद्दच्छतिचित्तंचतावद्रूपंमनुंजपेत् यावदायातिसंत्रस्तामदनालसमानसाः
॥इतिआकर्षणः॥ अथविद्वेषः॥ अन्योन्यसमरसंरंभाद्द्वेषिणौसमरेतुतौ तदीयनखरोड्डीनधूलिमादायसाधकः धूलिनातेनविद्वेषस्ता
डनादभिजायते परस्पररिपोर्वैरंमित्रेणसहनिश्चितं महिषाश्वपुरीषाभ्यांगोमूत्रेणसमालिखेत्॥यस्यनामभवेत्तस्यविद्वेषश्चपरस्परम्
रक्तेनमहिषाश्वेनश्मशानवस्त्रकेलिखेत् यस्यनामभवेत्तस्यविद्वेषंचपरस्परं षट्कोणचक्रमध्येतुरिपोर्नामसमन्वितं मंत्रंतंसंप्रवक्ष्यामि राम०
महाभैरवसंज्ञकं ॐनमोमहाभैरवायश्मशानवासिनेअमुकामुकयोर्विद्वेषंकुरु२हुंफट् एतन्मंत्रंलिखेत्तत्रविद्वेषंजायतेध्रुवं अयंयो १५६
गमहंवक्ष्येदुर्लभंवसुधातले येनज्ञातेनशत्रूणांविद्वेषोजायतेध्रुवं ॐनमोभगवतिश्मशानकालिकेअमुकंविद्वेषयहन२पच२मथ२

हुंस्वाहा अमुनामंत्रराजेन होमयेत्प्रयतः सुधीः वह्निकुंडे निंबपत्रं कटुतैलान्वितेन च प्रज्वाल्य खादिरं वह्निं श्मशानजं ततः पुनः दशसाहस्र
संयुक्तं तिलयवाक्षतान्वितं भावयन्कालिकां देवीमिंद्रनीलमणिप्रभां व्योमनीलां महाचंडां सुरासुरविमर्दिनीं त्रिलोक्यारक्तनेत्रां सर्वाभरण
भूषितां कपालकर्तृकाहस्तां चंद्रसूर्योपरिस्थितां शवजालगतां चैव प्रेतभैरववेष्टितां वसंतीं पितृकांतारे सर्वसिद्धिप्रदायिकां होमयेद्वि
विधैः पुष्पैर्बलिच्छागोपहारकैः पूजयित्वा महेशानीं भक्तियुक्तेन चेतसा तद्भस्म च समादाय धारयेदभिमंत्रितं भस्मना तेन यान्हन्याद्विद्वेषं
तद्वेल्लणां वह्निस्पर्शी ततां पातिपाते द्रुमोपमार्थिः यथा शुष्यति पाथोधिस्त्वद्रूमापततेपदि तदा मिथ्या भवेद्देवि योगराजः सुदुर्लभः ॥
षट्कोणचक्रराजं तु शत्रूणां नामटंकितं पूर्वद्रव्येण विद्वेषं कारयेदर्थसाधकः ॥ नामयुक्तं मंत्रमाह ॥ अंद्रां विद्वेषिणी अमुकामुकयोः परस्परं वि
द्वेषं कुरु २ स्वाहा चक्रवाह्ये लिखेन्मंत्रमिमं पूर्वोक्तवस्तुभिः परस्परं भवेद्द्वेषो योगोयं कुब्जिकामते अथोच्चाटनविधिं वक्ष्ये यथोक्तं श्रीमतान्वये
निंबपत्रे लिखेन्नाम महिषाश्वपुरीषकैः काकपक्षभवलेखिन्या लेखनीयमनंतरं लेख्यमंत्रमाह ॐ नमः काकतुंडिधवलामुखि अमुकमुच्चा
टय २ हुं फट् एतन्मंत्रं समभ्यर्च्य लिखित्वा पूर्ववस्तुभिः निंबवृक्षस्थितं सर्वकाकालयं हरेदथ श्मशानवह्निमानीय धत्तूरकाष्ठदीपितम् ॥ व
ह्निः कृत्वा महातैलैरथवा कटुवस्तुभिः पूर्वोक्तमनुना तस्य पत्रं राजीकटूप्लुतं संपूज्य धवलामुखि पंचोपचारपूजया तद्भस्म प्रक्षिपेच्छत्रोर्मंदि
रोपरि मंत्रवित् ध्यानयुक्तेन मनसा शत्रोरुच्चाटनं भवेत् धूम्रवर्णां महादेवीं त्रिनेत्रां शशिशेखरां जटाजूटसमायुक्तां व्याघ्रचर्मपरिच्छदां
हृष्टांगीमस्थिमज्जां च कर्तृकार्पीकरांबुजां कोटराक्षीं सुदंष्ट्रां च पाताललसन्निभोदरां एवंविधां धियाभाव्य कार्यमुच्चाटनं रिपोः एषयागवि

धिः प्रोक्तो वीरतंत्रे महेश्वरि गोपनीयं प्रयत्नेन न प्रकाश्यं कदाचन इत्युच्चाटनम् तथा सौरयोर्दिने स्नात्वा नरास्थि चतुरंगुलं निंबरसेन संलि
प्य प्रधानभवने निखनेत् सप्ताहाभ्यन्तरे शत्रोरुच्चाटनकरं भवेत् मंत्रोच्चाटनं कुरु २ स्वाहा हुं अमुकं हन २ स्वाहा रिपोर्मलं वृश्चिकं च खनित्वा
तु वनिक्षिपेत् म्रियते मलरोधनेन इत्येव सुखावहं मंत्रस्तु स्तंभिनि अमुकस्य मलं स्तंभय २ हुं फट् अथाभिचारः ॐ विरूपे रूपिणि चं
...ण्डवैरिणम् अमुकदेहिं स्वाहा इति खड्गमभिमंत्र्य खड्गमंत्रांश्च पठित्वा खड्गं संपूज्य छागादिकम् अमुकोसीति वैरनाम्नाभिमंत्र्य रक्तसूत्रेण ब
ध्वा तं बद्धा वैरिनाम्ना प्राणप्रतिष्ठां कृत्वा ओं अयं सवैरी यो द्वेष्टि तमिमं पशुरूपिणं विनाशय महारि स्फें स्फें खादय २ इति पठित्वा॰ ॥
बलिशिरसि पुष्पं दत्वा बलिमंत्रान् पठित्वा बलिं संपूज्य ॐ अद्येत्यादि आश्विने मासि शुक्लपक्षे महानवम्यां तिथौ अमुकशत्रुं नाशय २ इमं छा
गमहिषं वा अमुकं दैवतं अमुकगोत्रो अमुकदेवशर्मा भगवत्यै दुर्गायै संप्रददे इति उत्सृज्य ओं ह्रुं फट् इति छित्वा मूलमंत्रं पठित्वा एतद्रु
धिरं दुर्गायै नमः इति रक्तशिरश्च दत्वा अष्टांगमांसैर्होमं मूलमंत्रेण कुर्यादिति अथ सुखप्रसवमंत्रः ॐ मन्मथ मन्मथ वाहि २ लंबोदर मु
च २ स्वाहा ॐ मुक्ताः पाशा विपाशाश्च मुक्ताः सूर्येण रश्मयः मुक्तः सर्वभयाद्गर्भ एह्येहि मारीच २ स्वाहा एतदष्टोत्तरेणाष्टवारं जलमभिमं
न्त्र्य देयं ततः सुखप्रसवा भवति अथादर्शनप्रयोगः ॥ अर्कशाल्मलिकार्पासपट्टपंकजतन्तुभिः पंचभिर्वर्त्तिकाभिस्तु नृकपालेषु पंचसु ॥
नरतैलेन दीपाः स्युः कज्जलं नृकपालकैः ॥ ग्राहयेत्तं च भिर्यत्नात्पूर्ववच्च शिवालये पंचस्थानीयजातं तु एकीकुर्याच्च तत्पुनः मंत्रयित्वांजये
न्नेत्रे देवैरपि न दृश्यते मंत्रस्तु हूं हूं फट् कालि २ महाकालि मांसशोणितं खादय २ देवि पश्यतु मानुषेति हुं फट् स्वाहा इति मंत्रेणाष्टोत्तर

॥ अर्क सेमर कपास रेशम पंकजतंतु ॥३॥

सहस्रजपेनमंत्रयेत् अथमूलमष्टोत्तरसहस्राभिमंत्रितंकृत्वातत्कज्जलंनेत्रेदत्वात्रैलोक्यादृश्योभवति अथयोगिनीसाधनं तदुक्तंभूतडामरे
उन्मत्तभैरवउवाच॰ अथातःसंप्रवक्ष्यामियोगिनीसाधनोत्तमं सर्वार्थसाधनंनामदेहिनांसर्वसिद्धिदं अतिगुह्यामहाविद्यादेवानामपि
दुर्लभा यासामभ्यर्चनंकृत्वायक्षेशोभूद्धनाधिपः तासामाद्यांप्रवक्ष्यामिसुराणांसुंदरीप्रिये अस्यामभ्यर्चनेनैवराजत्वंलभ्यतेनरः॥अ
थप्रातःसमुत्थायकृत्वास्नानादिकंशुभं प्रासादंचसमासाद्यकुर्यादाचमनंततः प्रणवाद्येसहस्रारहुंफट्दिग्बंधनंचरेत् प्राणायामं
ततःकुर्यान्मूलमंत्रेणतंत्रवित्॥ षडंगंमायया कुर्यात्पद्ममष्टदलंलिखेत् तस्मिन्पद्मेतथामंत्रीजीवन्यासंसमाचरेत् पीठेदेवींसमभ्यर्च्य
ध्यायेद्देवींजगत्प्रियां पूर्णचंद्राननांगौरींविचित्रांबरधारिणीं पीनोत्तुंगकुचांरामांसर्वज्ञामभयप्रदां इतिध्यात्वामूलेनदद्यात्पाद्यादि
कंशुभं पुनर्धूपंनिवेद्यैवंनैवेद्यंमूलमंत्रतः गंधचंदनतांबूलंकर्पूररसशोभितं प्रणवांतेभुवनेशीआगच्छसुरसुंदरि वह्निभार्यांजपेन्मं
त्रंत्रिसंध्यंचदिनेदिने सहस्रैकप्रमाणेनध्यायेद्देवींसदाबुधः मासांतेदिवसेप्राप्यबलिपूजांसुशोभनां कृत्वाचप्रजपेन्निसंनिशीथेया
तिसुंदरि सुहृदंसाधकंमत्वायातिसासाधकालये सुप्रसन्नासाधकाग्रेसदास्मेरमुखीततः दृष्ट्वादेवींसाधकेंद्रोदद्यात्पाद्यादिकं
शुभं सचंदनंसुमनसोदत्वाभिलषितंवदेत् मातरंभगिनींवापिभार्यांवाभक्तिभावतः यदिमातातदावित्तंद्रव्यंचसुमनोहरम् भूपति
त्वंप्रार्थितंयत्तद्ददातिदिनेदिने पुत्रवत्पालितंलोकेसत्यंसत्यंसुनिश्चितं स्वसावद्ददातिवित्तंचदिव्यंवस्त्रंतथैवच दिव्यकन्यासमा
नीयनागकन्यादिनेदिने भ्रातृवत्पालितंलोकेकानामभिर्मनोगतैः भार्यास्याद्यदिसादेवीसाधकस्यमनोहरा राजेंद्रंसर्वराजानांसं

ॐ ह्रीं आगच्छमनोहरे स्वाहा ५ ॥

 सारेसाधकोत्तमः स्वर्गेलोकेचपातालेगतिर्भवतिनान्यथा यद्यद्ददातिसादेवीकथितुंनैवशक्यते तयासार्द्धंचसंभोगंयदिदैवात्त
 करोतिसः अन्यस्त्रीगमनंत्यक्त्वाचान्यथानश्यतिध्रुवम् ततोन्यत्साधनंवक्ष्येनिर्मितंब्रह्मणापुरा नदीतीरंसमासाद्यकुर्यात्स्नानादिकंततः
पूर्ववत्सकलंकार्यंचंदनैर्मंडलंलिखेत् स्वमंत्रंतु त्रसंलिख्यावाह्यध्यायेन्मनोहरां कुरंगनेत्रांशरदिंदुवक्त्रांविद्याधरींचंदनगंधलिप्तां ची
नांशुकांपीनकुचांमनोज्ञांश्यामांसदाकाममदुघांविचित्रां १ एवंध्यात्वायजेद्देवीमगुरुधूपदीपकैः गंधपुष्पसंचैवतांबूलादीस्समयुतः॥
ताबंमायातथागच्छमनोहरे पावकवल्लभा कृत्वायुतंप्रतिदीनंजपेन्मंत्रंप्रसन्नधीः मासांतेदिवसंप्राप्यकुर्यात्सजपमुत्तमं आनिशीथंजपे
न्मंत्रंज्ञात्वासाधकसाहढं गत्वाचसाधकाभ्यासेसुप्रसन्नामनोहरा वरंवरयशीघ्रत्वंयत्तेमनसिवर्तते साधकेंद्रोपितांभक्त्यापाद्याद्यैरुपचा
रकैः धूपदीपंचनैवेद्यंयोगिन्यारर्चयेन्मुदा चंदनोदकपुष्पेणफलेनचमनोहरं ततोऽर्चितप्रसंन्नास्यात्तुस्यातिप्रार्थितं चयत्त स्वर्णभारं
साधकायसाददातिदिनेदिने॥सावशेषंव्ययंकुर्यात्स्थितेतत्पुनर्दास्यति॥अन्यस्त्रीगमनं कृत्वामहापातकिनोभवेत् सत्यंसत्यंपुनर्सत्यंत
वाग्रेसत्यमीरितं अव्याहतगतिस्तस्यभवतीतिनसंशयः इतितेकथितांविद्यासुगोप्यायासुरासुरैः ततस्तेहेनभक्त्याचवक्ष्येहंपरमेश्वरि
॥ततोवक्ष्येमहाविद्यांशृणुषैकमनाप्रिये गत्वावटतटंदेवींपूजयेत्साधकोत्तमः॥ प्राणायामषडंगंचमाय याऽथसमाचरेत् सद्योमां
सबलिंदत्वापूजयेत्तांसमाहितः अर्घ्यमुच्छिष्टरूकेनदद्यात्तस्यैदिनेदिने अथध्यानम् प्रचंडवदनांगौरींपक्वबिंबाधरांप्रियां रक्तांबरधरांस्त १५८
मांसर्वकामफलप्रदां एवंध्यात्वाजपेन्मंत्रमयुतंसाधकोत्तमः सप्तदिनसमभ्यर्च्यचाष्टमेविधिवच्चरेत् कायेनमनसावाचाप्रजपेच्चदिनेदि

४ ॐ ह्रीं आगच्छकामेश्वरीस्वाहा ४ ॐ ह्रीं रक्तचर्माणि आगच्छकनकावतिस्वाहा ॥ ३ ॥

ने॥ तां मायातथाद्यंचरक्तवर्माणितद्वहिः आगच्छकनकांतेचवतिस्वाहामहामनुः आनिशीथंजपेन्मंत्रंबलिंदत्वामनोहरं साधकेंद्रंदृ
ढंज्ञात्वायातिसासाधकालये साधकोपिचतांदृष्ट्वादद्यादर्घ्यादिकंततः ततस्तत्परिवारेणभार्यास्यात्कामभोजनैः वस्त्रभूषादिकंत्यक्त्वायाति
सानिजमंदिरं एवंभार्याभिवेन्नित्यंसाधकाज्ञानरूपतः आत्मभार्यापरित्यज्यभवेत्तांचविचक्षणाः ३ ततःकामेश्वरींवक्ष्येसर्वकामफल
प्रदां प्रणवंभुवनेशानीचागच्छकामेश्वरींततः॥ ॥वह्निभार्यामहामंत्रंसाधकानांसुखावहं पूर्ववत्सकलंकृत्वाभूर्जपत्रेसुशोभने गोरोचना।
भिःप्रतिमांविनिर्मायसकलंकृत्वा शय्यामारुह्यचजपेन्मंत्रमेकमनामयं सहस्रैकप्रमाणेनमासमेकंजपेन्मनुं घृतेनमनुनादीपंदद्याच्चसुम
नाहितः कामेश्वरींशशांकास्यांखेलत्खंजनलोचनां मदालोलगतिंकांतांकुसुमास्त्रशिलीमुखां एवंध्यात्वाजपेन्मंत्रंनिशीथेयातिसातदा
गत्वाचसाधकाभ्यासे आज्ञांदेहीतिभाषिते स्त्रीभावेनयदातस्यैदद्यात्पाद्यादिकंततः सुप्रसन्नातदादेवीसाधकंतोषयेत्सदा अन्नाद्यैर
तिभोगेनपतिवत्पालयेत्सदा नीत्वारात्रिंसुखैश्वर्यैर्दद्याच्चविपुलंधनं दत्वालंकारद्रव्यादीन्प्रभातेयातिनिश्चितं एवंप्रतिदिनंतस्यसि
द्धिंस्यात्कामरूपिणः ४ ततःपटेविनिर्मायपुत्तलीध्यानरूपतः सुवर्णवर्णांगौरांगींसर्वालंकारभूषितां नूपुरांगदहाराढ्यांरम्यांचपुष्करे
क्षणां एवंध्यात्वाजपेन्मंत्रंदद्यान्मूलेनसाधकः तारंमायातथागच्छरतिसुंदरिपदंततः वह्निजायाष्टसाहस्रंजपेन्मंत्रंदिनेदिने मासांते
दिवसंप्राप्यकुर्य्यात्पूजादिकंशुभं घृतदीपंतथागंधंपुष्पंतांबूलमेवच तावन्मंत्रंजपेद्विद्वान्यावद्यातिसुंदरी ज्ञात्वादृढंसाधकेंद्रं
निशीथेयातिनिश्चितं साधकाज्ञानरूपेणप्रयातिसादिनेदिने निर्जनेप्रांतरेदेशेसिद्धास्यान्नात्रसंशयः स्वहृत्वाभार्य्याभजेत्तांतुअन्य

॥ ॐ ह्रीं आगच्छरतिसुंदरिस्वाहा ३ ॥

ॐ ह्रींनटिनिस्वाहा ६ ॐ ह्रीं आगच्छपद्मिनीवल्लभास्वाहा १ ॥

तं॰सा॰ ध्यानस्यपतिक्रमम् ५ ततोऽन्यत्साधनंवक्ष्येशृणुहेशिवसन्निधौ वेदाद्यंभुवनेशानीचागच्छपद्मिनिवल्लभा पावकस्यमहामंत्रंपूर्ववत्सकलंत
१५८ तः मंडलंचंदनैःकृत्वामूलमंत्रंलिखेत्ततः पद्माननांश्यामवर्णांपीनोन्नतपयोधरां कोमलांगींस्मेरमुखींरक्तोत्पलदलेक्षणां एवंध्यात्वा
जपेन्मंत्रंसहस्रंचदिनेदिने मासांतेपूर्णिमांप्राप्यविधिवत्पूजयेन्मुदा आनिशीथंजपेन्मंत्रंदृढाभ्यासेनसाधकः सर्वत्रकुशलंदृष्ट्वाया
तिसासाधकालयं भूत्वाभार्यासाधकंहितोषयेद्विविधैःसुखैः भोग्यैर्द्रव्यैर्भूषणाद्यैःपद्मिनीसादिनेदिने पतिवत्पालितेलोकेनित्यंस्व
र्गेचसर्वदा त्यक्त्वाभार्यांभजेत्तांचसाधकस्त्वसदाप्रिये ६ ततोवक्ष्येमहाविद्यांविश्वामीत्रेणधीमता ज्ञात्वायोसाधितांविद्यावीद्याचा —
तिवल्लाप्रिये॥प्रणवाद्येमहामायानटिनिपावकवल्लभा महाविद्येहकथितागोपनीयाप्रयत्नतः अशोकस्यतटेगत्वास्नात्वापूर्ववदाचरे
त मूलमंत्रेणसकलंकुर्याच्चसुसमाहितः त्रैलोक्यमोहनीगौरीविचित्रांबरधारिणी विचित्रालंकृतांरम्यांनर्तकीवेशधारिणीं एवंध्यात्वा
जपेन्मंत्रंसहस्रंचदिनेदिने॥मासांतेदिवसंप्राप्यकुर्याच्चपूजनंमहत् अर्द्धरात्रेभयंदत्वाकिंचित्साधकसत्तमे॥सुदृढंसाधकंज्ञात्वाया
तिसासाधकालयं विद्याभिःसकलाभिश्चकिंचिन्मेरमुखीततः वरंवरयशीघ्रत्वंयत्तेमनसिवर्तते॥तच्छ्रुत्वासाधकःश्रेष्ठोभावयेन्मन
साधिया॥मातरंभगिनींवापिभार्यांवा प्रीतिभावतः॥कृत्वासंतोषयेद्दृत्यानटिनीतत्करोत्यलम्॥मातास्याद्यदिसादेवीपुत्रवत्पालितंमुदा। राम॰
स्वर्णशतंसिद्धिद्रव्यंददातिसादिनेदिने॥भगिनीयदिसाकन्यांदेवस्यनागकन्यका राजकंन्यांसमानीयददातिसादिनेदिने अतीतागतवार्त्तां १५८
चसर्वंजानातिसाधकः॥भार्यास्याद्यदिसादेवीददातिविपुलंधनं अनाद्यैरूपहारैश्चददातिकामभोजनं स्वर्णशतंसदातस्मैसाददा।

तिध्रुवंप्रिये यद्यद्वांछितंसर्वंचददातिनात्रसंशयः ७ महाविद्यांप्रवक्ष्यामिसावधानावधारय कुंकुमेनसमालिख्यभूर्जपत्रेस्त्रियंमुदा त
तोष्टदलमालिख्यकुर्यान्मासादिकंप्रिये जीवन्यासंततःकुर्याद्ध्यायेत्तत्रप्रसन्नधीः शुद्धस्फटिकसंकाशांनानारत्नविभूषितां मंजीरहार
केयूररत्नकुंडलमंडितां॥ एवंध्यात्वाजपेन्मंत्रंसहस्रंचदिनेदिने प्रतिपद्दिवसमारभ्यपूजयेत्कुसुमादिभिः धूपदीपविधानैश्चत्रिसंध्यंपू
जयेन्मुदा पूर्णिमांप्राप्यगंधाद्यैःपूजयेत्साधकोत्तमः घृतदीपंततोधूपंनैवेद्यंचमनोहरं रात्रौचदिवसेजापंकुर्य्याच्चसुसमाहितः प्रभातस
मयेयातिसाधकस्यांतिकंमुदा प्रसन्नवदनोभूत्वातोषयेदितिभोजनैः देवदानवगंधर्वविद्याधर्य्यप्सरएससां कन्याभीरत्नभूषाभिःसा
धकेन्द्रंमुहुर्मुहुः चर्व्यचोष्यादिकंद्रव्यंनित्यंददातिसाध्रुवं स्वर्गेमर्त्येचपाताललेयद्वस्तुविद्यतेप्रिये आनीयदीयतेसापिसाधकायानुरू
पतः॥ स्वर्णशतंसदातस्मैददातिसादिनेदिने साधकायवरंदत्वायातिसानिजमंदिरं तस्याश्चप्रसादेनचिरंजीवीनिरामयः सर्वज्ञःसुं
दरःश्रीमान्सर्वज्ञोभवतिध्रुवम् रेमेसार्द्धंतयादेविसाधकेन्द्रोदिनेदिने तारंमायांततथागच्छ रागिणिमैथुनंप्रिये वह्निभार्यामनुःप्रो
क्तः सर्वसिद्धिप्रदायकः एषामधुमतीतुस्यात्सर्वसिद्धिप्रदाप्रिये गुह्याद्गुह्यतराविद्यातवस्नेहात्प्रकीर्तिता: ८ देव्युवाच॰ श्रुतंवस
घनंसर्वंयक्षिणीनांसुखप्रदं कस्मिन्कालेप्रकर्तव्यंविधिनाकेनवाप्रभो अत्राधिकारिणःकेवासमासेनवदस्वमे ईश्वरउवाच॰ वसंते
साधयेद्धीमान्हविष्याशीजितेंद्रियः॥ सदाध्यानपरोभूत्वातद्दर्शनमहोत्सवः उज्जटेप्रांतरेवापिकामरूपेविशेषतः स्थानेष्वेकगमं
प्राप्य साधयेत्सुसमाहितः अनेनविधिनासाक्षाद्भवत्येवनसंशयः देव्याश्चसेवकाःसर्वेपरंचात्राधिकारिणः तारकब्रह्मणोमंत्रंविना

॥ ॐ ह्रीं आगच्छानुरागिणिमैथुनप्रियेस्वाहा ॥ ५ ॥

तं॰सा॰ प्यत्राधिकारिणः ॥ इतियोगिनीसाधनम् ॥ अथपूजाधारोनिरूप्यते ॥ तत्रनारदीये ॥ ॥आपोऽग्निर्हृदयंविप्रोऽम्बर्कंक्षेत्रसमुद्भवम्॥
१६० यंत्रंचप्रतिमास्थानमर्च्चनेसर्वदाहरेः ॥ इतिगौतमीये ॥ शालिग्रामेमणौयंत्रेप्रतिमामंडलेषुवा नित्यपूजाहरेःकार्यानतु केवलभूतले
शालिग्रामशिलास्पर्शात्कोटिजन्माघनाशनं ॥ किंपुनरर्च्चनंतत्रहरिसान्निध्यकारणं बहुभिर्जन्मभिःपुण्यैर्यदिकृष्णशिलांलभेत्
गोष्पदेनतुचिह्नेनतेनननप्राप्यतेजनुः एतेनविष्णुपूजायांशिलायामपिप्राधान्यं मंडलादीनांतुसर्वसाधारणत्वात् योगिनीतंत्रे॰ लिं
गस्थांपूजयेद्देवींपुस्तकस्थांतथैवच मंडलस्थांमहादेवींयंत्रस्थांप्रतिमासुच जलस्थांचशिलास्थांवापूजयेत्परमेश्वरीं एतत्सर्वंयंत्रा
भावे कौलावलीये॰ यत्रापराजितापुष्पंजवापुष्पंचविद्यते करवीरंसुक्लरक्तंद्रोणंवायदिविद्यते तत्रदेवीवसेन्नित्यंतद्यंत्रेचंडिकार्चने
तथायंत्रंमंत्रमयंप्रोक्तंमंत्रात्मादेवतेतिच ॥ देहात्मनोर्यथाभेदोमंत्रदेवतयोस्तथा तयाश्चादौलिखेद्यंत्रंदेवतायाश्चविग्रहं इतिकाम
क्रोधादिदोषोत्थसर्वदुःखनियंत्रणात् ॥ यंत्रमित्याहुरेतस्मिन्देवःप्रीणातिपूजितः ॥ विनायंत्रेणपूजायांदेवतानप्रसीदति दुःखनियं
॥ त्रणाद्यंत्रमित्याहुस्तंत्रवेदिनः इतियंत्रेपूजायाःप्राधान्यं अथयंत्रसंस्कारः वामकेश्वरतंत्रे भैरवउवाच॰ चक्रभेदंप्रवक्ष्यामित्व
त्प्रसादान्मयाश्रुतं इदानींश्रोतुमिच्छामिप्रतिष्ठाकर्मनिर्णयं श्रीशंकरउवाच॰ शृणुदेविमहाभागेजगत्कारणिकौलिनी ॥तत्स्था राम॰
पनविकर्मांगसर्वकर्मविनिर्णयं स्नात्वासंकल्पयेन्मंत्रीगुरोर्वचनमाचरेत् पंचगव्यंततःकृत्वाशिवमंत्रेणमंत्रितं तच्चक्रं। १६॰
निःक्षिपेन्मंत्रीप्रणवेनसमाकुलं तदुद्धृत्यततश्चक्रंस्थापयेत्स्वर्णपात्रके पंचामृतेनदुग्धेनशीतलेनजलेनच चंदनेनसुगं

धेनकस्तूरीकुंकुमेनच पयोदधिघृतक्षौद्रशर्करायैरनुक्रमात् तोयधूपांतरैःकुर्यात्पंचामृतविधिंपुनः हाटकैःकलशैर्देवींषष्टिभिर्वारिपू
रकैः कषायजलसंपूर्णैःकारयेत्स्नानमुत्तमं स्नानंसमाप्यतांदेवींस्थापयेत्स्वर्णपात्रके स्पृष्ट्वायंत्रंकुशाग्रेणगायत्र्यावाभिमंत्रयेत् अष्टोत्तर
शतंदेविदेवताभावसिद्धये आत्मशुद्धिंततःकृत्वाषडंगैर्यजनंचरेत् तत्रावाह्यमहादेवींजीवन्यासंचकारयेत् उपचारैःषोडशभिर्महा
मुद्रादिभिःसदा फलतांबूलनैवेद्यैर्देवींतत्रसमाचरेत् पट्टसूत्रादिकंदद्याद्वस्त्रालंकारमेवच मुकुरंचामरंघंटांयथायोग्यंमहेश्वरि स
र्वमेतत्प्रयत्नेनदद्याद्रात्रमहितेरतः ततोजपेत्सहस्रंचसकलेप्सितसिद्धये बलिदानंततःकुर्यात्प्रणमे चक्रराजकं अष्टोत्तरशतंहुत्वा
संपाताज्यंविनिःक्षिपेत् होमकर्मण्यशक्तश्चेद्द्विगुणंजपमाचरेत्. धेनुमेकांसमानीयस्वर्णशृंगाद्यलंकृतां गुरवेदक्षिणांदद्यात्ततोदे
व्याविसर्जनं प्रयोगः कृताह्निकःस्वस्तिवाचयित्वासंकल्पः ॐअद्येत्यादिअमुकगोत्रामुकदेवशर्म्मोऽमुकदेवतायाःपूजार्थममुक
यंत्रसंस्कारमहंकरिष्ये इतिसंकल्प्यपंचगव्यमानीयहोमितिमंत्रेणाऽष्टोत्तरशतमभिमंत्र्य प्रणवेनयंत्रंतत्रनिःक्षिपेत् तस्मादुत्तोल्य
पात्रांतरेस्थापयेत् ततःशीतजलकुंकुमकस्तूरीभिःस्नापयित्वाधूपंदद्यात् एवंदध्नाघृतेनमधुनाशर्करयाच ततोऽष्टभिःकलशैःस्नाप
येत्।। कुंकुमरोचनाचंदनमिश्रितैस्तोयैःस्नापयेत् सर्वत्रस्नानंतुमूलमंत्रेणात् तोयंत्रमुत्तोल्यकुशाग्रेणयंत्रंस्पृष्ट्वा ओंयंत्रराजायविद्महे
महायंत्रायधीमहितन्नोयंत्रःप्रचोदयात् इत्यष्टोत्तरशतमभिमंत्र्यप्राणप्रतिष्ठांकुर्यात् अस्यप्राणप्रतिष्ठामंत्रस्यब्रह्माविष्णुमहेश्वरऋ
षयः ऋग्यजुःसामानिछंदांसि चैतन्यदेवताप्राणप्रतिष्ठायांविनियोगः।। आंह्रींक्रोंयंरंलंवंशंषंसंहंहोंसः अमुकदेवतायाःप्राणाइ

अपसर्पंतु ये भूता ये भूता भुवि संस्थिता॥ ॥ ९
भूता विघ्नकर्तारस्ते नश्यंतु शिवाज्ञया १ ॥ ७

ह प्राणाः एवं ऑं १३ अमुकदेवतायाः जीव इह स्थितः ऑं १३ अमुकदेवतायाः सर्वेंद्रियाणि ऑं १३ अमुकदेवतायाः वाङ्मनश्चक्षुः श्रोत्र घ्राण
प्राणा इहागत्य सुखं चिरं तिष्ठंतु स्वाहा इति प्राणान्प्रतिष्ठाप्य प्रकृतदेवतामावाह्य षोडशोपचारादिना संपूज्य षडंगेन पूजयेत् ततः पट्ट
सूत्रादिकं दत्त्वाऽष्टोत्तरसहस्रं जपेत् शक्तश्चेद्बलिं दद्यात् ततोऽष्टोत्तरशतहोमं कृत्वा प्रत्याहुतिसंपातं दद्यात् होमासामर्थ्ये द्विगुणो
जपः कार्यः ततो दक्षिणाच्छिद्रावधारणं कुर्यादिति यंत्रसंस्कारः॥ ॥ इति श्रीमहामहोपाध्यायकृष्णानंदवागीशभट्टाचार्यविरचिते तंत्र
सारे द्वितीयः परिच्छेदः॥ २॥ ॥ यमाहुरेकं पुरुषं पुराणं ब्रह्मेति यं वेदविदो वदंति विष्णुं विरिंचिं गिरिशं तथान्ये गोविंदमाद्यं तमहं भजामि १
॥ अथ पूजायां विहितनिषिद्धानि॥ तत्रादौ दिग्विधानम् ॥ विष्णुविषयेनारदीये॥ शुक्लांबरधरः स्नातः आचांतः पूर्वदिङ्मुखः शुद्धासने
समासीनो भूतोत्सारणमाचरेत् अन्यत्र तु निबंधे० उपविश्यासने मंत्री प्राङ्मुखो वाप्युदङ्मुखः बद्धपद्मासनो मंत्री समाहितो जितेंद्रियः सा
रसमुच्चये० प्राग्गतो नो धनदद्दिग्वदनो थवेति रात्रौ पूजायां नायं नियमः तथा च स्मृतिः रात्रावुदङ्मुखः कुर्याद्देवकार्यं सदैव हि शिवार्चने
सदाप्येवं शुचिः कुर्यादुदङ्मुखः मंत्रतंत्रप्रकाशे लिंगद्वयं तथा नार्च्यं गणेशद्वयमेव च शक्तित्रयं तथा सूर्यद्वयमेकत्र नार्चयेत् ॥ द्वे च
क्रे द्वारिकायाश्च शालग्रामशिलाद्वयं एतेषामर्चनान्नित्यमुद्वेगं प्राप्नुयाद्गृही लिंगे० एकीकृत्य च लिंगानि दश पंचशतानि वा प्रत्येके
नाथवा देवि विल्वपत्रैः प्रपूजयेत् एवं पाशुपतं लिंगं स्फटिकादिविनिर्मितं शालग्रामशिलामेकं गृहस्थो नैव पूजयेत् नाक्षतैरर्च्चये
द्विष्णुं न तुलस्या गणाधिपं न दूर्वया यजेद्दुर्गां विल्वपत्रैर्दिवाकरं उन्मत्तमर्कपुष्पं च विष्णो वर्ज्यं सदा बुधैः ॥ गौतमीये॥ नरक्तचंदनं

जातुगल्लीपाद्रंतिकह्लारंचंपकोत्पले नंद्यावर्तंचयूथींचमल्लिकांनवमल्लिकां कुंदंमंदारकंचैवसौगंधिकंचकेसरं कुरंटकसर्जविल्वार्जुनमु
निपुष्पकं पत्रंचामलकंसुहृत्कर्णिकारंपलाशकं एतान्यन्यानिपुष्पाणियथालाभंसमर्पयेत् इतियद्बिल्वविधानंतद्विहितपुष्पाभावेतंत्रांत
रे देवीनार्कमंदारमादित्येतगरंतथा गणेशायचस्तर्पायरक्तपुष्पमतिप्रियं शिवेकुंदमदंतींचयूथींबंधूककेतके जवारक्तांत्रिसंध्येद्दे —
मालतींकेतकींतथा कुसुंभंकुसुदंरक्तंहयारिंवर्वरंत्यजेत् तथाचउग्रगंधमगंधंचकृमिकेशादिदूषितं वासोभिःसंभृतैर्नीचंमतिमान्
र्पयेच्छिवे॥शिवद्रुमपलक्षणं॥ तथाच॰ ॥कलिकाभिस्तथास्याज्यंविनाचंपकपद्मकैः तथाच शुष्केस्तुनार्चयेद्दि[illegible]पुष्पैःपत्रैःफलैरपि
स्नात्वानीतैःपर्युषितैर्याचितैर्नोहृत्सवर्णकैः॥स्वयंविकसितैःपद्मैःस्वयंचपतितंभुवि वर्जयेद्दहतीपुष्पमगंधंचविशेषतः स्वयंविकसितै
रितिस्वयमेवपुरुषेणविकसितैरित्यर्थः त्रिरात्रान्यूनकुसुमैर्नार्चयेन्मुकदाचन भूगतंचांगसंस्पृष्टंकेशकीटादिदूषितं कुमुदंपाटलीचैवशिरीषं
परिवर्जयेत् पाटलंवनपाटलं॥भूगतंवर्जयेत्पुष्पंशेफालीवकुलंविना तथा बिल्वस्यखादिरस्यैवतथाधात्रीदलस्यच तमालस्यचपत्रस्यछि
न्नभिन्नेनदुष्यति गौतमीये मलिनंभूमिसंस्पृष्टंकृमिकेशादिदूषितं पर्युषितानिपुष्पाणिवर्जयेद्देवतार्चने तिष्ठेद्दिनत्रयंसुहृत्पद्ममामलकं
तथा तुलसीसर्वदाशुद्धातथाबिल्वदलानिच योगिनीतंत्रे॰ तुलसीभ्रुवनमंदारैकह्लारैचलमालके नार्चयेच्चमहालक्ष्मींकुशकाशोद्भवेन
च विष्णुंकांताजवानागकेसरंनागवल्लभं बंधूकंचैवमंदारंसहृतेनसमर्चयेत् नस्पृशेद्दंतवर्जंचभूगतंचनसंस्पृशेत् शेफालीवकुलेभद्रे
भूगतेसममर्चयेत् मालूरंभूगतंदेयंतस्यकाष्ठस्यचंदनं बिल्वस्यमुकुलंवर्ज्यंकदल्याःपत्रकंतथा बिल्वपत्रंचमामाध्यंचतमालामलकीद

॥ श्वेतउड्डहुरपुष्पेण २॥

तं०सा० लं॥कह्लारंतुलसीचैवपद्मंचमुनिपुष्पकं एतत्पर्युषितंनस्याद्यच्चान्यत्कलिकात्मकं नीपस्यसचविल्वस्यतुलसीदलमेवच नदुष्येच्छिन्नभिन्नं
१६२ चजातीपुष्पंचशांकरि देवीमधिकृत्यतत्रैव नार्चयेत्किंटिपुष्पेणपीतेनतगरेणच श्वेतौड्रेणचह्लस्नेनवर्जयेत्पूजनंतथा त्रिपुरामधिकृत्य वा
राहीये० पलाशकाशकुसुमैर्नार्चयेद्दूरतस्त्यजेत् धात्रीतमालजैःपत्रैस्कलशीद्वितयंतथा धूतनात्पातकीवत्सलनैस्त्रापिप्रियंहरेत् तथानि
पुराणसारसमुच्चये॥ त्रिपुरापूजनेवर्ज्यातुलसीसर्वदाबुधैः तुलसीगंधमात्रेणरुष्टाभवतिसुंदरी कुलावलीये० रक्तमाऽम्लश्वेतदूर्वानीलकंठकुरंट
कं नद्यावर्त्तमहादेव्यैपदीत्वाक्लेशमात्मनः तथाच नक्षत्रविद्या दौमनस्यस्त्रकं पुष्पंश्वेतंकोकनदंबंधूकंशतपत्रकं बर्बराद्वितयंचैवकर्णिका
रद्वयंतथा॥ बकमंदारधूत्तानिकरवीराणिशस्यते मल्लिकाद्वितयंजातिक्षौमपुष्पंजयंतिका विल्वपत्रंकुरुवकंमुनीपुष्पंचकेशरं बासंतीद्वि
तयंचैवकाशपुष्पंमरुवकं मदनंचलवंगंचयूथीशेफालिकातथा सुगंधिश्वेतसौरभ्यैःकुसुमैरर्चयेद्दलैः विल्वैर्मरुवकाद्यैस्तुतुलसीदल
वर्जितैः तुलसीवर्जितापूजानजातुविफलाभवेत् अविफलाभवेदित्यर्थः तेनभैरव्यादिपूजायांतुलसीसदैववर्ज्या पूर्ववद्वचनादितरायांतु
पूजायांतदसत्वेनकश्चिद्विशेषः नाक्षतैरर्चयेद्विष्णुमिति पुष्पाभावेऽतिदेशप्राप्तस्यतंदुलस्यनिषेधपरम् तथाच पुष्पाभावेजलेनापि
दूर्वयातंदुलेनच नित्यपूजाहरेःकार्याभक्तिभावेनसुंदरि नत्वर्घ्यादिनिषेधपरम् तथाच गंधपुष्पाक्षतयवकुशाग्रश्वेतसर्षपैः सदू राम०
र्वैःसर्वदेवानामेतदर्घ्यंप्रकीर्तितं इत्येवंनदूर्वैपापावर्तीमित्यपि तथाच राघवभट्टैः सर्वैःपुष्पैःसदापूजाविहिताविहितैरपि कर्तव्या १६२
सर्वदेवानांभक्तियोगोऽत्रकारणं तथाचतंत्रांतरे० देवीपूजासदाकार्याजलजैःस्थलजैरपि विहिताविहितैर्वापिभक्तियुक्तेनचेतसा॥

इदंतुविहिताभावेऽत्यंतभक्तविषयं तथाच० कालीतंत्रे अपामार्गोभृंगराजैस्तुलसीवर्जितैःशुभैः चामुण्डातंत्रे धत्तूराशोकवकुलश्वेतक
ह्यापराजिता इत्यादिपुष्पनियमोबोध्यं अथसेतुविनाजपस्यदुष्टत्वात्तन्निरूप्यते कालिकापुराणे शास्त्राणांप्रणवःसेतुर्मंत्रेतुप्रणवःस्मृ
तः स्रवत्यऽनहतःपूर्वःपरस्ताच्चविशीर्यति ॥ निःसेतुंसलिलंयद्वत्क्षणान्निम्नंप्रसर्प्पति ॥ मंत्रस्तथैवनिःसेतुःक्षणात्स्रवतिनिस्वनम् ॥
चतुर्दशस्वरोयोसौमेहरौकारसंज्ञकः सचानुस्वारनादाभ्यांमूर्द्धाणांसेतुरुच्यते अथपूजायांपंचशुद्धिः तदुक्तंज्ञानार्णवे आत्मस्थानमं
त्रद्रव्यदेवशुद्धिस्तुपंचमी यावन्नकुरुतेदेवितस्यदेवार्चनंकुतः पंचशुद्धिंविनापूजाअभिचारायकल्पये स्नात्वाभूतशुद्ध्याचप्राणायामा
दिभिःप्रिये षडंगाद्यखिलन्यासैरात्मशुद्धिरितीरिता सम्मार्जनानुलेपनाद्यैर्दर्पणोदरसन्निभां गंधितामातृकावर्णैर्मूलमंत्राक्षरा
णिच क्रमोत्क्रमात्द्विरावृत्त्यामंत्रशुद्धिरितीरिता पूजाद्रव्याणिमूलास्त्रैःप्रोक्षणीयैर्विशेषतः दर्शयेद्धेनुमुद्रादिद्रव्यशुद्धिरितीरि
ता ॥ ॥ पीठेदेवींप्रतिष्ठाप्यसकलीकृत्यमंत्रवित् मूलमंत्रेणदीपादीन्माल्यादीनुदकेनच त्रिवारंप्रोक्षयेद्विद्वान्देवशुद्धिरितीरिता
पंचशुद्धिंविधायेत्थंपश्चाद्यजनमाचरेत् अथमंत्रसिद्धेरुपायाः गौतमीये सम्यगनुष्ठितोमंत्रोयदिसिद्धिर्नजायते पुनस्तेनैवकर्त
व्यंततःसिद्धोभवेद्ध्रुवं पुनरप्यनुष्ठितोमंत्रोयदिसिद्धिर्नजायते पुनस्तेनैवकर्तव्यंततःसिद्धोनसंशयः पुनःसोनुष्ठितोमंत्रोयदिसि
द्धिर्नजायते उपायास्तत्रकर्तव्याःसप्तशंकरभाषिताः भ्रामणंबोधनंवश्यंपीडनंपोषशोषणे दहनांतंक्रमात्कुर्यात्ततःसिद्धोभवे
द्ध्रुवं भ्रामणंवायुवीजेनप्रथमंक्रमयोगतः तन्मंत्रंयंत्रमालिख्यसिक्तकर्पूरचंदनैः उशीरचंदनाभ्यांतुयंत्रंसंपुटमालिखेत्० ॥ ॥

ऐंबीजेन१ ऐंक्लींसौःय४ अर्कदुग्धेन३

पूजनाज्जपनाद्धोमाद्भ्रामितः सि द्धिर्भवेत् भ्रामितोयदिनसिद्धोबोधनंतस्यकारयेत् सारस्वतेनबीजेनसंपुटीकृत्यसंजपेत् एवं
रुद्धोभवेत्सिद्धोनचेदेतद्वशीकुरु अलक्तंचंदनंकुष्ठंहरिद्रांमादनंशिलां एतैस्तुयंत्रमालिख्यभूर्जपत्रेसुशोभने धार्यकंठेभवेत्
सिद्धःपीडनंतस्यकारयेत् अधरोत्तरयोगेनपदानिपरिजप्यवै ध्यायेच्चदेवतांतद्वदधरोत्तररूपिणीं विद्यामादिसदुग्धेनलिखित्वा
क्रम्यचांघ्रिणा तथाभूतेनमंत्रेणहोमःकार्योदिनेदिने पीडितोलज्जयाविष्टःसिद्धिस्यादथपोषयेत् वालायास्त्रितयंबीजमाद्यंतेतस्य
योजयेत् गोक्षीरमधुनालिख्यविद्यांपाणौविधारयेत् पोषितोयंभवेत्सिद्धोनचेत्कुर्वीतशोषणम् द्वाभ्यांचवायुबीजाभ्यांमंत्रंकुर्य्या
द्विदर्भितं एषाविद्यागलेधार्यालिखित्वावरभस्मना शोषितोनचसिद्धोस्वदहनीयोग्निबीजतः आग्नेयेनतुबीजेनमंत्रस्यैकैकमक्षरं
आद्यंतमध्यऊर्द्धंचयोजयेद्दाहकर्मणि ब्रह्मवृक्षस्यतैलेनमंत्रमालिख्यधारयेत् कंठदेशेततोमंत्रःसिद्धिःस्यात्शंकरोदितं इत्येतत्क
थितंसम्यक्केवलंतवभक्तितः॥ एकेनैवकृतार्थःस्याद्बहुभिःकिमुसुव्रते अथान्यत्संप्रवक्ष्यामिमंत्रसिद्धेस्तुकारणं मातृकापुटितंकृ
त्वास्वस्वमंत्रंजपेत्सुधीः॥क्रमोत्क्रमात्कृतावृत्यातदंतेचमनुंजपेत् एवंतुप्रत्यहंकृत्वायावल्लक्षंसमाप्यते निश्चितंमंत्रसिद्धिःस्या
दित्युक्तंतंत्रवेदिभिः अथमंत्रसिद्धिलक्षणम् मृत्यूनांहरणंतद्वद्देवतादर्शनंतथा ऊर्द्धक्रामणमेवंहिचराचरपुरेगतिः खेचरीमेल
कंचैवतत्कथाश्रवणादिकं भूछिद्राणिप्रपश्येतत्तदुत्तमस्यलक्षणं ख्यातिर्भूषणवाहादिलाभःसुचिरजीवनं नृपाणांतद्गणानांचव
शीकरणमुत्तमं सर्वत्रसर्वलोकेषुचमत्कारकरंसुधीः॥रोगापहरणंदृष्ट्वाविषापहरणंतथा पांडित्यंलभतेमंत्रीचतुर्विधमयत्नतः

वैराग्यंचमुमुक्षुत्वंत्यागितासर्ववश्यता॥ अष्टांगयोगोभ्यसनंभोगेच्छापरिवर्जितं सर्वभूतेष्वनुकंपासर्वज्ञत्वादिगुणोदयः इत्यादिगुणसंपत्ति
मध्यसिद्धेस्तुलक्षणं ख्यातिर्भूषणवाहादिलाभःसुचिरजीवनं नृपाणांतद्गणानांचवात्सल्यंलोकवश्यता महैश्वर्यंधनित्वंच पुत्रदारादि
संपदः अधमासिद्धयःप्रोक्तामंत्राणांप्रथमभूमिकाः सिद्धमंत्रस्तुयःसाक्षात्सशिवोनात्रसंशयः इदानींमंत्राणांदोषादयोनिरूप्यंते ॥
मुंडमालातंत्रे ईश्वरउवाच॰ भुवनेशीमहाविद्यादेवराजेनवैपुरा आराधितामहाविद्याबीजहीनाभवत्तदा एकाक्षरीबीजहीनावा
म्भवेनोज्वलापुरा कामराजाख्यविद्यायाविद्यासापुष्पधन्वना शरेण पीडितापूर्वंभुवनेश्याप्रतिष्ठिता कुमार्याचविद्येयंत्वयाश
प्तापतिव्रता केवलंशिवरूपेणशक्तिरूपेणकेवलं मयाप्रतिष्ठिताविद्यातारापंचाक्षरस्वरूपिणि भैरव्यादिमधिकृत्यसुन्नाद्याकीलितावै ॥
सैवसंहाररूपिणी घूर्णितामूर्छितावैवहीनवीर्याचस्तंभिनी छिन्नारुद्धाचवृद्धाचनिर्बीजाशक्तिहीनका तथाचनिबंधेविश्वसारे॰॥
छिन्नोरुद्धःशक्तिहीनःपराङ्मुखउदीरितः॥बधिरोनेत्रहीनश्चकीलितःस्तंभितस्तथा दग्धस्त्रस्तश्चभीतश्चमलिनश्चतिरस्कृतः भेदि
तश्चसुषुप्तश्चमदोन्मत्तश्चमूर्छितः हृतवीर्यश्चहीनश्चप्रध्वस्तोबालकःपुनः कुमारश्चयुवाप्रौढोवृद्धोनिस्त्रिंशकस्तथा निर्बीजःसि
द्धिहीनश्चमंदःकूटस्तथापुनः निरंशकःसत्वहीनःकेकरोबीजहीनकः धूमितालिंगितौस्यातांमोहितश्चक्षुधार्तकः अतिदृप्तोंगही
नःस्यादतिक्रुद्धःसमीरितः अतिक्रूरश्चसव्रीडःशांतमानसएवच स्थानभ्रष्टश्चविकलोनिःस्नेहश्चप्रकीर्तितः अतिवृद्धःपीडितश्च
वक्ष्यामेषांचलक्षणं मनोर्यस्यादिमध्येवाचानिलंबीजमुच्यते संयुक्तंवावियुक्तंवास्वराक्रांतंत्रिधापुनः चतुर्धापंचधावायस्समंत्रश्छि

न्नसंज्ञकः आदिमध्यावसानेचभूबीजद्वयलांछितः रुद्रमंत्रःसविज्ञेयोभुक्तिमुक्तिविवर्जितः मायात्रितयश्रीबीजवह्निहीनस्तुयोम
नुः शक्तिहीनःसकथितोयस्यमध्येनविद्यते कामबीजंमुखेमायाशिरस्यंकुशमेववा असोपरङ्मुखःप्रोक्तोहकारद्वयलांछितः आ
द्यंतमध्येबिंदुर्वानभवेद्बधिरःस्मृतः पंचवर्णोमनुर्यःस्याद्रेफार्केंदुविवर्जितः नेत्रहीनःसविज्ञेयोदुःखशोकाभयप्रदः आदिमध्या
वसानेषुहंसप्रासादवाग्भवं हकारंवाफट्कारंवास्वकारंवातथैवच अंकुशंवातथामायांनमामिचततःपरं सएवकीलकोमंत्रःसर्वसिद्धि
विवर्जितः यस्यमुखेनास्तिमायाप्रणवंवाविधानतः भीतःसकथितोमंत्रःसर्वसिद्धिविवर्जितः आद्यंतमध्येतथावांतेयस्यांमलच
तुष्टयं सएवमलिनोज्ञेयः सर्वविघ्नसमन्वितः यस्यमध्येदकारोवाकवचंमूर्ध्निदृश्यते त्रिविधंदृश्यतेवास्त्रंतिरस्कृतउदाहृ
तः॥ मंत्रोवाप्यथवाविद्यासप्ताधिकदशाक्षरः फट्कारपंचकाद्यियोमदोन्मत्तउदाहृतः सप्तदशाक्षरोमंत्रोमध्येऽस्त्रंचपदोभवेत्
सूर्च्छितोकथितोमंत्रःसर्वसिद्धिविवर्जितः पंचफट्यस्यमंत्रस्यविरामस्थानसंयुतः॥ हतवीर्यःसकथितोनास्तितेनप्रयोजनम्॥स
मूर्च्छितोकथितोमंत्रःसर्वसिद्धिविवर्जितः पंचफट्यस्यमंत्रस्यविरामस्थानसंयुतः॥ हतवीर्यःसकथितोनास्तितेनप्रयोजनम्॥स
प्तवर्णोभवेद्बालःकुमारोऽष्टाक्षरःपरः षोडशार्णोयुवामंत्रःसर्वसिद्धिविवर्जितः चतुर्विंशल्लिपिर्यःस्यात्प्रौढःसपरिकीर्तितः
आद्यंतमध्येतथावांतेचतुरस्त्रयुतोमनुः सएकहीनमंत्रःस्यात्तथाचाष्टादशाक्षरः एकोनविंशोयोमंत्रस्तारणवसमन्वितः ह्लें
खांकुशबीजाढ्यःप्रध्वस्तंतंप्रचक्षते द्वाविंशत्यक्षरीविद्यामायाकामविवर्जिता ध्वस्तरूपाचसाविद्यासर्वसिद्धिविवर्जिता षड्विं
शात्यक्षरीविद्याफट्त्रास्त्रविवर्जिता मूर्च्छिताकथिताविद्यामंत्रिणांहानिकारिणी त्रिंशद्वर्णचतुःषष्टिवर्णोमंत्रःशताक्षरः चतुःशता

क्षरस्थापि वृद्धः स परिकीर्तितः नवाक्षरो धवयुतो मनुर्निस्त्रिंशदीरितः ॥ यस्यावसाने हृदयं शिरो मंत्रो च मध्यतः शिखा वर्म च संयुक्तं फड्वौषडे
वच शिवशक्त्यर्णहीनो वा स निर्बीज उदाहृतः एषु स्थानेषु फट्काराः षोढा यस्मिन्न दृश्यते स मंत्रः सिद्धिहीनः स्याच्चतुरर्णास्तु केशरः षडक्षरो
बीजहीनः स्तंभः सप्ताक्षरो मनुः ॥ सार्द्धद्वादशवर्णोपि धूपितः स तु निंदितः सार्द्धबीजद्वयं तद्वदेके विंशतिवर्णकः विंशद्वर्णस्त्रिंशद्वर्णो यस्या
दलिंगितः स्मृतिः द्वाविंशत्यक्षरो मंत्रो मोहितः परिकीर्तितः चतुर्विंशतियो मंत्रोयः सप्तविंशवर्णकः क्षुधार्तः स तु विज्ञेयः सर्वतंत्रसमन्वि-
तः चतुर्विंशतियो मंत्रोयः सप्तविंशतिवर्णकः एकादशाक्षरो वापि पंचविंशस्त्रिधापि वा त्रयोविंशतिवा वर्णः स मंत्रस्त्वंगहीनकः षड्विंशस्त-
क्षरो मंत्रः षड्विंशद्दर्शकस्तथा त्रिंशदेकोनवर्णो यस्त्वंगहीनः स उच्यते अष्टाविंशत्यक्षरो वा यमेकत्रिंशदथापि वा अतिक्रुद्धः स विज्ञेयो निंदि-
तः सर्वकर्मसु चत्वारिंशत्तमारभ्य त्रिषष्टिर्यावता भवेत् ते सर्वे मंत्रवर्णाः सुव्रीडिताः सर्वकर्मसु पंचषष्ट्यक्षरा ये स्युर्मंत्रास्ते शांतमानसाः ॥
एकोनशतपर्यंतं पंचषष्ट्यक्षरान्वितः ते सर्वे कथिता मंत्राः स्थानदुष्टा न शोभनाः त्रयोदशाक्षरा ये स्युर्मंत्राः पंचदशाक्षरः ते सर्वे विफला ज्ञेया
शतं सार्द्धशतं तथा शतद्वयं द्विनवतिरेकहीना तथापि वा यावत्शतत्रयं संख्यानिः स्नेहास्ते प्रकीर्तिताः चतुःशतमथारभ्य यावद्वर्णसहस्र-
कं अतिवृद्धः स मंत्रस्तु सर्वशास्त्रविवर्जितः ॥ सहस्रार्णाधिका मंत्राः षंडकाः पीडिता ह्यपा द्विसहस्राक्षरो मंत्राः खंडकः सप्तधाहताः स्तोत्र-
व्यास्तोत्ररूपास्ते मंत्रा एते यथास्मृताः तथाविधाश्च बोधव्या मंत्रिभिः काम्यकर्मसु दोषानिमानविज्ञाय यो मंत्रं भजते बुधः सिद्धिर्न जायते तस्य
कल्पकोटिशतैरपि एतान्दोषानविज्ञाय मंत्रविद्यां भजेन्नरः सिद्धिर्न जायते तस्य कल्पकोटिशतैरपि ॥ अथ दोषशांतिमाह ॥ छिन्नादि-

तं॰सा॰ दुष्टेयेमंत्रास्तंत्रेतंत्रेनिरूपिताः तेसर्वेसिद्धिमायांतिमातृकार्णप्रभावतः मातृकार्णैःपुटीकृत्यमंत्रंविद्यांविशेषतः शतमष्टोत्तरंपूर्वंप्रजपेत्फल
१६५ सिद्धये तदामंत्रोमहाविद्यायथोक्तफलदाभवेत् मातृकापुटितंकृत्वामध्येवर्णंनिधायच मंत्रवर्णान्ततःकुर्याद्बोधनंमंत्रसंमतं वह्न्याचयो
निमुद्रांतांसंकोच्याधारपंकजं तदुत्थतान्मंत्रवर्णान्सर्वतश्चगतागतान् ब्रह्मरंध्रावधिध्यात्वावायुमापूर्यकुंभयेत् सहस्रंप्रजपेन्मंत्रं मंत्रदो
षोपशांतये तथा एषुदोषेषुप्राप्तेषुमायांकाममथापिवा क्षिप्त्वाचादौस्त्रियश्चैवतद्दूषणविमुक्तये तथा तारसंपुटितोवापिदुष्टमंत्रोपि
सिद्ध्यति अथहोमार्थकुंडनिर्णयः तत्रतावद्गृहनिर्णयः प्रथमं भूमिनिर्णयः गौतमीये॰ भूमेःपरिग्रहंकुर्याद्यावदायतनंभवेत् सु
श्वेतास्राचयाभूमिर्ब्राह्मीसापरिकीर्तिता क्षत्रियारक्तभूमिर्हरिद्वैश्याप्रकीर्तिता कृष्णाभूमिर्भवेच्छूद्राचतुर्धाभूःप्रकीर्तिताः ब्राह्मी
सर्वार्थसिद्धिःस्यात्क्षत्रियाराज्यदायिका धनधान्यकरीवैश्याशूद्रातुनिंदिताभवेत् तथा॰ गणेशविमर्षिण्याम्॰ वास्तोःसंपूज्यपु
र्वास्यामैशान्यामुत्तरेथवा दिशिसंकल्पयेन्मंत्रीमंडपंचविधानतः नवहस्तप्रमाणंवासप्तहस्तमथापिवा पंचहस्तप्रमाणंवाचतुरस्रं
समंततः पंचहस्तंतुएककुंडपक्षेतदुक्तंतत्रैव॥ एककुंडमतेनान्यत्पंचहस्तंगृहंभवेत् तदेककुंडंगृहस्योत्तरभागेप्रशस्तंयथा॥
अथोत्तरेतथाकुंडमेकंवेदास्रमुद्धरेत्॥ लक्षहोमेतुनकुर्याद्गृहमध्येनदूषणं तथाचवसिष्ठसंहितायाम् वास्तोरैशानभागेतुमंडपं रा॰म॰
रचयेत्सुधीः षड्वाद्वादशभिर्हस्तैःषोडशैर्वासमंततः चतुर्द्वारसमायुक्तंतोरणाद्यैरलंकृतं निबंधे॰ तत्त्रिभागमितेक्षेत्रेत्रिमात्र॰ १६५
समन्विते चतुरस्रांततोवेदींमंडलायप्रकल्पयेत् अथप्रसंगान्नवकुंडानि तत्रशारदायाम् प्राकृप्रोक्तेमंडपेविद्वान्वेदिकायां

बहिस्त्रिधा भागं विभज्य मध्यांशे पूर्वादिपरिकल्पयेत् अष्टस्वाशास्वष्टकुंडानि स्युराकाराण्यनुक्रमात् चतुरस्रं योनिमर्द्धचंद्रं त्र्यस्रं सुवर्त्तुलं षडस्रं पंक
जाकारमष्टास्राणि तानि मानतः आचार्यकुंडं मध्ये स्याद्गौरीपतिमहेंद्रयोः हस्तमात्रमितां भूमिं पूर्ववत्परिसूत्रयेत् समंतात्कुंडमेतत्तु चतुरस्रं शुभा
वहं चतुरस्रीकृतं क्षेत्रं पंचधा विभजेत्सुधीः न्यसेत्पुरस्तादेकांशं कोणार्द्धार्द्धप्रमाणतः भ्रामयेत्कोणमानेन तथान्यदपि मंत्रवित् सूत्रयुग्मं ततो
दद्यात्कुंडं योनिनिभं भवेत् चतुरस्रीकृतं क्षेत्रं दशधा विभजेत्सुधीः एकमेकं त्यजेदंशमतऊर्द्ध्वं च तंत्रवित् ज्यासूत्रं पातयेदग्नेस्तन्मानाद्भ्रामये
त्ततः अर्द्धचंद्रनिभं कुंडं रमणीयमिदं भवेत् अग्नेस्तत्सुत्वे प्रक्षिप्य शराकारधनुष्वदिति भट्टव्याख्यानात् तथा च ज्यासूत्रं पातयेदग्नेः शरवद्भूतयोगतः च
तुर्धाभेदिते क्षेत्रे न्यसेदुभयपार्श्वयोः एकैकमंशं तन्मानाद्गत्वा तो लांछयेत्ततः सूत्रयुग्मं बुधः कुर्यात्त्र्यस्रकुंडमुदाहृतं अष्टादशांशे क्षेत्रे तु न्यसेदेकं ब
हिर्बुधः भ्रामयेत्तेन मानेन वृत्तं कुंडमुदाहृतं अष्टधा विभजेत्क्षेत्रं मध्यसूत्रस्य पार्श्वयोः भगं न्यसेदेकमेकं मानेनानेन मध्यतः कुर्यात्पार्श्वद्वये मत्स्य
चतुष्कं मंत्रवित्तमः सूत्रषट्कं ततो दद्यात्षडस्रं कुंडमुत्तमं चतुरस्रीकृतं क्षेत्रं विभज्याष्टादशांशतः एकं भागं बहिर्न्यस्य भ्रामयेत्तेन वर्त्तुलं वृत्तानि
कर्णिकादीनां बहिस्त्रीणि प्रकल्पयेत् पद्मकुंडमिति प्रोक्तं विलोचनमनोहरं बहिरिति मध्ये बहिः शब्दो मध्यवाचकः अन्यथानामनेकार्थत्वादिति
गुरवः कर्णिकादीनि वृत्तानि बहिर्बहिर्मध्यमानाधिक्यापत्तेः कुर्यात् इति भट्टः तथा च० चतुरस्रे षडंशभक्ते कुर्याद्वृत्तचतुष्टयं कर्णिकाकेसरयो
र्मध्ये त्वीमे पंचकानथ तत्स्थानाणि चतुर्थे स्युर्वृत्तान्येवं प्रकल्पयेत् इति भट्टः पूर्वोक्तं च त्यजेत्क्षेत्रं चतुर्विंशति भागतः एकं भागं बहिर्न्यसेच्चतुर
स्रं प्रकल्पयेत् अंतस्य चतुरस्रकोणार्द्धार्द्धप्रमाणतः तद्बाह्यचतुरस्रस्य कोणाभ्यां परिलांछयेत् दिक्षुप्रतिमयान्यापमष्टौ सूत्राणि पातयेत्० ॥

तं॰ सा॰ अष्टास्त्रंकुंडमेतद्धितंत्रविद्भिरुदीरितं ॥कुंडानांयादृशंरूपंमेखलानांचतादृशं एवंशक्तानिकुंडानिकथ्यंतेस्रुक्स्रुवौततः प्रकल्पयेत्स्रुवयोगेव
१६६ न्यमाणेनवर्त्मना श्रीपर्णीशिंशपाक्षीरशाखिवेकतमंथुरं गृहीत्वाविभजेद्धस्तमात्रंषट्त्रिंशतांगुलं हस्तमात्रंवाबाहुमात्रंतथाचागस्त्ये स्रुवंवाहु
प्रमाणेनहोमार्थंविदधीतवै विंशत्यंशैर्भवेत्कुंडोवेदिस्तैरष्टभिर्भवेत् एकांशेनामलस्कंठसप्तभागमितंमुखं वेदीग्रंशेनविस्तारकंठस्यपरिकीर्तितः
मुखंकंठसमानंस्यात्मुखेमार्गंप्रकल्पयेत् कनिष्ठांगुलिमानेनसर्पिषोनिर्गमायच वेदीमध्येविधातव्याभागेनैकेनकर्णिका विदधीतबहिस्तस्या
एकांशेनाभितोवटं तस्याखानंत्रिभिर्भागैर्दैर्घ्यमर्धांशतोभवेत् अंशैरेकेनपरितोदलानिपरिकल्पयेत् मेखलातत्रवेद्यस्यात्परितोद्व्यंशमानतः
कंठेमूलाग्रयोःकुंभौगुप्तावेदांगुलैःक्रमात् गंडीयुग्मंसमांशैःस्यात्कुंडस्यानाहईरितः षड्विंशैःपृथग्भागावेद्याःकूर्माकृतिर्भवेत् हंसस्यवा
हस्तिनोवापियोत्रिणावामुखेनतत्स्रुवचतुर्विंशतिभिर्भागैर्वाचयेत् स्रुवंहाविंशत्याकुंडमंशैरेतस्यकीर्तितः चतुर्भिरंशैरानाहः कण्ठेकमोरवा
हितच्छिरः अंशेनैकेनतन्निखनेत्संकेमृगपदाकृतिः कंठेमूलाग्रयोर्गंडीभवेत्कंकणभूषिता: तयोरभावेतुवासिष्ठे पलाशपत्रैर्निःछिद्रैरुचिरै
स्रुक्स्रुवौतथा॰ विदध्याद्धाश्वत्थपत्रेसंदीप्तेहोमकर्मणि ॥ अथकुंडानांविशेषफलानितत्रैव ॥सर्वसिद्धिकरंपुंसांचतुरस्रमुदाहृतम्
पुत्रप्रदंयोनिकुंडमर्द्धेंदुंमंशुभंप्रदम् शत्रुक्षयकरंत्र्यस्रंवर्तुलंशांतिकर्मणि छेदमारणयोःकुंडंत्र्यस्रंचपद्मसन्निभम् वृष्टिदंरोगशमनंकुं तं॰
डमष्टास्त्रमीरितं ॥अथकाम्यहोमार्थंकुंडनियमः ॥ तदुक्तंसिद्धिसारस्वते ॥शांतौपुष्टौतथारोग्येकुंडंचचतुरस्रकं आकर्षणेत्रिकोणंस्यादु १६६
च्चाटेवर्तुलंतथा मारणेचतथायोन्यंवर्तुलंमंत्रिभिःसदा तंत्रांतरे उदीच्यांपौष्टिकेकुंडंवारुणेशांतिकादिषु उच्चाटेचानिलंकुंडंयाम्येचमार

णं तथा ॥ विप्राणां चतुरस्रं स्यात् क्षत्रियाणां च वर्तुलमिष्यते वैश्यानामर्द्धचंद्राभं शूद्राणां त्र्यस्रमीरितं चतुरस्रं तु सर्वेषां किंचिद्धि छंतितांत्रिकाः चतुरस्रेम
हेशानि सर्वकर्माणि साधयेत् तथा सर्वाधिकारिकं कुंडं सर्वदं चतुरस्रकं गृहादिकरणे हस्तनियममाह गौतमीये रथ्यादि वोलिकां चैव पीठं
मंडलमेव च मानांगुलेन कर्तव्यं नान्येनापि कदाचन मुष्टयरत्निप्रमाणानि यत्किंचित्कथितानि ह यजमानस्य कर्तव्यं नान्यस्यापि कदाचन तथा० ॥
मानक्रियायामुक्तायामनुक्ते मानकर्तरि मानकृद्यजमानः स्याद्विदुषामेष निश्चयः ॥ चतुर्विंशत्यंगुलाढ्यं हस्तं तंत्रविदो विदुः कर्तुर्दक्षिण
हस्तस्य मध्यमांगुलिपर्वणः मध्यस्य दीर्घमानेन मानांगुलमुदाहृतं ॥ यजमानस्य विधेयो पुनः ॥ यवानां तंदुलैरेकमंगुलं चाष्टभिर्हरेत् अरी
र्घयोर्जितैर्हस्तश्चतुर्विंशतिरंगुलैः बयसो बुक्ष्मे पुनः अष्टभिस्तैर्भवेज्ज्येष्ठं मध्यमं सप्तभिर्यवैः कन्यसं षड्भिरुद्दिष्टमंगुलं मुनिसत्तम स्रुह
स्रैवलुहोतये कुर्यात्कुंडं करात्मकं द्विहस्तमयुते तद्वल्लक्षहोमे चतुःकरं षट्करे वेदलक्षं वाष्टकरे दशलक्षकं दशहस्तस्तकोट्यां वै हस्तसंख्या
व्यवस्थिता दशहस्तात्परं कुंडं नास्ति होमे महीतले शारदायाम् कोट्यामष्टकरं स्मृतमिति द्रव्यस्य गुरुत्वात् गुरुत्वेन वोढव्यं तथा एकह
स्तमितं कुंडं लक्षहोमे विधीयते अत्रापि आज्यहोमे न लघुदूर्वाकरवीरादि होमे च वोढव्यं तथा मुष्टिमात्रमितं कुंडं शतार्द्धे च प्रचक्षते शत
होमेरत्निमात्रं हस्तमात्रं सहस्रके द्विहस्तमयुते लक्षे चतुर्हस्तमुदाहृतम् दशलक्षे तु षड्हस्तं कोट्यामष्टकरं स्मृतं एकहस्तमिते कुंडे लक्ष
मात्रं विधीयते लक्षाणां दशकं यावत्तावद्धस्तेन वर्द्धयेत् द्विहस्तादि कुंडमानं तु गौतमीये· पूर्वपूर्वस्य कुंडस्य कोणसूत्रं तु यद्भवेत् उत्तरो
त्तरकुंडानां मानं तद्धि उदीरितं तथा कर्णस्य मानेन द्विहस्तं कुंडमुद्धरेत् सर्वकुंडेषु सर्वत्र वर्द्धयेद्विधिना सुदा कुंडप्रकरणे विशेषमाह· गौतमीये

ग्रं०सा० ततः कुंडं खनेन्मंत्री यथाशास्त्रविधानतः ॥ त्यक्त्वा सर्पस्य गात्रं च शिरो देवं प्रयत्नतः शिरोघाते भवेन्मृत्युः पिंडे च पितृघातनं पृष्ठे च दुःखसंभूतिः को
१६७ डे सर्वार्थसाधनं नागशिरआदिनिर्णयो यथा॰ वास्तुप्रमाणेन तु गात्रकेन वामेन शेते खलु नित्यकालं त्रिभिस्त्रिभिर्मासैः परिवर्त्य भूमौ तं वास्तु
नागं प्रवदंति संतः ॥ भद्रादिके वासरदिक्कु शिरः स्यान्मार्गादिकेषु त्रिषु याम्यमूर्धा प्रत्यक्शिराः स्यात्खलु फाल्गुनादौ ज्येष्ठादिकौ रव्यशिरः
सनागः यावन्न कुंडस्य विस्तारः खननं तावदीरितं खाताधिके भवेद्रोगी खातहीने वसुक्षयः वक्रकुंडे तु संतापो मरणं छिन्नमेखले मेखला
रहिते शोको ह्यधिको वित्तसंक्षयः ॥ भार्याविनाशनं कुंडं प्रोक्तं योन्या विनाकृतं अपत्यध्वंसनं प्रोक्तं कुंडं यत्कंठवर्जितं सात्त्विकी मेखला पूर्वा
द्वितीया राजसी स्मृता तृतीया तामसी प्रोक्ता मेखलायाविनिर्णयः कुंडानां मेखलास्तिस्रो मुष्टिमात्रेण ताः क्रमात् उत्सेधायामतो ज्ञेयास्त्वेको
द्व्यंगुलसंमिताः ॥ अरत्निमात्रे कुंडेषु द्वित्र्येकांगुलिकात्मकाः हस्तमात्रमिते कुंडे वेदाग्निनयनांगुलाः कुंडे द्विहस्ते ता ज्ञेया वसुवेदगुणांगु
लाः चतुर्हस्ते तु ता ज्ञेया वसुतर्कयुगांगुलाः कुंडे रसकरे ता स्युः पंक्त्यष्टद्व्यंगुलाः क्रमात् बाहुहस्तमिते कुंडे भानुपंक्त्यष्टकांगुलाः दशहस्त
मिते कुंडे मनुभानुदशांगुलाः विस्तारोत्सेधतो ज्ञेया मेखलाः सर्वतो बुधैः ॥ होतुरग्रे योनिरास्तामुपर्यश्वत्थपत्रवत् मेखलानां भवेदंतः परि
तो नेमिरंगुली एकहस्तस्य कुंडस्य वर्धयेत्तां क्रमात्सुधीः दशहस्तांतमन्येषां वह्न्यंगुलवशात्पृथक् एकहस्तस्य एकहस्तांतरस्य नाभियो राम०
न्यारेकमानदृष्टत्वात् गौतमीये प्रथममेखले योनिं कुर्यादोष्ठी होतुरग्रतः कुर्याद्गजोष्ठवत्तां तु कुंडबिंबसर्वलक्षणां मुष्टिरत्न्येकहस्तानां कुंडानां १६
योनिरीरिता षट्चतुर्द्व्यंगुलायामविस्तारोन्नतिशालिनी एकांगुलं तु योन्यग्रं कुर्यादीषदधोमुखं एकांगुलितो योनिकुंडेष्वन्येषु वर्धयेत् ॥

यवद्वयप्रमाणेन योन्यग्रमपि वर्द्धयेत् गणेशविमर्षिण्याम् मेखलानां बहिः स्थानं स्थलमित्यभिधीयते चतुरस्रं स्थलारब्धं नालं मध्ये सरंध्रकं स्थलमूलं तु सूक्ष्माग्रं तन्नालं स्यान्मनोहरं बाह्यस्थले मेखलाबाह्यस्थलाद्वारभ्य कारयेत् यथा स्थलादारभ्य नालं स्यादोष्ठ्योर्मध्ये सरंध्रकं ॥ः सरंध्रमित्युभयत्र संबध्यते तदुक्तं गौतमीये॰ स्थलादारभ्य नालं स्यात्सरंध्रं योनिमध्यतः सूक्ष्माग्रं स्थूलमूलं च सरंध्रं योनिमिष्यते योन्या मध्ये बिलं कुर्यात्तदाज्यागमाहितस्रुक्तकं मध्यतो मध्यपर्यंतमित्यर्थः तथा च वासिष्ठे॰ पृष्ठोन्नता गलेष्वेव सच्छिद्रा मध्यमोन्नता सरंध्रमिति मध्यमेखलायामित्यर्थः तथा च॰ नालमेखलयोर्मध्ये परिधेः स्थापनाय च रंध्रं कुर्यात्तथा विद्वान् तौ च मेखलोपरि परिधिस्तु माहुमात्रां परिधयत्र जवः सत्वचोऽग्रणाद्यग्नाभवंति शीर्णान्नाए केषां तु चतुर्दिशं इति कासायनोक्तः मुख्यरत्न्येकहस्तानां नाभिरुत्सेधर्द्धरितः नेत्रवेदांगुलोपेताकुंडपंक्तिषु वर्द्धयेत् यवद्वयक्रमेणैव नाभिं पृथुदारधीः योनिकुंडे योनिमज्जकुंडे नाभिं च वर्द्धयेत् नाभिक्षेत्रं त्रिधा कृत्वा मध्ये कुर्वीत कर्णिकां बहिरंशद्वयेनाष्टौ परिकल्पयेत् नवकुंडपक्षे योनिनियममाह सिद्धांतशेखरे इंद्राग्नियमदिक्कुंडे योनिः सौम्यमुखी स्मृता योनिः पूर्वमुखान्येषु पूर्वैशान्येतरा स्मृता हस्तमात्रं स्थंडिलं वा संक्षिप्ते होमकर्मणि अंगुलोत्सेधसंयुक्तं चतुरस्रं समंततः आदाय दक्षिणे पाणौ स्रवंतिमधुरं हविः प्राङ्मुखो वह्निजायांते जुहुयात्सुजपाणिना नमोंतेन नमो दद्यात्स्वाहांते हि ढमेव च पूजायामाहुतौ चापि सर्वत्रायं विधिः स्मृतः नमोंतेति पौराणिकमंत्रपरं तथा च ब्रह्मपुराणे अंकारादिसमायुक्तं नमस्कारांतकीर्तितं स्वनाम सर्वदेवानां मंत्र इत्यभिधीयते यथा इदं पाद्यं ॐ आदित्याय नमः इदमर्घ्यं ॐ आदित्याय नम इत्यादि न तु ॐ आदित्याय नम इदं पाद्यं सूर्याय नमः इत्यादि तांत्रिकेनायं नि

तं॰सा॰ १६८ यमः अर्घ्यादेवेणप्यंस्यात्किंच क्लींनमः ओंरंलंनमः इत्यत्रव्यादेरुल्लेखस्यावश्यकत्वात् मंत्रेणोंकारपूर्वेन स्वाहांतेन विचक्षणः स्वाहावसाने
जुहुयाद्ध्यायन्वैमंत्रदेवतां अंपूर्वेनेत्यादि इतिदृदमपिवैदिकमंत्रपरं अन्यथामंत्रांतरप्रसंगात् तेनस्वाहांतरं नवकर्त्यं स्रुवंतु पंचांगुलंस्य
क्त्वाशंखमुद्रयाधार्यः तथाच पंचांगुलंवहिस्त्यक्त्वाधारयेत्शंखमुद्रया अत्रहोमेसंख्यानोक्तातत्रसंख्यानुक्तौहुनेत्साष्टसहस्रंवाजपादिषु
॥ अथनित्यहोमपद्धतिः ॥ तदुक्तंसोमभुजगावल्यां ॥ नाजप्तःसिद्ध्यतेमंत्रोनाहुतश्चफलप्रदः नानिष्टोयच्छतेकामांस्तस्मात्त्रितयमर्चयेत् पूजापांत
ष्यंतेपूजाजपात्सिद्धिर्नसंशयः विभूतिश्चाग्निकार्येणसर्वसिद्धिंचविंदति नीलतंत्रे नित्यहोमंप्रवक्ष्यामिसर्वार्थंयेनविंदति सपर्यासम्यगापाद्यबलि
पूर्ववत्रेद्विधिं ततोजपंतर्पणंचकुर्यात्साधकसत्तमः वलिवैश्यादिकंचैवब्राह्मणःसमुपाचरेत् विधिवदग्निमानीयक्रव्यादिभ्योनमस्तथा मूलमंत्रंस
मुच्चार्यकुंडेवास्थंडिलेपिवा भूमौवासंस्तरेदृढ्हिंव्याहृतित्रितयेणतु स्वाहांतेनत्रिधाहुत्वाषडंगहवनंतथा ततोदेवींसमावाह्यमूलेनषोडशा
हुतिं हुत्वाक्षत्वानमस्कृत्यविसर्जयेद्विंदुमंडले अथसंक्षेपहोमपद्धतिः कुंडेवास्थंडिलेवापिवीक्षणादिभिश्चसंस्कृते वीक्षणंमूलमंत्रेणास्त्र
रेणताडनंमतं तेनैवप्रोक्षणंचोक्तंवर्मणाभ्युक्षणंमतं प्रागग्नाउदगग्राश्चात्तिस्रस्तिस्रोरेखाविलिखेत् प्रागग्नेषुसुकुंदेशपुरंदरान्पूजयेत् उत्तरा तं॰सा॰
ग्रेषुब्रह्मवैवस्वतेंदून्पूजयेत् ततोवह्नेर्योगपीठायनमः चतुर्दिक्षु अंवाग्येनमः एवंज्येष्ठायैरौद्र्यैअंविकायै· ततोमूलमुच्चार्य अंअमुकदेवता १६८
कुंडायनमः ततस्तन्मध्येवागीश्वरीं ततदेवतास्वरूपांऋतुमतींध्यात्वासंपूज्ययथोक्तंवह्निमानीयवीक्षणादिभिःसंस्कृत्यरमितितस्माद्वह्निमुद्धृ
त्यहुंफट् क्रव्यादिभ्यःस्वाहा इत्यनेनक्रव्यादांशंपरित्यज्यवह्निमस्त्रेणसंरक्ष्यहुमित्यवगुंठ्यरमितिधेनुमुद्रयाअमृतीकृत्यवाहुभ्यांसमुद्धृत्यकुं

डोपरि त्रिः परिभ्राम्य महीस्पृष्टजानुः शिवबीजबुद्ध्यात्माभिमुखं वागीश्वर्या योनौ रानं निःक्षिपेत् ततो ह्रीं वह्निमूर्तये नमः इत्यभ्यर्च्य रं वह्निचैतन्यं सं
योज्य अग्निपिंगल हन २ पच २ सर्वज्ञाऽऽज्ञापय स्वाहेति ज्वालयेत् ततोऽग्निं प्रज्वलितं वंदे जातवेदं हुताशनं सुवर्णवर्णममलं समृद्धं विश्वतोमुखं
॥ इत्युपतिष्ठेत्॥ अं अग्ने त्वं अमुकदेवतानामासीति नामं कृत्वा अं वैश्वानर जातवेद इहावह लोहिताक्ष सर्वकर्माणि साधय स्वाहा अग्नेनाभ्यादि
भिः संपूज्य अग्नेर्हिरण्यादि सप्तजिह्वाभ्यो नमः अं सहस्रार्चिषे हृदयाय नमः इत्यादि षडंगेभ्यो नमः अं अग्नये जातवेदसे इत्यष्टमूर्तिभ्यो नमः
ततः प्रादेशमात्रं कुशद्वयं घृतमध्ये निक्षिप्य सव्यापसव्यमध्यभागेषु इत्यंडां पिंगलां सुषुम्नां ध्यात्वा होमं कुर्यात् स्रुवेण दक्षिणभागादाज्यं गृहीत्वा
अं अग्नये स्वाहा इत्यग्निदक्षिणनेत्रे जुहुयात्॥ तथा वामादाज्यं गृहीत्वा अं सोमाय स्वाहेति वामनेत्रे जुहुयात् ततो मध्यभागादाज्यं गृहीत्वा ०
अं अग्निसोमाभ्यां स्वाहेत्यग्निनेत्रे ललाटे जुहुयात् तथा पुनर्दक्षिणतः अं नमः इति घृतं गृहीत्वा ॐ अग्नये स्विष्टकृतेभ्यस्वाहा इत्यग्निमुखे
ततो व्याहृतिहोमः ओं भूः स्वाहा ॐ भुवः स्वाहा ॐ स्वः स्वाहा अं वैश्वानर जातवेद इहावह लोहिताक्ष सर्वकर्माणि साधय स्वाहेत्यनेन मंत्रेण
वारत्रयं जुहुयात् ततो मूलस्य पीठपूर्वकं देवतां संपूज्य तन्मुखे घृतेन मूलमंत्रेण पंचविंशतिवारं जुहुयात् वह्निदेवतयोरात्मना सहैक्यं विभा
व्य मूलेनैकादशाहुतीर्जुहुयात् ततो मूलस्यांगदेवताभ्यः स्वाहा॥ एवमावरणदेवताभ्यः स्वाहा शक्तश्चेत्प्रत्येकमेकाहुतिं जुहुयात् ततः संकल्पं
विधाय तत्तत्कल्पोक्तद्रव्येण होमं कुर्यात् ततो मूलेन पूर्णाहुतिं हुत्वा संहारमुद्रयास्वेष्टदेवतां हृदये ध्यात्वा समानीयत्तमस्वेस्यग्निं विसृज्य द
क्षिणां दत्वा अच्छिद्रावधारणं कुर्यात्॥ इति संक्षेपहोमपद्धतिः॥ ॥ अथ रुद्रहोमपद्धतिः॥ आचार्योऽलंकृतो यागमंडपद्वारमागत्य सामान्या

तं॰ सा॰ १६६ घंविधाय द्वारपूजां च कृत्वा गृहं प्रविश्य तत्तत्कल्पोक्तदेवतामैशान्यां दिशि हस्तप्रमाणां वेदिकां विधाय तदुपरि घटं संस्थाप्य यथाशक्ति संपूज्य
वीक्षणादिभिः कुंडं संस्कुर्यात्॥ तदुक्तं ब्रह्मसंहितायां होमकांडे । ऐशान्यां वेदिकां हस्तविस्तारोन्नतिशालिनीं कृत्वास्मिन्स्थापयेत्कुंभं यथो
क्तक्रमयोगतः॥ तत्र संपूजयेद्देवं यथाविध्युपचारकैः ततो होमं प्रकुर्वीत देवतासन्निधानतः वीक्षणं मूलमंत्रेण शरेण ताडनं मतं तेनैव प्रोक्षणं प्रो
क्तं वर्मणाभ्युक्षणं मतं॥ ततो मूलमुच्चार्य कुंडाय नमः इति कुंडं पूजयेत् तारादौ तत्तद्देवतानामसमुच्चार्य कुंभाय नमः इति वदेत् ततः कुंडमध्ये प्राग
ग्रा उदगग्रास्तिस्रो रेखाः कुर्यात् प्रागग्रेषु मुकुंदेशपुरंदरान् प्रादक्षिण्येन संपूज्य उदगग्रेषु ब्रह्मवैवस्वतेंदून्पूजयेत् सुंदरीपक्षे तु सर्वत्र षट्
तारीप्रयोगः षट्तारी च ऐं ह्रीं श्रीं ऐं क्लीं सौः ई ब्रह्मणे नमः इत्यनेन पूजयेत् ततः कुंडमध्ये षट्कोणं वृत्तं त्रिकोणं तद्बहिरष्टदलं पद्मं तद्बहिः॥
चतुरस्रं चतुर्द्वारसमंतं लिखित्वा तदुपरि मूलेन पुष्पांजलिं दद्यात् सुंदरीपक्षे तु बालया ततः सर्वाणि प्रणवेनाभ्युक्ष्य योगपीठमभ्यर्चयेत्। तद्य
थाकर्णिकोपरि आधारशक्त्यादीन्संपूज्य अग्न्यादिकोणेषु अं धर्माय एवं ज्ञानाय वैराग्याय ऐश्वर्याय पूर्वादिदिक्षु अधर्माय अज्ञानाय अवै
राग्याय अनैश्वर्याय मध्ये अनंताय नमः पद्माय अर्कमंडलाय द्वादशकलात्मने ऊं सोममण्डलाय षोडशकलात्मने नमः मं वह्निमंडलाय दश
कलात्मने नमः ततः केसरेषु पीता श्वेता अरुणा कृष्णा धूम्रा तीव्रा स्फुलिंगिनी रुचिरा ज्वालिनी एताः पूर्वादिदिक्षु मध्ये च पूजयेत् ततो वं वह्न्या राम॰ १६६
सनाय नमः ततो वागीश्वरीमृतुस्नातां नीलेंदीवरसन्निभां वागीश्वरेण संयुक्तां इति ध्यात्वा ह्रीं वागीश्वराय नमः ह्रीं वागीश्वर्यै नमः इति
मंत्रेण पंचोपचारैः संपूज्य सूर्यकांतादिसंभूतं यद्वा श्रोत्रियगेहजं वह्निमानयेत् सुंदरीपक्षे तु कामेश्वरं कामेश्वरीं पूजयेत् गौतमीये॰

ई ऐं क्लीं सौः ई

पाषाणभवमग्निं च पदिवा चानसंभवेत् ॥ श्रोत्रियाणां गेहजं च वनस्थं वाथवा हरेत् ॥ यदृच्छया लाभसंप्राप्तो ऽयोग्यो यागकर्मणि निरग्निब्राह्मणा-
द्यभ्योत्पन्नं लाभकरो भवेत् क्षत्रियवंशोस्तुर्यांशफलं दद्याद्धुताशनः वैश्यशूद्राच्चविफलं जायते होमकर्मतत् तस्मात्सर्वप्रयत्नेन वह्निसु
कं समाहरेत् ॥ एवं वह्निपात्रे निधाय क्रव्यादांशं परित्यजेत् तत्र द्विजातिभवनाद्वापि वह्निमानीय साधकः वौषडंतेन स्रुलेन मंत्रितं तं विलो
कयेत् ॥ अग्निमावाहयेदस्त्रमंत्रेण तदनंतरं हूंफडंतेन मूलेन क्रव्यादांशं परित्यजेत् ततोऽग्निं वीक्षणादिभिः संस्कृत्य प्रोदर्यवैंदवा॰
ग्निभ्यां भौमस्य वह्नेरैक्यं विभाव्य वह्नेश्चैतन्यं कल्पयामीति पावकचैतन्यं निधाय ॐकारेणाष्टोत्तरशताभिमंत्र्य धेनुमुद्रयाऽमृतीकृत्य
फडिति संरक्ष्य हुमित्यावगुंठ्य गंधपुष्पादिभिः संपूज्य वह्निमूर्तये नमः इति तमभ्यर्च्य कुंडस्योपरि त्रिः भ्राम्य प्रणवोच्चारणपूर्वकं जानु
स्पृष्टमहीतलः शिवबीजाधिपात्मनोभिमुखं देव्या योनौ निःक्षिपेत् ततो वागीश्वरवागीश्वरीभ्यां आचमनीयादिकं दत्वा तत्या गर्भध
तां ध्यायेत् वह्निरूपां तु देवतां पश्चाद्गर्भस्य रक्षार्थं प्रदद्याद्दर्भकंकणं चित्पिंगल हन२ दह२ पच२ सर्वज्ञाज्ञापय स्वाहेति मनुना व
ह्निं ज्वालयेत् ततो बद्धांजलिः सन्नग्निं प्रज्वलितं वंदे जातवेदं हुताशनं सुवर्णवर्णममलं समृद्धं सर्वतोमुखं इत्यनेन वह्निमुपतिष्ठे
त् ततः स्वदेहे जिह्वान्यासं कुर्यात् यथा लिंगे स्मरयूं हिरण्यायै नमः पायौ षरयूं गगनायैः मूर्ध्नि शरयूं चक्रायै॰ वक्त्रे वरयूं कृष्णायै॰ घ्राणे
लरयूं सुप्रभायै॰ नेत्रे रयूं बहुरूपायै॰ सर्वत्र यरयूं अतिरक्तायै एताः सात्त्विक्यो यागकर्मणि काम्यकर्मसु पद्मरागा सुवर्णा भद्रा लोहि
ता श्वेता धूम्रिणी करालिका एता राजस्यः क्रूरकर्मसु विश्वमूर्तिः स्फुलिंगिनी धूम्रवर्णा मनोजवा लोहिता कराला काली एतास्तामसा॰

॥ स्यूंष्यूंश्यूंव्यूंल्यूंर्यूंय्यूंसप्तजिह्वावह्नेः १ ॥

तं॰सा॰ १७० ऽन्यासस्तत्तद्बीजयोगेनपूर्ववत् कर्मभेदेनबोधव्यः वह्निर्वर्णैःसंयुक्ताः सादिस्यांताःसबिंदवः वह्नेर्मंत्राःसमुद्दिष्टाजिह्वायाःसप्रदेशिकाः॥
ततःकरांगन्यासो सहस्रार्चिषे अंगुष्ठाभ्यांनमः॥स्वस्तिपूर्णायतर्जनीभ्यांनमः उत्तिष्ठपुरुषायमध्यमाभ्यांवषट् धूमव्यापिने अनामिका
भ्यांहुं सप्तजिह्वायकनिष्ठाभ्यांवौषट् धनुर्धराभ्यांकरतलकरपृष्ठाभ्यांफट् सहस्रार्चिषेहृदयायनमः इत्यादि ततोमूर्तिन्यासः॥ ॥
मूर्ध्नि अग्नयेजातवेदसेनमः दक्षांसे अग्नयेसप्तजिह्वायनमः दक्षपार्श्वे अं अग्नयेहव्यवाहनायनमः दक्षकटौ अं अग्नये अश्वोदरजा
यनमः लिंगे अं अग्नयेवैश्वानरजायनमः वामकट्यां अं अग्नये कौमारतेजसेनमः वामपार्श्वे अं अग्नयेविश्वमुखायनमः वामांसे॰
ॐ अग्नयेदेवमुखायनमः ततोवह्नेरासनंकल्पयित्वा मूर्तिंतत्रविचिंतयेत् इष्टंशक्तिस्वस्तिकाभीतिमुच्चैर्दीर्घैर्दोर्भिर्धारयंतंजवाभं॰
हेमाकल्पंपद्मसंस्थंध्यायेद्वह्निंबद्धमौलिंजटाभिः १ ॥ ततोमेखलानामुपरिसुदृढैस्तोयैः परिषिंच्यमेखलायांगर्भभूम्यैदर्भैरग्नेण मूल
माच्छादयन्त्रिःपरिवेष्टयेत् ततःप्राचीवर्ज्यंदिक्षुपरिधीन्विनिःक्षिप्यतत्रप्रादक्षिण्येनमः ब्रह्मादिदेवताःपूज्याः मेखलायांवामांज्येष्ठा
रौद्री अंबिकांचपूजयेत् पुनर्वह्निंध्यात्वा तत्रपीठेवाह्यानेनमंत्रेण गंधादिभिःपूजयेत्॥ ॐ वैश्वानरजातवेदइहावह लोहिताक्षसर्व
कर्माणिसाधय स्वाहा इदंपाद्यंवह्नयेनमः इत्यादिक्रमेणमध्येषट्कोणेषु सरयूं हिरण्यायैनमः॥घरयूंगगनायैनमः शरयूंरक्तायै राम॰
वरयूंकृष्णायै लरयूंसुप्रभायै रसयूंबहुरूपायै यरयूं अतिरक्तायैनमः एतासामधिष्ठातृदेवतास्तु तन्त्रांतरे॰ अमर्त्यपितृगंधर्व १७०
यक्षनागपिशाचकाः राक्षसःसप्तजिह्वानामीरिता अधिदेवताः काम्येनमतभेदः सरयूंविश्वमूर्त्यैनमः इत्यादि यद्वागणेशविमर्षिण्यां॰

हिरण्याननहेमाभा मूलपाणौ दिशि स्थिता वैडूर्यवर्णा कनकाप्राचां दिशि समाश्रिता अतिरक्ताजवाभासा वायव्यां दिशि समाश्रिता बहुरूपा
यथाख्याता दक्षिणोत्तरसंस्थिता ततः केशरेषु अग्न्यादिकोणमध्ये दिक्षु च अं सहस्रार्चिषे हृदयाय नमः स्वस्तिपूर्णाय शिरसे स्वाहा ॐ
उत्तिष्ठपुरुषाय शिखायै वषट् अं धूमव्यापिने कवचाय हुं ॐ सप्तजिह्वाय नेत्रत्रयाय वौषट् ओं धनुर्धराय अस्त्राय फट् ततः पूर्वादिदलेषु अं
अग्नये जातवेदसे नमः एवं अग्नये सप्तजिह्वाय अग्नये हव्यवाहनाय अग्नये अश्वोदराय ओं अग्नये वैश्वानराय अग्नये कौमारतेजसे अ
ग्नये वेदमुखाय इति वह्निमूर्तीः शक्तिस्वस्तिकधारिणीं संपूज्य लोकपालान्स्वस्वदिक्षु पूजयेत् ततो हस्ताभ्यां स्रुक्स्रुचौ गृहीत्वा अधोमुखौ
कृत्वा वह्नौ त्रिवारं प्रतप्य दर्भानादाय यथाक्रमं तदग्रमूलमध्यानि शोधयित्वा दक्षिणेन तौ संप्रोक्ष्य पुनः प्रतप्य तद्दर्भानग्नौ निक्षिप्य वीक्षणा
दिभिः संस्कृतं संस्कुर्यात् ततो वायव्ये गारसु घृतस्य तेंवुं नम इति मंत्रेण आज्यस्थालीं निवेशयेत् ततः फडिति मंत्रेण घृतं प्रज्वलितान्दर्भान्प्रदर्श्य
तान्वह्नौ निक्षिपेत् ततो घृतं गृहीत्वा पुनरंगारान्वह्नौ संयोज्य जलं स्पृष्ट्वा हस्तौ परिभावेनाधोमुखेनांगुष्ठोपरिकनिष्ठाभ्यां प्रादेशसम्मितौ द
र्भौ धृत्वा हस्तेन घृतं पवित्रीकृत्य नम इति मंत्रेण तत्कुशाभ्यामाज्यं संमुखे घृतप्लवनं कुर्यात् ततः प्रादेशमात्रं ग्रंथिदर्भयुग्मं घृतान्तरे क्षिप्त्वा
द्वौ भागौ कृत्वा सुषुम्नापक्षौ स्मरेत् ततो वामे इडां नाडीं दक्षिणे पिंगलां मध्ये सुषुम्नां ध्यात्वा होमं कुर्यात् तद्यथा नम इति मंत्रेण स्रुवेण
दक्षिणभागादाज्यमादाय अग्नेर्दक्षिणलोचने अं अग्नये स्वाहेति जुहुयात् तद्वामं वामतः आज्यमादाय स्वाहेति अग्नेर्वामलोचने जुहुयात्
तन्मध्यादाज्यमादाय अग्नेर्भाललोचने अं अग्नीषोमाभ्यां नम इति जुहुयात् ततो नम इति मंत्रेण स्रुवेणाज्यं दक्षिणभागादादाय वह्निमुखे

तं॰सा॰ अग्नयेस्विष्टिकृतेस्वाहेतिजुहुयात् सर्वत्रस्वाहेतिसंपातः ततोव्याहृतिहोमः ॐभूःस्वाहा ॐभुवःस्वाहा ॐस्वःस्वाहा ततोवैश्वानरजातवे
१७१ दइहावहलोहिताक्षसर्वकर्माणिसाधयस्वाहा इतिमंत्रेणत्रिवारं अग्नेर्गर्भाधानादिकाःक्रियाः संपादयेत् तद्यथा गर्भाधानंसीमंतोन्नयनं
जातकर्मनामकरणं अन्नप्राशनं चूडाकरणंउपनयनंमहाव्रतंउपनिषद्व्रतंगोदानंउद्वाहारव्यंक्रूरकर्मणिमरणांतं तथाच सुभेसुविवाहांता
मरणांताःक्रूरकर्मसु तत्रक्रमः अंअग्नेर्गर्भाधानंकर्मसंपादयामिस्वाहा इतिप्रतिकर्मणिक्रमेणाष्टाहुतीर्जुहुयात् सुंदरीपक्षेतु अग्नेर्गर्भाधानंक
ल्पयामि ऐंनमः इत्येकाहुतिंदद्यादितिकश्मीरत्रेनाकरणेतु मूलदेवीसमभ्यर्च्यतन्नामकरणायच हुनेत्पंचमबाणेन आहुतीनांत्रयंतथा कामा
ग्निस्त्वंहुताशनेतिनामकुर्यात्तदनंतरम् ततोवह्नेःपितरौसंपूज्यात्मनियोजयित्वा मूलाग्नमध्येघृतप्लुतःसमिधःपंचमनसाध्यात्वाजुहुयात् ततो
वह्नेःपूर्वोक्तजिह्वांगमूर्तीनांएकैकामाहुतिंदत्वा स्रुवेणचतुराज्यमवदायस्रुचीनिधाय स्रुवेणतांपिधाय उत्तिष्ठन् ओंवैश्वानरजातवेदइहाव
हलोहिताक्षसर्वकर्माणिसाधयस्वाहा वौषडित्यनेनजुहुयात् ततोविघ्नेश्वरमंत्रेणदशाहुतिर्जुहुयात् तद्यथा ओंस्वाहा ओंश्रीस्वाहा ओं
श्रींह्रींस्वाहा ओंश्रींह्रींक्लींस्वाहा ॐश्रींह्रींक्लींस्वाहा ॐश्रींह्रींक्लींग्लींस्वाहा ॐश्रींह्रींक्लींग्लौंस्वाहा ॐश्रींह्रींक्लींग्लौंगंगणपतयेस्वाहा
ॐश्रींह्रींक्लींग्लौंगंगणपतयेवरवरदस्वाहा ॐश्रींह्रींक्लींग्लौंगंगणपतयेवरवरदसर्वजनंस्वाहा ॐश्रींह्रींक्लींग्लौंगंगणपतयेवरवरदसर्वज ताम॰
नंमेवशमानयस्वाहा तथाचप्रपंचसारे ताराद्यैर्दशभिर्देविपूर्वपूर्वसमन्वितैः मनुनागणपस्यैनहुनेत्पूर्वंदशाहुतिः ततोदेवतायाःपीठंवह्नौ १७१
समभ्यर्च्यवह्निरूपांदेवतांविभाव्यपंचोपचारादिभिःसंपूजयेत् सुंदरीपक्षेतु षडासनमंत्रेणांगमंत्रेणचसंपूज्य ऐंह्रींश्रीसमस्तप्रकटगुप्त

रसंप्रदायकुलकौलिनिगर्भरहस्यातिरहस्यपरमातिरहस्ययोगिनीचक्रश्रीपादुकां पूजयामिनमइतिविशेषः ततएदोतुब्राह्म्यादिलक्ष्म्यादि
इंद्रादिवज्रादींश्चपूजयेत् इतिविशेषः ततोवह्निमुखेमूलेनघृतेनपंचविंशाहुतीर्जुहुयात् ततोवह्निदेवतायोरात्मनासहैक्यंविभाव्यमूलेना
ज्येनएकादशाहुतीर्जुहुयात् ततस्तत्तद्देवतायाघृतेनावरणदेवतायाएकैकाहुतीर्जुहुयात् ततःसंकल्पितंतत्तत्कल्पोक्तविहितंद्रव्यैर्होमं
कुर्य्यात् तद्यथा॰ वहुरूपाख्यजिह्वायांजुहुयात्सर्वकर्मणि यतःसमस्तसिद्धीनांसाविनैवहुरूपिकेति यामले कुंभमध्येहिरण्यादिवश्या
करणकर्मणि कामनाख्यास्तंभना हेरक्ताख्याद्वेषणेमता कृष्णाख्यामारणेशस्ता सुप्रभाशांतिकर्मणि उच्चाटनेछत्तिरक्तावहुरूपासुसिद्धि
दा काम्यहोमेंगुलिनियमस्तत्र तर्जन्यंगुष्ठयोगाद्वशोसर्थेजुहुयान्नरः दाहज्वराभिचाराणामनामांगुष्ठमुद्रया विद्वेषणोच्चाटनेचमारणे
चप्रशस्यते प्रदेशीनीमध्यमाभ्यांवाधोपशमनंमहत् वपुर्मेधातथाशांतिनीतिपुष्ट्यादिकेतथा आकर्षणाणिसर्वाणित्वरएदनुगतानिच॥ त
र्ज्जन्यनामिकायोगास्सद्यएवभवंतिहि मोहनंवश्यकामंचप्रीतिसंवर्द्धनंतथा प्रादेशिनीकनिष्ठाभ्यांसर्वमेतत्प्रसीदति मोहकामाकर्षणं
चक्षोभणोच्चाटनंतथा कनिष्ठामध्यमांगुष्ठसंयोगेनतुलीलया विधिसुक्ते नहोमेनतथाद्रव्यानुयोगतः सर्वेमंत्राःप्रसिद्ध्यंतिमुद्रामंत्रप्र
योगतः ततःओंभूरग्नयेपृथिव्यैमहतेस्वाहा ओंभुवोवायवेंऽतरिक्षायादेवेमहतेस्वाहा ओंस्वःचंद्रमसेदिग्भ्योनक्षत्रेभ्योमहतेस्वाहा॰
ॐभूर्भुवःस्वंद्रमसेनक्षत्रेभ्योदिग्भ्योमहतेस्वाहा ततोहोमद्रव्याणिस्रुक्स्रुवेणाक्रविनिधायतेनाच्छाद्य तेनाभोसंस्थाप्यइतःपूर्वमिसा

तं॰सा॰ १७२ दिमंत्रेणच पूर्णाहुतिंदत्त्वा संहारमुद्रयादेवतामात्मसु हृत्स्य पुनर्व्याहृतिभिर्हुत्वा अङ्गिजिह्वाग्र·मूर्ध्नीनामेकैकाहुतिं दत्त्वा पूर्ववन्मेखलोप
रि अद्भिः परिषिच्यात्मनि संहारमुद्रयापावकं योजयित्वा परिधीन्सपरिस्तरणानग्नौ क्षिपेद्विशेषस्तु नैमित्तिककर्मणि एतान्दहेत् नित्यक
र्मणि न दहेत् तथाच शारदायाम् नैमित्तिके दहेन्मंत्री नित्येतु न दहेदिमान् ततो दक्षिणा यदि दीक्षाङ्गहोमः स्यात् तद्देवतायाः आव
रणदेवतायाश्च होमानन्तरं आज्यान्वितैस्तिलैः कल्पाविहितद्रव्यैर्वा अष्टोत्तरसहस्रं शतं वा जुहुयात् ततः सुधौतदंतादंधं शिष्यं स्नातं कुं
डांतिकमानीय दिव्यदृष्ट्यातं विलोक्य तच्चैतन्यं गुरुरात्मनि संयोज्य ध्वविशोधनं कुर्यात् तद्यथा कुशगुच्छेन शिष्यपादं स्पृश्य शोधया
मि कलाध्वानं स्वाहेति आज्यान्वितैस्तिलैरष्टाहुतिर्जुहोत् अङ्गं स्पृष्ट्वा ॐ शोधयामि तत्त्वाध्वानं स्वाहा स्तनाभिं स्पृष्ट्वा ॐ शोधयामि भु
वनाध्वानं स्वाहा हृदयं स्पृष्ट्वा ॐ शोधयामि वर्णाध्वानं स्वाहा भालं स्पृष्ट्वा ॐ शोधयामि पदाध्वानं स्वाहा मूर्द्धानं स्पृष्ट्वा ॐ शोधया
मि मंत्राध्वानं स्वाहा सर्वत्राष्टाहुतीर्जुहुयात् एवं क्रमेण परमशिवे संहृत्य पुनः सृष्टिवर्त्मना तदाहुतिभिश्च पूजयेत् तद्यथा मन्त्राध्वा पदा
ध्वा वर्णाध्वा भुवनाध्वा तत्त्वाध्वा कलाध्वा एवं क्रमेण जनयेत् ततो दिव्यदृष्ट्या तं शिष्यं विलोकयन् आत्मस्थितं तच्चैतन्यं शिष्ये नियोज
येत् ततः स्रुचा पूर्णाहुति दानादिकर्म समाप्य पूर्वोक्तक्रमेण दीक्षां कारयेत् ॥ इति होमपद्धतिः ॥ ततो होमद्रव्याणां प्रमाणमभिधीयते॰ ॥ राम॰
कर्षमात्रं घृते होमे तु शुक्तिमात्रं पयः स्मृतं उक्तानि पंचगव्यानि तत्समानि मनीषिभिः तत्समं मधु दुग्धान्नमक्षमात्रमुदाहृतं दधिप्रसृति १७२
मात्रं स्याल्लाजास्तु मुष्टिसम्मिताः पृथुकास्तत्प्रमाणाः स्युः सक्तवोपि तथोदिताः गुडं पलार्द्धमानं स्यात् शर्करापि तथा स्मृता ग्रासार्द्धमन्न

भक्तं १ गुग्गुलं ५ हिंगु ५ धान ४ लोकी ५ ककरी २ बिजोरा १

हेमानं स्यादित्थुः पर्वावधिस्मृताः एकैकं पत्रपुष्पाणि तथायूपानि कल्पयेत् कदलीफलनारंगफलान्येकैकशो विदुः मातुलुंगं चतुःखंडं पनसं द
शधाकृतं अष्टधा नारिकेलानि खंडितानि विदुर्बुधाः त्रिधाकृतं फलं बैल्वं कपित्थं खंडितं द्विधा ऊर्वारुकफलं होमे तच्चैव कथितं त्रिधा तथा० ॥
फलान्यन्यान्यखंडानि समिधः स्युर्दशांगुलाः दूर्वात्रयं समुद्दिष्टं गुडूची चतुरंगुलं व्रीहयो मुष्टिमात्राः स्युर्मुद्गा माषा यवा अपि तंडुलाः स्युः सदा द्वौ
शाः कोद्रवा मुष्टिसंमिताः गोधूमा रक्तकैलमा विहिता मुष्टिमात्रतः तिलाश्चुलुकमात्राः स्युः सर्षपास्तत्प्रमाणकाः शुक्तिप्रमाणं लवणं मरीचस्या
पि विंशतिः ॥ पुंवद्वरमानं स्याद्द्राक्षा तत्समं स्मृतं चंदनागुरुकर्पूरकस्तूरीकुंकुमानि च तिंतिडीबीजमानानि समुद्दिष्टानि देशिकैः ॥ अनुक्तानि
हविर्द्रव्ये तिलाज्यं हविरुच्यते तथा० वैश्वानरं स्थितं ध्यायेत्तस्मिन्होमेषु देशिकः शयानमाज्यहोमेषु निषण्णं शेषवस्तुषु अस्थानतर्जुहुयाद्द्विर्वि
पश्चात्सर्वकर्मसु ॥ कर्णहोमे भवेद्व्याधिर्नेत्रे अंधत्वमुदीरितं ॥ नासिकायां मनःपीडा मस्तके धनसंक्षयः यत्र काष्ठं ततः श्रोत्रं यत्र धूमो तन्नासिका ॥
यत्राल्पज्वलनं नेत्रं यत्रांगारस्ततः शिरः यत्र प्रज्वलिता ज्वाला जिह्वा सो जातवेदसः ॥ स्वर्णसिंदूरबालार्ककुंकुमक्षौद्रसन्निभः सुवर्णरेतसो वर्णः
शोभनः परिकीर्तितः भेरीवारिदहंसोद्रु निनादाग्निः शुभावहः नागचंपकपुन्नागपाटलीयूथिकानिभः पद्मेंदीवरकल्हारसर्पिर्गुग्गुलुसन्निभः ॥
पावकस्य शुभो गंधस्त्वनुक्तस्तत्र वेदिभिः प्रदक्षिणास्य जकंपा सूक्ष्माभाः शिखिनः शिखा शुभदा यजमानस्य राज्यस्यापि विशेषतः कुंदेंदुधवलो धू
म्रो वह्नेः प्रोक्तः शुभावहः कृष्णः कृष्णगतिर्वर्णो यजमानविनाशकृत् श्वेतो राज्यं दहत्याशु यजमानविनाशकृत् श्वेतो राज्यं दहत्याशु वायसः
स्वरसन्निभः स्वरः स्वरसमो वह्नेर्ध्वनिः सर्वविनाशकृत् पूतिगंधो हुतवहो होतुः दुःखप्रदो भवेत् छिन्नाहता शिखा कुर्यान्नस्तं धनपरिग्रहम् ॥

तं०सा० शुक्लपक्षनिभो धूमः पारावतसमप्रभः हानिं तुरगजातीनां गवां च कुरुते चिरात् एवंविधेषु दोषेषु प्रायश्चित्तापदेशिकः मूलेनाज्येन जुहुयात्पंचविंश
१७३ तिमाहुतीः ॥ इति होमप्रकरणं समाप्तम् ॥ शारदायाम् ॥ ॥ अथाभिधास्ये तंत्रेऽस्मिन्सम्यक्षट्कर्मलक्षणं सर्वतंत्रानुसारेण प्रयोगफलसिद्धि
दं शांतिवश्यस्तंभनानि विद्वेषोच्चाटने ततः मारणांतानि शंसंति षट्कर्माणि मनीषिणः योगरुक्साग्रहादीनां निवासः शांतिरीरिता: वश्यं जनानां
सर्वेषां विधेयत्वमुदीरितं प्रवृत्तिरोधः सर्वेषां स्तंभनं तदुदाहृतं स्निग्धानां द्वेषजननं मिथो विद्वेषणं मतम् उच्चाटनं स्वदेशादेर्भ्रंशनं परिकीर्तितं प्रा
णिनां प्राणहरणं मारणं तदुदाहृतं स्वदेवतादिक्कालादीन्ज्ञात्वा कर्माणि साधयेत् रतिर्वाणी रमा ज्येष्ठा दुर्गा काली यथाक्रमात् ईशचंद्रेंद्रनिर्ऋ
तिवाय्वग्नीनां दिशो मताः सूर्योदयं समारभ्य घटिकादशकं क्रमात् ऋतवः स्युर्वसंताद्याः अहोरात्रं दिने दिने वसंतग्रीष्मवर्षाख्यशरद्धेमंतशैशि
राः ॥ यद्वा ॥ अर्द्धरात्रे शरत्कालो हेमंतस्त्वप्रभातकं पूर्वाह्ने च वसंतः स्यान्मध्याह्ने ग्रीष्म एव च प्रावृट्कालोऽपराह्णः स्यात्प्रदोषः शैशिरः स्मृतः अथवा०
उषःयोगे च हेमंतः प्रभाते शिशिरागमः प्रहरार्द्धे वसंतश्च ग्रीष्मो मध्यं दिनागमे तुर्ययामे च वर्षाख्यं शरदस्तंगते रवौ ॥ हेमंतः शांतिके प्रोक्तो वसं
तो वश्यकर्मणि शिशिरे स्तंभने ज्ञेयो विद्वेषो ग्रीष्म ईरितः ॥ प्रावृडुच्चाटने ज्ञेयो शरन्मारणकर्मणि ॥ चामुंडाकल्पे ॥ जपेत्पूर्वमुखो वश्ये दक्षि
णं चाभिचारके पश्चिमे धनदं प्रोक्तमोत्तरं शांतिकं मतं तथाभिचारे कार्यं च दक्षिणाप्लवगा मही वसनं लोहितं प्रोक्तं उष्णीषं लोहितं स्मृतम् भूषणं लो राम०
हद्रव्येण वामेन पूजनादिकं नरस्नायुविशेषेण मारणे रज्जुरीरिता ॥ मज्जास्थिपुरुषस्यास्य दशनैर्गर्धभस्य च कृत्वाक्षमालां जप्तव्यं शत्रूणां वधमि १७३
च्छता भग्नेभदंतमालाभिर्जपेदाकर्षकर्मणि साध्यकेशस्वसूत्रप्रोतैस्तुरंगदशनोद्भवैः अक्षमालां समासाद्य विद्वेषोच्चाटने जपेत् तिथिनियमस्तु०

पंचमी च द्वितीया च तृतीया सप्तमी तथा। बुधेज्यवारे संयुक्ता ज्ञेया विद्वेषकर्मणि कृष्णा चतुर्दशी यद्वदष्टमी मंदवारका उच्चाटने तिथिः शस्ता मदोषे च वि
शेषतः चतुर्दश्यष्टमी कृष्णा त्वमावास्या तथैव च भानुभौमदिनोपेता शस्ता मारणकर्मणि बुधचंद्रदिनोपेता पंचमी दशमी तथा पौर्णमासी च वि
ज्ञेया तिथिः स्तंभनकर्मणि शुभग्रहोदये कुर्यात् शुभानि च शुभोदये रौद्रकर्माणि रिक्तार्के मृत्युयोगे च मारणं जपेत्पूर्वमुखो वश्ये दक्षिणं चाभिचारि
के पश्चिमे धनदं विद्यादुत्तरं शांतिकं भवेत् तथाभिचारे कार्योत्र दक्षिणाशावनामही वसनं लोहितं प्रोक्तं पुष्टौ शं लोहितं स्मृतं भूषणं लोहद्रव्येण
वामेन पूजनादिकं नरस्नायुविशेषेण मारणे तंतुरीरितः मृतस्य पुरुषस्य दंतेन गर्दभस्य वा कृत्वा स्वमालां जप्तव्यं शत्रूणां वधमिच्छया मने
मार्गं गमणिभिर्जपेदाकर्षकर्मणि॥ साध्यकेशसूत्रप्रोद्यैः स्फुरंगदशनोद्भवैः अक्षमालां समालोक्य विद्वेषोच्चाटने जपेत् पद्मासनं स्वस्तिकं भू
योविकटं कुक्कुटं पुनः वज्रं भद्रकमित्याहुरासनानि मनीषिणः पद्मासनं तु संयोज्य जानू वीरं तरेकरौ विन्यस्य भूमौ संस्थाप्य व्योमस्थं कुक्कुटा
सनं॥ अन्यानि वक्तव्यानि०॥ षण्मुद्राः क्रमतो ज्ञेया पद्मपाशगदाहृया मुशलाशनिखड्गाख्याः शांतिकादिषु कर्मसु जलं शांतिविधौ शस्तं वश्ये
वह्निरुदीरितम् स्तंभने पृथिवी शस्ता विद्वेषे व्योम कीर्तितं उच्चाटने स्मृतो वायुर्भूयोपि मारणे मतः तत्तद्भूतोदये सम्यक् तत्तन्मंडलसंयुतम् तत्त
त्कर्म विधातव्यं मंत्रिणा निश्चितात्मना शीतांशुसलिलक्ष्मोणीव्योमवायुहविर्भुजां वर्णाः स्युर्मंत्रबीजानि षट्कर्मसु यथाक्रमं ग्रथनं च विद
र्भश्च संपुटो रोधनं तथा० योगपल्लवद्वस्तैते विन्यासः षट्सु कर्मसु मंत्रार्णांतरितान्कृत्वा साध्यवर्णान्यथाविधिः ग्रथनं तद्विजानीयात्प्र
शस्तं शांतिकर्मणि मंत्रार्णद्वयमध्यस्थं साध्यनामाक्षरं लिखेत् विदर्भ एष विज्ञेयो मंत्रीभिर्वश्यकर्मणि आद्यावंते च मंत्रः स्यान्नाम्नो सौसं

तं०सा० पुटः स्मृतः एषः स्यात्स्तंभने शस्ता इत्युक्तो मंत्रवेदिभिः नाम्न आद्यंतमध्येषु मंत्रः स्याद्रोधनं मतं विद्वेषणविधाने तु प्रशस्तमिदमुत्तमं मंत्रस्यांते भ
१७४ वेन्नामयोगः प्रोच्चाटने मतः अंते नाम्नो भवेन्मंत्रः पल्लवो मारणे मतः शीतरक्तपीतमिश्राः कृष्णधूम्राश्च कीर्तिताः वर्णास्तो मंत्रसंप्रोक्ता देवताः षट्
सुकर्मसु यंत्राणां लेखनं द्रव्यं चंदनं रोचनं निशा गृहधूमश्चितांगारो मारणेऽष्टविषाणि च श्येनाऽग्निलोणपिंडानि धत्तूरकरसः शुभः गृहधूमः
स्त्रिकटुकं विशाष्टकमुदीरितं देवताकालमुद्रादीन्सम्यक् ज्ञात्वा विचक्षणः षट्कर्माणि प्रयुंजीत यथोक्तफलसिद्धये अथ कुलार्णवेपि० ॥
उच्चाटने वषट् प्रोक्ता हुं फडंतश्च मारणे स्तंभने च नमः प्रोक्तः स्वाहा शांतिकपौष्टिके होमतर्पणयोः स्वाहा न्यासपूजनयोर्नमः ॥ मंत्रांते योजयेन्मं
त्री जपकाले यथास्थितिः अस्यार्थः एतानि तत्तत्कर्माणि जपकाले मंत्रांते योजयित्वा मंत्रं जपेत् होमादिषु नायं नियमः इत्याह होमेतीति केचित्०
तत्र अग्नीकार्ये वदेत्स्वाहा नमः सर्वत्र चार्चयेत् शांतिपौष्टिवश्येषु द्वेषाकृष्णुच्चाटनमारणे स्वधा स्वाहा वषट् हुं च वौषट् फट् योजयेत्क्रमात् व
श्याकर्षणसंतापज्वरे स्वाहा प्रकीर्तयेत् क्रोधोपशमने शांतौ प्रीतौ योज्यं नमो बुधैः वौषट् सम्मोहनोद्दीपपुष्टिमृत्युंजयेषु च हुंकारं प्रीतिना
शवच्छेदने मारणे तथा उच्चाटने च विद्वेषे वषट् पंचगवीकृतौ कुंडोद्दीपनकार्येषु लाभालाभे वषट् स्मृतम् इति विशेषवचनाद्धोमेप्येवं विधिः ॥
शांतिकादौ यात्रादिनियमस्तत्रैव शांतिके राजतं ताम्रं भूर्जपत्रं तु वश्यके सर्वकार्येषु सौवर्णं क्रूरे स्यात्प्रेतकर्पटं त्रिगंधं शांतिके प्रोक्तं पंचगव्यं तु वश्य राम०
के सर्वकार्येऽष्टगंधः स्यात् क्रूरे चाष्टविषाणि च शांतिके लेखनी दूर्वा वश्यादौ शिखिपिच्छिका हेम्ना सर्वाणि कार्याणि क्रूरे स्यात्काकपिच्छिका ॥ १७४
गृहेषु शांतिकर्म स्यात् वश्यं च चंडिकागृहे देवालये च सर्वाणि श्मशाने क्रूरकर्म च ॥ अथ भूतानामुदयः ॥ दंडाकारागतिर्भूमेः पुटयोरुभयोरपि ॥

तोयस्यपावकस्योगतिस्तिर्यग्नभस्वतः॥गतिर्व्योम्नोभवेन्मध्येभूतानामुदयःस्मृतः धारणेरुदयेकुर्यात्स्तंभनंवशमात्मवित् शांतिकंपौष्टिकं
कर्मतोयस्यसमयेवसो: मारणादीनिमरुतोविपक्षोच्चाटनादिकं क्षेत्रादिनाशनेशस्तमुदयेचविहायसः भूतानांमण्डलानि वृत्तंदिवस्ततःषड्विं
दुमांजितंमातरिश्वनः त्रिकोणंस्वस्तिकोपेतंवह्निरर्द्धेंदुसंयुतम् अंभोजमंभसोभूमेश्चतुरस्रंसवज्रकं तत्तद्भूतस्वभाभानिमंडलानिविदुर्बुधाः
वर्णास्तैरंचितास्माहुःस्वस्वनामाद्यतान्यपि स्वच्छंविद्युन्मरुत्कृष्णोरक्तोग्निविषदंपयः पीताभूमिरित्यादिप्रयोगानंतरं कुलार्णवेपि० ॥
एकलक्षंजपेन्मंत्रं — ध्यानन्याससमन्वितं प्रयोगदोषशांत्यर्थमात्मरक्षार्थकारणं नचेत्फलमवाप्नोतिदेवताशापमाप्नुयात् यत्तुनक्तं
मारणंकर्मकुर्यादयुतंजपेत् ॥ अथमृतवत्सावंध्याप्रशमनविधिः॥ अथेदानींप्रवक्ष्यामिकुब्जिकातंत्रमुत्तमं रक्तमातृश्चषष्ठीचडांकुरोजलकु
मारकः चतुर्विधोबाधकःस्यान्मुनिभिःपरिकीर्तितः तेषांस्वभावंवक्ष्यामियथाशास्त्रंनिशाम्यहं एतेषांसफलंकार्यंजनैःसंततिकांक्षया०
निःसारणंस्थापनंचबलिदानेविशेषतः कर्तव्यंगुरुवाक्येनज्ञात्वाशास्त्रस्यलक्षणं चतुर्विधोबाधकस्याज्ञायतेऋतुकालतः व्यथोत्कटस्तथाना
भेरधःपार्श्वस्तनेतथा रक्तमातृप्रदोषेणजायतेफलहीनता नेत्रेहस्तेभवेत्स्फाज्वालायोनौविशेषतः नानासंयुक्तरक्तंचषष्ठीनादूषणंभवे
त् उद्वेगोगुरुतादेहेरक्तस्रावोभवेद्बहुः नाभेरधोभवेत्स्थूलंडांकुरःसत्वबाधकः सशूलाचसगर्भाचरक्तस्रावदेहाल्परक्तता जलकुमारस्यदोषे
ण जायतेफलहीनता॥मासैकंवाद्वयंवापिऋतुहीनाभवेद्यदि रक्तमात्राप्रदोषेणजायतेफलहीनता मासैकेनभवेद्यस्याऋतुस्तानद्व
यंतथा मलिनारक्तयोनिःस्याःषष्ठीनादूषणंभवेत् मासत्रयंचतुर्थ्यावाऋतुहीनाभवेद्यदि कृशांगीकरपाणिःस्याज्ज्वालाडांकुरदूषणं॥

॥ ॐ ह्रीं श्रीं हुं फट् स्वाहा ५ ॥

तं॰सा॰ सदा कुहा भवेत्तेन बहुकालकृतुस्तथा गुरुस्तनी स्वल्परक्ता जलकुमारस्य दूषणं ॥ अथ प्रशमनविधिः ॥ त्रिकोणमथ षट्कोणं नवकोणं
१७५ मंडलाकृतिं यंत्रं तत्र समालिख्यावाहयेन्मंत्रपूर्वकं षष्टिमातृकयोर्ध्यानं गौरांगीं शशिशेखरां स्वस्तिकाभयवरा पुत्रस्तैयभुजद्वयां
ध्यायेत् त्रिजगतां धात्रीं सूतिकालयवासिनीं अथ डांकुरकुमारयोर्ध्यानं सुलक्षणां द्विबाहुं च सूतिकागृहसंस्थितं स्वौरजःपायिनं शांतं भ
जेत् त्रिभुवनेश्वरीं षोडशैरुपचारैस्तु पूजयेत् त्रिदिनावधिः सुवर्णरौप्यताम्रादिपट्टवस्त्रादिभूषणैः अष्टोत्तरशतं मंत्रं सहस्रं वापि भैरव ॥
एवं पूजादिकं कृत्वा बलिं दद्याद्विचक्षणः बलिं तु त्रिविधं दद्यात् स्थलभूजलचरं तथा बलिं दत्वा प्रयत्नेन भक्षयेदौषधं शुचिः ॥ ॐ मायां तथा
लक्ष्मीं हुं फट् स्वाहांतिके मनुः जपेदष्टोत्तरशतं क्रमाद्वा विधिंविदुः तारं कामबीजयुग्मं फट् स्वाहांतो मनुर्मतः मंत्रोयं षष्टिकादेव्याः पुत्र
सिद्धिप्रदायकम् ओं ह्रीं वा विमलाबीजयुग्मं देविरलयोगिनी मनुः ॥ स्वाहांतोयं महामंत्रो डांकुरस्य तु वै जपेत् तारं मूलाय वज्रेति हस्तायत
ककेहीं
दनंतरं स्वाहांतोयं मनुर्हि विजलकुमारस्य निश्चितम् ॥ स्नानकाले समुत्पन्ने देयमौषधमुत्तमं रक्तकार्पासमूलं च नागदानं तथैव च विटवल्लीया
श्चमूलं च मरीचेन समन्वितं देयं दिनत्रयं यावदशुचिः स्याद्वरांगणा स्नानोपरि च दातव्या वार्ताक्याः कीटमुत्तमं एकविंशद्दिनं यावद्दुग्धेन स
हमेथिका मेथी तोलकमेकं च खंडकं तोलकद्वयं घृतं तोलकमेकं च पिबेद्दुग्धेन मिश्रितं मृतवत्सा मृतगर्भा काकवंध्या तथैव च पुत्रही रा॰म॰
ना च वंध्या च पाचनैव प्रकीर्त्तिता संहरेत् सर्वदोषांश्च मेथीभक्षणमुत्तमं नाडीसुहायां स्त्रियाम परं ऋतुकालमिदमौषधं देयं अश्वगंधव १७५
टयालोमूलो मूलं लक्ष्म च मूलकं भक्षयेत्सप्तरात्राणि दुग्धं पिष्टा पुनःपुनः अवश्यं संततिस्तस्याः पुंहीना गर्भधारिणी इति कुब्जिकातंत्रे —

केवाच २ तेजपात-मूल १ सतावरि १ असगंध १ गहू १ ३ मधु २

भैरवभैरवीसंवादे वंध्याप्रशमनविधिः ॥ अथ पुंवंध्याप्रशमनविधिः ॥ तेजमूलीशतमूलीभूरिकूष्मांडमेव च अश्वगंधा च गोधूमः शाल्मलेः कुड्मलं त
था गोक्षुरं वानरीबीजं समभागानीय साधकः ॥ कोकिलाक्षी च काकोली समभागं त्रिभिः फलैः ॥ एतान्महिषसर्पिर्भिर्मोदकं शर्करायुतं माक्षिकेन समायु
तं गंधद्रव्यसमन्वितं ॥ मोदकं समदं नाम पुंवंध्यत्वविनाशनं अनुपानं घृतं दुग्धं पक्षिणो मांसभक्षणं क्षीणशुक्रोप्यशुक्रश्च मंददृष्टिस्तथैव च ॥
वलहीनो क्षीणदेहो वराक पारुष्यसंकुलः वहुदारस्य वृद्धस्य कन्यासंततिरेव च भक्षयेदौषधं मासैर्वृद्धोपि तरुणायते ॥ इति श्रीभैरवीतंत्रे पुंवं
ध्याप्रशमनोनामविधिः ॥ अथ स्त्रीपुंसोः शुद्धिः ॥ सार्द्धहस्तपरिमितं वेदिकां कृत्वा तत्र कूर्मं एवं संस्थाप्य तदुपरि सिंदूरेण कूर्मे निधाय तत्र ह्रीं इति
कांडी
बीजत्रयं लिखित्वा तत्र स्त्रियं पूर्वाभिमुखीं संस्थाप्य चतुर्दिक्षु कांडान् चतुरः समारोप्य सप्तधा सूत्रेण वेष्टयित्वा हुमिति श्वेतसर्षपा रक्षां विधाय
पंचगव्यादिभिः स्नापयेत् तत्र प्रथमं पंचगव्यादिभिः ॐ ह्रीं इति गोमूत्रेण क्रां इति गोमयेन ॐ इति दुग्धेन हुं इति दध्ना क्रीमिति कुशोदकेन शर्क
रया वकं इति घृतेन ह्रीमिति सर्वौषध्या महौषध्या चकमिति गंगामृत्तिकया च शंखजलेन ताम्रपात्रोदकेन च पुष्पजलेन च पंचरत्नधान्योदके
न दूर्वायाः पुनः सर्वमेकीकृत्य ॥ ॐ ह्रीं ह्रीं इति मंत्रेण सहस्रधारया स्नापयेत् ॥ ततस्तां स्त्रियं स्थानांतरे नीत्वा परिधापयित्वा पूर्वाभिमुखीं कृ
त्वा पंचगव्यं पाययेत् एतत् हृत्तं तरं सा औषधं पिबति ततो रक्तनारिकेलमादाय तत्र सिंदूरेण ह्रीं ॐ ह्रीं इति बीजत्रयं लिखित्वा तस्याः क्रोडे
स्थापयेत् द्वादशदिनं यावत् इति स्त्रीपुंसोः शुद्धिः प्रयोगः समाप्तः ॥ वाराहीतंत्रे ॥ प्रणवं चादौ जप्त्वा स्तोत्रं वा संहितां पठेत् अंते च प्रणवं द
द्यात् सुवाचादिपुरुषः सर्वपाठे च विशेयो ह्यन्यथा निष्फलं भवेत् ॥ इत्यानीलवकवचानिरूपणं ते ॥ ॥ तत्रादौ भुवनेश्वरीस्तोत्रम् ॥ ❀ ॥

तं०सा० ॥ अथानंदमयीसाक्षाच्छब्दब्रह्मस्वरूपिणी ईडेसकलसंपत्त्यैजगत्कारणमंबिकां १ आद्यामशेषजननीमरविंदयोनेर्विष्णोःशिवस्यचवपुःप्र
१७६ तिपादयित्री सृष्टिस्थितिक्षयकरींजगतांत्रयाणां स्तुत्वागिरंविमलयाप्यहमंबिकेत्वां पृथ्व्याजलेनशिखिनामरुतांबरेण होत्रेंदुनादिनकरे
णचमूर्तिभाजः ॥ देवस्यमन्मथरिपोरपिशक्तिमत्ताहेतुस्त्वमेवखलुपर्वतराजपुत्री। त्रिस्रोतसःसकलदेवसमर्चितायाः वैशिष्ट्यकारणमवैमितदे
वमातः त्वत्पादपंकजपरागपवित्रतासुशंभोर्जटासुसततंपरिवर्तनंयत् आनंदयेत्कुमुदिनीमधिपःकलानांनान्यामिनःकमलिनीमथने
तरांवा एकस्यमोदनविधौपरमेकइष्टेत्वंतुप्रपंचमभिनंदयसिस्वदृष्ट्या आद्याप्यशेषजगतांनवयौवनासिशैलाधिराजतनयाप्यतिकोम
लासि त्रय्याःप्रसूरपिनयानसमीक्षितासिध्येयासिगौरिमनसोपथिनस्थितासि आसाद्यजन्ममनुजेषुचिराद्दुरापंतत्रापिपाटवमवाप्यनि
जेंद्रियाणां नाभ्यर्चयंतिजगतांजनयित्रियेत्वां निःश्रेणिकाग्रमधिरुह्यपुनःपतंति कर्पूरचूर्णहिमवारिविलोडितेन येचंदनेनकुसुमैश्च
सुगंधिगंधैः आराधयंतिहिभवानिसमुत्सुकास्त्वां तेखल्वशेषभुवनाधिभुवःप्रथंते आविश्यमध्यपदवींप्रथमेसरोजे सुप्ताहिराजसदृशीवि
रवर्षविश्वं विद्युल्लतावलयविभ्रममुद्वहंती पद्मानिपंचविदलय्यसमश्नुवाना तन्निर्गतामृतरसैःपरिषिक्तगात्री मार्गेणतेननिलयंपुनरप्य
वाप्ता येषांहृदिस्फुरसिजातुनतेभवेयु र्मातर्महेश्वरकुटुंबिनिगर्भभाजः आलंब्यकुंतलभरामभिरामवक्त्रामापीवरस्तनतटींतनुवृत्तमध्यां राम०
चिंताक्षसूत्रकलशालिखिताढ्यहस्तामावर्तयामिमनसाभवगौरिमूर्तिं आस्थायपयोगमवजित्यचवैरिषट्कमावध्यचेंद्रियगणंमनसिप्रस १७६
न्ने पाशांकुशाभयवराढ्यकरांसुवक्त्रामालोकयंतिभुवनेश्वरियोगिनस्त्वां उत्तप्तहाटकनिभांकरिभिश्चतुर्भिरावर्जितामृतघटैरभिषिच्यमा

ना हस्तद्वयेन नलिने रुचिरे वहंती पद्मापि साभयवराभवसि त्वमेव ॥ अष्टाभिरुग्रविविधायुधवाहिनीभिर्दोर्वल्लरीभिरधिरुह्य मृगाधिराजं दू
र्वादलद्युतिरमर्त्यविपक्षपक्षान् न्यक्कुर्वती त्वमसि देवि भवानि दुर्गा ॥ आविर्निदाघजलशीकरशोभिवक्त्रां गुंजागणेन परिकल्पितहारयष्टिं
पीतांशुकामसितकांतिमनंगतंत्रामाद्यां पुलिंदतरुणीमसकृत्स्मरामि ॥ हंसैर्गतिक्वणितनूपुरदूरकृष्टैः मूर्तैरिवार्थवचनैरनुगम्यमानौ प
द्माविवोधमुखरूढसुजातनालौ श्रीकंठपत्नि शिरसा विदधे तवांघ्री ॥ द्वाभ्यां समीक्षितुमतृप्तिमतेव दृग्भ्यामुत्पाद्य भालनयनं वृषकेतनेन
सांद्रानुरागतरलेन निरीक्ष्यमाणा जंघे शुभे अपि भवानि जवानतोस्मि ॥ ऊरू स्मरामि जितहस्तिकरावलेपौ स्थौल्येन मार्दवतया परिभूतरंभौ
श्रोणीभरस्य सहनौ परिकल्प्य दत्तौ स्तंभाविवांब वयसा तव मध्यमेन ॥ श्रोण्यौ स्तनौ च युगपत्प्रथयिष्यतो द्वे बाल्यात्परेण वयसा परिहृष्टसा
रः रोमावली विलसितेन विभाव्यमूर्तिः मध्यस्तव स्फुरतु मे हृदयस्य मध्ये ॥ सख्युः स्मरस्य हरनेत्रहुताशशांत्यै लावण्यवारिभरितं नवयौवनेन॰
आपाद्य दत्तमिव पल्लवमप्रधृष्यं नाभिं कदापि तव देवि न विस्मरेयं ॥ ईशोपगूहपिशुनं भसितं दधाने काश्मीरकर्दममनुस्तनपंकजे ते स्नाते
स्थितस्य करिणः क्षणलक्ष्यफेनौ सिंदूरितौ स्मरयतः समदस्य कुंभौ ॥ कंठातिरिक्तगलदुज्ज्वलकांतिधारा शोभौ भुजौ निजरिपोर्मकरध्वजेन ॥
कंठग्रहाय रचितौ किल दीर्घपाशौ मातर्मम स्मृतिपथं न विलंघयेतां ॥ नात्यायतं रचितकंबुविलासचौर्यं भूषाभरेण विविधेन विराजमानं॰
कंठं मनोहरगुणं गिरिराजकन्ये संचिंत्य तृप्तिमुपयामि कदापि नाहं ॥ अत्यायताक्षमभिजातललाटपट्टं मंदस्मितेन दरफुल्लकपोलरेखं ॥
बिंबाधरं वदनमुन्नतदीर्घनासं यस्ते स्मरत्यसकृदंब स एव जातः ॥ आविस्फुरत्प्रकरलेखमनल्पगंधपुष्पोपरिभ्रमदलिव्रजनिर्विशे

यं यश्चेन्नसाकलयतेतवकेशपाशं तस्यस्वयंगलितिदेविपुराणपाशः श्रुतिसुचरित्तयाकं श्रीमत्तांस्तोत्रमेतत्पठतियद्दृहमत्यौनित्यमा
द्रांतरात्मा सभवतिपदमुच्चैःसंपदंपादनम्र क्षितियमुकुटलक्ष्मीलक्ष णानांचिराय ॥ ॥ इतिभुवनेश्वरीस्तोत्रंसमाप्तम् ॥ ॥ :०:॥
॥श्रीदेव्युवाच०॥भुवनेश्वर्याश्चदेवेशियायाविद्याःप्रकाशिताः श्रुताश्चाधिगताःसर्वाः श्रोतुमिच्छामिसांप्रतं त्रैलोक्यमंगलंनामकवचंयत्पुरोदि
तं कथयस्वमहादेवममप्रीतिकरंपरं ईश्वरउवाच पार्वतिशृणुवक्ष्यामिसावधानावधारय त्रैलोक्यमंगलंनामकवचंमंत्रविग्रहं सिद्धवि
द्यामयंदेविसर्वैश्वर्यसमन्वितम् पठनाद्धारणान्मर्त्यस्त्रैलोक्यैश्वर्यभाग्भवेत् त्रैलोक्यमंगलस्यापिकवचस्यऋषिःशिवः छंदोविराट्जगद्धा
त्रीदेवताभुवनेश्वरी धर्मार्थकाममोक्षेषुविनियोगःप्रकीर्तितः ह्रींबीजंमेशिरःपातुभुवनेशीललाटकं ऐंपातुदक्षनेत्रंमे ह्रींपातुवामलोच
नं श्रींपातुदक्षकर्णंमेत्रिवर्णात्ममहेश्वरि वामकर्णंसदापातु ऐंघ्राणंपातुमेसदा ह्रींपातुवदनंदेवीऐंपातुरसनांमम वाक्त्रिपुरात्रिवर्णा
त्माकंठंपातुपरात्मिका ॥ श्रींस्कंधौपातुनियतंह्रींभुजौपातुसर्वदा क्लींकरौत्रिपुटापातुत्रिपुरैश्वर्यदायिनी ओंपातुहृदयंह्रींमेमध्यदेशंस
दावतु क्रौंपातुनाभिदेशंमेत्र्यक्षरीभुवनेश्वरी सर्वबीजप्रदापृष्ठंपातुसर्ववशंकरी ह्रींपातुगुह्यदेशंमेनमोभगवतीकटिं माहेश्वरीसदापातु
शंखिनीजानुयुग्मकं अन्नपूर्णेसदापातुस्वाहापातुपदद्वयं सप्तदशाक्षरीपायादन्नपूर्णाखिलंवपुः तारंमायारमाकामःषोडशार्णाततःपरं
शिरस्थासर्वदापातु विंशत्यर्णात्मिकापरा तारंदुर्गेयुगंरक्षिणीस्वाहेतिदशाक्षरी जयदुर्गाघनश्यामापातुमांसर्वतोमुदा मायाबीजादिकाचै
वादशार्णावततःपरा उत्तप्तकांचनाभासाजयदुर्गानलेवतु तारंह्रींदुंचदुर्गायैनमोष्टार्णात्मिकापरा शंखचक्रधनुर्बाणधरामांदक्षिणावतु ॥म

हिपमहिंनीस्वाहा वसुवर्णात्मिकापरा नैऋत्यांसर्वदापातु महिषासुरनाशिनी मायापद्मावतीस्वाहा सप्तार्णापरिकीर्तिता पद्मावतीपद्मसंस्था पश्चिमे
मांसदावतु पाशांकुशपुटामायेहिपरमेश्वरिस्वाहा त्रयोदशार्णा ताराद्यामाश्वारूढानिलेवतु सरस्वतीपंचस्वरेनित्यक्लिन्नेमदद्रवे स्वाहास्त्र
क्षरीविद्यामामुत्तरेसदावतु तारंमायाचकवचंरवेच छेक्षस्त्रत्नोवधूं हूं क्षेंह्रींफट् महाविद्या द्वादशार्णाखिलप्रदा त्वरिताष्टादिभिःपायाच्छिव
कोणेसदाचमां ॥ ऐंक्लींसौः सततंबालामामूर्द्धदेशततोवतु विंदंताभैरवीबालाहस्तौचमांसदावतु इतितेकथितंपुण्यंत्रैलोक्यमंगलंपरं सा
रात्सारतरंपुण्यंमहाविद्यौघविग्रहं अस्यापिपठनात्सद्यःकुवेरोपिधनेश्वरः इन्द्राद्याःसकलादेवाधारणात्पठनाद्यतः सर्वसिद्धीश्वराःसं
तःसर्वैश्वर्यमवाप्नुयुः पुष्पांजल्यष्टकंदद्यान्मूलेनैवपृथक्पृथक् संवत्सरकृतायास्तु पूजायाःफलमाप्नुयात् प्रीतिमन्योन्यतःकृत्वाकम
लानिश्चलागृहे वाणीचनिवसेद्वक्त्रे सत्यंसत्यंनसंशयः योधारयतिपुण्यात्मात्रैलोक्यमंगलाभिधं कवचंपरमंपुण्यंसोपिपुण्यवतांव
रः सर्वैश्वर्ययुक्तोभूत्वात्रैलोक्यविजयीभवेत् पुरुषोदक्षिणेबाहौनारीवामभुजेतथा वहुपुत्रवतीभूत्वावंध्यापिलभतेसुतं ब्रह्मास्त्रादीनि
शस्त्राणिनैवकृंतंतितंजनं एतत्कवचमज्ञात्वायोभजेद्भुवनेश्वरीं दारिद्र्यंपरमंप्राप्यसोचिरान्मृत्युमाप्नुयात् ॥ ॥इतिश्रीरुद्रयामले
देवीश्वरसंवादेत्रैलोक्यमंगलंनामभुवनेश्वरीकवचंसमाप्तम् ॥ ॥अथान्नपूर्णास्तोत्रम् ॥ ॥ॐनमःकल्याणदेदेविनमःशंकरवल्लभे
नमोभुक्तिप्रदेदेविअन्नपूर्णेनमोस्तुते १ नमोमायागृहीतांगिनमःशंकरवल्लभे माहेश्वरीनमस्तुभ्यमन्नपूर्णेनमोस्तुते २ अन्नपूर्णे
हव्यवाहपत्नीरूपेहरप्रिये कलाकाष्ठास्वरूपेचअन्नपूर्णे० ३ उद्यद्भानुसहस्राभेनयनत्रयभूषिते चन्द्रचूडेमहादेवीअन्नपूर्णेन० ४

तं॰सा॰ विचित्रवसने देवि अन्नदाननिरतेनघे शिवनृत्यकृतामोदे अन्न॰ ५ षट्कोणपद्ममध्यस्थे षडंगयुवतीमये ब्रह्माण्यादिस्वरूपे च अन्नपूर्णे॰ ६
१०८ देवि चन्द्रकृतापीठे सर्वसाम्राज्यदायिनी सर्वानंदकरे देवि अन्न॰ ७ साधकाभीष्टदे देवि भवदुःखविनाशिनी कुचभारनते देवि अन्न
८ इन्द्राद्यर्चितपादाब्जे रुद्रादिरूपधारिणी सर्वसंपत्प्रदे देवि अन्न॰ ९ पूजाकाले पठेद्यस्तु स्तोत्रमेतत्समाहितः तस्य गेहे स्थिरा ल
क्ष्मीर्जायते नात्र संशयः १० प्रातःकाले पठेद्यस्तु मंत्रजापपुरःसरं तस्यैवान्नसमृद्धिः स्याद्वर्द्धमाना दिने दिने ११ यस्मै कस्मै न दात
व्यं न प्रकाश्यं कदाचन प्रकाशात्सिद्धिहानिः स्यात्तस्माद्यत्नेन गोपयेत् १२ ॥ इत्यन्नपूर्णास्तोत्रं ॥ अथास्याः कवचं ॥ श्रीदेव्युवाच॰
कथितास्त्वन्नपूर्णायाया विद्याः सुदुर्लभाः कृपया कथिताः सर्वाः श्रुताश्चाधिगता मया सांप्रतं श्रोतुमिच्छामि कवचं मंत्रविग्रहम् ईश्व
रउवाच॰ शृणु पार्वति वक्ष्यामि सावधानावधारय ब्रह्मविद्यास्वरूपं च महदैश्वर्यदायकं पठनाद्धारणान्मर्त्यस्त्रैलोक्यैश्वर्यभाग्भवेत् त्रै
लोक्यरक्षणस्यास्य कवचस्य ऋषिः शिवः छंदो विराट् देवता च अन्नपूर्णा समृद्धिदा धर्मार्थकाममोक्षेषु विनियोगः प्रकीर्त्तितः ह्रीं नमो
भगवत्यंते माहेश्वरि पदं ततः अन्नपूर्णे ततः स्वाहा चैषा सप्तदशाक्षरी ॥ पातु मामन्नपूर्णा सा या ख्याता भुवनत्रये विमाया प्रणवाद्यैषा तथा
सप्तदशाक्षरी पात्वन्नपूर्णा सर्वांगे रत्नकुंभान्नपात्रदा श्रीबीजाद्या तथैवैषा हृदि प्राणं तथा मुखं प्रणवाद्या भ्रुवौ पातु कंठं वाग्बीजपूर्वि एस॰
का कामबीजादिका चैषा पात्वस्पंतु महेश्वरी ऐं श्रीं ह्रीं च नमोंते च भगवति पदं ततः माहेश्वरि पदं चान्नपूर्णे स्वाहेति पातु मे नाभिमेकोन १०८
विंशार्णा पायान्माहेश्वरी सदा तारं माया रमा कामः षोडशार्णा ततः परं शिरःस्था सर्वदा पातु विंशत्यर्णात्मिका परा अन्नपूर्णा महाविद्या ह्रीं

पातुभुवनेश्वरी। शिरःश्रींह्रींतथाक्लींचत्रिपुटापातुमेगुदं षट्दीर्घभाजावीजेनषडंगानिपुनंतुमां इंद्रोमांपातुपूर्वेचवह्निकोणेनलोवतु यमोमा
मांदक्षिणेपातुनैरुत्यांनिर्ऋतिश्चमां पश्चिमेवरुणःपातुवायव्यांपवनोवतु कुवेरश्चोत्तरेपातुऐशान्यांशंकरोवतु ऊर्द्ध्वाधःपातुसततंब्रह्मा
नंतोयथाक्रमात् वज्राद्याश्चायुधाःपातुदशदिक्षुयथाक्रमात् इतितेकथितंपुण्यंत्रैलोक्यरक्षणंपरं यद्धृत्वापठनाद्देवाःसर्वैश्वर्यमवाप्नुयुः
:ब्रह्माविष्णुश्चरुद्रश्चधारणात्पठनाद्यतः स्रजस्यवतिहंसेवकल्पेकल्पेपृथक्पृथक् पुष्पांजल्यष्टकंदद्यैमूलेनैवपठेततः युगायुतकृतायाः
स्तुपूजायाःफलमाप्नुयात् वाणीवक्त्रेवसेत्तस्यसत्यंसत्यंनसंशयः॥ अष्टोत्तरशतंचास्यपुरश्चर्याविधिःस्मृतः भूर्जेविलिख्यगुटिकांस्वर्णस्थां
धारयेद्यदि कंठेवादक्षिणेवाहौसोपिपुण्यवतांवरः ब्रह्मास्त्रादीनिशस्त्राणिमद्गात्रंप्राप्यपार्वति माल्यानिकुसुमान्येवसुखदानिभवंतिहि॥ ॥
इतिभैरवतंत्रेऽन्नपूर्णाकवचंसमाप्तम्॥ ॥अथत्रिपुरास्तोत्रं॥ ॥वराभीतिहस्तांद्विवाहुंप्रसन्नंशिवंसुप्रसन्नंस्वशक्त्योपविष्टं प्रसन्नास्यवि
स्वप्रकाशस्वरूपंशिरःपद्ममध्येगुरुंपूजयामि १ वकंवह्निसंस्थंत्रिशक्त्याप्रयुक्तंशशांकेनयुक्तंतवाद्यंस्ववीजं सुवर्णप्रभंयेजपंतित्रिशक्ते
श्रियंसौभगत्वंलभंतेनरास्ते नभोवायुमित्रंततोवामनेत्रंसुधाधामनित्यंनियोज्यैकरूपं तदीयंस्ववीजंसुरश्रेणिवंद्यंद्वितीयंविभाव्यश्रियं
प्राप्नुवंति विरिंचिंक्षितिस्थंततोवामनेत्रंसदाविंदुनादान्वितंतत्तृतीयं विभाव्येवसंमोहयंतित्रिलोकीजपादीश्वरत्वंलभंतेनरेंद्राः त्रयंसंनि
योज्यस्मरारिप्रियेयेत्रिसंध्यंजपंतित्वदंगंविभाव्य नतेषांरिपुर्वाकुप्रयोगंकरोति स्मरास्तेंगनानांगृहेश्रीस्थितेषां मुखेभारतीगद्यपद्य
प्रवंधानहिंसंतिहिंसाःसुरास्तान्नमंति नदंघ्रिद्वयंभूषणंमूर्द्धिराज्ञांकरेसिद्धयोदुर्गेहास्तांस्त्यजंति वनेपारिजातद्रुमाणांरथ्यांसुवर्ण·

तं॰सा॰ प्रभांत्वांमणिव्यूहगेहे स्मरेद्दिक्कांपालसद्रत्नसिंहासनेपद्मपत्राष्टकंसंविचिंत्य स्फुरत्कर्णिकायांपरंयोनियुग्मंतदंतर्गतांसुप्तहेमप्रभायां लस
१०८ त्कुण्डलाभिंदुवक्त्रांत्रिनेत्रांस्फुरत्कंबुकंठांसुवक्षोजनम्रां महारत्नयत्नोल्लसद्बाहुद्वंद्वैः सुपद्मद्वयंपाशकंकार्मुकंच सुवर्णांकुशंपुष्पबाणान्द
धानांबृहद्रत्नभूषांसुमध्यांसुकांची तुलाकोटिरत्नस्फुरत्पादपद्मांकिरीटाद्यलंकारयुक्तांप्रसन्नां सितेचामरेदर्पणंतत्करण्डंसमुद्गंसुकर्पूरचू
र्णंधृताभिः १० त्रिलोकीविधात्रींजगत्तापहंत्रींजगत्क्षोभकर्त्रींजगन्मोदयित्रीं सदानंदरूपांहकारादिवर्णांत्रिबिंदुस्वरूपांत्रिशक्तिंभजामि
विरंचिंचिंतयित्वात्वदेतत्स्वरूपंपुरोयंत्रमध्येसवाद्य ।। भक्त्यास्वयंभूसुपुष्पैःसमाराध्यभक्त्याचतुर्वर्गसिद्धिंलभेत्पामरोपि श्रियंश्रीपतिं
पार्वतीमीश्वरंवैरतिंकामदेवंषडंगेनसार्द्धं स्वयोनौतथातंचयुक्तोभवानीक्रमात्पूजयित्वानरेंद्रोभवेत्सः निधीद्वौचपार्श्वद्वयेसंविभाव्यप्र
पूज्यामहिष्यस्ततोलोकपालाः ।। तदस्त्राणितत्रद्वलाग्रेप्रपूज्यभवस्याष्टसिद्धिंलभेन्मानवोपि क्षितिस्त्वंविधाताजगत्सृष्टिकर्त्रीत्वमापोपि
विष्णुर्जगत्पालकश्च त्वमग्निस्त्वंरुद्रोजगत्क्षोभकर्त्रीत्वमैश्वर्ययुक्तेजगद्वायुरूपा त्वमाद्याशिवेशंभुकांते रयैक्यजगद्ब्रह्मरंध्रेसदाव
भ्रमीषि निराधारगम्याभवस्यैकपुण्यात्वमाकाशकल्पाभवानिप्रसीद भवांभोधिमध्येनिपात्यैवसर्वंमुनीनांचगर्वंसुखर्वीकरोषि॰ ।।
अतस्त्वांनजानेचिदानंदरूपेप्रकाशस्वरूपेभवानिप्रसीद ।। जपित्वाभवत्याजनोमंदचेताजपित्स्वैकलक्षंकवित्वंकरोति विचिंत्यस्व राम॰
रूपंत्वदीयंत्रिलोक्यांलभेद्दुर्लभंत्वंभवानिप्रसीद त्वमाधारशक्तिस्त्वमाधेयरूपाजगद्व्यापिकात्वंजगद्व्याप्यरूपा अभावस्त्वमेकागुणा १०८
तीतरूपात्वमेवासिभावोभवानिप्रसीद अणुस्त्वंविभुस्त्वंत्वमेवासिविश्वंस्तुतिःकामयास्याज्जगत्संविभासि ।। तथापित्वदीयागुणा

माद्दिशक्तिस्तुतिंकर्तुमेवंभवानिप्रसीद इदंस्तोत्रमस्यंतगुह्यंनरायेपठंतित्रिसंध्यंकुलांनेजपित्वा नतेषामसाध्यंत्रिलोक्यांजनानांलभंतेस्वरूपंभवा
निप्रसीद २१ ॥इतित्रिपुरास्तोत्रम् ॥ अथास्याःकवचं ॥ श्रीदेव्युवाच०॥ ॥भगवन्सर्वधर्मज्ञसर्वशास्त्रार्थपारग त्रिशक्तिरूपालक्ष्म्याश्चकवचंय
त्प्रकाशितं सर्वार्थसाधनंनामकथयस्वमयीप्रभो ईश्वरउवाच० शृणुदेविप्रवक्ष्यामिकवचंपरमाद्भुतं सर्वार्थसाधनंनामत्रैलोक्येचातिदुर्ल
भं सर्वसिद्धिमयंदेविसर्वैश्वर्यप्रदायकं पठनाद्धारणान्मर्त्यस्त्रैलोक्यैश्वर्यभाग्भवेत् सर्वार्थसाधनस्यास्यकवचस्यऋषिःशिवः छन्दोविराट्
त्रिशक्तिरूपाजगद्धात्रीचदेवता धर्मार्थकाममोक्षेषुविनियोगःप्रकीर्तितः श्रींवीजंमेशिरःपातुलक्ष्मीरूपाललाटकं ह्रींपातुदक्षिणंनेत्रंवा
मनेत्रंसुरेश्वरी क्लींपातुदक्षकर्णंमेवामंकामेश्वरीतथा ॥ लक्ष्मीर्घ्राणंसदापातुवदनंपातुकेशवः गौरीतुरसनांपातुकंठंपातुमहेश्वरी स्कं
धदेशंरतिःपातुभुजौतुमकरध्वजः शंखनिधिःकरौपातुवक्षःपद्मनिधिःसदा ब्राह्मीमध्यंसदापातुनाभिंपातुमहेश्वरी कुमारीपृष्ठदेशं
मेगुह्यंरक्षतुवैष्णवी वाराहीसक्थिनीपातुऐंह्रींपातुपदद्वयं भार्यांरक्षतुचामुंडालक्ष्मीरक्षतुपुत्रकान् इंद्रःपूर्वेसदापातुआग्नेय्यामग्नि
देवता याम्येयमःसदापातुनैर्ऋत्येनिर्ऋतिस्तथा पश्चिमेवरुणःपातुवायव्यांवायुदेवता सौम्येसोमःसदापातुऐशान्यामीश्वरोवतु ऊर्ध्वे
प्रजापतिःपातुअधश्चानंतदेवता राजद्वारेश्मशानेचअरण्येप्रांतरेतथा जलेस्थलेचांतरिक्षेशत्रूणांविग्रहेतथा एताभिःसहितादेवी
त्रिवीजात्मामहेश्वरी त्रिशक्तिश्चमहालक्ष्मीःसर्वत्रमांसदावतु इतितेकथितंदेविसारात्सारतरंपरं सर्वार्थसाधनंनामकवचंपरमा
द्भुतं अस्यापिपठनात्सद्यःकुवेरोपिधनेश्वरः इंद्राद्याःसकलादेवाधारणात्पठनाद्यतः सर्वार्थसिद्धीश्वराःसंतःसर्वैश्वर्यमवाप्नुयुः

तं॰सा॰ पुष्पांजल्यष्टकंदत्वामूलेनैवपठेत्सकृत् संवत्सरकृतायास्तुपूजायाःफलमाप्नुयात् प्रीतिरन्योन्यतःकृत्वाकमलानिश्चलागृहे वाणीचनिव
१८० सेद्वक्त्रेसत्यंसत्यंनसंशयः योधारयतिपुण्यात्मासर्वार्थसाधनाभिधं कवचंपरमंपुण्यंसोपिपुण्यवतांवरः सर्वैश्वर्ययुतोभूत्वात्रैलोक्य
विजयीभवेत् पुरुषोदक्षिणेवाहौनारीवामभुजेतथा बहुपुत्रवतीभूत्वावंध्यापिलभतेसुतं ब्रह्मास्त्रादीनिशस्त्राणिनैवकृंतंतितंजनम्॰॥
एतत्कवचमज्ञात्वायोजपेत्परमेश्वरीं दारिद्र्यंपरमंप्राप्यसोचिरान्मृत्युमाप्नुयात् ॥ इतिरुद्रयामलेत्रिशत्याःसर्वार्थनामकवचंसमाप्तं॥
॥ अथदुर्गायाःशतनामात्मकस्तोत्रं॥ ईश्वरउवाच॰॥ ॥शतनामप्रवक्ष्यामिशृणुष्वकमलानने॥ यस्यप्रसादमात्रेणदुर्गाप्रीतासदाभवे
त् १ ॐसतीसाध्वीभवप्रीताभवानीभवमोचनी॥ आर्यादुर्गाजयाआद्यात्रिनेत्राशूलधारिणी॥ पिनाकधारिणीचित्राचंद्रघंटामहात
पा मनोबुद्धिरहंकाराचित्तरूपाचिताचितिः सर्वमंत्रमयीसत्यासत्यानंदस्वरूपिणी॥ अनंताभाविनीभाव्याभव्याभव्यासदागतिः॥शंभु
पत्नीदेवमाताचिंतारत्नप्रियासदा सर्वविद्यादक्षकन्यादक्षयज्ञविनाशिनी अपर्णाचैवपर्णाचपाटलापटलावती पट्टांबरपरीधाना
कलमंजीररंजिनी अमेयाविक्रमा क्रूरासुंदरीकुलसुंदरी वनदुर्गाचमातंगीमतंगमुनिपूजिता ब्राह्मीमाहेश्वरीचैन्द्रीकौमारीवैष्ण
वीतथा चामुंडाचैववाराहीलक्ष्मीश्चपुरुषाकृतिः विमलोत्कर्षिणिज्ञानाक्रियासत्याचवाक्प्रदा वहुलावहुलप्रेमासर्ववाहनवाहना नि राम॰
शुंभशुंभहननीमहिषासुरमर्दिनी मधुकैटभहंत्रीचचण्डमुण्डविनाशिनी॥ सर्वासुरविनाशाचसर्वदानवघातिनी॥ सर्वशास्त्रमयीवि १८०
द्यासर्वास्त्रधारिणीतथा अनेकशस्त्रहस्ताचअनेकास्त्रविधारिणी कुमारीचैवकन्याचकौमारीयुवतीयतिः अप्रौढाचैवप्रौढाचवृद्धमाता

बलप्रदा यइदंचपठेत्स्तोत्रंदुर्गानामशताष्टकं नासाध्यंविद्यतेदेवित्रिषुलोकेषुपार्वति धनंधान्यंसुतान्जायां हयंहस्तिनमेवच चतुर्वर्गंतथा
चांतेलभेन्मुक्तिंचशाश्वतीं कुमारीःपूजयीत्वाच ध्यात्वादेवींसुरेश्वरीं पूजयेत्परयाभक्त्यापठेन्नामशताष्टकं तस्यसिद्धिर्भवेद्देविसर्वैःसुरव
रैरपि राजानोदासतांयांतिराज्यश्रियमवाप्नुयात् गोरोचनालक्तककुंकुमेनसिंदूरकर्पूरमधुत्रयेण विलिख्ययंत्रंविधिनाविधिज्ञोभवे
त्सदाधारयतापुरारि भौमावास्यानिशाभागे चंद्रेशतभिषांगते विलिख्यप्रपठेत्स्तोत्रंसभवेत्संपदांपदम् ॥ इतिश्रीविश्वसारतंत्रोक्तदुर्गा
नामशतकंसमाप्तम् ॥ अथास्याःकवचम् ॥ ॥ शृणुदेविप्रवक्ष्यामिकवचंसर्वसिद्धिदं पठित्वापाठयित्वाचनरोमुच्येतसंकटात् अज्ञात्वा
कवचंदेविदुर्गामंत्रंचयोजपेत् सप्राप्नोतिफलंतस्यपरंचनरकंव्रजेत् उमादेवीशिरःपातुललाटेशूलधारिणी चक्षुषीखेचरीपातुकर्णौ
चत्वरवासिनी सुगंधानासिकेपातुवदनंसर्वधारिणी जिह्वांचचण्डिकादेवीग्रीवांसौभद्रिकातथा अशोकवासिनीचेतोद्वौबाहुवज्रधारिणी
हृदयंललितादेवीउदरंसिंहवाहिनी कटिंभगवतीदेवीद्वावूरूविंध्यवासिनी महाबलाचजंघेद्वेपादौभूतलवासिनी एवंस्थितासिदेवि
त्वंत्रैलोक्येरक्षणात्मिकं रक्षमांसर्वगात्रेषुदुर्गेदेविनमोस्तुते ॥ ॥ इतिकुब्जिकातंत्रेदुर्गाकवचंसम्पूर्णम् ॥ ॥ अथमहिषमर्दिन्या
ःकवचम् ॥ ॥ अथवक्ष्येमहादेविकवचंसर्वकामदं यस्यप्रसादमासाद्यभवेत्साक्षात्सदाशिवः ॐकारंपूर्वमुच्चार्यमंत्रोमंत्रस्यसि
द्धये प्रपठेत्कवचंनित्यंमंत्रवर्णस्यसिद्धये ॐमहिषमर्दिन्याःकवचस्यभगवान्महाकालऋषिः अनुष्टुप्छंदः आद्याशक्तिःमहिष
मर्दिनीदेवता चतुर्वर्गफलप्राप्तयेजपेविनियोगः क्लींपातुमस्तकेदेवीकामिनीकामदायिनी मकारेपातुमांदेविचक्षुर्युग्ममहेश्वरी

म०सा० हिंकारेपातुवदनेहिंगुलासुरनायिका षकारेपातुमांश्वेता जिह्वायांत्वपराजिता मकारेपातुमांदेवीमर्दिनीसुरनायिका र्दिकारेपातुमांदेवीसा
१८१ विघ्नकालनाशिनी॥ निकारेपातुमांनित्याहृदयेवामपार्श्वयोः॥ नाभौलिंगेगुदेकंठेकर्णयोःपार्श्वयोस्तथा शिखायांकवचेपादेमुखजंघा
सुगतथा सर्वांगेपातुमांस्वाहासर्वशक्तिसमन्विता कामाख्यापातुमांस्वाहासर्वांगेपातुमर्दिनी दशाक्षरीमहाविद्यासर्वांगेपातुमर्दिनी॥
मर्दिनीपातुसततंमर्दिनीरक्षयेत्सदा राजस्थानेतथादुर्गे सिंहव्याघ्रभयादिषु श्मशानेप्रांतरेदुर्गेनौकायांवह्निमध्यतः दुर्गापातुसदादे
वीआर्यापातुसदाशिवा प्रभापातुमहेशानीगगनेपातुसर्वदा कृत्तिकापातुसततंममभयासर्वदावतु प्रभापातुमहामायामायापातुसदामम
नंदिनीपातुसततंसुप्रभासर्वदावतु विजयापातुसर्वत्रदेव्यंगेनवशक्तयः शक्तयःपातुसततंमुद्राःपातुसदामम जयापातुसदासूक्ष्मा
विशुद्धापातुसर्वदा डाकिन्यःपातुसततंसिद्धाःपातुसदामम॥ सर्वत्रसर्वदापातुदेवीमहिषमर्दिनी इतितेकथितंदिव्यंकवचंसर्व
कामदं यत्रतत्रनवक्तव्यंगोपितव्यंप्रयत्नतः॥ गोपितंसर्वतंत्रेषुविश्वसारंप्रकाशितं सर्वत्रसुलभाविद्याकवचंदुर्लभंमहत् शठा
यभक्तिहीनायनिंदकायमहेश्वरि न्यूनांगेअतिरिक्तांगेक्रूरेमिथ्यातिभाषिणि नत्वंदर्शयेद्दिव्यंकवचंसुरदुर्लभं यत्रतत्रनवक्तव्यंशं
करेणभाषितं दत्त्वातेभ्योमहेशानिनश्यंतिसिद्धयःक्रमात् मंत्रापरास्तुरवायांतिशापंदत्त्वासुदारुणं अशुभंचभवेत्तस्यतस्माद्यत्नेन साम०
गोपयेत्॥ गोरोचनाकुंकुमेनभूर्जपत्रेमहेश्वरि लिखित्वाशुभयोगेनब्रह्मांडेद्रवैर्धनैस्तथा आयुष्मान्सिद्धयोगेवालवेवाकौलवेपिवा॥ १८१
वशिजेःश्रवणायांचरेवत्यांवापुनर्वसौ उत्तरात्रययोगेषुतथापूर्वात्रयेषुच अश्विन्यांवाऽथरोहिण्यांतृतीयानवमीतिथौ अष्टम्यांवाच

तुर्दश्यांषष्ठ्यांवापंचमीतिथौ अमावास्यांवाकुहूंवापूर्णिमायांवानिशायांप्रांतरेतथा एकलिंगेश्मशानेचशून्यागारेशिवालये गुरुणावेश्मवे
वांपिस्वयंभूकुसुमैस्तथा शुक्लैर्वारक्तकुसुमैश्चंदनैरक्तसंयुतैः शवांगारचितावस्त्रेलिखित्वाधारयेत्पुनः तस्यसर्वार्थसिद्धिःस्यात्कुं
करेणभाषितं॥ कुमारींपूजयित्वाचदेवीस्तकंनिवेद्यच पठित्वापूजयेद्विप्रान्धनवान्वेदपारगान् आखेटकमुपाख्यानंकुमार्यैवदित
त्रयं॰ तदाधरेन्महारक्षांकवचंसर्वकामदं नाधयोव्याधय स्तस्यदुःखशोकैर्भयंक्वचित् वादीमूकोभवेद्दृष्ट्वाराजाचसेवकायते॥मास
मेकंपठेद्यस्तुप्रसहंनियतःशुचिः द्विवार्षंवेदविष्णोशीर्णत्रै॰ शक्तिपरायणः॥षट्सहस्रप्रमाणेनप्रसहंप्रजपेत्सदा षण्मासैर्वात्रिभिर्मासैःत्रिवर्गभ
वेत्ध्रुवं अपुत्रोलभतेपुत्रम् धनोधनवान्भवेत्॥ अरोगीबलवांश्चैवराजाचदासतांमियात् रजस्वलाभगेनित्यंजपेद्दिद्यासमाहितः॥एवंयःकुरु
तेधीमान्सएवश्रीसदाशिवः॥ ॥इतिविश्वसारतंत्रेमहिषमर्दिन्याःकवचंसमाप्तम्॥ ॥अथास्याःस्तोत्रम्॥ ॥मच्चित्तेवरचंडिचूर्णितदुराचा
रप्रचंडासुरे स्वैरंदारयभूरिदुर्दुरदरद्रोहार्मिमर्मापदः तेनायंनिरुपद्रुतोनिरुपमश्रीपादपद्माटवी मापन्नानंतरसार्णवेममनोहंसश्चिरंनंदतु
हित्वाचंडिहिरण्यदारणपटुप्रोद्दाममहस्तांगुलि स्फायकम्रसुमेरुसोदरशठाटोपंत्वसिंहंसुराः मातस्त्वत्पशुपाशपेषणपटुःश्रीपादसंसेविनंसे
वंतेकरिवैरिणंकिमपरैरभिभीतिर्भवेत्सेविनः॥चंडित्वद्विषयांतरक्षरमयंश्रोत्रांतरंचेद्गतं ततत्वंपुरुषप्रकृत्यनुगतंब्रह्मादिभिर्गीयते तस्माद्देवि
समस्तदैवतसुधासारैकधामस्फुरत्॥ श्रीमत्पादपयोजचुंबनपरमामद्यसंभावय मन्निदायदिवास्तत्वकुलयथाधाराद्दूरंमास्तुवाकोत्तिः
केशवकौशिकार्चनचरीनैवास्तुयत्सन्निधिः मातर्ब्रह्महरिस्मरारिहुतभुग्दैत्यारिसेवास्पद श्रीमत्पादपयोजचुंबनविधौचित्तंसदैवास्तु

तं०सा० नः॥निर्दिष्टोस्मियदित्वदीयपदयुक्पूर्वापरोभावनेनिर्दिष्टस्यतदाममात्रविरलंकिंवास्फस्मिहास्यदं नस्माहेविरूपाभरणंचित्तभरंश्रीपादप
१८२ द्महृयंमच्चित्तेऽक्षतसंपदंप्रविशदक्षेमंकरीक्ष्यतां स्वात्मानंपरिरभ्यभूतपरितरणुन्मादमासादितः स्मारंजीवनरक्षणेसचकृतोनैवाभवि
ष्यत्प्रभुः॥देवाहित्युतचंद्रचंदनवनप्रागल्भ्यगर्भस्तवन्माध्वीपूर्णभवत्पदैककमलामोदेननास्वादितः हाहामातरनादिमोहजलधिव्याहार
बुद्धाखिलब्रह्मानंदरसाभिषेकविलसत्त्वांतोदरेमादृशि॥ अस्माकंसुरवृंदनिर्भरमनस्तापाभिभूतस्य श्रीमद्भक्तिरसाप्तिदुर्दिनपरीवाहः।
सदासर्पंतु त्वत्पादस्फुरदंशुजालसुरुचाचंद्रांशुकोटिस्फुरद्ध्वांतस्त्वांतविसारिनिर्मलचिदानंदत्रयंदैवतं संसर्गात्सृजतेस्थितिंवितनुतेस
शिंपुनर्लुंपति प्रोद्दिंनांजनपुंजनीरदमहश्चित्तेसदेवास्तुनः पाशस्त्वन्महिषच्छलत्स्फुटमिलद्दुर्जद्विधावस्खलद्दृक्तोतः प्रसरत्नमस्तमशिरोदै
स्संसमालंबते सादुर्गामवदुर्गतिहरादुष्टांतरत्राशिनी दृप्यद्दैवतवैरिदारणपटुर्जीयाज्जयाह्लादिनी न्यस्तखेटकचामरांचलचणत्र्यकाद्यखर्वा
खत्स्फायत्स्वैन्यशिलीमुखोच्छलदनल्पाजिक्षितास्त्रांबुधौ रुंभावातविसर्पिनर्तितशिरःस्पाटोपदुष्टासुरत्रुद्यत्खंडविखंडिताखिलशंकुंतसु
त्विपाशोज्ज्वले चंचत्कमन्त्रविरामकालकलितापास्फालसंपादकौ त्याद्यन्माहिषतिर्यग्गाननशिरःस्तंगांतरालेस्थले वल्लर्णैर्वसुपत्रमध्यकलि
तैर्वद्धास्तुतीर्मातृभिः सेव्याचारुरणांगनेरणमुदाघूर्णायमानांस्मरे ऊर्ध्वाधःक्रमसव्यवामकरयोश्चक्रंदरंकर्तृकां खेटंबाणधनुस्त्रिशूलभ राम०
यकृन्मुद्रांदधानांशिवां श्यामांनीलघनोच्चकुंतलचयप्रोन्नद्धजूटांस्खलद्ध्रींस्फालनसत्करालवदनांघोराट्टहासोद्भटां एवंयेतवदेवि १८२
मूर्तिमनघांध्यायंतिदुर्गादिभिः॥शक्रायैरभिपूजितांपरपुरक्षोभादिकंकुर्वते राज्यंशत्रुजयःसदर्थधिषणाकाव्यामृतादर्शनस्तंभोच्चाटनमा

रणादिकृतिनांतेषांस्वयंजायते स्तोत्रंतेचरणारविंदयुगलध्यानावधानात्मया मंत्रोद्धारकुलोपचारचरितेगूढोपमिष्टंयदि येशृण्वंतिपठंति
देवितस्याश्रीमोक्षकामास्यस्तेषांहस्तगताभवंत्रिजगतांमातर्नमास्तेजया १५॥ इतिविश्वसारतंत्रेमहिषमर्दिन्यास्तोत्रं॥ ॥अथलक्ष्मीस्तोत्रं
॥ त्रैलोक्यपूजितेदेविकमलेविष्णुवल्लभे यथात्वमचलाकृष्णेतथाभवमयिस्थिरा कमलाचंचलालक्ष्मीश्चलाभूतिर्हरिप्रिया पद्मापद्मा
लयासंपदुच्चैःश्रीःपद्मधारिणी द्वादशैतानिनामानिलक्ष्मींसंपूज्ययःपठेत् स्थिरालक्ष्मीर्भवेत्तस्यपुत्रदारादिभिःसह॥ ॥इतिलक्ष्मी
स्तोत्रंसमाप्तं॥ ॥अथरमाकवचम्॥ ॥अथवक्ष्येमहेशानिकवचंसर्वकामदं यस्यविज्ञानमात्रेणभवेत्साक्षात्सदाशिवः नार्चनंतस्यदेवे
शिमंत्रमात्रंजपेन्नरः सभवेत्पार्वतीपुत्रःसर्वशास्त्रपुरस्कृतः विद्यार्थिनासदासेव्याविशेषेविष्णुवल्लभा अस्याश्चतुरक्षरीविष्णुवनीता
याःकवचस्यश्रीभगवान्शिवऋषिरनुष्टुप्छंदोवाग्भवादेवतावाग्भवंबीजंलज्जाशक्तिः रमाकीलकं कामबीजात्मकंकवचं ममसुकवि
त्वपांडित्यसमृद्धिसिद्धयेविनियोगः ऐंकारोमस्तकेपातुवाग्भवासर्वसिद्धिदा ह्रींपातुचक्षुषोर्मध्येचक्षुर्युग्मेचशंकरी जिह्वायांमुखव
त्तेचकर्णयोर्दंतयोर्नसि ओष्ठाधारेदंतपंक्तौतालुमूलेहनौपुनः पातुमांविष्णुवनितालक्ष्मीःश्रीवर्णरूपिणी कर्णयुग्मेभुजद्वंद्वे
स्तनद्वंद्वेचपार्वती हृदयेमणिबंधेचग्रीवायांपार्श्वयोर्द्वयोः पृष्ठदेशेतथागुह्येवामेचदक्षिणेतथा उपस्थेचनितंबेचनाभौजंघा
द्वयंपुनः॥ जानुचक्रेपदद्वंद्वेघुटिकेंगुलिमूलके स्वधातुप्राणशक्त्यावासीमन्यांमस्तकेतथा सर्वांगेपातुकामेशीमहादेवीसमुन्नतिः
पुष्टिःपातुमहामायाउत्कृष्टिःसर्वदावतु ऋद्धिःपातुसदादेवीसर्वत्रशंभुवल्लभा वाग्भवीसर्वदापातु पातुमांहरगेहिनी रमापातुमहा

देवीपातुमायास्वराट्स्वयं सर्वांगेपातुमांलक्ष्मीर्विष्णुमायासुरेश्वरी विजयापातुभवनेजयापातुसदामम शिवदूतीसदापातुसुंदरीपा
तुसर्वदा भैरवीपातुसर्वत्रभेरुंडासर्वदावतु त्वरितामांपातुनित्यंमुग्रतारासदावतु पातुमांकालिकानित्यंकालरात्रिःसदावतु नवदुर्गाः
सदापातुकामाख्यासर्वदावतु योगिन्यःसर्वदापातुमुद्राःपातुसदामम मात्राःपातुसदादेव्यश्चक्रस्थायोगिनीगणाः सर्वत्रसर्वकार्ये
षुसर्वकर्मसुसर्वदा पातुमांदेवदेवीचलक्ष्मीःसर्वसमृद्धिदा इतितेकथितंदिव्यंकवचंसर्वसिद्धये यत्रतत्रनवक्तव्यंयदिच्छेदात्म
नोहितं शठायभक्तिहीनायनिंदकायमहेश्वरि न्यूनांगेअतिरिक्तांगेदर्शयेन्नकदाचन नस्तवंदर्शयेद्दिव्यंसंदर्शेशिवहाभवेत् कुलिनाय
महेषायदुर्गाभक्तिपरायच वैष्णवायविशुद्धायदद्यात्कवचमुत्तमं निजशिष्यायशांतायधनिनेकुलिनेतथा दद्यात्कवचमित्युक्तंसर्वतंत्र
समन्वितं शनौमंगलवारेचरक्तचंदनकेस्तथा यावकेनलिखेन्मंत्रंसर्वचक्रसमन्वितं विलिखेत्कवचंदिव्यंस्वयंभूकुसुमैःशुभैः स्वशु
क्रैःपरशुक्रैश्चनानागंधसमन्वितैः गोरोचनाकुंकुमेनरक्तचंदनकेनवा सुतिथौशुभयोगेवाश्रवणायांरवेर्दिने अश्विन्यांकृत्तिकायांवाफा
ल्गुन्यांवामघासुच पूर्वाभाद्रपदायोगेस्वात्यांमंगलवासरे विलिखेत्प्रपठेत्स्तोत्रंशुभयोगेसुरालये आयुष्मत्प्रीतियोगेचब्रह्मयोगेविशे
षतः इन्द्रयोगेशुभेयोगेशुक्रयोगेतथैवच कौलवेबालवेचैववणिजेचैवसत्तमः शून्यागारेश्मशानेवाविजनेचविशेषतः कुमारीं
पूजयित्वाचयजेद्देवींसनातनीं मत्स्यैर्मांसैःशाकमूलैःपूजयेत्परदेवतां घृताद्यैःसोपकरणैःपुष्पधूपैर्विशेषतः ब्राह्मणान्भोजयि
त्वाचपूजयेत्परमेश्वरीं आखेटकमुपाख्यानंतत्रकुर्याद्दिनत्रयं तदाधरेन्महारक्षांशंकरेणप्रभाषितं मारणद्वेषणादीनिलभतेनात्रसं

शयः सभवेत्पार्वतीपुत्रः सर्वशास्त्रपुरस्कृतः गुरुर्देवोहरः साक्षात्पत्नीतस्यहरप्रिया अभेदेनयजेद्यस्तु तस्यसिद्धिरदूरतः पठतियइह
मर्त्यो नित्यमार्द्रांतरात्माजयफलमतुमेवंलभ्यतेयद्विशेषं सभवतिपदमुच्चैः संपदांपादनम्रक्षितिपमुकुटलक्ष्मीर्लक्षणानांचिरा
य ॥ ॥इतिविश्वसारतंत्रेलक्ष्मीकवचंसमाप्तम्॥ ॥अथसरस्वतीस्तोत्रं॥ ॥ॐ अस्यश्रीवाग्वादिनीशारदामंत्रस्यमार्कंडेआश्व
लायनऋषिः स्रग्धरानुष्टुप्छंदांसि श्रीसरस्वतीदेवता श्रीसरस्वतीप्रसादसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः अथध्यानं शुक्लांब्रह्मविचारसारपरमांआ
द्यांजगद्व्यापिनींवीणापुस्तकधारिणीमभयदांजाड्यांधकारापहां हस्तेस्फाटिकमालिकांविदधतींपद्मासनेसंस्थितां वंदेतांपरमेश्वरींभगवतींबु
द्धिप्रदांशारदां १ ब्रह्मोवाच॰ ह्रीं२ हृद्यैकविद्येशशिरुचिकमलाकल्पविस्पष्टशोभे भव्येभव्यानुकूलेकुमतिवनदहेविश्ववंद्यांघ्रिपद्मे पद्मेपद्मोपविष्टेप्र
णतजनमनोमोदसंपादयित्री प्रोत्फुल्लज्ञानकूटेहरिनिजदयिते देविसंसारसारे १ ऐं३ इष्टमंत्रेकमलभवमुखांभोजरूपेस्वरूपे रूपारूपप्र
काशेसकलगुणमयेनिर्गुणेनिर्विकारे नस्थूलेनैवसूक्ष्मेप्यविदितविषयेनापिविज्ञाततत्वे विश्वेविश्वांतरालेसुरवरनमितेनिष्कलेनित्य
शुद्धे २ ह्रीं३ जाप्यतुष्टेहिमरुचिमुकुटेवल्लकीव्यग्रहस्ते मातर्मातर्नमस्तेदहदहजडतांदेहिबुद्धिंप्रशस्तां विद्येवेदांतगीतेश्रुतिपरिप
ठितेमोक्षदेमुक्तिमार्गे मार्गातीतप्रभावेभवममवरदाशारदेशुभ्रहारे ३ ध्रीं३ धारणाख्येधृतिमतिनुतिभिर्नामभिःकीर्तनीये नित्येनित्ये
निमित्तेमुनिगणनमितेनूतनेवैपुराणे पुण्येपुण्यप्रभावेहरिहरनमितेवर्णशुद्धेसुवर्णे मात्रेमात्रार्थतत्वे— मतिमतिदेमाधवप्रीतिनादे॰
४ ह्रींक्ष्वींधींह्रींस्वरूपेदहदहदुरितंपुस्तकव्यग्रहस्ते संतुष्टाकारचित्तेस्मितमुखिसुभगेजंभनिस्तंभविद्ये मोहेमुग्धप्रबोधेममकुरुसु

सं०सा० मतिध्वांतविध्वंसिनि स्तेगीर्वाणगोभीरतीत्वं कविवृषरसनासिद्धिदासिद्धिसाध्या ५ सौंसौंसौं शक्तिवीजे कमलभवमुखांभोजभूतस्वरूपे रूपारूप
१८४ प्रकाशे सकलगुणमये निर्गुणे निर्विकारे नस्थूले नैव सूक्ष्मेप्यविदितविभवे जाप्यविज्ञानतत्वे विश्वे विश्वांतराले सुरगणनमिते निष्कलेनित्यशुद्धे
६ स्तौमि त्वां त्वां च वंदे भज मम रसनां मा कदाचित्त्यजेथाः मामे बुद्धिर्विरुद्धा भवतु न च मनो देवि मे जातु पापं मामे दुःखं कदाचिद्विपदि पदि च
समयेप्यस्तुमेनाकुलत्वं शास्त्रे वादे कवित्वे प्रसरतु मम धीर्मास्तु कुंठा कदाचित् ७ इत्येतैः श्लोकमुख्यैः प्रतिदिनमुषसि स्तौति यो भक्तिनम्रः ।।
वाचस्पतेरप्यतिमतिविभवो वाक्पटुर्नष्टपंकः सस्यादिष्टार्थलाभः सुतमिव सततं पाति तं सा च देवी सौभाग्यं तस्य लोके प्रसरति कविता विघ्नमस्तं
प्रयाति ८ ब्रह्मचारी व्रती मौनी त्रयोदश्यां निरामिशः ।। सारस्वतो नरः पाठात्सस्यादिष्टार्थलाभवान् पक्षद्वयेपि यो भक्त्या त्रयोदश्येकविंशतिः
अविच्छेदं पठेद्धीमान्ध्यात्वा देवीं सरस्वतीं ९ शुक्लांबरधरां देवीं शुक्लाभरणभूषितां वांछितं फलमाप्नोति स लोके नात्र संशयः ।। इति ब्रह्मस्व
यं प्राह सरस्वत्याः स्तवं शुभं प्रयत्नेन पठेन्नित्यं सोमृतत्वं प्रयच्छति १० इति ब्रह्मपुराणे ब्रह्मणाहृतं सरस्वत्याः स्तोत्रं सम्पूर्णम् ।। अथ गणे
शकवचम् ।। ।।मौलीं महेशपुत्रोव्याद्भालं पातु विनायकः त्रिनेत्रः पातु मे नेत्रे सूर्पकर्णौ वतुश्रुती हेरंबा रक्षतु घ्राणं मुखं पातु गजाननः जिह्वां राम०
पातु गणेशो मे कंठे श्रीकंठवल्लभः स्कंधौ महाबलः पातु विघ्नहा पातु मे भुजौ करौ परशुभृत्पातु हृदयं स्कंधपूर्वजः मध्यं लंबोदरः पातु ना १८४
भिं सिंदूरभूषितः जघनं पार्वतीपुत्रः सक्थिनी पातु पाशभृत् जानुनी जगतां नाथो जंघे मूषकवाहनः पादौ पद्मासनः पातु पादाधो दैत्य
दर्पहा एकदंतोग्रतः पातु पृष्ठे पातु गणाधिपः पार्श्वयोर्मोदकाहारो दिग्विदिक्षु च सिद्धिदः व्रजंस्तिष्ठन्नोवापि जाग्रतः स्वपतोश्नतः

चतुर्थीवल्लभो देवः पातु मे भुक्तिमुक्तिदः इदं पवित्रं स्तोत्रं च चतुर्थ्यां नियतः पठेत् सिंदूररक्तकुसुमैर्दूर्वया पूज्य विघ्नपं राजा राजसुतो राजपत्नी
मंत्री कुलं बलं तस्यावश्यं भवेद्ध्रुवं विघ्नराजप्रसादतः समंत्रयंत्रं यः स्तोत्रं करे संलिख्य धारयेत् धनधान्यसमृद्धिः स्यात्तस्य नास्त्यत्र संशयः वाँभ्
वंकामराजं वा मायां वा द्वौ विधाय च हुं मंते वक्रतुंडाय मम ध्येयमस्य जपेन्मनुं रसलक्षं सदैकाग्र्यः षडंगन्यासपूर्वकं हुत्वा तद्दंते विधिवदष्टद्रव्यं पयो
घृतं यं यं काममभिध्यायन् कुरुते कर्म किंचनं तं तं सर्वमवाप्नोति वक्रतुंडप्रसादतः भृगुप्रणीतं यः स्तोत्रं पठते भुवि मानवः भवेदव्याहतैश्वर्यः
स गणेशप्रसादतः १४ ॥ इति गणेशरक्षाकरं स्तोत्रं ॥ ॥ अथ गणेशस्तवराजः ॥ ॥ ॐ तत्पुरुषाय विद्महे वक्रतुंडाय धीमहि तन्नो दंती
प्रचोदयात् ॥ ॐकारमाद्यं प्रवदंति संतो वाचः श्रुतीनामपि यं गृणंति गजाननं देवगणानतांघ्रिं भजेहमर्द्धेंदुकृतावतंसं पादारविंदार्चनतत्प
राणां संसारदावानलभंगदक्षं निरंतरं निर्गतदानतोयैस्तं नौमि विघ्नेश्वरमंबुदाभं कृतांगरागं नवकुंकुमेन मत्तालिजालं मदपंकमग्नं निवार
यंतं निजकर्णतालैः को विस्मरेत्पुत्रमनंगशत्रोः शंभोर्जटाजूटनिवासिगंगाजलं समानीय कराबुजेन लीलाभिराराच्छिवमर्चयंतं गजाननं भ-
क्तियुता भजंति ॥ कुमारभुक्तौ पुनरात्महेतोः पयोधरौ पर्वतराजपुत्र्याः प्रक्षालयंतं करसीकरेण मौग्ध्येन तं नागमुखं भजामि त्वया समुद्धृत्य गज
स्य हस्तं ये शीकराः पुष्कररंध्रमुक्ताः व्योमांगणे ते विचरंति ताराः कालात्मना मौक्तिकतुल्यभासः क्रीडारते वारिनिधौ गजास्ये वेलामतिक्राम
ति वारिपूरे कल्पावसानं परिचिंत्य देवाः कैलासनाथाः श्रुतिभिः स्तुवंति नागानने नागकृतोत्तरीये क्रीडारते देवकुमारसंघैः त्वयि क्षणं का
लगतिं विहाय तौ प्रापतुः कंदुकतामिनेंद्र मदोल्लसत्पंचमुखैरजस्रमध्यापयंतं सकलागमार्थं देवान्ऋषीन्भक्तजनैकमित्रं हेरंबमर्का-

तं॰सा॰ रुणमाश्रयामि पादांबुजाभ्यामतिवामनाभ्यांकृतार्थयंतंकृपयाधरित्री अकारणंकारणमाप्तवाचंतन्नागवक्त्रंनजहातिचेतः येनार्पितंस
१८५ त्यवतीसु ताय पुराणमालिख्यविषाणकोट्या तंचंद्रमौलेस्तनयंतपोभिराराध्यमानंदघनंभजामि यदंघ्रिभक्तानामपदंस्मृतीनां ली
लावतारं परमात्ममूर्तेः ॥ नागात्मकंवापुरुषात्मकंवात्वभेद्यमाद्यंभजविघ्नराजं पाशांकुशौभग्नरदंत्वभीष्टंकरैर्दधानंकररंध्रमुक्तैः मु
क्ताफलाभैःपृथुशीकरौघैःसिंचंतमंगंशिवयोर्भजामि अनेकमेकंजगमेकदंतंचैतन्यरूपंजगदादिबीजं ब्रह्मेतियंवेदविदोवदंति तंशं
भुसूनुंसततंभजामि स्वांकस्थितायानिजवल्लभायामुखांबुजालोकनलोलनेत्रं स्मेराननाब्जंमदवैभवेनरुद्धंभजेविश्वविमोहनंतं ॥
यपूर्वमाराध्यगजाननंत्वांसर्वाणिशास्त्राणिपठंतितेषां त्वत्तोनचान्यत्प्रतिपाद्यमेतैस्तदस्तिचेत्सर्वमसत्यकल्पं हिरण्यवर्णंजगदी
शितारंकविंपुराणंरविमंडलस्थं गजाननंयंप्रविशंतिसंतस्तत्कालयोगैस्तमहंप्रपद्ये वेदांतगीतंपुरुषंभजेहमात्मानमानंदघ
नंहृदिस्थं गजाननंयन्महसाजनानां विघ्नांधकारोविलयंप्रयाति शंभोःसमालोक्यजटाकलापेशशांकखंडंनिजपुष्करेण स्वभ
ग्नदंतंप्रविचिंत्यमौग्ध्यादाक्रष्टुकामःश्रियमाततनोतु विघ्नार्दलानांविनिपातनार्थंयंनारिकेलैःकदलीफलाद्यैः प्रसारयंतंमदवारणा तन॰
स्यं प्रभुंसदाभीष्टमहंभजेहं यज्ञैरनेकैर्बहुभिस्तपोभिराराध्यमाद्यंगजराजवक्त्रं स्तुत्यानयायेविधिवत्स्तुवंतितेसर्वलक्ष्मीनिलया १८५
भवंति ॥ ॥ इतिगणेशस्तवराज समाप्तम्॥ ॥ अथहरिद्रागणेशकवचं ॥ ॥ईश्वरउवाच०॥ ॥शृणुवक्ष्यामिकवचंसर्वसिद्धि
करंप्रिये ॥ पठित्वापाठयित्वाचमुच्यतेसर्वसंकटात् ॥ अज्ञात्वाकवचंदेविगणेशस्यमनुंजपेत् सिद्धिर्नजायतेजस्यकल्पकोटिशतैरपि

ॐ आमोदश्च शिरः पातु प्रमोदश्च शिखोपरि सम्मोदो भ्रूयुगे पातु भ्रूमध्ये च गणाधिपः गणक्रीडश्चक्षुर्युगं नासायां गणनायकः गणक्रीडान्वितः
पातु वदने सर्वसिद्धये॥ जिह्वायां सुमुखः पातु ग्रीवायां दुर्मुखः सदा विघ्नेशो हृदये पातु विघ्ननाशश्च वक्षसि गणानां नायकः पातु बाहु
युग्मं सदा मम विघ्नकर्त्ता च उदरे विघ्नहर्त्ता च लिंगके गजवक्त्रः कटीदेशे एकदंतो नितंबके लंबोदरः सदा पातु गुह्यदेशे ममारुणः व्यालय
ज्ञोपवीती मां पातु पादयुग्मे सदा जापकः सर्वदा पातु जानुजंघे गणाधिपः हरिद्रः सर्वदा पातु सर्वांगे गणनायकः य इदं प्रपठेन्नित्यं ग
णेशस्य महेश्वरि कवचं सर्वसिद्धाख्यं सर्वविघ्नविनाशनं सर्वसिद्धिकरं साक्षात्सर्वपापविमोचनं सर्वसंपत्प्रदं साक्षात्सर्वपापविमोक्षणं
सर्वसंपत्प्रदं साक्षात्सर्वशत्रुक्षयंकरं ग्रहपीडा ज्वरा रोगा ये चान्ये गुह्यकादयः पठनाद्धारणादेव नाशमायांति तत्क्षणात् धनधान्यकरं
देवि कवचं सुरपूजितं समो नास्ति महेशानि त्रैलोक्ये कवचस्य च हारिद्रस्य महेशानि कवचस्य च भूतले किमन्यैरसदालापैर्यत्रायुर्व्यप
तामियात्॥ ॥इति विश्वसारतंत्रे हरिद्रागणेशकवचं समाप्तं॥ ॥अथ सूर्यस्तोत्रम्॥ ॥वसिष्ठ उवाच॥ ॥स्तुवंस्तत्र ततः शांबः कृ
शो धमनिसंततः राजन्नामसहस्रेण सहस्रांशुं दिवाकरं विद्यमानं तु तं दृष्ट्वा सूर्यः कृष्णात्मजं तदा स्वप्ने तु दर्शनं दत्त्वा पुनर्वचनमब्र
वीत् श्रीसूर्य उवाच॰ शांब शांब महाबाहो शृणु जांबवतीसुत अलं नामसहस्रेण पठस्वेमं स्तवं शुभं यानि नामानि गुह्यानि पवित्रा
णि शुभानि च तानि ते कीर्त्तयिष्यामि श्रुत्वा वत्सावधारय कवचस्य ऋषिर्ब्रह्मा छंदो नुष्टुबुदाहृतं श्रीसूर्यो देवता चात्र सर्वदेवनमस्कृतः
आरोग्यदो यशो मोक्षे विनियोगः प्रकीर्त्तितः विकर्त्तनो विवस्वांश्च मार्त्तंडो भास्करो रविः लोकप्रकाशकः श्रीमांल्लोकचक्षुर्महेश्वरः॥ ॥

लोकसाक्षीत्रिलोकेशःकर्त्ताहर्त्तातमिस्रहा तपनस्तापनश्चैवशुचिःसप्ताश्ववाहनः गभस्तिहस्तोब्रह्मा चसर्वदेवनमस्कृतः एकविंशतिरित्ये
षस्तवइष्टःसदामम श्रीरारोग्यकरश्चैव धनवृद्धियशस्करः स्तवराजइतिख्यातस्त्रिषुलोकेषुविश्रुतः यएतेनमहाबाहोद्वेसंध्येस्तवनोदये॰
स्नातिमांप्रणतोभूत्वासर्वपापैःप्रमुच्यते कायिकंवाचिकंचैवमानसंयच्चदुःकृतं एकजाप्येनतत्सर्वंप्रणश्यतिनसंशयः एषजप्यश्चहोमश्च
संध्योपासनमेवच वलिमंत्रोर्घ्यमंत्रश्च धूपमंत्रस्तथैवच अन्नप्रदानेस्नानेचप्रणिपातेप्रदक्षिणे पूजितोयंमहामंत्रःसर्वपापहरःशुभः॥
एवमुक्त्वातुभगवान्भास्करोजगदीश्वरः आमंत्र्यकृष्णतनयंतत्रैवांतरधीयत शांवोपिस्तवराजेनस्तुत्वासप्ताश्ववाहनं पूतात्मानीरुजःश्री
मांस्तस्माद्रोगाद्विमुक्तवान् ॥ ॥इतिशांवपुराणेसूर्यस्तवः॥ ॥अथसूर्यकवचं॥ ॥श्रीसूर्यउवाच॰॥ ॥शांवशांवमहाबाहोशृणुमे
कवचंशुभं त्रैलोक्यमंगलंनामकवचंपरमाद्भुतं यज्ज्ञात्वामंत्रवित्सम्यक्फलमाप्नोतिनिश्चितं यद्धृत्वाचमहादेवो गणानामधिपोभवेत्
पठनाद्धारणाद्विष्णुःसर्वेषांपालकःसदा एवमिंद्रादयःसर्वेसर्वैश्वर्यमवाप्नुयुः कवचस्यऋषिर्ब्रह्माछंदोनुष्टुबुदाहृतं॥ ॥श्रीसूर्योदेवताचात्र
सर्वदेवनमस्कृतः आरोग्ययशमोक्षेषुविनियोगःप्रकीर्त्तितः प्रणवोमेशिरःपातुघृणिर्मेपातुभालकं सूर्योव्यान्नयनद्वंद्वमादित्यःकर्ण
युग्मकं अष्टाक्षरोमहामंत्रःसर्वाभीष्टफलप्रदः ह्रींबीजंमेमुखंपातुहृदयंभुवनेश्वरि॥ चंद्रबीजंविसर्गाढ्यंपातुमेगुह्यदेशकं त्र्यक्ष
रोसौमहामंत्रःसर्वतंत्रेषुगोपितः शिवोवह्निसमायुक्तोवामाक्षिविंदुभूषितः एकाक्षरोमहामंत्रःश्रीसूर्यस्यप्रकीर्त्तितः गुह्याद्गुह्यतरोमं
त्रोवांछाचिंतामणिःस्मृतः॥ शीर्षादिपादपर्यंतंसदापातुमनूत्तमः इतितेकथितंदिव्यंत्रिषुलोकेषुदुर्लभं श्रीपदंकांतिदंनित्यंधनारो

ग्यविवर्धनं कुष्टादिरोगशमनं महाव्याधिविनाशनं त्रिसंध्यं यः पठेन्नित्यं सम रोगी बलवान्भवेत् बहुना किमिहोक्तेन यद्यन्मनसि वर्तते तत्तत्सर्वं
भवत्येव कवचस्यच धारणात् भूतप्रेतपिशाचाश्च यक्षगंधर्वराक्षसाः ब्रह्मराक्षसवेतालानैव द्रष्टुमपिक्षमाः दूरादेवपलायंते तस्य संकीर्तनादपि॥
भूर्जपत्रे समालिख्य रोचनागुरुकुंकुमैः रविवारे च संक्रांत्यां सप्तम्यां च विशेषतः धारयेत्साधकश्रेष्ठस्त्रैलोक्यविजयी भवेत् त्रिलोहमध्यगं कृत्वा धार
येद्दक्षिणे भुजे शिखायामथवा कंठे सोपि सूर्यो न संशयः॥ इति ते कथितं शांब त्रैलोक्यमंगलाभिधं कवचं दुर्लभं लोके तव स्नेहात्प्रकाशितं अज्ञा
त्वा कवचं दिव्यं यो जपेत्सूर्यमुत्तमं सिद्धिर्न जायते तस्य कल्पकोटिशतैरपि १८ ॥ इति ब्रह्मयामले त्रैलोक्यमंगलं नाम श्रीसूर्यकवचम्॥ ॥४
॥ अथ विष्णुस्तोत्रं ॥ आदाय वेदान्सकलान्समुद्रान्निहत्सबोन्मथ्य मधुंह्युदग्रं दत्ताः पुरा येन पितामहाय विष्णुं तमाद्यं भज मत्स्यरूपम् १ दिव्या
मृतार्थमथिते महाब्धौ देवासुरैर्वासुकिमंदराभ्यां भूमेर्महावेगविघूर्णितायाः तं कूर्ममाधारगतं नमामि २ समुद्रकांचीसरिदुत्तरीया वसुंधरामेह
किरीटभारा दंष्ट्राग्रतो येन समुद्धृता भूस्तमादिकोलं शरणं प्रपद्ये ३ भक्तार्तिभंगक्षमया धिया यः स्तंभांतरालादुदितो नृसिंहः रिपुं सुराणां निशितैर्न
खाग्रैर्विदारयंतं न च विस्मरामि ४ चतुःसमुद्राभरणा धरित्री न्यासाय नालं चरणस्य यस्य एकस्य नान्यस्य पदं सुराणां त्रिविक्रमं सर्वगं तं नमामि॥
५ त्रिःसप्तकृत्वो नृपतीन्निहत्य यस्तर्पणं रक्तमयं पितृभ्यः चकार दोर्दण्डबलेन सम्यक् तमादिशूरं प्रणमामि रामं ६ कुले रघूणां समवाप्य जन्मावि
धाय सेतुं जलधेर्जलांतः लंकेश्वरं यः शमयांचकार सीतापतिं तं प्रणमामि भक्त्या ७ हलेन सर्वानसुरान्निकृष्य चकार चूर्णं मुसलप्रहारैः यः कृष्ण
मासाद्य बलं बलीयान्भक्त्या भजे तं बलभद्ररामं ८ पुरा सुराणामसुरान्विजेतुं संभावयंश्चीवरचिह्नवेशं चकार यः शास्त्रममोघकल्पं तं मूलभूतं प्रणतो

तं०सा० स्त्रिवृद्दं ८ कल्पावसानेनिखिलैः खुरैः स्वैः संघट्टयामासनिमेषमात्रात् ॥ यस्तेजसानिर्दहताति भीमो विष्ण्वात्मकं तं तुरगं भजामः १० शंखंसुचक्रं सु
१८० गदांसरोजं दोर्भिर्दधानं गरुडाधिरूढं श्रीवत्सचिह्नं जगदादिमूलं तमालनीलं हृदि विष्णुमीडे ११ क्षीरांबुधौ शेषविशेषतल्पे शयानमंतःस्मि
तशोभिवक्त्रं उत्फुल्लनेत्रांबुजमंबुदाभमाद्यंश्रुतीनामसकृत्स्मरामि १२ प्रीणयेदनयास्तुत्या जगन्नाथं जगन्मयं ॥ धर्मार्थकाममोक्षाणामाप्तये
पुरुषोत्तमं १३ ॥ ॥इति श्रीविष्णुस्तोत्रं समाप्तम् ॥ ॥अथ श्रीरामदूतहनुमत्स्तोत्रम् ॥ ॥हनुमानुवाच० ॥ ॥तिरश्चामपि राजेति समवायं समासु
षां यथा सुग्रीवमुख्यानां यस्तमुग्रं नमाम्यहम् १ सकृदेव प्रपन्नाय विशिष्टामैव यच्छ्रियं विभीषणायऽवाचस्तं वीरं प्रणमाम्यहं यो महापुरुषो व्या
पी महाब्धेः करुणामते रक्षतं येन जटायुश्च महाविष्णुं नमाम्यहं तेजसाप्याजिता यस्य ज्वलंति ज्वलनादयः प्रकाशते स्वतंत्राय तं ज्वलंतं नमाम्य
हं सर्वतोमुखतो येन लीलया दर्शिता रणे राक्षसेश्वरयोधानां तं वंदे सर्वतोमुखं नभावस्य प्रपन्नानां हिनस्ति च यथा नृषु सिंहस्त्वोशिरोहर
स्तं नरसिंहं नमाम्यहं ॥ यस्माद्बिभ्यति वातार्कज्वलनेंद्राः समृत्यवः ॥ भयं सु नोति पापानां भीषणं तं नमाम्यहं परस्य योग्यतापेक्षा हरितो निज
मंगलं ददात्येवं निजोदार्योपस्तं भद्रं नमाम्यहम् ॥ यो मृत्युर्निजदासानां मारयत्यपि चेष्टदः तत्रापि निजदासार्थं मृत्युमृत्युं नमाम्यहम् ॥
यत्पादपद्मप्रणतो भवत्युत्तमपूरुषः तमीशं सर्वदेवानां नमनीयं नमाम्यहं आत्मभावं समुत्क्षिप्य दास्यो चैव रघूत्तमं भजेहं प्रत्यहं रामं ससी राम०
तं सह लक्ष्मणम् नित्यं श्रीरामभक्तस्य किंकरा यमकिंकराः शिवमस्यो दिशस्तस्य सिद्धयस्तस्य दासिकाः इदं हनुमतः प्रोक्तं मंत्रराजात्मकं स्त १८०
वम् पठेदनुदिनं यस्तु स रामे भक्तिमान्भवेत् ० ॥ ॥इति हनुमत्कल्पे मंत्रराजात्मकस्तवराजः समाप्तः ॥ ॥अथ रामाष्टोत्तरशतनामः ॥ ॥

॥ वेदव्यास उवाच ॥ ॥ शृणु गांगेय वक्ष्यामि रामस्याद्भुतकर्मणः नामाष्टशतकं पुण्यं त्रिषु लोकेषु विश्रुतं नातः परतरं स्तोत्रं त्रिषु लोकेषु विद्य
ते कैलासशिखरे रम्ये नानारत्नविभूषिते एकाग्रे प्रणतो भूत्वा विष्णुमाराध्य भक्तितः उपविष्टस्ततो भोक्तुं पार्वतीं शंकरोऽब्रवीत् पार्वत्येहि म
या सार्द्धं भोक्तुं भुवनवंदिते तमाह पार्वती देवी जप्तानाम सहस्रकं ततो भोक्ष्यामहं देव भुज्यतां भवता प्रभो ततस्तां पार्वतीं प्राह प्रहस्य परमेश्वरः
धन्यासि कृतपुण्यासि विष्णुभक्तासि पार्वति दुर्लभा वैष्णवी भक्तिर्भागधेयासि पार्वति रकारादीनि नामानि शृण्वतो मम पार्वति मनः प्र
सन्नतामेति रामनामेति शंकया रमंते योगिनस्तेन सत्यानंदे चिदात्मनि इति रामपदेनासौ परं ब्रह्माभिधीयते राम रामेति रामेति रमे रा
मे मनोरमे सहस्रनामभिस्तुल्यं रामनाम वरानने ॥ एवमुक्त्वा महादेवि भुंक्ष्व सार्द्धं मयाधुना ततो रामेति नामोक्त्वा सह भुंजीत पार्वती ततो
भुक्त्वा महादेवी पतिना सह संस्थिता पप्रच्छ श्रीमहादेवं प्रीतिप्रणवमानसा सहस्रनामभिस्तुल्यं रामनाम त्वयोदितं तस्य पुण्यानि नामा
नि संति चेद्रावणद्विषः ॥ कथ्यतां मम देवेश तन्मे प्रीतिरनुत्तमा ॥ श्रीशंकर उवाच ॥ शृणु नामानि वक्ष्यामि रामचंद्रस्य पार्वति लौकिका वैदि
काः शब्दाः ये केचित्संति पार्वति नामानि रामभद्रस्य सहस्रं तेषु चाधिकं तेषु चाष्टोत्तरं मुख्यं हि नाम्नामष्टोत्तरं शतं जपतः सर्ववेदांश्च सर्वमं
त्रांश्च पार्वति ॥ तस्मात्कोटिगुणं पुण्यं रामनाम्नैव लभ्यते ॥ अस्य श्रीरामचंद्रस्याष्टोत्तरशतनामस्य रामचंद्रो देवता महादेव ऋषिः अनुष्टु
प् छंदः रामचंद्रप्रीत्यर्थे जपे विनियोगः ॥ ॐ श्रीरामो रामचंद्रश्च रामभद्रश्च शाश्वतः राजीवलोचनः श्रीमान्राजेंद्रो रघुपुंगवः जानकी
वल्लभो जैत्रो जितामित्रो जनार्दनः विश्वामित्रप्रियो दांतः शरणत्राणतत्परः ॥ वालिप्रमथनो वाग्मी सत्यवाक् सत्यविक्रमः सत्यव्रतो व्रतफ

तं०सा० लः सदा हनुमदाश्रयः कौशलेयः खरध्वंसी विराधवधपंडितः विभीषणपरित्राता दशग्रीवशिरोहरः सप्ततालप्रभेत्ता च हरकोदंडखं
१८८ डनः जामदग्न्यमहादर्पदलनस्ताडकांतकः वेदांतसारोऽप्रमेयात्मा भववैद्यश्च भेषजः दूषणत्रिशिरारिश्च त्रिमूर्तिस्त्रिगुणस्त्रयी
त्रिविक्रमस्त्रिलोकात्मा पुण्यचारित्र्यकीर्तनः त्रिलोकीरक्षको धन्वी दण्डकारण्यपुण्यकृत् अहिल्यापावनश्चैव पितृभक्तो वरप्रदः जितेंद्रि
योजितक्रोधो जितलोभो जगद्गुरुः ॥ ऋक्षवानरसंघाती चित्रकूटपदाश्रयः ॥ जयंतत्राणवरदः सुमित्रापुत्रसेवितः सर्वदेवाधिदेवश्च
मृतवानरजीवनः ॥ मायामारीचहंता च महाभागो महाभुजः सर्ववेदस्तुतः सौम्यो ब्रह्मण्यो मुनिसंस्तुतः महायोगी महोदारः सुग्रीवेप्सित
राज्यदः सर्वपुण्याधिकफलस्तीर्थः सर्वाघनाशनः आदिपुरुषो महापुरुषः परमः पुरुषस्तथा पुण्योदयो दयासारः पुराणः पुरुषोत्तमः ।
स्मितवक्त्रो मितभाषी पूर्वभाषी च राघवः अनंतगुणगंभीरो धीरोदात्तगुणोत्तरः मायामानुषचारित्रो महादेवाभिपूजितः सेतुकृज्जितवा
गीशः सर्वतीर्थमयो हरिः श्यामांगः सुंदरः शूरः पीतवासा धनुर्धरः सर्वयज्ञाधिकोयज्ञो जरामरणवर्जितः ॥ शिवलिंगप्रतिष्ठाता सर्वाघो
गुणवर्जितः ॥ परमात्मा परं ब्रह्म सच्चिदानंदविग्रहः परंज्योतिः परंधामः पराकाष्ठा परात्परः परेशः पारगः पारः सर्वदेवात्मकः शिवः ॥
ओंततस्तद्रामभद्रस्य नाम्नामष्टोत्तरं शतं गुह्याद्गुह्यतमं देवी तवप्रीत्याप्रकीर्तितं यः पठेत्स्मृणुयाद्वापि भक्तियुक्तेन चेतसा ससर्वैर्मुच्य रा०म०
ते पापैः कल्पकोटिसमुद्भवैः जलानि स्थलतां यांति शत्रवो यांति मित्रतां राजानो दासतां यांति वह्नयो यांति शीततां आनुकूल्यं च भूता १८८
नि स्थैर्यं यांति चलाः श्रियः अनुग्रहं ग्रहा यांति शांतिमायांत्युपद्रवाः पठतो भक्तिभावेन जनस्य गिरिसंभवे यः पठेत्प्रयतो भूत्वा त

स्य वश्यं जगत्त्रयं ॥ यद्यत्कामयते कामं तत्तदाप्नोति कीर्तनात् यः पठेद्रामभद्रस्य नाम्नामष्टोत्तरं शतं ज्ञानेनापि च कुर्वाणो न स पापेन लिप्यते ॥
सर्ववेदेषु तीर्थेषु दानेषु च तपःसु च तत्फलं कोटिगुणितं स्तवेनानेन लभ्यते अन्यकालेषु सर्वेषु पठनात्समश्नुते कल्पकोटिसहस्राणि
कल्पकोटिशतैरपि ॥ वैकुंठे वासमाप्नोति दशपूर्वैर्दशापरैः रामं दूर्वादलश्यामं पद्माक्षं पीतवाससं स्तुवंति नामभिर्दिव्यैर्न ते संसारिणो नराः ॥
रामाय रामभद्राय रामचंद्राय वेधसे रघुनाथाय नाथाय सीतायाः पतये नमः इमं मंत्रं महेशानि जपन्नेवं दिवानिशं सर्वपापैर्विनिर्मुक्तो
विष्णुसायुज्यमाप्नुयात् इत्येतद्रामचंद्रस्य माहात्म्यं वेदसंमतं कथितं तव गांगेय यत्नस्त्वं वै ह्यवोनमः वंदे महेमहेशानं हरकोदंडखंडनं
जानकीहृदयानंदचंदनं रघुनंदनं ॥ इति पद्मपुराणे पार्वतीश्वरसंवादे श्रीरामचंद्रस्याष्टोत्तरशतनामात्मकस्तवराजः समाप्तम् ॥ ॥
॥ रामकवचं ॥ ध्यात्वा नीलोत्पलश्यामं रामं राजीवलोचनं जानकीलक्ष्मणोपेतं जटामुकुटमंडितं सासितूर्णधनुर्बाणपाणिं नक्तंचरांतकं
स्वलीलया जगत्त्रातुमाविर्भूतमजं विभुं रामरक्षां पठेत्प्राज्ञः पापघ्नीं सर्वकामदां श्रीरामकवचस्य बुधकौशिक ऋषि अनुष्टुप् छंदः श्रीरामचं
द्रो देवता श्रीरामचंद्रप्रीत्यर्थे जपे विनियोगः ॥ ॐ शिरो मे राघवः पातु भालं दशरथात्मजः कौशल्येयो दृशौ पातु विश्वामित्रप्रियः श्रुती ॥
घ्राणं पातु मखत्राता मुखं सौमित्रिवत्सलः जिह्वां विद्यानिधिः पातु कंठं भरतवंदितः स्कंधौ दिव्यायुधः पातु भुजौ भग्नेशकार्मुकः करौ सीताप
तिः पातु हृदयं जामदग्निजित् बक्षः पातु कबंधारिः स्तनौ गीर्वाणवंदितः पार्श्वौ कुलपतिः पातु कुक्षिमिक्ष्वाकुनंदनः मध्यं पातु खरध्वंसी
नाभिं जांबवदाश्रयः ॥ गुह्यं विद्यानिधिः पातु पृष्ठं पातु रघूद्वहः सुग्रीवेशः कटिं पातु सक्थिनी हनुमत्प्रभुः ऊरू रघूत्तमः पातु रक्षःकुलविना

नं०रा० शकृत् जानुनी सेतुकृत्पातु जंघे दशमुखांतकः पादौ विभीषणःश्रीदः पातु रामो ऽखिलं वपुः एतां रामबलोपेतां रक्षां यः सुकृती पठेत् स चिरायुः
१८९ सुखी पुत्री विजयी विनयी भवेत् पातालभूतलव्योमचारिणश्छद्मचारिणः न द्रष्टुमपि शक्तास्ते रक्षितं रामनामभिः रामेति रामचंद्रेति रामभद्रेति
वा स्मरन् नरो न लिप्यते पापैर्भुक्तिं मुक्तिं च विंदति जगज्जैत्रैकमंत्रेण रामनाम्नाभिरक्षितं यः कंठे धारयेत्तस्य करस्थाः सर्वसिद्धयः भूर्जपत्रे त्वि
मां विद्यां गंधकुंकुमचर्चितां कृत्वा वै धारयेद्यस्तु सोभीष्टफलमाप्नुयात् काकवंध्या च या नारी मृतवत्सा च या भवेत् बह्वपत्या जीववत्सा सा
च स्यान्नात्र संशयः वज्रपंजरनामेदं यो रामकवचं पठेत् अव्याहताज्ञः सर्वत्र लभते जयमंगलं आदिष्टवान्यथा स्वप्ने रामरक्षामिमां हरः ॥ त
था लिखितवान्प्रातः प्रबुद्धो बुद्धकौशिकः धन्विनौ बद्धनिस्त्रिंशौ काकपक्षधरौ शुभौ वीरौ मां पथि रक्षेतां तावुभौ रामलक्ष्मणौ तरुणौ रूप
संपन्नौ सुकुमारौ महाबलौ पुंडरीकविशालाक्षौ चीरकृष्णाजिनांबरौ फलमूलाशिनौ दांतौ तापसौ ब्रह्मचारिणौ पुत्रौ दशरथस्यैतौ भ्रात
रौ रामलक्ष्मणौ शरण्यौ सर्वसत्त्वानां श्रेष्ठौ सर्वधनुष्मतां रक्षःकुलनिहंतारौ त्रायेतां नौ रघूत्तमौ आत्तसज्यधनुषाविषुस्पृशावक्षयाशुगनि
षंगसंगिनौ रक्षणाय मम रामलक्ष्मणावग्रतः पथि सदैव गच्छतां सन्नद्धः कवची खड्गी चापबाणधरो युवा गच्छन्मनोरथं चास्मान्रामः पातु
सलक्ष्मणः अग्रतोस्तु नरसिंहो मे पृष्ठतो गरुडध्वजः पार्श्वयोस्तु धनुष्मंतौ सशरौ रामलक्ष्मणौ रामो दाशरथिः शूरो लक्ष्मणानुचरो बली राम०
काकुत्स्थः पुरुषः पूर्णः कौशल्येयो रघूत्तमः वेदांतवेद्यो यज्ञेशः पुराणपुरुषोत्तमः जानकीवल्लभः श्रीमानप्रमेयपराक्रमः रामाय रामभ १८९
द्राय रामचंद्राय वेधसे रघुनाथाय नाथाय सीतायाः पतये नमः आपदामपहर्तारं दातारं सर्वसंपदां गुणाभिरामं श्रीरामं भूयो भूयो नमाम्य

ध्यहं दक्षिणे लक्ष्मणो धन्वी वामे च जानकी शुभा पुरतो मारुतिर्यस्य तं नमामि रघूत्तमं ॥ इत्येतानि च नामानि मद्भक्तः सततं पठेत् अश्वमेधायुतं
पुण्यं स प्राप्नोति न संशयः ॥ ॥इति पद्मपुराणे वज्रपंजरनामे रामकवचं समाप्तं ॥ ॥अथ ब्रह्मयामलोक्तरामकवचं ॥ ॥श्रीपार्वत्युवाच० ॥
भगवन्सर्वदेवेश सर्वदेवनमस्कृतः सर्वमे कथितं देव राममंत्रविशेषतः त्रैलोक्यमोहनं नाम कवचं पूर्वसूचितं कथयस्व महादेव यद्यहं तव व
ल्लभा ईश्वर उवाच० शृणु वक्ष्यामि देवेशि कवचं परमाद्भुतं अत्यंतगोपनं गुह्यं ब्रह्ममंत्रौघविग्रहं श्रीरामकवचस्य ब्रह्मा ऋषिर्गायत्री छंदः श्री
रामचंद्रो देवता मम धर्मार्थकाममोक्षार्थे जपे विनियोगः ॥ प्रणवो मे शिरः पातु तारको ब्रह्मरूपकः अनंतोऽभ्यासनः सेंदुर्नासां मे कास्य एवतु रं रामायन
म इति षड्वर्णो भुक्तिमुक्तिफलप्रदः भालं पायान्नेत्रयुग्मं रामो ह्यक्षरसंज्ञकः क्लीं पायाच्छ्रोत्रयुग्मं चैकाक्षरस्त्वमोहनः क्लीं रामाय नमः इति मुखं मे प
रिरक्षतु रं रामचंद्राय स्वाहा इति नाभिं मे षडक्षरोऽवतु श्रीरामाय नम इति स्कंधौ पातु खरान्तकः श्रीरामचंद्राय रक्षोघ्नाय नम इति द्वादशाक्षरः हृद
यं मे सदा पातु रघुवंशसमुद्भवः ह्रीं रामचंद्राय नम इति पातु रुयुगलं मम क्लीं रामभद्राय सीतापतये ह्रिठांतकः सक्थिनी सततं पातु राक्षसांतेवि
मर्दकः प्रणवं रामचंद्राय हृदंतो ष्टोक्षरो मनुः जानुनी च सदा पातु रक्षःकुलविनाशकः ॥ प्रणवं रामभद्राय हिठांतो ष्टाक्षरो मनुः पादयुग्मं सदा
पातु वानरेंद्रश्रियः प्रदः ह्रीं सीतापतये नमः प्राच्यां मां सर्वदावतु हूं जानकीवल्लभाय स्वाहा याम्यां सदावतु ह्रीं जानकीनाथायेति प्रतीच्यां मां स
दावतु श्रीरघुनाथाय नमः कौबेर्यां परिरक्षतु नमो भगवते कृष्णाच्चतुर्थ्या रघुनंदनः रक्षोघ्नविषयांते च मधुरादि समीरयेत् प्रसन्नवदना
येति पश्चादमिततेजसे बलाय पश्चाद्रामाय विष्णवे तदनंतरं ॥ प्रणवादि नमोंतो यं मालामंत्रमुदीरितः राजस्थाने सदा पातु रघुवंशसमु

 द्रुवः ॥ इति ते कथितं देवि सर्वमंत्रौघविग्रहं ॥ त्रैलोक्यमोहनं नाम कवचं ब्रह्मविग्रहं ॥ प्रातःकाले पठेद्यस्तु सोऽभीष्टफलमाप्नुयात् पूजाकाले पठेद्यस्तु
 कवचं साधकोत्तमः कीर्तिश्रीकांतिमेधायुर्वृद्धिर्भवति ध्रुवं रामचंद्रमयं ब्रह्मकवचं मन्मुखोदितं गुरुमभ्यर्च्य कवचं साधको हि पठेत्ततः त्रिःस
कृद्वा यथाज्ञानं सोपि पुण्यवतां वरः ॥ देवमभ्यर्च्य विधिवत्पुरश्चर्यां समाचरेत् अष्टोत्तरशतं जप्त्वा दशांशं हवनादिकं ततस्तु सिद्धिकवचः सर्वकर्मा
णि साधयेत् मंत्रसिद्धिर्भवेत्तस्य पुरश्चर्यां विना ततः गद्यपद्यमयी वाणी तस्य वक्त्रात्प्रवर्तते ॥ वक्त्रे तस्य वसेद्वाणी कमलानिश्चला गृहे पुष्पांजल्य
ष्टकं दत्त्वा मूलेनैव पठेत्सकृत् अपि वर्षसहस्राणां पूजायाः फलमाप्नुयात् विलिख्य भूर्जपत्रे च त्रैलोक्यविजयी भवेत् तद्गात्रं प्राप्य शस्त्राणि ब्र
ह्मास्त्रादीनि यानि च माल्यानि कुसुमान्येव सुखदानि भवंति हि सद्दीनुहृयभवने लक्ष्मीर्वाणी मुखे वसेत् इदं कवचमज्ञात्वा यो जपेद्राममंत्र
कं शतलक्षप्रजप्तोपि न मंत्रः सिद्धिदायकः सशस्त्राघातमाप्नोति सोऽचिरान्मृत्युमाप्नुयात् ॥ ॥ इति ब्रह्मयामले त्रैलोक्यमोहनं कवचम्
॥ अथ श्रीरामस्तोत्रम् ॥ प्रसीद भगवन्मह्यमज्ञानात्कुंठितात्मने तवांघ्रिपंकजरजोरागिणीं भक्तिमुत्तमां अज प्रसीद भगवन्नमितद्युति
पंजर अप्रमेय प्रसीदास्मद्दुःखहन्पुरुषोत्तम स्वसंवेद्य प्रसीदास्मदानंदात्मन्ननामय अचिंत्यसार विश्वात्मन्प्रसीद परमेश्वरः प्रसीद तुंग
तुंगानां प्रसीद शिवशोभन प्रसीद गुणगंभीर गंभीराणां महाद्युते प्रसीद व्यक्तविस्तीर्ण विस्तीर्णानामगोचर प्रसीदार्द्रजातीनां प्रसीदानं
तपापिनां गुरो गरीयान्सर्वेश प्रसीदानंतदेहिनां जय माधव मायात्मन् जय शाश्वत चक्रभृत् जय शंखधरः श्रीमान् जय नंदकनंदनः ॥ जय
चक्रगदापाणे जय देवजनार्दन जय रत्नवराबद्धकिरीटाक्रांतमस्तक जय पक्षिपतिच्छायानिरुद्धार्ककरारुणः नमस्ते नरकाराते नमस्ते मधु

सूदनः नमस्तेललितापांगनमस्तेनरकांतक नमःपापहरेशाननमःसर्वभयापह नमःसंभूतसर्वात्मन्नमःसंभृतकौस्तुभ नमस्तेनयनातीत
नमस्तेभयहारक नमोविभिन्नदेहायनमःश्रुतिपथातिग नमस्त्रिमूर्तिभेदेनसर्गस्थित्यंतहेतवे विष्णवेत्रिदशारातिजिष्णवेपरमात्मने चक्रजिता
रिकंठायचक्रिणेशार्ङ्गधन्वने विश्वायविश्ववंद्यायविश्वभूतात्ममूर्तये नमोऽस्तुयोगिध्येयात्मन्नमस्तेध्यानरूपिणे भक्तिप्रदायभक्तानांनमस्ते
भक्तिदायिने स्तवनंहवनंचेष्टाध्यानपूजनसत्क्रिया देवेशकर्मसर्वंमेभवेदाराधनंतव इतिहवनजपार्चाभेदतोविष्णुपूजानियमहृदयकर्मा
यस्तुमंत्रीचिराय सखलुसकलकामान्प्राप्यहृष्टांतरात्मा जनमृतिविमुक्तोउत्तमांभक्तिमेति गोगोपगोपिकावीतंगोपीलंगोषुगोमदं गोगोरीपं
गास्सहस्रैर्नौमिगोकुलनायकं ॥ इतिश्रीकृष्णस्तोत्रम् ॥ ॥अथगोपालस्तोत्रम्॥ नवनीरदलश्यामंनीलेंदीवरलोचनं वल्लवीनंदनंवंदेकृष्ण
गोपालरूपिणं स्फुरद्बर्हिदलोद्बद्धनीलकुंचितमूर्धजं कदंबकुसुमोद्बद्धवनमालाविभूषितं गंडमंडलसंसर्गिचलत्कांचनकुण्डलं स्थूलमुक्ता
फलोदारहारोद्योतितवक्षसं हेमांगदतुलाकोटिकिरीटोज्ज्वलविग्रहं मंदमारुतसंक्षोभवलितांबरसंचयं रुचिरोष्ठपुटन्यस्तवंशीमधुरनिस्व
नैः।लसद्गोपालिकाचेतोमोहयंतंमुहुर्मुहुः वल्लवीवदनांभोजमधुपानमधुव्रतं क्षोभयंतंमनस्तासांसस्मेरापांगवीक्षणैः यौवनोद्भिन्नदे
हाभिःसंसक्ताभिःपरस्परं विचित्रांबरभूषाभिर्गोपनारीभिरावृतं॥प्रभिन्नांजनकालिंदीजलकेलिकलोत्सुकं योधयंतंक्वचिद्गोपान्व्याहरंतं
गवांगणं कालिंदीजलसंसर्गिशीतलानिलकंपिते कदम्बपादपच्छायेस्थितंवृंदावनेक्वचित् रत्नभूधरसंलग्नरत्नासनपरिग्रहम् कल्प
पादपमध्यस्थहेममण्डपिकांगतं वसंतकुसुमामोदसुरभीकृतदिङ्मुखे गोवर्द्धनगिरौरम्येस्थितंरासरसोत्सुके सव्यहस्ततलेन्यस्तगिरिव

तं०सा० पीतपत्रकं खंडितारवंडलोन्मुक्तमुक्तासारघनाघनं वेणुवाद्यमहोल्लासकृतहूंकारनिःस्वनैः सवत्सैरुन्मुखैः शश्वद्गोकुलैरभिवीक्षितम्॥
१८१ कृष्णमेवानुगायद्भिस्तच्चेष्टारसवर्तिभिः॥दण्डपाशोद्यतकरैर्गोपालैरुपशोभितं नारदाद्यैर्मुनिश्रेष्ठैर्वेदवेदांगपारगैः प्रीतिसुस्निग्धयावा
चास्तूयमानं परात्परं यएवंचिंतयेद्देवंभक्त्यासंस्तौतिमानवः॥त्रिसंध्यंतस्यतुष्टोसौददातिवरमीप्सितं राजवल्लभतामेतिभवेत्सर्वजनप्रियः
अचलांश्रियमाप्नोतिसवाग्मीजायतेध्रुवम्॥ ॥इतिगौतमीतंत्रेगोपालस्तवराजः॥ ॥अथ कवचं॥ ॥श्रीनारदउवाच०॥ ॥श्रीकृष्णकव
चंवक्ष्येश्रीकीर्तिविजयप्रदं कांतारेपथिदुर्गेचसर्वरक्षाकरंनृणां॥ध्यात्वानीलोत्पलश्यामंनीलकुंचितकुंतलं बर्हिबर्होल्लसन्मौलिंशरच्चंद्रनिभा
ननं राजीवलोचनंराजद्वेणुनादविभूषितं दीर्घपीनमहाबाहुंश्रीवत्सांकितवक्षसं पीतांबरधरंदेवंगोपीगोकुलसेवितं रुक्मिणीसत्यभामाभ्यां
संश्रितोभयपार्श्वकं भूभारहरणाद्युक्तं कृष्णंगीर्वाणवंदितं जपन्तिसंमन्तुंभक्त्यामंत्रंसर्वार्थसिद्धये ॐ श्रीकृष्णकवचस्यविश्वामित्रऋषि
रनुष्टुप्छंदः श्रीकृष्णोदेवता ममसर्वार्थसिद्ध्येजपेविनियोगः॥ हृदयंवसुदःपातुमूर्द्धानंममसर्वदा ललाटंदेवकीसूनुर्भ्रुवौनंदसुनंदनः न
यनेपूतनाहंतानासांशकटभंजनः जमलार्जुनहृत्कर्णौकपोलौनागमर्दनः॥दन्तान्गोपालकःपातुजिह्वांहैयंगवीनभुक् ओष्ठंधेनुकजित्पायाद
धरंकौशिकात्मजः चिबुकंपातुगोविंदोबलदेवानुजोमुखं अक्रूरसहितःकंठंकुक्षौदन्तिमदान्तकः भुजौचाणुरवैरीमेकरौकंसनिषूदनः हृ साम०
दयंपातुमेकृष्णउत्तंकायवरप्रदः उदरंमधुरानाथोनाभिंद्वारावतीपतिः॥ रुक्मिणीवल्लभःपृष्ठंजघनंशिशुपालहा ऊरूपाण्डवदूतो १८१
मेजानुनीपार्थसारथिः विश्वरूपधरोजंघेप्रपदेभूमिपालकः चरणौयादवःपातुपातुकृष्णोखिलंवपु द्दिवापातुजगन्नाथोरात्रौनारायणःस्व

यं एतत्कृष्णवलोपेतं यः कृष्णकवचं पठेत् स सर्वतोभयान्मुक्तः कृष्णभक्तिमवाप्नुयात् ॥ इति वाराहपुराणे गोपालकवचं समाप्तं॥ पुलस्त्यउवाच
भगवन्सर्वधर्मज्ञ कवचं यत्प्रकाशितं त्रैलोक्यमंगलंनाम कृपया कथयप्रभो सनत्कुमारउवा० शृणुवक्ष्यामिविप्रेंद्र कवचं परमाद्भुतम्॥ ॥
नारायणेन कथितं कृपयाब्रह्मणापुरा ब्रह्मणा कथितं मह्यं परंस्नेहाद्वदामिते अतिगुह्यतरंतत्त्वं ब्रह्ममंत्रौघविग्रहं यद्धृत्वापठनाद्ब्रह्मासृ
ष्टिंवितनुतेध्रुवं यद्धृत्वापठनात्पातिमहालक्ष्मीर्जगत्त्रयं पठनाद्धारणाच्छंभुः संहर्तासर्वतत्त्ववित् त्रैलोक्यजननीदुर्गामहिषादिमहासुरान्०॥
वरदृप्तान्जघानैव पठनाद्धारणाद्यतः एवमिन्द्रादयःसर्वेसर्वैश्वर्यमवाप्नुयुः शिष्यायविष्णुभक्तायसाधकायप्रकाशयेत् शठायपरशिष्या
यदत्वामृत्युमवाप्नुयात् त्रैलोक्यमंगलस्यास्यकवचस्यप्रजापतिः ऋषिश्छंदश्च गायत्रीदेवो नारायणःस्वयं॥धर्मार्थकाममोक्षेषुविनियोगः
प्रकीर्तितः प्रणवोमेशिरःपातुनमोनारायणायच भालंपायान्नेत्रयुग्ममष्टार्णोभुक्तिमुक्तिदः क्लींपायाच्छ्रोत्रयुग्मंचैकाक्षरःसर्वमोहनः क्लींकृष्णा
यसदाघ्राणंगोविंदायेतिजिह्विकां गोपीजनपदंवल्लभायस्वाहाननंमम अष्टादशाक्षरोमंत्रःकंठंपातुदशाक्षरः गोपीजनवल्लभायस्वाहाभुज
द्वयं क्लींग्लौंक्लींश्यामलांगायनमः स्कंधौदशाक्षरः क्लींकृष्णक्लींकरौपायात्क्लींकृष्णायांगजोवतु हृदयंभुवनेशानी क्लींकृष्णायक्लींस्तनौमम
गोपालायाग्निजायांतंकुक्षियुग्मंसदावतु क्लींकृष्णायसदापातु पार्श्वयुग्मंसदावतु कृष्णगोविंदकौपातुस्मराद्यौङेयुतौमनुः अष्टाक्षरःपा
तुनाभिंकृष्णेतिद्व्यक्षरोवतु पृष्ठंक्लींकृष्णकंकालंक्लींकृष्णायद्विठांतकः सक्थिनीसततंपातुश्रींह्रींक्लींकृष्णठद्वयं ऊरूसप्ताक्षरःपायात्त्र
योदशाक्षरोवतु श्रींह्रींक्लींपदंततोगोपीजनवल्लभपदंततः भायस्वाहेतिपायुंवैक्लींह्रींश्रींसदशाक्षरः जानुनीचसदापातुह्रींश्रींक्लींचदशा

तं०सा० क्षरः त्रयोदशाक्षरः पातु जंघे चक्रायुधः सदा अष्टादशाक्षरो ह्रीं श्रीं पूर्वको विंशदर्णकः सर्वांगे मे सदा पातु द्वारकानायको बली नमो भगव
१८२ ते पश्चाद्वासुदेवाय तत्परं ताराद्यो द्वादशार्णोयं प्राच्यां मां सर्वदावतु ॥ श्रीं ह्रीं क्लीं दशार्णस्तु क्लीं श्रीं ह्रीं षोडशाक्षरः गदाद्युदायुधो विष्णुर्मा
मग्नेर्दिशि रक्षतु श्रीं ह्रीं दशाक्षरो मंत्रो दक्षिणे मां सदावतु तारो नमो भगवते रुक्मिणीवल्लभाय च स्वाहेति षोडशार्णोयं नैर्ऋत्यां दिशि र
क्षतु० क्लीं हृषीकेशाय नमो मां वारुणेवतु अष्टादशार्णः कामांतो वायव्ये मां सदावतु श्रीं माया काम कृष्णाय गोविंदाय द्विठो मनुः द्वाद
शार्णात्मको विष्णुरुत्तरे मां सदावतु वाग्भवं काम कृष्णाय श्रीं गोविंदाय ततः परं ह्रीं गोपिजनवल्लभाय स्वाहा च सौः ततः द्वाविंशत्यक्ष
रो मंत्रो मामैशाने सदावतु कालीयस्य फणामध्ये दिव्यं नृत्यं करोति तं नमामि देवकीपुत्रं नृत्यराजानमच्युतं द्वात्रिंशत्यक्षरो मंत्रोप्यधो मां स
र्वदावतु कामदेवाय विद्महे पुष्पबाणाय धीमही तन्नोनंगः प्रचोदयात् ॥ ॥ एषा मां पातु चोर्द्ध्वतः ॥ इति ते कथितं देवि ब्रह्ममंत्रौघविग्रहं
त्रैलोक्यमंगलं नाम कवचं ब्रह्मरूपिणी ब्रह्मेशप्रमुखाद्दीश नारायणमुखाच्छ्रुतं तवस्नेहान्मयाख्यातं प्रवक्तव्यं न कस्यचित् गुरुं प्रणम्य
विधिवत्कवचं प्रपठेत्ततः सकृद्द्विस्त्रिर्यथाज्ञानं सोपि सर्वतपोमयः ॥ मंत्रेषु सकलेष्वेव देशिको नात्र संशयः शतमष्टोत्तरं चास्य पुरश्चर्य
विधिः स्मृतः हवनादीन्दशांशेन कृत्वा तत्साधयेद्ध्रुवं यदि स्यात्सिद्धकवचो विष्णुरेव न संशयः ॥ मंत्रसिद्धिर्भवेत्तस्य पुरश्चर्याविधानतः राम०
स्पर्द्धामुद्धूय सततं लक्ष्मीर्वाणी वसेत्ततः पुष्पांजल्यष्टकं दत्वा मूलेनैव पठेत्सकृत् दशवर्षसहस्राणां पूजायाः फलमाप्नुयात् भूर्जे विलिख्य १८२
गुटिकां स्वर्णस्थां धारयेद्यदि कंठे वा दक्षिणे बाहौ सोपि विष्णुर्न संशयः अश्वमेधसहस्राणि वाजपेयशतानि च महादानानि यान्येव प्राद

क्षिण्वंभुवस्तथा कलान्नार्हंतितान्मेवसकृदुच्चारणाद्यतः कवचस्यप्रसादेनजीवन्मुक्तस्यसाधकः त्रैलोक्यंक्षोभयत्येवत्रैलोक्यविजयीभवे
त् इदंकवचमज्ञात्वाभजेद्यः पुरुषोत्तमं शतलक्षप्रजप्तोपिनमंत्रःसिद्धिदायकः ॥इतिसनत्कुमारीयतंत्रेत्रैलोक्यविजयंनामगोपालकवचम्
समाप्तम्॥ ॥अथनृसिंहकवचं॥ ॥नारदउवाच॥ ॥इंद्रादिदेववृंदेशईड्येश्वरजगत्पते महाविष्णोर्नृसिंहस्यकवचंब्रूहिमेप्रभो १॥
यस्यप्रपठनाद्विद्वान्त्रैलोक्यविजयीभवेत्॥ब्रह्मोवाच॥ शृणुनारदवक्ष्यामिपुत्रश्रेष्ठतपोधनं कवचंनरसिंहस्यत्रैलोक्यविजयीभवेत् स्रष्टाहंज
गतांवत्सपठनाद्धारणाद्यतः लक्ष्मीर्जगत्त्रयंपातिसंहर्ताचमहेश्वरः पठनाद्धारणाद्देवावहवश्चदिगीश्वराः ब्रह्ममंत्रमयंवक्ष्येभूतादिविनिवारकं॥
यस्यप्रसादाद्दुर्वासास्त्रैलोक्यविजयीमुवेत् पठनाद्धारणाद्यस्यशास्ताचक्रोधभैरवः त्रैलोक्यविजयस्यापिकवचस्यप्रजापतिः ऋषिश्छंदश्चगाय
त्रीनृसिंहोदेवताविभुः क्ष्रौंबीजंमेशिरःपातुचंद्रवर्णोमहामनुः ॐउग्रंवीरंमहाविष्णुंज्वलंतंसर्वतोमुखं नृसिंहंभीषणंभद्रंमृत्युमृत्युंनमाम्यहं
द्वात्रिंशदक्षरोमंत्रोमंत्रराजःसुरद्रुमः कंठंपातुध्रुवंक्ष्रौंहृद्भगवतेचक्षुषीमम॥ नरसिंहायचज्वालामालिनेपातुकर्णकं दीप्तदंष्ट्रायचतथा
अग्निनेत्रायनासिकां सर्वरक्षोघ्नायचतथासर्वभूतहितायच सर्वज्वरविनाशायदहदहपदद्वयं रक्षरक्षवर्मंमंत्रस्वाहापातुमुखंमम तारादिरा
मचंद्रायनमःपातुहृदंमम क्लींपायात्पार्श्वयुग्मंचतारोनमःपदंततः नारायणायनाभिंच आंह्रींक्रोंक्ष्रौंचहुंफट् षडक्षरःकटिंपातुॐनमोभ
गवतेपदं वासुदेवायचपृष्ठंक्लींकृष्णायक्लींऊरुद्वयं क्लींकृष्णायसदापातुजानुनीचमनूत्तमः क्लींग्लौंक्लींश्यामलांगायनमःपायात्पदद्व
यं क्ष्रौंनृसिंहायक्ष्रौंचसर्वांगेमेसदावतु इतितेकथितंवत्ससर्वमंत्रौघविग्रहं॥तवस्नेहान्मयाख्यातंप्रवक्तव्यनकस्यचित् गुह्यतंत्रंविधा

तं०सा० यायगद्धौयात्कवचं ततः ॥ सर्वपुण्ययुतो भूत्वा सर्वसिद्धियुतो भवेत् ॥ शतमष्टोत्तरं चास्य पुरश्चर्याविधिः स्मृतः हवनादीन्दशांशेन कृत्वा तत्साधकोत्त
१८३ मः ततस्तु सिद्धकवचो रूपेण मदनोपमः स्पर्द्धासुहृद्भयं भवेल्लक्ष्मीर्वाणी वसेन्मुखे पुष्पांजल्यष्टकं दत्त्वा मूलेनैव पठेत्सकृत् अपि वर्षसहस्राणां
पूजानां फलमाप्नुयात् भूर्जे विलिख्य गुटिकां स्वर्णस्थां धारयेद्यदि कंठे वा दक्षिणे बाहौ नरसिंहो भवेत्स्वयं योषिद्वामभुजे चैव पुरुषो दक्षिणे क
रे विभृयात्कवचं पुण्यं सर्वसिद्धियुतो भवेत् काकवंध्या च या नारी मृतवत्सा च या भवेत् जन्मवंध्या नष्टपुत्रा बहुपुत्रवती भवेत् कवचस्य प्र
सादेन जीवन्मुक्तो भवेन्नरः त्रैलोक्यं क्षोभयेत्सर्वं त्रैलोक्यविजयी भवेत् भूतप्रेतपिशाचाश्च राक्षसा दानवाश्च ये तं दृष्ट्वा प्रपलायंते देशाद्दे
शांतरं ध्रुवं यस्मिन्गेहे च कवचं ग्रामे वा यदि तिष्ठति तद्देशं तु परित्यज्य प्रयान्ति अतिदूरतः ॥ ॥ इति ब्रह्मसंहितायां त्रैलोक्यमोहनं नाम नृसिं
हकवचं समाप्तम् ॥ ॥ अथ शिवस्तोत्रम् ॥ ॥ धरण्योग्निमरुद्व्योमरवीशेंदुर्कमूर्तये सर्वभूतान्तरस्थाय शंकराय नमो नमः अनुस्यूतभूतवासा
यप्रसूतये प्रसूतजन्मने अतींद्रियाय महते शास्त्रताय नमो नमः स्थूलसूक्ष्मविभागाभ्यामनिर्देश्याय संभवे भवाय भवभूतानां दुःखहंत्रे नमोस्तु ते
तर्कमार्गाभिभूताय तपसां फलदायिने चतुर्वर्गवदान्याय सर्वज्ञाय नमो नमः आदिमध्यांतशून्याय निरस्ताशेषभीतये योगिध्येयाय महते
ते निर्गुणाय नमो नमः ॥ विश्वात्मने विचिंत्याय विलसच्चंद्रमौलये कंदर्पदर्पनाशाय कालहंत्रे नमो नमः विषाशनाय विधृतकुदृपस्क राम०
धमुपेयुषे स्वरिद्वामसदावद्धकपर्द्दाय नमो नमः शुद्धाय शुद्धभावाय शुद्धानामंतरात्मने पुरांतकाय पूर्णाय पुण्यनाम्ने नमो नमः तुष्टाय नि १८३
जभक्तानां भुक्तिमुक्तिप्रदायिने विवासीने निवासाय विश्वशास्त्रे नमो नमः त्रिमूर्तिमूलभूताय त्रिनेत्रायादिशंभवे त्रिधाम्नां धामरूपाय ज

न्मप्राप्यनमोनमः देवासुरशिरोरत्नकिरणारुणतांघ्रये कांताप्यनिजकांतायैदत्ताद्धीयनमोनमः स्तोत्रेणानेनपूजायांप्रीणयेज्जगतःपतिं भुक्ति
मुक्तिप्रदंसाक्षात्सर्वज्ञंपरमेश्वरम् ॥ ॥इतिशिवस्तोत्रंभैरवीकल्पोक्तम्॥ ॥ अथास्यकवचं॥ ॥श्रीदेव्युवाच०॥ ॥भगवन्देवदेवेशसर्वा
म्नायप्रपूजितः सर्वंमेकथितंदेवकवचंनप्रकाशितं प्रासादाख्यस्यमंत्रस्यकवचंमेप्रकाशय सर्वरक्षाकरंदेवयदिस्नेहोस्तिमांप्रति श्रीभ
गवानुवाच० प्रासादमंत्रकवचस्यवामदेवऋषिःपंक्तिश्छंदः सदाशिवोदेवता साधकाभीष्टसिद्धयेजपेविनियोगः शिरोमेसर्वदापातुप्रा
सादाख्यःसदाशिवः षडक्षरस्वरूपोमेवदनंतुमहेश्वरः पंचाक्षरात्माभगवान्भुजौमेपरिरक्षतु मृत्युंजयस्त्रिबीजात्माऽप्रास्यंरक्षतुमेसदा
वटमूलंसमासीनोदक्षिणामूर्तिरव्ययः सदामांसर्वदःपातुषट्त्रिंशार्णस्वरूपधृक् द्वाविंशार्णात्मकोरुद्रोदक्षिणेपरिरक्षतु त्रिवर्णात्मा
नीलकंठःकंठंरक्षतुसर्वदा चिंतामणिर्बीजरूपोऽर्द्धनारीश्वरोहरः सदारक्षतुमेगुह्यंसर्वसंपत्प्रदायकः एकाक्षरस्वरूपात्माकूटव्यापीमहे
श्वरः मार्तंडभैरवोनित्यंपादौमेपरिरक्षतु तुंबुराख्योमहाबीजस्वरूपस्त्रिपुरांतकः सदामांरणभूमौचरक्षतुत्रिदशाधिपः ऊर्द्ध्वमूर्द्धानमी
शानोममरक्षतुसर्वदा दक्षिणास्यंतुतत्पुरुषोऽव्यान्मेगिरिनायकः अघोराख्योमहादेवःपूर्वास्यं परिरक्षतु वामदेवःपश्चिमास्यंसदामेपरिर
क्षतु उत्तरास्यंसदापातुसद्योजातस्वरूपधृक् इत्थंरक्षाकरंदेविकवचंदेवदुर्लभं प्रातःकालेपठेद्यस्तुसोभीष्टंफलमाप्नुयात् पूजाका
लेपठेद्यस्तुकवचंसाधकोत्तमः कीर्तिश्रीकांतिमेधायुःसहितोभवतिध्रुवं कंठेयोधारयेदेतत्कवचंमत्स्वरूपकं युद्धेचजयमाप्नोतिद्यू
तेवादेचसाधकः कवचंधारयेद्यस्तुसाधकोदक्षिणेभुजे देवामनुष्यगंधर्वावश्यास्तस्यनसंशयः कवचंशिरसायस्तुधारयेद्यतमानसः

तं०सा० कस्यास्तस्य देवेशि अणिमाद्यष्टसिद्धयः भूर्जपत्रे त्विमां विद्यां शुक्लपट्टेन वेष्टितां रजतोदरसंविष्टां कृत्वा वा धारयेत्सुधीः संप्राप्य महतीं–
१८४ लक्ष्मीमंते मद्देहरूपभाक् यस्मै कस्मै न दातव्यं न प्रकाश्यं कदाचन शिष्याय भक्तियुक्ताय साधकाय प्रकाशयेत् अन्यथा सिद्धिहानिः स्यात्तस्य
मंत्रमनोरमे तवस्नेहान्महादेवि कथितं कवचं शुभं न देयं कस्यचिद्द्रद्रे यदीच्छेदात्मनो हितं यो ऽर्चयेद्गंधपुष्पाद्यैः कवचं मन्मुखोदितं तेनार्चि
ता महादेवी सर्वदेवा न संशयः ॥ इति भैरवतंत्रे सदाशिवकवचं समाप्तम् ॥ ॥ अथ वटुकस्तोत्रम् ॥ ॥ स्कंद उवाच० ॥ मेरुपृष्ठे सुखासीनं दे
वदेवं त्रिलोचनं शंकरं परिपप्रच्छ पार्वती परमेश्वरं श्रीपार्वत्युवाच० भगवन्सर्वधर्मज्ञ सर्वशास्त्रागमादिषु आपदुद्धारणं मंत्रं सर्वसिद्धिप्रदं
नृणां सर्वेषामेव भूतानां हितार्थं वांछितं मया विशेषतस्तु राज्ञां वै शांतिपुष्टिप्रसाधनं अंगन्यासकरन्यासदेहन्याससमन्वितं वक्तुमर्हसि
देवेश मम हर्षविवर्द्धनं ईश्वर उवाच० शृणु देवि महामंत्रमापदुद्धारहेतुकं सर्वदुःखप्रशमनं सर्वशत्रुविनाशनं अपस्मारादिरोगाणां ज्वरा
दीनां विनाशनं सर्वेषां स्मृतिमात्रेण मंत्रराजमिमं प्रिये ग्रहराजभयानां च नाशनं सुखवर्द्धनं स्नेहाद्वक्ष्यामि ते मंत्रं सर्वसारमिमं प्रिये सर्वकाम
र्थदं मंत्रं राज्यभोगप्रदं नृणां प्रणवं पूर्वमुद्धृत्य देवीप्रणवमुद्धरेत् वटुकायेति वै पश्चादापदुद्धारणाय च कुरुद्वयं ततः पश्चाद्वटुकाय पुनर्वदे
त् देवीप्रणवमुद्धृत्य मंत्रोद्धारमिमं प्रिये मंत्रोद्धारमिमं देवि त्रैलोक्ये चातिदुर्लभं अप्रकाश्यमिमं मंत्रं सर्वशक्तिसमन्वितं स्मरणादेव मंत्र राम०
स्य भूतप्रेतपिशाचकाः विद्रवंत्यतिभीता वै कालरुद्रादिव प्रजाः पठेद्वा पाठयेद्वापि पूजयेद्वापि पुस्तकं नाग्निचौरभयं तत्र ग्रहराजभयं न १८४
हि न च मारीभयं किंचित्सर्वत्र सुखवान्भवेत् आयुरारोग्यमैश्वर्यं पुत्रपौत्रादिसंपदः भवंति सततं तस्य पुस्तकस्यापि पूजनात् श्रीपार्वत्यु०

वाच० यएषभैरवोनाम आपदुद्धारकोमतः त्वयाचकथितोदेवभैरवःकल्पउत्तमः तस्यनामसहस्राणिप्रयुतान्यर्बुदान्यपि सारमुद्धृत्यतेषांवैनामा
ष्टशतकंवद यानिसंकीर्तयन्मर्त्यःसर्वदुःखविवर्जितः सर्वान्कामानवाप्नोतिसाधकःसिद्धिमेवच ईश्वरउवाच० शृणुदेविप्रवक्ष्यामिभैर
वस्यमहात्मनः आपदुद्धारकस्येहनामाष्टशतमुत्तमं सर्वपापहरंपुण्यंसर्वापद्विनिवारणं सर्वकामार्थदंदेविसाधकानांसुखावहं॥
नामाष्टशतकस्यास्यछंदोनुष्टुप्प्रकीर्तितं बृहदारण्यकोनाम ऋषिर्देवोथभैरवः सर्वकामार्थसिध्यर्थेविनियोगःप्रकीर्तितः भैरवंमूर्ध्निवि
न्यस्यललाटेभीमदर्शनं नेत्रयोर्भूतहननंसारमेयानुगंभ्रुवोः कर्णयोर्भूतनाथंचप्रेतनाथंकपोलयोः नासापुटोष्ठयोश्चैवभस्मांगंसर्वभूष
णं अनादिभूतमास्येचशक्तिहस्तंगलेन्यसेत्॥ स्कंधयोर्दैत्यशमनंबाह्वोरतुलतेजसं पाण्योःकपालिनंन्यस्येद्धृदयेमुंडमालिनं शांतंवक्ष
स्थलेन्यस्येत्स्तनयोःकामचारिणं उदरेचसदातुष्टंक्षेत्रेशंपार्श्वयोस्तथा क्षेत्रपालंपृष्ठदेशेक्षेत्रज्ञंनाभिदेशके पापौघनाशनंकट्यांब
टुकंलिंगदेशके गुदेरक्षाकरंन्यस्येत्तथोर्वोरक्तलोचनं जानुनोर्घुर्घुरारावंजंघयोरक्तपायिनं गुल्फयोःपादुकासिद्धिंपादपृष्ठेसुरेश्व
रं आपादमस्तकंचैव आपदुद्धारकंतथा पूर्वेडमरुहस्तंचदक्षिणेदंडधारिणं खड्गहस्तंपश्चिमायांघंटावादिनमुत्तरे आग्नेयाम
ग्निवर्णंचनैर्ऋत्यांचदिगंबरं वायव्येसर्वभूतस्थमीशान्येचाष्टसिद्धिदं ऊर्ध्वेखेचारिणंन्यस्येत्पातालेरौद्ररूपिणं एवंविन्यस्यदेहेस्वेष
डंगेषुततोन्यसेत् हृदयेभूतनाथाय आदिनाथायमूर्द्धनि आनंदपदपूर्वायनाथायाथशिखासुच सिद्धशावरनाथायकवचेविन्यसेत्त
था सहजानंदनाथायविन्यसेन्नेत्रयोस्तथा निःसीमानंदनाथाय अस्त्रेचैवप्रयोजयेत् एवंन्यासविधिंकृत्वायथावत्तदनंतरम् ध्या

तं०सा० नंतस्मभवस्वामिपथाध्यात्वापठेन्नरः शुद्धस्फटिकसंकाशं सहस्रादित्यवर्चसं नीलजीमूतसंकाशं नीलांजनसमप्रभं अष्टबाहुं त्रिन
१८५ यनं चतुर्बाहुं त्रिलोचनं ॥ दंष्ट्राकरालवदनं नूपुरारवसंकुलं भुजंगमेखलं देवमग्निवर्णशिरोरुहं दिगंबरं कुमारेशं वटुकाख्यं महाबलम् ॥
खट्वांगमसिपाशं च शूलं दक्षिणभागतः डमरुं च कपालं च वरदं भुजगं तथा अग्निवर्णसमोपेतं सारमेयासमन्वितं ध्यात्वा जपेत्सुसंहृष्टः
सर्वान्कामान्समाप्नुयात् ॥ करकलितकपालः कुंडली दंडपाणिस्तरुणतिमिरनीलव्यालयज्ञोपवीती क्रतुसमयसपर्याविघ्नविच्छेदहेतुर्जय
तिवटुकनाथः सिद्धिदः साधकानां १ अस्य श्रीआपदुद्धारवटुकभैरवस्तोत्रस्य बृहदारण्यको नाम ऋषिः श्रीभैरवो देवता अनुष्टुप्छंदः
ह्रीं बीजं वटुकायेति शक्तिः प्रणवः कीलकं अभीष्टसिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः ॐ ह्रां वां अंगुष्ठाभ्यां नमः ॐ ह्रीं वीं तर्जनीभ्यां नमः ॐ ह्रूं वूं मध्य
माभ्यां नमः ॐ ह्रैं वैं अनामिकाभ्यां नमः ॐ ह्रौं वौं कनिष्ठिकाभ्यां नमः ॐ ह्रः वः करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ॥ ॐ ह्रां वां हृदयाय नमः ॐ ह्रीं वीं शिर
से स्वाहा ॐ ह्रूं वूं शिखायै वषट् ॐ ह्रैं वैं कवचाय हुं ॐ ह्रौं वौं नेत्रत्रयाय वौषट् ॐ ह्रः वः अस्त्राय फट् ॥ ॥ ॐ भैरवो भूतनाथश्च भूतात्मा भूत
भावनः क्षेत्रज्ञः क्षेत्रपालश्च क्षेत्रदः क्षत्रियो विराट् १ श्मशानवासी मांसाशी खर्पराशी स्मरांतकः रक्तपः पानपः सिद्धः सिद्धिदः सिद्धिसे
वितः २ कंकालः कालशमनः कलाकाष्ठातनुः कविः त्रिनेत्रो बहुनेत्रश्च तथा पिंगललोचनः ३ शूलपाणिः खड्गपाणिः कंकाली धूम्रलोच राम०
नः अभीरुर्भैरवीनाथो भूतपो योगिनीपतिः ४ धनदो धनहारी च धनवान्प्रतिभानवान् नागहारो नागपाशो व्योमकेशः कपालभृत् कालः १८५
कपालमाली कमनीयः कलानिधिः त्रिलोचनो ज्वलन्नेत्रस्त्रिशिखी च त्रिलोकपः ६ त्रिनेत्रतनयो डिंभः शांतः शांतजनप्रियः वटुको वटुवेश-

श्वखट्वांगवरधारकः ७ भूताध्यक्षःपशुपतिर्घुर्घूकपरिचारितः धूर्तोदिगंवरःश्रूरोहरिणःपाण्डुलोचनः प्रशांतःशांतिदःशुद्धःशंकरप्रियवांधवः अष्टमूर्तिर्नि
धीशश्चज्ञानचक्षुस्तपोमयः ८ अष्टाधारःषडाधारस्सर्पयुक्तःशिखीसखः भूधरोभूधराधीशोभूपतिर्भूधरात्मजः १० कंकालधारीमुंडीचनागयज्ञोपवीतवा
न् जृंभणोमोहनःस्तंभीमारणःक्षोभणस्तथा शुद्धोनीलांजनप्रख्योदैत्यहामुण्डभूषितः वलिभुग्वलिभुग्नाथोवालोवालपराक्रमः सर्वापत्तारणोदुर्गोदुष्ट
भूतनिषेवितः कामीकलानिधिःकांतःकामिनीवशकृद्वशी सर्वसिद्धिप्रदोवैद्यःप्रभुर्विष्णुरितीवहि॥ ॥अष्टोत्तरशतंनाम्नांभैरवस्यमहात्मना ॥
मयातेकथितंदेविरहस्यंसर्वकामदं यइदंपठतिस्तोत्रंनामाष्टशतमुत्तमं नतस्यदुरितंकिंचिद्रोगाणांचभयंतथा नशत्रुभ्योभयंकिंचित्प्राप्नुयान्मा
नवःक्वचित् पातकानांभयंकिंचित्यःपठेत्स्तोत्रमुत्तमं मारीभयेराजभयेतथाचौराग्निजेभये औत्पातिकेमहाघोरेतथादुःस्वप्नजेभये वंधनेचत
थाघोरेपठेत्स्तोत्रमनुत्तमं सर्वंप्रशमनंयातिभयंभैरवकीर्तनात् एकादशसहस्रंतुपुरश्चरणमुच्यते यस्त्रिसंध्यंपठेद्देविसंवत्सरमतंद्रितः ससिद्धिंप्रा
प्नुयादिष्टांदुर्लभामपिमानवः षण्मासाद्भूमिकामस्तुजपित्वाप्राप्नुयान्महीं राजशत्रुविनाशार्थंजपेन्मासाष्टकंयदि॥ रात्रौवारत्रयंदेविनाशंयांप
येवशात्रवान् जपेन्मासत्रयंमर्त्योराजानंवशमानयेत् धनार्थीवासुतार्थीवादारार्थीयस्तुमानवः जपेन्मासत्रयंदेविवारमेकंतथानिशि धनंपुत्रांस्त
थादारान्प्राप्नुयान्नात्रसंशयः रोगीरोगात्प्रमुच्येतबद्धोमुच्येतवंधनात् भीतोभयात्प्रमुच्येतदेविसत्यंनसंशयः निगडैश्चापिवद्धोयःकारागेहनि
पातितः शृंखलावंधनंप्राप्तःपठेच्चैवदिवानिशि यान्यान्समीहतेनित्यंस्तांस्तान्प्राप्नोत्यसंशयः अप्रकाश्यंपरंगुह्यंनदेयंयस्यकस्यचित् सु
कुलीनायशुद्धजवेदंभमोहविवर्जिते दद्यात्स्तोत्रमिदंपुण्यंसर्वकामफलप्रदं भैरवोपिप्रसन्नोभूत्तस्वयंचमहेश्वरः एवंश्रुत्वाततोदेवीनामाष्ट

भैरवस्य महात्मनः जजाप परया प्रीत्या सदा सर्वेश्वरेश्वरी अश्वत्थमूलेर्कवारे स्थित्वा पठति यः पुमान् अचलां श्रियमवाप्नोति संग्रामे विजयी भवे
त्॥ ॥इति श्रीविश्वसारोद्धारे रुद्रयामले उमामहेश्वरसंवादे आपदुद्धारवटुकभैरवस्तवराजः समाप्तम्॥ ॥अथ भैरवीस्तवराजः॥
ब्रह्मादयः स्तुतिशतैरपि सूक्ष्मरूपं जानंति नैव जगदादिमनादिमूर्तिं तस्माद्वयं कुचनतां नवकुंकुमाभां स्थूलां स्तुमः सकलवाङ्मयमातृभूतां १ सद्यः
समुद्यतसहस्रदिवाकराभां विद्याक्षसूत्रवरदाभयचिह्नहस्तां नेत्रोत्पलैस्त्रिभिरलंकृतवक्त्रपद्मां त्वां तारहाररुचिरां त्रिपुरे भजामः २ सिंदूरपूररुचि
रं कुचभारनम्रं जन्मांतरेषु कृतपुण्यफलैकगम्यं अन्योन्यभेदकलहाकुलमानसास्ते जानंति किं जडधियस्तव रूपमेवं ३ स्थूलां वदंति मुनयः श्रुत
योगं गणंति सूक्ष्मां वदंति वचसामधिवासमन्ये त्वां मूलमाहुरपरे जगतां भवानि मन्यामहे वयमपाररूपांबुराशिं ४ चंद्रावतंसकलितां शरदिंदुशु
भ्रां पंचाशदक्षरमयीं हृदि भावयंती त्वां पुस्तकं जपवटीममृताढ्यकुंभं व्याख्यां च हस्तकमलैर्दधतीं त्रिनेत्रां ५ शंभुस्त्वमद्रितनया कलितार्द्ध
भागो विष्णुस्त्वमेव कमलाथरिरब्धदेहः पद्मोद्भवस्त्वमपि वागधिवासभूमिस्तेषां क्रियाश्च जगति त्रिपुरे त्वमेव ६ आश्रित्य वाग्भवभवांश्चतुरः
परादीन् भावान्पदेषु विहितान्समुदीरयंती कंठादिभिश्च करणैः परदेवतां त्वां संविन्मयीं हृदि कदापि न विस्मरामि ७ आकुंच्य वायुमवजित्य च
वैरिषट्कमालोक्य निश्चलधिया निजनासिकाग्रं ध्यायंति मूर्द्धिकलितेंदुकलावतंसं त्वद्रूपमंब कृतिनस्तरुणार्कमित्रम् त्वं प्राप्य मन्मथरिपोर्व
पुरर्द्धभागं सृष्टिं करोषि जगतामिति वेदवादः सत्यं तदद्रितनये जगदेकमातर्नो चेदशेषजगतः स्थितिरेव न स्यात् ९॥ ॥पूजां विधाय कु
सुमैः सुरपादपानां पीठे तवोवकनकाचलगह्वरेषु गायंति सिद्धवनिताः सह किंनरीभिरास्वादितासवरसारुणनेत्रपद्माः १० विद्युद्विलासव

पुषः श्रीयमुहृहंतीयांतीस्ववासभवतात्क्षिवराजधानी सौषुम्नवर्त्मकमलानिविकाशयंती देवींभजेहृदिपरमन्तसिकगात्री आनंदजन्मभवनंभ
वनं श्रुतीनां चैतन्यमात्रतनुमंचतवाश्रयामि ॥ ब्रह्मेशविष्णुभिरुपासितपादपद्मां सौभाग्यजन्मवसतिंत्रिपुरेयथावत् १२ शब्दार्थभाविभवनं
सृजतींदुरूपायातद्विनर्तिषु ख्वैतनुःस्वशक्त्या ब्रह्मात्मिकाहरतितत्सकलंयुगांते तांशारदांमनसिजातुनविस्मरामि १३ नारायणीतिनरका
र्णवतारिणीति गौरीतिखेदशमनीतिसरस्वतीति ज्ञानप्रदेतिनयनत्रयभूषितेति त्वामद्रिराजतनयेबहुधावदंति १४ येस्तुवंतिजगन्मातःश्लोकैर्द्वाद
शभिःक्रमात् । त्वामनुप्राप्यवाक्सिद्धिंप्राप्नुयुस्तेनराःश्रियम् ॥१५॥ ॥ इतिभैरवीस्तोत्रंसमाप्तं ॥ अस्याकवचं ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ ॥ भैरव्याःस
कलाविद्याःश्रुताश्चाधिगतामया सांप्रतंश्रोतुमिच्छामिकवचंयत्पुरोदितं त्रैलोक्यविजयंनामशस्त्रास्त्रविनिवारणं त्वत्तःपरतरोनाथकःकृपां
कर्तुमर्हति ईश्वरउवाच ॥ शृणुपार्वतिवक्ष्यामिसुंदरिप्राणवल्लभे त्रैलोक्यविजयंनामशस्त्रास्त्रविनिवारकम् पठित्वाधारयित्वेदंत्रैलोक्य
विजयीभवेत् ॥ जघानसकलान्दैत्यान्यद्धृत्वामधुसूदनः ब्रह्मासृष्टिंवितनुतेयद्धृत्वाभीष्टदायकः धनाधिपःकुबेरोपिवासवस्त्रिदशेश्वरः ॥
यस्यप्रसादादीशोहंत्रैलोक्यविजयीविभुः नदेयंपरशिष्येभ्योऽसाधकेभ्यःकदाचन पुत्रेभ्यःकिमथान्येभ्योदद्याच्चमृत्युमाप्नुयात् भैरव्याःकव
चस्यास्य दक्षिणामूर्तिरेवच विराट्छंदोजगद्धात्रीदेवताबालभैरवी धर्मार्थकाममोक्षेषुविनियोगःप्रकीर्तितः अधरोबिंदुमानाद्यःकामः
शक्तीशस्त्रीयुतः ॥ भृगुर्मनुस्वरयुतःसर्गोबीजत्रयात्मिका बालेषामेशिरःपातुबिंदुनादयुतापिसा भालंपातुकुमारीशासर्गहीनोकुमारिका
दृशौपातुचवाग्बीजंकर्णयुग्मंसदावतु कामबीजंसदापातुघ्राणयुग्मंपरावतु सरस्वतीप्रदाबालाजिह्वांपातुशुचिप्रभा हसैंकंठंहसकलरीं

तं॰सा॰ स्कंधौपातुहसौभुजौ पंचमीभैरवीपातुकरौहसैंसदावतु हृदयं हसकलींवक्षःपातुहसौःस्तनौमम पातुसाभैरवीदेवीचैतन्यरूपिणीमम हस्रैंपा
१८७ तुसदापार्श्वयुग्मंहसकलरींसदा कुक्षीपातुहसौर्मध्येभैरवीभुविदुर्लभा ऐंईंओंवंमध्यदेशंबीजविद्यासदावतु हस्रैंएंसदापातुनाभिंहस
कलह्रींसदा पातुहसौंकरौपातुषट्कूटाभैरवीमम सहसैंसक्थिनीपातुसहसकलरींसदावतु गुह्यदेशंहस्रौंपातुजानुनीभैरवीमम संपत्प्रदा
सदापातुहैंजंघेहसक्लींपदं पातुहंसौःसर्वदेहंभैरवींसर्वदावतु हसैंमांभवतुप्राच्यांहसक्लींपावकेवतु हसौंमेदक्षिणेपातुभैरवीचक्रसंस्थिता
ह्रींक्लींल्वेंमांसदापातुनैरृत्यांचक्रभैरवी क्रींक्रींक्रींपातुवायव्येहूंहूंपातुसदोत्तरे ह्रींह्रींपातुसदैशान्येदक्षिणेकालिकेवतु ॐह्रींमायुक्तबीजा
निरक्षंतुमामधस्थले दिग्विदिक्षुस्वाहापातुकालिकाखड्गधारिणी ॐह्रींस्त्रींहूंफट्सातारासर्वत्रमांसदावतु संग्रामेकाननेदुर्गेतोयेत्तरंगदुस्तरे
खड्गकर्तृधरासोग्रासदामांपरिरक्षतु इतितेकथितंदेवीसारात्सारतरंमहत् त्रैलोक्यविजयंनामकवचंपरमाद्भुतम् यःपठेत्प्रयतोभूत्वापूजायाः
फलमाप्नुयात् स्पर्द्धामूर्द्धूयभवनेलक्ष्मीवाणीवसेत्ततः यःशत्रुभीतोरणकातरोवाभीतोवनेवासलिलालयेवा वादेसभायांप्रतिवादिनोवारक्षःप्र
कोपाद्ग्रहसंकुलाद्वा प्रचंडदंडाक्षमनाच्चभीतोगुरोःप्रकोपादपिकृच्छ्रसाध्यात् अभ्यर्च्यदेवींप्रपठेत्त्रिसंध्यंसस्यान्महेशप्रतिमोजयीच त्रैलोक्य वाम॰
विजयंनामकवचंमन्मुखोदितं विलिख्यभूर्जगुटिकांस्वर्णस्थांधारयेद्यदि ॥ कंठेवादक्षिणेबाहौत्रैलोक्यविजयीभवेत् तद्गात्रंप्राप्यशस्त्राणि १८७
भवंतिकुसुमानिच लक्ष्मीसरस्वतीतस्यनिवसेद्भवनेमुखे एतत्कवचमज्ञात्वायोजपेद्भैरवींपरां बालांवाप्रजपेद्विद्वान्दरिद्रोमृत्युमाप्नुयात्
॥ ॥इतिरुद्रयामलेदेवीश्वरसंवादेत्रैलोक्यविजयंनामभैरवीकवचंसमाप्तम् ॥ ॥अथश्रीविद्यास्तोत्रम् ॥ ॥कल्याणवृष्टिभिरिवामृतमय

त्ताभिः लक्ष्मीःस्वयंवरणमंगलदीपिकाभिः॥सेवाभिरंबतवपादसरोजमूलेनाकारिकिंमनसिभक्तिमतांजनानां १ एतावदेवजननिस्पृहणीय
मास्तेत्वद्वंदनेषुसलिलस्थसरोजनेत्रैः सान्निध्यमुद्यदरुणांबुजसोदरस्यत्वद्विग्रहस्यसुधयापरयाप्लुतस्य २ ईषत्सुभावकलुषाःकतिना
मसंतिब्रह्मादयः प्रतिदिनंप्रलयाभिभूताः॥एकःसएवजननिस्थिरसिद्धिरस्तुयःपादयोस्तवसकृत्प्रणतिंकरोति ३ लब्ध्वासकृत्त्रिपुरसुंदरिता
वकीनंकारुण्यकंदलितकांतिनरंकटाक्षं कंदर्पभावसुभगास्त्वयिभक्तिभाजःसंमोहयंतितरुणीर्भुवनत्रयेपि ४ ह्रींकारमेवतवनामगृणंतिदे
वामातस्त्रिकोणनिलयेत्रिपुरेत्रिनेत्रे त्वत्संस्मृतौयमभटाभिभवंविहायदीव्यंतिनंदनवनेसहलोकपालैः ५ हंतुःपुराम् अधिगणंपरिपूर्णमा
याः कूरःकथन्नभविता गरलस्यवेगः॥नाश्वासनाययदिमातरिदंतवार्द्धंदेहस्यशश्वदमृताप्लुतशीतलस्य ॥६॥सर्वज्ञतांसदसिवाकपटु
तांप्रसूतेदेवित्वदंघ्रिसरसिरुहयोःप्रणामः॥किंचित्स्फुरन्मुकुटमुज्वलमातपत्रंद्वेचामरेचमहतींवसुधांददाति ७ कल्पद्रुमैरभिमतःप्रति
पादनेषुकारुण्यवारिभिरंबभवत्कटाक्षैः आलोकयत्रिपुरसुंदरिमामनाथंत्वय्येवभक्तिभरितंत्वयिबद्धदृष्टिं ८ हंतेतरेष्वपिनिधायमनांसि
चान्येभक्तिंवहंतिकिलपामरदैवतेषु त्वामेववंदेविमनसाहमपिस्मरामित्वामेवदेविशरणंजननित्वमेव ९ लक्ष्मेषुसत्त्वपितवाक्षिविलोकनाना
मालोकयात्रिपुरसुंदरिमांकथंचित्॥नूनंमयापिसदृशंकरुणैकपात्रंजातोजनिष्यतिजनोनचजायतेवा १० ह्रींह्रीमितिप्रतिदिनंजपतांतवा
ख्यांकिंनामदुर्लभमिहत्रिपुराधिवासे मालाकिरीटमदवारणमाननीयांस्तान्सेवतेमधुमतीस्वयमेवलक्ष्मीः ११ संपत्कराणिसकलेंद्रियनं
दनानिसाम्राज्यदानकुशलानिसरोरुहाक्षि त्वद्वंदनानिदुरितांहरणोद्यतानिमामेवमातरनिशंकलयंतुनानि १२ कल्पोपसंहरणकल्पित

तं०सा० तांडवस्यदेवस्यखंडपरशोः परभैरवस्य ॥ पाशांकुशैक्षवशरासनपुष्पबाणा सासाक्षिणीविजयतेजगदेकमूर्तिः १३ लग्नंसदाभवतुमातरिदं
१९८ त्वदीयंतेजः परंबहुलकुंकुमपंकशोणं भास्वत्किरीटममृतांशुकलावतंसंत्वद्रूपमंबकृतिनस्तरुणार्कमित्रं १४ ह्रींकारमेवतवधामतदे
वरूपंत्वन्नामसुंदरिसरोजनिवासशीले त्वत्तेजसापरिणतंवियदादिभूतंसंगंतनोतुसरसीरुहशोभवाढ्यं १५ ह्रींकारत्रयसंपुटेनमहता
मंत्रेणसंदीपितंस्तोत्रंयः प्रतिवासरंतवपुरोमातर्जपेन्मंत्रवित् तस्यक्षोणिभुजोभवंतिवशगालक्ष्मीश्चिरस्थायिनीवाणीनिर्मलसूक्तिभा
वभरिताजागर्तिविश्वंयशः १६ ॥ ॥इतिब्रह्मविरचितंकल्याणीस्तोत्रम् ॥ ॥अथकिंकिणीस्तवः॥ ॥किंकिंदुःखंसकलजननिक्षीय
तेनस्मृतायांकाकाकीर्तिः कुलकमलिनिप्राप्यतेनार्चितायां किंकिंसौख्यंसुरवरतनुतेप्राप्यतेनार्चितायां कंकंयोगंत्वयिविततनुतेचित्तमालंबितायां०
स्मृताभवभयध्वंसिपूजितासिशुभंकरि स्तुतात्वंवांछितंदेविददासिकरुणाकरे परमानंदबोधाब्धिरूपेतेजःस्वरूपिणि देवेंद्रशिरोरत्ननिघृष्टच
रणांबुजे ऋद्धिसिद्धिमहासत्तामात्रेमात्रेनमोस्तुते सृष्टिस्थित्युपसंहारहेतुभूतेसनातनि गुणत्रयात्मिकासित्वंजगतःकरणेच्छया अनुग्रहायभ
क्तानांगृहीतदिव्यविग्रहे भक्तस्यमेनित्यपूजांसुकरस्यपरमेश्वरि ऐहिकामुष्मिकींसिद्धिंदेहित्रिदशवंदिते तापत्रयपरिम्लानभजनंत्राहिमांशिवे॥
यथाशक्तिजपंपूजांगृहाणमदनुग्रहात् नान्यंवदामिनशृणोमिनचिंतयामिनान्यंस्मरामिनभजामिनचाश्रयामि स्वत्वात्त्वदीयचरणांबुजमादरेण तं०म०
मांत्राहिदेविकृपयामयिदेहिसिद्धिं अज्ञानाद्वाप्रमादाद्वावैकल्यात्साधकस्यच यन्न्यूनमतिरिक्तंचतत्सर्वंक्षंतुमर्हसि द्रव्यहीनंक्रियाहीनंश्रद्धामं १९८
त्रविवर्जितं तत्सर्वंकृपयादेविक्षमस्वत्वंदयानिधे यन्मयाक्रियतेकर्मतन्महत्स्वल्पमेववा तत्सर्वंचजगद्धात्रिक्षंतव्यंममयमंजलिः॥ ॥

॥ ॥इतिकिंकिणीस्तोत्रम्॥ ॥ अथश्रीविद्याकवचम्॥ ॥देव्युवाच॥ ॥देवदेवमहादेवभक्तानांप्रीतिवर्द्धनं सूचितंयन्महादेव्याः कवचंकथयस्वमे
महादेवउवाच। शृणुदेविप्रवक्ष्यामिकवचंदेवदुर्लभं नप्रकाश्यंपरंगुह्यंसाधकाभीष्टसिद्धिदं कवचस्यऋषिर्देविदक्षिणामूर्तिरव्ययः छंदः पं
क्तिः समुद्दिष्टंदेवीत्रिपुरसुंदरी धर्मार्थकाममोक्षाणांविनियोगस्तुसाधने वाग्भवः कामराजश्चशक्तिवीजंसुरेश्वरि ऐंवाग्भवःपातुशीर्षेमांक्लीं
कामराजस्तथाहृदि सौःशक्तिवीजंसदापातुनाभौगुह्येचपादयोः ऐंक्लींसौःवदनेपातुबालामांसर्वसिद्धये हसैंहसकलरींहसौःपातुभैरवीकंठ
देशतः ॥सुंदरीनाभिदेशेव्यात्शीर्षेकामकलासदा भ्रूनासयोरंतरालेमहात्रिपुरसुंदरी ललाटेसुभगापातुभगामांकंठदेशतः भगोदयातुहृद
येउदरेभगासर्पिणी॥ भगमालानाभिदेशेलिंगेपातुमनोभवा गुह्येपातुमहादेवीराजराजेश्वरापरा चैतन्यरूपिणीपातुपादयोर्जगदंबिका नाराय
णीसर्वगात्रेसर्वकार्येशुभंकरी ब्रह्माणीपातुमांपूर्वेदक्षिणेवैष्णवीतथा पश्चिमेपातुवाराहीउत्तरेतुमहेश्वरी आग्नेय्यांपातुकौमारीमहालक्ष्मी
श्चनैर्ऋते॥ वायव्यांपातुचामुण्डाइंद्राणीपातुईशके जलेपातुमहामायापृथिव्यांसर्वमंगला आकाशेपातुवरदासर्वत्रभुवनेश्वरी इदंतुकव
चंदेव्यादेवानामपिदुर्लभं पठेत्प्रातःसमुत्थायशुचिःप्रयतमानसः नाधयोव्याधयस्तस्यनभयंचक्वचिद्भवेत्। नचमारीभयंतस्यपातकानां
भयंतथा नदारिद्र्यवशंगच्छेत्तिष्ठन्मृत्युवशेनच गच्छेच्छिवपुरंदेविसत्यंसत्यंवदाम्यहं इदंकवचमज्ञात्वाश्रीविद्यांयोजपेत्सदा सनाप्नोतिफ
लंतस्यप्राप्नुयाच्छस्त्रघातनं॥ ॥इतिसिद्धयामलेश्रीविद्याकवचं॥ ॥अथमहात्रिपुरसुंदरीकवचम्॥ ॥देव्युवाच॥ ॥भगवन्देवदेवेश
लोकानुग्रहकारक त्वत्प्रसादान्महादेवश्रुत्वामंत्रास्त्वनेकधा साधनंविविधंदेवकीलकोद्धारणंतथा शापादिदूषणोद्धारः श्रुतस्त्वत्तो

तं०सा० मयाप्रभो राजराजेश्वरीदेव्याः कवचंसूचीतंमयि श्रोतुमिच्छामित्वत्तस्तत्कथयस्वमपिप्रभो ईश्वरउवाच० लक्षवारसहस्राणिवारितासिपुनः
१९९ पुनः स्त्रीस्वभावात्पुनर्देविपृच्छसित्वंमपिप्रिये अत्यंतकवचंगुह्यंसर्वकामफलप्रदं प्रीतयेतवदेवेशिकथयामिश्रृणुयत्नत् अस्यराजराजेश्वरी
श्रीमन्महात्रिपुरसुंदरी षोडशीकवचस्यमहादेवऋषिःप्रस्तारपंक्तिश्छंदोराजराजेश्वरीमहात्रिपुरसुंदरी देवताधर्मार्थकाममोक्षसाधनेवि
नियोगः पूर्वमांभैरवीपातुबालामांपातुदक्षिणे मालिनीपश्चिमेपातुवासिनीतूत्तरेवतु ऊर्ध्वंपातुमहादेवीमहात्रिपुरसुंदरी अधस्तात्पातुदे
वेशीपातालतलवासिनी आधारेवाग्भवःपातुकामराजस्तथाहृदि डामरःपातुमांनित्यंमस्तकेसर्वकामदः ब्रह्मरंध्रेसर्वगात्रेछिद्रस्था
नेचसर्वदा महाविद्याभगवतीपातुमांपरमेश्वरी ऐंह्रींललाटेमांपातुक्लींह्रुंसश्चनेत्रयोः मेनासायांकर्णयोश्चह्रींह्रैंह्रांह्रौंचिवुकेतथा सौःपा
तुगलेहृदयेसह्रींनाभिदेशके कलह्रींक्लींस्त्रींगुह्यदेशेसह्रींपादयोस्तथा सह्रींमांसर्वतःपातुसकलींपातुसंधिषु जलेस्थलेतथाकाशेदिक्षु
राजगृहेतथा ह्रूंक्षेमात्वरितापातुसह्रींसक्लींमनोभवा हंसःपायान्महादेविपरंनिष्कलदेवता विजयामंगलादूतीकल्याणीभगमालिनी
ज्वालाचमालिनीनित्यासर्वदापातुमांशिवा इत्येवंकवचंदेविदेवानामपिदुर्लभं तवप्रीत्यामयाख्यातंगोपनीयंप्रयत्नतः इदंरहस्यंपरमंगु
ह्याद्गुह्यतरंप्रिये धन्यंयशस्यमायुष्यभोगमोक्षप्रदंशिवं दुःस्वप्ननाशनंपुण्यंनरनारीवशंकरं आकर्षणकरंदेविस्तंभोच्चाटनकंशिवे ॥ राम०
इदंकवचमज्ञात्वाराजराजेश्वरीपरां योर्चयेद्योगिनीवृंदैःसभक्ष्योनात्रसंशयः नतस्यमंत्रसिद्धिःस्यात्कदाचिदपिशांकरि इहलोके १९९
चदारिद्र्यंरोगदुःखाशुभानिच परत्रनरकंगत्वापशुयोनिमवाप्नुयात् तस्मादेतत्सदाभ्यसेदधिकारीभवेत्ततः महद्भिर्निर्गतमिदंकवचंसुगु

ण्यंपूजाविधिश्चपुरतोविधिनापठेद्यः सौभाग्यभागललितानिसुभानिभुक्त्वादेव्याःपदंभजतितत्पुनरंतकाले॥ ॥इतिकुलानंदसंहितायांषोड
शीकवचंसमाप्तम्॥ ॥ॐनमस्तस्यै॥ श्रीदेव्युवाच॰॥ ॥श्रीमत्त्रिपुरसुंदर्य्यायायाविद्यासुदुर्ल्लभा कृपयाकथितास्सर्वाश्रुताश्चाविगताम
या प्राणनाथाधुनाब्रूहिकवचंमंत्रविग्रहं त्रैलोक्यमोहनंचेतिनामतःकथितंपुरा इदानींश्रोतुमिच्छामिसर्वार्थंकवचस्यच ईश्वरउवाच॰
शृणुदेविप्रवक्ष्यामिसुंदरिप्राणवल्लभे त्रैलोक्यमोहनंनाममहाविद्यौघविग्रहं यद्धृत्वादानवान्विष्णुर्निजघानमुहुर्मुहुः सृष्टिंवितनु
तेब्रह्मायद्धृत्वापठनाद्यतः संहर्ताहंयतोदेविदेवेशोवासवोयतः धनाधिपःकुवेरोपियतःसर्वेदिगीश्वराः नदेयंपरशिष्येभ्योदेयंशि
ष्येभ्यएवच अभक्तेभ्योपिपुत्रेभ्योदत्वामृत्युमवाप्नुयात श्रीमत्त्रिपुरसुंदर्य्याःकवचस्यऋषिःशिवः छंदोविराट्देवताचदेवीत्रिपुरसुंदरी
धर्मार्थकाममोक्षेषुविनियोगःप्रकीर्तितः॥शिरोमेवाग्भवःपातुकएईलह्रींस्वरूपकं हसकलह्रींललाटंचपातुकामेश्वरीमम सक
लह्रींदृशौपातुकामराजस्यमध्यमः कहएलह्रींश्रुतीपातुमहासौभाग्यदायकः सकलह्रींशक्तिवीजंतुपातुजिह्वांचपंचमी वदनेस
कलंपातुपंचकूटस्कसर्वदा कएईलह्रींघ्राणयुग्मंपातुकामेश्वरीमम हसकहलह्रींकंठंपातुस्वप्नावतीमम सकलह्रींशक्तिवीजंस्कंधौ
पातुपराम्बिका कामेनापाशिताद्देवीकक्षदेशंसदावतु कामादिषोडशीपातुभुजौत्रिपुरसुंदरी ताराद्दिषोडशीपातुकरौरमादिषोड
शी मायादिकाहृदंपातुस्तनौवागादिषोडशी पार्श्वौपरादिकापातुघंटांश्रीसुंदरीमम हसकलह्रींपातुपृष्टंसकलह्रींसदामम कु
क्षिंपातुकामराजःसकलह्रींसदावतु॥लोपापंचदशीदेवीमध्यदेशंचरक्षतु कहकएईलह्रींनाभिंपातुहकलएईलह्रीं कट्यांपातुस

तं० सा० क्षिथनीचसकएईलंह्रींसदा पातुमामतुनाराध्यासुंदरीमांसदावतु सहकएईलंह्रींतहरुद्दुयुग्मंसदावतु सहकहएईलह्रींगुह्यंपापात्सहकसईलंह्रीं
२०० जानुनीसुंदरीपातुचंद्रेणाराधिताचमां हसकएईलह्रींतज्जंघायुग्मंसदावतु हकसहएलह्रींगुल्फयुग्मंसदावतु सहकएईलह्रींपादौपायात्त्रिपु
रसुंदरी कुबेराराधिताविद्यासर्वांगेमेसदावतु कएईलह्रींप्राच्यांसदामांपरिरक्षतु हसकहलह्रींकामोमामग्निदिशेरक्षतु सहसकलह्रींयाम्येसा
पातुसुंदरी अगस्त्योपासिताविद्याचक्रस्थामांसदावतु सएईलह्रींनित्यानैर्ऋत्यांमांसदावतु सहकहलह्रींपातुप्रतीच्यांसकलह्रींसा पातुमांत्रिपु
राद्देवीनंदिकेश्वरपूजिता हसकलह्रींवायव्येहकलह्रींतथोत्तरे सहकसकलह्रींमीशानेसुंदरीपातुमांसदा सूर्येणपूजितासामांश्रीमत्त्रिपुरसुंद
री॥कएईलह्रींहसकहलह्रींसकलह्रींसा इंद्रपूज्यासुंदरीमेसर्वांगपरिरक्षतु॥कएईलंह्रींहसकलह्रींहसकलह्रींसा पापाद्धृल्लणिमांदेवीश्रीमत्त्रि
पुरसुंदरी कएईलहसकहलसहसकलह्रींपाताले चतुष्कूटाशांकरीसासदामांपरिरक्षतु कएईलह्रींमाधारंहसकहलह्रींलिंगं सकलह्रीं
पातुनाभिंसएईलह्रींमनाहतं सहकहलह्रींकंठंसकलह्रींमनोभवं षट्कूटावैष्णवीसाचपातुमांसुंदरीपरा कएईलह्रींसहकलह्रींसकलह्रींसा
दुर्वासःपूजितासाचपातुमांदिक्षुसुंदरी कहएईलह्रींहलएईलह्रींसक एईलह्रीं क्रोधेनपूजितादेवीविदिक्षुमांसदावतु हसकहलह्रीं
सकलह्रींसकलह्रीं महाज्ञानमयीपातुमांमहाषोडशीपरा श्रीमायामदनोवाणीपराज्ञारंशिवप्रिया हरिप्रियात्रिकूटासापरावाणीमनोभवःमा म०
पालक्ष्मीमहाविद्यासाबीजषोडशीपरा सर्वांगेसामसदापातुश्रीमत्त्रिपुरसुंदरी कामोमायारमाबालात्रिकूटास्त्रीभगांकुशैः कालीकामकलाकू २००
र्चैःसर्वदोषप्रणवप्रिये श्रीबीजषोडशीविद्यापाख्याताभुवनत्रये ज्ञानेनमस्तुहाद्यामांशिरःस्थासर्वदावतु श्रीमहाषोडशीपूर्णाश्रीपादेव्यात्र

पूजिता यस्याविज्ञानमात्रेणमत्स्योर्मत्सुर्भवेद्ध्रुवं अष्टादशाक्षरीब्रह्मसापिमामभितोवतु इतितेकथितंदेविब्रह्मविद्याकलेवरं त्रैलोक्यमोहनंना
मकवचंब्रह्मरूपिणं सप्तलक्षमहाविद्यास्तंत्रादौकथिताःप्रिये सारात्सारतरापाचमहाविद्यासुगोपिता: वहुनाकिमिहोक्तेनश्रीमहाषोडशी
परा प्रकाशितामहादेवीयाप्रष्टातेपुनःपुनः महाविद्यामयंब्रह्मकवचंमन्मुखोदितं गुरुमभ्यर्च्यविधिवत्कवचंप्रपठेन्नृप: त्रिःसकृद्वायथा
ज्ञानंसोपिपुण्यवतांवरः देशिकःसर्वविद्यास्वप्यधिकारीजपादिषु देवीमभ्यर्च्यविधिवत्पुरश्चर्यांसमाचरेत् अष्टोत्तरशतंजप्त्वादशांश
हवनादिकं ततस्तुसिद्धकवचंपुण्यात्मामदनोपमः मंत्रसिद्धिर्भवेत्तस्यपुरश्चर्याविनाततः गद्यपद्यमयीवाणीतस्यवक्त्रात्प्रजायते वक्त्रेत
स्यवसेद्वाणीकमलानिश्चलागृहे पुष्पांजल्यष्टकंदेव्यैमूलेनैवपठेत्सकृत् अपिवर्षसहस्राणांपूजायाःफलमाप्नुयात् आत्मानंतत्त्वपंकलापः
पठेत्कवचंपरं यंयंपश्यतिशीघ्रंतंसमहासोभवेद्ध्रुवं विलिख्यभूर्जेगुटिकांस्वर्णस्थांधारयेद्यदि कंठेवादक्षिणेवाहौसकुर्याद्दासवज्जगत्
त्रैलोक्यंक्षोभयत्येवंत्रैलोक्यविजयीभवेत् तद्गात्रंप्राप्यशस्त्राणिब्रह्मास्त्रादीनिपार्वति माल्यानिकुसुमान्येवसुखदानिभवंतिहि सर्वदामु
हृदयभवनेलक्ष्मीर्वाणीवसेन्मुखे इदंकवचमज्ञात्वायोजपेत्सुंदरींपरां नवलक्षंप्रजप्त्वापितस्यविद्यानसिद्ध्यति सशस्त्रघातमाप्नोतिसो
चिरान्मृत्युमाप्नुयात् ॥ ॥इतिरुद्रयामलेसुंदरीकवचंसमाप्तम् ॥ ॥अथप्रचंडचंडिकास्तोत्रं॥ ॥आनंदयित्रीपरमेश्वरिवेदगर्भेमा
तःपुरंदरपुरंतरलब्धनेत्रे लक्ष्मीमशेषजगतांपरिभावयन्तः सन्तोभजंतिभवतीन्धनदेशमाप्त्यै १ लज्जानुगांविमलविद्रुमकान्तिकान्ता
कान्तानुरागरसिकाःपरमेश्वरित्वाम् येभावयन्तिमनसामनुजास्तएतेसीमन्तिनाभिरनिशंपरिभाव्यमानाः २ मायामयीनिखिलपातक

तं॰सा॰ कोटिकूटविद्राविणो भ्रमसंशयिनो भजन्ति त्वां पद्मसुंदरतनुं तरुणारुणाभां पाशांकुशाभयवराद्यकरां वरास्त्रैः ३ नेतर्क्ककर्कशधियः श्रुति
२०१ शास्त्रशिल्पैश्छंदोभिशोभितमुखाः सकलागमज्ञाः सर्वज्ञलब्धविभवाः कुमुदेन्दुवर्णां मिवाग्भवे च भवतीं परिभावयन्ति ४ वज्रप्रसुन्नहृदयास
मयद्रुहस्ते वैरोचने मदनमंदिरगास्यमानः मायाह्वयानुगतविग्रहभूषितासि दिव्यास्त्रवह्निवनितानुगतासि धन्ये ५ हृत्तत्रपाश्टदलवह्निपुरान्त
रस्यमार्त्तंडमंडलगतां परिभावयन्ति ये वह्निकूटसदृशीं मणिपूरकान्तस्ते कालकंटकविडंबनचंचवः स्युः ६ कालागुरुभ्रमरचंदनकुंडगोलखं
डैरनंगमदनोद्भवमादनीभिः सिंदूरकुंकुमपटीरहिमैर्विधाय सन्मंडलं तदुपरीह यजेन्मृडानीं ७ चंचत्तडिन्मिहिरकोटिकरांविचेलांशुघृत
बंधरुधिरांहि भुजांत्रिनेत्रां ॥ वामे विकीर्णकचशीर्षकरे परेतामीडे परमकर्त्टिकपासमेतां ८ कामेश्वरांगनिलयां कलया सुधांशोर्विभ्राजमान
हृदयामपरे स्मरन्ति सुप्ताहिराजसदृशीं परमेश्वरस्थां त्वामद्रिराजतनये च मानमानः ९ लिंगत्रयोपरिगतामपि वह्निचक्रपीठानुगां सरसिजास
नसन्निविष्टाम् सुप्तां प्रबोध्य भवतीं मनुजो गुरूक्त हुंकारवायुवशिभिर्मनसा भजन्ति १० शुभ्रासि शान्तिककथासु तथैव पीतास्तम्भेऽपि रक्ष च
मुग्धत्वासि मानः उच्चाटनेप्यसि कर्म्मसुकर्म्मणि त्वं संसेव्यसे स्फटिककान्तिरनन्तचारे ११ त्वामुत्पलैर्म्मधुयुतैर्म्मधुनोपनीतैर्गव्यैः पयोविलुलि रा॰म॰
तैः शतमेव कुंडे साज्यैश्च तोषयति यः पुरुषस्त्रिसंध्यं षण्मासतो भवति शक्रसमस्तभूमौ १२ जागत्स्वपन्नपि शिवे तव मंत्रराज एवं विचिन्तयति यो २०१
मनस्वाविधिज्ञः संसारसागरसमुद्धरणैकवह्नित्रं चित्रं न भूतजनने पि जगत्सु पुंसः १३ इयं विद्या वंद्या हरिहरविरंचिप्रभृतिभिः पुरारातेरन्तःपुरमि
दमगम्यं पशुजनैः सुधामंदानंदैः पशुपतिसमानव्यसनिभिः सुधासेव्यैः सद्भिः गुरुचरणसंसारचतुरैः १४ कुंडे वामं डले वा श्रुविरचयमनुनाभा

वमन्त्येवमंत्रीसंस्थाप्यैर्वैर्जुहोतिप्रसवफलदैः पद्मपालाशकानां हैमंसीरैस्तिलैर्वासमधुककुसुमैर्मालतीबंधुजाती श्वेतैरश्वंसकानामपिवरस्त
मिधासंपदेसर्वसिद्ध्यै १५ अंधःसाज्यंसमांसंदधिसुतमथवायोन्वहं यामिनीनां मध्येदेव्यैददातिप्रभवतिगृहगा श्रीरमुष्यावखंडा आज्यंमां
संसरक्तंतिलसुक्तमथवातंडुलंपायसंवा हुत्वामांसंत्रिसंध्यंसभवतिमनुजोभूतिभिर्भूतनाथः १६ इदंदेव्याःस्तोत्रंपठतिमनुजोयस्त्रिसमयंसुचि
र्भूत्वाविश्वेभवतिधनदोवासवसमः वशाःभूपाःकान्तानिखिलरिपुहन्तुःसुरगणाभवंत्युच्चैर्वाचोपदिहनतुमासैस्त्रिभिरपि १७ ॥ इतिश्रीशं
कराचार्यविरचितःप्रचंडचण्डिकास्तवराजःसमाप्तः ॥ ॥नाभौशुभ्रसरोजवक्त्रविलसद्बंधूकपुष्पारुणंभास्वद्भास्करमंडलंतदुदरेतद्योनिच
क्रंमहत् तन्मध्येविपरीतमैथुनरतःप्रद्युम्नतत्कामिनीपृष्ठस्थांतरुणार्ककोटिविलसत्तेजःस्वरूपांशिवां १ वामेछिन्नशिरोधरांतदितरेपाणौ
महत्कर्त्रिकां प्रत्यालीढपदांदिगंतवसनामुन्मुक्तकेशव्रजां छिन्नात्मीयशिरःसमुच्छलदसृग्धारांपिबंतींपरां बालादित्यसमप्रकाशविल
सन्नेत्रत्रयोद्भासिनीं वामादन्यत्रनालंबहुगलदसृग्धाराभिरुच्चैःपाययंतीमस्थिभूषाकरकलसत्कर्तृकामुग्ररूपां रक्ताभारक्तकेशीमपगत
वसनांवर्णिनीमात्मशक्तिं प्रत्यालीढोरुपादामरुणिततनयनांयोगिनीयोगिमुद्रां दिग्वस्त्रांमुक्तकेशीप्रलयघनघटाघोररूपांप्रचण्डां दंष्ट्रा
दुष्प्रेक्ष्यवक्त्रोदरविवरलसल्लोलजिह्वाग्रभासां विद्युल्लोलाक्षियुग्मांहृदयतलसदाभोगिनीमात्ममूर्तिं सद्यश्छिन्नात्मकंठप्रगलितरुधिरैर्डा
किनीवर्द्धयंती ब्रह्मेशानाच्युताद्यैःशिरसिविनिहितामंदपादारविंदे रात्मज्ञैर्योगिमुख्यैःप्रतिपदमनिशंचिंतितांचित्स्वरूपां संसारेसार
भूतांत्रिभुवनजननीं छिन्नमस्तांप्रशस्तामिष्टांनामिष्टदात्रीकलिकलुषहरांचेतसाचिंतयामि उत्पत्तिस्थितिसंहृतिर्घटयितुंधत्तेत्रिरूपां

 तनुं त्रैगुण्याज्जगतोयदीयविकृतिर्ब्रह्मायुतः शूलभृत् नामाद्यांप्रकृतिंस्मराभिमनसासर्वार्थसंसिद्धये यस्याःस्मेरपदारविंदयुगलेलाभं
 भजंतेऽमराः अलिपिसितपुरंध्रीयोगपूजापरोहंबहुविधजनभाषारंभसंभावितोहं पशुजनविमुखोहंभैरवीसंस्थितोहं गुरुचरणपरोहंभै
रवोहंशिवोहं इदंस्तोत्रंमहापुण्यंब्रह्मणाभाषितंपुरा सर्वसिद्धिप्रदंसाक्षान्महापातकनाशनं यःपठेत्प्रातरुत्थायदेव्याःसन्निहितोभवे
त् तस्यसिद्धिर्भवेद्देविवांछितार्थप्रदायिनी धनंधान्यंसुतान्जायांहयंहस्तिनमेवच वसुंधरांमहाविद्यामष्टसिद्धिर्भवेद्ध्रुवं वैयाघ्रा
जिनरंजितस्वजघनेरम्येप्रलंबोदरे खर्वानिर्वचनीयसर्वसुभगेमुंडावलीमंडिते कर्त्रींकुंदरुचिंविचित्रकलितांज्ञानंदधानेपदेमातर्भक्तजना
नुकंपिनिमहामायेस्तुतुभ्यंनमः ॥ ॥इतिश्रीब्रह्मविरचितंप्रचंडचंडिकास्तोत्रंसमाप्तः॥ ॥अथास्याःकवचं॥ ॥देव्युवाच॥ ॥कथिता
श्छिन्नमस्तायायायाविद्याःसुगोपिताः त्वयानाथेनजीवेशश्रुताश्चाधिगतामया इदानींश्रोतुमिच्छामिकवचंपूर्वसूचितं त्रैलोक्यविजयंना
मकृपयाकथ्यतांप्रभो भैरवउवाच॰ शृणुवक्ष्यामिदेवेशिसर्वदेवनमस्कृते त्रैलोक्यविजयंनामकवचंसर्वमोहनं सर्वविद्यामयंसाक्षात्सु
रासुरजयप्रदं धारणात्पठनादीशस्त्रैलोक्यविजयीविभुः ब्रह्मानारायणोरुद्रोधारणात्पठनाद्यतः कर्त्तापाताचसंहर्त्ताभुवनानांसुरेश्वरि
नदेयंपरशिष्येभ्योभक्तेभ्योपिविशेषतः देयंशिष्यायभक्तायप्राणेभ्योप्यधिकायच देव्याश्चछिन्नमस्तायाःकवचस्यचभैरवः ऋषिर्वि
राट्छंदस्तद्देवताछिन्नमस्तका त्रैलोक्यविजयेमुक्तौविनियोगःप्रकीर्तितः हुंकारोमेशिरःपातुछिन्नमस्ताबलप्रदा ह्रांह्रूंऐंत्र्यक्षरीपा
तुभालंवक्त्रंदिगंबरी श्रींह्रींह्रूंऐंदृशौपातुमुंडकर्तृधरापिसा साविद्याप्रणवाद्यंतास्तुतियुग्मंसदावतु वज्रवैरोचनीयेहुंफट्स्वाहाचध्रु

वादिका घ्राणंपातुछिन्नमस्तास्वमुंडकर्त्रधारिणी श्रीमायाकूर्चवाग्बीजैर्वज्रवैरोचनीयेहूं हूंफट्स्वाहामहाविद्याषोडशीब्रह्मरूपिणी स्वपार्श्वेव
र्णिनीभ्यांपापयंतीमसृजंमुदा वदनंसर्वतःपातुछिन्नमस्तास्वशक्तिका मुंडकर्त्रधरारक्तासाधकाभीष्टदायिनी वर्णिनीडाकिनीयुक्तासापिमामभि
तोवतु रमाद्यापातुजिह्वांचलज्जाद्यापातुकंटकं कूर्चाद्याहृदयंपातुवागाद्यास्तनयुग्मकं रमायापुटिताविद्यापार्श्वौपातुसुरेश्वरी मायपापुटिता
पातुनाभिदेशेदिगंवरी कूर्चेणापुटितादेवीपृष्टदेशेसदावतु वाग्बीजपुटिताचैषामध्यंपातुसशक्तिका ईश्वरीकूर्चवाग्बीजैर्वज्रवैरोचनीयेहूं हूंफ
ट्स्वाहामहाविद्याकोटिसूर्यसमप्रभा छिन्नमस्तासदापायादुरुयुग्मंसशक्तिका ह्रींहूंवर्णिनीजानुंश्रींह्रींचडाकिनीपदं सर्वविद्यास्थितानित्या
सर्वांगंमेसदावतु माच्यांपायादेकलिंगायोगिनीपावकेवतु डाकिनीदक्षिणेपातुश्रीमहाभैरवीचमां नैरृत्यांसततंपातुभैरवीपश्चिमेवतु इंद्राक्षी
पातुवायव्येसितांगीपातुचोत्तरे संहारिणीसदापातुशिवकोणेसकर्तृका इत्यष्टशक्तयःपातुदिग्विदिक्षुसकर्तृकाः क्रींक्रींक्रींपातुसापूर्वं
॥ ह्रींह्रींमांपातुपावके हूंहूंमांदक्षिणेपातुदक्षिणेकालिकेवतु क्रीं३चैवनैरृत्यांह्रीं२चपश्चिमेवतु हूंहूंपातुमरुत्कोणेस्वाहापातुसदो
त्तरे महाकालीखड्गहस्तारक्षःकोणेसदावतु तारोमायावधूःकूर्चंफट्कारोयंमहामनुः खड्गकर्त्रधरातारा चोर्ध्वदेशंसदावतु ह्रींस्त्रींहूंफ
ट्पातालेपातुनीलसरस्वती इतितेकथितंदेव्याःकवचंमंत्रविग्रहं यद्धृत्वापठनाद्भीमःक्रोधाख्योभैरवःस्मृतः सुरासुरमुनींद्राणांकर्ताहर्ताभ
वेत्स्वयं यस्याज्ञयावसुमतीयातिसासाधकांतिकं भूतिन्याद्याश्चडाकिन्योयक्षिण्याद्याश्चखेचराः आज्ञांगृह्णंतितास्तस्यकवचस्यप्रसादतः एत
देवपरंब्रह्मकवचंमन्मुखोदितं देवीमभ्यर्च्यगंधाद्यैर्मूलेनैवपठेत्सकृत् संवत्सरकृतायास्तुपूजायाःफलमाप्नुयात् भूर्जेविलिखितंचैत

गुटिकांकांचनस्थितां धारयेद्दक्षिणेबाहौकंठेवायदिवाप्यतः सर्वैश्वर्ययुतोभूत्वात्रैलोक्यंवशमानयेत् तस्यगेहेवसेल्लक्ष्मीर्वाणीचवदनांबु
जे ब्रह्मास्त्रादीनिशस्त्राणिनश्यंतिसोप्यतां इदंकवचमज्ञात्वायोभजेच्छिन्नमस्तकां सोपिशस्त्रप्रहारेणमृत्युमाप्नोतिसत्वरम् ॥ इतिभैरव
तंत्रेभैरवभैरवीसंवादेत्रैलोक्यविजयंनाम छिन्नमस्ताकवचंसमाप्तम्॥ ॥ अथश्यामाकवचम्॥ ॥ भैरव्युवाच०॥ ॥ कालीपूजाश्रुताना
थभावाश्चविविधाःप्रभो इदानींश्रोतुमिच्छामिकवचंपूर्वसूचितं त्वमेवस्रष्टापाताचसंहर्ताचत्वमेवहि त्वमेवशरणंनाथपाहिमांदुःखसंकटा
त् भैरवउवाच० ॥ रहस्यंशृणुवक्ष्यामिभैरविप्राणवल्लभे श्रीजगन्मंगलंनामकवचंमंत्रविग्रहं पठित्वाधारयित्वावात्रैलोक्यंमोहयेत्क्षणात्
नारायणोपियद्धृत्वानारीभूत्वामहेश्वरं योगेशंक्षोभमनयत्सहस्त्वाचरघूद्वहः वरदृप्तान्जघानैवरावणादिनिशाचरान् यस्यप्रसादादीशोपित्रैलो
क्यविजयीविभुः॥धनाधिपःकुबेरोपिसुरेशोभूच्छचीपतिः एवंहिसकलादेवाःसर्वसिद्धीश्वराःप्रिये श्रीजगन्मंगलस्यापिकवचस्यऋषिःशिवः॥
छंदोनुष्टुब्देवताचकालिकादक्षिणेरिता जगतांमोहनेदुष्टविजयेभुक्तिमुक्तिषु योषिदाकर्षणेचैवविनियोगःप्रकीर्तितः शिरोमेकालि
कापातुक्रींकारैकाक्षरीपरा क्रींक्रींक्रींमेललाटंचकालिकाखड्गधारिणी हूंहूंपातुनेत्रयुग्मंह्रींह्रींपातुश्रुतीमम दक्षिणेकालिकेपातुघ्रा
णयुग्मंमहेश्वरी क्रींक्रींक्रींरसनांपातुहूंहूंपातुकपोलकं वदनंसकलंपातुह्रींह्रींस्वाहास्वरूपिणी द्वाविंशत्यक्षरीस्कंधौमहाविद्यासुखप्रदा
खड्गमुंडधराकालीसर्वांगमभितोवतु क्रींहूंह्रींत्र्यक्षरीपातुचामुंडाहृदयंमम ऐंहूंॐऐंस्तनद्वंद्वंह्रींफट्स्वाहाककुत्स्थलम् अष्टाक्षरीम
हाविद्याभुजौपातुसकर्तृका क्रींक्रींहूंहूंह्रींह्रींकरौपातुषडक्षरीमम क्रींनाभिंमध्यदेशंचदक्षिणेकालिकेवतु क्रींस्वाहापातुपृष्ठंचका

लिकासादशाक्षरी ह्रूंह्रींदक्षिणेकालिके हूंहूं पातुकटिद्वयं कालीदशाक्षरीविद्यास्वाहाममोरुयुग्मकं ॐह्रींक्रींमेस्वाहापातुकालिकाजानुनीसदा
कालीहृदयविद्येयंचतुर्वर्गफलप्रदा क्रींहूंह्रींपातुसागुल्फंदक्षिणेकालिकेवतु क्रींहूंह्रींस्वाहापदंपातुचतुर्दशाक्षरीमम खड्गमुंडधराकालीवर
दाभयहारिणी विद्याभिःसकलाभिःसासर्वांगमभितोवतु कालीकपालिनीकुल्लाकुरुकुल्लाविरोधिनी विप्रचित्तातथोग्रोग्रप्रभादीप्ताघनत्विषः
नीलाघनावलाकाचमात्रामुद्रामिताचमां एताःसर्वाःखड्गधरामुंडमालाविभूषणाः रक्षंतुदिग्विदिक्षुमांब्राह्मीनारायणीतथा माहेश्वरीच
चामुंडाकौमारीचापराजिता वाराहीनारसिंहीचसर्वाश्चामितभूषणाः रक्षंतुस्वायुधैर्दिक्षुविदिक्षुमांयथातथा इतितेकथितंदिव्यंकवचंपर
माद्भुतं श्रीजगन्मंगलंनाममहाविद्यौघविग्रहं त्रैलोक्याकर्षकंब्रह्मकवचंमन्मुखोदितं गुरुपूजांविधायाथविधिवत्प्रपठेत्ततः कवचंत्रि
सकृद्वापियावज्जीवेचवापुनः॥एतच्छ्रुत्वाईमावर्स्यत्रैलोक्यविजयीभवेत् त्रैलोक्यंक्षोभयत्येवकवचस्यप्रसादतः महाकविर्भवेन्मासात्सर्व
सिद्धीश्वरोभवेत् पुष्पांजलिंकालिकायैमूलेनैवपठेत्सकृत्॥ शतवर्षसहस्राणांपूजायाःफलमाप्नुयात् भूर्जेविलिखितंचैतत्स्वर्णस्थंधा
रयेद्यदि शिखायांदक्षिणेबाहौकंठेवाधारयेद्यदि त्रैलोक्यंमोहयेत्क्रोधात्त्रैलोक्यंचूर्णयेत्क्षणात् पुत्रवान्धनवान्श्रीमान्नानाविद्यानिधि
र्भवेत् ब्रह्मास्त्रादिनिशास्त्राणितद्गात्रस्पर्शनात्ततः नाशमायांतियानारीवंध्याचमृतपुत्रिणी कंठेवावामबाहौवाकवचस्यचधारणात्॥
बहुपत्याजीववत्साभवत्येवनसंशयः नदेयंपरशिष्येभ्योअभक्तेभ्योविशेषतः शिष्येभ्योभक्तियुक्तेभ्योह्यन्यथामृत्युमाप्नुयात् स्पर्द्धामुद्धू
यकमलावाग्देवीमंदिरेसुखे पौत्रांतंस्थैर्यमास्थायनिवसत्येवनिश्चितं इदंकवचमज्ञात्वायोजपेत्कालिदक्षिणां शतलक्षंप्रजप्त्वापितस्य

 मंत्रोनसिद्ध्यति सशस्त्रघातमाप्नोतिसोचिरान्मृत्युमाप्नुयात् ॥ ॥इतिभैरवतंत्रेभैरवभैरवीसंवादेश्यामाकवचंसमाप्तम्॥ ॥श्रमालोत्रम्० ॥
 कर्पूरंमध्यमांत्यस्वरपररहितंसेंदुवामाक्षियुक्तंबीजंतेमातरेतत्त्रिपुरहरवधुत्रिःकृतंयेजपंति तेषांगद्यानिपद्यानिजमुखकुहरादुल्लसंत्येववा
चः॥स्वच्छंदंध्वांतधाराधररुचिरुचिरेसर्वसिद्धिंगतानां १ ईशानःसेन्दुवामश्रवणपरिगतोबीजमन्यन्महेशि द्वंद्वंतेमंदचेतायदिजपतिज
नोवारमेकंकथंचित् जित्वावाचामधीशंधनदमपिचिरंमोहयंस्तंबुजाक्षी वृंदंचंद्रार्द्धचूडेप्रभवतिसमहाघोरशावावसंते २ ईशोवैश्वानर
स्थःशशिधरविलसद्वामनेत्रेनयुक्तोबीजंतेद्वंद्वमन्यद्विगलितचिकुरेकालिकेयेजपंति द्वेष्टारंतेचघ्नंतित्रिभुवनमपितेवश्यभावंनयंति स्रक
द्वंद्वास्रग्धाराद्वयधरवदनेदक्षिणेकालिकेच ३ ऊर्द्ध्वंवामेकृपाणंकरकमलतलेछिन्नमुंडंतथाधः सव्येभीतिंवरंचत्रिजगदघहरेदक्षिणेका
लिकेति जप्त्वैतन्नामयेवातवमनुविभवंधारयंत्येवमंब तेषामष्टौकरस्थाःप्रकटितवदनेसिद्धयस्त्र्यंबकस्य ४ वर्गाद्यंवह्निसंस्थंविधुरतिव
लितंतत्त्रयंकूर्चयुग्मंलज्जाद्वंद्वंचपश्चात्स्मितमुखितदधष्ठद्वयंयोजयित्वा मातर्येयेजपंतिस्मरहरमहिलेभावयंतःस्वरूपंतेलक्ष्मीलास्य
लीलाकमलदलदृशःकामरूपाभवंति ५ प्रत्येकंवाद्वयंवात्रयमपिचपरंबीजमत्यंतगुह्यं त्वन्नाम्नायोजयित्वासकलमपिसदाभावयंतोजपं
ति तेषांनेत्रारविंदेविहरतिकमलावक्त्रशुभ्रांशुबिंबे वाग्देवीदेविमुंडस्रगतिशयलसत्कंठपीनस्तनाढ्ये ६ गतासूनांबाहुप्रकरकृतकां
चीपरिलसन्नितंबांदिग्वस्त्रांत्रिभुवनविधात्रींत्रिनयनां श्मशानस्थेतल्पेशवहृदिमहाकालसुरतप्रयुक्तांत्वांध्यायन्जननिजडचेताअपि
कविः ७ शिवाभिर्घोराभिःशवनिवहमुंडास्थिनिकरैः परंसंकीर्णायांप्रकटितचितायांहरवधूं प्रविष्टांसंतुष्टामुपरिसुरतेनातियुवतिं

सदात्वां ध्यायंति क्वचिदपि न तेषां परिभवः ८ वदामस्ते किं वा जननि वयमुच्चैर्जडधियो न धाता नापीशो हरिरपि न ते वेत्ति परमं तथापि त्वद्भक्तिर्मु
खरयति चास्माकमसिते तदेतत्क्षंतव्यं न खलु पशुरोषः समुचितः ९ समंतादापीनस्तनजघनधृग्यौवनवती रतासक्तो नक्तं यदि जपति भक्तः
स्तव मनुं विवासास्त्वां ध्यायन्गलितचिकुरस्तस्य वशगाः समस्ताः सिद्धौघाः भुवि चिरतरं जीवति कविः १० समाः सुस्थीभूतो जपति विपरीतो यदि
सदा विचिंत्य त्वां ध्यायन्नतिशयमहाकालसुरतां तदा तस्य क्षोणीतलविहरमाणस्य विदुषः करांभोजे वश्याः स्मरहरवधूसिद्धिनिवहाः ११ ॥
प्रसूते संसारं जननि भवती पालयति च समस्तं क्षित्यादि प्रलयसमये संहरति च अतस्त्वं धातापि त्रिभुवनपतिः श्रीपतिरपि महेशोपि प्राय
सकलमपि किं स्तौमि भवतीं १२ अनेके सेवंते हरगृहिणि गीर्वाणनिवहा न्विमूढास्ते मातः किमपि न हि जानंति परमं समाराध्यामाद्यां हरिहर
विरंच्यादिविबुधैः प्रपन्नोस्मि स्वैरं रतिरसमहानंदनिरतां १३ धरित्री कीलालं शुचिरपि समीरोपि गगनं त्वमेका कल्याणी गिरिशरमणी कालि
सकलं स्तुतिः का ते मातस्तव करुणया मामगतिकं प्रसन्ना त्वं भूया भवमननुभूयान्मम जनुः १४ श्मशानस्थः सुस्थो गलितचिकुरो दिक्पटधरः
सहस्रं त्वर्काणां निजगलितवीर्येण कुसुमं जपंस्त्वत्प्रत्येकं मनुमपि तव ध्याननिरतो महाकालि स्वैरं स भवति धरित्रीपरिवृढः १५ गृहे संमार्ज
न्या परिगलितवीर्यं पा चिकुरं समूलं मध्याह्ने वितरति चितायां कुजदिने समुच्चार्य प्रेम्णा मनुमपि सकृत्कालि सततं गजारूढो याति क्षिति
परिवृढः सत्कविवरः ॥ १६ ॥ सुपुष्पैराकीर्णं कुसुमधनुषो मंदिरमहो पुरो ध्यायं ध्यायं यदि जपति भक्तस्तव मनुं सगंधर्वश्रेणीपतिरिव क
वित्वामृतनदीनदीनः पर्यंते परमपदलीनः प्रभवति १७ त्रिपंचारे पीठे शवशिवहृदि स्मेरवदनां महाकालेनोच्चैर्मदनरसलावण्य

तं॰सा॰ निरतं समासक्तोनक्तं स्वपमपि रजानंदनिरतो जनोयस्त्वांध्यायेज्जननि सस्यात्स्मरहरः १८ सलोमस्थिस्वैरं पललमपि मार्जारमपि ते परं चौष्ट्रं मे
२०५ षं नरमहिषयोश्छागमपि वा बलिं ते पूजायामपि वितरतां मर्त्यवसतां सतां सिद्धिः सर्वा प्रतिपदमपूर्वा प्रभवति १९ वशी लक्षं मंत्रं प्रजपति हवि
ष्याशनरतो दिवा मातर्युष्मच्चरणयुगलध्याननिपुणः परं नक्तं नग्नो निधुवनविनोदेन च मनुं जनो लक्षं सम्यक्स्मरहरसमानः क्षितितले २०
इदं स्तोत्रं मातस्तव मनुसमुद्धारणजनुः स्वरूपाख्यं पादांबुजयुगलपूजाविधियुतं निशार्द्धं वा पूजासमयमथवा यस्तु पठति प्रलापस्त
स्यापि प्रसरति कवित्वामृतरसः २१ कुरंगाक्षीवृंदं तमनुसरति प्रेमतरलं वशस्तस्य क्षोणीपतिरपि कुबेरप्रतिनिधिः रिपुः कारागारं कलय
ति च तत्केलिकलया चिरं जीवन्मुक्तः स भवति सभक्तः प्रतिजनुः २२ ॥ ॥ इति श्रीश्यामास्तोत्रं समाप्तम्॥ ॥ अथ तारास्तोत्रम्॥ ॥ ॥
मातर्नीलसरस्वति प्रणमतां सौभाग्यसंपत्प्रदे प्रत्यालीढपदस्थिते शववहृदि स्मेराननांभोरुहे फुल्लेंदीवरलोचने त्रिनयने कर्त्रीकपालोत्पले खड्
गं चादधती त्वमेव शरणं त्वामीश्वरीमाश्रये १ वाचामीश्वरि भक्तकल्पलतिके सर्वार्थसिद्धीश्वरि गद्यप्राकृतपद्यजातरचनासर्वज्ञसिद्धिप्रदे नीलें
दीवरलोचनत्रययुते कारुण्यवारांनिधे ॥ सौभाग्यामृतवर्षणेन कृपया सिंच त्वमस्मादृशं २ खर्वे गर्वसमूहपूरिततनो सर्पादिवेशोज्वले ॥
व्याघ्रत्वक्परिवीतसुंदरकटि व्याधूतघंटांकिते सद्यःकृत्तगलद्रजःपरिमिलन्मुंडद्वयीमूर्द्धजे ग्रंथिश्रेणिनृमुंडदामललिते भीमे भयं नाशय ॥ राम॰
३ मायानंगविकाररूपललनाबिंद्वर्द्धचंद्रात्मिके हूंफट्कारमयी त्वमेव शरणं मंत्रात्मिके मादृशः मूर्तिस्ते जननि त्रिधामघटिता स्थूलातिसूक्ष्मा २०५
परा वेदानां नहि गोचरा कथमपि प्राज्ञैर्नुतामाश्रये ४ त्वत्पादांबुजसेवया सुकृतिनो गच्छंति सायुज्यतां तस्य श्रीपरमेश्वर त्रिनयनब्रह्मादि

शाम्यात्मनः संसारांबुधिमज्जनेपटुतनून्देवेंद्रमुख्यान्सुरान् मातस्त्वत्पदसेवनेहिविमुखान्किंमंदधीःसेवते ५ मातस्त्वत्पदपंकजद्वयरजोमुद्रां
ककोटीरिणस्तेदेवाजयसंगरेविजयिनो निःशंकमंकेगताः देवोहंभुवनेनमेसमइतिस्पर्द्धांवहंतःपरेस्तत्तुल्यांनियतंयथाशुचिरमीनाशंव्रजं
तिस्वयं ६ त्वन्नामस्मरणात्पलायनपरान्द्रष्टुंचशक्तानते भूतप्रेतपिशाचराक्षसगणान्यक्षाश्चनागाधिपाः दैत्यादानवपुंगवाश्चखचराव्याघ्रादि
काजंतवो डाकिन्यःकुपितांतकाश्चमनुजंमातःक्षणंभूतले ७ लक्ष्मीःसिद्धिगणाश्चपादुकमुखाःसिद्धास्तथावारिणां स्तंभश्चापिवरांगनेगज
घटास्तंभस्तथामोहनं मातस्त्वत्पदसेवयाखलुनृणांसिद्ध्यंतितेतेगुणाः कांतिःकांतमनोभवस्यभवतिक्षुद्रोपिवाचस्पतिः ८ ताराष्टकमिदं
पुण्यंभक्तिमान्यःपठेन्नरः प्रातर्मध्याह्नकालेचसायाह्नेनियतःशुचिः लभतेकवितांविद्यांसर्वशास्त्रार्थविद्भवेत् लक्ष्मीमनश्वरांप्राप्यभुक्त्वा
भोगान्यथेप्सितान् कीर्तिंकांतिंचनैरुज्यंसर्वेषांप्रियतांव्रजेत् विख्यातिंचापिलोकेषुप्राप्यांतेमोक्षमाप्नुयात् ११ इतिनीलतंत्रेतारास्तोत्रं
समाप्तम् ॥ अथास्याःकवचम् ॥ ईश्वरउवाच ॥ ॥कोटितंत्रेषुगोप्याहिविद्याभीतिभयमोचनी दिव्यंहिकवचंतस्याःशृणुष्वसर्वकाम
दं १ ताराकवचस्याक्षोभ्यऋषिस्त्रिष्टुप्छंदोभगवतीतारादेवतासर्वमंत्रसिद्धिसमृद्धयेजपेविनियोगः प्रणवोमेशिरःपातुब्रह्मरूपा
महेश्वरी ह्रींकारःपातुललाटेबीजरूपामहेश्वरी स्त्रींकारःपातुवदनेलज्जारूपामहेश्वरी हूंकारःपातुहृदयेभवानीरूपशक्तिधृक् फ
ट्कारःपातुसर्वांगेसर्वसिद्धिफलप्रदा खर्वामांपातुदेवेशीगंडयुग्मेभयापहा निम्नोदरीसदास्कंधयुग्मेपातुमहेश्वरी व्याघ्रचर्मावृता
कट्यांपातुदेवीशिवप्रिया पीनोन्नतस्तनीपातुपार्श्वयुग्मेमहेश्वरी रक्तवर्तुलनेत्राचकटिदेशेसदावतु ललज्जिह्वासदापातुनाभौ

नं॰स्वा॰ मांभुवनेश्वरी ॥करालास्यासदापातुलिंगेदेवीहरप्रिया पिंगोग्रैकजटापातुजंघायांविघ्ननाशिनी प्रेतखर्परधरादेवीजानुचक्रेमहेश्वरी नीलव
२०६ र्णासदापातुजानुनीसर्वदाममनागकुंडलधरादेवीपातुपादयुगेततः नागहारधरादेवीसर्वांगंपातुसर्वदा नागकंकणधरादेवीपातुप्रांतरदे
शतः चतुर्भुजासदापातुगमनेशत्रुनाशिनी खड्गहस्तामहादेवीश्रवणेपातुसर्वदा नीलांबरधरादेवीपातुमांविघ्ननाशिनी कर्त्रिहस्तासदापा
तुविवादेशत्रुमध्यतः ब्रह्मकपालधरादेवीसंग्रामेपातुसर्वदा नागनूपुरधरादेवीभोजनेपातुसर्वदा शवकर्णामहादेवीशयनेपातुसर्वदा ॥
वीरासनधरादेवीनिद्रायांपातुसर्वदा धनुर्बाणधरादेवीपातुमांविघ्नसंकुले नागांचिताकटीपातुदेवीमांसर्वकर्मसु छिन्नमुंडधरादेवीका
ननेपातुसर्वदा चितामध्यस्थितादेवीमारणेपातुसर्वदा द्वीपिचर्मधरादेवीपुत्रदारधनादिषु अलंकारान्वितादेवीपातुमांहरवल्लभा ॥
रक्षरक्षनदीकुंजेहूंहूंफट्सुसमन्विता वीजरूपामहादेवीपर्वतेपातुसर्वदा मणिधरिणीवज्रिणीदेवीमहाप्रतिसरेतथा रक्षरक्षसदाहूंहूं
ॐह्रींस्वाहामहेश्वरी पुष्पकेतुरजार्हेतिकाननेपातुसर्वदा ॐह्रींवज्रपुष्पंहुंफट्प्रांतरेसर्वकामदा ॐपुष्पेपुष्पेमहापुष्पेपातुपुत्रान्महेश्व
री हूंस्वाहाशक्तिसंयुक्तादारान्रक्षतुसर्वदा ॐआंहूंस्वाहामहेशानीपातुद्यूतेहरप्रिया ॐह्रींसर्वविघ्नानुत्सारिणीदेवीविघ्नान्मांसदावतु॰
ॐपवित्रवज्रभूमेहूंफट्स्वाहासमन्विता पूरिकापातुमांदेवीसर्वविघ्नविनाशिनी ॐआःसुरेखेवज्ररेखेहुंफट्स्वाहासमन्विता पातालेपा एम॰
तुसादेवीलाकिनीनामसंज्ञिका ह्रींकारीपातुमांपूर्वेशक्तिरूपामहेश्वरी स्त्रींकारीपातुदेवेशीवधूरूपामहेश्वरी हूंस्वरूपामहादेवीपातु २०६
मांक्रोधरूपिणी फट्स्वरूपामहामायाउत्तरेपातुसर्वदा पश्चिमेपातुमांदेवीफट्स्वरूपाहरप्रिया मध्येमांपातुदेवेशीहूंस्वरूपानगात्मजा ॥

नीलवर्णासदापातुसर्वत्रवाग्भवंसदा भवानीपातुभवनेसर्वैश्वर्य्यप्रदायिनी विद्यादासर्वदापातुवक्त्रेनीलसरस्वती शास्त्रेवादेचसंग्रामेजले
चविशमेगिरौ भीमरूपासदापातुश्मशानेभयनाशिनी भूतप्रेतालयेघोरेदुर्गामांश्रीघनावतु पातुनित्यंमहेशानीसर्वत्रशिवदूतिका कवचस्य
चमाहात्म्यंनाहंवर्षशतैरपि शक्नोमिकथितुंदेविभवेत्तस्यफलंचयत् पुत्रदारेषुबंधूनांसर्वदेशेचसर्वदा नविद्यतेभयंतस्यन्टपपूज्योभवेच्चसः
शुचिर्भूत्वाशुचिर्वापिकवचंसर्वकामदं प्रपठन्वास्मरन्मर्त्योदुःखशोकविवर्जितः सर्वशास्त्रेमहेशानिकविराड्भवतिध्रुवं सर्ववागीश्वरोमर्त्यो
लोकवश्योधनेश्वरः रणेद्यूतेविवादेचजयस्तत्रभवेद्ध्रुवं पुत्रपौत्रान्वितोमर्त्योविलासीसर्वयोषितां शत्रवोदासतांयांतिसर्वेषांवल्लभःसदा॥
गर्वीखर्वीभवत्येववादीस्खलतिदर्शनात्॥ मृत्युश्चवश्यतांयातिदासास्तस्यावनीभुजः॥ प्रसंगात्कथितंसर्वंकवचंसर्वकामदं प्रपठन्वास्मरन्म
र्त्यःशापानुग्रहणेक्षमः आनंदवृंदसिंधूनामधिपःकविराड्भवेत् सर्ववागीश्वरोमर्त्योलोकवश्यःसदासुखी गुरोःप्रसादमासाद्यविद्यां
प्राप्यसुगोपितां तत्रापिकवचंदेविदुर्ल्लभंभुवनत्रये॥ गुरुर्देवोहरःसाक्षात्पत्नीतुहरप्रिया अभेदेनभजेद्यस्तुतस्यसिद्धिरदूरतः मंत्राचा
रामहेशानिकथितापूर्ववत्प्रिये॥ नाभौज्योतिस्तथारक्तंहृदयोपरिचिंतयेत् ऐश्वर्य्यंकवित्वंचमहावागीश्वरोन्टपः नित्यंतस्यमहेशानिमहि
लासंगमंचरेत् पंचाचाररतोमर्त्योसिद्धोभवतिनान्यथा शक्तियुक्तोभवेन्मर्त्यःसिद्धोभवतिनान्यथा ब्रह्माविष्णुश्चरुद्रश्चयेदेवासुरमानुषाः तंदृ
ष्ट्वासाधकंदेविलज्जायुक्ताभवंतिते स्वर्गेमर्त्येचपातालेयेदेवाःसिद्धिदायकाः प्रशंसंतिसदादेवितंदृष्ट्वासाधकोत्तमं विघ्नात्मकाश्चयेदेवाःस्वर्गे
मर्त्येरसातले प्रशंसंतिसदासर्वेतंदृष्ट्वासाधकोत्तमं इतितेकथितंदेविमयासम्यक्प्रकीर्त्तितं भुक्तिमुक्तिकरंसाक्षात्कल्पवृक्षस्वरूपकम्॥

तं॰सा॰ ग्रासाद्यादिगुरुंप्रसाद्यपद्मंकल्पद्रुमालंबनं मोहेनापिमदेनचापिरहितोजाड्येनवायुज्यते सिद्धोसौभुविसर्वदुःखविपदांपारंप्रयास्यंतको मित्रं
२०७ तस्यन्पार्श्वदेविविपदोनश्यंतितस्यास्तुच लिखित्वाधारयेद्यस्तुकंठेवामस्तकेभुजे तस्यसर्वार्थसिद्धिःस्याद्यद्यन्मनसिवर्तते गोरोचनाकुंकुमे
नरक्तचंदनकेनवा यावकेर्वामहेशानिलिखेन्मंत्रंसमाहितः अष्टम्यांमंगलदिनेचतुर्दश्यामथापिवा संध्यायांदेवदेवेशीलिखेद्यंत्रंसमाहि
तः मघायांश्रवणायांवारेवत्स्यांवाविशेषतः ॥ सिंहराशौगतेचंद्रेकर्कटस्थेदिवाकरे मीनराशौगुरौयातेवृश्चिकस्थेशनैश्चरे लिखित्वाधारयेद्यस्तु
उत्तराभिमुखोभवेत् श्मशानेप्रांतरेवापिशून्यागारेविशेषतः निशायांवालिखेन्मंत्रंतस्यसिद्धिरचंचला भूर्जेपत्रेलिखेन्मंत्रंगुरुणाचमहेश्वरी
ध्यानधारणयोगेनधारयेद्यस्तुभक्तितः अचिरात्तस्यसिद्धिःस्यान्नात्रकार्याविचारणा ॥ इतिरुद्रयामलेउग्रतारोकवचंसमाप्तम् ॥श्रीदे
व्युवाच॰ ॥ ॥ताराप्तूजाश्रुतानाथभावाश्चसकलास्ततः सांप्रतंश्रोतुमिच्छामिकवचंमंत्रविग्रहं त्रैलोक्यमोहनंनामसर्वापद्विनिवारणं पुरैवस्व
चितंनाथकथयामेप्रकाशय भैरवउवाच॰ देवदानवगंधर्वपूजितेप्राणवल्लभे त्रैलोक्यमोहनंनामकवचंशृणुतत्परं सर्वविद्यामयंदेवि
सर्वमंत्रमयंध्रुवं सर्वरक्षाकरंसर्वसिद्धिविद्याप्रदायकं वेदव्यासोपियद्धृत्वासर्वज्ञःपठनाद्यतः यद्धृत्वापठनादीशस्त्रैलोक्यविजयीवि
भुः धनाधिपःकुवेरोपिदेवाधीशःशचीपतिः पठनाद्धारणात्तस्यसंयतःसर्वेदिगीश्वराः सर्वैश्वर्ययुताःसंतःसर्वैश्वर्यमवाप्नुयुः यस्यप्रसा राम॰
दादीशोहंभैरवाणांसुरेश्वरी क्रोधाधिपोमहाभीमोदेवेषुप्रथितःप्रभुः नदद्यात्परशिष्येभ्योदद्याच्छिष्येभ्यएवच अभक्तेभ्योऽपिपुत्रेभ्योद २०७
त्वामृत्युमवाप्नुयात् त्रैलोक्यमोहनस्यापिकवचस्यऋषिःशिवः छंदोविराट्देवताचसोग्रतारप्रकीर्तिता चतुर्वेदेषुविद्यानांविजयेपरि

कीर्तितः ॥ ॐ ह्रीं स्त्रीं मे शिरः पातु हूं फट् पातु ललाटकं सार्द्धपंचाक्षरी तारा पायान्नेत्रयुगं मम ॐ ह्रीं स्त्रीं हूं श्रुती पायात् नमः पातु च नासिकां तारा
षडक्षरी पायाद्वदनं मुंडभूषणा ह्रीं स्त्रीं हूं च फट् वदनं जिह्वां पायान्महेश्वरी ह्रीं स्त्रीं हूं च गलं पातु सापि नीलसरस्वती स्त्रीं स्कंधौ पातु नियतं तारै
काक्षररूपिणी हूं घंटां सा सदा पातु बीजैकाक्षररूपिणी ऐं ह्रीं स्त्रीं हूं च फट् पायाद्दोस्तारा मे भुजद्वयं श्रीं ह्रीं स्त्रीं हूं च फट् मां पातु श्रीतारा मे स्तनद्वयं
ह्रीं ह्रीं स्त्रीं हूं च फट् पायात् श्रीतारा हृदयं मम हूं ह्रीं स्त्रीं हूं च फट् बीज तारा पृष्ठं सदावतु क्लीं ह्रीं स्त्रीं हूं च फट् पायात् पार्श्वयोः कामरूपिणी ॐ
ह्रीं श्रीं हूं नमः पायात् कुक्षी महाषडक्षरी ऐं सौः ॐ ऐं क्लीं फट् स्वाहा कटिदेशं सदावतु लिखेन्नवं कूर्चसंयुक्तं रौद्रं त्रैगुण्यमेव च विधिविद्भिर्महे
शानां स्वस्वशक्तिरनुक्रमात् ॥ एषा तारा महाविद्या सर्वसिद्धिप्रदायिनी अष्टाक्षरी महाविद्या साक्षाद्ब्रह्मस्वरूपिणी स्त्रीं हूं हौं ॐ ऐं श्रीं ह्रीं
सा गुह्यदेशं सदावतु सप्ताक्षरी चोग्रतारा मूलविद्यास्वरूपिणी ॐ ह्रीं ह्रां हूं नमस्तारायै सकलपदं ततः दुस्तरं तारयपदं तारयप्रणवद्वयं
स्वाहेति च महाविद्या जानुनी सर्वदावतु ऐं सौः ॐ ऐं क्लीं फट् स्वाहा जंघे पातु परात्मिका ॐ ह्रीं स्त्रीं हूं च फट् स्वाहा जंघे पातु परात्मिका ॐ
ह्रीं स्त्रीं हूं च फट् तारा हंसाद्या तानवाक्षरी महोग्रतारा पादौ च नित्यं पातु महेश्वरी ऐं ह्रीं श्रीं हसौः सहौ वद वद वाग्वादिनीति च कामबीज
त्रयं नीलसरस्वती स्वरूपधृक् ॥ ऐं ऐं ऐं काहि काहि काहि कलरीं स्वाहेति च चतुस्त्रिंशल्लिपिमयी पातु तारा खिलं वपुः इंद्रो वामाक्षियुक्
छ्रीं सरस्वत्यनलप्रिया कूर्चाद्यं पातु चोर्द्धं मूलविद्या दशाक्षरी तारो माया वधूः कूर्चं कालिका कमला ततः उग्रतारेभि गं कामः परा लक्ष्मीः
शिवांकुशौ सा महाषोडशी प्रोक्ता तारादेव्या मयाधुना विधिवद्ग्रहणादस्याः समृत्सुमत्सुपश्यं नयेत् एषा विद्या महागुप्ता तंत्रादियामलेषु च॥

तं० सा० सांप्रतंकथितं दिव्यंकवचंागततयाप्रिये इतितेकथितंदेविगुह्याद्गुह्यतरंप्रिये त्रैलोक्यमोहनंनामकवचंमंत्रविग्रहं ब्रह्मविद्यामयंभद्रेकेव
२०८ लंब्रह्मस्वरूपिणं मंत्रविद्यामयंचैवंकवचंमन्मुखोदितं गुरुमभ्यर्च्यविधिवत्कवचंप्रपठेद्यदि त्रिःसकृद्वायथाज्ञानंभैरवस्तत्क्षणाद्भवेत् ॥
सर्वपापविनिर्मुक्तःकुलकोटिंसमुद्धरेत् गुरुःस्यात्सर्वविद्यासुअधिकारोजपादिषु शतमष्टोत्तरंचास्यपुरश्चर्याविधिःस्मृतः शतमष्टोत्त
रंजप्त्वाभवेद्रुद्विपुरंदरः त्रैलोक्यविचरेद्वीरोगणनाथोऽथवापरः गद्यपद्यमयीवाणीभवेद्गंगाप्रवाहवत् पुष्पांजल्यष्टकंदत्त्वामूलेनैवप
ठेत्सकृत् पंचवर्षसहस्राणांपूजायाःफलमाप्नुयात् भूर्जेविलिख्यगुटिकांस्वर्णस्थांधारयेद्यदि पुरुषोदक्षिणेबाहौयोषिद्वामभुजेतथा
बहुपुत्रवतीनारीपुरुषोधनपुत्रकः सर्वसिद्धीश्वरोभूत्वाविचरेद्भैरवोतथा तत्रास्त्रंप्राप्यशस्त्राणिब्रह्मास्त्रादीनिभैरवि माल्यानिकुसुमान्येव
भवंतिसुखदानिच तस्यगेहेचिरंलक्ष्मीर्वाणीवक्त्रेवसेद्ध्रुवं इदंकवचमज्ञात्वातारांयोभजेऽधमः स्वल्पायुर्निर्धनोमूर्खोभवत्येवनसंशयः
॥ ॥इतिभैरवीतंत्रेताराकल्पेत्रैलोक्यमोहनंनामकवचंसमाप्तम् ॥ ॥अथगुह्यषोढा॥ ॥शृणुदेविप्रवक्ष्यामिगुह्यषोढामिमांप्रिये ॥
नप्रकाश्यमिदंक्वापितारायाःकापरक्षणे तारंतुमातृकावर्णपुटितंमातृकास्थले तेनैवपुटितंवर्णन्यसेत्तत्रैवपार्वति शक्तिबीजंतथादे
विविन्यसेत्सर्वंप्रयत्नतः वधूबीजंतथादेविविन्यस्तव्यंसमाहितः वर्म्मबीजंमहेशानिन्यसनीयमनंतरं अस्त्रबीजंतथान्यस्यसकलं ए०म०
तदनंतरं गुह्यषोढात्वियंदेविनप्रकाश्याकदाचन इत्थंचसिद्धिदालोकेतदादेवासुरेषुच अवश्यंप्रसहंकार्यंनपूजानजपस्तथा २०८
इतितेकथितंकिंचिद्रहस्यंसुरसुंदरि नप्रकाश्यंतथाकेनदेवेषुचतथात्वयि ॥ ॥इतिरुद्रयामलेगुह्यषोढासमाप्ता ॥ ॥

॥ अथ बगलामुखीस्तोत्रम् ॥ ॥चलत्कनककुंडलोल्लसितचारुगण्डस्थलीं लसत्कनकचंपकद्युतिमदिन्दुबिंबाननां गदाहतविपक्षकां कलितलो
लजिह्वांचलां स्मरामि बगलामुखीं विमुखवाङ्मनस्तंभिनीं १ पीयूषोदधिमध्यचारुविलसद्रक्तोत्पले मंडपे सत्सिंहासनमौलिपातितरिपुं प्रेतासना
ध्यासिनीं स्वर्णाभां करपीडितारिरसनां भ्राम्यद्गदां विभ्रमां इत्थं ध्यायति यांति तस्य सहसा सद्योथ सर्वापदः २ देवि त्वच्चरणांबुजार्चनकृते यः पी
तपुष्पांजलिं भक्त्या वामकरे निधाय च मनुं मंत्री मनोज्ञाक्षरं पीठध्यानपरोथ कुंभकवशाद्बीजं स्मरेत्पार्थिवं तस्यामित्रमुखस्य वाचि हृदये जाड्यं भ
वेत्तत्क्षणात् ३ वादी मूकति रंकति क्षितिपतिर्वैश्वानरः शीतति क्रोधी शाम्यति दुर्जनः सुजनति क्षिप्रानुगः खंजति ॥ गर्वी खर्वति सर्वविच्च जडति
त्वन्मंत्रिणा यंत्रितः श्रीनित्ये बगलामुखि प्रतिदिनं कल्याणि तुभ्यं नमः ४ मंत्रस्तावदलं विपक्षदलने स्तोत्रं पवित्रं च ते यंत्रं वादिनियंत्रणं त्रिजग
तां जैत्रं च चित्रं च ते मातः श्रीबगलेति नाम ललितं यस्यास्ति जंतोर्मुखे त्वन्नामग्रहणेन संसदि मुखस्तंभो भवेद्वादिनां ५ दुष्टस्तंभनमुग्रविघ्नशम
नं दारिद्र्यविद्रावणं भूभृत्संदमनं चलन्मृगदृशां चेतः समाकर्षणम् सौभाग्यैकनिकेतनं मम दृशः कारुण्यपूर्णेक्षणं मृत्योर्मारणमाविरस्तु पुरतो
मातस्त्वदीयं वपुः ६ मातर्भंजय मद्विपक्षवदनं जिह्वां चलां कीलय ब्राह्मीं मुद्रय दैत्यदेवधिषणामुग्रां गतिं स्तंभय शत्रूंश्चूर्णय देवि तीक्ष्णग
दया गौरांगि पीतांबरे विघ्नौघं बगले हर प्रणमतां कारुण्यपूर्णेक्षणे ७ मातर्भैरवि भद्रकालि विजये वाराहि विश्वाश्रये श्रीविद्ये समये महेशि ब
गले कामेशि वामे रमे मातंगि त्रिपुरे परात्परतरे स्वर्गापवर्गप्रदे दासोहं शरणागतः करुणया विश्वेश्वरि त्राहि मां ८ संरंभे चौरसंघे प्रहरणसमये बं
धने व्याधिमध्ये विद्यावादे विवादे प्रकुपितनृपतौ दिव्यकाले निशायां वश्ये वा स्तंभने वा रिपुवधसमये निर्जने वा वने वा गच्छंस्तिष्ठंस्त्रिकालं य-

तं॰सा॰ २०९ दिपठतिशिवंप्राप्नुयाद्दासुधीरः ९ त्वंविद्यापरमात्रिलोकजननीविघ्नौघसंछेदिनी योषित्कर्षणकारिणीजनमनःसम्मोहसंदायिनी स्तंभोत्सारण
कारिणीपशुमनःसंमोहसंदायिनी जिह्वाकीलनभैरवीविजयते ब्रह्मादिमंत्रोयथा १० विद्यांलक्ष्मींनित्यसौभाग्यमायुःपुत्रैःपौत्रैःसर्वसाम्राज्यसि
द्धिं मानंभोगौवश्यमारोग्यसौख्यं प्राप्तंतत्तद्भूतलेस्मिन्नरेण ११ त्वत्कृतंजपसन्नाहंगदितंपरमेश्वरि दुष्टानांनिग्रहार्थायतद्गृहाणनमोस्तुते १२ ॥
॥ इतिरुद्रयामलेबगलामुखीस्तोत्रंसमाप्तम् ॥ अथमातंगीस्तुतिः ॥ ॥ आराध्यमातश्चरणाम्बुजंते ब्रह्मादयोपिस्तुतकीर्तिमापुः अन्येपरंवा
विभवंमुनींद्राःपरांश्रियंभक्तिभरेणचान्ये १ नमामिदेवीनवचंद्रमौलिंमातंगिनीचंद्रकलावतंसां आम्नायवाग्भिःप्रतिपादितार्थंप्रबोधयंती
शुकमादरेण २ विनम्रदेवासुरमौलिरत्नैर्नीराजितंतेचरणारविंदं भजंतियेदेवमहीपतीनां व्रजंतितेसंपदमादरेण ३ मातंगलीलागमनेभवत्याः
सिंजानमंजीरमिषाद्भजंति मातस्त्वदीयंचरणारविंदमकृत्रिमाणांवचसांनिगुंफाः ४ पदात्पदंसिंजितनूपुराभ्यांकृतार्थयंतीपदवीपदाभ्यां
आस्फालयंतीकरवल्लकींतांमातंगिनीमद्धृदयंधिनोति ५ नीलांशुकाबद्धनितंबबिंबांतालीदलेनार्पितकर्णभूषां माध्वीमदाघूर्णितनेत्रप
द्मांघनस्तनींशंभुवधूंनमामि ६ तडिल्लताकांतिविलक्ष्यभूषांचिरेणलक्ष्यंनवरोमराजि स्मरामिभक्त्याजगतामधीशे वलित्रयांकंतवमध्यबिंबं ७
नीलोत्पलानांश्रियमाहरंतीकांत्याकटाक्षैःकमलाकराणां कदम्बमालांकितकेशपाशांमतंगकन्यांहृदिभावयामि ८ ध्यायेज्जपारक्तकपोलकांतंबि राम॰
म्बाधरंन्यस्तललामरम्यं आलोलनीलालकमायताक्षं मंदस्मितंतेवदनंमहेशि ९ स्तुत्यानयाशंकरधर्मपत्नींमातंगिनींवागधिदेवतांतां २०९
स्तुवंतियेभक्तियुतामनुष्याःपरांश्रियंनित्यमुपाश्रयंति १० उद्यद्भानुमरीचिविलसद्धासोवसानांपरां गौरींसंगनिपानकर्प्परकरामानन्दक

न्दोद्भवां गुंजाहारचलद्विहारहृदयामापीनतुंगस्तनीं मत्तस्मेरमुखींनमामिसुमुखींशावासनासेदुषीं ११ स्तुतिः इति ॥ ॥अथकवचम्॥ ॥देव
देवमहादेवसृष्टिसंहारकारक मातंग्याःकवचंब्रूहियदिस्नेहोस्तिमांप्रति १ शिवउवाच० अत्यंतगोपनंगुह्यंकवचंसर्वकामदं तवप्रीत्यामया
ख्यातंनान्येषुकथ्यतेसुभे २ शपथंकुरुमेदेवियदिकिंचित्प्रकाशसि अनयासदृशीविद्यानभूतानभविष्यति ३ उच्छिष्टरक्षतुशिरःशिखांच
ण्डालिनीततः सुमुखीकवचंरक्षेद्देवीरक्षतुचक्षुषी महापिशाचिनीपायान्नासिकांह्रींसदावतु ठःपातुकंठदेशंमे ठःपातुहृदयंतथा ठोभुजौ
बाहुमूलेचसदारक्षतुचंडिका ऐंरक्षतुचपादौमेसौःकुक्षंसर्वतःशिवा ऐंह्रींकटिदेशंच आंह्रींसंधिषुसर्वदा ज्येष्ठमातंगिअंगुलीर्मेअंगु
ल्यग्रेनमामिच उच्छिष्टचाण्डालिमांपातुत्रैलोक्यस्यवशंकरी शिवेस्वाहाशरीरंमेसर्वसौभाग्यदायिनी उच्छिष्टचाण्डालिमातंगिसर्ववशंकरिनमः
स्वाहास्तनद्वयंपातुसर्वशत्रुविनाशिनी शवासनारक्तवसनांसुवर्णांसर्वसिद्धिदां एवंध्यात्वामहादेवींपठेत्कवचमुत्तमं अत्यंतगोपनंदेविदेवैर
पिसुदुर्लभं भ्रष्टेभ्यःसाधकेभ्योपिद्रष्टव्यंनकदाचन दत्तेनसिद्धिहानिःस्यात्सर्वथानप्रकाशितं उच्छिष्टेनबलिंदत्वाशनौवामंगलेनि
शि ॥रजस्वलाभगंस्पृष्ट्वाजपेन्मंत्रंचसाधकः रजस्वलायावस्त्रेणहोमंकुर्यात्सदासुधीः सिद्धविद्याइतोनास्तिनियमोनास्तिकिंचन ॥
अष्टसहस्रंजपेन्मंत्रंदशांशंहवनादिकं भूर्जपत्रेलिखित्वाचरक्तसूत्रेणवेष्टयेत् प्राणप्रतिष्ठामंत्रेणजीवन्यासंसमाचरेत् स्वर्णमध्येतु
संस्थाप्यधारयेद्दक्षिणेकरे सर्वसिद्धिर्भवेत्तस्य अचिरात्पुत्रवान्भवेत् स्त्रीणांवामकरेधार्यंबहुपुत्रीभवेत्तदा वंध्यावाकाकवंध्यावामृत
वत्साचसांगना जीववत्साभवेत्सापिसमृद्धिर्भवतिध्रुवं शक्तिपूजांसदाकुर्याच्छिवाबलिंप्रदापयेत् इदंकवचमज्ञात्वामातंगीयोज

तं०सा० पित्सदा ॥ तस्य सिद्धिर्न भवति पुरश्चरणलक्षतः ॥ ॥ इति रुद्रयामलीयं कवचम् ॥ ॥ अन्यत्कवचं ॥ ॥ देव्युवाच० ॥ ॥ देवदेव जगन्नाथ ब्रूहि
२१० मे त्वं जगद्गुरो मातंगीकवचं यस्माद्रत्नसारसुतप्रदं शिव उवाच० ॥ शृणु पार्वति कवचं सारभूतं समाहितं कथयाम्यद्य ते स्नेहादप्रकाश्यमपि
प्रिये ॥ ॐ अस्य मातंगीकवचस्य कौत्सऋषिर्विराट्छंदो मातंगी देवता पुरुषार्थचतुष्टये विनियोगः मातंगिनी शिरः पातु ललाटं विंध्यवासिनी
श्रोत्रनासापुटे चैव चक्षुषी चापि खेचरी भ्रुवोर्मध्ये दंतपंक्तौ पार्वती पातु नः सदा उच्छिष्टपूर्विका पायादोष्ठाधरपुटे मम कपोले कामिका पाया
चिबुकं कंठकूपकं स्कंधौ स्कंदमाता पायाद्धृदि ह्रूं मे वज्रधारिणी वक्षः पायादुमा नित्यं मातंगी रंगभूमिषु उदरं पातु नूनं मे दयावत्यनुरागिनी ॥
जानुनी सर्वतः पायात्सर्वतेजवरकन्यका जंघाकटीरपादौ च गुल्फे हृच्चंद्रयायुता सर्वतः सर्वदा पातु सुमुखी सर्वकालिनी इत्येकं कवचं देविक
थितं यत्नतस्त्वयि ॥ ज्ञात्वैतत्सर्वमाप्नोति साधको नात्र संशयः ॥ ॥ इति रुद्रयामलीयं मातंगीकवचं समाप्तम् ॥ ॥ इति स्तवकवचप्रकरणं
समाप्तम् ॥ ॥ अथ प्रसंगाच्चतुःषष्ठ्युपचारा द्योनिरूप्यंते ॥ ॥ यथा सर्वोपचारमंत्रास्त्वितारपूर्वाकल्पयामि नमः कार्याः ऐं ह्रीं श्रीं पाद्यं
कल्पयामि नम एवमर्घ्य इति क्रमेणासनारोपणं सुगंधितैलाभ्यंगं मज्जनशालाप्रवेशनं मज्जनमंडपपीठोपवेशनं दिव्यस्नानीयमुद्वर्तनम्
उष्णोदकस्नानं कनककलसच्युतसकलतीर्थाभिषेकं धौतवस्त्रपरीधानम् अरुणदुकूलपरिधानं अरुणदुकूलोत्तरीयं आलेपमंडलप्र राम० २१०
वेशनं अलेपंचमणिपीठोपवेशनं चंदनागुरुकर्पूरकुंकुममृगमदकस्तूरीगोरोचनादिव्यसुगंधसर्वांगानुविलेपनं केशभारस्य कालागुरु
धूपमल्लिकामालतीजातीचंपकअशोकशतपत्रपुन्नागपूगकह्लारयुग्मसर्वर्तुकुसुममालाभूषणं मंडपप्रवेशं भूषणं

मणिपीठोपवेशनंनवमणिमुकुटंचंद्रशकलंसीमंतसिंदूरंतिलकरत्नं कालांजनंपालीयुगलंनासाभरणंअधरयावकं ग्रथनभूषणंक
नकचित्रपदकंमहापदकंमुक्तावलिंएकावलिं।देवच्छंदकं केयूरयुगलचतुष्टयं वलयावलिंउर्म्मिकावलिंकांचीदामकटिसूत्रं शोभाख्या
भरणं पादकटकं रत्ननूपुरं पादांगुलीयकं एककरेपाशं अन्यकरेंकुशं इतरकरेक्षुचापम्‌ अपरकरेपुष्पबाणान्‌ श्रीमणिमाणिक्यपादुकांस्व
समानवेषशावरणदेवताभिः सहसिंहासनाधिरोहणं कामेश्वरपर्य्यंकोपवेशनं अमृतासवचषकं आचमनीयकं कर्पूरवटिकां आ
नंदोल्लासविलासहासंमंगलारार्त्तिकं श्वेतच्छत्रंचामरयुगलं दर्प्पणं तालवृंतं गंधंपुष्पंधूपंदीपंनैवेद्यंकल्पयेत्‌ एतेषामुपचाराणामभावे
एतेमंत्राःजप्याः नवरत्नेश्वरे चतुःषष्ट्युपचाराणामभावेतन्मंत्रंजपेत्‌ तत्तदेवफलंविद्यात्साधकःस्थिरमानसः अष्टादशोपचाराः आसनंस्वा
गतंपाद्यंचार्घ्यमाचमनंततः स्नानंवासोपवीतंचभूषणानिचसर्वशः गंधंपुष्पंतथाधूपंदीपमन्नंचदर्प्पणं माल्यानुलेपनंचैवनमस्कारवि
सर्जने अष्टादशोपचारैस्तुमंत्रीपूजांसमाचरेत्‌ ॥ अथषोडशोपचाराः॥पाद्यार्घ्याचमनीयकंस्नानंवसनभूषणे गंधपुष्पधूपदीपनैवे
द्याचमनं तथा तांबूलमर्चनास्तोत्रंतर्प्पणंचनमस्क्रिया प्रयोजयेत्प्रपूजायामुपचारांस्तुषोडश अथदशोपचाराः पाद्यमर्घ्यंतथाचाम
मधुपर्काचमनंततः गंधादयोनिवेद्यांताउपचाराःदशक्रमात्‌ अथपंचोपचाराः गंधपुष्पंतथाधूपंदीपंनैवेद्यमेवच अखंडफल
मासाद्यकैवल्यंलभतेध्रुवं अथषोडशोपचाराः तथा उद्यच्चंदनकुंकुमारुणपयोधाराभिराप्लावितं नानावर्णमणिप्रवालघटितांदत्तां
गृहाणांबिके आमृष्टांसुरसुंदरीभिरभितोहस्तांबुजैर्भक्तितो मातःसुंदरिभक्तकल्पलतिकेश्रीपादुकामादरात्‌ १ देवेंद्रादिभिरर्चितं

सुरगणेोरदाय सिंहासनं चंचत्कांचनसंचयांतिरचितं चारुप्रभाभासुरं एतच्चंपककेतकीपरिमलंतैलंमयानिर्मितं गंधोद्वर्तनमादरेणतरु
णीदत्तंगृहाणांबिके २ पश्चाद्देविगृहाणशंभुगृहिणि ध्वंसेशिवामायसो गंधद्रव्यसमूहनिर्भरभरंधात्रीफलंनिर्म्मलं त्वत्केशान्परिशोध्य
कंकतिकयामंदाकिनीस्रोतसि स्नात्वाप्रोक्षणगंधिकंभवतुतेश्रीसुंदरित्वन्मुदे ३ सुराधिपतिकामिनीकरसरोजनालीधृतां सचंदनोकुं
कुमागुरुभरेणविभ्राजितां महापरिमलोज्वलांसरसशुद्धकस्तूरिकां गृहाणवरदायिनित्रिपुरसुंदरिश्रीपदे ४ गंधर्वामरकिन्नरप्रियतम
मासंतानहस्ताम्बुजे विस्तारैर्ध्रियमानमुत्तरतरंकाश्मीरजापिंजरं मातर्भास्करभानुमण्डलविलसत्कान्तिप्रतानोज्वलं चैलंनिर्मलमातनोतु
वसनंश्रीसुंदरित्वन्मुदे ५ स्वर्णाकल्पितकुंडलेश्रुतियुगेहस्ताम्बुजेमुद्रिका मध्येसारसनानितम्बफलकेमंजीरमंघ्रिद्वये हारंवक्षसिकं
कणौक्वणरणत्कारौकरद्वंद्वके विन्यस्तंमुकुटंशिरस्यनुदिनंदत्तोन्मुदंस्तूयतां ६ ग्रीवायांधृतकांतिकांतपटलंग्रैवेयकंसुंदरं सिंदूरंविल
सल्ललाटफलकेसौंदर्यमुद्राधरं राजत्कज्जलमुज्ज्वलोत्पलदलश्रीमोचने लोचने तद्दिव्यौषधिनिर्म्मितंरचयतुश्रीसांभविश्रीप्रदे ७ ॥
अमंदतरमंदरोन्मथितदुग्धसिंधूद्भवं निशाकरकरोपमंत्रिपुरसुंदरिश्रीप्रदे गृहाणमुखमीक्षितुंमुकुरबिंबमाविद्रुमै र्विनिर्म्मितमद्य
च्छिदेवलिकरांबुजस्थायिनं ८ कस्तूरीद्रवचंदनागुरुसुधाधाराभिराप्लावितं चंचच्चंपकपाटलादिसुरभिद्रव्यैःसुगंधीकृतं देवस्त्रीगणम
स्तकस्थितमहारत्नादिकुंभव्रजैरंभःशांभविसंभ्रमेणविमलंदत्तंगृहाणांबिके ९ कह्लारोत्पलनागकेसरसरोजाख्यावलीमालती मल्ली
कैरवकेतकादिकुसुमैरक्ताश्वमारादिभिः पुष्पैर्माल्यभरेणवैसुरभिनानारसःस्रोतसा श्रामद्भोजनिवासिनीभगवतीश्रीसुंदरीपूज्यं १

मांसीगुग्गुलचंदनागुरुरजः कर्पूरशैलेयजैर्माध्वीकैः स्वरकुंकुमैः सुरभितैः सर्प्पिर्भिरामिश्रितैः सौरभ्यस्थितिमंदिरे मणिमये पात्रे भवानी
त्तये. धूपोयं सुरमानिनीविरचितं श्रीसुंदरित्वन्मुदे ११ घृतद्रवपरिस्फुरद्रुचिररत्नयष्ट्यान्वितो महातिमिरनाशनः सुरनितंबिनीनिर्म्मितः सुव
र्णचषकस्थितः सघनसारवर्त्यान्वितस्तव त्रिपुरसुंदरि स्फुरतु देवि दीपो मुदे १२ जातीसौरभनिर्भरं रुचिकरं शाल्योदनं निर्म्मलं युक्तं हिंगुमरीच
जीरसुरभिर्द्रव्यान्वितैर्व्यंजनैः पक्वान्नेन सपायसेन मधुना दध्याज्यसंमिश्रितं नैवेद्यं सुरकामिनीविरचितं श्रीसुंदरित्वन्मुदे १३ लवंगक
लिकोज्ज्वलं बहुलनागवल्लीदलं सजातिफलकोमलं सघनसारपूगीफलं सुधामधुरिमाकुलं रुचिररत्नपात्रस्थितं गृहाण मुखपंकजं
स्फुरितमंब तांबूलकम् १४ शरत्प्रभवचंद्रमःस्फुरितचंद्रिकासुंदरं दलत्सुरतरंगिणीललितमौक्तिकाडंबरं गृहाण नवकांचनप्रभवदंड
खंडोज्ज्वलं महात्रिपुरसुंदरि प्रकटमातपत्रं महत् १५ मातस्त्वे सुचिरं त्वनो तु सुभगे स्त्रीभिः समांदोलितं शुभ्रं चामरमिंदुकुंदसदृशं प्रस्वे
द दुःखापहं सद्योगस्त्यवशिष्ठनारदशुकव्यासादिवाल्मीकिभिः स्वेचित्ते क्रियमाण एव क्रियतां शर्म्माणि वेदध्वनिः स्वर्गांगणा वेणुमृदंगश
खभेरीनिनादैरुपगीयमाणा कोलाहलैराकुलिता नवास्ता विद्याधरीनृत्यकलासुखाय मातर्भक्तिरसभाविनृत्ते प्रीयतां यदि कृतोपि न
लभ्यते तवैलोल्यमपि सत्फलमेकं जन्मकोटिभिरपीह नलभ्यम् १६ एतैः षोडशभिः पाद्यैरुपचारैरुपकल्पितैः यः परां देवतां स्तौति स
तेषां फलमाप्नुयात् १७ ॥ ॥ इति श्रयमणिरत्नमुक्तानां निर्माल्यकालकथनम्॥ ॥योगिनीतंत्रे॰ मणिमुक्तासुवर्णानि देवे दत्तानि या
नि वै तन्निर्म्माल्यं द्वादशाब्दं ताम्रपात्रं तथैव च पट्टीशाटी च षण्मासं नैवेद्यं तत्क्षणात्ततः मोदकं त्र्यहसं चैव यामार्द्धेन महेश्वरि पट्टसूत्रं

गं०त० त्रिमासाद्वपत्नस्तत्रंत्र्य हःस्स तम् ॥ यावदन्नंभवेद्दुत्संपरमान्नंतथैवच मस्तकंरुधिरंचैवअहोरात्रेणपार्वति मुहूर्तंदधिदुग्धंच आज्यंयामे
२१२ नसुंदरी करवीरमहोरात्रंविल्वपत्रंतथैवच जवारकंचमाघंचनिर्म्माल्यंसार्धयामके मानंचैकरवीरस्यपद्मस्यविल्वकस्यच यामांतेनमहे
शानिताम्चूलंदत्तमात्रतः ननिर्म्माल्यंचदाडिम्बंतथाविल्वफलंप्रिये सौगंधिकंचकदलीप्रयत्नेननियोजयेत् कदलीम्बीजपूरंचदुग्धंप
कंनिवेदयेत् अथरुद्राक्षमाहात्म्यम्० शिखायांहस्तयोःकंठेकर्णयोश्चापियोनरः रुद्राक्षंधारयेद्भक्त्याशैवंलोकमवाप्नुयात् नववक्त्रंतु
रुद्राक्षंधारयेद्वामबाहुना चतुर्दशमुखंचैवशिखायांधारयेद्बुधः एकवक्त्रःशिवःसाक्षाद्ब्रह्महत्यांव्यपोहति अवध्यत्वंप्रतिस्रोतोंवह्नि
स्तंभंकरोतिच द्विवक्त्रोहरगौरीस्यात्गोधाद्यघनाशकृत् त्रिवक्त्रोग्निस्त्रिजन्मोत्थपापराशिंप्रणाशयेत् चतुर्वक्त्रःस्वयंब्रह्माब्रह्महत्या
व्यपोहति पंचवक्त्रस्तुकालाग्निरगम्याभक्ष्यपापनुत् षड्वक्त्रस्तुगुहःप्रोक्तोगर्भहत्यांव्यपोहति सप्तवक्त्रस्त्वनंतःस्यात्स्वर्णस्तेयाघनुत्तदा
विनायकोऽष्टवक्त्रःस्यात्सर्वानर्थविनाशकृत् भैरवोनववक्त्रस्तुशिवसायुज्यकारकः दशवक्त्रःस्मृतोविष्णुर्भूतप्रेतपिशाचहा एकादशमुखो
रुद्रोनानायज्ञफलप्रदः द्वादशास्योभवेदर्कःसर्वक्रतुफलप्रदः ॥ त्रयोदशमुखःकामःसर्वकामफलप्रदः चतुर्दशास्यःश्रीकंठोवंशो
द्धारकरःपरः निषिद्धास्वपिकालेषुरुद्राक्षाधारणेस्मृताः पंचामृतंपंचगव्यंस्नानकालेप्रयोजयेत् रुद्राक्षस्यप्रतिष्ठायांमंत्रंपंचाक्षरेण गं०
था ॐ त्र्यंबकादिमंत्रंचयथातत्रप्रयोजयेत् ॐ त्र्यंबकंयजामहेसुगंधिंपुष्टिवर्द्धनं उर्वारुकमिवबंधनान्मृत्योर्मुक्षीयमामृतात् ॥ २१२
ॐ हौं अघोरे घोरे हुं घोरतरे हुं ॐ ह्रीं श्रीं सर्वतःसर्वांगेनमस्ते रुद्ररूपे हुं अनेनापिचमंत्रेणरुद्राक्षस्यद्विजोत्तम प्रतिष्ठांविधिवत्कुर्या

ततोधिकफलंभवेत्॥ ततोयथास्वमंत्रेणधारयेद्भक्तिसंयुतः तत्रक्रमेणमंत्राः ॐॐदृशंनमः १ ॐॐनमः २ ॐॐनमः ३ ॐह्रींनमः ४ ॐहूं
नमः ५ ॐह्रंनमः ६ ॐहुंनमः ७ ॐसःहूंनमः ८ ॐहंनमः ९ ॐह्रींनमः १० ॐश्रींनमः ११ ॐहूंह्रींनमः १२ ॐक्षांचौंनमः १३ ॐनमोनमः १४
रुद्राक्षदेहसंस्थेतुकुक्कुरोम्रियतेयदि सोपिरुद्रपदंयातिकिंपुनर्मानवाइह सप्तविंशतिरुद्राक्षमालयादेहसंस्थया यत्करोतिनरःपु
ण्यंसर्वंकोटिगुणंभवेत् योददातिद्विजातिभ्योरुद्राक्षंभुविषण्मुख तस्यप्रीतोभवेद्रुद्रःप्रयच्छतिनिजंपदम्॥ इतिपद्मपुराणेरुद्राक्षमा
हात्म्यम्॥ ॥स्कन्दपुराणे॰ब्रह्मोत्तरखंडे॥ ॥रुद्राक्षान्कंठदेशेदशनपरिमितान्मस्तकेविंशतिद्वे षट्षट् कर्णप्रदेशेकरयुगलतायांद्वादश
द्वादशैव वाह्वोरिन्दोःकलाभिःपृथक्गिरिशिखांसूत्रमेकंरेकं वक्षस्यष्टाधिकंयःकलयतिसततंसस्वयंनीलकंठः १ स्कंदपुराणेप्रकारान्तरम्॥
॥कार्तिकेयउवाच॰॥ एकद्वित्रिचतुःपंचषट्सप्ताष्टनवानव॥ दशैकादशद्वादशत्रयोदशचतुर्दश॥ एतेषांतुसुखानांतुदेवताकोत्रशंकर गुणंचकीदृशं
तेषांकथयस्वयथार्थतः॥ शंकरउवाच॰॥ शृणुषण्मुखतत्वेनवक्त्रेवक्त्रेयथाक्रमं एकवक्त्रःशिवःसाक्षाद्ब्रह्महत्यांव्यपोहति द्विवक्त्रोदेवदेवोच
गोवधंनाशयेध्रुवं त्रिवक्त्रोदहनःसाक्षाद्भ्रूणहत्यांव्यपोहति चतुर्वक्त्रःस्वयंब्रह्मानरहत्यांव्यपोहति पंचवक्त्रःस्वयंरुद्रःकालाग्निर्नामनामतः
षड्वक्त्रःकार्तिकेयस्तुधारयेद्दक्षिणेभुजे ब्रह्महत्यादिभिःपापैर्मुच्यतेनात्रसंशयः सप्तवक्त्रोमहासेनअनंतोनामनागराट् गुरुतल्पादिभिःपा
पैर्मुच्यतेनात्रसंशयः॥ अष्टवक्त्रोमहासेनःसाक्षाद्देवोविनायकः एष्टोदरकरेणापिसंस्पर्शोदासगुरुस्त्रियं एवमादीनिपापानिअतिपापानिसर्वशः
विघ्नास्तस्यचनश्यंतिमुक्तोयातिपरांगतिं गुणाह्येतेषुसर्वेषुअष्टवक्त्रेषुधारणात् नववक्त्रोभैरवस्याद्धारयेद्वामकेभुजे कपिलंमुक्तिदंप्रोक्तंम

 मतुल्यबलोभवेत् लक्षकोटिसहस्राणिब्रह्महत्यांकरोतियः तत्सर्वंदहतेशीघ्रंनववक्त्रस्यधारणात् दशवक्त्रोमहासेनःसाक्षाद्देवोजनार्दनः॥
 ग्रहाश्चैवपिशाचाश्च वेतालाब्रह्मराक्षसाः पन्नगाश्चविनश्यंतिदशवक्त्रस्यधारणात् वक्त्रैकादशरुद्राक्षोरुद्रएकादशःस्मृतः शिखायांधारये
न्नित्यंतस्यपुण्यफलंशृणु अश्वमेधसहस्रस्यवाजपेयशतस्यच हेमशृंग्याश्चलक्षस्यसम्यग्दत्तस्ययत्फलं तत्फलंसमवाप्नोतिरुद्रैकादश
धारणात् रुद्राक्षोद्वादशैर्वक्त्रैः कंठदेशेचधारणात् आदित्यस्तुष्यतेनित्यंद्वादशाख्यं व्यवस्थितः त्रयोदशमुखःकामःसर्वकामफलप्रदः॥च
तुर्दशास्यश्रीकंठोवंशोद्धारकरःपरः॥ तत्तत्क्रमेणमंत्राः॥ॐऐं१ॐश्रीं२ॐ ॐ धं धं ३ॐह्रींहूं ४ॐश्रीं५ॐह्रीं६ॐह्रीं७ॐकंवं ८ॐह्रीं९ॐ
ह्रीं१०ॐश्रीं११ॐह्रांह्रीं१२ॐक्षौंस्रौं१३ॐउंमां१४॥ इतिरुद्राक्षसंस्कारः॥ ॥अथनैमित्तिकादिभंगेप्रायश्चित्तमाह॥ ॥गौतमीये॥ ॥पद्य
त्कर्मणिवैगुण्यंनित्येनैमित्तिकेतथा सहस्रंप्रजपेन्मंत्रंमूलंवायुतमेववा नित्यंसहस्रंप्रजपेन्नैमित्तिकेतथायुतं॥ इतिविष्णुविषयं॥ अन्यत्रतंत्रा
जे नित्यादिक्रमदोषाणांशांत्यैविद्यांशतंजपेत् नैमित्तिकादिक्रमणेसहस्रंप्रजपेन्मनुं पापसंकरेतु सर्वेषामेवपापानांसंकरेसमुपस्थिते प्राय
श्चित्तंतुतंत्रोक्तमयुतंमंत्रसंजपेत् अथपरिभाषागौतमीये० परिभाषामयोवक्ष्येउपचारविधौहरेः द्रव्याणांयावतीसंख्यापात्राणांद्रव्यसंह
तिः॥हाटकंराजतंताम्रंमारकूटंमृदादिना उपचारविधावेतद्रूपमाहुर्मनीषिणः आसनेपंचपुष्पाणिस्वागतेषट्चतुःफलं जलंश्यामाक
दूर्वाब्जविष्णुक्रांतानिपंचशः॥पाद्येचार्घ्येजलंतावत्गंधपुष्पाक्षतंजवा दूर्वातिलाश्चचत्वारःकुशाग्रंश्वेतसर्षपाः जातीफललवंगकंको
लतोयंचषट्पलं प्रोक्तमाचमनंकांस्येमधुपर्केघृतंमधु दध्नासहतलैःकर्तुंशुद्धंवारितथाचमे परिमाणंतुपंचाशत्पलंस्नानार्थमंभसः निर्म

ले तोदकेनाथ सर्वत्र परिपूर्णता। मलिनं गलितं तं सर्वं त्यजेत् पूजाविधौ हरेः वितस्तिमात्रादधिकं वासोयुग्मं तु नूतनं स्वर्णाद्याभरणान्येव रत्नेन संयुता
नि च चंदनागुरुकर्पूरपंकं गंधं पलावधि नानाविधानि पुष्पाणि पंचाशदधिकानि च कांस्यादिनिर्मिते पात्रे धूपो गुग्गुलकर्षभाक् सप्तवर्त्या च संयु
क्तो दीपस्याच्चतुरंगुलः यावद्भक्ष्यं भवेत्तु सम्यावद्भोजनार्हने नैवेद्यं विविधं वस्तु भक्ष्यादिक चतुर्विधं कर्पूरादिसुगंधवर्तिं नवकार्पाससनिर्मिता
शालिपिष्टावंदनाया सप्त धावर्त्तयेन्नरः कार्प्यात्ताम्रादिपात्रेत नीतयेह रिमेधसः दूर्वासत्तप्रमाणं तु विज्ञेयं तु शताधिकं उत्तमोयं विधिः प्रोक्तो
विभवे सति सर्वदा एषामभावे सर्वेषां यथाशक्त्यातु पूजयेत् अनुकल्पं विवर्ज्जेत द्रव्याणां विभवे सति अनेन विधिना यस्तु पूजयेदुपचारतः ।। सर्व
भोगान्वितो भूत्वा व्रजेद्धाम हरेः पुरं अथ विष्णोराराधनमंत्राः तत्र गौतमीये॰ यस्य दर्शनमिच्छंति देवाः स्वाभिष्टसिद्धये कृपया देवदेवेश मम
दृग्गे सन्निधी भव यस्य ते परमेशानः स्वागतं स्वागत प्रभोः कृतार्थोनुगृहीतोस्मि सफलं जीवनं मम यदागतोसि देवेश चिदानंदमयाव्यय अ
ज्ञानाद्वा प्रमादाद्वा वैकल्यात्साधनस्य च यदपूर्णं भवेत्कृत्यं तथाप्यभिमुखो भव इत्यावाहनमंत्राः यद्भक्तिलेशसंपर्कात्परमानंदसंभवः॰
तस्मै ते परमेशान पाद्यं शुद्धाय कल्पये इति पाद्यं देवानामपि देवाय देवानां देवताय च आचामं कल्पयामीश स्वधया शुद्धिहेतवे इत्याच
मनं तापत्रयहरं दिव्यं परमानंदलक्षणं तापत्रयविमोक्षाय तवार्घ्यं कल्पयाम्यहं इत्यर्घ्यं सर्वकालुष्यहीनाय परिपूर्णसुधात्मकम् ।।
मधुपर्कमिमं देव कल्पयामि प्रसीद मे इति मधुपर्कं उच्छिष्टोपि शुचिर्वापि यस्य स्मरणमात्रतः शुद्धिमाप्नोति तस्मै ते पुनराचमनं त्विदं ।।
इति पुनराचमनीयं ।। गंधतैलं गृहीत्वा पठेत् स्नेहं गृहाण स्नेहेन लोकनाथ महाशय सर्वलोकेषु शुद्धात्मन् ददामि स्नेहमुत्तमं इत्यभ्यंगम्

परमानंदबोधाब्धिनिमग्नंनिजमूर्तये सांगोपांगमिदंस्नानंकल्पयाम्यहमीशते इतिस्नानं मायांविनानंतेजन्मनिजगृहोरुतेजसे निरावरण
तं॰सा॰ परमानंदबोधाब्धिनिमग्नंनिजमूर्तये
विज्ञायवासस्तेकल्पयाम्यहमितिवासः यमाश्रित्यमहामायाजगत्संमोहिनीतुसा तस्मैतेपरमेशानकल्पयाम्युत्तरीयकं यस्यशक्तित्रयेने
२१४ विज्ञायवासस्तेकल्पयाम्यहमितिवासः
दंसंप्रोतमखिलंजगत् यज्ञसूत्रायतस्मैतेयज्ञसूत्रंप्रकल्पयेत् इतियज्ञसूत्रं स्वभावसुंदरांगायसत्यसत्याश्रयायते भूषणानिविचि
त्राणिकल्पयामिसुरार्चित इतिभूषणं समस्तदेवदेवेशसर्वतृप्तिकरंपरं अखण्डानंदसंपूर्णंगृहाणजलमुत्तमं इतिजलं परमानंदसौर
भ्यपरिपूर्णदिगंतरं गृहाणपरमंगंधंकृपयापरमेश्वर इतिगंधं तुरीयगुणसंपन्नंनानागुणमनोहरं आनंदसौरभंपुष्पंगृह्यतामिदमुत्त
मं इतिपुष्पं वनस्पतिरसोत्पन्नोगंधाढ्योगंधउत्तमः आघ्रेयःसर्वदेवानांधूपोयंप्रतिगृह्यतां इतिधूपः सुप्रकाशोमहादीपःसर्वतस्तिमि
रापहः सबाह्याभ्यंतरंज्योतिर्दीपोयंप्रतिगृह्यतां इतिदीपः सत्यान्नसिद्धंसहविर्विविधानेकभक्षणं निवेदयामिदेवेशसानुगायगृहाणतत्
इतिनैवेद्यं समस्तदेवदेवेशसर्वतृप्तिकरंपरं अखंडानंदसंपूर्णंगृहाणजलमुत्तमं इतिजल माचमनार्थं ताम्बूलंचवरं दिव्यंकर्पूरादि
सुवासितं मयानिवेदितंभक्त्यागृहाणपरमेश्वरः इतिताम्बूलं ततस्तत्तद्देवतानमस्कारमंत्रैर्वन्दनं उपचारद्रव्याधारदानेतुसाधारणत्वे
नोल्लेखः पृथग्वानहानं उपचारद्रव्याभावेकेवलजलेनापि तथाचगौतमीये॰ पूजाचपंचधाप्रोक्तातासांभेदान्शृणुश्वमे अभिगमनं॰ तम॰
उपलेपनंमुपादानं योगःस्वाध्यायएवच इत्यापंचप्रकारार्चाक्रमेणकथयामिते अत्राभिगमनंनामदेवतास्थानमार्जनं उपलेपननिर्माल्यदू २१४
रीकरणमेवच उपादानंनामगंधपुष्पादिचयनंतथा योगोनामस्वदेवस्याभेदत्वेनैवभावना स्वाध्यायोनाममंत्रार्थानुसंधानपूर्वको

जपः सूक्तस्तोत्रादिपाठश्च हरेः संकीर्तनं तथा तत्त्वादिशास्त्राभ्यासश्च स्वाध्यायः परिकीर्तितः इत्यानामसुदेवस्य पूजनं च यथार्थतः इति
पंचप्रकारार्चाः कथितास्तत्र मुक्तये सार्ष्टिसामीप्यसालोक्यसारूप्यसायुज्यताः क्रमात् अथ द्वादशशुद्धिस्तु वैष्णवानामिहोच्यते गृहोपसर्प्पणं चैव तत
थानुगमनं हरेः भक्त्या प्रदक्षिणं चैव पादयोः शोधनं पुनः पूजार्थं पत्रपुष्पाणां भक्त्यैवोत्तोलनं हरेः करयोः सर्वशुद्धीनामियं शुद्धिर्विशिष्यते तन्नामकीर्त
नं चैव गुणनामथ कीर्तनं भक्त्या श्रीकृष्णदेवस्य वचसः शुद्धिरिष्यते तत्कथाश्रवणं चैव तत्स्योत्सवनिरूपणं श्रोत्रयोर्नेत्रयोश्चैव शुद्धिः सम्यगिहोच्यते
पादोदकं च निर्माल्यं मालानामपि धारणं उच्यते शिरसः शुद्धिः पुंसस्तस्य हरेः पुनः आघ्राणं गंधपुष्पादेर्निर्माल्यस्य तपोधन विशुद्धिः स्यादनंत
स्य घ्राणस्यापि विधीयते पत्रपुष्पादिकं यच्च कृष्णपादयुगार्पितं तदेकं पावनं लोके तद्धि सर्वं विशोधयेत् ललाटे च गदा कार्या मूर्ध्नि चापं शरं तथा॥
नंदकं चैव हृन्मध्ये शंखं चक्रं भुजद्वये शंखचक्रांकितो विप्रः श्मशाने म्रियते यदि प्रयागे या गतिः प्रोक्ता सा गतिस्तस्य गौतम तंत्रांतरे॰ यानैर्वा पा
दुकाभिर्वा यानं भगवतो गृहे देवोत्सवेष्वसेवा च अप्रणामस्तदग्रतः उच्छिष्टे चैव तथाशौचे भगवद्वंदनादिकं एकहस्तप्रणामं च पुरस्तात्तत्प्रदक्षिणं
पादप्रसारणं चाग्रे तथा पर्यंकबंधनं शयनं भक्षणं चापि मिथ्याभाषणमेव च उच्चैर्भाषा मिथो जल्पो रोदनानि च निग्रहः निग्रहानुग्रहौ चैव स्त्रीषु
च क्रूरभाषणं कंबलावरणं चैव परनिंदा परस्तुतिः अश्लीलभाषणं चैव अधोवायुविमोक्षणं शक्तौ गौणोपचारश्च अनिवेदितभक्षणं तत्तत्काला
द्भवानां च फलादीनामनर्पणं विनियुक्तावशिष्टस्य प्रदानं व्यंजनस्य च पृष्ठीकृत्यासनं चैव परनिंदा परस्तुतिः गुरौ मौनं निजस्तोत्रं देवतानिंदनं
तथा अपराधास्तथा विष्णोर्द्वात्रिंशत्परिकीर्तिताः दानं तु प्रीतये तस्य नान्यथा गतिरिष्यते गौतमीये॰ शालग्रामशिलातोयमपीत्वा यस्तु मस्त

तं०सा० के प्रक्षेपणं प्रकुर्वंति ब्रह्महा स निगद्यते विष्णोः पादोदकं पीत्वा कोटिजन्माघनाशनं तदेवाष्टगुणं पापं भूमौ बिंदुनिपातनात् अगस्त्ये० हत्वां
२१५ हंति यदंघ्रिजापि तुलसी स्तेयं च तोयं परे नैवेद्यं बहु मद्यपानजनितं यत्सर्वगनासंगतं श्रीशाधीनमतिस्थिति हरिजनैस्तत्संगजं किल्बिषं शालग्राम
शिलानृसिंहमहिमा कोऽप्येष लोकोत्तरः वासिष्ठे केशवाग्रे नृत्यगीतं न करोति हरेर्दिने वह्निना किं न दग्धोऽसौ गतः किन्नरसातलं नारदीये० स्मर
णं कीर्तनं विष्णोः कलौ मंत्रजपादिकं अथ सुप्तप्रबोधकालो यमंत्राणामभिधीयते मंत्रविद्याविभागं तु त्रिविधा मंत्रजातयः मंत्राः पुंदेवताः प्रोक्ता
विद्याः स्त्रीदेवताः स्मृताः पुंमंत्रा हुंफडंताः स्युः स्त्रियो मंताः नपुंसका नमोंताः स्युरित्युक्ता मनवस्त्रिधा एतच्छ्रुत्वा भवेद्विद्या महाशब्देन गीयते ॥
एवं मंत्रोऽपि० अग्नीषोमात्मिका विद्या विज्ञेयाः क्रूरसौम्ययोः ॥ कर्मणो वह्नितारांस वियत्प्रायाः समीरिताः आग्नेया मनवः सौम्या भूयिष्ठेंदुमता
स्वराः आग्नेयाः संप्रबुध्यंते प्राणे चरति दक्षिणे सौम्यबोधं प्रयांति ॥ भागोऽन्यस्मिन्स्थिते प्राणे सौम्या बोधं प्रयांति ते नाडीद्वयगते प्राणे सर्वे रो
धं प्रयांति ते प्रयच्छंति फलं सर्वे प्रबुद्धा मंत्रिणां सदा यद्वा प्राणापानसमायोगात्स्वियशक्त्योस्तु मेलनं प्रबोधकालो विज्ञेयः स्वापकालस्ततः प
रं अथ ह्रस्वं शांतिकादौ यदा वायोर्वैषम्यसंभवेद्यदा तदा मंत्रे ह्रस्वदीर्घयोगः कर्तव्य ईरितः तथा वामबाहोर्यदा वायुर्ह्रस्वानां योजनं त
दा ॥ दक्षिणस्यां यदा वायुस्तदा दीर्घा नियोजिताः उभयस्थो यदा वायुस्तदा स्यादुभयात्मकः संपुटीकृत्य मंत्रे वा पादशान्ता स्वबिंदुकान् पु तम०
नस्त्वसविसर्गास्तान्स्त्वकारं केवलं जपेत् ॥ एवं जप्तो यदि स्यात्प्रबुद्धः शीघ्रसिद्धिदः ॥ ॥ इति सुप्तप्रबोधकालः ॥ ॥ अथ योगासनानि ॥ ॥ २१५
पद्मासनं स्वस्तिकाख्यं भद्रं वज्रासनं तथा वीरासनमिति प्रोक्तं क्रमादासनपंचकं ऊर्वोरुपरि विन्यस्य सम्यक् पादतले उभे अंगुष्ठौ च विब

ध्रीयाहस्ताभ्यांव्युत्क्रमात्ततः पद्मासनमितिप्रोक्तं योगिनांहृदयंगमं जानूर्वोरन्तरे सम्यक् कृत्वा पादतले उभे ऋजुकायो विशेद्योगी स्वस्तिकं
तत्प्रचक्षते सीमन्यां पार्श्वयोर्न्यसेत् गुल्फयुग्मं सुनिश्चलं वृषणाधः पार्श्वपादौ पाणिभ्यां परिबंधयेत् भद्रासनं समुद्दिष्टं योगिभिः परिक
ल्पितं उर्वोः पादौ क्रमान्न्यसेत् जानु प्रत्यङ्मुखांगुली करौ निदध्यादाख्यातं वज्रासनमनुत्तमं एकं पादमधः कृत्वा विन्यसोरौ तथोत्तरे ऋजुका
यो विशेद्योगी वीरासनमितीरितं ५ अथमुद्राप्रकारः अथ मुद्राः प्रवक्ष्यामि सर्वतंत्रेषु गोपिताः याभिर्विरचिताभिश्च मोदंते मंत्रदेवताः ॥
अर्चने जपकाले च ध्याने काम्ये च कर्मणि स्नाने चावाहने शंखे प्रतिष्ठायां च रक्षणे नैवेद्ये च तथा चान्यत्तत्कल्पप्रकाशिते स्थाने मुद्राः प्रद्र
ष्टव्याः स्वस्वलक्षणलक्षिताः आवाहनादिका मुद्रा नव साधारणी मता तथा षडंगमुद्राश्च सर्वमंत्रेषु योजयेत् एकोनविंशतिर्मुद्रा विष्णो
रुक्ता मनीषिभिः शंखचक्रगदापद्मवेणुश्रीवत्सकौस्तुभाः वनमाला तथा ज्ञानमुद्रा बिल्वाह्वया तथा गरुडाख्या परा विष्णोर्मुद्रा संतो
षवर्द्धिनी नारसिंही च वाराही हयग्रीवी धनुस्तथा वाणमुद्रा ततः पर्शुर्जगन्मोहनिका च सा काममुद्रा पराख्याता शिवस्य दशमुद्रिकाः ॥ लिं
गयोनित्रिशूलाख्या मालेष्टाभीर्मृगाह्विका खट्वांगा च कपालाख्या डमरुः शिवतोषिता सूर्यस्यैकैव पद्माख्या सप्तमुद्रा गणेशितुः दंतपा
शांकुशाविघ्नपर्शुलड्डुकसंज्ञकाः बीजपूराह्वया मुद्रा विज्ञेया विघ्नपूजने पाशांकुशवराभीतिखड्गचर्मधनुःशराः मौशलीमुद्रिका दौ
र्गी मुद्रा शक्तेः प्रियंकराः ॥ लक्ष्मीमुद्रार्चने लक्ष्म्या वाग्वादिन्यास्तु पूजने अक्षमाला तथा वीणा व्याख्या पुस्तकमुद्रिका सप्तजिह्वाह्वया मु
द्रा विज्ञेया वह्निपूजने मात्स्यमुद्रा च कूर्माख्या लेलिहा मुंडसंज्ञकाः महायोनिरिति ख्याता सर्वसिद्धिसमृद्धिदा शक्त्यार्चने महायोनिः स्या

मादोमुंडमुद्रिका मत्स्यकूर्म्मलेलिहाख्यानाःसर्वसाधारणीमता दशमुद्राश्चविज्ञेयास्त्रिपुरायाःप्रपूजने संक्षोभद्राविणाकर्षवश्योन्माद महां
कुशाः खेचरीबीजयोन्याख्यास्त्रिखंडापरिकीर्त्तिता ॥ कुंभमुद्राभिषेके स्यात्पद्ममुद्रासनेतथा कालकर्णीप्रयोक्तव्याविघ्नप्रशमकर्म्मणि ॥
गालिनीचप्रयोक्तव्याजलशोधनकर्म्मणि श्रीगोपालार्चनेवेणुर्न्नृहरेर्नारसिंहिका वराहस्यचपूजायांवराहाख्यांप्रदर्शयेत् रामार्चनेधनुर्वाण
मुद्रेपरशुस्तथार्चने परशुरामस्यविज्ञेयात्तथापरशुमुद्रिका वासुदेवाह्वयाध्यानेकुंतमुद्रानुरक्षणे सर्वत्रप्रार्थनेचैवप्रार्थनाख्यांनियोजयेत् ० ॥
उद्देशानुक्रमादासांमुच्यंतेलक्षणान्यथ हस्ताभ्यामंजलिंबध्वानामिकामूलपर्वणोः अंगुष्ठौनिःक्षिपेत्सेयंमुद्रात्वावाहनीमता अधोमुखी
त्वियंचेत्स्यात्स्थापनीमुद्रिकास्मृता उच्छ्रितांगुष्ठमुष्ट्योस्तुसंयोगात्सन्निधापनी अंतःप्रवेशितांगुष्ठासैवसंरोधनीमता उत्तानमुष्टियुगलास
न्मुखीकरणीमता देवतांगेषडंगानांन्यासःस्यात्सकलीकृतिः सव्यहस्तकृतामुष्टिर्दीर्घाधोमुखतर्ज्जनी अवगुंठणीमुद्रेयमभितोभ्रामिता
मता अन्योन्याभिमुखाश्लिष्टाकनिष्ठानामिकापुनः तथैवतर्ज्जनीमध्याधेनुमुद्रासमीरिता अमृतीकरणंकुर्यात्तयासाधकसत्तमः अन्योन्य
ग्रथितांगुष्ठाप्रसारितकरांगुली महामुद्रेयमुदिताप्रमीकरणेबुधैः प्रयोजयेदिमामुद्रांदेवताह्वानकर्मणि अंगन्यासस्ययामुद्रास्ता
सांलक्षणमुच्यते ऋजवोहस्तशाखाःस्युर्हृदयेचशिरस्यथ तर्ज्जनीमध्यमांगुष्ठमधोमुष्टिःशिखांस्तथा करद्वयांगुलीःसर्वाःकवचेस्युःप्रमोदि- तं०सा०
काः नाराचमुद्रिकामध्येतर्ज्जनीध्वनिरीरिता विषक्तेनेस्मृतामुद्रानेत्रयोर्म्मध्यतर्ज्जनी नेत्रत्रयंयत्रमवेदनामामध्यतर्ज्जनीः १३ इतिषडंगमु २१६
द्राः वैष्णवीनांतुमुद्राणांकथ्यंतेलक्षणान्यथ वामांगुष्ठंतुसंगृह्यदक्षिणेनतुमुष्टिना कृत्वोत्ताननंततोमुष्टिमंगुष्ठंतुप्रसारयेत् वामांगुल्यः

स्तथाश्लिष्टाःसंयुक्ताःस्युःप्रसारिताः दक्षिणांगुष्ठसंस्पृष्टामुद्रैषाशंखमुद्रिका हस्तौचसंमुखौकृत्वासुभुग्नौसुप्रसारितौ कनिष्ठांगुष्ठकौलग्नौमुद्रैषा चक्रसंज्ञि
का अन्योन्याभिमुखौहस्तौकृत्वातुग्रथितांगुलीः अंगुष्ठमध्यमेभूयःसंलग्नेसंप्रसारिते गदामुद्रेयमुदिताविष्णोःसंतोषवर्द्धिनी हस्तौतुसंमुखौकृ
त्वासंहताग्रोन्नतांगुलीः तलांतमिलितांगुष्ठौकृत्वैषापद्ममुद्रिका ओष्ठेवामकरांगुष्ठोलग्नस्तस्यकनिष्ठके दक्षिणांगुष्ठसंसर्गात्तत्कनिष्ठाप्रसारि
ता तर्जनीमध्यमानामाःकिंचित्संकोच्यचालिताः वेणुमुद्राभवेदेषासुगुप्ताप्रेयसीहरेः अन्योन्यस्पृष्टकरयोर्मध्यमानामिकांगुलीः अंगुष्ठेन
तुबध्नीयात्कनिष्ठामूलसंस्थिते तर्जन्योकारयेदेषामुद्राश्रीवत्ससंज्ञिका अनामापृष्ठसंलग्नांदक्षिणस्यकनिष्ठिकां कनिष्ठयान्ययाबध्वातर्ज
न्यादक्षयातया वामानामांचबध्नीयाद्दक्षिणांगुष्ठमूलके अंगुष्ठमध्यमेवामेसंयोज्यसरलाःपराः चतस्रोप्यग्रसंलग्नामुद्राकौस्तुभसंज्ञका स्पृशे
त्कंठादिपादांतंतर्जन्यांगुष्ठयातया करद्वये नमालावन्मुद्रेयंवनमालिका तर्जन्यंगुष्ठकौसक्तावग्रतोहृदिविन्यसेत् वामहस्तांबुजंवामेजा
नुमूर्द्ध निविन्यसेत् ज्ञानमुद्राभवेदेषारामचंद्रस्यप्रेयसी अंगुष्ठंवाममुद्दूतमितरकरांगुष्ठकेनाथबद्ध्वा तस्याग्रंपीडयित्वांगुलिभिरपिच
तावाहस्तांगुलिभिः बध्वागाढंहृदिस्थापयतुविमलधीर्व्याहरन्मारबीजं बिल्वाख्यामुद्रिकैषास्फुटमिहकथितागोपनीयाविधिज्ञैः १ ॥
हस्तौतुविमुखौकृत्वाग्रथयित्वाकनिष्ठिके मिथस्तर्जनिकेश्लिष्टेश्लिष्टावंगुष्ठकौतथा मध्यमानामिकाद्वेतुद्वौपक्षाविवचालयेत् एषाग
रुडमुद्राख्याविष्णोःसंतोषवर्द्धनी जानुमध्येकरौकृत्वाचिबुकौष्ठौसमाहितौ हस्तौचभूमिसंलग्नौकंपमान.पुनःपुनः मुखंविहृतंकुर्या
ल्लेलिहानांचजिह्विकां नारसिंहीभवेदेषामुद्रातत्प्रीतिवर्द्धनी अंगुष्ठाभ्यांतुकरयोरथाक्रम्यकनिष्ठके अधोमुखीभिःसर्वाभिर्मुद्रेयंन

तं॰सा॰ २१७ हरेर्मता दक्षोपरि करं वामं कृत्वोत्तानमधः सुधीः नामयेदिति संप्रोक्ता मुद्रा वाराहसंज्ञिका दक्षहस्तं चोर्द्ध्वमुखं वामहस्तमधोमुखं अंगुल्यग्रं तु संयु
क्तं मुद्रा वाराहसंज्ञिका वामहस्ततले दक्षा अंगुलीस्ता अधोमुखी संलग्नमध्यमा तासां मुत्तमया धोविकुंचयेत् इयं नीवप्रियामुद्रा तन्मूर्तेरनुकारि
णी वामस्य मध्यमाग्रं तु तर्जन्यग्रेण योजयेत् अनामिकां कनिष्ठां च तस्यांगुष्ठेन पीडयेत् दर्शयेद्वामके स्कंधे धनुर्मुद्रेयमीरिता दक्षमुष्टेस्त
र्जन्यादीर्घया बाणमुद्रिका ७ यद्रहस्यार्णवे यथाहस्तगतं चापं तथा हस्तं कुरु प्रिये चापमुद्रेयमाख्याता वामहस्ते व्यवस्थिता यथाहस्तगता
बाणास्तथा हस्तं कुरु प्रिये बाणमुद्रेयमाख्याता रिपुवर्गनिकृंतनी तले तलं तु करयोस्तिर्यक् संयोज्य चांगुली संहतां प्रसृतां कुर्यान्मुद्रेयं पर
शुसंज्ञिका मूर्द्धस्थांगुष्ठमुष्टी द्वे मुद्रा त्रैलोक्यमोहनी हस्तौ तु संपुटौ कृत्वा प्रसृतांगुलिकौ तथा तर्जन्यौ मध्यमापृष्ठे अंगुष्ठौ मध्यमाश्रितौ ॥
काममुद्रेयमुदिता सर्वदेवप्रियंकरी महादेवप्रियाणां च कथ्यंते लक्षणान्यथ उच्छ्रितं दक्षिणांगुष्ठं वामांगुष्ठेन बंधयेत् वामांगुलीर्दक्षिणा
भिरंगुलीभिश्च बंधयेत् लिंगमुद्रेयमाख्याता शिवसान्निध्यकारिणी मिथः कनिष्ठिके बद्ध्वा तर्जनीभ्यामनामिके अनामिकोर्द्ध्वसंश्लिष्टदीर्घम
ध्यमयोरथ अंगुष्ठाग्रद्वयं न्यस्येद्योनिमुद्रेयमीरिता अंगुष्ठेन कनिष्ठां तु बद्ध्वा शिष्टांगुलित्रयं प्रसारयेत् त्रिशूलाख्यामुद्रैषा परिकीर्तिता अं
गुष्ठतर्जन्यग्रे तु ग्रथयित्वांगुलित्रयं प्रसारयेदक्षमालामुद्रेयं परिकीर्तिता अधः स्थितो दक्षहस्तः प्रसृतो वरमुद्रिका ऊर्द्ध्वीकृतो वामहस्त राम॰
प्रसृतोऽभयमुद्रिका मिलितानामिकांगुष्ठं मध्यमाग्रे नियोजयेत् शिष्टांगुल्युच्छ्रितं कुर्यान्मृगमुद्रेयमीरिता पंचांगुल्यो दक्षिणस्य मिलि २१७
ता ह्यूर्द्ध्वमूर्द्धगाः खट्वांगमुद्रा विख्याता शिवस्यातिप्रिया मता पात्रवद्वामहस्तं च कृत्वांके वामके तथा निधायोच्छ्रितवत् कुर्यान्मुद्रा का

पालिकोमता॥ मुष्टिंचशिथिलांबद्धाङ्गुष्ठकुंचितमध्यमां दक्षिणांतूर्द्ध्वमुन्नम्य कर्णदेशेप्रचालयेत् एषामुद्राडमरुकासर्वविघ्नविनाशिनी। ६ ततोगणे
शमुद्राणामुच्यंतेलक्षणानितु उत्तानोर्द्ध्वमुखौमध्यासरलाबद्धमुष्टिका दंतमुद्रासमाख्यातासर्वागमविशारदैः वाममुष्टेस्तुतर्जन्यादक्ष
मुष्टेस्तुतर्जनी संयोज्यांगुष्ठकाग्राभ्यांतर्जन्यग्रेसमुत्क्षिपेत् एषापाशाह्वयामुद्राविद्वद्भिःपरिकीर्तिता ऋज्वींचमध्यमांकृत्वातर्जनी
मध्यपर्वणि। संयोज्याकुंचयेत्किंचित्मुद्रैषांकुशसंज्ञका तर्जनीमध्यमानामाकनिष्ठांगुष्ठमुच्छ्रिता अधोमुखीदीर्घरूपामध्यमाविघ्न
मुद्रिका पर्शुमुद्रानिगदिताप्रसिद्धालड्डुकमुद्रिका बीजपूरह्वयामुद्राप्रसिद्धत्वादुपेक्षिता॥ ६ ॥शक्तेरपिनांचमुद्राणांकथ्यंतेलक्षणा
नितु पाशांकुशवराभीतिधनुर्वाणाःसमीरिताः कनिष्ठानामिकामध्यास्वांगुष्ठेनैवदक्षतः मितांगुलीचप्रसृतेसंस्थेखड्गमुद्रिका १
वामहस्तंतथातिर्यक्कृत्वाचैवप्रसार्यच आकुंचितांगुलीकुर्याच्चर्ममुद्रेयमीरिता २ मुष्टिंकृत्वातुहस्ताभ्यांवामस्योपरिदक्षिणं कुर्या
न्मुशलमुद्रेयंसर्वविघ्नविनाशनी। मुष्टिंकृत्वाकराभ्यांचवामस्योपरिदक्षिणं कृत्वाशिरसिसंयोज्यदुर्गामुद्रेयमीरिता चक्रमुद्रांतथाबध्वा
मध्यमेद्वेप्रसार्य्यच कनिष्ठिकेतथानीयतदग्रेमुष्टकोक्षिपेत् लक्ष्मीमुद्रापराह्येषासर्वसंपत्प्रदायिनी वीणावादनवद्धस्तौकृत्वासंचालये—
च्छिरः वीणामुद्रेयमाख्यातासरस्वत्याःप्रियंकरी १ वाममुष्टिंस्वाभिमुखींकृत्वापुस्तकमुद्रिकां २ दक्षिणांगुष्ठतर्जन्यावग्रलग्नेपराङ्मुखौ।
प्रसार्य्यसंहितेतानाएषाव्याख्यानमुद्रिका श्रीरामस्यसरस्वत्याअत्यंतप्रेयसीमता मणिबंधस्थितौकृत्वाप्रसृतांगुलिकौकरौ कनिष्ठांगुष्ठयुग
लेमिलितांतप्रसारयेत् सप्तजिह्वाख्यमुद्रेयंवैश्वानरप्रियंकरी १ कनिष्ठांगुष्ठकौशक्तौकरयोरितरेतरम्॥ ॥ ॥ ॥ तर्जनीमध्यमा

नामासहताभुग्नवर्ज्जिता मुद्रैषागालिनीप्रोक्ता शंखस्योपचालिता दक्षांगुष्ठं परांगुष्ठे क्षिप्त्वा हस्तद्वयेन तु सावकाशामेकमुष्टिं कुर्यात्सा कुंभमु
द्रिका मुष्ट्योरूर्द्ध्वकृतांगुष्ठौ तर्जन्यग्रे तु विन्यसेत् सर्वरक्षाकरी ह्येषा कुंभमुद्रेयमीरिता प्रसृतांगुलिकौ हस्तौ मिथः श्लिष्टौ च संमुखौ कु
र्य्यात्स्वहृदये सेयं मुद्रा प्रार्थनसंज्ञिका अंजल्यंजलिमुद्रा स्याद्वासुदेवाभिधा च सा अंगुष्ठावुन्नतौ कृत्वा मुष्ट्योः संलग्नयोर्द्वयोः तावेवाभिमु
खौ कुर्य्यान्मुद्रैषा कालकर्णिका दक्षिणानिबिडामुष्टिर्नामिकाप्रितर्जनी मुद्राविस्मयसंज्ञा स्याद्विस्मयावेशकारिणी मुष्टिरूर्द्ध्वीकृतांगुष्ठा द
क्षिणानादमुद्रिका तर्जन्यंगुष्ठसंयोगादग्रतो बिंदुमुद्रिका ९ अधोमुखे वामहस्ते ऊर्द्ध्वस्याद्दक्षहस्तकं क्षिप्त्वांगुलीरंगुलीभिः संग्रथ्य परि
वर्तयेत् ॥ एषा संहारमुद्रा स्याद्विसर्जनविधौ स्मृता दक्षपाणिपृष्ठदेशे वामपाणितलं न्यसेत् अंगुष्ठौ चालयेत्सम्यक्मुद्रेयं मत्स्यरूपि
णी वामहस्तस्य तर्ज्जन्यां दक्षिणस्य कनिष्ठयोः तथा दक्षिण तर्जन्या वामांगुष्ठेन योजयेत् ॥ उन्नतं दक्षिणांगुष्ठं वामस्य दक्षिणेतरिका ॥
अंगुलीर्योजयेत्पृष्ठे दक्षिणस्य करस्य च ॥ वामस्य पितृतीर्थेन मध्यमानामिके तथा अधोमुखैश्च तैः कुर्य्याद्दक्षिणस्य करस्य च कूर्म
पृष्ठसमं कुर्य्याद्दक्षपाणि च सर्वतः कूर्ममुद्रेयमाख्याता देवताध्यानकर्म्मणि पृष्ठे क्रोडे तु अंगुष्ठमुष्टिं कृत्वा करस्य च मध्यमाग्रं तु दक्षस्य
तथा लंब्यप्रयत्नतः मध्यमेनाथ तर्जन्यामंगुष्ठाग्रे तु योजयेत् दक्षिणं योजयेत्पाणिं वाममुष्टौ तु साधकः दर्शयेद्दक्षिणे भागे मुण्डमु राम०
द्रेयमुच्यते तर्ज्जनीमध्यमानामाः समं कुर्यादधोमुखं अनामायां क्षिपेद्वृद्धामूर्द्ध्वं कृत्वा कनिष्ठिकां लेलिहानाम मुद्रेयं जीवन्यासे प्र २१८
कीर्त्तिता ॥ तर्जन्यनामिकामध्ये कनिष्ठाक्रमयोगतः करयोर्योजयस्येव कनिष्ठामूलदेशतः अंगुष्ठाग्रे तु निःक्षिप्य महायोनिः प्रकी-

तिताः ॥ वामकेश्वरतंत्रोक्ताः प्रकाश्यंतेत्र मुद्रिकाः शृणु देवि प्रवक्ष्यामि मुद्राः सर्वार्थसिद्धिदाः याभिर्विरचिताभिस्तु सान्निध्यं त्रैपुरं भवेत्
परिवृत्तकरौ स्पष्टावंगुष्ठौ कारयेत्समौ अनामांतर्गते कृत्वा तर्जन्यौ कुटिलाकृती कनिष्ठिके नियुंजीत निजस्थाने महेश्वरि त्रिखंडेयं
समाख्याता त्रिपुराध्यानकर्म्मणि मध्यमां मध्यगे कृत्वा कनिष्ठांगुष्ठरोधिते तर्जन्यौ दंडवत्कुर्यान्मध्यमोपर्यनामिके एषा च प्रथमा मुद्रा
सर्वसंक्षोभकारिणी एतस्या एव मुद्राया मध्यमे सरले तथा क्रियते परमेशानि सर्वविद्रावणी परा मध्यमातर्जनीभ्यां च कनिष्ठानामिके समे अं
कुशाकाररूपाभ्यां मध्यमे परमेश्वरि अंगुष्ठं तु नियुंजीत कनिष्ठानामिकोपरि इयमाकर्षणी मुद्रा त्रैलोक्याकर्षिणी मता पुटाकारौ करौ कृत्वा
तर्जन्यावंकुशाकृती परिवर्तक्रमेणैव मध्यमे तदधोगते क्रमेण देवि तेनैव कनिष्ठानामिकाद्वयः संयोज्य निबिडाः सर्वा अंगुष्ठावग्रदेश
तः मुद्रेयं परमेशानि सर्ववश्यकरी मता ५ संमुखौ तु करौ कृत्वा मध्यमामध्यगेनुजे अनामिके तु सरले तद्बहिस्तर्जनीद्वयं दंडाकारौ ततों
गुष्ठौ मध्यमानखदेशिकौ मुद्रैषोन्मादिनी नाम्ना क्लेदिनी सर्वयोषितां अस्यास्त्वनामिकायुग्ममधः कृत्वांकुशाकृती तर्जन्यावपि तेनैव
क्रमेण विनियोजयेत् इयं महांकुशा मुद्रा सर्वकामार्थसाधिनी सव्यं दक्षिणदेशेषु सव्यदेशे तु दक्षिणं बाहुं कृत्वा महादेवि हस्तौ संपरि
वर्तयेत् कनिष्ठानामिके देवि मुक्तानेन क्रमेण च तर्जनीभ्यां समाक्रांते सर्वोर्द्ध्वमपि मध्यमे अंगुष्ठौ च महादेवि सरलावपि कारयेत् इयं
सा खेचरी मुद्रा पार्थिवस्थानयोजिता ८ परिवृत्तकरौ स्पष्टावर्द्धचंद्राकृती प्रिये तर्जन्यंगुष्ठयुगलं युगपत्कारयेत्ततः अधः कनिष्ठावष्ट
ब्धे मध्यमे विनियोजयेत् अथैव कुटिले योज्ये सर्वाधस्तदनामिके बीजमुद्रेयमचिरात्सर्वसिद्धिप्रदायिनी ९ मध्यमे कुटिले कृत्वा तर्जे

तं॰सा॰ २१९ स्तुपरिसंस्थिते अनामिकामध्यगतेतथैवहिकनिष्ठके सर्वाएकत्रसंयोज्य अंगुष्ठपरिपीडिताः एषातुप्रथमामुद्रायोनिमुद्रेतिसंज्ञिता १० एतामु
द्रांमहेशानित्रिपुरायामयोदिताः पूजाकालेप्रयोक्तव्यायथानुक्रमयोगतः वामहस्तेनमुष्टिंतुबद्धाकर्णप्रदेशके तर्जनीसरलांकृत्वभ्रामये
त्मनुवित्तमः सौभाग्यदंडिनीमुद्रान्यासकालेपिसूचिता अंतरंगुष्ठमुष्ट्यातुनिरुध्यतर्जनीमिमां रिपुजिह्वाग्रहामुद्रान्यासकालेतुसूचिता
बद्धातुयोनिमुद्रांवैमध्यमेकुटिलेकुरु अंगुष्ठेनतदग्रेतुमुद्रेयंभूतिनीमता वाममुष्टिंविधायाथतर्जनीमध्यमेततः प्रसार्यतर्जनीमुद्रा
निर्दिष्टावज्रपाणिना ॥ ॥इतिमुद्राप्रकरणम् ॥ ॥अथधारणयंत्राणि ॥ ॥तथाचदक्षिणामूर्तिसंहितायां ॥ ॥सम्यक्सूत्रेणर
चयेत्सुष्ठुत्तं वृत्तमुत्तमम् ॥ ततोभूर्बिंबयुगलंसंपुटीकृत्सयोजयेत् १ अष्टकोणंतथादेविजायतेतिमनोहरम् अष्टदिक्षुतदग्राभ्यांरे
खाभ्यांकृष्यमंत्रवित् ॥२॥रेखाभ्यामर्गलादेविजायतेतीवसुंदरम् एकैकेनमानेनरचयेदर्गलाष्टकं ३ वृत्तंतदग्नेचंद्रस्यबिंबवद्वृतेये
ततः पुनर्रेखाः संपुटीकृत्समापूर्यपूर्ववद्वृत्तमुत्तमं ॥४॥ विलिखयस्ताथकेन्द्रस्थवसुकोष्ठयुगंक्रमात् बद्धंयथाभवेद्देविकेसराणांवसुद्व
यं अर्गलानिचरम्याणियथासम्यक्भवंतिहि तथाकार्यमहेशानित्रैलोक्याकर्षणंभवेत् ६ शारदायां आलिख्याष्टदिगर्गलासुदरगं
पाशादिगंअक्षरं कोष्ठेष्वंगमनून्स्वरेषुविलिखेदष्टार्णमंत्रद्वयं अचपूर्वापरषट्कयुकलयवरान्व्योमासनानर्गले षालिख्येंद्रजलाधिपादि तं॰सा॰ २१९
गुणशः पंक्तिद्वयांतत्परं कोष्ठेष्वष्टयुगार्णमात्मसहितांयुग्मस्वरांतर्गतां मायाकेसरगांदलेषुविलिखेन्मूलंत्रिपंक्तिक्रमात् त्रिःपाशांकुश
वेष्टितंचलिपिभिर्बीतंक्रमाद्युत्क्रमात् पद्मस्थेनघटेनपंकजमुखेनावेष्टितंतद्बहिः २ घटार्गलमिदंयंत्रंमंत्रिणांप्राभ्यतंमतम् ॥ अस्यार्थः

स्वरस्यपूर्वंषट्कं आदिवंतं अपरषट्कं एऐओऔअंअः एतैर्द्वादशभिर्युक्तेनहकारस्तद्वकारलयवरसुक्तश्चनद्वादशप्रकाराभवंति तान
गंलेषु त्रीणिकृत्वापूर्ववरुणादिक्रमेणलिखेत् एतेनहूंह्राह्रिह्रीहुहूहेहैहोहौहंहः एवंयकारयुक्तेन १२ एवंवकारयुक्तेन १२ एवंर
कारयुक्तेन १२ इत्यादिद्वादशप्रकाराणांमध्येषट्कोणमध्ये पूर्वस्यांदिशि अक्षरत्रितयक्रमेणपंक्तिद्वयंलिखेत्॥ अथषडक्षराणि॥ ॥ः
तथैववरुणेलिखेत्॥ एवंत्द्यमित्यादिना आग्नेय्यांलिखेत् ह्येयंइत्यादिनावायव्यांलिखेत् लिखेनस्यक्रममेतत् ततोष्टकोष्ठेषुचतुर्वर्णम
नुस्वारसहितंलिखेत् स्वरंसुगमपुटितंमायाबीजंकेसरेषुलिखेत् अष्टदलेषुत्रिपंक्तिक्रमेणमूलमंत्रंह्रींलिखेत्॥ ॥ आंत्रयेणवेष्टयेत्
क्रोंत्रयेणवेष्टयेत्॥ मातृकावर्णेनानुलोमविलोमेनवेष्टयेत् तद्बहिर्पंटाकारेणवेष्टयेत्॥ ११॥ पाशः श्रीः शक्ति कंदर्पकामशक्तीहि
रांकुशा प्रथमोऽष्टाक्षरोमंत्रोनतः कामिनिरंजिनि स्वाहांतोऽष्टाक्षरः सद्भिः रपरः कीर्तितोमनुः ह्रींगोरिरुद्रदयितेयोगेश्वरिसर्वकर्म
फट्द्विठांतः षोडशार्णोयंमंत्रः सद्भिरुदीरितः॥ ॥इतिघटार्गलभुवनेश्वरीयंत्रमिदम्॥ ॥अथत्वरितायंत्रः॥ ॥ तारेहूंविलिखे
त्सरोजकुहरेसाध्याभिधानान्वितं मंत्रार्णान्वसुसंख्यकान्वसुदलेष्वालिख्यतद्बाह्यतः शक्त्यात्रिःपरिवेष्टितंघटगतंपद्मस्यमद्भा
ननम् यंत्रंवश्यकरंमहादिभयहल्लक्ष्मीप्रदंकीर्तिदं १ इदंत्वरितायंत्रम्॥ पद्मंभानुदलान्वितंप्रविलिखेत्तत्कर्णिकायांपुनस्ता
रंशक्तिसबीजसाध्यसहितंतत्केसरेषुक्रमात् मार्दिन्यामनुसंभवान्युगलसोवर्णान्पुनः पत्रगान् मंत्रार्णाननुगुणशोविधायविलिखे
दृस्यंतदंतेदले॥ १॥ मातृकावर्णसंवीतंभूपुरद्वयमध्यगम्॥ यंत्रंविंध्यनिवासिन्याः प्रोक्तंसर्वसमृद्धिदम् २ मंत्रस्त्वेतस्याः॥

उत्तिष्ठेतिमंत्रः १

तं॰सा॰ उत्तिष्ठपुरुषकिंस्वपिषिभयंमेसमुपस्थितं यदिशक्यमशक्यंवातन्मेभगवतिशमयस्वाहा यंत्रंविंध्यनिवासिन्याःप्रोक्तंसर्वसमृद्धिदं रत्नाकरंविशेषे
२२० णक्षुद्रभूतविनाशनं राजदंभ्रष्टराज्यानांवश्यदंवशमिच्छतां सुतार्थिनीनांसुतदंरोगिणांरोगशांतिदं बहुनाकिमिहोक्तेनयंत्रंतत्कामदोमणिः
॥ अथलक्ष्मीयंत्रम् ॥ वेदादिस्थितसाध्यनामयुगशःश्रीशक्तिमारान्वितं किंजल्केषुदिनेशपत्रविलसन्मंत्राक्षरंतद्बहिः पद्मंयंत्रनकेसरंस्वरल
सत्पत्राष्टयुगंधराविंबाभ्यांवषडंतयात्वरितयायंत्रंलिखेद्वेष्टितं भूपुरहयकोणेषुहस्तौलेख्यौपुनःपुनः १ महालक्ष्मीयंत्रमिदंसर्वैश्वर्यफलप्रदं
सर्वदुःखप्रशमनंसर्वोपद्रवनिवारणं बहुनाकिमिहोक्तेनपरमस्मान्नविद्यते अथभैरवीयंत्रम् मध्याश्रयंनवयोनिषुप्रविलिखेद्बीजानिवर्णा
स्त्रिंशोगायात्र्याःपुनरष्टपत्रविवरेष्वालिख्यलिप्यावृतं भूबिंबद्वितयेनमन्मथयुजाकोणेषुसंवेष्टितंयंत्रंत्रैपुरमीरितंत्रिभुवनंप्रक्षोभनंश्रीप्रदं
गायत्रीतु॰ मैन्मैथंत्रिपुरादेविविद्महेपदमुच्चरेत् उक्त्वाकामेश्वरिपदंप्रवदेदथधीमही अंतेचप्रवदेद्भूयस्तन्नःक्लिन्नेप्रचोदयात् गायत्रैषास
माख्यातात्रैपुरीसर्वसिद्धिदा वह्निर्गेहयुगांतरस्यमदनेमायांलिखेद्राम्भवं षट्कोणेष्वथसंधिषुप्रविलिखेद्धुंकारमावेष्टयेत् स्त्रीबिजेनसमीरितं
त्रिभुवनप्रक्षोभणंत्रैपुरं यंत्रंपंचमनोभवात्मकमिदंसर्वार्थसिद्धिप्रदं १ अथगणेशयंत्रम् बीजंषट्कोणमध्येस्फुरदनलपुरेतारगांदिक्षुलक्ष्मी
मायाकंदर्पभूमीस्तदनुसरघुटेष्वालिखेद्बीजषट्कं तत्संधिष्वंगमंत्रान्वसुदलकमलेमूलमंत्रस्यवर्णान्शिष्टान्पत्रेषुविद्वान्विलिखतुगु तं॰
णशश्चांत्यमंत्रस्यपलाशे आवीतंलिपिभिःक्रमोत्क्रमवशात्पाशांकुशाभ्यामपि क्ष्मागेहद्वितयेनवेष्टितमिदंयंत्रंगणाधीशितुः लाक्षाकुंकुमरोच २२०
नाम्नगमदैर्भूर्जोदरेहेम्निवासंलिख्याभिवहन्लभेतसकलैःसंप्रार्थनीयांश्रियं १ उक्तंमहागणपतिर्विधानंसुरपूजितं सर्वसिद्धिकरंपुंसांस
क्लींत्रिपुरादेविविद्महेकामेश्वरिधीमहीतन्नःक्लिन्नेप्रचोदयात् ६ ॥ ॥

मस्तपुरुषार्थदं अथरामयंत्रं तारं मध्ये विलिख्य तु मनुं षट्सु कोणेषु संधिष्वंगं मायां स्मरमपि लिखेत्कोणगंडेषु पश्चात् किंजल्केषु स्वरगणमथोपत्र
मध्येषु मालामंत्रोत्थार्णान् गुहसुखमितान् अष्टमे पंचवर्णान् दशाक्षरेण संवेष्ट्य कादिवर्णैश्च भूपुरे दिग्विदिक्षु लिखेद्वीजे नरसिंहवराहयोः नमो भग
वते शूर्पाञ्चतुर्थ्यां रघुनंदनं रक्षोघ्नविसदायेति मधुरादिसमीरयेत् प्रसन्नवदनायेति पश्चादमिततेजसे बलाय पश्चाद्रामाय विष्णवे तदनंतरं ॥
प्रणवादिनमोंतोयं मालामनुरुदीरितः जानकीवल्लभायांते भवेत्स्वाहा वकवल्लभा हुमादिरेष कथितो राममंत्रो दशाक्षरः जपादिसाधितं यंत्रं स्व
र्णपट्टादिकल्पितं बाहुना विधृतं दद्याद्विजयश्रीपराक्रमः अथ नरसिंहयंत्रं वीजं साध्यसमन्वितं प्रविलिखेन्मध्येष्टपत्रे षयोमंत्रार्णान्स्तु
त्रिशो विभज्य विलिखेत्क्षिप्त्वा वहिर्वेष्टयेत् वाह्ये कोणगवीजवद्वसुधागेहद्वये नावृतं यंत्रं क्षुद्रविषग्रहामयरिपुप्रध्वंसनं श्रीप्रदं अथ गो
पालयंत्रं पिंडं मूलेन वीतं दहनपुरयुगे कोणराजत्षडर्णं कुर्यात्पद्मं दशार्णस्फुरितदशदलं कामवीजेन वीतं पद्मं किंजल्कसंस्थस्वरवि
कृतिदलप्रोल्लसत्षोडशार्णं किंजल्कं व्यंजनाढ्यं विकृतियुगदले षष्टितानुष्टुवर्णं पाशांकुशाभ्यामावीतं क्षोणीपुरयुगाश्रिषु अष्टाक्षरे
ण लसितं यंत्रं गोविंददैवतं धर्मार्थकामफलदं सर्वरक्षाकरं स्मृतं पंचांतको धरासंस्थो मनुविंदुविभूषितः पिंडवीजमिति प्रोक्तं सर्वसिद्धिक
रं परं स्मरः कृष्णाय ठद्वंद्वं षड्वर्णो मनुरीरितः गोपीजनपदस्यांते वल्लभायद्विठावधिः अयं दशाक्षरो मंत्रो ह्यष्टाष्टफलप्रदः प्रणवं हृद
यं कृष्णङें तमुक्त्वा ततःपरं तादृशं देवकीपुत्रं हुं फट्स्वाहासमन्वितम् षोडशाक्षरमंत्रोयं गोविंदस्य समीरितः पिंडं रतिप तेवीजं नमो भग
वते ततः नंदपुत्राय वालादिवपुषे श्यामलाय च गोपीजनपदस्यांते वल्लभाय द्विठावधिः अनुष्टुप्मंत्रमाख्यातो गोपालस्य जगत्पतेः अनं

उत्तिष्ठेतिमंत्रः १

तं०सा० उत्तिष्ठ पुरुषकिंस्वपिषिभयंमेसमुपस्थितं यदिशक्यमशक्यंवातन्मेभगवतिशमयस्वाहा यंत्रंविंध्यनिवासिन्याःप्रोक्तंसर्वसमृद्धिदं रक्षाकरंविशेषे
२२० णक्षुद्रभूतविनाशनं राजदंभ्रष्टराज्यानांवश्यदंवशमिच्छतां सुतार्थिनीनांसुतदंरोगिणांरोगशांतिदं बहुनाकिमिहोक्तेनयंत्रंतत्कामदोमणिः
॥ अथलक्ष्मीयंत्रम् ॥ वेदादिस्थितसाध्यनामयुगशः श्रीशक्तिमायान्वितं किंजल्केषुदिनेशपत्रविलसन्मंत्राक्षरंतद्बहिः पद्मंयंजनकेसरंस्वरल
सत्पत्राष्टयुग्मंधराबिंबाभ्यांवषडंतयात्वरितयायंत्रंलिखेद्वेष्टितं भूपुरद्वयकोणेषुह्स्रौलेख्योपुनःपुनः १ महालक्ष्मीयंत्रमिदंसर्वैश्वर्यफलप्रदं
सर्वदुःखप्रशमनंसर्वापद्विनिवारणं बहुनाकिमिहोक्तेनपरमस्मान्नविद्यते अथभैरवीयंत्रम् मध्याऽध्यंनवयोनिषुप्रविलिखेद्बीजानिवर्णा
स्त्रिंशोगायत्र्याः पुनरष्टपत्रविवरेष्वालिख्यलिप्याद्वृतं भूबिंबद्वितयेनमन्मथयुजाकोणेषुसंवेष्टितंयंत्रंत्रैपुरमीरितंत्रिभुवनंप्रक्षोभनंश्रीप्रदं
गायत्रीतु० मन्मथंत्रिपुरादेविविद्महेपदमुच्चरेत् उक्त्वाकामेश्वरिपदंप्रवदेदथधीमही अंतेचप्रवदेद्भूयस्तन्नःक्लिन्नेप्रचोदयात् गायत्रेषास
माख्यातात्रैपुरीसर्वसिद्धिदा वह्निर्गेहयुगांतरस्यमदनेमायांलिखेद्वाग्भवं षट्कोणेषथसंधिषुप्रविलिखेद्धुंकारमावेष्टयेत् स्त्रीबिजेनसमीरितं
त्रिभुवनप्रक्षोभणंत्रैपुरं यंत्रंपंचमनोभवात्मकमिदंसर्वार्थसिद्धिप्रदं १ अथगणेशयंत्रम् बीजंषट्कोणमध्येस्फुरदनलपुरेताराद्दिक्षुलक्ष्मी
मायाकंदर्पभूमीस्तदनुसरपुटेष्वालिखेद्बीजषट्कं तत्संधिष्वंगमंत्रान्वसुदलकमलेमूलमंत्रस्यवर्णान् शिष्टान्पत्रेषुविद्वान्विलिखतुगु राम०
णशश्चांत्यमंत्रेपलाशे आवीतंलिपिभिःक्रमोत्क्रमवशात्पाशांकुशाभ्यामपि क्ष्मागेहद्वितयेनवेष्टितमिदंयंत्रंगणाधीशितुः लाक्षाकुंकुमरोच २२०
नाम्रगमदैर्भूर्जोदरेहेम्निवासंलिख्याभिवहन्लभेतसकलैःसंप्रार्थनीयांश्रियं १ उक्तंमहागणपतेर्विधानंसुरपूजितं सर्वसिद्धिकरंपुंसांस
क्लींत्रिपुरादेविविद्महेकामेश्वरिधीमहीतन्नःक्लिन्नेप्रचोदयात् ६ ॥ ॥

मस्तपुरुषार्थदं अथ रामयंत्रं तारं मध्ये विलिख्य तु मनुं षट्सु कोणेषु संधिष्वंगं मायां स्मरमपि लिखेत्कोणगंडेषु पश्चात् किंजल्केषु स्वरगणमथो पत्र
मध्येषु मालामन्त्रोत्थार्णान् गुहमुखमितान् अष्टमे पंचवर्णान् दशाक्षरेण संवेष्ट्य कादिवर्णैश्च भूपुरे दिग्विदिक्षु लिखेद्बीजे नरसिंहवराहयोः नमो भग
वते कूर्माय चतुर्थ्या रघुनंदनं रक्षोघ्नविसदायेति मधुरादि समीरयेत् प्रसन्नवदनायेति पश्चादमिततेजसे बलाय पश्चाद्रामाय विष्णवे तदनंतरं ॥
प्रणवादिनमोंतोयं मालामनुरुदीरितः जानकीवल्लभायांते भवेत्पावकवल्लभा हुमादिरेष कथितो राममंत्रो दशाक्षरः जपादिसाधितं यंत्रं स्व
र्णपट्टादिकल्पितं बाहुनाविधृतं दद्याद्विजयश्रीपराक्रमः अथ नरसिंहयंत्रं बीजं साध्यसमन्वितं प्रविलिखेन्मध्येष्टपत्रे षयो मंत्रार्णानस्तु
तिशो विभज्य विलिखेद्विष्णवे वहिर्वेष्टयेत् बाह्ये कोणगबीजवद्वसुधागेहद्वये नावृतं यंत्रं क्षुद्रविषग्रहाभयरिपुप्रध्वंसनं श्रीप्रदं अथ गो
पालयंत्रं पिंडं मूलेन वीतं दहनपुरयुगे कोणराजत्षडर्णं कुर्यात्पद्मं दशार्णस्फुरितदशदलं कामबीजेन वीतं पद्मं किंजल्कसंस्थस्वरवि
कृतिदलप्रोल्लसत्षोडशार्णं किंजल्कं व्यंजनाढ्यं विकृतियुगदले षष्टितानुष्टुवर्णं पाशांकुशाभ्यामावीतं क्षोणीपुरयुगाश्रिषु अष्टाक्षरे
णलसितं यंत्रं गोविंददैवतं धर्मार्थकामफलदं सर्वरक्षाकरं स्मृतं पंचांतको धराग्रस्थो मनुबिंदुविभूषितः पिंडबीजमिति प्रोक्तं सर्वसिद्धिक
रं परं स्मरः कृष्णाय ठद्वंद्वं षड्वर्णो मनुरीरितः गोपीजनपदस्यांते वल्लभाय द्विठावधिः अयं दशाक्षरो मंत्रो ह्यष्टादृष्टफलप्रदः प्रणवं हृद
यं कृष्णं ङेंतमुक्त्वा ततः परं तादृशं देवकीपुत्रं हुंफट्स्वाहासमन्वितम् षोडशाक्षरमंत्रोयं गोविंदस्य समीरितः पिंडं रतिपतेर्बीजं नमो भग
वते ततः नंदपुत्राय बालादिवपुषे श्यामलाय च गोपीजनपदस्यांते वल्लभाय द्विठावधिः अनुष्टुप्मंत्रमाख्यातो गोपालस्य जगत्पतेः अनं

तं॰सा॰ गक्रह्मगोविंदोडें तावत्सास्वरोमनुः प्राक् प्रत्यग्दक्षिणोदग्विधिवदभिलिखेत्स्पष्टरेखाचतुष्कं कोणोद्यच्छूलयुक्तं वलययुगयुतं मध्यपूर्वंत
२२१ दंत्यं स्रोकसार्णांस्तुरस्ताद्वसुदलविवरे षष्टवर्णांल्लिखित्वा तद्बाह्ये द्वादशार्णोस्तदनुपरिवृतं देवकीपुत्रयंत्रं तंसुकीदेवदेवेनंतं वेदेवरत्नोर
तं तंरत्नोरूढतोख्यातंतंख्यातो देवकीसुतं लिखितं भूर्जपत्रादौ यंत्रमेतद्यथाविधि विधृतं वाहुनानित्यं सर्वकामफलप्रदं पलाशवृक्षफल
केलिखित्वासाधुसाधितं गोस्थानेनिखनेद्यंत्रं गवां वृद्धिर्भवेत्सदा इतिगोपालयंत्रं अथशिवयंत्रं तत्रादौषट्कोणमंडलंलिखित्वा तदंतसा
ध्यनामयुक्तं प्रासादाख्यंबीजंविलिख्य षट्कोणेषु प्रणवसहितं पंचाक्षरवर्णान्कोणेषुविलिख्य विवरेषु षडंगवर्णान्तद्बहिः पंचदलानिविरचय्यत
त्तद्दलेषु ईशानायनमस्तत्पुरुषायनमः अघोरायनमः सद्योजातायनमः वामदेवायनमः ५ इतिपंचमंत्रान्प्रागादिक्रमेषुविलिखेत् ॥ तद्ब
हिरष्टदलानिरचयित्वा तद्दलेषुमातृकाष्टवर्गान्लिखेत् तद्बहिर्वृत्तं च्यंव केचवेष्टयेत् तद्यंत्रंजपहोमादिनासंपूज्य धारयेत् आयुरारोग्य
मैश्वर्यादिचतुर्वर्गादिसिद्धिर्भवति इतिशिवयंत्रं अथकालीयंत्रं यामले आद्यंबीजंस्वसाध्यंप्रथमवसुगृहे तद्बहिस्त्वाष्टकोणे पूर्वो
द्यंचाष्टबीजंतदनुवसुगृहे हंहूकेबीजपद्मम् किंजल्केतत्स्वराद्यंवसुदलविवरे स्वाहयावीजपद्मम् कूर्चाभ्यांमेववीतंक्षितिगृहयुगयोर
न्तरेमंत्रराजं देवीबीजत्रयंचप्रतिदिगपरं शक्तिबीजद्वयंतत्कोणेकोणेय एवंजगतिसगुरुः शंकरस्यापिविष्णोः अथशांतिकादौधारणयंत्रं राम॰
॥ तदुक्तंफेत्कारिणीये॥ योनियुग्मेलिखेद्यंत्रंमंत्रीहेमशलाकया क्लीवहीनान्दीर्घवर्णान् षट्कोणेविलिखेत्ततः अष्टपत्रेषष्टवर्गांस्तद्ब २२१
हिर्भूपुरद्वयं अष्टवज्रंभूपुरेचविलिखेत्साधकोत्तमः सुवर्णपट्टेभूर्जेवारौप्येवाप्यथसुव्रते विलिखेद्धेमलेखिन्यागंधाष्टकसमन्वितम् ॥

दूर्वाकांडेनवालिख्यकुशमूलेनवापुनः एकवीराकल्पेपि वेष्टितंपीतवस्त्रेणयत्नुनापरिवेष्टितं वध्नीयान्पीतवस्त्रेणशिष्टतांकंठभूषणं स्त्रीणां
वामभुजेचैवमन्येषांदक्षिणेभुजे वंध्याभिलभतेपुत्रंनिर्धनोधनवान्भवेत् इयंरक्षापुराबद्धास्त्रानार्थंगौतमादिभिः प्रीत्यर्थंपार्थिवेंद्रान्यैः
संग्रामेजयकांक्षिभिः अस्यार्थः योनियुग्मेषट्कोणेतन्मध्येहेमशलाकया भूर्जेपत्रादौकुंकुमगोरोचनाचंदनजटामांसीविधायपंक्ति
क्रमेणमूलमंत्रंलिखित्वा तस्यहल्लेखारेफमध्येअमुकस्यरक्षांकुरु२अमुकीनाम्नुभंपुत्रमुत्पादय२ इतिवाअस्यज्ञानमितिकुरु२इत्यादि
नामसाध्यनामसहितंविलिख्यषट्कोणेक्लीवभिन्नान्दीर्घवर्णांल्लिखेत् तदुक्तंतंत्रांतरे॰ स्वराणांमध्यगंयत्तुतच्चतुष्कंनपुंसकं दीर्घवर्णाआ
ईऊऐऔअः इत्येकैकंलिखेद्षट्पत्रेषुषड्वर्णान्यथा ऐंह्रींॐऐंह्रींफट्स्वाहेति तदुक्तं वाग्भवंकुलदेवीचतारकंवाग्भवंतथा हल्लेखाचा
स्त्रमंत्रांतेवह्निजायावधिर्मनुः अष्टाक्षरोमनुःप्रोक्तोमंत्राणांसारईरितः ॥ अथयंत्रलेखनद्रव्यं ॥ काश्मीररोचनालाक्षामृगेभमदचंद
नैः विलिखेद्धेमलेखन्यामंत्रानेतान्यथाविधि भूमिस्पृष्टंशवस्पृष्टंयंत्रंनिर्माल्यसंगतं विशीर्णंलंघितंमंत्रीयंत्रंनैवचधारयेत् सौवर्णरा
जतेपात्रेभूर्जेवासम्यगालिखेत् अथवाताम्रपट्टेवागुटिकांकृत्वाधारयेत् यावज्जीवंतुसौवर्णेरूप्येविंशतिवार्षिकं भूर्जेद्वादशवर्षाणित
दर्द्धंताम्रपात्रके अथप्रयोगानंतरंशांत्युदकस्नानम् तद्यथा सुरास्त्वामभिषिंचंतुब्रह्मविष्णुमहेश्वराः वासुदेवोजगन्नाथस्तथासंकर्ष
णोविभुः प्रद्युम्नश्चानिरुद्धश्चभवंतुविभवायच आखंडलोग्निर्भगवान्यमोवैनिर्ऋतिस्तथा वरुणःपवनश्चैवधनाध्यक्षस्तथाशि
वः ब्रह्मणासहितास्तेतेदिक्पालाःपांतुवःसदा कीर्तिर्लक्ष्मीर्धृतिर्मेधापुष्टिःश्रद्धाक्रियामतिः बुद्धिर्लज्जावपुःशांतिर्मायानिद्राचभावना

एतास्त्वामभिषिंचंतुदेवपत्न्यःसमागताः आदित्यश्चंद्रमाभौमोबुधजीवसितार्कजाः एतेत्वामभिषिंचंतुराहुःकेतुश्चतर्पिताः देवदानवगंधर्वा
यक्षराक्षसपन्नगाः ऋषयोमुनयोगावोदेवमातरएवच देवपत्न्योद्रुमानागादैत्याश्चाप्सरसांगणाः अस्त्राणिसर्वशास्त्राणिराजानोवाहनानिच
औषधानिचरत्नानिकालस्यावयवाश्चये सरितःसागराःशैलास्तीर्थानिजलदानदाः एतेत्वामभिषिंचंतुसर्वकामार्थसिद्धये॥ इतिवसि
ष्ठसंहितोक्ताभिषेकमंत्राः॥ ॥अथसंक्षेपतःसर्वासांदेवतानांनित्यपूजाविधिर्विलिख्यते॥ तदुक्तंयामले॥ ॥आदौवृष्यादिविन्यासः
करशुद्धिस्ततःपरं अंगुलीव्यापकौकृत्वाहृदादिन्यासएवच तालत्रयंचदिग्बंधःप्राणायामस्ततःपरम् ध्यानपूजाजपश्चैवसर्वतंत्रेष्वयंवि
धिः पूजाचमूलदेवतायाएवमन्यच्च जपार्थंसर्वमंत्राणांविन्यासंचलिपेर्विना कृतेनहिफलंविद्यात्तस्मादादौलिपिंन्यसेत् श्रीविद्यायास्तु
संक्षेपतः॥ तदुक्तंस्वतंत्रतंत्रे॥ पूजाविशेषान्देवेशिशृणुनित्यक्रमोदितान्॥ अशक्तानांतुविस्तारेतथाचापत्सुशस्यते अन्यथानाधिकारी
स्यात्त्रिकोणार्चनमीश्वरि हेतिभिर्मध्यमाद्यंस्याद्द्वितीयंनवयोनिषु चतुर्दशारएवधन्यः चतुर्थंप्रोक्तरूपतः पंचमंसर्वदुःखार्तिनाशनंवांछि
तप्रदं अयमर्थः अशक्तानांहेतिभिर्मध्यमाद्यंस्यादितिचतुष्टयंसहितदेवताचतुष्टयार्चनं कामेश्वरीवज्रेश्वरीभगमालिनीश्रीमहा
त्रिपुरसुंदरीरूपमेतदाद्यार्चनमित्यर्थः द्वितीयमाह नवयोनिष्वितिवशिन्यादिमध्यमांतमितिद्वितीयार्चनं तृतीयार्चनमाह चतुर्दशार एम॰
चक्रस्थितसर्वसंक्षोभिण्यादिमध्यमांतासपर्यातृतीयाचतुर्थंप्रोक्तरूप इतितत्प्रोक्तरूपेणाभिषोडशदलादिमध्यमांतमितियावत् पंचमंभू २२२
गृहादिमध्यमांतमितियावत्॰ इतिपंचप्रकारार्चाप्रोक्तासर्वार्थसिद्धिदा तत्रादौभूतशुद्धिप्राणायामपुरःसरं करशुद्ध्यासनचक्रचतुष्टयांगव

शिन्यादिन्यासचतुष्टयं विधाय बालयार्घ्यद्वयं विशोध्य षडासनविद्यया पीठपूजां विधाय बिंदौ हृद्देवरवयापरचित्तिमावाह्य यथाशक्त्युपचारैः संक्षे
पार्चनैकतरेणाभ्यर्च्य पूर्ववत्सर्वभूतबलिं दत्वा जपस्तोत्रैः संतोषयेदिति तदुक्तं नवरत्नेश्वरे न्यासत्रयं समासाद्य चक्रपूजासनेन वै बालयार्घ्यसमा
साद्य हृल्लेखावाहनं शिवे चक्रमध्ये समावाह्य संक्षेपार्चनं चरेदिति ॥ अथवा तदुक्तं विशुद्धेश्वरतंत्रे ॥ पूजासंकोचनं चैव कथयामि सुरेश्वरि ॥
यत्पूजाबोधमात्रेण जीवन्मुक्तः प्रजायते प्रथमागेहे तु त्रिपुरा द्वितीया त्रिपुरेश्वरी तृतीया चक्रराजे ति त्रिपुरादिसमन्विता देविपूजाक्रमेणैव सुंद
रीवासिनीति च पंचमे त्रिपुराश्री स्यात् षष्ठे त्रिपुरमालिनी सप्तमे त्रिपुरासिद्धा चाष्टमे त्रिपुरात्मिका मध्यशक्तौ महेशानि महात्रिपुरसुंदरि ॥ इति सं
क्षेपार्चा ॥ अथ नैमित्तिकविधिः ॥ तत्र गौतमीये ॥ नारद उवाच ॥ ॥ कर्मांतरमथो वक्ष्ये शृणुष्वावहितो मुने यत्कृत्वा मंदभाग्योपि लभते
न्मंत्रफलानि वै प्रणवद्वयमध्यस्थं जपेदयुतसंख्यया त्रिरात्रजपमात्रेण बृहस्पतिसमो भवेत् व्याख्याता सर्वशास्त्राणां वेदानामपि जायते रविवा
रेश्वत्थवृक्षमालभ्य शतमष्टकं भूयोभूयो भवेच्छांतिर्जीवेद्वर्षशतं शतं तस्य शांतिर्भवेन्नूनं पश्चादिष्टकृताः क्रियाः अंशुकैरर्चयेल्लक्ष्मीं मासमात्रं
तु निर्मलैः मुच्यते सकलैः कृच्छ्रैः राजा भवति निश्चितं पट्टवस्त्रैर्यजेद्भक्त्या संपत्तिमतुलां लभेत् विद्रुमैः पूजयेल्लक्ष्मीं त्रैलोक्यं वशमानयेत् माणि
क्यैः पूजयेद्भक्त्या सार्वभौमसमो भवेत् पद्मरागैर्यजेल्लक्ष्मीं राजा भवति निश्चितं क्षत्रियः सार्वभौमः स्यात्साधयेत्सकलां महीं गारुत्मतमयैर
त्नैः पूजयन्ज्ञानवान्भवेत् ॥ अपि हीरकरत्नेन पूजयेत्किं न साध्यते सुवर्णपुष्पैरभ्यर्च्य मासं भक्तिपरायणः कुबेरसमसंपत्तिं संप्राप्य मोदते
चिरं देहांते हरितां प्राप्य निर्वाणपदमृच्छति रविवारे सरसिजैः कह्लारैः सोमवासरे मंगले रक्तपुष्पैश्च बुधे तगरसंभवैः चंपकैर्गुरुवारे

चस्तुके कुंदसमुद्भवैः ॥ शनिवारे समीपुष्पैः पूजयेद्भक्तितो यतिः रविवारे घृताक्तं तु पयोन्नकं निवेदयेत् सोमवारे पृष्ठकादि सितया सहयो
जयेत् मंगले गुडसंमिश्रमन्नं बहुगुणान्वितं बुधवारे यावकं तु गुरौ सूपसमुद्भवं शुक्लान्नं शुक्रवारे तु शनौ सघृतपायसं वैशाखे मासविधि
वत्तर्पयेद्धिमवज्जलैः ज्येष्ठमासि प्रयत्नेन फलैः संपूजयेद्धरिं आषाढे मासि विधिवत्पवित्रैः पूजयेद्धरिं एकैकं स्वर्णसूत्राणि ग्रंथियुक्तानि
कारयेत् अथवा पट्टसूत्राणि पद्मसूत्राणि वा पुनः पूजांते देवराजाय महिषीभ्यो निवेदयेत् मिथुनेभ्यस्तदा दत्वा महोत्सवं चरेत् तोष
येद्भक्ष्यभोज्यैश्च ब्राह्मणानपि भोजयेत् एवं संवत्सरं मंत्री कृत्वाभीष्टमवाप्नुयात् न चेद्धर्षकृता पूजा वास्तोर्भक्ष्याय कल्पते श्रावणे मासि
कृष्णं तं पूजयेत्केतकोद्भवैः गंधचंदनकस्तूरीकुंकुमादिसुवासितैः एलालवंगकक्कोलफलानि बहुधार्पयेत् भाद्रे मासि यजेद्विष्णुं भ
क्ष्यबहुगुणान्वितैः इषमासि यजेद्भक्त्या भक्ष्यैर्भोज्यैः सुविस्तरैः कार्पासनिर्मितैर्वस्त्रैर्नानाभरणसंयुतैः तुलास्थे भास्करे कृष्णं पूजये-
न्मासमात्रकं रात्रौ प्रदीपैर्होमैश्च दुग्धपिष्टादिकं युतैः घृतदीपमविच्छिन्नं दद्यान्मासं महोज्ज्वलं एकादश्यामुपवसेद्द्वादश्यां पारणं दिने॰
शुक्लायां विष्णुमभ्यर्च्य वस्त्रालंकारणादिभिः अस्यां तिथौ तु मतिमान्वर्षतोत्सवमाचरेत् भोज्यानि बहुभक्ष्याणि ब्राह्मणेभ्यो निवेदयेत् एवं
कृते देवतास्य तुष्टा चेष्टं प्रयच्छति सत्यलोकमवाप्नोति पुनरावृत्तिवर्जितं मार्गशीर्षे जयेद्देवं नवान्नैर्व्यंजनैः शुभैः नारिकेरफलक्षोदमि
श्रितं गुडजीरकैः सुपक्वं देवदेवाय भक्त्या तस्मै निवेदयेत् पौषमासि च मासं वै घृतैः पूपैः प्रपूजयेत् गृहदोषं विजित्याशु भूयात्स्वपतिसं
निभः माघमासि यजेत्कृष्णमन्नैश्च शुभैः सितैः दुग्धान्नं शर्करायुक्तमिष्टान्नं च निवेदयेत् अस्मिन्मासे शुभदिने वस्त्रेणाच्छादयेद्धि शुभ्र

फाल्गुने देवकीपुत्रम्पूजयेद्यस्तु चंपकैः छत्रसुगंधिकुसुमैर्धूपैर्दीपैः सुविस्तरैः चैत्रे मासि वासुदेवं सर्वपुष्पैः समर्चयेत् पौर्णमास्यां य
जेद्भक्त्या दमनैश्च सगुच्छकैः अस्मिन्दिने रतिं कामं पूजयेद्भक्तितत्परैः न चेत्सांवत्सरी पूजा विफला तस्य जायते भस्मीभूतं स्मरं दृष्ट्वा रुदितां
सा रती सती ॥ तां दृष्ट्वा कृपयाविष्टो वरं दातुं शिवः स्वयं प्रसुवाच रतिं सेयं सुभगत्वमवाप्नुयात् सुंदरः सर्वलोकेषु क्रीडार्थं व्रजसुंदरी ततोभ
वत्कं दनजलात्पुष्पं दमनकं शुभं तेन पूजनमात्रेण संवत्सरफलं लभेत् होमयेल्लक्षमात्रं यः पिष्टकैर्घृतभर्जितैः तावत्संख्यं जपं कृत्वा
कृत्स्नं पश्यति मंत्रवित् इति ते कथितं सम्यक् पूजानं वार्षिकोद्भवं कृत्वानेन विधानेन किं न साध्यति भूतले ॰ज्ञानार्णवे॰ अथ वक्ष्ये महे
शानि श्रीविद्याः पूजनं महत् ब्रह्महत्यादिदोषाणां पुरश्चरणमुत्तमं ब्रह्मपत्रैर्महेशानि पूजयेच्चक्रमुत्तमं समस्तरश्मिसहितं नित्याम्ना
यपुरस्कृतं कुलाचारक्रमाद्देवि कर्पूरक्षोदमण्डितं मासत्रयेण देवेशि महापातकनाशनं जन्मांतरकृतान्सर्वा न्नाशयेन्नात्रसंशयः ॥
।लक्ष्मीरस्य गृहे वश्या सुस्थिरासुरवंदिते जवापुष्पैर्महेशानि पूर्ववत्पूजयेच्छिवां मासमात्रं क्रमेणैव तत्तेनैव परमेश्वरी ब्रह्महत्यादिपा
पानि पूर्वजन्मकृतानि च नाशयेन्नात्र संदेहो धनवान्जायते बुधः केतक्यास्तरुणैः पुष्पैः पूर्ववत्पूजयेत्प्रिये उपपातकसंघाश्च मासमा
त्रेण नाशयेत् सौभाग्यमतुलं तस्य जायते नात्र संशयः शतपत्रैर्मनोरम्यैः पूजयेन्मासमात्रकं पूर्ववत्परमेशानि सर्वपापप्रणाशयेत्
चंपकैः सुमनोरम्यैः पूर्ववत्पूजयेच्छिवां मासमात्रेण हंत्येव पातकं शतजन्मजं सौभाग्यवान्भवेन्मंत्री त्रिपुरायाः प्रसादतः श्वेतपद्मै
र्महादेवि महद्भिः पूजयेच्छिवां पूर्वजं नाशयेत्पापं विंशज्जन्मकृतं प्रिये मासमात्रेण सकलं मोक्षं तस्य करे स्थितं वंधूककुसुमैर्देवी मा

 समात्रंप्रपूजयेत् त्रैलोक्यंवशगंतस्यपूर्वपापंदहेन्नरः बिल्वपत्रैस्थलाब्जैश्चसदेवपरिपूजयेत् पूर्ववत्परमेशानिमासमात्रंप्रसन्नधीः ॥
 समृद्धिमान्भवेत्सोपिसर्वपापहरःसदा मल्लिकामालतीजातीकुंदैश्चशतपत्रकैः श्वेतोत्पलसमुत्थैश्चपूजयेन्मासमात्रकं कुलाचारक्रमेणै
वपातकंशतजन्मजं ॥ ब्रह्महत्याभिजनितंनाशयेन्नात्रसंशयः मुक्तिस्तस्यकरेदेविवाचाजीवसमोभवेत् अगस्तिवानबंधूकजपारक्तोत्प
लैःप्रिये पूर्वक्रमेणसंपूज्यमासमेकंप्रसन्नधीः पातकंनाशयेन्मंत्रीसाक्षात्कामसमोभवेत् चंपकैःपाटलैर्देविवकुलैर्नागकेसरैः कह्ला
रैःसिंधुवारैश्चपूजयेत्पूर्ववत्क्रमात् ॥ सौभाग्यमतुलंतस्यमासमात्रेणजायते पापंविनाशयेद्देवियद्विजन्मसहस्रजं रविवारेसरसिजैःकुसुमैः
सोमवासरे भौमेरक्तोत्पलैःसौम्यवारेतगरसंभवैः गुरुवारेचकह्लारैःशुक्रवारेसितांबुजैः उत्पलैःशनिवारेषुपूजयेद्गंधपुष्पकैः निवेदये
त्क्रमोक्तेषुरविवारादिसप्तसु पायसंदुग्धकदलीनवनीतंसिताघृतं एवमर्च्यंसमाराध्यदेवींगंधादिभिःक्रमात् ग्रहपीडांविलिख्यासुस
सुखानिसमश्नुते ॥ मत्स्यसूक्ते ॥ अष्टम्यांचचतुर्दश्यांपूजयेच्चप्रयत्नतः यद्यत्प्रार्थयतेमंत्रीतदाप्नोतिनिस्यशः लभतेमंजुलांवाणींकृ
ष्णाष्टम्यांसदायजेत् अत्रनित्यार्चनानंतरंनैमित्तिकंकार्यं यत्रकालनियमोनदृश्यते॰ मासाद्यामंडलाद्यापिनैमित्तिकानुष्ठानंसमाप
नीयमिति ॥ तथाचोक्तं रुद्रयामले ॥ मासार्द्धमथवामासमथवाद्विगुणंतथा यावत्फलाप्तिर्वान्योगीतावदेवसमाचरेत् अन्यत्रापि॰
नैमित्तिकेतथाकाम्येफलाप्तिर्मंडलावधि नचेत्तद्द्विगुणंकुर्याद्यथास्यात्फलभाक्सुधीः अष्टम्यांपूजनेदेव्याःसर्वकामफलप्रदं ॥
रंभापुष्पंबीजपूरंसुगंधिपरिमिश्रितं मिश्रीकृत्यबलिंदद्यादष्टम्यांचविशेषतः स्वर्णमालांमहादेव्यैदद्याद्धूपंविशेषतः फलंक्षी

रं तथा दद्याद्दधिकं शर्करान्वितं तस्मात्सर्वप्रयत्नेन संपत्त्यै: पूजयेच्छिवां दानं चास्य प्रसिध्यर्थं दद्याद्देव्यै प्रयत्नतः तथा च नीलतंत्रे अष्टम्यां
च चतुर्द्दश्यां पूजयेत्त्वय यथाविधि आज्ञासिद्धिमवाप्नोति जवापुष्पं च बर्व्वरीं चंदनं चार्ककुसुमं दद्यात्श्वेतपराजितां यस्तु संपूजयेद्दुर्गामष्ट
म्यां च विशेषतः त्रिजन्मार्जितपत्यापं तत्क्षणादेव नाशयेत् दुर्गां तारिणीमिति प्रकरणानुकूलत्वात् ॥ ॥ अथ प्रयोगविधिर्लिख्यते ॥०
सर्वत्र प्रयोगेऽयुतजपः ॥ तथा च शारदायां ॥ अयुतं होमसंख्यायां जपस्तावन्प्रकीर्त्तितः तत्रादौ भुवनेश्वर्य्याः यथा मंत्री त्रिमधुरोपेतै
र्हुत्वाश्वत्थसमिद्वरैः ब्राह्मणान्वशयेन्मंत्री पार्थिवान्पद्महोमतः पलाशपुष्पैस्तत्पत्नीर्मंत्रिणः कुमुदैरपि पंचविंशतिसंजप्तं जलं
प्रातः पिबेन्नरः अवाप्य महतीं प्रज्ञां कवीनामग्रणीर्भवेत् हुत्वा पलाशकुसुमैर्वाक्श्रियं लभते ध्रुवं ब्राह्मीघृतं पिबेद्यस्तु मूलमंत्रा
भिमंत्रितं कवित्वं लभते मंत्री वत्सरान्नात्र संशयः सिद्धार्थान्लवणोपेतान्हुत्वा मंत्री वशं नयेत् नरनारीर्नरपतीन्नात्र कार्य्या विचारणा
॥ अथ त्वरितायाः ॥ योनिं कुंडं प्रकल्प्याथ होमं कुर्य्याद्द्वयेच्छया मल्लिकाकुसुमैर्हुत्वा वशयेदखिलं जनं कृत्वाद्रोहादिशमनं प
लाशकुसुमैर्हुतं दूर्व्वादण्डैः शुभैर्हुत्वा महतीं सिद्धिमाप्नुयात् दीर्घमायुरवाप्नोति दूर्वाहोमेन साधकः धान्यैः प्रक्षालितैर्हुत्वा श्रिय
मिष्टामवाप्नुयात् अशोकैः पुत्रमाप्नोति मधुकैरिष्टमाप्नुयात् फलैर्जंबूद्भवैर्हुत्वा लभते धनमीप्सितं पुष्पैर्वकुलसंभूतैः कीर्तिस्या
दनपायिनी दीर्घमायुर्भवेदाम्रैश्चंपकैः कांचनं भवेत् कुर्वीत सर्षपैर्होमं शत्रुनाशकरं सुधीः पत्रैर्वकुलजैर्हुत्वा शीघ्रं चोत्सादयेद
रीन् शाल्मलीपत्रहोमेन संपत्तं नाशयेद्ध्रुवं माषहोमेन मूकः स्यादुन्मत्तोऽक्षैर्भवेद्दरिः ॥ अथ दुर्गायाः ॥ वशयेत्तिलहोमेन नरान्

रपतीनपि सिद्धार्थैर्जुहुयान्मंत्री रोगान्मुच्येत तत्क्षणात् काकपक्षैः कृतो होमो विद्वेषं तनुयान्नृणां मरीचहोमान्मरणं रिपुराप्नोति सर्वे
था अथ सरस्वत्याः पीत्वा तन्मंत्रितं तोयं सहस्रं प्रत्यहं जपेत् महाकविर्भवेन्मंत्री वत्सरेण न संशयः उरोमात्रोदके स्थित्वा ध्यायन्मा
र्तण्डमण्डले ॥ स्थितां देवीं प्रतिदिनं त्रिःसहस्रं जपेन्मनुं लभते मण्डलात्सिद्धिं वाचामप्रतिमामपि समिद्भिर्वानदुत्थाभिर्यशः प्राप्नो
ति वाक्पतेः पलाश कुसुमैर्हुत्वा परां वाक्सिद्धिमाप्नुयात् कदंबकुसुमैस्तद्वत्फलैः श्रीवृक्षसंभवैः अचिरेणैव प्राप्नोति वाचां कुं
दसमुद्भवैः नंद्यावर्तप्रसूनैर्वा हुत्वा वाग्वल्लभो भवेत् ॥ अथ लक्ष्म्याः ॥ यथा ॥ वक्षःप्रमाणे सलिले स्थित्वा मंत्रमिमं जपेत् त्रिसह
स्रं जपेन्मंत्री देवीं ध्यात्वार्कमण्डले संभवेदल्पकाले तु रमा याक्षतिःस्थिरा आराध्योत्तरनक्षत्रे देवीं स्रक्कुचंदनादिभिः नंद्यावर्तभवैः
पुष्पैः सहस्रं जुहुयात्ततः पौर्णमास्यां फलैर्बिल्वैर्जुहुयान्मधुराप्लुतैः पंचम्यां विंशदंभोजैः शुक्रवारे सुगंधिभिः अन्यैर्वा विंशदैः पुष्पैः
प्रतिमासं त्रिशालधीः ॥ संभवेदब्दमात्रेण सर्वदा संपदां निधिः ॥ शालिभिर्जुहुतो नित्यमष्टोत्तरसहस्रकं अचिरादेव महती लक्ष्मीः
संजायते ध्रुवं जवापुष्पाणि जुहुयादष्टोत्तरसहस्रकं गृहीत्वा प्रजपेद्भस्म नागवल्लीरसान्वितं तिलकं तनुयात्तेन सर्ववश्यकरं भवेत्
नागवल्लीपर्णरसम् ॥ अथ गणेशस्य ॥ तर्पयेत्सलिलैः शुद्धैर्दिने शो गणनायकं चतुश्चत्वारिंशदाढ्यं चतुःशतमतंद्रितः प्राप्नुयान्मं
डलादर्वाक् अभिष्टमधिकं नरः नारिकेलैः कृतो होमश्चतुर्थ्यां श्रीप्रदो भवेत् ॥ शुक्लपक्षे प्रतिपदमारभ्य दिनेशः सुधीः चतुर्थ्यं
तं नारिकेलैः सकुलाजतिलैः क्रमात् ॥ चतुःशतं प्रजुहुयाद्दृश्याः सुःसर्वजंतवः सतिलैस्तंदुलैर्होमश्चतुर्थ्यां श्रीप्रदो भवेत् ॥०

पद्महोमेनभूपालंस्तात्पत्रीकृतपलैः शुभैः॥ मंत्रिणः कुमुदैः पुष्पैर्विप्रान् पिप्पलसंभवैः समिद्वरैर्नरपतीनुदुंबरसमुद्भवैः प्लक्षैर्वैश्यान्वटोद्भूतैः।
शूद्रान्मंत्रीवशंनयेत् मधुरास्वर्णलाभः स्यात्तु गोदुग्धेनलभेतगाः आज्यहोमेनमहतींश्रियमाप्नोतिमानवः दध्नासर्वसमृद्धिः स्यादन्नैरन्नप
तिर्भवेत्॥ अथार्घ्यस्य॥ एवंसंपूज्यविधिवद्भास्करंभक्तवत्सलं दद्यादर्घ्यंप्रतिदिनंवारेवातस्यचोदिते प्रभातेमंडलंकृत्वापूर्ववत्पीठमर्द
येत् पात्रंताम्रमयंप्रस्थतोयगाहिमनोहरं निधायतत्रमनुनापूरयेत्तच्छुभोदकैः कुंकुमंरोचनाराजीरक्तचंदनवेणवान् करवीरजवाशालिकु
शश्यामाकतंदुलान् निःक्षिपेत्सलिलेतस्मिन्नेकाग्रःसंभाव्यभानुना सांगमभ्यर्च्यतस्मिन्भास्करंप्रोक्तलक्षणं गंधपुष्पाद्यैर्नैवेद्यैर्यथाविधिवि
धानवित् अपिधायजपेन्मंत्रंसम्यगष्टोत्तरंशतं पुनःसंपूज्यगंधाद्यैर्जानुभ्यामवनींगतः आमस्तकंसमुद्धृत्यव्योम्निसावरणेरवौ दृष्टिंविधा
यस्वैकयेनमूलमंत्रंत्रिधाजपन् दद्यादर्घ्यंदिनेशायप्रसन्नेनांतरात्मना दत्वापुष्पांजलिंभूयोजपेदष्टोत्तरंशतं यावदर्घ्यमिमंभानुःसनादत्तेनि
जैःकरैः तेनतुष्टोदिनमणिर्दद्यादस्मैमनोरथान् अर्घ्यदानमिदंप्रोक्तं आयुरारोग्यवर्धनं धनधान्यपशुक्षेत्रपुत्रमित्रकलत्रदं तेजोवीर्ययशः
कांतिविद्याविभवभाग्यप्रदं॥ अथहोमस्य॥ जातीप्रसूनैर्जुहुयादिंदिराप्राप्तये नरः जातीप्रसूनैर्जुहुयाच्चंदनांभःसमुक्षितैः राजवश्यायक
मलेधनधान्यादिसंपदे नीलोत्पलानांहोमेनवशयेदखिलंजगत् बिल्वप्रसूनैर्जुहुयादिंदिरावाप्तयेपुनः दूर्वाहोमेनदीर्घायुर्भवेन्मंत्रीनि
रामयः रक्तोत्पलहुतान्मंत्रीधनमाप्नोतिवांछितं मेधाकामेनहोतव्यंपलाशकुसुमैर्नवैः॥ तज्जप्तमंभःप्रपिबेत्कविर्भवतिवत्सरात् तन्मंत्रिता
न्नंभुंजीतमहदारोग्यमाप्नुयात् श्रीकृत्स्नस्य॰ अथप्रयोगान्वक्ष्यामिमंत्रयोरुभयोरपि यान्कृत्वासाधकवरोलोकत्रयप्रपूजितः वंदेतंदेव

तं०सा० कौपुत्रं सद्योजातं तु दप्रभं शंखचक्रगदापद्मधारिणं वनमालिनं एवं ध्यात्वा मनुवरं लक्षं ब्राह्ममुहूर्तके जप्त्वा मेधां वरां प्राप्य कवीनामग्रणी
२२६ र्भवेत् अथवा स्फटिकाभासं द्विभुजं लेखपुस्तकधारिणं तं विचिंत्य जपेल्लक्षं ध्यायन्ब्राह्ममुहूर्तके जप्त्वा मंत्रं त्रिकालज्ञो बृहस्पतिसमो भ
वेत् चलदोम्बरणं बालं ध्यायन्ब्राह्ममुहूर्तके जप्त्वा मनुवरं विद्वान्सर्वशास्त्रार्थविद्भवेत् सर्ववेदार्थकुशलो ज्ञानवान्भवति ध्रुवं नंदांगनेप
र्यटंतं धूलीनिचयविग्रहं दीप्तमणिगणोदीप्तं यशोदालोचनोत्सवं एवं ध्यात्वा मनुवरं जपेल्लिपममास्थितः ॥ लक्षैकजपनादस्य किं न सिद्ध
ति भूतले प्रातःप्रातः पिबेत्तोयमष्टोत्तरशतं जपन् अनेन मूकोदुष्टात्मा जडः पाषाणवत्तथा अनेन जलपानेन साक्षाद्वाक्पतिसन्निभः जायते
नात्र संदेहः सत्यं सत्यं न संशयः पङ्गां विक्षिप्तशकटं रुदंतं प्राकृतं यथा लक्षं जप्यादिति ध्यायन्नापद्भ्यो मुच्यते ध्रुवं शत्रुतो न भयं तस्य राज
तो दस्युतोपि वा न तस्य भीतिर्विद्येत कदाचिदपि सुव्रत नित्यकर्म कृतं कृष्णं वन्यपुष्पैः समर्चयेत् ॥ वश्या भवंति सर्वत्र ब्राह्मणा नात्र संशयः ॥
गोपालवेशमनसा जातिपुष्पैः समर्चयेत् ॥ वश्या भवंति राजानो नात्र कार्या विचारणा तमालोद्भवपुष्पैस्तु वेश्याः वश्या भवंति हि नीलोत्पलै
श्च मूद्राश्च मासं कृष्णं समर्चयेत् जुहुयाद्राजकुसुमैर्मिश्रितैस्तिलतंडुलैः मंत्रेणाष्टसहस्रं तु जप्त्वा तद्भस्म धारयेत् ललाटे विधृते तस्य सर्वे
वश्या भवंति हि अनेन च शरीरेण राजानो वश्यतामियुः स्त्रियो वश्या भवंत्यत्र पुत्रा मासात्सा च सर्वदा विवाहार्थी जपेन्मंत्रं मासमष्टसहस्रकम् ० ॥ ग्रास०
रसमंडलमध्यस्थं कृष्णं ध्यात्वा व्रजे स्थितं विवाहयेदुत्तमांगी कन्यां सर्वत्र सुशोभनां पुत्रं मे रक्ष रक्षेति द्विजेन प्रार्थितो हरिः दत्तपुत्रं समाहृत्य २६
दद्दो मूले विचिंतयेत् पुत्रकामो लभेत्पुत्रं मासेनैकेन सुंदरं दीर्घायुरप्रतिहतबलवीर्यसमन्वितं कुंदपुष्पैः समाराध्य कृष्णं ध्यायेच्च कन्यका

मासद्वयंतथामंत्रंजपेदष्टसहस्रकं मनोरथपत्तिंलब्ध्वादीर्घकालंचकोऽइति अंजनंकुसुमंवस्त्रंतांबूलंचंदनंतथा अन्यानिचोपभोग्यानिसर्वदामंत्र
ज्ञातंजपेत् दीयतेयस्ययस्येतिसोचिराद्दासवद्भवेत् स्त्रियोवश्याअनेनैवभवंतिमुनिसत्तम पुरुषंवशयेन्नारी अनेनैवविधानतः अन्नाद्यका
मः श्रीपुष्पैःसिततंदुलमिश्रितैः अष्टोत्तरसहस्रंतुजुहुयाद्धनवान्भवेत् विश्वरूपधरंध्यात्वाशतमष्टोत्तरंजपेत् समाहितमनामंत्रीयश-
स्वीकीर्तिमान्भवेत्॥ भूतप्रेतपिशाचादिस्कंदादिग्रहपीडितः पूतनास्तनपातारंध्यात्वामंत्रशतंजपेत् प्रणश्यंतिमहादुष्टाःपलायंतेद्रुतंस्त
तः सर्पमण्डलदष्टमूषिकाद्यैश्चदंशितः कृष्णंकालीयदमनंचिंतयित्वाजपेन्नरः तज्ज्ञेयंतंविषंघोरंहुंकारेणविनाशयेत्॥ अनाप्य
मुंमनुंवैहुंबीजाद्यंश्चपुनस्ततः कालीयस्यफणामध्येदिव्यंनृत्यंकरोतितं नमामिदेवकीपुत्रंनृत्यराजानमच्युतं ज्वरार्त्तोभ्यर्चयेन्मंत्रंजप
दष्टशतंतथा स्वेनसंस्कृतंकृष्णबलभद्रप्रद्युम्नसंयुतं दहंतंबाणनगरींगरुडोपरिसंस्थितं निजज्वरेणसंयुक्तंध्यात्वानाशयतेक्षणात् शी
तलाकामलादीनितथाचातुर्थिकोद्भवान् प्लीहगुल्मजकृद्वायुमपस्मारभवंतथा नाशयेन्नात्रसंदेहोदृष्टिमात्रेणमंत्रिकः गोपालयज्ञपा
लंचवेणुमादायसंस्थितं ध्यात्वाकृष्णंजपेन्मंत्रंपक्षमात्रंतुमासतः राज्ञःपुरोधाभवितुमितियस्यमतिर्भवेत् मधुस्निग्धैःसितैःपुष्पैर्हुत्वात
न्मण्डलात्भवेत् महैश्वर्यमथप्राप्यविश्वख्यातोभवेद्ध्रुवं गोवर्धनधरंकृष्णंध्यात्वामंत्रंजपेन्नरः वातवर्षादिभिर्घोरैर्भयेसम्यगुपासितैः॥
भायमाशुविनश्येतनात्रकार्याविचारणात् वृंदावनगतंकृष्णंवृष्टिकामोविचिंतयन् जपेदष्टसहस्रंतुवृष्टिमाप्नोत्यसंशयम् एवंचमन
साध्यात्वावृष्टिंवर्षासुमाहरेत् एवंजलाशयध्यात्वाजपेदष्टसहस्रकं वृष्टिर्भवतिकालेपिमहतीनात्रसंशयः गायंतंवेणुनाकृष्णंगानका

तं॰सा॰ गोविचिंतयन् आज्यमष्टशतं हुत्वा किन्नरैः सह गीयते जपकामो जपेद्यस्तु हरिं तं कल्पकं द्रुतं संस्कृतं देवताभिश्च गरुडारूढमच्युतं ध्यात्वा
२२७ वकरवीरेण समिद्भिर्जुहुयाद्दृशी अष्टोत्तरसहस्रं तु पश्चात्पराजितो रिपुः राजादिभयमापन्ने संशये दुर्गसंसदि हुत्वा दशसहस्रं तु तत्क्षणान्ना
शये ध्रुवं नीलोत्पलादिभिर्हुत्वा अष्टोत्तरसहस्रकं शंखादिनिधिसंयुक्तं हारकामघर्षणं हरिं ध्यात्वा तंदुलदूर्वाभिर्हुत्वा शांतिकमाहरेत् कदं
बमूले गायंतं गोपालं वनमालिनं कदंबपुष्पैः संसृ एं चिंतयित्वा जनार्दनं अपामार्गशतैर्हुत्वा जपेदष्टसहस्रकं सर्वाल्लोकान्वशीकृत्य
आशु विक्षोभविष्यति ॥ राजद्वारे समायां च व्यवहारे च मंत्रवित् मंत्रमष्टशतं जप्त्वा प्रथमं वाक्यमुच्चरेत् अनेनैव विधानेन सर्वत्र विजयी भवेत्
मोक्षकामो जपेद्यस्तु पुंडरीकाक्षमव्ययं सनकादिस्तुतं कृष्णं शुक्लांबरधरं परं शंखचक्रधरं ध्यात्वा मंत्रं लक्षं जपेन्नरः तारसंपुटितं कृत्वा
विधिवत्स्थानमाश्रितः चंद्रार्कमंडले कृष्णं पूजयेद्भक्तिमावहन् संसारसागरात्सद्यो मुच्यते नात्र संशयः ॥ दधिवामनस्य ॥ पायसाज्ये
न जुहुयात्सहस्रं श्रियमाप्नुयात् धान्यहोमेन धान्याप्तिः शतपुष्पसमुद्भवैः वीजैः सहस्रसंख्यातैर्होमो भयविनाशनः दध्योदनेन मुद्गेन हु
त्वा मुच्येत दुर्गतः स्मृत्वा चैव त्रिविक्रमं रूपं जपेन्मंत्रमनन्यधीः मुक्तो बंधाद्भवेत्सद्यो नात्र कार्या विचारणा ॥ अथ हयग्रीवस्य ॥ बिल्वैः फलैः
कृतो होमः श्रीप्रदः परिगीयते कुंदपुष्पाणि जुहुयाद्दिव्यां वाक् श्रियमव्ययं मनुनानेन संजप्त घृतं ब्राह्मीरसैस्त्रितं कवितामावहेत्पुंसाम राम॰
नर्गलविजृंभिणीं वचामनेन संजप्तां भक्षयेत्प्रातरन्वहं सर्ववेदागमादीनां व्याख्याता जायते चिरात् ॥ अथ न्रसिंहस्य ॥ श्रीपुष्पैर्जुहुया २२७
न्मंत्री बिल्वकाष्ठैधितेऽनले सहस्रं श्रियमाप्नोति पत्रैर्वा बिल्वसंभवैः श्रीपुष्पं लवंगपुष्पं प्रसूनैर्वकुलैस्तह दूर्वाहोमादरोगताम् ॥ ॥

दुःस्वप्ने निशि संजाते स्नात्वा मंत्रमिमं जपेत् अग्निहोमंत्रिविपश्चात्सुस्वप्नस्तस्य जायते व्याघ्रचौरमृगादिभ्यो महारण्ये भयाकुले रक्षेन्मनुरयं जप्तो
मयघ्नेषु मंत्रिणं अनेन मंत्रितं भस्म विषग्रहमहाभयान् नाशयेदचिरेणैव मंत्रस्यास्य प्रभावतः घोराभिचारे सोन्मादे महोत्पाते महाभये॥ ज
पेन्मंत्रं स्मरेदेनं दुःखमुक्तो भवेन्नरः सिंहरूपं महाभीमं नखदंष्ट्रातिभीषणं स्मृत्वात्मानं विभुं पश्चाद्ध्यायेन्मृगशिशुं रिपुं गृहीत्वा गलदेशे तं पुन
र्हिस्सु क्षिपेद्द्रुतं पुत्रमित्रकलत्राद्यैरुच्चाटो जायते रिपोः पूर्वमन्त्रमुपदेशाध्यनामकृत्वा स्वयं हरिः निशितैर्नखदंष्ट्राद्यैः खाद्यमानं रिपुं स्मरन्
नित्यमष्टोत्तरशतं जपेन्मंत्रमतंद्रितः जायते मंडलादर्वाक् शत्रुसेनानिवारणं विभीतकाष्ठे ज्वलिते पावके रिपुमर्दनं विचिंत्य देवं नृहरिं सं
पूज्य कुसुमादिभिः समूलचूतं जुहुयात्क्रूरैर्दशशतावधि रिपुं खादन्निव जपन्निर्भिन्नं नखैः क्षिपेत् हुत्वा सप्तदिनं मंत्री सेनामिष्टां महीपतेः
प्रस्थापयेत् शुभे लग्ने पराष्ट्रं जयेच्छया तस्याः पुरस्तान्नृहरिं निघ्नंतं रिपुमंडलं स्मृत्वा प्रयोगं कुर्वीत यावद्यात्यनिसा पुनः विजित्य निखिला
नगनृसिंहवीरश्रियायुतः आगत्य विजयी राजा ग्रामक्षेत्रधनादिभिः प्रीणयेन्मंत्रिणं सम्यग्विभवैः प्रीतिमानसः मंत्री यदि न संतुष्टेदनर्थः स्या
न्महीपतेः॥ अथ वराहस्य॥ रवौ सिंहगते कृष्णां शुक्लपक्षे शितां शिलां पंचगव्ये पुनिःक्षिप्य स्नात्वा मनुं तं जपेत् उत्तराभिमुखो भूत्वा तां
शिलां निखनेद्भुवि शत्रुचोरमहाभूतकृतां बाधां विनाशयेत् भानूदये भौमवारे साध्यक्षेत्रात्समाहरेत् मृत्तिकां संजपेन्मंत्रं तां पुनर्विभजेत् त्रि
धा तु द्वाभ्यामेकां समालिप्य पाकपात्रं तथापरं गोदुग्धेन परमालोड्य शोधितांस्तंदुलान् क्षिपेत् संस्कृतेग्नौ पचेत्सम्यक् चरुं मंत्री जपेन्मनुं॥
अवतार्य चरुं पश्चाद्देवं यथाविधि धूपदीपादिकैरिष्ट्वा पुनराज्यप्लुतं चरुं जुहुयादेधिते वह्नौ यावदष्टोत्तरं शतं एवं सप्तारवारेषु जुहु

तं॰सा॰ यात्तस्य त्वसिद्धये प्रातःकाले म्गोवीरे मध्दं साध्यमहीतलान् आदाय हविरपायज्जुहुयात्पूर्ववत्सुधीः विरोधो नश्यति क्षेत्रे सह चौराद्युपद्रवैः
२२८ एजत्वसमुत्थाभिः समिद्भिर्मनुनामुना त्रिःसहस्रं प्रजुहुयात्तस्यास्युः सर्वसंपदः शालिभिर्जुहुयान्मंत्री नित्यमष्टोत्तरंशतं सम्यद्दैर्धान्यसंघा
तैः शोभते तस्य मंदिरं तावदाज्येन जुहुयान्मंडलात्स्वर्णमाप्नुयात् लाजैः कन्यामवाप्नोति मध्वक्तैर्निजवांछितं मधुरत्रयसंयुक्तैर्जुहुयाद्दु
त्पलैर्नरैः महतीं श्रियमाप्नोति मण्डलात्पूर्वसंख्यया ॥ अथ मृत्युंजयस्य ॥ दुग्धसिक्तैः सुधाखंडैर्मंत्री मासं सहस्रकं आराधितेश्वरो जुहुया
द्विधिवद्विजितेंद्रियः संतुष्टः शंकरस्तेन सुधाप्लावितविग्रहः ॥ आयुरारोग्यसंपत्तिर्यशः पुत्रान्विवर्द्धयेत् सुधावटं तिला दूर्वा पयः सर्पिः पयो
हविः द्रुसुक्तैः सप्तभिर्द्रव्यैर्जुहुयात्सप्तसु वासरं क्रमाद्दशशतं नित्यमष्टोत्तरमतंद्रितः सप्ताधिकाद्विजान्नित्यं भोजयेन्मधुरान्वितं विकारस्तुगु
णमंत्री वर्द्धयेद्धोमवासरे होतृभ्यो दक्षिणां दद्याद्गुरुणा गाः पयस्विनीः गुरुं संपूज्य विधिवद्दूनाद्यैर्देवताधिया अनेन विधिना साध्यः कृत्वा
द्रोगादिभिस्ततः विमुक्तः सुचिरं जीवेद्रूरदं शतमंजसा अभिचारे ज्वरे तीव्रे घोरोन्मादे शिरोगदे असाध्यरोगे स्वेदार्ते मोहे दाहे महाभये
होमोयं शांतिदः प्रोक्तः सर्वसंपत्प्रदायकः द्रव्यैरेतैः प्रजुहुयात्त्रिजन्मसु यथाविधि भोजयेन्मधुरैर्भोज्यैर्ब्राह्मणान्वेदपारगान् दीर्घमायुर
वाप्नोति वांछितां विंदते श्रियं एकादशाहुतीर्नित्यं दूर्वाभिर्जुहुयाद्बुधः अपमृत्युजिदेवस्मादायुरारोग्यवर्द्धनः त्रिजन्मसु सुधावल्लीका तं॰सा॰
मौरि स्मरीवकुलोद्भवैः समिद्वरैः कृतो होमः सर्वमृत्युंगदापहः सिद्धार्थैर्विहितो होमो महाज्वरविनाशनः अपामार्गः समिद्धोमः सर्वापद्वि २२८
निसूदनः ॥ अथ दक्षिणामूर्तिः ॥ भिक्षाहारो जपेन्मासं मनुमेनं जितेन्द्रियः नित्यं सहस्रमष्टार्द्धवरां विंदति वाक्श्रियं त्रिवारं जप्तमेतेन

मनुनासलिलंपिबेत्॥ नित्यशोदक्षिणामूर्त्तिं ध्यायेत्साधकसत्तमः॥ शास्त्रव्याख्यानसामर्थ्यंलभतेवत्सरांतरे ब्राह्मीसैंधवसिद्धार्थवचाकुष्ठकणो
त्पलैः॥ सुगंधिसंयुतैःकल्कैःस्तंब्राह्मीरसेघृतं मनुनानेनसंजप्तमयुतंसाधुसाधितं निपीतंकवितांकांतिरसायुःश्रीघृतिप्रदं अथप्रयोगाः ॥
जुहुयादरुणांभोजैर्विदोषैर्मधुराप्लुतैः लक्षसंख्यंतदर्द्धंवाभस्यहंयोजयेद्विजान् वनितासुवतीरम्याप्रीणयेद्देवताधिया होमांतेधनधान्याद्यैस्तोष
येद्गुरुमात्मनः एवंकृतेजगदंद्योरमायाभवनंभवेत् रक्तोत्पलैस्त्रिमध्वक्तैरुणैर्वाहयारिजैः पुष्पैःपयोन्नैःसघृतैर्होमोविश्वंवशंनयेत् वाक्
सिद्धिंलभतेमंत्रीपलाशकुसुमैर्हुतात् कर्पूरागुरुसंयुक्तंगुग्गुलंजुहुयात्सुधीः स्नानंदिव्यमवाप्नोतितेनैवसत्कविर्भवेत् क्षीराक्तैरमृताखंडैर्होमः
सर्वापमृत्युजित् दूर्वाभिरायुषेहोमःक्षीराक्ताभिर्दिनत्रयं गिरिकर्णीभवैःपुष्पैः ब्राह्मणान्वशयेद्धुतात् कह्लारैःपार्थिवान्पुष्पैस्तद्वधूःकर्णिकारजैः
मल्लिकाकुसुमैर्हुत्वाराजपुत्रान्वशंनयेत् कोरंटकुसुमैर्वैश्यान्वृषलान्पाटलोद्भवैः अनुलोमविलोमांतस्थितसाध्याक्षरान्वितं मंत्रमुच्चार्यजु
हुयान्मंत्रीमधुरलोलितैः सर्षपैःकटुसंमिश्रैर्वशयेत्पार्थिवान्क्षणात् अनेनैवविधानेनतत्पत्नीस्तत्सुतानपि जातीबिल्वफलैःपुष्पैर्मधुरत्रयलोलि
तैः॥ नरनारीर्नरपतीन्होमतोवशयेद्ध्रुवम् मालतीवकुलोद्भूतैःपुष्पैश्चंदनलोलितैः जुहुयात्कवितांमंत्रीलभतेवत्सरांतरे मधुरत्रयसंयुक्तैःफ
लैर्बिल्वसमुद्भवैः जुहुयाद्वशयेल्लोकंश्रियमाप्नोतिवांछितां पाटलैःकुसुमैःकुंदैरुत्पलैर्नागचंपकैः नंद्यावर्तैर्विकसितैःकृतमालैर्जुहोतियः जा
यतेवत्सरादर्वाक्श्रियाविजितपार्थिवः साज्यमन्नप्रजुहुयाद्भवेदन्नसमृद्धिमान् कस्तूरीकुंकुमोपेतंकर्पूरंजुहुयाद्वशी कंदर्प्यादधिकंसद्यःसौं
दर्यमधिगच्छति लाजान्प्रजुहुयान्मंत्रीदधिक्षीरघृतप्लुतान् विजित्यरोगानखिलान्सजीवेच्छरदांशतम्॥ ॥ ॥ ॥पा

तं०सा० २२९ दहृयं मलयजं पाटलं कुंकुमकेसरं पार्दगोरोचनायाश्चतानि पिष्ट्वा हिमांभसा विदध्यात्तिलकं भाले यान्पश्येद्येनवीक्षते यान्स्पृशेद्यस्य शृणेत्यैर्वावसा
सुस्तस्यतेचिरात् ॥ कर्पूरकपिचोरणिसमभागानि कल्पयेत् चतुर्भागाजटामांसी तावती रोचनामता कुंकुमं सप्तभागं स्याद्द्विभागं चंदनं मतं अगुरुर्न
वभागं स्यादितिभाग क्रमेण च हिमाद्रिः कंन्यया पिष्टमेतत्सर्वं सुसाधितं आदाय तिलकं कुर्याद्भाले भूमिपतीन्नरान् वनितां मदगर्भांद्यां मदोन्मत्तां
मतंगजान् सिंहव्याघ्रान्महासर्पान्भूतवेतालराक्षसान् ॥ दर्शनादेव वशयेत्तिलकं धारयेन्नरः ॥ अथ सुदर्श्याः ॥ ज्ञानार्णवे० ॥ मालतीमल्लिका
जातीकुसुमैर्मधुमिश्रितैः ॥ घृतपूर्णैर्हुतैर्देवि वागीशत्वं प्रजायते मूकस्यापि हि मूढस्य शिलारूपस्य चान्यथा जवापुष्पैराज्ययुक्तैः करवीरैस्तथावि
धैः हवनान्मोहयेन्मंत्री लोकत्रयनिवासिनः कर्पूरकुंकुमं देवि मिश्रं मृगमदेन हि हवनान्मदनो देवि मंत्रेण विजितो भवेत् सौभाग्येन विलासेन सा
मर्थ्येनापि सुव्रते चंपकैः पाटलैर्हुत्वा श्रियं प्रोल्लसितां वरां प्राप्नोति मंत्री महतीं लभयेज्जगतीमिमां श्रीखंडगुग्गुलं चन्द्रमगुरुं होमयेत्ततः नागें
द्रासुरदेवानां पुरंध्रीर्वशमानयेत् ॥ सर्वेलोकावशास्तस्य भवंत्येव न संशयः ॥ लक्षहोमाद्भवेद्राज्यं दारिद्र्यभयपीडितः दुर्गोपशमनं देवि लभेत्त्रिमधु
होमतः रुधिराक्तेन छागस्य मांसेन निशि होमतः मधुरत्रययुक्तेन गुरुणोक्तविधानतः परराष्ट्रमहादुर्गं समस्तं स्ववशं नयेत् क्षीरं च मधु दध्याज्यं एथ
क् हुत्वा वरानने आयुर्धनं तथारोग्यं समृद्धिर्जायते नृणां क्रमेण शैलजे क्षीरमधुभ्यां मृत्युनाशनं दधिमाक्षिकहोमेन सौभाग्यं धनमाप्नुयात् ॥ तं०सा० २२८
सिनयाकेवलं होमो वैरिस्तंभनकारकः होमो दधिमधुक्षीरलाजैश्च बीरवंदिते रोगहंता कालहंता मृत्युहंता न संशयः कमलैररुणैर्होमः सम्यक्
संपत्तिदायकः ॥ रक्तोत्पलैर्जगद्वश्यं राजानो वशगाः क्षणात् नीलोत्पलैर्महादुष्टा वशमायांति तत्क्षणात् श्वेतोत्पलैः श्रियं वाचं लभते हवनात्

प्रिये तथा अक्षमालां प्रपूज्याथ चंदनेन प्रपूजितां समाश्रित्य जपेद्दिव्यां लक्षमात्रं पदांशुचिः योषितो भ्रामयंत्येव मनस्तस्य सुनिश्चलं तदा द्वितीय
लक्षं तु पूजयेत्साधको नमः पातालतलनागेंद्रकन्यकाः क्षोभयंति तं ॥ तासां कटाक्षजालैस्तु न मोहयति साधकः तदा लक्षत्रयं कुर्यात्साधकः
स्थिरमानसः तृतीयलक्षे संजप्ते भ्रामयंति सुरांगनाः अभिमानेन सौंदर्यसौभाग्यमदकारिणा साधकं भ्रामयेत्स्वेषु तदा सो स्थिरमानसः तदा ल
क्षत्रयं साधु सर्वपापनिकृंतनं ॥ एवं लक्षत्रये जप्ते साधकः स्वस्थमानसः संक्षोभयति स्वर्लोकं भूलोकतलवासिनः पुरुषार्थो चितो वश्यास्त्रलाच
लमपि प्रिये गोरोचनादिभिर्द्रव्यैश्चक्रराजं समालिखेत् अतीव सुंदरं रम्यं तन्मध्ये प्रतिमां वरां ज्वलंती नामसहितां महाबीजविदर्भितां चिंत
येत्तु ततो देवि योजनानां सहस्रशः अदृष्टपूर्वा देवेशि श्रुतमात्रापि दुर्लभा राजकन्याथवा भार्या भयलज्जाविवर्जिता आयाति साधकं सम्यक् मं
त्रमूढा सती प्रिये चक्रमध्ये गतो भूत्वा साधकश्चिंतयेत्तदा तदा सूर्यसहस्राभामात्मानमरुणं तथा साधुमप्यरुणीभूतं चिंतयेत्परमेश्वरि अने
न क्रमयोगेन स्वयं कंदर्परूपवान् सर्वसौभाग्यसुभगः स्वर्वलोकवशंकरः सर्वरक्षोपचारैश्च मुद्रासहितविग्रहः चक्रं संपूजयेद्यस्तु तस्य नाम
विजृंभितम् ॥ स भवेद्दास एव हि विधनाढ्यो वापि भूपतिः चक्रमध्यगतं कुर्यान्नाम यस्यास्तु योषितः अष्टधा च महेशानि योनिमुद्रां धरेद्बुधः ॥
हठादानयते शीघ्रं रुक्मिणीं राजकन्यकां नागकन्यामप्सरसां खेचरीं वा सुरांगनां विद्याधरीं दिव्यरूपां ऋषिकन्यां रिपुस्त्रीयं मदनाद्रवसंताप
स्खलज्जघनमंडलां ॥ कामबाणप्रभिन्नांतःकारणं लोलचक्षुषां महाकामकलां ध्याये द्योगात्तु सुरवंदितां क्षोभयेत्त्वरं भूर्लोकपातालत
लयोषितां रोचनाभागमेकं तु भागमेकं च कुंकुमं अयभागत्रयं देवि चंदनं मर्दयेत्समं एकत्र तिलकं कुर्यात्त्रैलोक्यवशकारिणम् अरेतां

तं०सा० शतंविद्यामंत्रयित्वावशंनयेत् राजानंनगरंग्रामंयेनयद्यत्नदृश्यते मंत्रिणांपरमेशानितत्तवैतस्यवश्यगं तांबूलंधुपमुदकंपत्रंपुष्पंफलंदधि०
२३० दुग्धंघृतंचूर्णमात्रंवस्त्रकर्पूरमेवच कस्तुरीघुसृणंचैवलवंगंयातिपत्रकं जलंवावस्तुसकलंयद्यत्परमेश्वरि अष्टोत्तरशतंजप्त्वायस्मैयस्मै
प्रयच्छति॥ सवश्योजायतेदेविनात्रकार्याविचारणा स्त्रियस्तुसकलावश्यादासीभूताभवंतिहि हस्ताकर्षणमेतत्तुकथितंनान्यथाभवेत्०
अथवक्ष्येमहेशानिमहापातकनाशकं शिवांसंपूजयेद्देविसुगंधैःकुसुमैःप्रिये महापातकयुक्तोवायोनिःपापोजायतेक्षणात् शमीदू
र्वांकुरंमत्स्यपद्मैर्वैरथवार्कजैः मासेनहंतिकलुषंसप्तजन्मकृतंनरः मुद्रासनद्वयोगःसम्पूर्वोक्तध्यानयोगतः लक्षमात्रंजपेद्यस्तुमहा
पापैःप्रमुच्यते लक्षद्वयेनपापानिसप्तजन्मभवान्यपि महापातकयुक्तानिनाशयेन्नात्रसंशयः ततोलक्षत्रयंजप्त्वामंत्रमेतत्कुलेश्वरि महापा
तककोटीस्तुनाशयेन्नात्रसंशयः चतुर्लक्षंजपेद्देविमहावागीश्वरोभवेत् कुबेरइवदेवेशिपंचलक्षान्नसंशयः षड्लक्षजपमात्रेणमहा
विद्याधरोभवेत्॥ सप्तलक्षंजपेन्मंत्रीखेचरीमेलकोभवेत् अष्टलक्षंजपेन्मंत्रीदेवपूज्योभवेन्नरः अणिमाद्यष्टसिद्धीनांनायकोभवतिप्रि
ये वशगास्तस्यराजानोयोषितस्तुविशेषतः नवलक्षप्रमाणानिजपेद्देवीसुसुंदरी रुद्रमूर्तिःस्वयंकर्ताहर्तासाक्षान्नसंशयः सर्वैर्वंद्यःसदा
स्वस्थःसर्वसौभाग्यवान्भवेत्॥ ॥अथश्यामादिः॥ ॥कालीतंत्रे॥ ॥अथकाम्यविधिंवक्ष्येयेनसर्वत्रपारगः साधकःसाधयेत्सिद्धिंदे स्मं०
वानामपिदुर्लभां कुलागारंपुष्पितायाःदृष्ट्वायोजपतेनरः अयुतैकप्रमाणेनसाधकःस्थिरमानसः केवलंगुप्तभावेनसत्तुविद्यानिधि २३०
र्भवेत् संस्कृताःप्राकृताःशब्दालौकिकावैदिकास्तथा वशमायांतितेसर्वेसाधकस्यनचान्यथा अथवासुक्तकेशश्चहविर्भुक्तासुसंयतः

प्रजपेदयुतंप्राज्ञस्तत्तदेवफलंलभेत्॥ नग्नांपरस्त्रियंपश्यन्नयुतंयस्तुसाधकः प्रजपेत्सभवेच्छीघ्रंविद्यायावद्भृगुःस्वयं तस्यदर्शनमात्रेणवादिनः
कुंठतांगताः गद्यपद्यमयीवाणीसभायांतस्यजायते तन्नाम्नासुधियःसर्वेप्रणमंतिमुदान्विताः तस्यवाक्यरचनयाज्जडाभवंतिवाग्मिनः॥ कुलचूडा
मणौ॰॥ रजोयुक्तांसमासाद्यतद्योनौचेष्टदेवतां पूजयित्वामहारात्रौत्रिदिनंप्रजपेन्मनुं लक्षपीठफलंदेविलभतेनात्रसंशयः वेतालपादुकासिद्धिं
खड्गसिद्धिंचभैरवं अंजनंतिलकंगुह्यंसाधयेत्साधकोनमः प्रजपेत्प्रतिदिनमष्टोत्तरसहस्रकमिसर्यः यत्रजापचहोमेचसंख्यानोक्तामनीषिभिः
तत्रैवंगणनाप्रोक्तागजांतकसहस्रकमिति विद्याकामेषुहोतव्यंपद्मैर्मधुसमन्वितैः धनकामेनहोतव्यंतिलाज्यमधुसंयुतं वंधूकपुष्पहोमेनदास्यं
चकुरुतेरूपं सर्पिर्लवणहोमेनसदाकर्षतिकामिनीं वकुलैर्होममात्रेणसौभाग्यंलभतेनरः मल्लिकायातिपुंनागकदंबैःपुष्टिमाप्नुयात् सीराज्य
तगरैर्होमान्महतींश्रियमाप्नुयात् चंदनागुरुकर्पूरकाश्मीरहोमतःपुनः मंत्रीनीलसरस्वत्याःसर्वाभीष्टमवाप्नुयात् नीलसरस्वतीपदमुपलक्षणं॥
कर्पूरहोमतोमंत्रीसर्वाभीष्टानिसाधयेत्॥ संपूज्यमूलमंत्रेणविल्वपत्रैर्घृतान्वितैः सहस्रंप्रत्यहंहुत्वाप्राप्नोतिपरमांगतिं प्रतिदिनमितिमंड
लपर्यं घृताक्तमालतीपुष्पहोमाद्द्रुतंकविर्भवेत्॥ यत्रयत्रहोमसंख्यानोक्तातत्रतत्रायुतसंख्यावोध्या तदुक्तंतत्रैव सर्वस्यैवतुहोमस्यनियमोयु
तसंख्यकः॥ अथतर्पणं मत्स्यसूक्ते॥ मधुनातर्पणंकृत्वासर्वकामप्रपूरकं मंत्रसिद्धिकरंसाक्षान्महापातकनाशनं नीलतंत्रे॰ कर्पूरमि
श्रितैस्तोयैर्मासमात्रंप्रतर्पयेत् वशीकृत्यनृपान्सर्वान्भोगीस्याद्यावदायुषः घृतैःपूर्णायुषःसिद्धोदुग्धैरारोग्यसिद्धये अगुरुमिश्रितैस्तोयैःस
र्वकालंसुखीभवेत्॥ नारिकेलोदकैर्मिश्रैस्तोयैःसर्वार्थसिद्धये मरीचमिश्रितैस्तोयैस्तथाशत्रून्विनाशयेत् केवलैरुष्णतोयैश्चशत्रुमुच्चाट

तं॰सा॰ यत्स्पर्शनात् ज्वरविक्षोभो भवेत्तेन दुग्धसेकात्समं भवेत्। सिद्धिसारस्वते। शताभिजप्तमात्रेण रोचनातिलकं नरः कृत्वा पश्यति यं मंत्री तं कुर्याद्दासव
२३१ त्सुधीः फेत्कारीये॰ उपचारविशेषेण राजपत्नीं वशं नयेत्॥ राजानं जपमात्रेण वलिना सकलं जगत् उपचारविशेषेणेति अधिकारभेदो बोद्ध
व्यः जपमात्रेणेति पूजाभावेनेत्यर्थः॥ वलिद्रव्यं तु मत्स्यसूक्ते॥ ॥रंभाजातीवीजपूरं सुगंधिपरिमिश्रितं मिश्रीकृत्य वलिं दद्यात् रम्यां च विशे
षतः वलिमंत्रस्तु प्रणवं पूर्वमुद्धृत्य तदनंतरे ततः परं विकटदंष्ट्र पदं मोहयद्वयमुच्चरेत् मारय स्वादय चैव पचद्वयं वदेत्ततः येमां हिंसितुमु
द्यता योगिनीचक्रैस्तान् दारय हुं फट् स्वाहा। परविद्यामाकर्षयद्वये द्वयफट् द्वयं त्रुट द्वयं कपालेग॰ ह्लग॰ ह्लः स्वाहेति अयं तु तारा विषये कालिकादौ
तत्तत्पटलोक्त वलिसंभारो बोद्धव्यः॥ अथ निग्रहाद्युपायाः॥ उक्तं च वीरतंत्रे॥ श्मशानांगारमादाय मंगलेवासरे निशि कृष्णवस्त्रेण संवेष्ट्य वध्नी
यात् कृततंतुना शताभिमंत्रितं कृत्वा विःक्षिपेद्वैरिवेश्मनि सप्ताहाभ्यंतरे तस्य उच्चाटनमिदं महत् एतदुक्तं फेत्कारीये॰ नरस्य निलिखेन्मंत्रं रक्ता
रसुक्तहरिद्रया सहस्रं परिसंजप्य निशायां शनिवासरे निःक्षिपेद्यस्य चागारे मृत्युस्तस्य हि मासतः स्वेत्रं तु सस्यहानिः स्याज्जव हानिस्तुरंगमे॰
धनहानिर्धनागारे नाम मध्ये तु तत्स्य यः स्यात्स्कश्येन विट्युक्तं लवणं हृल्लेखाद्योगतरेफमध्ये अमुकामुकयोर्महद्द्वेषं कुरु २ इत्यस्यां ते मंत्र
मुच्चार्य्य सहस्रं जपेत्तदुक्तं द्वेषं तु विलिखेन्मंत्रं प्रेतकर्पटके सुधीः द्वेष्यद्वेषकयोर्नाम्ना तस्य द्वेषो महान् भवेत् लिखेन्मंत्रमिति मंत्रं लिखित्वा ह ताम॰
ल्लेखारेफमध्ये अमुकं मारय २ इत्यादि साध्यसहितमित्यर्थः॥ अथवा साध्यं लिखित्वा तदंते मंत्रं लिखेत् सहस्रं परिजप्येति अमुकं मारय २ इति २३१
अंते मंत्रजपः द्वेषं तु अमुकयोर्महद्द्वेषं कुरु २ इत्यस्यां तेमंत्रमुच्चार्य सहस्रं जपेत् अथ वेतालादिसिद्धिः॥ तदुक्तं भावचूडामणौ॥ भैरव उवाच॰

श्येनविट्लवण ५

वेतालादिमहासिद्धिः कथंभवतिचंडिके तन्मेकथयदेवेशियदिस्नेहोस्तिमांप्रति देव्युवाच॰ निंबवृक्षोद्भवंकाष्ठंश्मशानेसाधकोत्तमः भौम
वारेमध्यरात्रौगत्वाकुलसुगान्वितः खनित्वाचाष्टलक्षंवैजपेन्महिषमर्द्दिनीं। तत्सहस्रंहुनेद्धूत्सतत्रैवपित्तकानने काष्ठमुद्धृत्यतस्मिन्वैदण्डपा
दुकचिह्नितं कृत्वादुर्गाष्टमीरात्रौश्मशानेनिःक्षिपेत्ततः तस्योपरिशवंकृत्वापूजयित्वायथाविधि शवासनगतोधीरोजपेदष्टसहस्रकं ततोमा
त्तवलिंदत्वाकाष्ठमामंत्रयेत्ततः स्फेंस्फेंदंडमहाभागयोगिनीहृदयप्रिये॥ममहस्तगतोनाथममाज्ञांपरिपालय एवमामंत्र्यवेतालंपत्रयत्रप्रसु
ज्यते तंतंचूर्णीविधायाथपुनरायातिकौलिकं गच्छ२द्रुतंगच्छपादुकेवरवर्णिनि॥मत्पादस्पर्शमात्रेणगच्छत्वंशतयोजनं अष्टलोहंसमासाद्यपंचा
शदंगुलाकृतिं खड्गंकृत्वातत्रमंत्रंलिखित्वाप्रजपेन्मनुं तत्सहस्रंततोहुत्वामहाशवकलेवरे खनित्वाजीववृक्षाग्नेवह्नाःस्वक्षंतुमावयेत् कुलाष्ट
म्यांमर्द्धरात्रौचित्तामध्येसमाहितः प्रीतिपूर्वंसमामंत्र्यहुनेन्यित्तवनेततः मधुरत्रयसंयुक्तंविल्वपत्रेणसंयुतं पादादिमूर्द्धपर्यंतंहोमांतेवलिमाह
रेत्॥वलंतेपरमामायादेवीमहिषमर्द्दिनी आयातिवलिपूर्णास्यावरहस्ताहसन्मुखी गृह्णवत्सेतिशब्दंवैखड्गमुत्तोल्यधारयेत् घोरदंष्ट्रेमहा
कालिकरवालस्वरूपिणी आंघ्रांघ्रींघ्रूंघ्रैंघ्रौंघ्रः ईंऊंकुरु२ममकल्याणंविपक्षच्छेदविस्तरं एवमामंत्र्यखड्गंतुयमुद्दिश्यक्षिपेन्नरः छित्वा२
पुनश्छित्वागच्छत्याकर्षयेत्पुनः अथवाकृष्णमार्जारमेकघातेनघातयेत् कुजेचतुष्पथेरात्रौनिखनेन्मंत्रितंततः तत्रमोचांसमारोप्ययाव
त्पत्रंप्रजायते तावद्धुतहविष्यान्नंप्रतिरात्रंजपेद्द्विभीः अष्टोत्तरसहस्रंतुएकाकीदीपवर्जितः उत्पन्नंपत्रमालोक्यछित्वानिश्छिद्रमानयेत्॰
तत्रभुक्त्वाहविष्यासीतद्दिनेतटिनीतटे तमानीयमुहृत्संगःस्नालयेन्मंत्रमुच्चरन् ततःश्रोतोमुखंवक्त्रस्यदिश्यप्रतिगच्छति तदानीमपजपेत्तत्रका

 लिकांघोरनिस्वनां अभिमंत्र्यसहस्रंतुकालीमंत्रप्रयत्नतः सिद्धांजनोभवेन्मंत्रीनात्रकार्य्याविचारणा चंदनागुरुकस्तूरीमिश्रितंचास्थिघर्षितम् ॥क
 त्वातिलकमादायसर्वंजयतिसाधकः कुलमीनंकुलान्नंचकुलमद्यंकुलेश्वर कुलस्थानेसमानीयदत्वादेव्यैप्रयत्नतः अष्टोत्तरसहस्रंतुजप्त्वाभूमि
तलेस्थितः ॥भूमौफूत्कारमात्रेणविवरंतत्रजायते शतयोजनदूरेवापत्रसाध्यस्थितिर्भवेत् ॥ तत्रैवगमनंतस्यभूतलांतःप्रसर्प्पिणः एवंविवरम
ध्येतुगवाक्षकुहरेपिवा कायसंकोचमासाद्यगच्छत्यविकलोनरः दुर्गामंत्रंविनावत्सकालीमंत्रंतथैवच सिद्धयःकुलनाथेशजायंतेनकथंचन ॥०
अथवालकसंस्कारोयथा॰ ॥ मधुलाजाभ्यांनाडीछेदात्प्राक्स्वर्णशलाकया पत्तदारुशिखयावाश्वेतदुर्वयावावालकस्यजिह्वाग्रेएवंवादक्षि
णपाणिना त्रिवारंसंमार्ज्यपितापंत्याकारेणमूलमंत्रंविलिख्यदेवींपूजयेत् तदुक्तंमत्स्यसूक्ते॰ अथवामधुलाजाभ्यांजिह्वायांवालकस्यच
नाडीछेदात्तथापूर्वंलिखेत्स्वर्णशलाकया मूलमंत्रंलिखेन्मंत्रीपस्रोष्टश्वेतदूर्वया वाक्योच्चारणतोवालोवाग्मीद्रुतकविर्भवेत् महोग्रतारकल्पे
तु॰ नैमित्तिकोसंस्कारएनंतरमेवमंत्रलिखनंकार्य्यं तदुक्तंमहोग्रे जन्मसंस्कारकंनामपुत्रेजातेप्रशस्यते जिह्वायांतुलिखेन्मंत्रंपत्तदारु
कुशेनवा ॥ वारत्रयंतुसंमार्ज्यदक्षिणेनैवपाणिना मूलमुच्चार्य्यप्रत्येकंपंक्तिंकुर्य्यात्सुशोभनां आदौसंस्कारकर्तव्यस्तदंतेविलिखेन्मनुं ॥गं
धचंदनपुष्पैश्चपूजयेत्तारिणींशिवां उत्तराभिमुखोभूत्वास्थापयेत्पीठमुत्तमं पूजयेत्तारिणींदेवींवलिभक्ष्यैःसुशोभनैः कविर्वाग्मीभवेत्पुत्रः
सत्यवादीजितेंद्रियः ॥ अत्रतारिणीपदमुपलक्षणम् ॥ देवीमात्रमेववोधव्यं ॥ वृहत्श्रीक्रमादितंत्रे वालकसंस्कारदर्शनात्तदुक्तम् ॥
तत्रैव॰ वालकस्यतुजिह्वायांत्रिदिनाभ्यंतरावधौ मधुनाश्वेतदूर्वाभिर्लिखेत्स्वर्णशलाकया अमुंवाग्भवकूटंचलिखेद्वैजननांतरम् ॥ए

तेनाशक्तौ त्रिदिनाभ्यंतरमुचितं अमुमिति भैरव्या वाग्भवकूटमित्यर्थः अथैकादशाहे देवतां संपूज्य मंत्रं लिखेदिति कश्चित् अथ यदि पि
तादृशस्यो भवति तथापि तस्यो मातुलो वा मंत्रं लिखेदिति तदुक्तं महोग्रे पितुर्भ्राता लिखेन्मंत्रं मातुर्भ्राता तथैव च पित्राएव लिखेन्मंत्रं नान्यए
व कदाचन मातुः क्रोडेपि संस्थाप्य दर्भानास्तीर्य्य यत्नतः शांतिं कुर्य्यात्तु वालस्य ब्राह्मणैः सह साधकः अथ शांतिमंत्रो यथा इदं मंत्रं कामय
तः कामयानाइहैवेति देवेभ्यः पुष्णाति सर्वमिदं मजननं शिवशांतिस्ताराए ये केशवेभ्यस्ताराये शिवाय शिवयशसे इत्यनेन कुशोदकाभ्यां शां
तिं कुर्य्यात् अथ छागादिवलिः तत्र सलक्षणं पशुं देव्यग्रे संस्थाप्य अर्घोदकेन संप्रोक्ष्य अस्त्रेण संरक्ष्य कवचेनावगुंठ्य धेनुमुद्रयामृती
कृत्य गंधपुष्पाक्षतैः संपूज्य कर्णे इमं मंत्रं पठेत् पशुपाशाय विद्महे विश्वकर्म्मणे धीमहि तन्नो जीवः प्रचोदयात् ॥ ततो ह्रीं कालि २ वज्रे
श्वरि लोहदण्डायै नमः इति मंत्रेण खड्गं पूजयेत् ततः खड्गस्याग्रमध्यमूलक्रमेण पूजयेत् यथा हूं वागीश्वरीब्रह्मभ्यां नमः हूं लक्ष्मीना
रायणाभ्यां नमः हूं उमामहेश्वराभ्यां नमः ततो ब्रह्मविष्णुशिवशक्तियुक्ताय खड्गाय नमः इति सर्वत्र पूजयेत् ॐ खड्गाय खरणाय शक्ति
कार्य्यार्थतत्परः पशुश्छेद्यस्त्वया शीघ्रं खड्गनाथ नमोस्तु ते ॥ ततो महावाक्यं कृत्वा ॥ अमुकदेवताप्रीतिकामोऽमुकदेवि इमं पशुं तुभ्यमहं
संप्रददे ततो निवेदयेत् यथोक्तेन विधानेन तुभ्यमस्तु समर्प्पितं ततो वलिं दद्यात् ततो रुधिरं समांसं देव्यै दत्वा वशिष्टं वटुकादिभ्यो वलि
दद्यात् ॥ यथा ॥ ह्रां हूं वां वटुकाय नमः इति गंधादिभिः संपूज्य पूर्वमंत्रेण वायव्ये वलिं दद्यात् हूं यां योगिनीभ्यो नमः इति संपूज्य ईशाने पूर्व
मंत्रेण वलिं दद्यात् हूं क्षां क्षेत्रपालाय नमः इति संपूज्य आग्नेये पूर्वमंत्रेण वलिं दद्यात् हूं गां गणपतये नमः इति संपूज्य नैर्ऋते पूर्वमंत्रेण व

 लिंदद्यात्॥ इतिबलिविधिः॥ अथकुलाचारोनिरूप्यते॥ कालीतंत्रे॰॥ अथाचारंप्रवक्ष्यामियत्कृत्वाम्रियतमश्नुते सर्वभूतहितेयुक्तः समयाचा
 रपालकः अनित्यकर्म्मासंयोगीनित्यानुष्ठानतत्परः मंत्राराधनमात्रेणशिवभावेनतत्परः परस्यांदेवतायांतुसर्वकर्मनिवेदकः कुलस्त्रीवीर
निंदांचतद्द्रव्यमपहारणं स्त्रीषुरोषप्रहारंचवर्ज्जयेन्मतिमान्सदा स्त्रीमयीचजगत्सर्वंस्वयंतावत्तथाभवेत् येयंचर्व्यंतथाचोष्यंभक्ष्यंलेह्यंग
हंसुखं सर्वंचयुवतीरूपंभावयेन्मतिमान्सदा कुलजांयुवतींवीक्ष्यनमस्कुर्यात्समाहितः यदिभाग्यवशाद्देविकुलदृष्टिःप्रजायते तदेव
मानसीपूजांतत्रतासांप्रकल्पयेत् तासांभगादिदेवीनांस्तनंवक्त्रंचदर्शनं बालांवायौवनोन्मत्तांवृद्धांवासुंदरींतथा कुत्सितांवामहादु
ष्टांनमस्कृत्यविभावयेत्॥ तासांप्रहारंनिंदांचकौटिल्यमप्रियंयथा सर्वथाचेनकर्तव्याचान्यथाशक्तिरोधकृत् स्त्रियोदेवाःस्त्रियःप्राणाः
स्त्रियएवविभूषणं स्त्रीसंगिनासदाभाव्यमन्यथास्वस्त्रियामपि॥ जपस्थानेमहाशंखान्निवेश्योर्द्धजपंचरेत् स्त्रियंगच्छन्स्पृशन्पश्यं
न्विशेषात्कुलजांशुभां भक्षन्तांबूलमद्यांश्चभक्ष्यद्रव्याण्यथारुचीन् भक्तेभ्यःशेषभक्ष्याणिभुक्त्वाशेषंजपंचरेत् वीरतंत्रे॰ दिक्कालनिय
मोनात्रस्थित्यादिनियमोनच जपेनकालनियमोनार्चादिषुबलिष्वपि॥ स्वेच्छानियमउक्तश्चमहामंत्रस्यसाधने वस्त्रासनंदेहगेहसंस्प
र्शादिस्वधारिणः शुद्धिंनचाचरेत्तत्रनिर्विकल्पं मनश्चरेत्॥ कुलार्णवेपि॥ कुलाचारगृहंगत्वाभक्त्यापापविशुद्धये याचयेदमृतंकौ
लंतद्भावेजलंपिबेत्॥ कुलाचारेणयत्कृत्वादत्तंपात्रंतुभक्तितः॥ नमस्कृत्यतुगृह्णीयादन्यथानरकंव्रजेत् अन्यत्रापि॰ नवृथागमये
त्कालंद्यूतंक्रीडादिनासुधीः॥ गमयेद्देवतापूजाजपयागस्तवादिना वीराणांजपयागस्तुसर्वकालेप्रशस्यते सर्वदेशेसर्वपीठेकर्तव्योनात्र

संशयः॥ प्रत्यक्षे वा परोक्षे वा प्रत्यहं प्रणमेद्गुरुं नवदेच्छ्रीगुरोर्नाम जपादन्यत्र तु प्रिये श्रीनाथदेवस्वामीति विवादे साधनेव देत् शिवागमे॰ शिवः
शक्तिः शक्तिशिवः शक्तिर्ब्रह्मा जनार्द्दनः शक्तिरिंद्रो रविः शक्तिः शक्ति श्चंद्रो ग्रहा ध्रुवं शक्तिरूपं जगत्सर्वं यो न जानाति पातकी वीरतंत्रे स्नाना
दिमानसं शौचं मानसः प्रवरो जपः पूजनं मानसं दिव्यं मानसी तर्प्पणादिकं सर्व एव शुभः कालो नाशुभो विद्यते क्वचित् न विशेषो दिवारात्रौ न सं
ध्यायां महानिशि सर्वदा पूजयेद्देवीमस्नातः कृतभोजनः महानिश्यशुचौ देशे बलिमंत्रेण दापयेत्॥ यत्तु रात्रावेव महापूजा कर्त्तव्या वीरवंदि
ते न दिने सर्वथा कार्य्या शासनान्मम सुव्रते तत्कुलपूजाविषयं महानिशानुत्तंत्रेव अर्द्धरात्रात्परं यच्च मुहूर्त्तद्वयमेव च सा महारात्रिरुद्दिष्टा
तत्कृतं चाक्षयं भवेत् गांधर्वे पृथ्वीश्वरस्तु मंत्री वीक्ष्य सहस्रं यदि नित्यशः तदा वादी सुसिद्धांतहतः क्षितितलं व्रजेत् नित्यइति षोडशदिनं या
वत् पर्वते हस्तमारोप्य निर्भयो यतमानसः कवित्वं लभते सोपि अमृतत्वं च गच्छति अत्रापि सहस्रमिति संबंधः पृथ्वीकुलं पर्वतं स्तनम्॥
अन्यच्च नीलतंत्रे॥ पद्मं हृद्धा तथा विंबं खंजनं शिखरं तथा चामरं विविंबं च तिलपुष्पं शिरोरुहं त्रिशूलं वीक्ष्य जप्त्वा च शतशः शुद्धभावतः सु
खं प्रसादं सुमुखं सुलोचनं सुहास्यकं सुवेशं सुगतिं गंधं सुगंधं सुखमेव च लभते च यथासंख्यं शृणु पार्वति सादरं पद्मं मुखं च अधरं च सुमेस्त
ककेशं सिंदूरं नासिकां नाभिं त्रिवलीमिमि बोधयं भावचूडामणौ एकाकी निर्जने देशे श्मशाने विजने वने शून्यागारे नदीतीरे निःशंको विह
रेत्सदा महाचीनक्रमे देवीं ध्यात्वा तत्र प्रपूजयेत् तद्द्रुमोत्थितपुष्पेण पूजयेद्भक्तिभावतः स भवेत्कुलदेवश्च कुलक्रमगतः शुचिः ब्रह्मतरो
र्महापद्मे देवीं ध्यात्वा यथाविधि तन्मधुरसधारेण तर्प्पयेत्मातृकानने महाचीनद्रुमलतावेष्टितः साधकोत्तमः रात्रौ यदि जपेन्मंत्रं सैव

तं॰सा॰ कल्पलताभवेत् तिथिक्रमेणसंख्याभिर्लताभिर्वेष्टितोयदि तदामासेनसिद्धिःस्यात्सहस्रजपमानसः अष्टम्यांचचतुर्दश्यांद्विगुणंयदिदृश्यते॰
२३४ तत्रैवमहतीसिद्धिर्देवतानांसुदुर्लभा कुलचूडामणौ शृणुपुत्ररहस्यंमेसमयाचारसंभवं येनहीनानसिद्ध्यंतिजन्मकोटिसहस्रशः मनवः।
कुलशास्त्राणांकुलचर्य्यानुचारिणां उदारचित्तःसर्वत्रवैसदाचारतत्परः परनिंदासहिष्णुःस्यादुपकाररतस्तथा पर्वतेविजनेवापिनिर्ज
नेशून्यमरण्डपे चतुष्पथेजनःशून्येयदिदेवाद्गतिर्भवेत् क्षणंध्यात्वामनुंजप्त्वानत्वागच्छेद्यथासुखं गृध्रं वीक्ष्यमहाकालीनमस्कुर्य्याद्दल
स्थितः क्षेमंकरींतथावीक्ष्यजंबुकींयमदूतिकां कुररंश्येनभूकाकोकृष्णमार्जारमेवच कृशोदरिमहाचंडेमुक्तकेशवलिप्रिये कुलाचारप्रस
न्नास्येनमस्तेशंकरप्रिये श्मशानंचशवंदृष्ट्वाप्रदक्षिणमनुव्रजन् प्रणम्यानेनमंत्रेणमंत्रीसुखमवाप्नुयात् घोरदंष्ट्रेकरालास्येकिटिशब्द
प्रनादिनि घोरेघोररवास्फालेनमस्तेचितिवासिनि रक्तवस्त्रंतथापुष्पंविलोक्यत्रिपुरात्मिकां प्रणमेद्दंडवद्भूमौद्दंमंत्रंपठेन्नरः वंधूक
पुष्पसंकाशंत्रिपुरेभयनाशिनि॥भाग्योदयसमुत्पन्नेनमस्तेवरवर्णिनि कृष्णवस्त्रंतथापुष्पंराजानंराजपुत्रकं हस्त्यश्वरथशस्त्राणिकनका
न्वीरपूरुषा महिषंकुलदेवंचदृष्ट्वामहिषमर्दिनी प्रणम्यजयदुर्गांवासचविघ्नैर्नलिप्यते जयदेविजगद्धात्रित्रिपुराद्येत्रिदैवते भक्तेभ्योव
रदेदेविमहिषघ्निनमोस्तुते मद्यभांडंसमालोक्यमत्स्यमांसंवरस्त्रियं दृष्ट्वाचभैरवींदेवींप्रणम्यविम्नचन्मनुं घोरविघ्नविनाशायकुला राम॰
चारसमृद्धये नमामिवरदेदेविमुंडमालाविभूषिते रक्तधारासमाकीर्णवदनेत्वांनमाम्यहं सर्वविघ्नहरेदेवि नमस्तेहरवल्लभे एतेषांद २३४
र्शनेनैवयदिनैवंप्रकुर्वते शक्तिमंत्रंपुरस्कृत्यतस्यसिद्धिर्नजायते तथाकुलचूडामणौ॰ कुलवारेकुलाष्टम्यांचतुर्दश्यांविशेषतः योगि

नीपूजनंचैवप्रधानंकुलपूजनं ।। यथाविष्णुतिथौविष्णुःपूजितोवांछितप्रदः तथाचकुलतिथौदुर्गापूजितावरदायिनी कुलवारादिनियमस्क
यामले० रविश्चंद्रोगुरुःशौरिश्चत्वारश्चाकुलाइमे भौमशुक्रौकुलाख्यौतुबुधवारःकुलाकुलः द्वितीयादशमीषष्ठीकुलाकुलमुदाहृतम् ।।
विषमाश्चाकुलाःसर्वाःशेषाश्चतिथयःकुलाः ।। वरुणार्द्राभिजिन्मूलंकुलाकुलमुदाहृतं कुलानिसमयुग्मानिशेषाण्येवाकुलानिच तिथिवा
रेचनक्षत्रेऽप्यकुलेस्थायिनोजयः कुलाख्येजयिनोनित्यंसाम्यंचैवकुलाकुले एवंकुलवारादिकंज्ञात्वासाधकःकर्मकुर्यात् अथशिवावलिः ।।
कुलचूडामणौ० ।। बिल्वमूलेप्रांतरेवाश्मशानेवापिसाधकः मांसप्रधानंनैवेद्यंसंध्याकालेनिवेदयेत् ।। कालिकालीतिवक्तव्यंतत्रोमाशिवरू
पिणी पशुरूपधरायानिपरिवारगणैःसह भुक्त्वारौतिप्रदेशान्यांमुखस्तोत्सुस्वरं तदेवमंगलंतस्यनान्यथाकुलदूषणं अवश्यमन्नादि
दानेननियतंतोषयेच्छिवां नित्यश्राद्धंयथासंध्यावंदनंपितृतर्पणं तथैवकुलसेव्यानांनित्यताकुलपूजने पशुरूपांशिवांदेवींयोनार्चयति
निर्जने ।। शिवारावेणतस्याशुसर्वंनश्यतिनिश्चितं जपपूजाविधानेनयत्किंचित्सुकृतानिच गृहीत्वाशापमादायशिवारौतिनिर्जने एक
याभुज्यतेयत्रशिवयायदिभैरव तत्रैवसर्वशक्तीनांप्रीतिःपरमदुर्लभा पशुशक्तिःपक्षिशक्तिर्नरशक्तिर्यथाक्रमात् पूजानांद्विगुणंकर्म
सगुणंसाधयेद्यतः तेनसर्वप्रयत्नेनकर्तव्यंपूजनंमहत् राजादिभयमापन्नेदेशांतरभयादिके शुभाशुभानिकर्म्माणिविचिंत्यवलि
माहरेत् ।। गृह्णदेविमहाभागेशिवेकालाग्निरूपिणि शुभाशुभफलंव्यक्तंब्रूहिगृह्णवलिंतव एवमुच्चार्य्यदातव्योवलिःकुलजनप्रियः ।।
यदिनभुज्यतेवात्ततदानैवशुभंभवेत् शुभंयदिभवेत्तत्रभुज्यतेतदशेषतः एवंज्ञात्वामहादेविशांतिस्वस्त्ययनंचरेत् इतिशिवावलिः

कुलधर्म्मसर्वत्र गोपनीयं तथातंत्रे निर्जनेचैवकर्त्तव्यंनचेवंजनसन्निधौ किंवापक्षिपतंगादिदर्शनेनैवकारयेत् पातालमंडलेवापिगह्
रेसुनियंत्रिते निच्छिद्रमंडपेवापिकर्त्तव्यंनचसन्निधौ कुलपुष्पंकुलद्रव्यंकुलपूजांकुलंजपं कुलंकुलपतिंचैवकुलमालांकुलाकुलं ॥
कुलचक्रंकुलध्यानंसर्वथानप्रकाशयेत् प्रकाशात्सिद्धिहानिःस्यात्प्रकाशान्निधनादिकं प्रकाशान्मंत्रनाशःस्यात्प्रकाशात्कुलहिंस
नं प्राकाशान्मृत्युलाभःस्यान्नप्रकाश्यंकदाचन पूजाकालेचदेवेशियदिकोप्यत्रतिष्ठति दर्शयेद्दैवीमुद्रांविद्ध्युन्यासंततःपरम् ॥
प्रकाशाद्यदियुप्तिःस्यात्तत्प्रकाशान्नदूषणं गोपनेयदिव्यक्तिःस्यान्नगुप्तिःसाविधीयते कदाचिद्देहानिस्तुनचव्यक्तिःकदाचन व
रंपूजानकर्त्तव्यानचव्यक्तिःकदाचन इतिकुलाचारः ॥ अथप्रातःकृत्यं ॥ साधकःप्रातरुत्थायकुलहृत्संप्रणम्यच मूलादिब्रह्मरं
ध्रांतंकुलंध्यात्वागुरुंस्मरेत् प्रह्लादानंदनाथाख्यंसनकानंदमेवच कुमारानंदनाथाख्यंवशिष्ठानंदनायकं क्रोधानंदसुखानंदौज्ञा
नानंदस्ततःपरं बोधानंदमथाभ्यर्च्यध्यायेत्कुलसुखोपरि महारसरसोल्लासहृदयानंदलोचनः कुलालिंगननिर्भिन्नघूर्णिताशेषता
मसाः कुलशिष्योपरिहृताः पूर्णान्तःकरणोद्यतः वराभयोद्यतकराःकुलतंत्रार्थवेदिनः एवंकुलगुरुन्ध्यात्वाविमृष्यकुलनायिकां
कुलस्थानंसमानीयस्नानार्थंतीर्थमाश्रयेत् ॥ कुलस्नानम् ॥ कुलचूडामणौ ॥ आचांतःकुलदर्भेणसदर्भैःकुलपुंड्रकः कुलपात्रं राम०
सदूर्वंहिसतिलंसजलंततः गृहीत्वाकुलदेव्याश्चप्रीतयेस्नानमाचरेत् कृतसंकल्पएवासौकुलचक्रंजलेन्यसेत् कुलस्थानात्समानी। २३५
यंकुलमुद्रांकुशेनच कुलतीर्थानितत्रैवसमावाह्यशिवात्मकं ततोयंचद्विधाकृत्वानिधायप्रोक्षणंततोः स्वतंत्रेपि मूलंपठन्मूर्द्ध्नितो

यंमुद्रयाकुंभसंज्ञया क्षिप्त्वावारत्रयंदेवि शाचामेत्साधकाग्रणीः आत्मविद्याशिवैस्तत्वैस्ततोन्यच्चसमाचरेत् ॥ ज्ञानार्णवे ॥ कुलसूर्य्याय
देवायत्रिरर्घ्यंतुप्रदापयेत् ॥ देवान्ऋषीन्पितॄंश्चैवतर्पयेत्कुलवारिणा ॥ अथद्वितीयायोगोनिरूप्यते तत्रादौविजयास्वीकारः तथाचविजयाकल्पे॰
संविदासवयोर्मध्येसंविदेवगरीयसी संवित्प्रयोगस्तेनेह पूजादौसाधकोत्तमः कर्त्तव्यास्वमहापूजाकरणीयासुनिश्चितैः अयंप्रयोगः ॥
पूजादौकुलिनैःसर्वत्रकर्त्तव्यम् ॥ अन्यत्रापि ॥ आनंदेनविनाभ्रंशोनचतृप्यंतिदेवताः साचब्राह्मणीक्षत्रियावैश्याशूद्राः शुक्लरक्तपीतकृ
ष्णपुष्पभेदैस्तासांशुद्धिस्तत्रैव॰ ॐसंविदेब्रह्मसंभूतेब्रह्मपुत्रिःसदानघे भैरवाणांचतृप्त्यर्थंपवीत्राभवसर्वदा ॐब्राह्मण्यैनमःस्वाहा ॥
इतिशोधयेत् ॥ ॐसिद्धिमूलिकरेदेविमूलबोधप्रदायिनि राजाप्रजावशंकरिशत्रुकंठत्रिशूलिनि ॥ ॥ ऐंक्षत्रियायैनमःस्वाहा शोधयेदपरांततः
ॐअज्ञानेंधनदीप्ताग्नेज्ञानाग्निज्वालरूपिणि आनंदस्याहुतिंप्रीतिंसम्यग्ज्ञानंप्रयच्छमे ह्रींवैश्यायैनमःस्वाहा ॐनमःस्वामिनमः ॥
स्वामियोगमार्गप्रवर्त्तिनी त्रैलोक्यविजयेमातः समाधिफलदाभव क्लींशूद्रायैनमःस्वाहा शूद्रांचशोधयेत्ततः अमृतेऽमृतोद्भवेमृत
वर्षिणिपदंततः अमृतंमाकर्षयद्वंद्वं सिद्धिंदेहिततःपरम् अमुकंमेततोब्रूयाद्वशमानयततःपरम् द्विठांतोयंमनुःप्रोक्तःसर्वासामि
हशोधने प्रत्येकेनतुमंत्रेणशोधयेद्बु॰ अनेनसमुदायंशोधयेत् उत्तरतंत्रे मूलमंत्रंसप्तवारंतस्योपरिनियोजयेत् ध्यायेद्यथा कालिं
दीजलसंदोहकान्तिसन्तापहारिणीं वराभयसमायुक्तांसव्येतरभुजद्वयं नानारोगहरांऐंह्रींसर्वसौख्यप्रदायिनीं विजयांतामहंवंदेदु
र्गांदुर्गार्त्तिहारिणीं आवाहनादिमुद्रांचधेनुंयोनिंततःपरं दिग्बंधनच्छोटिकाभि स्तालत्रयपुरःसरं दिव्यदृष्ट्यापार्ष्णिघातैःसर्वानि
ॐअमृते अमृतोद्भवेअमृतवर्षिणिअमृतमाकर्षयाकर्षयसिद्धिंदेहिदेहिश्रीमदमुकदेवताय दंमेवशमानयस्वाहा ॥ इतितदुपरिसप्तधामूलंजप्त्वाधेनुयोनिप्रदर्श्य ४ ॥

॥ ॥ऐं वद वद वाग्वादिनी मम जिह्वाग्रे स्थिरीभव सर्वसत्ववशंकरि स्वाहा ३ ॥ ॥

द्वयानि रसश्च ॥ सप्तधा तर्प्पयेद्ब्रह्मरंध्रे मूलं जपन्मनुं गुरुं पद्मे सहस्रारे तथा संकेतमुद्रया त्रिवारं तर्प्पयेद्भक्त्या साधकः सिद्धिहेतवे मूल
मिष्टदेवता मंत्रमुच्चार्य्यामुकदेवतां तर्प्पयामि एवं गुरुं च ततः संकेतमुद्रया तत्वमुद्रया ततः स्वीकुर्यात् तथा च ऐं वद २ पदं ब्रूयाद्वाग्वादि
निपदं ततः मम जिह्वाग्रे स्थिरी इति भव सर्वपदं ततः सत्ववशंकरि स्वाहा मंत्रेण जुहुयान्मुखे तंत्रचूडामणौ० विनाहेतुकमासाद्य क्षोभयु
क्तो महेश्वरः न पूजां मानसं कुर्यान्नध्यानं नापि चिंतनं तस्माद्भक्त्या च पीत्वा च पूजयेत्परमेश्वरीं पित्वेति विजयामेव प्रकरणात् ॐ सुमिंद्र
मूलिनी देवी विजया चर्चिता परा अमृता तुलसी तुंगा तेजोमयी सुरेश्वरी एतानि दशनामानि विजयाहस्तगः पठेत् ॥ दुःखदारिद्र्यनाशं च भवेत्सत्यं
वदाम्यहं इति निमेत्त् अथ यजनप्रकारः ॥ तत्रादौ रात्रिप्रहरे गते तांबूलपूरितमुखः सत्कुलनायिकां पूजयेत् ॥ उत्तरतंत्रे० ॥ याममात्रे गते रात्रौ कु
लगेहं ततः पुमान् तांबूलपूरितमुखो धूपामोदसुगंधितः ॥ रक्तचंदनदिग्धांगो रक्तमाल्यानुलेपितः रक्तवस्त्रपरिधानो लासास्सगृहेगतः रक्तमा
ल्येन संवीतो रक्तपुष्पविभूषितः पंचकरांगसंकेतैः पूजयेत्कुलनायिकां कुलनायिका यथा तदुक्तं तत्रैव नटी कपालिनी वेश्या पुक्कशी नापितांगणा
रजकी रंजकी चैव स्वैरंध्री च स्ववासीनी घटीका खट्टिका चैव तथा गोपालकन्यका विशेषवैदग्ध्ययुताः सर्वा एता कुलांगनाः गुरुभक्तादेवभक्ता
घृणालज्जाविवर्जिताः ॥ संगोपनरताः प्राप्यस्तरुरूप्यः सर्वसिद्धिदाः अक्षताचारसंपन्नां शीलसौभाग्यशालिनीं सदानुष्ठाननिरतां सात्विकीं भ
क्तिसंयुतां कालुष्यरहितां कुर्य्यात्समया भक्तवत्सलां चातुर्य्यौदार्य्यदाक्षिण्यकरुणादिगुणान्वितां रूपयौवनसंपन्नां शीलसौभाग्यशालिनीं०
सद्यापरिगृहीतां वा यद्वा संकेतमागतां अथवा तत्क्षणे प्राप्तां मदनानलतापितां विलिप्तां रक्तगंधेन रक्तांबरविभूषितां सुगंधिरक्तकुसुमां—

सर्वाभरणभूषितां सुधूपधूपितां तन्त्वोक्तां कर्मसु योजयेत् कुमारीतंत्रे नटी कपालिनी वेश्या रजकी नापितांगना ब्राह्मणी शूद्रकन्या च तथा गोपाल
कन्यका मालाकारस्य कन्यापि नवकन्याः प्रकीर्तिताः ब्राह्मणीं तु ब्राह्मणविशेषम् आनीय च यजेत्तां तु प्रस्तुत तूलिकोपरि चार्वंगीं विकृतांगीं वास्य
विकल्पकमानसं वर्षीयसी पापरतां हूंकारामर्षलोलुपां अभक्ताम् अलसादीनां वर्जयेत्साधकोत्तमः गर्याहाकामतो वा पीसेव्या दृपि च यो
नरः लिप्यते नियतो मंत्री रौरवान्नानि वर्तते ॥ उपदिष्टा यदा देवि तदा पुत्री तु कन्यका पूजार्हा च यदा देवी तदा मात्मन संशयः एवं विधं कुल
मानीय उद्वर्तनादिकं विधाय प्रस्तुत तूलिकोपरि नियोजयेत् ॥ अथोत्तरतंत्रे ॥ तदानीय कुलं सम्यग् उद्वर्तनम् अनंतरम् स्नानं शुक्लदुकूलादि
अनुलेपन शोभितां अलंकृतां समानीय स्वागतं चासनं तथा निवेश्य तूलिकामध्ये नानापुष्पसुगंधिना चंदनागुरुकर्पूरकस्तूरीकुंकुमादि
भिः समाकीर्ण्य निवेश्याथ पूजयेत्कुलनायिकां ततो भूतशुद्ध्यादिकं विधाय तत्तत्कुलांगन्यासं कुर्यात् यथा अंगन्यासकरन्यासौ प्रा
णायामस्ततः परं विधाय मातृकान्यासं कुलांगे पि प्रविन्यसेत् ॥ ततः पंचमकारमानीय शोधनं कुर्यात् अथ देवद्रव्यस्य शोधनं प्रोक्षणा
दिकं कृत्वा हंसः इति जप्त्वा ततः एक एव परं ब्रह्म स्थूलसूक्ष्ममयं ध्रुवं कचोद्भवां ब्रह्महत्यां तेन ते नाशयाम्यहं सूर्यमण्डलसंभूते व
रुणालयसंभवे अमावीजमये देवि शुक्रशापाद्विमुच्यतां वेदानां प्रणवो बीजं ब्रह्मानंदमयं यदि तेन सत्येन ते देवि ब्रह्महत्या व्यपोह
तु ॥ ॐ वां वीं वूं वैं वौं वः ब्रह्मशापविमोचितायै सुरायै देव्यै नमः ॥ इति तदुपरि दशधा जपेत् ॥ ॐ ह्रीं श्रीं क्लीं क्रां क्रीं क्रूं क्रैं क्रौं क्रः कृष्णशापं वि
मोचय २ अमृतं श्रावय स्वाहा इति दशधा जपेत् । ॐ शां शीं शूं शैं शौं शः शुक्रशापविमोचितायै सुरादेव्यै नमः इति दशधा जपेत् ततो

मूलमंत्रं तदुपरि अष्टधा जपेत् देवतामयं विभावयेत् इति द्रव्यशुद्धिः एतद् द्रव्यदानं तु शूद्रस्यैव तथा च श्रीक्रमे॰ न दद्याद् ब्राह्मणो मद्यम
हादेव्यै कथंचन वामकामो ब्राह्मणोपि मद्यं मांसं न भक्षयेत् देव्यास्तु दक्षिणभागे चक्रपार्श्वे निवेदयेत् एतद् द्रव्यं तु शूद्रस्य नान्येषां तु क
दाचन वैश्यस्य माक्षिकं शुद्धं क्षत्रियस्य तु साज्यकं ब्राह्मणस्य गवां क्षीरं तांम्रे वा विसर्जेन्मधु नारिकेलोदकं कांस्ये सर्वेषां द्रव्यशोधने क्षत्रियवैश्ययो
स्तु गौडी माध्वी च दातव्ये तत्र तयोरधिकारात् तदभावे तु कल्पविधानं तथा च॰ गोक्षीरं ब्राह्मणो दद्याद् द्रव्यमाज्यं च बाहुजः वैश्यश्च माक्षिकं द्रव्यं शूद्रः
पैष्ट्यादिकं पुनः तेन शूद्रस्याप्यनुकल्पः कुलार्णवे॰ जलं क्षीरं घृतं भद्रं मधु मैरेयमासवं पौष्पं तरुभवं धान्यशाभवं चक्रनिर्मितं सहकारभवं
देवि त्रिविधे बहुभेदकं मादकं सर्वदा वर्ज्यं मद्यमांसं सुलोचनं ज्ञानेन संस्कृतं तत्तु महापातकनाशनं मादकं फलजं रम्यं द्रव्यं सेव्यं द्विजातिभिः
अमादकं कृत्वा देवेशि एवं सेव्यं तु बुधैः एतेन क्षत्रियादिभिरमादकं सेव्यं मादकस्य पापहेतुत्वमुक्तम् भैरवतंत्रे॰ मद्यमांसं विना चान्यद् यत्
किंचित्कुलसाधकः शक्त्यै दत्वा ततः शेषं गुरवे तन्निवेदयेत् तदनुज्ञाम् मूर्ध्नि कृत्वा शेषमात्मनि योजयेत् तेन क्षत्रियादीनां मुख्यस्य दानेऽधिका
रः ॥ न पानेऽपि तु पुनः ॥ पीत्वा पीत्वा पुनः पीत्वा यावत् पतति भूतले उत्थाय च पुनः पीत्वा पुनर्जन्म न विद्यते भैरवतंत्रे पानभ्रांतिर्भवेद्यस्य घृणास्पद
मरे तस्य: शुचौ चाशुद्धतांभ्रांतिः पापशंका च मैथुने सम्यक् पूजयेद् देवी चंडीमंत्रं कथं जपेत् तथा मदिरायां मैथुने च जातिं वृत्तिं न चाचरे राम॰ २३७
त् एतत्तु चतुर्थाश्रमिपरं तद्द्रव्यकरणे जातिं वृत्तिं चिंतां न कारयेत् एतेषां शोधनस्य चावश्यकत्वात् तथा च संशोधनमनाचरन्ये स्त्रीषु म
ध्येषु साधकः आचार्यः सिद्धिहानिः स्यात् क्रुद्धा भवति सुंदरी मध्येषु मुख्यानुकल्पेषु तथा तेन कुलपूजायामस्यावश्यकत्वं तथा च मधु

मांसं विना देवि कुलपूजां समाचरेत् जन्मान्तरसहस्रस्य सुकृतं तस्य नश्यति अथ मांसादिशोधनं मांसं तु त्रिविधं ज्ञेयं जलखेचरभूचरं त्रिविधं मां
सं संप्रोक्तं देवताप्रीतिकारकं मत्स्यं तु त्रिविधं देवि उत्तमाधममध्यमं उत्तमं त्रिविधं देवि शालपाठीनरोहितं मध्यमं कंटकैर्हीनं तैलाक्तं सुकला
न्वितं देव्याः प्रीतिकरं चैव मध्यमं तच्चतुर्विधं क्षुद्राणि तानि सर्वाणि अधमानि विदुर्बुधाः मांसाभावे तु कल्पः समयाचारे लवणार्द्रकपिण्याक
गोधूममाषकं तथा तथा लशुनं च महादेवि मांसप्रतिनिधिः स्मृतः मुद्रा तु द्विविधा कुलार्णवे त्रैहेयं मंडलाकारं चंद्रबिंबनिभं शुभं चारुप
क्वं मनोहारि शर्कराद्यैश्च पूरितं पूजाकाले देवताया मुद्रैषा परिकीर्तिता यामले भृष्टधान्यादिकं यावच्चर्वणीयं प्रकल्पयेत् तेषां संज्ञा कृता
मुद्रा महामोदप्रदायिनी तेषां शोधनं स्वतंत्रतंत्रे ॐ प्रतद्विष्णुस्तवते वीर्याणि प्रवोचं यः पार्थिवानि विममे रजांसि यो अस्कभायदुत्त
रः सधस्थमासदत् १ मांसमित्यादि ॐ त्र्यंबकं यजामहे सुगंधिं पुष्टिवर्द्धनं उर्वारुकमिव बंधनान्मृत्योर्मुक्षीय मामृतात् इत्यादिमीनं०
ॐ तद्विष्णोरिति मुद्रा अथ शक्तिशोधनं० भावचूडामणौ अदीक्षितकुलासंगात्सिद्धिहानिः प्रजायते तत्कथाश्रवणं चेत्स्यात्तत्कल्प
गमनं यदि सुकुलिनः कथं देवि पूजयेत्परमेश्वरीं श्रीक्रमे० संशोधनमनाचर्येति कौलिकतंत्रे अभिषेको भवेच्छुद्धिर्मंत्रस्योच्चारबिंदुभिः
बलाद्वा यत्नतो वापि अभिषेकं समाचरेत् अभिषेकमंत्रस्तु आदौ बालां समुच्चार्य त्रिपुरायै समुद्धरेत् नमः शब्दं समुच्चार्य इमां शक्तिं त
तो वदेत् पवित्रीकुरुशब्दांते मम शक्तिं कुरु प्रिये वह्निजायां समुच्चार्य सिद्धिमंत्रः सुरेश्वरि तस्याः कर्णे भेदबुद्ध्या मायाबीजं समुच्चरेत् ॥ इति
शक्तिशोधनम् ॥ ततः शोधितद्रव्यम् ॥ अर्घ्ये क्षिपेत् ॥ श्रीक्रमे ॥ अर्घ्यविधौ पूर्वशोधितद्रव्यं चतुष्टये नैव च संक्षिपेत् स्वतंत्रे आद्यद्रव्यम

ॐ तद्विष्णोः परमं पदं सदा पश्यंति सूरयः । दिवीव चक्षुराततं । तद्विप्रासो विपन्यवो जा ग्नवासः समिंधतां विष्णोर्य परमं पदम् ॥ ५ ॥

ऐं क्लीं सौः त्रिपुरायै नमः इमां शक्तिं पवित्रीकुरु मम शक्तिं कुरु प्रिये स्वाहा ॥ ३ ॥ ॥

तं०सा० र्घ्यपात्रे निःक्षिप्य मयनः सुधीः कुंडगोलाद्भवं द्रव्यं स्वयंभूकुसुमं तथा अर्घ्यं दत्त्वा महेशानि सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् सुधयाचार्घ्यदानेन योगिनी
२३८ नां भवेत्प्रियः महायोगी भवेद्देवि पीत्वा प्रक्षालितैर्जलैः भैरवतंत्रे पंचमात्तु परं नास्ति शाक्तानां सुखमोक्षयोः केवलैः पंचमैर्वापि सर्वसि
द्धीश्वरो भवेत्॥ तेन पंचमकारेण पूजा कर्तव्या ततोऽर्घस्थापनानंतरं पर्यंकमध्ये पूजयेत् मंडूकाय नमः इत्यादि तदुक्तं पूजयेदथ पर्यंक
मध्ये मण्डूकमग्रतः॥ कालाग्निरुद्रमाधारशक्तिं कूर्ममनंतरम् वराहं पृथिवीं कंदं नालं च केशराणि च पद्मं च कर्णिकां चैव मंडलं च सम
र्चयेत् ॥ धर्मं वैराग्यमैश्वर्यं ज्ञानमज्ञानमेव च अनैश्वर्यमवैराग्यमधर्ममपि पूजयेत् ज्ञानविज्ञानात्मकं चैवमात्मानं चापि पूजयेत्
गंधपुष्पाक्षतादीनि दत्त्वा तत्रैव धूपयेत् तथा मूलिकोपरि कुलं स्थापयित्वात्र पूजयेत् तथा च॰ तस्योपरि कुलं स्थाप्य पूजा तु स्थानमे
व च पूजयेत्ततस्तस्यां पंच कामान्समाहितः ह्रीं चैव कामराजं च क्लीं कंदर्पमैं च मन्मथं ब्लूं मकरध्वजं चैव स्त्रीं चैव हि मनोभवम् ॐ
कारादि नमोंतं च कुसुमैर्गंधसंयुतैः पूजयित्वा चतुर्दिक्षु पूजयेत्कुलनायिकां वटुकं भैरवं चैव दुर्गां च क्षेत्रपालकं पूजावाक्यं तु ॐ ह्रीं
कामराजाय नमः इत्यादि ऐं क्लीं स्त्रीं क्लीं क्लूं आधारशक्तिपीठपादुकां पूजयामि तस्याललाटे त्रिकोणं लिखेत् तथा च तंत्रांतरे वाग्भ
वं कामबीजं च स्त्रीबीजं कामराजकं ब्लूमात्मकं ततो दत्त्वा आधारशक्तिमुद्धरेत् श्रीपादुकां ततो दत्त्वा पूजयामि वदेत्ततः अनेन मनुना
तस्याललाटे सुमनोहरं त्रिकोणं तत्र संलिख्य सिंदूराद्यैर्वरानने उत्तरतंत्रे तस्या मूर्ध्नि त्रिकोणं च पंचमालिख्य यत्नतः महाप्रेतास २३८
नं मध्ये बालां च पूजयेत्ततः ततः ह्सौः सदाशिवमहाप्रेतपद्मासनाय नमः इति पूजयेत् ततो बालां च कामेशीं च पूजयेत् कुलार्णवे॰

॥गणेशंचकुलाध्यक्षंदुर्गांलक्ष्मींसरस्वतीं। त्रिकोणेषुचसंयोज्यवसंतंमदनंप्रिये स्तनयोःपूजयेत्पश्चान्मुखेतस्याःसुधाकरं उत्तरतंत्रे मौलौच
गणेशंकेशाग्रेकुलाध्यक्षंललाटके दुर्गांभ्रुवेस्तथालक्ष्मींरसनायांसरस्वतीमिति एतत्स्थानंवैपरीत्यंतदैक्षिकं ज्ञानार्णवे दक्षपादादिमूर्द्धां
न्तंवाममूर्द्धादिसुंदरि पादांतंपूजयेत्सर्वाःकलावैकामसोमयोः श्रद्धाप्रीतीरतीचैवभूतिःकांतिर्मनोरमा मनोहरांमनोरमांमदनोन्मादि
नीतथा मोहनीदीपनीचैवशोषणीचवशंकरी रंजनीचैवदेवेशिशोडशीप्रियदर्शना स्वरषोडशसंयुक्ताएताःकामकलायजेत् वाक्यं
तु अंश्रद्धायैनमः आंप्रीत्यैनमइत्यादि ततश्चंद्रकलाःपूज्याःशिरसिश्रवणावधि पूषारमाचसुमनारतिःप्रीतिस्तथाधृतिः ऋद्धासोमा
मरीचिश्चशैलजेचांशुमालिनी अंगिरावशिनीचैवछायासंपूर्णमण्डला तथातुष्टामृतेचैवकलासोमस्यषोडश अंगिरस्थानेमंदिरा
पाठः॥उत्तरतंत्रे॥ स्वरैरेवप्रपूज्याहिसर्वकार्यार्थसिद्धये ललितातंत्रे॰ भगेतदीयविज्ञेयानाड्यस्तिस्रःप्रवाहिकाः एकानुवाहीकाचांद्रि
सौरीकन्यानुवाहिकाः आग्नेयीचापराज्ञेयापूजयेत्तासुसाधकः अमृतंस्रवतिचांद्रीसापुष्पंस्रवतिभानवी बीजंस्रवतिचाग्नेयीतास्तु ना
मभिरर्चयेत् वाग्भवाद्यैर्नमोयुक्तैःपूजयेत्सुप्रसन्नधीः तेनऐंचांद्र्यैनमः ऐंसौर्य्यैनमः ऐंआग्नेय्यैनमः उत्तरतंत्रे पूजयेन्मदनागारे र
क्तचंदनचर्चिते भगमालामनुप्रोच्यत्रितारानंतरंतथा ऐंह्रींश्रींजंब्लुंक्लिन्नेततःपरं सर्वाणीतिभगानी तिवशमानयमेततः स्त्रींह्रूंक्लीं
ब्लुंभगमालिन्यैनमः ऐंह्रींश्रीमितिमंत्रेणगंधाद्यैस्तामभ्यर्चयेत् तत स्तत्रैवमूलंपूजयेत् तंत्रांतरे॰ इहाप्यावाहनंनास्तिजीवस्या
सौमहेश्वरी अथैवंचविधानेनतांषोडशोपचारकैः इष्टदेवंप्रपूज्याथसर्वसिद्धीश्वरोभवेत् ततःस्वलिंगंपूजयेत् तथाच अर्चयेद्दं

तं०सा० धपुष्पाद्यैःस्वशिवंतदनंतरं मूलमंत्रंच ॐनमःशिवायतत्परंयजेत् तत्पुरुषवामाघोरसद्योजातेशसंज्ञकः श्रीविद्यायांतु तारंचभुव
२३९ नेशानीनथात्रिपुरसुंदरी नमःशिवायवीद्येयेदशार्णापरिकीर्तिता इतिविशेषः सुंदरीसुंदरीत्रिकूटंतत्पुरुषादिमंत्रास्तुपूर्वोक्ताः॥
निवृत्तिंचप्रतिष्ठांचविद्यांचतदनंतरं शांतिंचशांत्यतीतांचतदंगेतदनंतरं समग्रविद्यामुच्चार्यत्रिकोणंचैवपूजयेत् अवधूतेश्वरीकुब्जां
कामाख्यांसमयामपि वज्रेश्वरींकालिकांचतथादिक्करवासिनी तथाचंडेश्वरींतारांपूजयेदत्रसाधकः तदानुज्ञांततोलब्ध्वादत्वाता
न्मूलमेवच शिवंचतत्रनिःक्षिप्यगजतुंडाख्यमुद्रया धर्माधर्महविर्दीप्ते आत्माग्नौमनसास्रुचा सुषुम्नावर्त्मनानीत्यमसद्वृत्तीर्जुहो
म्यहं स्वाहांतोयंमहामंत्रआरंभेपरिकीर्तितः ततोजपेत्तद्वियंगच्छन् विद्यांत्रिभुवनेश्वरीं जपेदिति अष्टोत्तरसहस्रंशतंवाःसुधी
जपेत्॥ प्रकाशकहस्ताभ्यामवलंब्योन्मनीस्रुचा धर्माधर्मकलास्नेहपूर्णमग्नौजुहोम्यहं स्वाहांतोयंमहामंत्रःशुक्रस्यागमेकीर्तितः
विशेषस्तु ज्ञानार्णवे० शिवशक्तिसमायोगोयोगएवनसंशयः शीतकायेमंत्ररूपेणचचंनस्तवनंभवेत् आलिंगनंतुकस्तूरीकर्पूरंचंद
नंभवेत् नखदंतक्षतादीनिपुष्पाणिविविधानिच॥ मैथुनंतर्पणंविद्धिवीजपातोविसर्जनं ज्ञानार्णवे० आलिंगनंचुंबनंचस्तनयो
र्मर्दनंततः दर्शनंस्पर्शनंयोनेर्विकारंलिंगघर्षणं प्रवेशंस्थापनंशक्तेर्नवपुष्पाणिपूजने यामले० संयोगाज्जायतेसौख्यंपरमानंदल तं० २३९
क्षणं कुलामृतंप्रयत्नेनगृह्णीयाद्दुर्लभंनरः तेनामृतेनदिव्येनसर्वेतुष्टाभवंतिहि यत्कामंकुरुतेमंत्रीतत्तत्क्षणादेवसिध्यति०॥०
ज्ञानार्णवे कुलद्रव्यंचसंशोध्यशिवशक्तिमयंप्रिये वीजामृतंपरंब्रह्मरूपंनिःक्षिप्यसुंदरि अर्घ्यपात्रामृतेक्षिप्त्वानिर्विकल्पःसदा

ॐ अमृते अमृतोद्भवे अमृतवर्षिणि शुक्रशापप्रमोचय २ अमृतं श्रावय २ अमृतं कुरु २ स्वाहा ५ ॥

नघः श्रीविद्याक्रममभ्यर्च्य परं ब्रह्ममयो भवेत् श्रीविद्येसुपलक्षणं इति तैकथितं स्नानं सारस्यं वरानने सविकल्पस्य सततं पापभाक् जायते नरः ॥
विविकित्सापरो मंत्री जायते गुरुतल्पगः अत एव वरारोहे निर्विकल्पः सदा भवेत् समयाचारे कुलामृतं समादाय तदर्थेन निःक्षिपेद्बुधः तदर्धेण
समाराध्य पूजाशेषं समापयेत् कुलामृतं शोधितं शोधनमंत्रस्य श्रीक्रमे ॐ अमृते अमृतोद्भवे अमृतवर्षिणि प्रिये देवि पदं शुक्रशापप्रमोचय
पदद्वयं अमृतं श्रावय द्वं द्वं अमृतं कुरु युग्मकं स्वाहापदं ततो देवि शुक्रसिद्धिर्भवेत् प्रिये शुक्लैरक्षततंदुलैः सुगंधैः कुसुमान्वितैः अर्घ्यद्रव्यस्य
देवेशि योनौ देवी प्रपूजयेत् ॥ उत्तरतंत्रे ॥ धूपदीपेश्च नैवेद्यैर्विविधैः कुलसाधकः विधायवंदितां तां च तदुच्छिष्टं स्वयं चरेत् शिवागमे अवि
चारं शक्त्युच्छिष्टं पिवेच्चक्रे स्ववीरोपरि घोरं च नरकं याति कुलमार्गात्पतेद्ध्रुवं तस्माद्विचार्य यत्नेन शक्त्युच्छिष्टं भजेत्सुधीः आनंदकारयेद्वीरस्त
त्वं निर्भ्रांति तत्पिवे इति कुलपूजा नैवेद्यं यामले नैवेद्यं त्रिपुरादेव्या वांछंति विबुधाः सदा तस्माद्देवं कुलं श्रेष्ठं ब्रह्मणैवेस्मेव पिच महद्युद्ग
यस्सर्वायगणेशायसमापच ॥ वह्नये च वरुणाय वायवे धनदाय च ईशानाय महादेवि साधकाय प्रदापयेत् त्रिपुरेसुपलक्षणं अथवीराणां
पुरश्चरणं निरूप्यते तत्रादौ परकीयनारीदीक्षितां यथाशक्ति पूजयेत् तथा कुलचूडामणौ पुरश्चरणकालेपि परयोषां प्रपूजयेत् ॥ दीक्षि
तां वस्त्रभूषाद्यैर्भोज्यैपायस संभवैः आरंभकालेति यतं स्वयं पक्वान्नमतं नानाविधं पिष्टकं च नानारससमन्वितं ॥ दुग्धं दधि घृतं भक्तं नव
नीतं सशर्करं उपलाखंडचूर्णं च नानाविधरसान्वितं नारिकेलं कपित्थं च नागरंगं सुदर्शनं किंपाकं बीजपूरं च दाडिमीफलमुत्तमं नानारण्य
फलं चैव नानागंधविलेपनं चंदनं मृगनाभिं च श्रीखंडं नवपल्लवं टंकनं लोध्रकं चैव जलजं वनजं तथा नानाशैलसमुद्भूतं नानालंकारभूषि

तं०सा० तं शून्यंगेहे समानोपचारैर्गंधोदकविशोधितं अमतीकरणंकुर्याच्छक्तिंचाभिमुखींनयेत् ब्राह्मणीक्षत्रियावैश्याशूद्राचकुलभूषणाः वैश्यानापि
२५० तकन्याचरजकीनटिनीतथा विशेषवैदग्धयुताः सर्वाएवकुलांगना अथदीक्षिताः अष्टशक्तीःक्रमेणसंस्थाप्यार्घ्यपात्रंस्थापयित्वा अर्घ्या
दकेनाभ्युक्ष्यवमितिधेनुमुद्रयामृतीकृत्याष्टशक्तिरूपभेदंकृत्वाब्राह्म्याद्यष्टशक्तीनांसंज्ञाभिर्नामकरणंकृत्वाक्रमेणासनादिकंदद्यात्
तदुक्तंतत्रैव० अष्टकस्यारूपभेदंविलोक्यामर्षवेष्टितं ब्राह्म्याद्यष्टशक्तीनांनामभिःकृतसंज्ञकाः आसनंप्रथमंदत्वास्वागतंचपुनःपुनः
अर्घ्यपाद्यंचपानीयंमधुपर्कंकुलंततः स्नापयेद्दधदुग्धादिकेशसंस्कारमेवच धूपयित्वाततःकेशान्कौशेयंचनिवेदयेत् ततःस्था
नान्तरेपीठमास्तीर्यपादुकाद्वयंदत्वातत्रसमासीनांनानालंकारभूषणैः भूषयित्वानुलेपंचगंधमाल्यंनिवेदयेत् तदुक्तंज्ञानार्णवे
ततःस्थानांतरेपीठमास्तीर्यपादुकाद्वयंदत्वातत्रसमासीनांनानालंकारभूषणैः भूषयित्वानुलेपंचगंधमाल्यंनिवेदयेत् ततस्तां
तांशक्तिंयथाक्रमेणब्राह्म्यादिरूपांसमावाह्य जीवन्यासादिकंकृत्वागंधपुष्पधूपदीपान्नव्यंजनादिकंदत्वातासांसव्यकर्णेक्रमेणस्तो
त्रंपठेत् तदुक्तंतत्रैव० तांतांशक्तिंसमावाह्यमूर्ध्नितासांसमाचरेत् भोज्यंमंडलमध्येचस्वर्णपात्रेसुशोभने चर्व्यंचोष्यंचलेह्यंचपेयं त०सा०
भक्ष्यंनिवेदयेत् अदीक्षिताभवेद्यातुतदामायांनिवेदयेत् तासांसव्येषुकर्णेषुततःस्तोत्रंसमाचरेत् अथस्तोत्रम् मातर्देविनमस्ते २५०
स्तुब्रह्मरूपधरेनघे कृपयाहरविघ्नंमेमंत्रसिद्धिंप्रयच्छमे माहेश्वरदेदेविपरमानंदरूपिणि कृपयेत्यादिकौमारिसर्वविद्येशिकु
मारक्रीडनेवरे कृपयेत्यादि विष्णुरूपधरेदेविविनतासुतवाहिनी कृपयेत्यादि वाराहिवरदेदेविदंष्ट्रोद्धृतवसुंधरे कृपयेत्यादि

शक्ररूपधरे देवि शक्रादिसुरपूजिते॥ कृपयेत्यादि। चामुंडे मुंडमालासृक्चर्चिते विघ्ननाशिनि कृपयेत्यादि। महालक्ष्मी महोत्साहे क्षोभसंताप
हारिणि कृपयेत्यादि। सिद्धिमातृमये देवि सिद्धिमातृबहिष्कृते एकैव बहुविधे देवि विश्वरूपे नमोस्तु ते एतत्स्तोत्रं पठेद्यस्तु कर्मारंभेषु संयुतः॥
विदग्धां वा समालोक्य तस्य विघ्नं न जायते कुलीनस्य हार देवाः कथितास्तव पुत्रक दीक्षाकाले नित्यपूजासमये नार्चयेद्यदि तस्य पूजाफलं वत्स
नीयते यक्षराक्षसैः॥ यदि क्रीडापरा सा तु भोजनेनतृहा हृहिः स्थितस्तावत्पठेत्स्तोत्रं यावत्तृप्तिः प्रजायते आचम्य सुखवासादितांबूलं च निवेदये
त् ततोस्यास्तु नर्मालिंगं धवं दनपंकीलं विसृज्य च नमस्कृत्य वरं प्रार्थ्य सुखी भवेत् अन्या यदि न गच्छेत्तु निजकं यानि जानुजा अग्रजा मातुला
नी वा माता वा तत्सपत्निका पूर्वाभावे परा योज्या मदंशा योषितामताः सर्वाभावे एकतरा पूजनीया प्रयत्नतः एकश्चेत्तु कुलशास्त्रज्ञः पूजार्हा
त्रभैरव सर्व एव सुराः पूज्या नित्यं ब्रह्मशिवादयः एका च युवती तत्र पूजिता चावलोकिता सर्वा एव परा देव्यः पूजिताः कुलभैरवः आदावं
ते च मध्ये च लक्षपूर्तौ विशेषतः न पूजयति चेत्कांतां तदा विघ्नैर्विलिप्यते पूर्वार्जितफलं नास्ति का कथा परजन्मनि तस्मात्सर्वप्रयत्नेन
पूजयेत्कुलसुंदरी अत एवं लक्षजपादौ मध्ये ऽंते च शक्तिं पूजयेत् लक्षमित्युपलक्षणम् ततो रात्रौ पंचमेन देवीं संपूज्य रहस्यमालया कु
लसुक्तो गुरुं शिरसि हृदि देवीं च ध्यात्वा शिवोहमिति भावयन् जपं कुर्यात् मुंडमालायां गते तु प्रथमे यामे तृतीयप्रहर एवधि निशायां च प्रजप्त्र
यं एवं विशेषे जपेन्न च स्वतंत्रे० रात्रौ मांसासुचे देवीं पूजयित्वा विधानतः ततो नग्नां स्त्रियं नग्नो रमन्नक्षेद्युतो पिवा जपेल्लक्षं महादेवी होमये
ज्वलितेंधने योनिकुंडस्थिते सर्पिर्मत्स्यमांसयुतं भृशं दशांशतर्प्पयेद्दुग्धे मांसमिश्रैस्तु साधकः तर्पणस्य दशांशेन अभिषिंचज्जगन्मयी

दशांशं भोजयेत्साधुसाधकं देवताप्रियं द्रव्यं मांसं च मत्स्यं च चर्वणं तु प्रदापयेत् ततस्तु तोषयेद्भक्त्या गुरुं स्वर्णादिभिः प्रिये एतत्कस्मान्महादेवि मंत्रः
सिध्यति निश्चितं इति कुलपुरश्चरणम् ॥ अथ योगिनां मंत्रस्नानादि ॥ तंत्रांतरे० ॥ अथानन्यजनं वक्ष्ये दृष्टादृष्टफलप्रदं गुरुध्यानं प्रकुर्वीत प
श्चापूर्वं विशालधीः मंत्रस्नानं ततः कुर्याद्वक्ष्यमाणेन वर्त्मना स्नायाच्च विमले तीर्थे पुष्करे हृदयाश्रिते विंदुतीर्थेषु यः स्नाता पुनर्जन्म न विद्यते०
इडासुषुम्ने शिवतीर्थके स्मिन् ज्ञानांबुपूर्णे वहतः शरीरे ब्रह्मांबुभिः स्नाति तपोः सदा यः किं तस्य गांगैरपि पुष्करैर्वा इति स्नानम् ॥ अथ संध्या०
शिवशक्त्योः समायोगो यस्मिन्काले प्रजायते सा संध्या कुलनिष्ठानां समाधिस्थैः प्रतीयते तर्पणं तु० मूलाधारात्तु ज्वलंती च सोमसूर्याग्निरू
पिणी कुंडलिनी समुत्थाप्य परबिंदुं निवेश्य च तदुद्भवामृतेनेह तर्प्पयेदिहदेवतां तदुक्तं नवरत्नेश्वरे० चन्द्रार्कानलसंयुक्ता ज्वलितं यत्पर
मं तेनामृतेन द्रव्येण तर्प्पयेदिष्टदेवतां इति तर्प्पणं ब्रह्मरंध्रादधोभागे पश्चाद्रूपाच्च सुतमं कलासारेण संपूर्य्य तर्पयेत्तेन खेचरीं इत्यर्घं ॥
आधारे लिंग नाभौ हृदयसरसिजे तालुमूले ललाटे द्वे पत्रे षोडशारे द्विदशदशदले द्वादशार्द्धे चतुष्के वासान्ते बालमध्ये डफकठसहिते कंठदे
शे स्वरांश्च हक्षौ कोदंडमध्ये त्वमसि हि मलधीर्व्योमसंपत्तिसिद्ध्यै इत्यंतर्मातृकावर्णन्यासमेव कंठकूपादक्रमात् षडंगमथ कुर्याद्द्वितीयेन दे
वीमयो भवेत् ॥ ईड्यमानहृदर्थोयं हृदयः स्याच्चिदात्मकः क्रियते तत्परत्वेन हृन्मंत्रेण ततः परं सर्वज्ञादिगुणोत्संगे संचिद्रूपे परात्मनि
क्रियते तत्परत्वेन शिरोमंत्रेण देशिकैः हृच्छिरोरूपचिद्धाममयता भावना दृढा क्रियते निजदेहस्य शिखामंत्रेण देशिकैः हैं शिखायै वषट्
मंत्रात्मकस्य देहस्य मंत्रवाच्येन तेजसा सर्वतो वर्म्ममंत्रेण क्रियते देहसंवृतिः यद्भुदाति परं धाम सच्चिद्रूपे परात्मनि हृदयादिमयं तेजः

स्यादेतन्नेत्रसंज्ञितं आध्यात्मिकादियत्साधकस्य विनाशयेत् अविद्यायातमंत्रं यत्परं धामसमीरितं इतिन्यासं समाचर्य्य ततो ध्यायेच्चिदात्म
कं शक्तिद्वयपुटान्तस्थमलकद्वयसंस्थितं ज्योतिस्तत्त्वमयं ध्यायेत्कुलाकुलनियोजयेत् ॥ शृंगाटकद्वयमध्यस्थं शक्तिद्वयपुटीकृतं सदा
समरसं ध्येयं ध्यानं तत्कुलयोगिनां कीर्णसंस्थं तदादिस्थं चंद्रभास्करमध्यगं महाशून्ये लयं कृत्वा पूर्णस्तिष्ठति योगिराट् निरालंबे पदे
शून्ये यत्तेजउपजायते तद्गर्भमभ्यसेन्नित्यं ध्यानमेतद्धि योगिनां तद्गर्भमित्यन्तःकरणस्यमभ्यसेदिति अथ पूजां प्रवक्ष्यामि यथा तंत्रानु
सारतः ॥ अचंचलैर्विषयैः पुष्पैस्तांस्तान्तन्मयो भवेत् ध्यासस्तन्मयता बुद्धिः सोहं भावेन पूजयेत् अमायमनहंकारमरागममदं तथा अमो
हकमदंभं च अद्वेषाक्षोभको तथा: अमात्सर्यमलोभं च दश पुष्पं विदुर्बुधाः अहिंसा परमं पुष्पं पुष्पमिंद्रियनिग्रहं दयापुष्पं ज्ञानपुष्पं धर्मपुष्पं
चपंचमं इत्यष्टसप्तभिः पुष्पैः पूजयेत्परदेवतां अथातः संप्रवक्ष्यामि येन तन्मयतां लभेत् आत्मनामपरीच्छिन्नं विभाव्य आत्मान्तरात्मा ज्ञा
नात्मास्वरूपं चतुरस्रचित्कुंडमानंदमेखलावृतं अर्द्धमात्राकृतियोनिभूषितं नाभौ ध्यात्वा तन्मध्यस्थज्ञानाग्नौ जुहुयात् यथा आत्मानमप
रिच्छिन्नं [illegible] साधकोत्तमैः आत्मान्तरात्मा परमात्मज्ञानात्मानः प्रकीर्तिताः एतद्रूपं तु चित्कुंडं चतुरस्रं विभावयेत् ॥ आनन्दमेखलारम्यं
बिंदुत्रयान्वितं च तत् अर्द्धमात्रायोगरूपं ब्रह्मानंदमयं भवेत् परे देवमये कुंडे सर्वज्ञानविजृम्भिते चिदग्नौ च प्रजुहुयात्साधकः स्थिरमानसः
शब्दस्पर्शात्कारूपमसरं तु विजृंभितं अक्षराणि हुतान्यत्र निःशब्दं ब्रह्म जायते कृताकृतस्य पापपुण्यसंकल्पोऽविकल्पकौ न धर्माध
र्मौ साधकेन्द्रो हविस्तेन प्रकल्पयेत् चिदग्नौ जुहुयान्मंत्री मूलांतेन यथाक्रमं मूलांते नाभिचैतन्यरूपाग्नौ हविषा मनसा स्रुचा ज्ञानप्रदीपिते नित्यमक्ष

सर्वत्र अनेनप्रथमाहुतिंदद्यात् ततोमूलांतः धर्म्माधर्म्महविर्दीप्ते आत्माग्नौमनसास्रुचा सुषुम्नावर्त्मनानित्यमक्षवृत्तीर्जुहोम्यहं अनेनद्वितीयाहु
तिंदद्यात् ततोमूलांते प्रकाशाकाशहस्ताभ्यामवलंब्योन्मनीस्रुचा धर्म्माधर्म्मकलास्नेहपूर्णमग्नौजुहोम्यहं इतितृतीयाहुतिंदद्यात् ॥ ततो
मूलांते॰ अंतर्निरंतरनिरिंधनमेधमानेमायांधकारपरिपंथिनिसंविदग्नौ कस्मिंश्चिदद्भुतमरीचिविकाशभूमौ विश्वंजुहोमि वसुधादिशिवाव
सानं इत्यंतर्यजनंकृत्वासाक्षाद्ब्रह्ममयोभवेत् ॥ नतस्यपापपुण्यानिजीवन्मुक्तोभवेन्नरः अयंतत्रप्रयोगोज्ञानिनामेव अथांतःपंचमकारयज
नप्रकारः ॥ तदुक्तंकुलार्णवे ॥ सुराशक्तिःशिवोमांसंतद्भोक्ताभैरवःस्वयं तयोरैक्यंसमुत्पन्नआनंदोमोक्षउच्यते आनंदोब्रह्मणोरूपंतच्चदे
हेव्यवस्थितं तस्याभिव्यंजकंद्रव्यंयोगिभिस्तेनपीयते लिंगत्रयविशेषज्ञःषट्चक्रपद्मभेदिनः पीठस्थानानिचागत्यमहापद्मवनंव्रजेत्
आमूलाधारमाब्रह्मरंध्रंगत्वापुनःपुनः चिच्चंद्रःकुंडलीशक्तिःसामरस्यमहोदयः व्योमपंकजनिःस्यंदसुधापानरतोनरः मधुपानमिदंदेवि
चेतरंमद्यपानकं पुण्यापुण्यपशुंहत्वाज्ञानखड्गेनयोगवित् परेलयंनयेच्चित्तंपलाशीतिनिगद्यते मनसाइंद्रियगणंसंयम्यात्मनियोज
येत्॰ मांसाशीचभवेद्देविइतरेप्राणघातकाः ॥ परशक्त्यात्ममिथुनंसंयोगानंदनिर्भरः मुक्तास्तेमैथुनंतत्स्यादितरेस्त्रीनिषेवकाः ॥ ॥
अथकुमारीपूजा ॥ तत्रकुमारीनिर्णयः यामले॰ ॥ एकवर्षाभवेत्संध्याद्विवर्षाचसरस्वती त्रिवर्षाचत्रिधामूर्तिश्चतुर्वर्षातुकालिका सुभ
गापंचवर्षातुषड्वर्षाचउमाभवेत् ॥ सप्तभिर्म्मालिनीप्रोक्ताअष्टवर्षाचकुब्जिका नवभिःकालसंदर्भादशभिश्चापराजिता एकादशातुरु

द्राणे द्वादशाब्दे तु भैरवी ॥ त्रयोदश महालक्ष्मीर्द्विसप्ता पीठनायिका ॥ क्षेत्रज्ञा पंचदशभिः षोडशे चाम्बिका भवेत् ॥ एवं क्रमेण संपूज्य यावत्पुष्पं न वि
द्यते प्रतिपदादिपूर्णांतं वृद्धिभेदेन पूजयेत् महापर्वसु सर्वेषु विशेषाच्च पवित्रके महानवम्यां देवेशि कुमारीश्च प्रपूजयेत् तत्र पूजाक्रमः
कुमारीमानीय ऐंकारेण जलं तन्नाम्ना देवी बुद्ध्या ह्रींकारेण पाद्यं श्रीकारेणार्घ्यं हूं बीजेन चंदनं ह्रींकारेण पुष्पाणि ह्सौः मंत्रेण धूपदीपादि
कं दद्यात् ॥ ततः षडंगेन पूजयेत् ॥ यथा ॥ ऐं ह्रीं श्रीं हौं हैं कुलकुमारि हृदयाय नमः ॥ हैं ऐं श्रीं ह्रीं श्रीं श्रूं स्वाहा शिरसे स्वाहा ॐ ह्रीं शिखा
यै वषट् ॥ ऐं ह्रीं कुलवागीश्वरि कवचाय हुं ॥ ऐं वाग्भव कुलेश्वरि नेत्रत्रयाय वौषट् ॥ ह्रीं अस्त्राय फट् ॥ ततः ऐं सिद्ध जयाय पूर्ववक्त्राय नमः
ॐ जयाय उत्तरवक्त्राय नमः ॥ ऐं ह्रीं श्रीं कुब्जिके पश्चिमवक्त्राय नमः ॥ ऐं कालिके दक्षिणवक्त्राय नमः ॥ वाग्भवेन पुरः क्षेमं मायाबीजे पु
णाष्टकं श्रियो बीजे श्रीयो लाभः ह्रींबीजे चारिसंक्षयः भैरवेन तु बीजेन खगत्वममरादिभिः कुमारिका त्वहं नाथस्सदा त्वं हि कुमारि
का अष्टोत्तरशतं वापि एकां वापि प्रपूजयेत् पूजिताः प्रतिपूज्यंते निर्दहंत्यवमानिताः कुमारी योगिनी साक्षात्कुमारी परदेवता ॥ अ
सुराश्च नागाश्च ये ये दुष्टग्रहा अपि भूतवेतालगंधर्वडाकिनीयक्षराक्षसाः याश्चान्या देवताः सर्वा भूर्भुवःस्वश्च भैरवाः पृथिव्यादी
नि सर्वाणि ब्रह्मांडं सचराचरं ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च ईश्वरश्च सदाशिवः ॥ ते तुष्टाः सर्वं तु प्राप्य यस्तु कन्यां प्रपूजयेत् विधियुक्तं कुमा
रीभिर्भोजयेद्देवभैरवी ॥ पाद्यमर्घ्यं तथा धूपं कुंकुमं चंदनं शुभं भक्तिभावेन संपूज्य कुमारीभ्यो निवेदयेत् प्रदक्षिणत्रयं कुर्याद्दादे
मध्ये तथांततः ॥ पश्चाच्च दक्षिणा देया रजतस्वर्णमौक्तिकैः ॥ दक्षिणां च कुमारीभ्यो दद्यात्क्रमतस्तथा ॥ विवाहयेत्स्वयं कन्या

तं॰सा॰ ब्रह्महत्याविनश्यति॥ गोहत्यांचस्त्रीहत्यांचसर्वंपापंप्रणश्यति॥ योयस्यपुण्यकालेतुकन्यादानंप्रकल्पयेत् भुक्तिमुक्तिफलंतस्यसोभा
२४३ ग्यंसर्वसंपदः रुद्रलोकेवसेन्नित्यंसत्रिनेत्रोभगवान्हरः षष्टिकोटिसहस्राणिअश्वमेधशतानिच तत्फलंलभतेसद्योयस्तुकन्यां
विवाहयेत्॥ वालुकासागरेज्ञेयंतावदब्दसहस्रकं एकैकंकुलमुद्धृत्यरुद्रलोकेमहीयते कन्यादानंतुतत्तद्देवताप्रीतये इतिसंप्रदा
यः॥ वस्तुतस्तुतत्तद्भूषायाःकन्यायास्तत्तद्गुणशिवरूपसंप्रदानीयेविभाव्यदद्यादितिरहस्यार्थः॥ अथयोगक्रियागौतमीये॥ गोतम
उवाच॰॥ देवर्षेयोगयुक्तात्मन्योगानुभवदर्शक सांख्ययोगविशेषज्ञकर्मयोगनिषेधकः विनायोगेनसिद्ध्येतकुंडलीचक्रमःप्रभो॥
मूलपद्मेकुंडलिनीयावन्निद्रायिताप्रभो तावत्किंचिन्नसिद्ध्येतमंत्रयंत्रार्चनादिकं जागर्तियदिसादेवीबहुभिःपुण्यसंचयैः तदाप्रसादमा
यातिमंत्रयंत्रार्चनादयः शिववद्धिहरेर्लोकेषैश्वर्यसमन्वितः योगयोगाद्भवेन्मुक्तिर्मंत्रसिद्धिरखंडिता सिद्धमनोपरएवाप्निरितिशा
स्त्रार्थनिर्णयः॥ तस्मात्कार्त्स्न्येपरयोगंकथयस्वमुनीश्वर॥ युक्तात्मायेनविहरेत्स्वर्गेमर्त्येरसातले जीवन्मुक्तश्चदेहांतेपरंनिर्वाणमाप्नुया
त् नारदउवाच॰ कथयामितवस्नेहाद्योगयोग्योसिगोतम संसारोत्तारणेयुक्तिर्योगशब्देनकथ्यते॥ एवंजीवात्मनोराहुर्योगंयोगविशा
रदः तवस्नेहात्समाख्यातायोगविघ्नकरामुने कामक्रोधलोभमोहमदमात्सर्यसंज्ञकाः योगांगैरेभिर्निर्जित्ययोगिनोयोगमाप्नुयुः॥ राम॰
यमनियमावासनौप्राक्तोप्राणायामस्ततःपरं प्रत्याहारंधारणाख्यंध्यानंसर्वसमाधितः॥ अष्टांगान्याहुरेतस्मिन्योगिनोयोगसाधने अहिंसा २४३
सत्यमस्तेयंब्रह्मचर्यंदयार्जवं क्षमाधृतिर्मिताहारःशौचंचेतिर्यमोदश तपःसंतोषआस्तिक्यंदानंदेवस्यपूजनं सिद्धांतश्रवणंचै

वह्नीमेंतिश्चजयोहुतं दशैतेनियमाःप्रोक्तायोगशास्त्रविशारदैः आसनानिपूर्वोक्तानि इडयाकर्षयेद्वायुंबाह्यंषोडशमात्रया धारयेत्पूरितंयोगीच
तुःषष्ठ्याचमात्रया सुषुम्नामध्यगासम्यग्द्वात्रिंशन्मात्रयाशनैः नाड्यापिंगलयाचैनंरेचयेद्योगवित्तमः ॥प्राणायाममिमंप्राहुर्योगशास्त्रविशारदाः
भूयोभूयःक्रमात्तस्यव्यत्यासेनसमाचरेत् मात्रावृद्धिक्रमेणैवसम्यग्द्वादशषोडश जपध्यानादिभिर्युक्तंसगर्भंतंविदुर्बुधाः तदपेतंविगर्भंच
प्राणायामंपरंविदुः क्रमादभ्यसतःपुंसोदेहेस्वेदोद्गमोधमः मध्यमःकंपसंयुक्तोभूमित्यागोपरोमतः उत्तमस्यगुणावाप्तिर्यावच्छीलन
मिष्यते इंद्रियाणांविचरतांविषयेषुनिरर्गलं बलादाहरणंतेभ्यःप्रत्याहारोविधीयते अंगुष्ठगुल्फजानूरुसीमनीलिंगनाभिषु हृद्ग्री
वाकंठदेशेषुलंबिकायांततोनसि भ्रूमध्येमस्तकेमूर्ध्नि द्वादशांतेयथाविधि धारणंप्राणमरुतोधारणेतिनिगद्यते समाहितेनमनसाचैत
न्यांतरवर्तिनां आत्मन्यभिष्टदेवानांध्यानंध्यानमिहोच्यते समत्वभावनांनित्यंजीवात्मपरमात्मनोः समाधिमाहुर्मुनयःप्रोक्तमष्टांगल
क्षणं इतितेकथितंविप्रकामादिषट्कनाशनम् इदानींकथयिष्येहंमंत्रयोगमनुत्तमं ॥ विश्वशरीरमित्युक्तंपंचभूतात्मकंमुने चंद्रसू
र्याग्नितेजोभिर्जीवब्रह्मैक्यरूपिणं तिस्रःकोट्यःस्तदर्द्धेनशरीरेनाड्योमताः तासुमुख्यादशप्रोक्तास्तासुतिस्रोव्यवस्थिताः ॥प्र
धानामेरुदंडेतुचंद्रसूर्याग्निरूपिणी ॥ इडावामेस्थितानाडीशुक्लातुचंद्ररूपिणी शक्तिरूपाचसानाडीसाक्षादमृतविग्रहा दक्षिणेपिं
गलाख्यातापुंरूपासूर्यविग्रहा दाडिमीकुसुमप्रख्याविख्यातामुनिभिःस्मृता मेरुमध्येस्थितायातुमूलादाब्रह्मविग्रहा सर्वतेजो
मयीसातुसुषुम्नाबहुरूपिणी तस्यामध्येविचित्राख्याअमृतश्लाविनीशुभा सर्वदेवमयीसातुयोगिनांहृदयंगमाः विसर्गाद्बिंदुप

तं॰ सा॰ र्यंतं व्याप्य तिष्ठति जलवत्॥ मूलाधारे त्रिकोणाख्ये इच्छाज्ञानक्रियात्मके मध्ये स्वयंभूलिंगं तु कोटिसूर्यसमप्रभं तदूर्ध्वे कामबीजं तु कलाख्याहि बिंदु
२५४ नादकं॥ तदूर्ध्वे तु शिखाकारा कुंडली ब्रह्मविग्रहा तदाद्ये हेमवर्णाभं वसुवर्णं चतुर्दलं द्रुतहेमसमप्रख्यं पद्मं तत्र विभावयेत् तदूर्ध्वेग्नि
समप्रख्यं षट्दलं हीरकप्रभं वादिलांतषडर्णेन युक्तं स्वाधिष्ठानसंज्ञकं मूलमाधारषट्कोणं मूलाधारं ततो विदुः स्वशब्देन परं लिंगं स्वा
धिष्ठानं ततो विदुः तदूर्ध्वे नाभिदेशे तु मणिपूरं महत्प्रभं मेघाभं विद्युताभं च बहुतेजोमयं ततः मणिवद्भिन्नं तत्पद्मं मणिपूरं तथोच्यते॥ द
शभिश्च दलैर्युक्तं डादिफांताक्षरान्वितं शिवेनाधिष्ठितं पद्मं विश्वलोकनकारकं तदूर्ध्वे नाहतं पद्ममुद्यतादित्यसंन्निभं कादिठांताक्ष
रैरर्कपत्रैश्च समधिष्ठितं तन्मध्ये वाणलिंगं तु सूर्यायुतसमप्रभं शब्दब्रह्ममयं शब्दो नाहतस्तत्र दृश्यते तेनानाहतपद्मं तत्मुनिभिः प
रिकीर्तितं॥ आनंदसदनं तत्तु पुरुषेणाधिष्ठितं परं तदूर्ध्वे तु विशुद्धाख्यं दलषोडशपंकजं स्वरैः षोडशकैर्युक्तं धूम्रवर्णं महत्प्रभं विशुद्धिं त
नुते यस्माज्जीवस्य हंसलोकनात् विशुद्धं पद्ममाख्यातं आकाशाख्यं महाद्भुतं आज्ञाचक्रं तदूर्ध्वे तु आत्मनाधिष्ठितं परं आज्ञासंक्रमणं तत्र
गुरोराज्ञेति कीर्तिता कैलाशाख्यं तदूर्ध्वे तु रोधिनी तु तदूर्ध्वतः एवं तु शिवचक्राणि प्रोक्तानि तव सुव्रते सहस्राराम्बुजं बिंदुस्थानं तदूर्ध्वमी
रितं इत्येतत्कथितं सर्वं योगमार्गमनुत्तमं आदौ पूरकयोगेन आधारे योजयेन्मनः गुदमेढ्रांतरे शक्तिं तामाकुंच्य प्रबुद्धये लिंगभेदक्रमेणैव राम॰
बिंदुचक्रं च प्रापयेत् शंभुना तां परां शक्तिमेकीभावं विचिंतयेत् तदुत्थितामृतं यद्द्रुतं लाक्षारसोपमं प्रापयित्वा च तां शक्तिं कृष्णाख्यां सि २५४
द्धिदायिकां षट्चक्रदेवतास्तत्र संतर्प्यामृतधारया आनयेत्तेन मार्गेण मूलाधारं ततः सुधीः एवमभ्यस्यमानस्य अहन्यहनि माहतम्॥ ॥

जरामरणदुःखाद्यैर्मुच्यते भवबंधनात् पूर्वोक्तदूषिता मंत्राः सर्वे सिध्यंति नान्यथा ये गुणाः संति देवस्य पंचकृत्यविधायिनः ते गुणाः साधकवरे भवंत्ये
व न चान्यथा इत्येतत्कथितं विप्र वायोधारणमुत्तमं इदानीं धारणाख्यां तु शृणुष्व वहितो मम दिक्कालाद्यनवच्छिन्ने कृष्णे चेतो निधाय च तन्मयो भव
ति क्षिप्रं जीवब्रह्मैक्ययोजयेत् अथवा सकलं चित्तं यदि क्षिप्रं न सिध्यति तदावयवयोगेन योगी योगान् समभ्यसेत् पादांभोजे मनो दद्यान्नख
किंजल्कशोभिते जंघायुग्मे तथा रामकदलीकांडशोभिते ऊरुद्वये मत्तहस्तिकरदंडसमप्रभे गंगावर्तचगंभीरे नाभौ सिद्धिविलेततः उदरे वक्षसि
तथा हारे श्रीवत्सकौस्तुभे पूर्णचंद्रायुतप्रख्ये ललाटे चारुमंडले शंखचक्रगदांभोजदोर्दंडपरिमंडिते सहस्रादित्यसंकाशकिरीटकुंडलोज्वले
स्थाने नियोजयेन्मंत्री विशुद्धे स्तत्र चेतसा मनो निवेश्य कृष्णे वै तन्मयो भवति ध्रुवं यावन्मनो लयं याति कृष्णे स्वात्मनि चिन्मये कृष्णदृष्ट्युपलक्षणं
तावदिष्टमनुं मंत्री जपहोमैः समभ्यसेत् अतः परं न किंचिच्च कृत्यमस्ति वशे हरे विदिते परतत्वे तु समस्तैर्नियमैरलं तालवृंतेन किं कार्यं लब्धे मलय
मारुते ॥ मंत्राभ्यासेन योगेन ज्ञेयं ज्ञानाय कल्पते न योगेन विना मंत्रो न मंत्रेण विना हि सः द्वयोरभ्यासयोगो हि ब्रह्मसंसिद्धिकारणं तमःपरिहते
गेहे घटो दीपेन दृश्यते एवं मायावृतो ह्यात्मा मनुना गोचरीकृतः एवं ते कथितं ब्रह्मन्मंत्रयोगमनुत्तमं दुर्लभं दिपयाशक्तैः सुलभं त्वादृशामपि ॥
अथ प्रकारांतरं शारदायां पंचावस्यंगुलायामं शरीरमुभयात्मकं गुदध्वजांतरे कंदमुत्सेधाद्द्व्यंगुलं विदुः तस्य द्विगुणविस्तारं वृत्तरूपेण शोभितं ॥
नाड्यस्तत्र समुद्भूता मुख्यास्तिस्रः प्रकीर्तिताः इडा वामस्थिता नाडी पिंगला दक्षिणे स्थिता तयोर्मध्यगता नाडी सुषुम्णा वंशमाश्रिता पादां
गुष्ठद्वयं याता शिफाभ्यां शिरसा पुनः ब्रह्मस्थानं समायाता सोमसूर्याग्निरूपिणी तस्या मध्यगता नाडी चित्राख्या योगिवल्लभा ब्रह्मरंध्रं विदुस्तस्यां

ति

पद्मसूत्रनिभं परं आधारं च विदुस्तत्र मतभेदादनेकधा दिव्यमार्गमिमं प्राहुरमृतानंदकारणं इडायां संचरेच्चंद्रः पिंगलायां दिवाकरः ज्ञातौ
योगनिदानज्ञैः सुषुम्नायां च तावुभौ आधारं कंदमध्यस्थं त्रिकोणमतिसुंदरम् ज्योतिषां निलयं नित्यं प्राहुरागमवेदिनः तत्र विद्युल्लताकारकुं
डली परदेवता प्रतिस्फुरति सर्वात्मा सुप्ताहिसदृशाकृतिः बिभर्ति कुंडलीशक्तिरात्मानं हंसमाश्रिता हंसः प्राणाश्रयो नित्यं प्राणो नाडीपथा
श्रयः ॥ आधारादुत्थितो वायुर्यथावत्सर्वदेहिनां देहं व्याप्य स्वनाडीभिः प्रयाणं कुरुते बहिः द्वादशांगुलमानेन तस्मात्प्राण इतीरितः ॥ रम्ये
मृद्वासने शुद्धे पटाजिनकुशोत्तरे बद्ध्वैकमासनं योगी योगमार्गपरो भवेत् ज्ञात्वा भूतोदयं देहे यथावत्प्राणवायुना तत्तद्भूतं पजेद्देहे दृढ
त्वावाप्नयेत्सुधीः आसनं भूतोदये प्रायुक्ते॰ अंगुलीभिर्दृढं बद्ध्वा करणानि समाहितः अंगुष्ठाभ्यामुभे श्रोत्रे तर्जनीभ्यां विलोचने नासारंध्रे च
मध्याभ्यामन्याभिर्वदनं दृढम् बद्ध्वात्मप्राणमनसामेकत्वं समनुस्मरन् धारयेन्मारुतं सम्यग्योगोयं योगिवल्लभः नादः संजायते सम्यक्कु
क्रमादभ्यासतः शनैः मत्तभृंगावलीगीतसदृशः प्रथमो ध्वनिः वंशिकास्यानिलापूर्णवंशध्वनिनिभोऽपरः घंटारवसमः पश्चाद्घनमेघ
स्वनोऽपरः एवमभ्यसतां पुंसां संसारध्वांतनाशनम् ज्ञानमुत्पद्यते पूर्वं हंसलक्षणमव्ययं पुंप्रकृत्यात्मको योऽसौ बिंदुसर्गौ मनीषिभिः
ताभ्यां क्रमात्समुद्भूतौ बिंदुसर्गावसानकौ हंसोऽतो पुंप्रकृत्याख्योहं पुमान्प्रकृतिस्मृतः अजपा कथिता ताभ्यां जीवो यामुपतिष्ठते ॥ पुरु रम॰ २४५
षं स्वाश्रयं मत्वा प्रकृतिर्नित्यमात्मनः यदा तद्भवमाप्नोति तदा सोऽहमियं भवेत् सकारार्णं हकारार्णं लोपयित्वा ततः परम् संधिं कुर्यात्त
पूर्वरूपं तदासौ प्रणवो भवेत् ॥ परानंदमयं नित्यं चैतन्यैकगुणात्मकम् आत्माभेदस्थितं योगी प्रणवं भावयेत्सदा ॥ आम्नायवा

नामतिदूरमाद्यं वेद्यः स्वसंवेद्यगुणेन संतः आत्मानमानंदरसैकसिंधुं पश्यंति तारात्मकमात्मनिष्ठाः १ सत्वं हेतुविवर्जितं श्रुतिगिरामा
द्यं जगत्कारणं व्याप्तं स्थावरजंगमं निरुपमं चैतन्यमंतर्गतं आत्मानं चंद्रवह्निवपुषं तारात्मकं संततं नित्यानंदगुणालयं सुकृतिनः पश्यं
ति शुद्धेंद्रियाः तारस्य पंचविभवैः परिवीयमानं मानैरगम्यमनिशं श्रुतिमौलिरम्यं संवित्समस्तगमनेश्वरमच्युतं तं तत्वः परं भजत सां
द्रसुधांबुराशिं हिरण्मयं दीप्तमनेकवर्णं त्रिमूर्त्तिमूलं निगमादिबीजं अंगुष्ठमात्रं पुरुषं भजंते चैतन्यमात्रं रविमंडलस्थम् ध्यायंति दुग्धा
ब्धिभुजंगभोगेशयानमाद्यं कमलासहायं प्रोत्फुल्लनेत्रांबुजमब्जनाभं चतुर्मुखेनाश्रितनाभिपद्मं आम्नायगंधिचरणं घननीलमुद्यच्छ्री
वत्सकौस्तुभगदांबुजशंखचक्रम् हृत्पुंडरीकनिलयं जगदेकमूल मालोकयंति कृतिनः पुरुषं पुराणं बिंदोर्नादसमुद्भवः समुदितेनादे
जगत्कारणं तारं तत्वमुखांबुजं परिवृतं वर्णात्मकैर्भूतजैः आम्नायाग्रिचतुष्टयं पुरारिपोरानंदमूलं वपुः पायाद्वोमुकुंदं दुखाद्विगलद्दि
व्यामृतौघाप्लुतं पिंडं भवेत्कुंडलिनी शिवात्मा पदं तु हंसः सकलांतरात्मा रूपं स्मृतं बिंदुरमंदकांतिरतीतरूपं शिवसामरस्यं पिंडादियोगं
शिवसामरस्यात्मजीवयोगं प्रवदंति संतः शिवे लयं नित्यगुणाभियोगेनिर्बीजयोगं फलनिर्व्यपेक्षं मूलोल्लिद्रभुजंगराजसदृशी यांती
सुषुम्नांतरं भित्वाधारसमूहमाशुविलसत्सौदामिनीसन्निभां व्योमांभोजगतेंदुमंडलगलद्दिव्यामृतौघैः पतिं संभाव्यं स्वगृहं गतां पुन
नरिमां संचिंतयेत्कुंडलीं हंसं नित्यमनंतमव्ययगुणं स्वाधारतो निर्गता शक्तिः कुंडलिनी समस्तजननी हस्ते गृहीत्वा च तम् ।। या
तां शंभुनिकेतनं परसुखं तेनानुभूय स्वयम् यांती स्वाश्रयमर्ककोटिरुचिरा येषा जगन्मोहनी सुप्तक्रमं परबिंदुमंचितरुचिं नीत्वा शिवस्या

तं॰सा॰ लयम्॥ शक्तिः कुंडलिनी गुणत्रयमयी विद्युल्लतासन्निभा सानंदामृतमध्यगं पुरमिदं चंद्रार्ककोटिप्रभं स्वं बोधस्वस्वपुरं गता भगवती ध्येयानव
२४६ द्यागुणैः मध्येवर्त्मसमीरणाहृयमियः संघट्टसंक्षोभजं शब्दस्तोममतोत्पतेजसितडित्कोटिप्रभाभासुरे उद्यंतीं समुपास्महे नवजवासिंदूर
संध्यारुणां सांद्रानंदसुधामयीं परशिवां प्राप्तां परां देवतां गमनागमनेस्त्वजांघ्रिकीतनुया घोराफलानि कुण्डली सुदिताः खिलकामधेनु
रणाभजतांकांक्षितकल्पवल्लरीष्या वेदार्थसारस विपरीतविलोकनेन प्रायोभवद्यजनलोपमवेक्ष्यमानः तदूढकूटविशदीकरणेनजा
न्दोषान्क्षमस्व तव पादयुगे युयाचे यद्यन्मया त्मसु विमूढबुध्यास्पष्टीकृतं गुह्यतमं च तंत्रे क्षंतव्यमेतत्करुणानिधान क्रोधो न चार्हः खलु
पामरेषु श्रीकृष्णानंदवागीशभट्टाचार्यसंगृहीतन्त्रा॰अधीतशास्त्राणि धीरा ध्यायंतु संप्रतम्॥ ॥ इति श्रीमहोपाध्यायश्रीकृष्णा
नन्दवागीशभट्टाचार्यकृततंत्रसारः समाप्तोऽयम्॥ श्रीतृतीयपरिच्छेदः समाप्तः॥ ॥ श्रीरस्तु जगतः॥ ॥ सं॰ १८२४ आश्विन्कृ॰ १४ गु

साम॰ २४६

॥ श्री काशीजीमे पहृतंत्रसार घनश्यामजी पंडित तंत्र के अध्यापक उनके प्र
ति पापर से छापा गया जिसे लेना होय उसे ढंढिराज गणेश के पापादाउ अग्नि
होत्री छापा वाले की दुकान पर मिलेगा पुरवि नछा॰ लि॰ विश्वेश्वर ३ सं॰ १९२४

To,

Pandit Gopal

From,

[illegible]roprietor [illegible]
B[illegible]mbay.